

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 11:27:32)

Poštovane kolege, otvaram **Jedanaestu (posebnu) sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja** u 2018. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Kao što znate, dnevni red sjednice je Premijerski sat i poslanička pitanja. Prvi dio sjednice posvećen je Premijerskom satu, u okviru kojeg pitanja premijeru postavljaju predsjednici klubova poslanika, odnosno ovlašćeni predstavnici klubova poslanika. Vrijeme za postavljanje pitanja predsjedniku Vlade iznosi najviše pet minuta, a predsjednik Vlade odgovara u trajanju najviše pet minuta. Poslije datog usmenog odgovora, predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika koji je postavio pitanje ima pravo da komentariše odgovor u trajanju najviše tri minuta, a predsjednik Vlade da odgovori na komentar u trajanju najviše tri minuta.

Podsjećam da su pitanja predsjedniku Vlade postavili: Miodrag Vuković ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore, Andrija Mandić ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokratskog fronta, Ranko Krivokapić ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Socijaldemokratske partije Crne Gore, Genci Nimanbegu ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Bošnjačke stranke, Koalicije "Albanci odlučno", FORCA, DUA i Albanska alternativa i Hrvatske građanske inicijative i Mićo Orlandić predsjednik Kluba poslanika Socijaldemokrata Crne Gore i Liberalne partije.

Vodićemo računa o korektnoj i ravnomjernoj raspodjeli vremena. Prelazimo na postavljanje pitanja.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (18.07.18 11:29:04)

Obraćam se Vama, a indirektno i predsjedniku Vlade.

Na prošlom Premijerskom satu, shodno članu 187 stav 5, obaveza je da dobijemo odgovore na upućena pitanja najkasnije do početka naredne sjednice. Imajući u vidu da sam na prošlom Premijerskom satu postavio nekoliko pitanja i da sam od predsjednika Vlade, citiram, dobio uvjerenje "da ćete tražene informacije dobiti od resornog ministra pomorstva i saobraćaja", želim da obavijestim i vas i predsjednika Vlade da te informacije nisam dobio.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 11:29:40)

Hvala, poslaniče Konjeviću.

Možda bih mogao da pomognem da ste mi se obratili ranije, prvi put čujem tu informaciju, vidjećemo. Kao što znamo, svi imaju obavezu da se ponašaju u skladu s Poslovnikom i obavezama koje se preuzmu.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (18.07.18 11:30:02)

Pozvao sam se na član 187 stav 5. Molim vas evo sada, ako vam se nisam ranije obratio, da i predsjedniku Vlade, posebno ministru Nurkoviću zbog javnosti ukažete na tu obavezu. Kao predsjednik Parlamenta dužni ste da štitate dignitet i institucije i svakog od nas pojedinačno. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 11:30:21)

Samo da me malo pažljivije slušate onda biste shvatili da sam to već i rekao, da će svi ovdje imati da izvršavaju svoje obaveze u skladu s Poslovnikom, i poslanici i predstavnici izvršne vlasti, u mjeri u kojoj treba da odgovaraju na poslovničke odredbe.

Sada prelazimo na postavljanje pitanja.
Riječ ima poslanik Miodrag Vuković. Izvolite.

MIODRAG VUKOVIĆ (18.07.18 11:30:42)

Dame i gospodo, uvaženi gospodine Markoviću, obavijestio sam Vas u skladu s Poslovníkom da poslanički Klub Demokratske partije socijalista u ovom trenutku interesuje sljedeće:

Prije neđelju dana boravili ste u Londonu na Samitu Zapadnog Balkana u okviru Berlinskog procesa petog po redu. Molim Vas da sve poslanike i građane Crne Gore upoznate s rezultatima posljednjeg susreta s premijerima Zapadnog Balkana, prije svega koji su dometi tog Samita, šta su dalja očekivanja Vlade na čijem ste čelu Crne Gore od ovog procesa, posebno imajući u vidu stabilnost, ekonomiju, povezivanje nauke i nove prilike koje otvarate na ovim susretima za mlade ljude.

Kratko obrazloženje. Berlinski proces kao diplomatska inicijativa država članica Evropske unije za intenzivniju i tješnju saradnju između članica kandidatkinja za Evropsku uniju s krajnjim ciljem proširenja Evropske unije počeo je, poznato je to, Konferencijom o Zapadnom Balkanu u Berlinu 2014, prije četiri godine. Druga je održana u Beču, treća u Parizu, četvrta u Trstu i, evo, ove godine, rekoh prije nekoliko dana, peta u Londonu. Ova inicijativa bila je pokrenuta u periodu najvećeg evroskepticizma, u trenutku kada je predsjednik Evropske komisije, da podsjetim samo na to, ili pored ostalog, gospodin Junker najavio da se Evropska unija neće proširivati narednih pet godina. Razvoj ove inicijative išao je u više pravaca, a njena primarna funkcija je bila ekonomsko snaženje i saradnja između država ili među državama kandidatkinjama. Od kada je Berlinski proces krenuo započeto je nekoliko projekata od interesa za region, samim tim i za Crnu Goru, što znači da ga ne treba zaustaviti. To smo čuli iz Vaših komentara koje ste saopštili do sada. Kako je planirano i nakon pet godina već ga treba nastavljati i nakon 2018. godine.

Ovo je tim važnije što, takođe ću napraviti jedno podsjećanje, poslije početka Berlinskog kongresa bilo je komentara da se radi definitivno o odluci onih koji odluke donose u Evropskoj uniji da se Zapadni Balkan izoluje, da se Zapadni Balkan okrene sebi, da se Zapadni Balkan interno, ekonomski, pa i politički integriše, a da njegove perspektive ili razgovor o njegovim evropskim perspektivama se odlaže i to će biti o tom potom. Mislimo da je i zadnje susretanje važnih ljudi zemalja Zapadnog Balkana u Londonu sve to demantovalo. Naprotiv, otvorilo je perspektive, šanse, a time i pojačalo optimizam da Zapadni Balkan u doglednom vremenu može da postane sastavni dio evropske, demokratske porodice država i naroda.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 11:35:00)

Hvala Vam, kolega Vukoviću.

Riječ ima predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (18.07.18 11:35:04)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Uvaženi potpredsjedniče, generalni sekretare, uvaženi poslanici,

Poštovani poslaniče Vukoviću, iz ovoga što ste posebno rekli u obrazloženju gotovo da se nema šta novo dodati i da je sve jasno, ali ipak držaću se onoga što je poslovnička procedura.

Dakle, Samit koji je održan 10. jula ove godine u Londonu, kao što ste rekli, bio je 5. Samit u okviru Berlinskog procesa diplomatske inicijative koju je kroz Konferenciju o Zapadnom Balkanu pokrenula kancelarka Angela Merkel 2014. godine. Kao što znate, Berlinski proces već se pokazao kao jedna od najznačajnijih i najuspješnijih inicijativa koja države Zapadnog Balkana na poseban način priprema za članstvo u Evropskoj uniji. Paralelno sa tim uspostavlja se i efikasnija saradnja između zemalja regiona. Nakon početne agende koja je obuhvatala teme povezivanja u

oblastima energetike i saobraćaja, proces sada obuhvata i regionalnu saradnju i gotovo u svim značajnim oblastima za razvoj Zapadnog Balkana. Prethodni Samit održan u Trstu 12. jula 2017. godine bio je usmjeren na sedam oblasti, od agende povezivanju energetici i transportu preko formiranja transportne zajednice zemalja Zapadnog Balkana, regionalne ekonomske integracije, saradnje mladih, posticanja naučnih istraživanja, saradnje sa civilnim sektorom, do bilateralnih odnosa i zajedničkog izazova terorizma, organizovanog kriminala, migracija i korupcije.

Nakon ovogodišnjeg uspješnog Samita Evropska unija Zapadni Balkan u Sofiji pod bugarskim predsjedavanjem koji je takođe obuhvatio teme komplementarne Berlinskom procesu, Londonski samit se nadovezao na ostvarene rezultate i nastavak ispunjavanja osnovnih ciljeva ove inicijative. Ekonomske bezbjednosne teme kao i dobrosusjedski odnosi i pitanja nasljeđa bile su centralne teme Samita. Zahvalni smo britanskim domaćinima i premijerki Mej na širokoj viziji ovog Samita i jasnoj projekciji koliko su sve ove teme povezane i neophodne za bolju budućnost Zapadnog Balkana. U regionu postoji potreba za odlučnijim bavljenjem svim ovim otvorenim pitanjima i smatramo zajedničkim uspjehom da su potpisane deklaracije o ratnim zločinima i nestalim licima.

Značaj toga nije ništa manji od postignutih dogovora u vezi sa ekonomskim i bezbjednosnim temama koje su obuhvatale unapređenje regionalne ekonomske saradnje, borbu protiv korupcije, razmjenu informacija oko terorizma, organizovanog kriminala i jačanja sajber kapaciteta. Šta više, unapređenje saradnje i napredak zavise od suočavanja sa svakim aspektom života koji može biti opterećenje stabilnosti regiona i razvoju dobrosusjedskih odnosa.

Na Samitu je potpisana i Deklaracija o dobrosusjedskim odnosima gdje je konstatovana konstruktivna uloga naše zemlje u definisanju i unapređenju odnosa sa susjedima. Istvoreneno, Crna Gora je jedina država koja se obavezala na konkretne aktivnosti u narednom periodu, a to je dovršavanje graničnih sporazuma za susjednim zemljama. Kao što znate granična pitanja Crne Gore već u ovom trenutku nijesu otvorena politička pitanja, posebno nakon posljednjeg primjera ratifikacije Sporazuma o granici sa Kosovom, ona su u većoj mjeri administrativna i tehnička. Dakle, potvrdili smo da ne čekamo da nam drugi rješavaju probleme, već znamo svoje prioritete i uvjereni smo u dobre odnose sa susjedima, što podrazumijeva konstruktivno rješavanje svih bilateralnih pitanja. To u praksi pokazuje da su evropske vrijednosti sastavni dio našeg djelovanja. Zato ovdje želim da istaknem, u duhu tema o kojima se diskutovalo u Londonu i veliki napredak za region nakon dogovora između Makedonije i Grčke o pitanju državnog imena koje je omogućilo da Makedonija na Samitu NATO održanom odmah nakon londonskog Samita, dobije poziv za otpočinjanje pristupnih pregovora sa Alijansom.

Uvaženi poslanice Vukoviću, Crna Gora kao jedna od najuspješnijih učesnica Berlinskog procesa već je imala zapažene koristi od ovog procesa, a Londonski samit je u potpunosti ispunio naša očekivanja. Važan dio njegovog uspjeha je i vizija daljeg razvoja značajnih inicijativa, pogotovo kada su u pitanju mladi ljudi. Britanski domaćini objavili su povećanje finansiranja digitalnih vještina u regionu, što će posebno biti važno za omladinu i njihove izvjesnije prilike da odgovore izazovima savremenih zahtjeva tržišta, mislim da se radi negdje o oko 12 miliona funti.

Omladinska udruženja i organizacije civilnog društva imale su značajnu ulogu na Samitu u pogledu definisanja pristupa kako zadržati mlade ljude i povećati zaposlenost u regionu. Posebno ste u svom obrazloženju spominjali Regionalnu kancelariju za saradnju mladih RAJKO koja je proistekla iz Berlinskog procesa i o čijem značaju se diskutovalo na Samitu. Posebno smo ponosni na činjenicu da je Crna Gora prva država koja je ispunila sva tri uslova za formiranje kancelarije, a odnose se na potpisani Sporazum o njenom uspostavljanju. Strategija proširenja na Zapadni Balkan iz februara 2018. govori o šest glavnih inicijativa u cilju podrške Zapadnom Balkanu, a jedna od njih je i da se proširi obim Regionalne kancelarije za mlade.

S tim u vezi Crna Gora je prva zemlja u regionu koja je otvorila i lokalnu kancelariju za mlade u julu 2017. godine, koja se nalazi u okviru Omladinskog centra u Podgorici, a pod okriljem Direktorata za mlade u okviru Ministarstva sporta. Otvaranjem ove kancelarije predstavlja dodatni podsticaj za mobilnost mladih kako na nacionalnim tako i na regionalnom nivou. To već obezbjeđuje njihovu bolju povezanost i saradnju jer je u pitanju regionalni odgovor na zajedničke izazove i probleme omladine.

Kroz prvi konkurs Regionalne kancelarije za saradnju mladih opredijeljeno je 900.000 za jačanje mobilnosti i saradnju kroz zajedničke projekte. Ukupno je učestvovalo 12.000 organizacija

široj regiji, a među podržanim projektima su tri iz naše zemlje.

Pored toga iz Crne Gore je podržano još 12 organizacija koje u regionalnim projektima imaju partnerski status. Projekti koji su podržani u Crnoj Gori uključuju mlade osobe iz svih šest država osnivača regionalne kancelarije i svi ovi programi posvećeni su zajedničkim aktivnostima u pravcu afirmacije novih generacija i približavanja jedni drugima.

Želim da informišem ovaj dom i naše građane da sam upravo na temu zadržavanja mladih ljudi u zemlji na Samitu uputio poziv kancelarki Merkel i drugim liderima Zapadnog Balkana da podrže projekat Instituta za održive tehnologije u Jugoistočnoj Evropi koji Crna Gora promovira i koji može imati transformacioni potencijal za region, a samim tim i za mlade ljude i profesionalce u nauci i istraživanju.

Na kraju, treba biti veoma zadovoljan činjenicom da je u Londonu objavljen i novi garancioni instrument od 150 miliona eura koji se nadovezuje na rezultat Samita u Sofiji na kojem je objavljeno 190 miliona eura za saobraćajnu povezanost. Želim da podsjetim da je na Samitu u Sofiji tada podržan projekat Jadransko - jonskog auto puta o čijem značaju za Crnu Goru ne treba posebno govoriti.

Polazeći od navedenih političkih odluka na najvišem nivou investicioni okvir za Zapadni Balkan Crnoj Gori je ove godine u okviru Berlinskog procesa dao saglasnost na bespovratnu finansijsku podršku za dva veoma značajna infrastrukturna projekta - budvansku zaobilaznicu, kao dio Jadransko - jonske brze saobraćajnice u iznosu od 42,1 miliona eura i novu podršku rekonstrukciji pruge Bar-Vrbnica u iznosu od 13,7 miliona eura, uz prethodni grant od 20 miliona eura koji je već realizovan. Konačna potvrda finansiranja očekuje se do kraja godine od strane Evropske komisije. Zbog toga sam na samom početku rekao da je Crna Gora na čelu svih država koje u Berlinskom procesu koriste benefite koje on donosi u smislu razvoja infrastrukture.

Sa Londonskog samita najavljeno je i značajno povećanje finansijske podrške koju će Ujedinjeno Kraljevstvo izdvajati za Zapadni Balkan kroz razne bilateralne programe i u okviru tema Berlinskog procesa. Crna Gora ostvaruje uspješnu saradnju sa Ujedinjenim Kraljevstvom i raduje nas njihova posvećenost stabilnosti evropskoj perspektivi regiona koju su potvrdili zajedno sa liderima država članica Evropske unije.

Želim da potenciram značaj koji je ovaj Samit dao našoj zemlji kroz priznanje svih napora i aktivnosti koje smo na zajedničkim pitanjima imali sa našim partnerima u Evropskoj uniji.

Da zaključim, Crna Gora je posebno motivisana da kao zemlja predvodnik u procesu pridruživanja ojača dinamiku i ostvari planirane ciljeve u integracionoj agendi o čemu svjedoči i Samit u Londonu.

Dakle, poslaniče Vukoviću, sljedeći Samit je već sljedeće godine u Varšavi i Poljska je započela pripreme za njegovu organizaciju i održavanje. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 11:44:27)

Hvala Vama predsjedniče Vlade. Prekoračili ste vrijeme, ali ukoliko ima potrebe dobiće ga toliko i poslanik Vuković.

Izvolite poslaniče Vukoviću.

MIODRAG VUKOVIĆ (18.07.18 11:44:36)

Hvala predsjedniče,

Nadam se da mi neće trebati toliko vremena poslije ovakvog odgovora, a očekivanog za nas, iz ne samo Demokratske partije socijalista nego demokratske Crne Gore, za dodatno pitanje.

Mislio sam predsjedniče da Vas zamolim da posebno komentarišete odnos iskazan na tom Samitu u odnosu na omladinske politike. Vi ste to već uradili i to je dobro i to je za svaku pohvalu.

Oko regionalne saradnje i dobrih primjera Crne Gore, kroz mjerljive rezultate postignute u komunikaciji sa Republikom Kosovo, sa Republikom Bosnom i Hercegovinom i naporima koji se rade kada je ta politika u pitanju. I dalje, sve u okviru nesporne činjenice da smo najbrže rastuća ekonomija u regionu i da vučemo te procese na koje računaju oni koji sa nama vode dijalog,

participiraju, pa i odlučuju u okviru ovakvih formi i formata međunarodne saradnje.

Samo ću da kažem tri svoja stava. Mislim da je ovo toliko značajno, posebno što se odvija u ovom trenutku karakterističnom po izuzetno kompleksnim i konfliktnim odnosima u međunarodnoj zajednici. Održati Samit u Londonu, sa tako pozitivnim ocjenama londonske administracije, londonske Vlade koja je predsjedavala bremenitim uslovima, bremenitim Bregzitom, izbjeglicama kada je Evropa u pitanju, kada je svijet u pitanju, konfliktima na globalnom planu je izuzetan uspjeh. Sa druge strane čini mi se da je Londonski samit pokazao da ne pada entuzijazam u Evropskoj uniji kada je u pitanju proširenje te iste Evropske unije zemljama koje to zaslužuju. Ako sam dobro pročitao, pročitao sam, da je i tamo prepoznata sugestija naše države da se, pojednostavljeno rečeno, ali je tako, svi mjere po vlastitim učincima i da smo i na tom Samitu označeni kao dobar primjer. Treći moj utisak je da su uložena velika sredstva i ulažu se velika sredstva. Istina, prvo da se pojača bezbjednost u ovom regionu. Svi smo svjedoci, nažalost, da bezbjednost nije zadovoljavajuća. Crna Gora pokušava, ali njeni dometi su u skladu sa njenim mogućnostima. Trebaju i drugi i više da na tome rade.

Za kraj ću, predsjedniče, imam još toliko vremena, samo upoznati javnost, svi mi u ovoj sali i Vlada i poslanici znaju, da je prije dva dana ovdje održan Parlamentarni forum, post forum, sastavljen od 15-ak, trebalo je da bude 15-ak, poslanika Crnogorskog parlamenta i Evropskog parlamenta. Usvajali smo zajedničke stavove, usaglašavali, bili različiti, bili saglasni, ali pazite šta je završni stav u toj Deklaraciji koja ima 20-ak ... i to na prijedlog, predsjedniče, na prijedlog poslanika Evropskog parlamenta. Izažava dalju podršku pojačanoj regionalnoj saradnji u okviru Berlinskog procesa uključujući, prije svega, na planu bezbjednosti koja je bila prioritet na dnevnom redu Samita u Londonu. Pozdravljam nedvosmislenu podršku evropskoj perspektivi Zapadnog Balkana koja je ponovo potvrđena u Deklaraciji Samita u Sofiji prije 15-ak godina, podsjeća na odlučnost Evropske unije da poveća svoju pomoć Crnoj Gori i drugim zemljama Zapadnog Balkana u zavisnosti od opipljivog napretka u oblasti vladavine prava kao i društveno - ekonomskih reformi.

Sve ovo zajedno samo može da hrabri i da nas dovede u poziciju da pojačano i još više posvećeno za naše dobro i za dobro svih koji hoće na isti način da razmišljaju i o sebi i o drugima radimo na onome što stoji pred nama kao obaveza. Zahvalan sam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 11:49:42)

Hvala, poslaniče Vukoviću.

Pravo na odgovor na koemntar ima predsjednik Vlade, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (18.07.18 11:49:49)

Poslaniče Vukoviću,

Saglasan sam da danas zajedno sa vama, sa svim poslanicima i cijelom crnogorskom javnošću podijelim uvjerenje i stav da je evropska perspektiva Zapadnog Balkana neosporna i neupitna. Ona nije bila neupitna ni do prije neko vrijeme, ali je snažno, posebno u specifičnom i novom kontaktu snažno potvrđena na Samitu Evropska unija - Zapadni Balkan u Sofiji nakon 15 godina. Nema dileme da je Zapadnom Balkanu mjesto u Evropi i da će svi uraditi ono što je neophodno u političkom, ekonomskom i u svakom drugom smislu da zemlje Zapadnog Balkana, kao što ste Vi rekli, shodno sopstvenim ostvarenjima i sopstvenom napretku što prije postanu članice Evropske unije i na taj način ujedini Evropsku uniju i obezbijedimo njenu perspektivu.

To je još snažnije i još direktnije potvrđeno i na Samitu u Londonu. Više tu nema nikakve dileme. Berlinski proces se pokazao kao proces koji će pripremiti zemlje Zapadnog Balkana na pravi način za kvalitetno pristupanje Evropskoj uniji i ujedinjenje Zapadnog Balkana sa Evropskom unijom. Crna Gora je tu otišla ili je napravila najviše. Kada na nacionalnom nivou razgovaramo šta smo uradili, a šta nijesmo uradili, kakav je kvalitet toga rezultata onda to ovdje na domaćem terenu izgleda drugačije i mislim tako treba da bude. To ne treba da nas nervira, da nam podiže tenzije. Takvog dijaloga treba da bude i u nastavku, ali Crna Gora je nesporni lider i to je na

Samitu u Londonu potvrđeno. Ja sam jedan od rijetkih premijera zemalja Zapadnog Balkana koji sam dobio priliku da govorim na obje teme na dva okrugla stola, odnosno dva radna stola i kada je u pitanju ekonomija i kada je u pitanju bezbjednost, sigurnost i kad su u pitanju politički aspekti.

Iskoristio sam to na pavi način, posebno u okviru jedne teme koja se tiče perspektive mladih na Zapadnom Balkanu i osnažio inicijativu Vlade i naše ministarke Damjanović o pokretanju, odnosno prihvatanju crnogorske inicijative zajedno sa Cernom o otvaranju Međunarodnog insituta za održave tehnologije u Jugoistočnoj Evropi sa ciljem da jedan od ta dva projekta u okviru tog zajednočkog projekta bude u Crnoj Gori. To je projekat vrijedan od 100 do 150 miliona eura. Zamolio sam kancelarku Merkel da se lično uključi i podrži taj projekat posebno zbog njenog fokusa i na Zapadni Balkan i kada je u pitanju perspektiva mladih. Želim da vam kažem da je odgovor bio veoma dobar, veoma ohrabrujući. Takođe želim, evo, da dam ovu vrstu informacije sa kancelarkom Merkel u bilateralnom susretu na ovu i na druge teme, bilateralnih odnosa Crne Gore i Njemačke ćemo već razgovarati u avgustu. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 11:53:10)

Hvala, predsjedniče Vlade.

Sada pitanje postavlja poslanik Andrija Mandić.

Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (18.07.18 11:53:16)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Prije nego što postavim pitanje predsjedniku Vlade, Markoviću, želim da obavijestim crnogorsku javnost da se progon Demokratskog fronta nastavlja sa nesmanjenim intenzitetom, kao što je to rađeno i ranije. Crnogorski režim se opredijelio da nastavi sa državnim terorom i da smo prethodnih dana imali ponovna saslušanja gospodina Medojevića i gospodina Kneževića od strane specijalnog državnog tužioca, koji to svakako ne radi na svoju ruku nego u dogovoru sa vodećim ljudima iz crnogorske vlasti. Jedna pokvarena namjera da se ponovo gospodin Knežević pošalje u zatvor, a gospodin Medojević takođe tamo smjesti zbog izgovorene riječi u ovom Parlametnu, zbog iznijetog mišljenja i tvrdnji vezanih na određene okolnosti mi smo kao poslanički Klub odlučili da sve što su izjavili gospodin Medojević i gospodin Knežević da to izjavljuje poslanički Klub i da iza toga stojimo kao poslanički Klub i svaki poslanik pojedinačno. Dakle, to više nijesu njihova mišljenja pojedinačna, to nijesu njihove tvrdnje samo njih dvojice, to su stavovi iza kojeg ovog trenutka poslije ovog saopštavanja stoji 18 poslanika Demokratskog fronta.

Mislimo da u kontekstu onoga što se desilo prije nekoliko sata kada je predsjednik Tramp gostujući na Fox News saopštio razmjenjujući mišljenja sa novinarom koji ga je intervjuisao pominjući Crnu Goru u kontekstu zašto bismo mi slali našu djecu da ginu u Crnoj Gori, braneći Crnu Goru, zašto bismo mi imali posla sa tim agresivnim ljudima, vidimo jednog agresivnog tužioca koji u Crnoj Gori potpuno uništava dobre mogućnosti da se nađe zajednički život. Crna Gora ovog trenutka, posebno poslije izjave predsjednika Amerika Donalda Trampa, da ovdje može izbiti rat, Crna Gora liči na Titanik gdje je pramac već se sudario sa santom leda, a pozadi u onom zadnjem dijelu neki i dalje uz šampanjac i uz muziku pjevaju i igraju ne znajući da će prije ili kasnije ako se nešto ne preduzem završiti se kao što je i završio taj brod. Pa vas mi pozivamo da nešto preduzemetete, a gospodin Tramp, gospodine Markoviću imali ste prilike kad vas je odgurnuo da mu vratite istom mjerom, tako da ne morate ga sada ovdje napadati.

Pitanje za Vas,

Zašto je vaša Vlada onemogućila poglavara najstarije institucije u Crnoj Gori mitropolita crnogorsko-primorskog gospodina Amfilohija da činodejstvuje hrišćanskom Hramu koji je pod njegovom duhovnom jurisdikcijom?

Da li su nadležni organi preduzeli nešto protiv ostrašćenih pripadnika drugih konfesija koji su se okupili da fizički spriječe pravoslavnog mitropolita da služi svetu liturgiju na temeljima Hrama Svetog Jovana Krstitelja u Svaču?

Dakle, imali smo na dan Svetog Jovana Krstitelja imali smo vrlo neprijatne scene u Svaču, da jedan pravoslavni episkop pod čijom jurisdikcijom se nalazi taj Hram koga jer obnovila srpska kraljica Jelena Anžijska, supruga srpskog kralja Uroša I, koji je uspostavio i Brskovo i Mojkovac, pa se Mojkovac zove i Urošev grad. Da dođe i da onda bude od strane lokalnih tipova zaustavljen, među kojima su se nalazili vrlo odgovorni političari odbornik Demokratske partije Albanaca, on je predvodio tu grupu i potpredsjednik URE opozicione stranke. Oni su pokušali bez ikakvog razloga iz nama nepoznatih motiva za koje pretpostavljamo da vi bolje znate kroz one dogovore prije održavanja referenduma u Crnoj Gori, koji ste postigli sa predstavnicima albanskih političkih stranaka, koji su razlozi, koji su motivi za takvo protivzakonito i protivustavno ponašanje pripadnika drugih konfesija u odnosu na mitropolita crnogorsko-primorskog.

Takođe, na tom prostoru nalazi se i jedna tabla koju su ti ljudi podigli, odnosno koju je podigla Opština Ulcinj ili već ne znam ko. Gdje se kaže "Ovaj grad su sagradili naši preci Iliri i on predstavlja kulturnu baštinu albanskog naroda".

Evo ja konkretno sam govorio o istoriji jedne crkve u gradu Svaču koje je bilo i episkopsko sjedište od vremena Simeona Nemanje, sjedište Balšića, sjedište Jovana Vladimira. Dakle, jedan važan toponim i jedno važno arheološko nalazište kraj sa veoma bogatom prošloću i kada je došao trenutak, a nije to prvi put da mitropolit služi na to mjesto, ali poslije referenduma svakako da jeste. Molim vas objasnite nam i pozadinu vezano za političke dogovore koji su postojali prije 2006. godine i da li na osnovu tih političkih dogovora ovi ljudi crpe pravo da se ponašaju ovako, kako su se ponašali prije desetak dana u Svaču.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 11:59:04)

Hvala.

Ima riječ predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (18.07.18 11:59:09)

Poslaniče Mandiću na samom početku želim da istaknem snažnu posvećenost Vlade, da kroz institucije sistema i sve raspoložive mehanizme postupa u skladu sa zakonom i opredjeljenjem države, da štitimo temeljne vrijednosti našeg građanskog društva na koje smo posebno ponosni.

Kada govorimo o konkretnom slučaju Uprava policije kao nadležni organ postupila je u skladu sa zakonom, kada nije dozvolila održavanje javnog okupljanja pod okriljem Mitropolije crnogorsko-primorske. Prijava koju je Crkvena opština Ulcinj podnijela sa ciljem održavanja javnog okupljanja na ostacima Hrama Svetog Jovana Krstitelja u Svaču, bila je neblagovremena i neuredna shodno odredbama Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama.

Osim navedenog riječ je o objektu koji ima tretman kulturnog dobra, a tematika i ciljevi navedenog javnog okupljanja prema procjeni Ministarstva kulture i Uprave za zaštitu kulturnih dobara nijesu bili adekvatni značaju kulturnog dobra Crkve Svetog Jovana Krstitelja u Svaču, kao ni arheološki utvrđenom režimu koji vlada na ovim objektima. Stoga, ovakav skup, čak i da je bio blagovremeno prijavljen, nije imao opravdanja sa aspekta Zakona o zaštiti kulturnih dobara.

Podsjećanja radi, srednjovjekovni grad Svač je zbog izuzetnih kulturnih vrijednosti i osobenosti zaštićen zakonom i ima status nepokretnog kulturnog dobra, dakle kulturnog dobra države. Shodno tome, ovo je kao i sva druga dobra koja predstavljaju dio kulturne baštine od opšteg interesa, štite se u skladu sa zakonom i međunarodnim propisima bez obzira na vrijeme, mjesto i način stvaranja, porijeklo, okolnost u čijem su vlasništvu, kao i bez obzira na njihov svjetovni ili vjerski karakter.

Zbog toga nije od značaja činjenica nečije duhovne jurisdikcije koju potencirate u Vašem pitanju, budući da isključivo jurisdikciju nad konkretnim objektom, odnosno dobrom, ima država Crna Gora i da je ona usmjerena isključivo u pravcu zaštite navedenog Hrama kao kulturnog dobra.

Dakle, glavni cilj zaštite kulturnih dobara je njihovo očuvanje i unapređivanje kao i njihovo

prenošenje budućim generacijama u autentičnom obliku. To podrazumijeva obezbjeđivanje neophodnih uslova za opstanak kulturnih dobara i očuvanje njihovog integriteta, kao i sprečavanje radnji i aktivnosti kojima se može promijeniti izgled, svojstvo, osobenost, značenje ili značaj kulturnog dobra.

Poštovani poslaniče Mandiću,

Cijenim značajnim istaći činjenicu da su na ovom kulturnom dobru i vremenski bliskom periodu izvođeni konzervatorski radovi u cilju unapređenja njegovog stanja. Stoga, svaka aktivnost koja bi bila sprovedena u tom vremenu, a bez prethodne konsultacije, odnosno saglasnosti Uprave zaštite kulturnih dobara predstavlja potencijalni rizik i opasnost kako za njegov integritet, tako i za bezbjednost posjetilaca, bez obzira ko je sprovodi i kakvu jurisdikciju sebi pridaje.

Želim da odgovorim na drugi dio vašeg pitanja koji se kako navodite odnosi na ostrašćenje pripadnike drugih konfesija i njihovo ponašanje. U odnosu na te okolnosti, Uprava policije preduzimajući mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti, Osnovnom državnim tužilaštvu u Ulcinju je dostavila dokaze u odnosu na sve aspekte i učesnike događaja.

Još jednom želim istaći da Vlada ima jasan stav i namjeru da i u narednom periodu posvećeno i odlučno djeluje na planu obezbjeđivanja zaštite i očuvanja svih kulturnih dobara koja se nalaze na našoj teritoriji. A s tim u vezi, da spriječi svaku radnju kojom se može promijeniti izgled, svojstvo, osobenost, značenje ili značaj kulturnih dobara Crne Gore. Analogno tome, da analizira i djeluje na svaku aktivnost koja može imati negativnu konotaciju ne samo na kulturno dobro, nego posredno i na temeljne vrijednosti našeg građanskog društva. Svakako kada postoji bojazan da bi ugrožavanje ovih vrijednosti bilo skopčano sa neprimjerenom upotrebom kulturnog dobra ili pak njegovim stavljanjem u kontekst odudaranja od demokratskih vrijednosti crnogorskog društva.

Razumio sam da ste postavili neko dodatno pitanje. Zašto i kad smo pregovarali sa Albancima u Crnoj Gori oko referenduma. Mi smo prije referenduma razgovarali, vodili razgovore sa cijelim demokratskim potencijalom koje Crna Gora ima. Taj potencijal je bio javan i on je okupio sve progresivne i patriotske snage u Crnoj Gori koje su rezultirale pobjedom na referendumu i želim da vam kažem da smo u tom periodu na ovu temu razgovarali sa mitropolitom Amfilohijem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:04:07)

Hvala predsjedniče Vlade.

Pravo na komentar ima poslanik Andrija Mandić. Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (18.07.18 12:04:11)

Srpska pravoslavna crkva je najstarija institucija na ovim prostorima i prema ispitivanjima javnog mjenja, najpopularnija ustanova koja okuplja i najveći broj građana Crne Gore, pa joj najmanje treba zaštita nekog poslanika ili poslaničkog kluba Demokratskog fronta ima dovoljno snage da se sama može zaštititi od svakog napada. Ali, ja govorim o poštovanju zakona, o poštovanju Ustava jer kada je mitropolit došao u Svaču, nije njemu prišao neko iz Opštine Ulcinj ili iz državnih organa da mu kaže da je to kulturno dobro, nego mu je prišao ostrašćeni pojedinac da mu kaže ja sam Albanac i Musliman, šta ćeš ti ovdje.

Dakle, nije on imao problem što se branila kulturna baština, pa da mu je neko uručio. Nego ga je čekala jedna grupa ljudi rekao sam iz vlasti i dijela opozicije koja je htjela da mu stavi do znanja da on nema šta tu da traži. Nemojte vi da zatvarate oči i da sada prenosite problem, da se samo radi o zaštiti kulturnog dobra. Prosto ste mi odgovorili na nešto što je meni bilo manje važno, bilo mi je bitnija ova druga stvar gdje ja motive za takvo ponašanje upravo prepoznajem u vremenu prije 2006. godine. Gotovo na svim onim prostorima gdje je nekada egzistirala velika Albanija, odnosno koju je uspostavila fašistička Italija, vi vidite jedan posebni odnos. Sumnjam da ste tada uspostavljali neke dogovore vezano za to, ne znam da li imate potpisa na dokumenta. Znam da imate sa Bošnjačkom strankom potpisana dokumenta vezano za podršku na referendumu, ali, da su rezultati iz Ulcinja presudile referendum od 2006. godine, tu nema nikakve

dileme.

Sjećam se onih rezultata iz Gornjih i Donjih Mida po 500 nula to su bili ključni rezultati za stvaranje ovakve, današnje ove i vi danas očigledno vraćate dugove za takvo ponašanje. Jer, da ne vraćate dugove vi bi samo primijenili zakon, vi bi pohapsili te ljude, predali ih zakonu i prema njima se odredili onako kako se određuje prema onima koji na teritoriji jedne države uspostavljaju ingerencije i nadležnosti druge države. Evo i ova tabla, šta ste uradili kada su u Vasojevićima postavljali razne table, ekspresno ste sve srušili, a ovdje kaže ovo je baština albanskog naroda, na onoj tabli koja se nalazi tamo na onom spomeniku u Svaču, ne kaže se ovo je baština Crne Gore i Ministarstva kulture nego baština, ovo su sagradili naši preci Iliri i ovo je kulturna baština albanskog naroda.

Dakle, vaše ponašanje je vrlo selektivno i ono se razlikuje kada je u pitanju Srpska pravoslavna crkva, kada je u pitanju srpski narod, kada je u pitanju opozicija, da izađem iz ovih nacionalnih okvira, jer vi prosto imate potrebu da vlast branite gotovo svim sredstvima. Oni koji su glasali za zajedničku državu i dan danas ih prepoznajete kao vlastite neprijatelje i lične neprijatelje, a ja ću vas opet na kraju ove priče podsjetiti i na početak. Nije ovo bilo slučajno pitanje na koje je odgovorio Donald Tramp. Bojim se da je u onom razgovoru, bojim se za vas, a radujem se za nas, da je u onom razgovoru u Helsinkiju malo i dotaknuta tema Crne Gore i ovog nasilja i državnog terora koji se sprovodi nad građanima Crne Gore, a Tramp kaže da bi ispoljavanje te agresivnosti moglo da dovede do rata. Ne kažem to ja, da me mogu prozivati po CDM-u i portalu Analitici nego predsjednik Sjedinjenih Američkih Država, a bio je agresivan kad se sreo sa njim.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:08:22)

Hvala.

Riječ ima predsjednik Vlade. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (18.07.18 12:08:26)

Pokušavate da budete duhoviti, uopšte nije bio agresivan, to je bio jedan kontakt u njegovoj potrebi da dođe do generalnog sekretara, ali vi to tumačite na svoj način. Kao ni ovu činjenicu koju govorite sada vezano za njegov odgovor na pitanje nekog od novinara u kojem je rekao da je crnogorski narod hrabar, da on ne želi da građani Amerike ratuju za druge i ginu za druge zemlje članice NATO-a, nije to rekao samo sada nego je to rekao i na Samitu NATO-a, to znate, rekao je javno, ne u kontekstu opravdanosti postojanja NATO-a nego finansiranja troškova NATO-a. Ali, vi uživajte u svojoj zabludi u odnosu na ovo pitanje. Vjerujem da ćete se, takođe, suočiti sa posljedicama te zablude i pogrešnog tumačenja i ove izjave. Ali da se mi vratimo ono što je važnije za nas ovdje. Pustimo mi Trampa.

Vi ste rekli ovdje jednu stvar koja je opasna za Crnu Goru, izgovorili ste tu stvar koja je opasna za Crnu Goru i koja u stvari je najbolja definicija vaše politike, bojim se i vašeg ličnog političkog habitusa. To je da su građani Ulcinja, crnogorski građani i Rožaja glasajući za Crnu Goru, za svoju državu u stvari glasali za veliku Albaniju. Želeći da kažete da tada ni danas Rožaje i Ulcinj nijesu Crna Gora ili dio Crne Gore. U ozbiljnom ste vi problemu ako ovo ne govorite iz političkih razloga. Ako ovo govorite iz suštinskih razloga, ali iz svog političkog uvjerenja, onda između nas zaista je velika provalija u političkom dijalogu i razumijevanju demokratije i države.

Dakle, mi smo ponosni na svaki glas albanskog građanina, državljanina Crne Gore koji je dao za svoju državu Crnu Goru, svaki glas Bošnjaka u Rožajama i drugoj opštini koji je dao za Crnu Goru. To su građani Crne Gore. Imali su pravo, slobodno pravo da odlučuju o sudbini svoje države, da li žele biti u Crnoj Gori ili žele biti u Srbiji. Drugo, nemojte da manipulišete brojkama. Razlika između onih za Crnu Goru na referendumu i onih protiv Crne Gore, odnosno nezavisne Crne Gore, 45.000 glasova, gospodine Mandiću, nije to ni onih osam, devet ili deset hiljada ni u Ulcinju ni u Rožajama nego 45.000, po jedinstvenim uslovima i kriterijumima nezapamćenim u svijetu organizacije referendumu ove vrste. I sada da se vratimo na poslaničko pitanje.

Takođe ste manipulirali vezano za politički dogovor u susret referendumu oko sklapanja političkih saveza koji bi mogli afirmirati principe fašističkih država kao što je Italija itd. i na to se pozivate. Ali istovremeno ne govorite braneći, neopravdano i neuspješno, neodgovorno ponašanje sveštenstva Mitropolije crnogorske da se pojavi na skupu koji je zabranjen. To nije odnos prema državi, ni prema zakonu, to je nepoštovanje države i zakona. Takođe ste trebali da kažete da je ta crkva baš juče organizovala parastos ratnom zločincu i saradniku okupatora i da je to neprihvatljivo i da to vrijeđa osjećaje onih ljudi koji su vjekovima i 1.000 godina stvarali ovu državu. Posebno onih koji su posvećeni antifašističkim vrijednostima kao civilizacijskoj vrijednosti demokratskog svijeta u cjelini, ne samo Crne Gore. Neko je pokušao da nas natjera da sa pendrecima i uniformama uđemo u crkvene odaje i spriječimo taj sraman čin. Nikada to uraditi nećemo, nikada to neće uraditi ova Vlada na čijem sam ja čelu jer je to crkvena imovina. Ali je blam sveštenstva Crnogorske mitropolije i bruka da se ratnom zločincu u tom prostoru organizuje parastos. Država će naći načina da odgovori na to, ne da izvodi policajce, ne da vadi pendrek nego će mijenjati zakone pa će neko krivično odgovarati za takva djela.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:13:29)

Hvala, predsjedniče Vlade.

Vi nemate pravo. Slušajte, završili smo ovaj krug diskusije.

Sada, pravo na postavljanje pitanja ima poslanik Ranko Krivokapić.

Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (18.07.18 12:13:43)

Mogu ja dati i odgovor, nije problem nikakav.

Poštovani predsjedniče Vlade,

Odgovori su poznati na moje pitanje, ali dobro je da zajedno ponovo prođemo kroz njih, kao način da dođemo do zajedničke svijesti očigledno koje još uvijek nema. Jasno je da smo se pozvali samo na analize drugih, da ne bi bilo da je to opoziciono gledanje nego da je to gledanje nekih koji su dovoljno objektivni i dovoljno stručni. Zato sam pozvao Svjetsku banku, da su naše javne finansije naš dug, suštinski neodrživ i da zajedno to moramo da rešavamo, ali to nije novitad, što bi rekli ovi moji u Kotoru, to traje od 2006, 2008. godine.

Posljednja Vlada koje je ozbiljno vodila finansije i mislila o razvoju je bila Vlada Željka Šturanovića. I ja sam to rekao za njegova života kao što znate, ne u nekim drugim prilikama i to sam rekao iz vlasti. Tako da tu dileme nema ko je ozbiljno vodio Vladu i rješavao probleme. Tada je sprečavana pohara, tada je spriječeno da se proda i Regionalni vodovod, između ostaloga, Elektroprivreda suštinski Deripaski preko Termoelektrane itd. Ali sve je to manje važno ako građani suštinski ne osjete boljitak onoga što vi zovete rast. Građani žive sve gore, to kaže i Monstat, to ne kažemo mi. Budžetski deficit je već osmu godinu u prosjeku 5%, živimo na dug, trošimo budućnost naše dece, a pri tom se raskuba imovina koju su sticali naši preci. To je prosta matematika. I vi i ja znamo da prodamo kuću, možemo živjeti par godina dobro, ali naša deca će biti na ulici i dužnici. Ta kockarska ekonomija je pri kraju svog trošenja, jer su resursi potrošeni. Na vama je da uradite ono što traži Evropska unija, suštinski, ta tri stuba našeg pristupanja Evropskoj uniji. Znam dobro da prvi stub možete uraditi, on je preduslov za ostalo, a to jeste uvesti red i zakon. Ako stane pohara krenuće ekonomija. Inače ćete imati investitore koje imamo. Investitori koji našu imovinu zalažu da bi s našom imovinom dizali svoje profite. Možemo detaljnije o tome.

Građani hoće da vide red zakon i bolji život. Ne postoji rast u svijetu koji se smatra dobrim ako je nezaposlenost 20% i ako ne pada, ako je duplo veća nego prije četiri godine.

U Americi postoji samo jedan dobar pokazatelj rasta, a to je pad nezaposlenosti. Ako je nezaposlenost do 7% to je loše, ako pada prema pet to je odlično. Naša nezaposlenost je 50.000 pri tom jedino što nam dobro ide to je gumica za zapošljavanje. Brišete 7.000 zaposlite 700 ljudi i selimo još koju hiljadu koji se ne mogu prijaviti na biro svaki mjesec, pa i njih izbrišemo. Moramo

se suočiti sa činjenicama. Razumijemo da ste imali dvije godine vremena da se suočite sa činjenicama i pokušate sprovesti reforme.

Nema izbora barem sada izglednih i nema uslova za izbore ako to nekom više odgovora, izbori služe da biste dobili mandat da nešto popravite u svojoj zemlji, a ovo je prilika da rast ne bude na dug, da dug ne raste i da pravimo održivi razvoj. Nije to lako, to nije posao jedne vlade, kao što smo rekli, to je posao više vlada, ali plan mora biti zajednički. Ako mislite da istorija počinje i završava sa vama u grudnoj ste zabludi tada ćete biti žrtva istorije, ne vi personalno, nego politika koju predstavljate. Ovdje se stvar mora rešavati jer će nas spirala duga uvući u nestabilnost mnogo opasniju od svih ovih političkih razmjerica.

Grčka je bila prosperitetna zamlja. Par godina prije svog sunovarata je organizovala Olimpijadu, kažu najbolju do tada. Grčka je zemlja Evropske unije, zemlja eura, 12 puta je smanjivala svoje penzije. Evo, deceniju poslije posrću i ne mogu da se dignu. Zemlja mnogo obrazovanije elite nego što smo mi ovdje, elite školovane po svijetu, zemlja velikih svjetskih, ekonomskih igrača i dalje posrće. Mi smo na granici. Ako i ovo vrijeme potrošite uzaludno baveći se zapošljavanjem u ministarstvima, klijentelizmom, dozvolom da budžet raste na troškove partijskih obećanja, Vi ste premijer koji će biti odgovoran iako niste najodgovorniji daleko od toga, ali će računi stići Vama i Vaša Vlada će biti ta koja se pamti da je uvela Crnu Goru u kovitlac neizvjesnosti. Kolika je ta neizvjesnost nema /prekid/ ali se problem mora rješavati, a zato treba dogovor i dijalog, a ne ćeranje po Crnoj Gori.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:19:04)

Hvala.

Sada ima riječ, predsjednik Vlade, Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (18.07.18 12:19:08)

Hvala Vam predsjedniče.

Uvaženi poslaniče Krivokapiću, dok sam Vas slušao odjednom sam se ne pitajući prebacio u vrijeme u koje ste vi bili alfa i omega državne politike. I onda sam se zapitao da li se prvi put vidimo, da li se prvi put vidimo ili vas ja znam već više od 20 godina kada ste čak i meni sugerisali šta treba raditi, ne samo u politici, nego i u ekonomiji. Ali, vjerujem da ćemo imati prilike u nastavku dijaloga da o tome govorimo jer kad ste govorili o ovim dramatičnim i propadajućim činjenicama, barem za ovu Vladu, mogli pomenuti ekonomski rast od 4,3 u 2017. i 4,5 u prvom kvartalu 2018., a ja ću se potruditi sa Vladom i timom kojim rukovodim da može da bude i 5% na kraju godine. Uz sve ovo o čemu Vi pričate, ali imaću priliku vjerovatno jer je veoma interesantna tema i na ovu temu bih sa Vama razgovarao bez formalnog pristupa, ali poštujem Parlament i poštujem institut poslaničkog pitanja.

Dakle, prelazim na pripremljeni odgovor.

Poštovani poslaniče Krivokapiću, zahvaljujem na prilici da o ovom veoma značajnom pitanju konačno razgovaramo u Skupštini Crne Gore, a ne posredstvom medija ili jednostranih izjava jer im je i poruka i trajanje veoma ograničeno. Evidentiram i da ste hronološki pristupili komentarisanoj relevantnih izvještaja međunarodnih finansijskih institucija. Stoga vjerujem da će današnja diskusija pomoći da ubrzano ostvarite ažurniji i kuntainirani uvid u aktuelna dešavanja u crnogorskoj ekonomiji.

U proljeće prošle godine Svjetska banka je u svom redovnom ovogodišnjem izvjaštaju pod nazivom - "Brzi rast, više radnih mjesta", konstatovala da veliki fiskalni deficit i rastući javni dug ukazuje da put javnih finansija nije održiv. Ova polu rečenica u čijem nastavku se kaže - "da će biti potrebna ambicioznija fiskalna konsolidacija da bi se stvorio prostor za uredno servisiranje potreba za refinansiranjem u periodu 2019 -2021." Dakle, to je cijela rečenica. Najbolje oslikava kompleksnost trenutka u kojem je 41. Vlada započela svoj mandat preuzimajući odgovornost za vođenje ekonomske politike. A Međunarodni monetarni fond u izvještaju za Crnu Goru koji je objavljen u septembru 2017. godine navodi da, odnosno navodi: "Izvršni direktori MMF-a

pozdravljaju performanse ekonomskog rasta Crne Gore" u nastavku "te da su mjere fiskalne konsolidacije u Crnoj Gori dobro izbalansirane". Takođe, po objavljivanju ovog izvještaja iz MMF-a je apostrofirano da se dobro upravlja crnogorskom ekonomijom. Znao dobro da na ovom nivou, globalnom, Svjetska banka i Međunarodni monetarni fond usaglašavaju svoj pristup i svoje ocjene.

No, poslaniče Krivokapiću, kako budete sustizali ono što se dešava u institucijama sistema od novembra 2016. godine na ovamo primijetićete da su od tada do danas objavljena još dva redovna izvještaja Svjetske banke, 12. u jesen 2017., pod nazivom "Povećanje zaposlenosti" i 13. u proljeće 2018. godine, pod nazivom "Ranjivost usporava rast".

Najnovije ocjene Svjetske banke o našoj ekonomiji iznijete u posljednjem ekonomskom izvještaju konstatuju da je realni rast crnogorske ekonomije u 2017. iznosio 4,3% i da je upravo ta visoka stopa rasta kreirala više radnih mjesta. Trend porasta zaposlenosti nastavljen je u prvom kvartalu 2018. godine, ohrabruje da se taj rast ostvaruje u realnom sektoru, konkretno u prerađivačkoj industriji i građevinarstvu.

Dakle, Svjetska banka govori o pozitivnim ekonomskim izgledima za Crnu Goru koji su u srednjem roku zasnovani na investicijama i većoj potrošnji upravo na nivou domaćinstava. Očekivano se navodi, očekivano i potpuno s pravom, i neophodnost sprovođenja daljih reformi u cilju jačanja produktivnosti, podsticanja novih investicija u realnom sektoru kao neophodnih za rast ekonomije.

Ovdje ću vas podsjetiti da je priliv direktnih stranih investicija u crnogorsku ekonomiju koje su trebale da doprinesu dinamiziranju ekonomskog rasta i otvaranju novih radnih mjesta u prethodnih nekoliko godina opstruirala upravo partija koju predstavljate. Sve to se događalo pod geslom, kako kažete - navodne zabrinutosti zbog tzv. poharane ekonomije koju i danas spominjete, ali ovaj put u poslaničkom pitanju. Sjetimo se Kraljičine plaže, Dubovice i negativne tipično političke kampanje za projekte Miločer, Mamula, Buljarica, koje ste zaustavili ili pokušavali da zaustavite. Sjetimo se i ad hoc parlamentarne većine u prethodnom sazivu Parlamenta kada ste izglasali zakone u oblasti socijalne zaštite koji su povećali državne rashode u 2016. godini za skoro 2% bruto domaćeg proizvoda, doprinoseći trajnim negativnim konsekvencama po tržište rada, održivost ekonomije sa katastrofalnim posljedicama po budžet Crne Gore.

Dakle, bruto domaći proizvod u Crnoj Gori po glavi stanovnika u prošloj godini iznosio je 6.810 eura i najviši je u regionu Zapadnog Balkana. Životni standard crnogorskog građanina mjeren ovim parametrom, danas je na nivou 46% prosjeka Evropske unije. Sve druge zemlje Zapadnog Balkana su ispod 40%. To je važan napredak za 12 godina ako znamo da je u 2006. godini, kada smo obnovili nezavisnost države, on bio oko 33% evropskog prosjeka, a realna zarada u Crnoj Gori u 2018. povećana je za 34% u odnosu na 2006. godinu, bez obzira što smo nezadovoljni sa njom.

Kada se govori o realnom rastu zarada moramo imati u vidu i ukupan ekonomski rast koji je pozitivan. Isto se odnosi na rast penzija sa čijim smo usklađivanjem nastavili i čija je visina udvostručena u poslednjih 12 godina. Dakle, ovo su fakti koji su javni i dostupni našim međunarodnim partnerima, a samim tim i neumoljivi argumenti za svaku raspravu ovog tipa.

Poštovani poslaniče, svjesni smo da je još puno izazova pred nama kako bi se ostvarile visoke stope ekonomskog rasta koje donose nova radna mjesta, ali ne možemo graditi ozbiljan politički dijalog na ličnoj percepciji i na osnovu populističkih navoda iz poslaničkih pitanja, moramo polaziti isključivo od činjenica. Vlada će nastaviti da vodi ekonomsku politiku zasnovanu na kombinaciji mjera jačanja fiskalne stabilnosti i unapređenja konkurentnosti sa ciljem održivog privrednog razvoja i ekonomskog rasta. Shodno fiskalnoj strategiji očuvaćemo ključni princip da tekuću potrošnju finansiramo iz izvornih prihoda i da ostvarimo budžetski suficit u 2020. godini, kako smo proektovali.

Dakle, poslanče u ovih godinu i nešto više nijesmo ništa, tekuću potrošnju nijesmo finansirali iz zaduživanja, to možete da provjerite. Dakle, prihode budžeta povećavamo daljom borbom protiv neformalne ekonomije na tržištu rada, tržištu roba i usluga šireći održivu poresku bazu. Ozbiljan problem i veliki izazov za nas.

Na rashodnoj strani kroz reforme usmjerene na optimizaciju državne uprave i uopšte tržište rada doprinosićemo daljem rastu produktivnosti. Trebali ste pomenuti moratorijum nezapošljavanja u javnoj upravi koju je upravo ova Vlada proglasila.

Naš cilj je jasan dosljednost sprovođenja mjera fiskalne konsolidacije i strukturnih reformi

kao preduslova za nastavak dinamičnog i ekonomskog rasta, efekti su dalje povećanje zaposlednosti, rast zarada i penzija, te bolji kvalitet života svakog pojedinca i svake porodice u Crnoj Gori.

Rast bruto domaće proizvodnje ostvaren u 2017. godini nije došao sam od sebe, baš kao ni rast od 4,5% ostvaren u prvom kvartalu u 2018. godine. Oni su rezultat unaprijeđenog poslovnog ambijenta kreditnog rejtinga zemlje kojem su doprinijele upravo ocjene i povjerenje Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke i globalna pozicija Crne Gore kao NATO članice. Ali posebno i prije svega, jer ste to pitali, sposobnost i odgovornost ove Vlade potvrđeno povjerenje građana iz jednog u drugi izborni ciklus od oktobra 2016. godine do danas.

Jasno hoću da kažem i ovdje u Skupštini i da poručim građanima.

Crnogorski resursi nijesu i neće biti poharani, ali razvoj zemlje dok sam ja na čelu Vlade neće biti doveden u pitanje zbog dnevno-političkih interesa niti će biti pod sjenkom samoljubljivih i umišljenih političara.

Želim da spomenem i projekat Jadransko-jonske auto-ceste koja se, gle slučajnosti, baš na zahtjev ove Vlade našla u Dekleraciji ovogodišnjeg samita Evropska unija - Zapadni Balkan, kao jedan od prioriteta Transevropske mreže koja će se finansirati sredstvima Evropske unije. Dakle, razvojna strategija Vlade jasna je i javna, a reflektuje se u stateškom dokumentu u pravcu razvoja Crne Gore do 2021. godine, kao i u programu ekonomskih reformi. Ova Vlada bavi se suštinskim razvojnim pitanjima koja u mnogome prevazilaze četvorogodišnji mandat, takvo je i pitanje preostalih dionica auto-puta Bar-Boljare, pitanje pomenute Jadransko-jonske auto-ceste, paralelno sa tim radićemo na pitanjima podizanja kvaliteta javnih usluga u svim oblastima, ali i podsticanja naučno-istraživačke aktivnosti i mobilnosti mladih ljudi. Zbog toga sam spreman da ove planove Vlade podijelimo i unaprijedimo kroz dijalog i dobro je što je Socijaldemokratska partija ponovo tu, a vjerujem da će i preostale opozicione kolege uskoro ostvariti najave i pridružiti nam se na jedino primjerenom mjestu za diskusiju ove vrste. Hvala vam.

PREDJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:29:04)

Hvala predsjedniče Vlade.

Ostavite Vi to upozoravanje koliko je probijeno i Vi ćete dobiti vremena koliko je prekoračio i premijer. Priđite i počnite sa komentaram. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (18.07.18 12:29:21)

Mogu ja da ućutim, mislim da će biti isti dijalog. Mene više brine ako vi vjerujete u to što pričate, ako to govorite samo iz propagandnog razloga, to je mali problem, a ako vi vjerujete da imate dobru ekonomiju to je mnogo veći problem. To je mnogo veći problem i to je briga za sve nas, imajući u vidu mjesto na kojem se nalazite.

Naravno, nijesam bio nikakav alfa i omega crnogorske politike, jer to nijesam mogao biti, niti mi pripada. Zna se ko je alfa i omega crnogorske politike 30 godina i zato smo tu đe smo i zato smo od srednje razvijene zemlje industrijske došli do neindustrijske zemlje. Zato nam je prosjek to što ste naveli nije tačno, pogledajte Economist Intelligence Unit, nijesmo još na nivou Socijalističke Republike Crne Gore, a struktura te ekonomije koju sad imamo je srednje afrička struktura turizam, usluge i tako dalje. Idem redom.

Građane interesuje prva stvar, premijeru.

Kakav ste to lider u regionu, a imate najnižu minimalnu zaradu? U čemu ste lider? Da tajkuni dobiju veći dio rasta GDP-a takozvanog fiktivnog rasta - rasta na dug. Očitali ste vi te analize da je rast vezan samo na kredite koje uzimamo zbog auto-puta, a i tu ste sa 800 miliona narasli na milijardu i dvjesta. Provjerite u Bosni zbog vas, jer vjerujem da ćete to provjeriti. Koliko je bio najskuplji km puta u Bosni i Hercegovini? Nije panonija, nije ravnica, e naš prosjek je veći od toga 50%, a onda se zapitajte što se dešava.

Pođite do Makedonije kad gledate auto-put, pa pogledajte koliko su već otvorili korupcije na auto-putu bivšeg njihovog premijera, ako vas interesuju činjenice. Ne morate sa mnom, pričajte

sa njima, ali me najviše brine upravo to, što je prosječna plata u Makedoniji, minimalna plata u Makedoniji veća od crnogorske.

Prvo, kada je došla njihova vlast povećala je minimalnu zaradu Makedonija, Srbija ima veću minimalnu zaradu od Crne Gore, Bosne i Hercegovina ima veću minimalnu zaradu od Crne Gore. Bosna i Hercegovina - reći ću vam precizan podatak 208 eura, Makedonija 196, Srbija 213. ne treba reći što se desilo Bosni i Hercegovini srušena, raseljena, uništena, a mi smo lideri u regionu. Čega? Da profiti o kojima vi govorite od 4% idu u džepovima tajkuna. Ko se bogati od rasta? Očigledno građani ne, mnjima nije bolji životni standard, rastu im porezi, rastu im akcize, sve se više zadužuju, pogledajte banke i to je stanje naše ekonomije. Dobit ide na pogrešnu stranu, ako je ima. Vidjećemo kad stane auto-put vi to dobro znate 2020. u tim projekcijama Svjetske banke hoćemo li otići u minus, a ne u plus. Hoćemo. Ja ne pričam svaki dan mogu pročitati svaki dan, a mogu pričati i s vama ako vas interesuju dodatne informacije. Plus što ta ekonomija nije održiva. Struktura naše ekonomije zavisi od dva osnovna faktora trenutno auto-puta i turizma. Industrije nema, 40% je bila industrija u GDP-u Crne Gore 1990. godine sad je na 8%, za pet godina je pao broj zaposlenih u prerađivačkoj industriji na pola sa 20.000 na 10.000 padamo, padamo, padamo, poniremo, to su brojevi, to nema veze sa mnom to sve u Monstatu možete da nađete nema potrebe da tražite od mene.

U toj Socijalističkoj Republici Crnoj Gori koju ste vi naslijedili bilo je 2,4 radnika na jednog izdržavanog. Sad je skoro obratno. To je ekonomija koju ste naslijedili i zato je ovo pohara kada uporedite te elemente i zato narod ne vidi ni jedan element rasta nego pad. Ako biste isključili pomoć koju vam daje međunarodna zajednica od poljoprivrede pa dalje znali biste đe se nalazimo. Broj noćenja sa svih 25% srpskog učešća u našem noćenju je tu neđe đe je bio 1989.godine sa svih 25% koje tretiramo kao strance, a tada su bili domaći gosti nijesu orjentirali. Govorim vam iz prostog razloga, smatram da ste odgovoran čovjekom i onda ćete čuti nešto od ovoga. Ne morate reći da je to dobro, ali probajte provjerite je li to tačno. Pitajte Uniju poslodavaca oni nijesu Socijaldemokratske partija, pitajte lijevo-desno pa ćete znati i njihovo gledanje kakva je održiva ekonomija. Ne morate pitati opoziciju ni moju kako kažete alfa i omegu umišljenosti.

Mislim, da ste vi umislili da takva vlast može postojati trajno, mislim da ste vi to umislili, protiv strateških interesa svoje države, a to je održiva ekonomija podrivanje osnove ekonomskog sistema i naravno nedostatak vladavine prava. Da vlada red i zakon mi ove probleme ne bismo imali, bar ne na ovolikom nivou. Drugima se to dešavalo. Rumunija je mijenjala premijere i skočila na 6-7%, svojim ljekarima je podigao platu sa 1.000 na 2.700, a mi smo izgubili 150 ljekara, otišli su. Ne možete imati šuplju kofu iz koje drugi uzimaju vodu, a vi džabe sipate, ako ne uvedete red i začepite tu kofu oni koji pojedose to što se stvori u ovoj državi. To je potreba za dogovorom, mnogo veća čak i oko izbornih uslova. Važnije se dogovoriti kako ćemo održati ekonomsku Crnu Goru, a politički dogovor doći, biće trajan ili neće biti trajan. Imajući u vidu učesnike i zrelost političke elite u Crnoj Gori i na jednoj i na drugoj strani, ali ovo vrijeme koje propustimo ne možemo nadoknaditi. Politički se može nadoknaditi, vi ste bili na jednoj političkoj strani, pa se vraćali, nadoknadili smo to, izgubili smo sljedećih 10 godina, ali se nadoknadilo. To se nadoknadilo, ne preciziram da ne bismo ulazili u dublju priču, ali se ekonomija neće moći nadoknaditi. Gube se trajna dobra, gubi se naša pozicija, ulazimo u duboki dug kovitlac. Srbija je spuštija dug prošle godine, a naš je porastao. Odakle taj ekonomski rast? Bosna je na 35% zaduženosti, mi smo na 67%. Pročitajte na kraju analizu, da je ne pokazujem, Centralne banke Crne Gore, opet ne morate slušate nas. Što se tiče lične kvalifikacije, ja od vas očekujem činjenice a ne podmetanje. Znači, nije problem da istrpimo i više, imate dovoljno medija i to odlično uradite, očekujem činjenice, mjesto izgovora očekujem odgovore, a kvalifikative o ličnosti istrpeću, nije problem nikakav. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:36:39)

Hvala i Vama.

Riječ ima predsjednik Vlade, izvolite.

Gospodine Krivokapiću,

Zaista sam se trudio da lično ne kvalifikujem ljude pa ni Vas, a nemam ni razloga kada ste Vi u pitanju. Ako ne gubimo sjećanje na prečac i zbog toga što se promijene mjesec i godina, ja nijesam od tih ljudi. Ja pamtim veoma lijepo, dobre i konstruktivne trenutke koje sam proveo sa Vama razgovarajući o interesima ove države. Doduše možda je bilo više vremena da se bavimo političkim i bezbjednosnim pitanjima, ali Vi ste se ipak tada sa mom samo uzgred bavili tim pitanjima, ali ste se bavili ekonomskim pitanjima. Zbog toga sam to rekao, znate to. Veoma sam spreman i zaista mi je drago što ste tu, jer o ovome ne možemo ispričati danas u okviru ovog vremena. Ali samo nekoliko stvari i vjerujem da ćemo u nastavku o tome govoriti. Za dosta stvari ste u pravu, za mnoge nijeste ili ne želite da vidite stvari onakve kakve jesu, samo zbog toga što ste u toj stolici, a ne u ovoj stolici.

E da idemo redom. Da li Crna Gora treba da se stidi svog razvojnog potencijala i svojih resursa? Da li treba da se odrekne od nekog svog razvojnog potencijala i resursa? Jedan od tih je turizam. To nam je Bog dao, to treba da iskoristimo. To ne treba da pretvorimo u livade i pašnjake kako bi izbjegli eventualnu ocjenu konkurencije da ćemo nešto poharati, pokrasti i odnijeti, nego tu imovinu treba valorizovati i pretvoriti u opšte dobro za državu i pojedince. Ako je za vas pohara i krađa da se u jedan rizort, a juče sam bio u jedan od tih, ulaže milijardu eura direktnog novca, i sada da vam kažem da ne bi upali u zabludu da se to radi iz kredita pa da se radi na osnovu hipoteke imovine koju je dobio, da vam kažem ni jedan euro nije iz kredita bilo kojeg zaduženja nego iz sopstvenog potencijala. Stvara se novi grad, novi grad na Mediteranu, grad, ne hotel nego grad koji će da živi. Grad koji će da zaposli 700-800 ljudi, grad u kojem će da rade naši mladi ljudi koji danas rade na Tajlandu, u Dubaiu i na drugim turističkim destinacijama, baš sa tog prostora, za iste pare sa istom motivacijom, ali u svojoj zemlji, u svojoj domovini. To nije pohara, gospodine Krivokapiću, nego pretvaranje našeg resursa u opšte dobro sa stranim kapitalom i novcem jer sopstveni nemamo, to radi i Engleska i Amerika.

Sljedeće, kada govorite na takav način o turizmu i njegovom učešću u GDP-u, znate li da je treća industrijska grana na svijetu turizam. Nafta i hemijska industrija, pa turizam. I što je problem, u Evropi ja mislim oko 500 milijardi eura godišnje.

Sad da vam kažem to je treća industrijska grana turizam i mi se oslanjamo na to što je naš potencijal. Što mi ne rekoste kada govoriste o energetici da je Elektroprivreda naše većinsko državno vlasništvo, da ona izbacuje profit, da je profit Elektroprivrede za prvih tri mjeseca više od 40 miliona eura, što to ne kažete. Što to ne kažete gospodine Krivokapiću? Što ne kažete, ako imate podatak da Vam ga ne serviraju, a Vi možete sami doći do podataka, da je Crna Gora prvi put 2017. godine ostvarila budžetski suficit tekućeg budžeta, pogledajte taj podatak. /upadice/ Godine 2008. ne znam šta je bilo 2008, ne znam ja ni šta je bilo u ono revolucionarno vrijeme kada ste se vi bavili politikom, kad ste jahali na snazi i kvalitetu DPS-a. Neću da se vraćam na to vrijeme.

Tako gospodine Krivokapiću, nikada, i završavam sa ovim, nijeste me slušali, nijesam rekao da je naša ekonomija u dobrom stanju. Ja sam govorio o trendovima u našoj ekonomiji koji treba da ozdrave našu ekonomiju. Ovi trendovi su iznad očekivanja i moji i ove Vlade. Vjerujem kada se izmaknete od političkog interesa, a imate sposobnosti za to, da ovaj trend pozdravite i da pomognete da se on održi, jer Crnoj Gori je neophodno između 4 i 5% rasta godišnje da bi dostigli vjekovno zaostajanje u razvoju. Ali 35% zaduženosti Bosne i Hercegovine nije afirmativan podatak, nego podatak za zemlju koja nema potencijal, koja nije investiciono interesantna, koja ima loš poslovni ambijent i koja nema investitore. Prema tome, možemo da razgovaramo o tim stvarima o ovim pitanjima u perspektivi. Međunarodni monetarni fond je u decembru 2016. godine rekao - vi nijeste u stanju da upravljate vašom ekonomijom i javnim finansijama, vi treba da uzmete kredit od 300 miliona dolara od Međunarodnog monetarnog fonda, da smanjite penzije, da smanjite zarade u cijelom sektoru, ne samo u javnom sektoru, da povećate poreze više nego što smo ih povećali i td. Odbili smo taj predlog i evo kakve rezultate imamo, gospodine Krivokapiću. To je sposobna i odgovorna vlada. I sad nam Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka to prizinaju i podržavaju nas i zbog toga smo dobili kredit od Svjetske banke koji nam je omogućio da po povoljnim uslovima, nikada povoljnijim na međunarodnom finansijskom tržištu, se zadužimo da

bi vraćali kredite koji dospijevaju u 2019, 2020. i 2021. godini, ne idu za potrošnju nego idu za vraćenje duga i smanjenje /prekid/... Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:42:55)

Hvala Vam.

Ne ide po vas ništa pozitivno.

Prelazimo na sljedeće pitanje, a vi ćete imati prilike da razgovarate, izazili ste želju i jedan i drugi i kroz formu Premijerskog sata, možda kroz formu raznih vidova saradnje./upadice/

Uopšte nisam zabrinut vašom željom da se približavate, moram da vam kažem, a vidim da u nekim relacijama postoji obostrana potreba da se dobro izrazgovarate i što podstičem.

Sada prelazimo na sljedeće pitanje.

Riječ ima poslanik Genci Nimanbegu, potpredsjednik Parlamenta. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (18.07.18 12:43:40)

Poštovane kolegice poslanici, poštovani prvi ministre, članovi Vlade,

U skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore, kao ovlašćeni predstavnik Kluba Bošnjačke stranke, Koalicije Albanci odlučno i HGI, upućujem vam sljedeće pitanje:

Kako Vlada Crne Gore i Vi cijenite rezultate koji su ostvareni implementacijom Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata? Koji su preliminarni zahtjevi za legalizaciju objekata upućeni do roka koji je bio do 15. jula 2018. godine? Kako ocjenjujete rad inspekcijskih organa od usvajanja zakona do danas? Što je uzrok da se divlja gradnja usvajanjem novog zakona krajem 2017. godine, ne da se nije zaustavila, već je primila novi zamah.

Kod usvajanja Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata u debati je rečeno da će se uvesti red u planiranju prostora, da će Ministarstvo preuzimanjem inspekcija zaustaviti divlju gradnju. Kao i tada i sada sam na jasnim pozicijama da je zakon bio loš, previše apstraktan i teško primjenljiv. Cijenim da je učinak tog zakona mali dok je u sferi zaustavljanja divlje gradnje njegov učinak negativan čak i u odnosu na prethodni zakon koji je bio usvojen 2008. godine.

Prvi ministre, nije moja namjera da potvrđujem moju raniju poziciju negativnosti koju je imao Zakon o planiranju prostora, kao legalista cilj mi je bio da se neke stvari i uvedu u red. Međutim, procijenio sam da i pored instituta koji sam mogao pitanje postaviti samom ministarstvu, da je red da na najvišem nivou Vlade čujemo Vaše komentare, Vaše ocjene u vezi implementacije ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:46:02)

Hvala kolegi Nimanbegu.

Riječ ima predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (18.07.18 12:46:07)

Poštovani poslaniče Nimanbegu,

Zahvaljujem na postavljenom pitanju jer ga doživljam kao priliku da u pravo vrijeme i na pravom mjestu razgovaramo o legalizaciji objekata kao jednoj od najaktuelnijih tema ovih dana. Tome umnogome doprinosi činjenica da je 16. jula istekao rok za podnošenje zahtjeva u okviru ove zakonske mogućnosti, kako ste i sami konstatovali. Dozvolite da, prije nego što dam odgovor na nekoliko aspekata vašeg pitanja, podsjetim da je prije usvajanja Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata krajem 2017. godine na relativno malom prostoru Crne Gore, teritoriji od 13.812 km postojalo preko 600 različitih planskih dokumenata. Novim zakonom predviđeno je da sva započeta planska dokumentacija treba biti usvojena do 1. oktobra ove godine, nakon čega se

obustavlja rad na njoj budući da se pristupa izradi novog plana za teritoriju cijele države koji će biti izrađen u naredne tri godine. Takođe, cjelokupni proces podrazumijeva neposredni angažman predstavnika lokalnih samouprava od planiranja do revizije, što je snaženje njihove nadležnosti i uticaja u odnosu na ranija rješenja. Istovremeno u načelima zakona našla se i obaveza usklađenosti svih planskih dokumenata s potvrđenim međunarodnim sporazumima, deklaracijama i konvencijama koje se odnose na oblast planiranja i uređenja prostora. Imajući u vidu navedeno, nesporno je da smo se usvajanjem ovog zakona približili međunarodnim standardima, a očigledno i evidentno doprinijeli racionalizaciji procedura u ovoj važnoj oblasti.

U vezi s drugim pitanjem, podsjećam da je, prema podacima Uprave za nekretnine, na teritoriji Crne Gore izgrađeno oko 40.000 bespravnih objekata dok prema podacima baziranim na studiji slučaja, a prema informacijama kojima raspolaže Ministarstvo održivog razvoja i turizma ovaj broj je znatno veći i kreće se do 100.000 objekata, što se odnosi na dogradnje i nadogradnje legalnih objekata. Zbog toga je stupanjem na snagu Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata započet postupak legalizacije bespravnih objekata kao jedan od najvažnijih procesa u okviru uređivanja ove oblasti. Stoji činjenica da je u početku evidentiran mali broj podnijetih zahtjeva. Međutim, i pored određenih nedoumica i nejasnoća koje su pratile ovaj proces, pa i opstrukcija u posljednjih mjesec dana registrovan je značajan porast broja podnijetih zahtjeva za legalizaciju. Procjenjuje se da je do isteka roka za legalizaciju bespravnih objekata jedinicama lokalne samouprave podnijeto više desetina hiljada zahtjeva, što je veliki procenat posmatran u svijetlu zvaničnog podatka Uprave za nekretnine od 40.000 registrovanih nelegalnih objekata koje sam pomenuo. Najviše zahtjeva podnijeto je u Podgorici, Baru, Herceg Novom, Budvi i Ulcinju.

Što se tiče Vašeg trećeg pitanja efikasnosti inspekcijskog nadzora, podsjećam da je cilj formiranja urbanističko građevinske inspekcije bio objedinjavanje poslova četiri inspekcije, zaštite prostora, urbanističke, građevinske i dijela poslova komunalne inspekcije koji se odnosi na izgradnju privremenih i pomoćnih objekata čime se sprečava pojava sukoba nadležnosti i obezbjeđuje efikasno i centralizovano inspekcijsko djelovanje. Kada su u pitanju postignuti rezultati, prema informacijama koje su mi dostavljene iz resora ministra Radulovića, u periodu od 1.01. do 1.07.2018. godine, postupajući po službenoj dužnosti, urbanističko građevinska inspekcija izvršila je inspekcijski nadzor nad 801 objektom. Na osnovu utvrđenih nepravilnosti, a u zapisnike sačinjene fotoelaborate i ostalu prikupljenu dokumentaciju donijeto preko 300 rješenja koja već proizvode pravne posledice. Dakle, upitna je vaša ocjena da je učinak zakona u ovom segmentu negativan.

U odnosu na Vaše četvrto interesovanje, odnosno konstataciju, koristim priliku da obavijestim da je ortofoto snimanje Crne Gore na značajnom dijelu teritorije završeno. Time je ispunjen jedan od preduslova za pravilno sprovođenje ciljeva zakona koji otklanjaju svaku sumnju u sadržaj budućeg plana generalne regulacije. Radi pojašnjenja, ortofoto snimak onemogućava legalizaciju objekata koji objavljenim snimanjem nijesu evidentirani te samim tim isti se neće naći u planskom dokumentu već će se na te objekte primijeniti zakonom propisane mjere.

Poštovani potpredsjedniče, da rezimiramo. Crna Gora nije privatna imovina nikog od nas da bismo kroz optiku kratkoročne politike, a ne struke posmatrali ovo važno pitanje. Takođe, želim i da se saglasim s ocjenom da je prostor veliko bogatstvo i rijedak razvojni potencijal naše zemlje. Percepcija dijela javnosti koja provijava i u Vašem obrazloženju govori da ipak postoji veliki broj onih koji nijesu objektivnog stava i poimanja kada je u pitanju planiranje i uređenje prostora. No, takvoj praksi se mora stati na kraj. Svaki vlasnik bespravnog objekta imao je mogućnost da pokrene postupak legalizacije i plaćanjem komunalnih naknada na rate konačno riješi pravni status objekata i uveća vrijednost svoje imovine.

Da ne bude pogrešne interpretacije, ponavljam, ono što je posebno važno, sredstva koja budu prihodovana za te namjene biće usmjerena na poboljšanje uslova života baš na tom prostoru i tim prostorima na kojima je izvršena legalizacija od unapređenja komunalne infrastrukture do izgradnje nedostajućih objekata od društvenog značaja. Dakle, guranjem pod tepih ovog pitanja i odstupanje od obaveza definisanih zakonom iako politički vrlo oportuno doprinijelo bi daljoj devastaciji prostora, što ni pod kojim okolnostima ne smijemo dopustiti. Kao odgovorni ljudi i političari moramo, prije svega, nastojati da nastavimo s dostizanjem boljih uslova života za svakog građanina. Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata upravo ima za cilj da se svima omogući da pod jednakim uslovima, bez izuzetka, ostvaruju svoja prava, ali i ispunjavaju svoje obaveze

prema državi. Da li postoje manjkavosti u primjeni i da li će ih biti u budućnosti, volio bih da imam moć da predvidim. Ali, ako me pitate da li smo na pravom putu kada je u oblast planiranja prostora siguran sam da jesmo i uvjeren da će vrijeme pred nama to dokazati. To potvrđuje i nekoliko desetina hiljada odgovornih građana Crne Gore koji su podnijeli zahtjev za legalizaciju bespravno sagrađenih objekata. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:52:30)

Hvala Vama, predsjedniče Vlade.
Riječ ima kolega Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (18.07.18 12:52:34)

Hvala vam.

Predsjedniče Markoviću, izbjeci ću mogućnost da kažem da li sam zadovoljan ili nezadovoljan odgovorom. Izbjeci ću jer ću se obavezati javno da ćemo ovu diskusiju voditi, možda ne s Vama kao premijerom, ali bar s ministrom. Zašto. Procesom legalizacije smo došli do takve situacije da smo ozvaničili nekoga ko je kršio zakon. Znači, država nije bila u situaciji bilo da obezbijedi planove, bilo da spriječi divlju gradnju, pa razlozi zašto je nešto građeno na divlje su mnogostruki, rješavanje ličnih problema, investiranje itd. Mi smo u situaciji da 100.000 objekata u stanovništvu od 600.000 imamo nelegalnih, što pokazuje da nismo dobro radili.

U jednoj ranijoj debati sa bivšim ministrom turizma i planiranja prostora sam tada rekao da bi, po meni, od momenta koji pamtim, od 80-ih pa do danas, svi ministri održivog razvoja i planiranja prostora trebali dati ostavku zbog divlje gradnje, posebno načelnici sektora za inspekcije, bilo da su bili pod opštinom bilo da su bili na državnom nivou kao moralna odgovornost za ono što je rađeno prostoru. Mi se moramo složiti prostor je resurs, a prostor kao resurs je teško obnovljiv ili neobnovljiv. Mi nemamo taj novac da obnavljamo prostor. Treba nešto porušiti pa da gradimo nešto kako treba.

Stoga, u 2018. godini, iz podataka koje ste dali, 800 inspekcija, garantujem vam da je u Opštini Ulcinj bilo 800 novih gradnji. Ne govorim da li je to bilo s dozvolom ili bez dozvole. Ono što je evidentno da ministarstvo preuzimanjem inspekcije i ono što je govoreno nije odgovorilo momentu i zadatku koje je sebi dalo. Zato sam izuzetno skeptičan da li je to zakonomjernost, znači da su u određenim opštinama, određenim djelovima i dalje bilo zakonom iz 2008. godine kada je uvedeno krivično djelo, bilo s ovim zakonom kada nismo imali krivično djelo za divlju gradnju pa smo ispravili zakon, da se krši zakon toliko dugo da se prostor uništava. Smatram da je /prekid/ koji će morati da dovede do toga da neko mora biti odgovaran. Ta odgovornost bilo da je politička, bilo da je javna, bilo da je moralna mora da je javna, mora da je jasna i građanima i svima nama. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:55:52)

Hvala Vama.
Pravo na riječ ima predsjednik Vlade. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (18.07.18 12:55:56)

Normalno je da se razlikujemo u ovako važnom pitanju. Mislim da smo se mi na ovom pitanju razlikovali od početka, mislim Vlada i vaša pozicija. Kamo sreće da u Crnoj Gori imamo saglasnost u velikoj mjeri oko važnih pitanja države posebno razvoja. Ona nam možda i nije neophodna u tom dijalogu i nesaglasju dolazimo do najboljih rješenja. Ali, ono što zaista ne mogu, uz svo uvažavanje funkcije i lično koje imamo, kao što znate, ne mogu da prihvatim kao Vašu tezu

da je bolje da ništa nijesmo radili nego da smo ostavili ovakvo stanje. To da je bolje, ne sigurno, da bi bilo lakše ovoj vladi, apsolutno, da bi prostor kao najveću crnogorsku vrijednost i najveći potencijal ugrozili dodatno, ugrozili bi, sačuvali ne bi jer Crna Gora nema ni rudnike zlata, ni još nalazišta nafte, ni dijamanta, nego ima prostor. E mi smo, kao odgovorna Vlada ušli u rješavanje i ovog pitanja kao i pitanja planiranja, zbog toga što smo, kao što ste Vi rekli, sada imamo ovakvu situaciju.

Katastar kaže 40 hiljada divljih objekata, studija slučaja kaže 100 hiljada, vidimo golim očima uništeni ruiniрани prostor bez mogućnosti da se sanira i na Primorju, i u centralnom dijelu i na jugu i da mi kažemo i da ova Vlada kaže - to su odlična zakonska rješenja bravo vam ga Ulcinjani, bravo Rožaje, bravo Podgorica, idemo mi dalje do sljedećih izbora, ako pobijedimo nastavimo, ako ne pobijedimo doći će drugi. E mi nijesmo tog profesionalnog profila nego da riješimo ovo pitanje, a to ne znači da treba da rušimo sve ne opraštajući nikome ništa, nego da legalizujemo i dovedemo u zakonito stanje one objekte koji ne ugrožavaju kapitalni razvoj, odnosno razvoj infrastrukture. Sve što nije na toj trasi, može biti legalizovano ako se ispune zakonski uslovi. I vjerujte mi, svi će morati da uđu u taj proces, svi. I oni koji sada nijesu, oni koji neće snositi negativne posljedice i vi treba da nas podržite, a znam da ste na tom kursu, da mi moramo da mijenjamo stanje, da mijenjamo prakse i način odnosa prema državnim dobrima.

Vjerujem u ovo što ste Vi rekli da više od 800 divlje gradnje ima u odnosu na ono što su inspekcije konstatovale u posljednje vrijeme. Jesmo li mi za to odgovorni, jesam li ja za to odgovoran, je li za to odgovoran ministar uređenja prostora, ili upozorava evo već godinu da na da će svi biti kažnjeni - neodgovorni građani. E tu treba da nas podržite, a ne da branite.

Legalizujmo samo ono što je divlje i nelegalno u Ulcinju, Ulcinj će biti najbogatija opština i neću biti u situaciji, kao predsjednik Vlade, svako mjesec dana da dobijem zahtjev za podršku budžetu, ulcinjskom budžetu za isplatu plata. Ajmo tu stvar da promijenimo. Dakle, ajmo da pratimo realizaciju Zakona, ne kažem da je ovo najbolje rješenje, ne garantujem da je ovo najbolji okvir, ali ovo jeste pokušaj i ovo jeste dobra namjera i ova Vlada ima takav pristup. Ako ovo bude promašaj nećete nas gledati u ovoj sali, gledaćete nekog drugog jer smo promašili, jer smo nesposobni i nijesmo u stanju da vodimo državu. Jednostavna forma.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 12:59:52)

Hvala. Prelazimo na posljednje pitanje u Premijerskom satu.
Riječ ima poslanik Mićo Orlandić. Izvolite.

MIĆO ORLANDIĆ (18.07.18 13:00:00)

Hvala predsjedniče.

Poštovani predsjedniče Vlade, članovi Vlade, poštovanje svima,

Moje pitanje glasi:

Što Vlada Crne Gore preduzima ili će preduzeti da se konačno učini izvjesnim izdavanje Enciklopedije Crne Gore i koliko je sredstava do sada utrošeno za tu namjenu.

Poznato je da aktivnosti na izdavanju Enciklopedije Crne Gore traju skoro 50 godina i držim da je napokon došlo vrijeme da se taj veoma važan posao za istoriju, kulturu i tradiciju Crne Gore, konačno privrede kraju. Država Crna Gora je u proteklih blizu pet decenija izdvajala ogromna sredstva da se taj projekat dovede do kraja za dobro Crne Gore i dobro njenih svih građana. Ideja o pisanju enciklopedije Crne Gore seže još od 1969. godine kada se počela implementirati ideja kroz formiranje Leksikografskog zavoda Crne Gore i preuzimanje tih poslova od strane Crnogorske i Dukljanske akademije nauka i umjetnosti. Međutim, gašenjem Leksikografskog zavoda Crne Gore i ogromnog truda koji su ljudi u njemu uložili na izradu enciklopedije, došli smo u situaciju da obje akademije nijesu završile ovaj veoma važan posao, a isto tako, što kažu, nismo ni na adekvatan način pratili uložena sredstva u ovaj dio projekata.

Mislim da, kad gledam ovih pet decenija, da je dosta teško odgovoriti koliko je novca za Enciklopediju i Alfabetar utrošeno do sada, ali mislim da je jako važno naglasiti da u cijelom ovom

periodu nijesmo uspjeli završiti Enciklopediju i iz tih razloga sam uvjeren da je njena izrada i objavljivanje htjelo imati za posljedicu sasvim drugačije stanje naše društvene svijesti državnog, nacionalnog i građanskog identiteta Crne Gore.

Želja mi je bila da ovim pitanjem iniciram i pokušam inicirati da se ovaj projekat aktuelizuje, konačno na, rekao bih, odgovorniji način pristupi izradi Enciklopedije Crne Gore, ne želeći da tražimo krivce, već naprotiv da završimo ovaj veoma važan kulturološki projekat za Crnu Goru. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:03:03)

Hvala poslaniče Orlandiću.

Riječ ima predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (18.07.18 13:03:07)

Hvala predsjedniče.

Uvaženi poslaniče Orlandiću, hvala Vam što ste sa dnevno političkih interesovanja skrenuli pažnju na teme i pitanja koja doprinose očuvanju identiteta Crne Gore i civilizacijskog jezgra naše državne i društvene zajednice.

Rad na Enciklopediji Crne Gore započeo je 1969. godine u okviru tadašnjeg Leksikografskog zavoda da bi nakon njegovog ukidanja 1941. godine prešao u nadležnost Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. No, svjedoci smo i savremenici određenih političkih okolnosti koje uvijek nijesu išle na ruku realizaciji ovog projekta, ali i onih koje su mu doprinosile, dok je kroz burne društvene političke i institucionalne promjene posljednjih decenija sazrijevala moderna i nezavisna Crna Gora.

Poštovani poslaniče, dozvolite da na samom početku podsjetim da je u periodu od 2001. do 2005. godine Dukljanska akademija nauka i umjetnosti radila na jednotomnoj bilingvalnoj Crnogorskoj enciklopediji. Posvećenim radom više desetina naučnih i kulturnih stvaralaca u navedenom periodu prikupljeno je i obrađeno oko 600 enciklopedijskih jedinica koje su objavljene u 54 broja tadašnjeg crnogorskog književnog lista. Ništa manji doprinos ideji očuvanja nacionalnog identiteta u sličnoj formi dao je i Leksikografski zavod kao stožer nacionalne, naučne i kulturne misli koji je svojevremeno izdao kapitalnu ediciju Luča.

No, radi preciznog informisanja Vas i javnosti u pripremi odgovora na Vaše pitanje zatražio sam i detaljnu informaciju o statusu realizacije ovog projekta od vremena kada je on prešao u nadležnost Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Prema informacijama koje su mi dostavljene još 1997. godine, Skupština Crnogorske akademije nauka i umjetnosti usvojila je koncepciju buduće Enciklopedije. Planom rada predviđeno je da se ona štampa u tri toma. Urađeno je više verzija Opšteg azbučnika, azbučnika po strukama, kao i onog po tematskim oblastima i grupacijama. Verzija Azbučnika prihvaćena od strane Uređivačkog odbora 1998. godine, stavljena je na uvid stručnoj i naučnoj javnosti i ostala otvorena za dopune odrednica na osnovu utvrđenih kriterijuma.

Takođe Zakonom o Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti iz 2012. godine, propisano je da Akademija priprema Enciklopediju Crne Gore i druge nacionalne enciklopedije iz oblasti nauka i umjetnosti. Zbog toga je obrazovana radna grupa koja je sačinila tekst nove koncepcije Enciklopedije Crne Gore, a on je usvojen 13. marta 2015. godine. Leksikografski centar Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Institut za jezike i književnost Petar II Petrović Njegoš, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i Ministarstvom kulture ove godine započeli su rad na tri projekta: Leksikonu diplomatije Crne Gore, Leksikonu likovnih umjetnika Crne Gore i Botaničkom leksikonu Crne Gore. Prema utvrđenoj dinamici u toku je izrada Abecedara za sva tri leksikona koji treba da budu pripremljeni do 1. oktobra tekuće godine, a očekuje se da do 2020. godine bude završeno pisanje članaka i leksikografsko uređivanje bogate naučne građe. Rad na leksikonima u funkciji je pripreme i prethodi izradi Enciklopedije Crne Gore, čime će se steći uslovi da se ovaj veoma važan posao za istoriju, kulturu i tradiciju Crne Gore konačno privede kraju. Da

ne ostane nedorečeno, nije moguće precizno utvrditi koliko je sredstava ukupno utrošeno na pomenutim projektima. Ovo iz razloga što je dio finansiran iz donacija, sopstvenih izvora i državnog budžeta. Novac je tokom gotovo tri decenije izdvajan u dinarima, njemačkim markama i na kraju u eurima, ali njegov iznos za sada nije ni presudan, već naša odlučnost da posao dovedemo do kraja.

Uvjeravam vas da će Vlada Crne Gore kako sam i kazao podržati izradu pojedinačnih leksikona i nastaviti da podržava Crnogorsku akademiju nauka i umjetnosti kako bi se obezbijedio kontinuitet i uspijeh na ovom važnom državnom poslu. Kod ove rečenice želim da kažem, da zaista imamo fantastičnu saradnju sa Crnogorskom akademijom nauka na ovom i na drugim pitanjima i to je primjer dobre saradnje Vlade sa institucijama koje baštine i snaže državu i njen nacionalni identitet.

Dakle, uvaženi poslaniče Orlandiću, pripremajući se za odgovor na Vaše pitanje koje je vitalno za očuvanje našeg nacionalnog identiteta podsjetio sam se na rezultate nedavnog istraživanja koje je sprovedeno za potrebe izrade prve Komunikacione strategije Vlade, ono je pokazalo da više od 2/3 građana Crne Gore smatra da je lojalnost državi jedno od najljepših osjećanja, a skoro 80% građana vjeruje da djecu u školama trebamo učiti da vole svoju zemlju. To je zapravo i najbolji pokazatelj koliko je u Crnoj Gori pitanje identiteta važno, kao i da je privrženost zemlji i njenoj istoriji uzvišena nužnost svakom našem građaninu. Projekti poput enciklopedije Crne Gore jednog dana predstavljace relikviju našeg nacionalnog identiteta i pijetet vremenu i ljudima koji su doprinosili izgradnji današnje moderne evropske Crne Gore. Korstim priliku da sa ovog mjesta pozovem ministre kulture, nauke i prosvjete da na ovim pitanjima radimo predano i u kontinuitetu koristeći bogato nasljeđe koje nam je ostavljeno. Takođe, bez odlaganja jer je dio naše memorije u ljudima koji su ostavili trag u izgradnji nacionalnog identiteta i kulture i niko od nas nema pravo da bude inertan u ovoj inicijativi, koje su iskrene, prisutne i poznate Vladi. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:08:55)

Hvala Vama, predsjedniče Vlade.

Poslanik Orlandić nema potrebu da komentariše odgovor, ni premijer onda nema više potrebe da uzme riječ.

Ovim smo završili dio sjednice koji se odnosi na premijerski sat. Zahvaljujem se predsjedniku Vlade.

Poslije pauze od pet minuta nastavljamo sa pitanjem potpredsjedniku Vlade gospodinu Simoviću.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:26:33)

Poštovane kolege, nastavljamo sa radom i prelazimo na dio sjednice posvećen poslaničkim pitanjima.

Podsjećam vas da na istoj sjednici poslanik može postaviti najviše dva poslanička pitanja.

Vrijeme za postavljanje jednog poslaničkog pitanja iznosi najviše tri minuta. Predsjednik Vlade, ministar ili drugi ovlašćeni predstavnik Vlade odgovara na poslaničko pitanje usmeno u trajanju do pet minuta po jednom pitanju.

Poslije datog odgovora na poslaničko pitanje poslanik koji je postavio pitanje ima pravo da u najvišem trajanju tri minuta komentariše odgovor i može da postavi dopunsko pitanje u trajanju najviše jedan minut.

Predsjednik Vlade, ministar ili drugi ovlašćeni predstavnik Vlade odgovor na dopunsko pitanje daje shodno odredbi Poslovnika, koja se odnosi na odgovor na poslaničko pitanje do pet minuta.

Pisani odgovor na poslaničko pitanje daje se na izričit zahtjev poslanika koji je postavio pitanje i dostavlja se preko predsjednika Skupštine najkasnije do početka naredne sjednice posvećen Premijerskom satu.

Posebno sam podsjetio na sve ove odredbe zbog velikog broja poslaničkih pitanja koja imamo i moramo se racionalno pridržavati dnevnog reda.

Imam zahtjev za proceduralnom intervencijom poslanika Damjanovića. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (18.07.18 13:27:47)

Poštovana Skupštino, poštovani građani, članovi Vlade, veoma kratko. S obzirom da smo dobili raspored za postavljanje poslaničkih pitanja i da je data napomena u ovom rasporedu, da su moguća odstupanja od ovog rasporeda, a zbog planiranja svoga vremena i vremena svih poslanika s obzirom da će ova sjednica trajati do petka. Samo bih htio da vas pozovem, a i generalnog sekretara da ukoliko bude tih odstupanja budemo blagovremeno pojedinačno obaviješteni. Jer, sutra na konferenciji na kojoj sam ja prisutan ne govorim ovo u svoje ime nego u ime svih poslanika da budem obaviješten i precizno i blagovremeno od strane sekretara ili službe koja su to odstupanja da bi mogli da planiramo svoje vrijeme. Ništa više.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:28:47)

Hvala Vam poslaniče Damjanoviću.

To se podrazumijeva jer zaista imamo obaveze na više skupova da učestvujemo i svakako se to podrazumijeva pokušaćemo, obaveza je Službe i sekretarijata da to ispoštuju i da obavijeste poslanike i niko neće biti zaknut za pravo i mogućnost da postavi poslaničko pitanje.

Hvala vam.

Sada prelazimo na pitanje koje je upućeno Milutinu Simoviću, potpredsjedniku Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem i ministru poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Pitanje postavlja poslanik Andrija Mandić ima napomenu, postavio je pitanje ministru poljoprivrede i ruralnog razvoja, ali je zbog nenadležnosti pitanje preusmjereno Ministarstvu ekonomije, da to podcrtam, a pitanje ministru Simoviću i potpredsjedniku Vlade postavlja sada poslanik Branko Radulović.

Izvolite poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (18.07.18 13:29:16)

Ministre Simoviću kao što sam Vam obećao zbog dobra Crne Gore i zbog napretka poljoprivrede prije svega da će otpočeti s Vama za vrijeme trajanja ovoga mandata polemiku. Do kraja objektivnu.

Ministre Simoviću, prije nego što počnem o podacima koje Vi dobro znate, da vas pitam nešto u ime Komana i mnogih drugih kome džabe da damo sijeno i da mu damo još i dobar ručak. Ne postoji tragičnije konstatacije od ove ministre Simoviću da u Crnoj Gori i u Komanima će je nakda bio Komani, Bandići, Zagarači gdje je nekada bilo 5.000 domaćinstava gdje se dim sa ognjišta gledao. Bilo je neđe oko 12.000 do 15.000 ovaca i koza i plus velike stoke. Danas nema toga, što je još tragičnije ministre Simoviću, mnogi su počeli da krče čuvene vinograde iz kojih je nekada kralj Nikola pio tako se kaže.

Ministre Simoviću, onako kad ushićeno govorite ništa mi milije na svijet ne bi bilo kao ministar poljoprivrede Holandije da ste, da je ono u potpunosti isti. Da je 10% istina od onoga ministre Simoviću i to je tragedija Crne Gore.

Prvo, donijeću sljedeći put pošto neću za mjesec dana, nego ću Vas ostaviti tri - četiri mjeseca da vidim što će te da uradite. Kada sam napisao prvi ekonomski elaborat u Liberalnom savezu o crnogorskoj ekonomiji pomogao mi je jedan od najvećih stručnjaka u to doba i on mi je iz poljoprivrede Instituta kojega smo snimali rekao da Crna Gora mora da ima samodovoljnost u hrani. Danas kada cijeli svijet grabi ka nečemu da nema samostalnosti ukoliko nema energetske samodovoljnosti, ukoliko nema dovoljno pitke vode i ukoliko nema samodovoljnosti hrane. Budala

bih bio kada bih rekao da u svakoj od tih vrsta u poljoprivredi ili stočarstvu nego kumulativno se radi. Crna Gora ne treba da bude to.

Jesmo li mi ljudi iz Komana, Bandića i Zagarača, iz Zete i drugih mjesta će ste bili da je to crnogorska zbilja oko poljoprivrede i stanja da vi /prekid/ onamo gdje postoji određene aktivnosti samo to na jedan marketinški način radite, pa onda se još i zanesete, pa o ekonomiji o čudima. Evo ga Pažin, pa i Pažina dosta puta zamijenite i u njegovoj djelatnosti.

Ministre Simoviću, ovdje treba da se stidimo svi od ovih brojki, ovo je katastrofa. Ministre Simoviću, mi danas u poljoprivredi imamo u odnosu na prošlu godinu manje goveda, ministre, manje ovaca, duplo manje svinja, manje kokošaka. Mi samo, ministre Simoviću, ovo upoređujem 2017. i 2016, obrađujemo 2 do 3% zemljišta. Iako imam 15 /prekid/ Bandićki dolovi su... Mogu li o ovome da pričam, pa neću pričati jer u ime svih ovdje prijavljenih... Ne nego i dopunski, Dopunski ću ja, nastaviću i dalje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:33:27)

Hvala vam.

Imate pravo i u komentaru odgovora.

Hvala Vam jer zaista imamo preko, dobro, dobro, imamo preko 70 pitanja i moramo se preciznije držati vremena raspoloženog za postavljanje pitanja i komentarisanje.

Potpredsjedniče Vlade, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ (18.07.18 13:33:45)

Zahvaljujem se uvaženi predsjedniče Parlamenta.

Uvažene posalnice i posalnici,

Želim na početku da se zahvalim poslaniku Raduloviću što je ostao dosljedan najavi da ćemo koristiti institut poslaničkih pitanja i da ćemo otvarati, po pravilu, temu poljoprivrede. Hvala Vam na tome. Međutim, siguran sam ne sa ambicijom da vodimo polemiku, nego da vodimo jedan dijalog, dijalog koji treba da ukupno naše društvo, ukupnu našu ekonomiju posebno sektor poljoprivrede vodi putevima napretka. Ja mislim da je to smisao i prosto želim takav pristup. U tom pristupu nijesam sklon da govorim neke superlative o stanju crnogorske poljoprivrede najmanje, ono što kako Vi rekoste, da ushićeno govorim i da uljepšavam stvari. Ne, želim da budem neko ko sa svim ostalim subjektima u društvu, a nezaobilazno sa ovim domom u kojem se u zakonodavnoj radionici donose zakoni koji će obezbijediti da sektor poljoprivrede u narednom periodu bude još bolji, da bude još konkurentniji, da u sektoru poljoprivrede zapošljavamo više radnih mjesta, da obezbijedimo ono što je potrebna nova vrijednost sa kojom ćemo obezbijediti supstituciju uvoza, stvoriti izvozne kontingente. To je naša misija, naša uloga i to su ti trenuci kada negdje vi prepoznajete u tim porukama poruke ushićenja i prostog marketinga. To nije marketing, nego to su riječi odgovornog čovjeka koji želi da zajedno sa svim ostalim subjektima u društvu dodatno probudimo crnogorsku poljoprivredu i vratimo život crnogorskom selu. Napuštenom crnogorskom selu, ostaljenom crnogorskom selu, poljoprivredi koja je decenijama bila na margini ukupne društvene brige i sada smo svi zajedno u poziciji da činimo određene projekte i to u vremenima kada Crna Gora i crnogorski sektor poljoprivrede treba da se spremi za još jednu težu konkurenciju, da se spremi za suočavanje sa otvorenim evropskim tržištem. Zadatak više i obaveza više.

Prema tome, u tom kontekstu koristim ovu priliku da vam saopštim šta to činimo sa nivoa Vlade, ali ne marketinški nego suštinski i šta to činimo zajedno sa brojnim vrijednim poljoprivrednim domaćinima ne dijeleći ih ni po bilo kakvom kriterijumu, nego po kriterijumu dobrog domaćina. To radimo zajedno sa njihovim udruženjima, to radimo sa akademskom stručnom zajednicom, to radimo sa našim partnerima iz Evropske komisije koristeći izdašne evropske pretprijetne fondove koji će biti sve izdašniji i koji će biti sve sadržajni. To radimo sa našim partnerima iz Svjetske banke, svjedočili ste, ne trenutke ushićenja ovih dana, nego činjenicu saopštenu da smo ugovorili novi projekat sa Svjetskom bankom od 30 miliona dolara. Svjedočili

ste da smo pokrenuli novi projekat sa IFAD-om koji treba da obezbijedi razvoj seoske infrastrukture u sedam sjevernih crnogorskih opština. Svjedočili ste da smo u ovoj godini imali Agro budžet u iznosu od skoro 40 miliona eura koji je bio u relativnom iznosu veći od 27% u odnosu na prošlu godinu. Svjedočili ste da smo pokrenuli i da smo dobili akreditaciju za veliki IPARD, nakon dužeg niza godina realizacije MIDAS projekta 1 i IPARD like projekta 1. Svjedočili ste da smo izašli sa podacima koji nijesu marketing nego su činjenice da smo kroz prvi javni poziv, kroz IPARD, imali 389 zahtjeva. Kazaću Vam da je iskustvo Hrvatske koja je imala tri javna poziva kroz IPARD imala svega 140 zahtjeva, mi 389, da je Turska imala svega 10 zahtjeva, da je Makedonija imala svega 40 zahtjeva za dva poziva. Mi 389, za IPARD koji treba da obezbijedi novih bespovratnih evropskih sredstava 39 miliona eura /prekid/ tog projekta. Ovih dana smo završili javni poziv i za mjeru prerede i sve ovo saopštavam prosto da bih vam kazao da to nije marketing nego da je to jedan naporni i odgovorni posao koji nije lak, koji nije jednostavan, ali ja ne sumnjam u konačne rezultate.

Što se tiče livada po Bandićima, kome dati to da se pokose, spremićemo i tu odgovore kroz poresku politiku u odnosu na ono što je neobrađivo poljoprivredno zemljište, a prije toga dobrim domaćinima dati podršku da mogu da ga obrade, a oni koji neće nego svoju dedovinu posmatraju nepokošenu, neobrađenu imaće potrebu da plate veći porez.

Što se tiče ručka u Bandićima, ne sumnjam, i u Komanima, tradicionalno gostoprimnom kraju, da bi pored tog ručka bila i neka čaša dobrog vina.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:39:47)

Hvala Vam.

Sada pravo na komentar ima poslanik Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (18.07.18 13:39:53)

Strašan grijeh ste napravili, strašan grijeh, kad ste rekli dobri domaćin. Ko od onih nije dobar domaćin? Znete li koje je najveće prokletstvo? Najveće prokletstvo je da uzmeš, da vadiš loze koje ti je otac i koje ti je ded, kod nas je to najveći grijeh. Po deset puta više dajemo nego što uzimamo ništa nam ne treba, ne možemo radnika naći.

Ministre Simoviću, o čemu Vi pričate, bre? Ministre, mi imamo sve manje domaćinstava. Svake godine sve manje seoskih domaćinstava. Ministre, čitajte brojke i kažite ovom narodu istinu. Mi imamo od 10 do 400 puta, 400 puta veći uvoz nego što je izvoz. Ministre, Vi ste magistar od krtole, na krompiru ste, 50% je pao barem u Crnoj Gori se znala krtola podizati, o čemu Vi pričate. Ministre, Vi branite uvoznike lobije. Zabranite bre, lubenice su po 15-20 centi, pa neće ih transportovati za tu cijenu. Što je sa malinama? Što je sa drugim proizvodima?

Građani Crne Gore, pozivam vas da kao pravi rodoljubi ne uzimate ono što banda uvoznicka u samoposlugama i velikim markentiškim dovodi, niti je zdravo, niti je ljudski uzimate domaće proizvode. Jedino na taj način možete da pomognete, neka bude lubenica 40 centi kupite lubenicu od 40 centi nekojte onu od 10 centi, kupte krtolu od 60 centi nemojte kupovati.

Ministre, pričate, ja da sam na Vašem mjestu zasukao bih rukave i rekao bih istinu, nemojte das dijelite na dobre domaćine i loše domaćine. Imamo ovdje sve brojke to boli, to nenormalno boli, jer u Crnoj Gori ako se išta cijeni to je očevina, dedovina, prađedovina. Nijesu Komani van Crne Gore isto i u Zeti, isto je po Bjelopavlićima, je li tako Brajoviću? Kaži mu bre da se digne i da počne istinu da priča. Da iskoristimo fondove sve na što kvalitetniji način. Što će nam "Voli" i ostali prepuni su para, sirotinju crnogorsku ministre.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:43:01)

Završena je rasprava.

Hvala poslaniče Raduloviću, završili smo. /upadice/

Slab sam na poslanika Radulovića pa ne mogu da ga tako naglo prekinem.

Završili smo sa pitanjima koja su upućen potpredsjedniku Simoviću, ja mu se zahvaljujem.

Prelazimo na pitanja za potpredsjednika Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministra pravde gospodina Zorana Pažina.

Prvo pitanje je postavio poslanik Dragutin Papović. Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (18.07.18 13:43:57)

Hvala Vam predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore postavljam sljedeće pitanje potpredsjedniku Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku:

Koji su najveći izazovi u funkcionisanju političkog sistema u Crnoj Gori?

Obrazloženje.

Aktuelni saziv Skupštine Crne Gore i aktuelna Vlada se nalaze na gotovo pola predviđenog mandata. Od posljednjih parlamentarnih izbora održanih 2016. godine Crna Gora je prošla kroz niz političkih iskušenja. Na dan parlamentarnih izbora desio se, kako tvrdi Specijalno državno tužilaštvo, pokušaj terorizma s ciljem da se u državi izazove politički prevrat i bitno promijeni državna politika.

Bez obzira na sudski ishod nesporno je da je ovaj događaj imao veliki uticaj na politički sistem u Crnoj Gori. Nakon neuspjeha da u Skupštini oformi većinu i sastavi Vladu opozicija je ovaj događaj uzela kao povod za bojkot rada Skupštine Crne Gore i time je pokušala da blokira politički sistem i izazove opštu krizu u državi.

Braneći Ustav i demokratski izraženu izbornu volju građana, skupštinska većina i Vlada su onemogućili opstrukciju političkog sistema i nastavili uspješno vođenje spoljne i unutrašnje politike čiji su najveći rezultati članstvo Crne Gore u NATO i ubrzanje procesa pristupanja Evropskoj uniji. U ovom periodu su održani lokaini i predsjednički izbori. Na njima su dominaciju ostvarili DPS i partije koje čine koaliciju na državnom nivou, dok je na predsjedničkim izborima ubjedljivu pobjedu u prvom krugu odnio predsjednik DPS-a Mlio Đukanović. To je sigurno imalo veliki uticaj na politički sistem. Nakon niza teških izbornih i političkih poraza, opozicija se gotovo u potpunosti vratila u Skupštinu, ali ne s ciljem da doprinese stabilnosti i unapređenju političkog sistema, već da Skupštinu isključivo koristi kao medijsku pozornicu.

Uprkos povratku, opozicija je suštinski nastavila opstrukciju političkog sistema, što se najbolje vidjelo u njenoj nezainteresovanosti za učešće u izboru dijela članova Sudskog savjeta. Nesumnjivo je da opozicija koristi svaku priliku da nanese štetu funkcionisanju političkog sistema i realizaciji vitalnih državnih interesa. Crna Gora se tokom ovih političkih dešavanja u prethodne dvije godine nalazila na političkoj prekretnici, a odluke vlasti i opozicije ozbiljno su uticale na političku situaciju u zemiji. Ovo je pitanje koje zahtijeva opširno tumačenje, ali je važno da se izvrši uopštena analiza funkcionisanja političkog sistema i da se građanima kroz najvažnije teze saopšti u kakvoj situaciji se nalazi ovaj sistem i što bi trebalo učiniti da se poboljšaju njegova funkcionalnost i stabilnost. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:46:40)

Hvala Vama.

Odgovor potpredsjednik Vlade Zoran Pažin. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 13:46:44)

Poštovani predsjedniče, uvažene dame i gospodo poslanici, poštovani poslaniče Papoviću,

Snaga i funkcionalnost svakog političkog sistema, uslovljena je demokratskim legitimitetom institucija koje ga sačinjavaju, ali i kvalitetom rada i odgovornošću nosilaca političkih funkcija.

Kada govorimo o demokratskom legitimitetu institucija dozvolite da vas podsjetim da su aktuelni sastav crnogorskog parlamenta i aktuelna izvršna vlast formirani nakon izbora koje je organizovala Vlada u kojoj su se ključne poluge vlasti za kontrolu zakonitosti izbornog procesa i korišćenja državnih resursa bile u rukama opozicije. Demokratska širina koju su ustupanjem najznačajnijih funkcija u izvršnoj vlasti pokazali tadašnji premijer i tadašnja parlamentarna većina, bez presedana je u savremenoj demokratskoj praksi. Današnja Skupština i Vlada formirane su nakon izbora čiji su fer i demokratski karakter potvrdili svi međunarodni posmatrači i partneri ali i predstavnici samih političkih partija, potpisivanjem zapisnika sa biračkih mjesta. Takođe, kako ste i sami naveli, posljednje parlamentarne izbore pratila je i sasvim otvoreno mješanje veoma moćnog stranog faktora koji je jednom svom aspektu čak prijetio da ugrozi bezbjednost crnogorskih građana i funkcionisanje političkog sistema. Ipak, čak i u ovako složenom političkom i bezbjednosnom ambijentu Crna Gora je pokazala demokratsku institucionalnu zrelost i sposobnost da odgovori svim izazovima i sprovede fer i demokratske izbore.

Dakle, legalitet izbora i legitimitet crnogorskih demokratskih institucija nastalih na bazi ovako sprovedenih izbora apsolutno su nesporni. Sa druge strane, kada govorimo o odnosu opozicije prema demokratskim institucijama vrijedi podsjetiti da je odlukao nepriznavanju rezultata izbora i bojkotu rada Parlamenta od strane opozicije uslijedila tek nakon neuspješnih pokušaja da sami formiraju Vladu. Odlukom o bojkotu Parlamenta afirmisana je politička doktrina koja je izuzetno destruktivna po funkcionisanje političkog sistema u Crnoj Gori, a to je da rezultati izbora treba priznati a svojstveno tome i učestvovati u radu demokratskih institucija jedino ako ste pobjednici izbora. Čak i veoma površna analiza ukazuje na apsolutno odsustvo vizije i neproduktivnost ovakve politike. Budući da bojkot Parlamenta od strane opozicije nije uobičajena slika savremenih parlamentarnih demokratija nesporno je da je bojkot nanio štetu međunarodnoj reputacije Crne Gore.

Nesporno je, takođe, da je u značajnoj mjeri nazadovala i kultura dijaloga u Crnoj Gori, rekao bih, da je nanešena šteta i ukupnoj koheziji društva što se reflektovalo i na odnose u medijskoj zajednici i nevladinom sektoru. Međutim, aktuelni sastav Skupštine i aktuelna izvršna vlast oslanjajući se na upravo svoj nesporni demokratski legitimitet uspjele su da prevaziđu sve navedene izazove i da budu demokratska potpora ostvarenju nekih od najznačajnijih razvojnih i vanjskopolitičkih uspjeha u novijoj istoriji Crne Gore. Pomenimo samo punopravno članstvo Crne Gore u NATO i leadersku poziciju u pristupanju Evropskoj uniji. Sve to uz stopu ekonomskoj rasta koje su danas među najvišim u Evropi.

Na nedavnim predsjedničkim i lokalnim izborima građani su jasno saopštili svoj stav o kvalitetu rada i odgovornosti aktera crnogorske političke scene. Ipak, danas raduje činjenica da je velika većina opozicije uvidjela pogubnost ovakve politike pa makar i usljed spoznaje da zbog bojkota i sami trpe značajnu političku štetu. Dozvolite da u ovom kontekstu podsjetim i na nedavni Zaključak Venecijanske komisije da visok stepen prava i nadležnosti koji u okviru našeg ustavnog i parlamentarnog sistema pripadaju opoziciji podrazumijevaju jasnu odgovornost da se data prava ne zloupotrijebe.

Zato ako bih u jednoj rečenici morao da odgovorim na Vaše pitanje rekao bih da je najveći izazov u funkcionisanju političkog sistema u Crnoj Gori da svi akteri političkog sistema usmjere svoje političke ambicije ka opštem cilju ostvarivanja evroskog kvaliteta života za sve građane Crne Gore. Nadam se i vjerujem da će do kraja mandata ove Skupštine i Vlade svi politički akteri raditi u mnogo konstruktivnijoj atmosferi i da će i vlast i opozicija podijeliti odgovornost da u okviru demokratskih institucija rade na izradnji još bezbjednijeg, pravednijeg i prosperitetnijeg društva. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:51:32)

Hvala i Vama.

Komentar ima poslanik Papović. Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (18.07.18 13:51:36)

Hvala Vam potpredsjedniče Pažin.

Mislim da ste dobro odgovorili na ovo pitanje i takođe tokom većeg dijela odgovora Vi ste akcentirali Skupštinu kao zaista najznačajnije mjesto političkog sistema i ne samo političkog sistema nego i mjesto gdje treba voditi odgovoran politički dijalog. Skupština Crne Gore je zaista centar političkog sistema i nesumnjivo da je njeno funkcionisanje uslov za funkcionisanje cjelokupnog političkog sistema. Skupština je kao što znamo izvor i ušće državnog suvereniteta i najvažnija demokratska institucija, ona je reprezent izborne volje građana i mjesto za ne samo odlučivanje, nego i za vođenje kvalitetnog političkog dijaloga.

Smatram da je skupštinski politički dijalog u krizi i da odgovornost za to dominantno, kako se i Vi naveli pripada opoziciji, koja je dugotrajnim bojkotom Skupštine direktno udarila na demokratske temelje našeg političkog sistema i stvorila dubok politički jaz koga treba prevazići. Mnogi su taj bojkot tumačili kao krizu parlamentarizma. Ali, mislim da je obrnuto, jer nije bio u krizi Parlament, s obzirom da je on efikasno obavljao primarnu funkciju, nego je u krizi bila opoziciona politika koja je u nemogućnosti da se suoči sa objektivnim razlozima svojih poraza odgovornost pokušala da prebaci na Skupštinu. Zato je lansirala tezu o navodnom krnjem parlamentu. Mislim da je u ovom slučaju jedino bila krnja opoziciona strategija bojkota koja se pokazala kao jedan od najgorih poteza opozicije u istoriji crnogorskog parlamentarizma. Za takav potez kao što ste rekli ni najmanje razumijevanje nijesu pokazali ni građani ni međunarodni relevantni faktori.

Ova opasna tvrdoglavost opoziciji se obila o glavu, a štetu je bezuspješno pokušala da prebaci na Skupštinu kao instituciju i uopšte na državu. Takođe, zbog neprimjerenog i protiv poslovnčkog ponašanja najjače opozicione grupacije često smo slušali ocjene da je ugled Parlamenta srozan, da je narušen njegov značaj i dostojanstvo. Mislim da se ovdje radi o izvrutoj analizi. Takvim ponašanjem najjača opoziciona grupacija u stvari degradirala samo svoju politiku.

Skupština Crne Gore se ne može na taj način uniziti jer u ovom domu svaka partija odgovara za svoju politiku i svaki poslanik za svoje ponašanje. Ako je nešto u politici u ponašanju neprimjereno onda to ide na račun tih subjekata, a ne na račun Skupštine kao institucije. Vrijeme je da se cjelokupna opozicija uozbiliji i da preuzme odgovornost koja joj pripada kako ste rekli u političkom sistemu. Izgleda da opozicija to nije u stanju još da uradi, jer najjača opoziciona grupacija ne samo da nije spremna da se kvalifikuje za ovaj rad, već još nije prošla ni odgovarajuće pretkvalifikacije.

Podsjetimo da se najjača opoziciona grupacija još uvijek ne priznaje rezultate referenduma iz 2006.godine, nezavisnost Crne Gore ni Ustav iz 2007. godine. Zato teško da se može govoriti u uključivanju ozbiljne političke dijaloge ove grupacije, kada ona ne priznaje osnove državnog uređenja i političkog sistema. Njih ohrabrujemo da se odreknu vaninstitucionalnog djelovanja i da konačno prihvate državnu i političku realnost. Građanska opozicija je ispunila ove pretkvalifikacione uslove ali im nedostaje volja. Njih ohrabrujemo da sprovedu nužne partijske reforme.

Što se tiče DPS-a nama odgovara ovakva opozicija jer je ona garant naše dugoročne konkurentnosti, ali smatramo da će za državu i politički sistem biti bolje ako se opozicija pokrene iz lošeg stanja i počne da radi u korist građana demokratije državnog napretka kako ste naveli u odgovoru. Tek tada će biti ravnopravan partner u skupštinskom političkom dijalogu sa DPS-om i samo tako će politički sistem raditi punim kapacitetom.

Hvala i izvinite na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:55:04)

Hvala.

Prelazimo sada na pitanje koje će postaviti poslanica Jovanka Laličić. Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (18.07.18 13:55:10)

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru pravde, potpredsjedniku Vlade za politički sistem, vanjsku i unutrašnju politiku gospodinu Zoranu Pažinu postavljam sljedeće poslaničko pitanje.

Aprila 2014. godine imenovani su prvi javni izvršitelji u cilju povećanja nivoa efikasnosti sistema izvršenja. Da li je uvođenje javnih izvršitelja kao izmjene zakona o javnim izvršiteljima koje su usvojeni u martu 2017. godine dalo očekivane rezultate.

Kratko obrazloženje.

O značaju izvršnog postupka upečatljivo govori stav Evropskog suda za ljudska prava koji je odlučio da izvršenje sudskih odluka treba tretirati kao sastavni dio osnovnog ljudskog prava na pravično suđenje u razumnom roku. Zakon o javnim izvršiteljima iz 2011. godine, dominantno je regulisao rad javnih izvršitelja ali i zakon o izvršenju i obezbjeđenju. Oba ova zakona predstavljaju pravni osnov za javno djelovanje izvršitelja u sistemu pravosudnih funkcija u Crnoj Gori.

U primjeni Zakona o javnim izvršiteljima kao važnog procesnog zakona zbog njegove nedorečenosti pravne nepreciznosti nejasnoća dolazilo je do problema u njegovoj implementaciji, ali ne samo to. Značajan aspekt sudske nadležnosti je izmješten iz suda i povjeren javnim izvršiteljima. Tako visok nivo ovlašćenja nadležnosti u praksi morao je biti praćen jednako tako visokim nivoom odgovornosti. Jedan broj izvršitelja nije odgovorio ovom profesionalnom izazovu, pojedini javni izvršitelji su nažalost otvoreno i namjerno zloupotrijebili svoju dužnost, zbog čega su disciplinski kažnjeni. Set uočenih problema u cjelokupnom sistemu izvršenja postao je predmetom snažnog javnog diskursa, ali i objektivna analiza brojnih praktičara pojedinaca, organizacija, privatnih i javnih institucija.

Ministarstvo je uočavajući upravo probleme u primjeni Zakona koje najbolje izbrusi praksa, pristupila kreiranju izmjenama i dopunama Zakona o javnim izvršiteljima u nekoliko važnih segmenata i to uslova za vršenje ove veoma važne javne funkcije, preciziranje odredaba o disciplinskoj odgovornosti, ravnomjernije raspodjele predmeta. Ove izmjene i dopune kao što sam na početku rekla usvojene su u martu prošle godine. Zbog građana prije svega, ali i svih ostalih korisnika usluga javnih izvršitelja pitam koliko su one doprinijele kvalitetnom, odgovornom vršenju ove važne javne funkcije.

Odgovor tražim i u pisanom obliku. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 13:57:36)

Hvala Vama.

Ima riječ potpredsjednik Vlade. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 13:57:43)

Uvažena poslanice Laličić,

Nakon višedecenijske marginalizacije problematika građansko pravnog izvršenja se posljednjih nekoliko godina popela u sam vrh liste pravno-političkih prioriteta prilikom reforme pravosuđa u Crnoj Gori. Dugo je u Crnoj Gori kao i u državama regiona među metodama građansko-pravne zaštite presuđivanje bilo u žiži interesovanja procesne doktrine zakonodavstva i prakse. Integritet, kvalitet i efikasnost presuđivanja bili su na prvom mjestu. Građansko-pravno izvršenje je svakako bilo normativno uokvireno, ali je bilo na neki način u drugom planu. Dugotrajnost izvršnih postupaka i povećan broj nagomilanih izvršnih predmeta postali su jedan od ključnih problema u sudskom sistemu. Posljedice sporosti i neefikasnosti izvršenja bile su višestruke. Od individualnog nezadovoljstva zbog nemogućnosti krajnje realizacije određenog prava do dovođenja pravnog sistema u nezavidan položaj. Razlozi za neefikasnost izvršenja svakako ne mogu se ograničiti samo na neadekvatan normativni okvir već su znatno širi - problemi u platnom prometu, nepotpuno stanje u evidenciji nepokretnosti i slično.

Sa druge strane dodatni razlog za reformu sistema građansko-pravnog izvršenja predstavljale su odluke Evropskog suda za ljudska prava koje se odnose na primjenu člana 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Naime, pravo na efikasno izvršenje sudskih odluka postalo je zasebni segment prava na pravično suđenje tj. prava na pravično suđenje u razumnom roku iz člana 6 navedene Konvencije, što proizilazi iz više odluka Evropskog suda za ljudska prava, kao što recimo Horzbi protiv Grčke. Jurisprudencija Evropskog suda za ljudska prava bila je snažan podsticaj da Komitet ministara Savjeta Evrope usvoji odgovarajuće preporuke o izvršenju koja sadrže smjernice koje države treba da slijede na putu unapređenja, efikasnosti sistema građansko-pravnog izvršenja.

Iz prednje navedenih razloga Crna Gora je 2011. godine, kroz donošenje Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o javnim izvršiteljima kojima je sistem građansko-pravnog izvršenja uvela javne izvršitelje pristupila radikalnoj reformi sistema građansko-pravnog izvršenja. Razlozi za uvođenje javnih izvršitelja su višestruki, efikasniji, brži i kraći postupak izvršenja, rasterećenja sudova, profesionalnije i stručnije obavljanje poslova izvršenja, što u krajnjem znači poštovanje prava na suđenje u razumnom roku. Kao jedno od osnovnih prava zajamčenih Evropskom konvencijom.

Prema kombinovanom modelu rekonstruisanog izvršenja za koji se opredijelila Crna Gora, a kako to propisuje Zakon o izvršenju i obezbjeđenju sud je isključivo nadležan za određivanje i sprovođenje izvršenja sudskih odluka radi predaje i oduzimanje djeteta vraćanja zaposlenog na rad i sudskih odluka po kojima je izvršni dužnik dužan da izvrše određenu radnju koja umjesto njega po zakonu i pravnom poslu ne može biti izvršena od strane drugog lica. Za sve druge slučajeve izvršenja za koje nije propisana isključiva nadležnost suda za odlučenje u postupku izvršenja i za sprovođenje izvršenja nadležan je javni izvršitelj čiji je pravni status organizacija službe i druga pitanja od značaja za obavljanje i prestanak djelatnosti uređen Zakonom o javnim izvršiteljima.

Ministarstvo pravde vrlo aktivno prati efekte primjene novog sistema građansko-pravnog izvršenja, kroz izradu godišnjih analiza efikasnosti, funkcionisanja sistema izvršenja. Navedene analize obuhvataju rad sudova javnih izvršitelja u predmetima izvršenja. Kao što je i navedeno u analizi efikasnosti za period januar 2017.decembar 2017. koja je usvojena na sjednici Vlade održanoj 7. juna ove godine reforma sistema izvršenja kojim su izvršene radikalne promjene u institucionalnom okviru i strukturi zvršnog postupka u posmatranom periodu zabilježila je pozitivne rezultate. Na takve rezultate ukazali su podaci koji su priklipljeni od sudova javnih izvršitelja u toku pripreme analize.

Ministarstvo pravde prati primjenu Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o javnim izvršiteljima i kroz redovni i vanredni nadzor nad zakonitošću rada javnih izvršitelja i Komori javnih izvršitelja koje sprovode pravosudni inspektori Ministarstva pravde, te kroz provjere navoda iz pritužbi koje građani podnose Ministarstvu pravde protiv javnih izvršitelja i redovno održava sastanke sa Komorom javnih izvršitelja, drugim relevantnim subjektima radi sagledavanja i daljeg unapređenja sistema građansko pravnog izvršenja.

Opštirniji odgovor ću Vam dostaviti u pisanoj formi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:02:32)

Hvala vam.

Poslanica Laličić ima pravo na komentar. Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (18.07.18 14:02:39)

Zahvaljujem gospodinu Pažinu na iscrpnom odgovoru i ohrabruju podaci da se vide pomaci u izvršenju ove važne javne funkcije. Pratićemo i u daljim pitanjima, vidjećemo kako ide primjena ovog zakona jer je veoma bitna za građane Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:03:00)

Hvala.

Sada pitanje postavlja poslanik Milutin Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (18.07.18 14:03:05)

Poštovani građani, ministru pravde Zoranu Pažinu postavio sam sljedeće pitanje:
Zbog čega Crna Gora nije Hrvatskoj izručila osuđenog ubicu Sašu Sinđelića.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

Evo kratko obrazloženje.

Nesporna je činjenica da je Saša Sinđelić osuđen pravosnažno u Hrvatskoj na 21 godinu zatvora zbog svirepog ubistva Marka Fortista.

Takođe, nesporna je činjenica da se Saša Sinđelić nalazio, po zahtjevu Hrvatske, na Interpolovoj potjernici. Takođe, nesporna je činjenica i da državni organi, na sve načine do marta 2017. godine skrivaju identitet Saše Sinđelića. Status svjedoka saradnika dobija Aleksandar Sinđelić i taj status mu potpisuje Boris Savić predsjednik Višeg suda. Zbog čega? Zbog toga jer se Saša Sinđelić nalazi na Interpolovoj potjernici i radi se o osuđenom ubici, a za razliku od njega Aleksandar je čist kao sunce i nema dosije.

Pola godine Ministarstvo pravde, Viši sud i Specijalno državno tužilaštvo svjesno sračunato i zlonamjerno učestvuju u režiji državnog udara prikrivajući ime svjedoka saradnika. Da mi iz Demokratskog fronta nijesmo razotkrili ovu prijavu igru i raskrinkali svjedoka saradnika vjerovatno bi do današnjeg dana svjedok saradnik i dalje bio nepostojeći Aleksandar. Kada smo utvrdili da Sinđa nije Aleksandar već Saša, sve kockice sramotne režije državnog udara su se složile.

Ministre, zašto nijeste pokrenuli postupak ekstradicije osuđenog ubice? Da li ste saslušali Sašu Sinđelića, da li ste uzeli bilo kakvu izjavu od njega povodom te potjernice? Da li je ponašanje Saše Sinđelića nagrađno da se ne izručuje Hrvatskoj zbog toga što je govorio ono što je vlast crnogorska i specijalni državni tužioc želio da čuje od njega.

Zbog čega ministre, potpuno svjesno zlonamjerno kršite sve zakone i Ustav ove zemlje. Ko štiti osuđenog ubicu zna se šta je taj, taj je saučesnik u ubistvu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:06:11)

Riječ ima potpredsjednik Vlade Zoran Pažin. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 14:06:14)

Poštovani poslaniče Đukanoviću,

Vi mi od sjednice do sjednice postavljate više manje ista pitanja. Nije meni teško da u duhu tolerancije i poštovanja ovog visokog doma odgovaram svaki put na to pitanje, ali je pitanje da li to ima smisla prema građanima koji su nas birali da stalno vodimo jedan te isti dijalog.

Vi odlično znate da je Sinđelić dao iskaz pred Višim sudom u Podgorici u svojstvu svjedoka saradnika, ali da je potrebno u smislu člana 129 stav 1 Zakonika o krivičnom postupku da taj status bude potvrđen i da je to pitanje od uslovljavajućeg značaja za odluku Višeg suda u Podgorici da li su ispunjeni uslovi za ekstradiciju ovoga lica. Odlično znate da odluku o tome ne donosi Ministarstvo pravde nego odluku o tome donosi Viši sud u Podgorici koji još uvijek nije donio odluku u smislu člana 129 stav 1.

Imputirati Ministarstvu pravde da na bilo koji način učestvuje u tom postupku je potpuno neprimjereno. Kao i u svakom drugom postupku, odluku o izručenju moguće je donijeti tek nakon što sam sud utvrdi da li su ispunjeni uslovi, odnosno pretpostavke za izručenje toga lica. Vi to dobro znate, ali mi od sjednice do sjednice postavljate stalno jedno te isto pitanje.

Dakle, evo radi građana, ponavljam ponovo - odluka Višeg suda u Podgorici je uslovljavajućeg značaja za ovaj drugi postupak koji se odnosi na ekstradiciju. O ispunjenosti uslova odlučuje Viši sud, nakon čega spise predmeta dostavlja Ministarstvu pravde, što se još nije desilo da bih ja mogao da vam preciznije odgovorim na Vaše pitanje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:08:15)

Hvala Vam.

Pravo na komentar poslanik Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (18.07.18 14:08:17)

Mi ćemo biti vrlo uporni dok ne dobijemo pravi odgovor, a Vi bježite od pravog odgovora, a pravi odgovor glasi - vlast Crne Gore svjesno i sračunato štiti Sašu Sinđelića.

Kažete da sud nije donio odluku. A zbog čega je Sinđelić napuštio Crnu Goru. Ko može da vam garantuje da će se i vratiti sve da sud donese takvu odluku. Da li vi znate gdje se nalazi osuđeni ubica Saša Sinđelić?

Ja očekujem da od vas dobijem odgovore, ali precizne odgovore na ova pitanja, a ne neke retoričke igranke, a vi ste svjesni, kao što smo i mi svjesni i vi znate kao što i mi znamo da ste vi režirali državni udar.

Dokle ide vaše ponašanje samo ću pokazati kroz neke primjere i toga treba da se stidi i ovaj Parlament što je vas izabrao za ministra, jer Vi nećete da isporučite osuđenog ubicu, ali zato isporučujete Hrvatskoj srpske generale, pripadnike Jugoslovenske narodne armije koji su štitili srpski narod u Hrvatskoj od pogroma, od Zengi i hrvatskih ustaša. Vi ste isporučili generala Milana Pavlovića, generala Borislava Đukića, kapetana vojnog broda Pavla Pantića. Oni su štitili vašu porodicu jer, radi građana još jednom da ponovimo, ministar je izvanjac, došao je iz Hrvatske.

Kako je ovo teško je to opisati, očigledno je vama

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:10:20)

Poslaniče Đukanoviću, vrijeme Vam stoji, tako da vas ne uskražujem. Kakve to veze ima ponavljanje tih činjenica. Molim vas, skoncentrišite se na komentar odgovora koji je dao ministar. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (18.07.18 14:10:34)

Očigledno ministru u Vladi Crne Gore ne smeta ideologija Marka Perkovića Tomsona za kojim danas čitava Hrvatska luduje i slijedi njegovu politiku, jer to nije pjevač i umjetnik nego jedan političar. Ali, ministre da Vam bude lakše, zato što slijedite njihovu ideologiju, ali da Vam bude lakše, ministar Bošković je već obukao dres Hrvatske. A dokle srpski narod je patio i danas pati u Hrvatskoj Kolinda Grabar Kitarović slavi, a Marko Perković Tomson pjeva pjesme. Samo ću pročitati četiri stiha, šta pjeva to Marko Perković Tomson:

"Jasenovac i Gradiška stara, to je kuća maksovih. U Čapljeni klanica je bila mnogo Srba Neretva nosila".

Treba da se stidi ova Vlada kako se odnosi prema vlastima Hrvatske.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:11:47)

Hvala Vam.

Molim vas, ja zaista pokušavam da budem principijalan prilikom vođenja sjednice. Bilo je napada u poslaničkom pitanju jednog od prethodnih poslanika, u stvari ocjena o opoziciji i ja vas ne upozoravam kad dajete ocjene o vlasti, samo ako su one prihvatljive da se čuju u Parlamentu.

Molim vas, ovdje ne možete nikako dovesti u vezu, niti osjećaj navijača u Crnoj Gori, neko je navijao u finalu za Hrvatsku, neko je navijao za Francusku. /upadice/ Pa član Vlade je navijao,

predsjednik Skupštine je na toj utakmici navijao za Hrvatsku, kao što bih navijao u finalu za bilo koga iz našeg regiona da je igrao sa nekim ko je van našeg regiona. Ali molim vas, povezivanje zaista apsolutno ne stoji.

Niste najavili dopunsko pitanje. Imate minut za dopunsko pitanje.
Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (18.07.18 14:13:05)

Gospodine predsjedniče Parlamenta,

Ako smatrate da je u redu da ministar odbrane obuče simbole reprezentacije Hrvatske u fudbalu i na taj način ispoljava svoje navijačke afinitete, Vi i ja se duboko razlikujemo. Dodatno pitanje za ministra pravde, vrlo jednostavno.

Gdje se danas nalazi Saša Sinđelić, osuđeni ubica u Hrvatskoj? Vrlo jednostavno i pitaćemo Vas to za Sinđelića stalno dok ne dobijemo odgovor, a mi znamo odgovor i javnost ga zna. Vi ste režiseri, zajedno sa vrhom vlasti, državnog udara i morate po cijenu života da štitite Sašu Sinđelića, jer je to ta slamka spasa.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:14:07)

Hvala, poslaniče Đukanoviću.

Sad samo mi nije jasna jedna, u redu je da Vi znate, ali kažete - i zna javnost, onda ne znam čemu je svrha postavljanja pitanja.

Potpredsjednik Vlade ima mogućnost da odgovori u trajanju do pet minuta na ovo pitanje ili da kaže da će kasnije odgovoriti pismeno.

Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 14:14:33)

Dakle, gospodine Đukanoviću, ja držim da bi bilo korisno da Vi proučite malo nadležnosti u okviru našega pravnoga sistema. Nije moj zadatak da znam đe se nalazi svjedok saradnik Sinđelić. Već sam pokušao da Vam ukažem na razliku između nadležnosti Višeg suda u Podgorici i Ministarstva pravde, ali Vi to očigledno ili nijeste razumjeli ili ste predvidjeli, ili svjesno manipulišete s činjenicom. Nemojte meni postavljati pitanja koja su u nadležnosti druge grane vlasti, to je sudska vlast, a jednako tako vi znate da je krajnje neprimjereno reći da Vlada Crne Gore slijedi ustašku ideologiju. To je do te mjere neukusno da i ne zaslužuje komentar. Vlada Crne Gore jednako osuđuje svako fašističku ideologiju uključujući i ustašku, ali jednako tako i četničku. I nacizam i fašizam, dakle, jednako smo riješeni da se suprotstavimo i borimo protiv svakog vida fašizma.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:15:40)

Hvala, potpredsjedniče Vlade.

Prelazimo sada na pitanje koje će postaviti poslanik Milan Knežević.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (18.07.18 14:15:55)

Slobodna Crna Goro i vi u Ziks-u,

Ministru Pažinu sam postavio poslaničko pitanje na osnovu kojih operativnih saznanja i činjenica tvrde da je na dan 16.oktobra, na dan održavanja parlamentarnih izbora u Crnoj Gori,

pokušan državni udar. Odgovor tražim u pisanoj formi. Evo otkad se Vi i ja znamo, a znamo se dugo, još ni jednom nisam dobio odgovor u pisanoj formi i volio bih da makar jednom pošaljete taj Vaš odgovor kao što je bio slučaj kad ste igrali sad ping pong sa ovim poslanikom Narodne stranke koji Vam je postavio pitanje prije svih nas.

Ja ću da pojasnim šta se to desilo 16. oktobra. Ovaj Papović, on je bio u Narodnoj stranci, na njega sam mislio da ne bude zabuna.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:16:59)

Ne samo onda da vas upozorim, ovo je poslanik Papović, nije ovaj Papović. Poslanik Papović je poslanik Demokratske partije socijalista. Nikome od vas ne mjerim krvna zrnca, pripadnost političkim partijama u kojima ste bili do sada.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (18.07.18 14:17:12)

Ja ga se sjećam kad je nosio vunene čarape Novaku Kilibardi, pa zbog toga. Ništa strašno.

Evo, ja ću da objasnim gospodine Pažinu šta se desilo 16. oktobra, jer smo mi kao najjači opozicioni savez napravili analizu izlaznosti na osnovu podataka Državne izborne komisije na dan 16. oktobra. Pratite me pažljivo. Evo samo za Podgoricu, od 7-9h izlaznost je bila 28,6% od 9-12h 28,1% od 12-15h 47,4%, od 15-18h 42,8%, a od 18- 20h 8,0%. Šta nam to govori? Govori da kada ste vidjeli o kakvoj se izlaznosti radi, referendumskoj izlaznosti, vi ste preko "Pinka" i ostalih režimskih medija i portala poslije tri sata zaustavili izlaznost i smanjili procenat i zaokružili ga na 71, 92% i to je jedina istina. Sad ću vam pročitati na nivou čitave Crne Gore od 7-9 h 18,3%, od 9-12 h 40%, od 12-15h 30,7% od 15-18h 24,6%, a od 18-20h 15, 4%, e to se desilo 16. oktobra. Vi ste zaustavili referendumsku izlaznost građana Crne Gore, kako bi kroz iscenirani državni udar došli do ove krnje parlamentarne većine o kojoj govorite u ovoj ping pong raspravi sa poslanikom Narodne stranke.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:19:26)

Hvala.

Nemate pravo poslaniče. Ja sam upozorio da ta priča o poslanicima i pripadnosti u nekim strankama uopšte ne pije vodu u ovoj raspravi. Ovo nije krnji Parlament nego Parlament u punom kapacitetu i dobro je da mu dajete taj kapacitet i da učestvujete u raspravi u njemu.

Potpredsjednik Vlade ima riječ.

Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 14:19:52)

Uvaženi poslaniče Kneževiću,

Dozvolite mi prije svega da konstatujem da vaše obrazloženje nema nikakve veze sa pitanjem koje ste mi postavili. Da Vas podsjetim Vaše pitanje je bilo - otkud meni činjenica i operativna saznanja o državnom udaru. A Vi onda pričate o načinu na koji su ostvarena glasačka prava tokom izbornog dana i onda očekujete da od mene dobijete pisani odgovor na to. Da li da Vam odgovorim na ovo što ste sada me pitali ili na ono što ste me pitali u pisanoj formi?

Gospodine Kneževiću,

Da bi ste Vi postavljali poslanička pitanja, a ja Vam odgovarao na ta pitanja, moraju biti ispunjeni elementarni uslovi odgovornosti prema istini i činjenicama, a i minimum pristojnosti u dijalogu. Razumijem vašu zabrinutost, ali da vam naprosto ukažem na činjenicu da bi ste u državama čiju političku političku i ideološku matricu slijedite mnogo gore prošli nego pred

crnogorskim institucijama, vjerujte, a te crnogorske institucije istrajno klevećete. I nije taj prizemni riječnik i uvrede i napad na službeno lice najgore što je u vašoj pogubnoj politici. Najgore je to što je odgovornost za to takvo ponašanje, pokušavate da prebacite građanima, pozivajući građane u pomoć i prijeteći nasilju.

Da Vam kažem gospodine Kneževiću, niko se ne plaši vaših prijetnji, okanite se prijetnji, nema razloga ni ovi poslanici da strijepe od vas, ponajmanje imaju razloga da strijepe crnogorske institucije, pravosuđe ili ja lično. Znam kad ste bili na izdržavanju kazne u Spužu da nijeste bili tako goropadni kao što ste sada u Parlamentu. Tamo ste bili jedan od najpristojnijih osuđenika i ja Vam na tome čestitam. Zato ste dobili i određene pogodnosti i to biste trebali da cijenite, a vidim da to nije slučaj. Znam da ste tamo izučili Zakonik o krivičnom postupku vrlo pedantno i od toga možete imati samo koristi. Veoma bih cijenio kada biste jednako tako pristojni bili u Parlamentu. Na žalost, to nije slučaj. Cijenio bih ako bi bilo drugačije. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:22:33)

Hvala Vam.

Pravo na komentar ima poslanik Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (18.07.18 14:22:38)

Gospodine Pažin, nemam razloga da budem zabrinut ni zbog čega. Vi treba da budete zabrinuti zbog svega onoga što ste radili u institucionalnom progonu Demokratskog fronta. Što se tiče mog ponašanja u Spužu, tačno je, ono je bilo vrlo pristojno zato što je tamo svaki zatvorenik bolji čovjek nego što ste Vi i sa svim tim ljudima sam imao komunikaciju na način na koji su oni komunicirali sa mnom. Najgori zatvorenik tamo bolji je čovjek od Vas. Evo, to Vam sada kažem. Nemojte vi meni ovdje da držite pridike o tome ...

Zbog čega ste zaustavili?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:23:18)

Da učinim intervenciju. Molim Vas, stvarno povedite računa.

MILAN KNEŽEVIĆ (18.07.18 14:23:28)

Ne, ne, ti si trebao da ga upozoriš.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:23:32)

Ja za Vas nisam ti nego predsjednik Parlamenta kao što ste Vi poslanik.

U političkim kvalifikacijama koje je upotrebljavao nije bilo tog i takvog uvredljivog tona kao što ste vi sada rekli. Prosto Vas pozivam da privedete Vaš komentar, to je kvalifikacija koja nije dopustiva ovdje. Imate vremena koje imate, vrijeme Vam ne teče.

MILAN KNEŽEVIĆ (18.07.18 14:24:00)

Tek sam ja počeo. Što bi rekao Tomas Man - svakome prema mjeri. Vidjećemo kako ćete se Vi ponašati kada budete iza zidina Spuža. Vidjećete kako ćete se Vi ponašati i da li ćete imati razloga za zabrinutost. Potpuno sam spokojan jer mene više ništa ne može da dotakne što se tiče vašeg institucionalnog progona koji pokušavate na dnevnom nivou da sprovodite nada mnom. Ja

sam jednom pošao u Spuž, dobrovoljno sam pošao i nema te sile nebeske koja će me natjerati da ponovo pođem dobrovoljno u Spuž u instruisanim političkim procesima i progonima protiv Demokratskog fronta. Evo, to Vam sada i ovdje saopštavam kao ministru pravde.

Nikome nijesam prijetio u ovom poslaničkom pitanju, ali Vi ste imali neku potrebu da se junačite nada mnom i ako Vam je što nejasno u komunikaciji sa mnom, uvijek postoji mjesto i vrijeme gdje Vi i ja to možemo da raspravimo i van ovog parlamenta. /upadice/ Kulturno, ako želite kulturno i nekulturno ako želite nekulturno. Ako želite nekulturno, spreman sam kao što je rekao Tomas Man - s gospodom gospodski, s fukarom fukarski. Nema nikakvih problema.

E, sada, Vi ste zaustavili, narod vas je svrstao tamo gdje vam je mjesto, a Vi me testirajte gdje Vas svrstavam. Pozivam Vas da raspravite sve što imate sa mnom izvan ove Skupštine, da se više manemo ulazaka, obezbjeđenja, incidentnih situacija i pokušaja demonizovanja i satanizovanja Demokratskog fronta. Ja Vam stojim na raspolaganju sada kada se završi za dijalog koji Vi odaberete. Spreman sam za kulturni dijalog, ali ako ste spremni za nekulturni dijalog imaćete nekulturni dijalog od mene, da Vam to odmah kažem.

Želim da Vam kažem da ste vi 16. oktobra zaustavili stepen izlaznosti koji je prema ovim podacima koje sam saopštio, a to su podaci Državne izborne komisije, daćete mi 20-ak sekundi, deset sekundi, da objasnim, postavljam dopunsko poslaničko pitanje pošto me očigledno diskriminišete. Kako je moguće da ste zaustavili stepen izlaznosti koji je trebalo da bude 91,72% iscenirajući državni udar i kasnije kreirajući aferu u kojoj ste satanizovali Demokratski front i zaustavili ga na 71,92%? Po našem proračunu 44.588 građana ste zaustavili da izađe na izbore, a to je deset mandata. To je odgovor kako ste došli do vlasti zaustavivši Demokratski front i ostatak opozicije koji je imao većinu. Morali ste da iscenirate državni udar, a kasnije kada smo pregovarali sa manjinama krenuli u hajku protiv Demokratskog fronta kako oni ne bi ušli u vlast.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:27:26)

Kolege, samo da pojasnimo neke stvari. Ovdje je, što je činjenica, obrazloženje prvog pitanja potpuno odudaralo od postavljenog pitanja. Zaista, ne gledam blagonaklono na činjenicu pominjanja kako se ko ponašao u zatvoru. Ovdje apsolutno ne podržavam uvredljive riječi. Onoliko koliko znam potpredsjednika Pažina, on može s Vama i van ovog parlamenta samo kulturno razgovarati, a ovdje apsolutno saopštavam, jer građani Crne Gore ovo slušaju, da niko nikome ne može prijetiti, odnosno da se niko ni od koga ovdje i u Crnoj Gori ne treba plašiti.

Na vaše dopunsko pitanje potpredsjednik Pažin može sada da odgovori, može da odgovori pismeno kasnije. Pitam da li odgovarate na dopunsko pitanje ili ne?

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (18.07.18 14:28:30)

Vi ste, gospodine Brajoviću, prekršili Poslovnik na način što ste tumačili moje poslaničko pitanje i moje obrazloženje da nemaju dodirnih tačaka jedno sa drugim. Sada ću da Vam ponovim moje poslaničko pitanje na osnovu kojih operativnih saznanja gospodin Pažin tvrdi da je na dan 16. oktobra došlo do državnog udara. To pitanje ga je pitao i poslanik DPS-a i postavio ga je kao konstataciju.

Ja sam, onda, gospodine Brajoviću, iznio podatak Državne izborne komisije o procentu izlaznosti po satima na dan izbora pokazujući, nakon što je objavljena informacija da je u Crnoj Gori uhapšena grupa državljana, da je pokušao državni udar, da je došlo do pada izlaznosti i da bi opozicija, da nije bilo te informacije, imala deset poslaničkih mjesta više u ovom Parlamentu i sigurno ministar Pažin danas ne bi bio ministar. To je bilo moje obrazloženje. Dozvolite, u potpunosti sam bio u temi. Kada sam mu postavio to pitanje, onda je ministar Pažin rekao da sam primitivan, da sam nekulturni, da sam se lijepo ponašao u zatvoru, da sam imao priliku da izučim Zakonik o krivičnom postupku, samo ne znam otkud njemu sve te informacije. Umjesto da Vi upozorite njega, Vi ste na moj odgovor njemu upozorili mene. Zato ste vrlo selektivno vodili ovaj dio zasijedanja ne štiteći autoritet i dignitet poslanika, mada meni nije potrebno da me niko štiti u

ovom Parlamentu jer ni Pažinu niti bilo kome nemam namjeru da ustuknem pred njima.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:30:05)

Siguran sam, a možete se konsultovati i s vašim Klubom da sam upozorio u ovom mom obraćanju i potpredsjednika Pažina da mislim da nije u redu da se pominje bilo čije ponašanje u zatvoru, kao i Vas za šta sam imao pravo. Apsolutno sam imao pravo da kažem jer sam mogao da Vam prekinem riječ kada ste dali obrazloženje. Vaše obrazloženje uopšte ne odgovara Vašem pitanju. Pri tome, nije potpredsjednik Pažin konstatovao državni udar, a konstatacija koja se pomenula je politička ocjena u pitanju poslanika Papovića.

Prema tome, sada ću Vam reći nešto. I Vi i ja znamo da niko nije umanjio nikoga za deset poslanika. Iz vašeg komentara je bila priča da su spriječili izlaznost od 91,2%. Reći ćete mi kada se igdje pojavila ta izlaznost od 91,2%. Ne može da bude nikako. Ukazujem Vam da niste u pravu. Recite mi izbore kada je bilo preko 90% izlaznosti. Izvinjavam se građanima Crne Gore, samo mi recite prve cifre za Podgoricu kako bi se kretala izlaznost.

MILAN KNEŽEVIĆ (18.07.18 14:31:30)

Evo, saopštavam Vam. Neću Vama da odgovaram na to. Sada vam saopštavam da je izlaznost trebala da bude 91,72% po ovim procentima od prvih jutarnjih časova, po procentima Državne izborne komisije koje sam saopštio. Nakon što ste vi objavili da je pokušao državni udar u Crnoj Gori, u tri sata, izlaznost je rapidno pala i znate gdje je jedino porasla, jedino je porasla u Ulcinju i Rožajama, gle slučajnosti. Zato sam govorio o referendumskoj, kad se radi o referendumskoj izlaznosti nisam mislio na referendum 2006. nego sam msilio na plebiscitarno izjašnjavanje građana, jer je to stvarno bilo plebiscitarno izjašnjavanje građana toga dana 2016. Vi odlično znate o čemu ja govorim i ponavljam još jednom, deset mandata je ukradeno informacijom da je u Crnoj Gori izveden državni udar na dan 16. oktobra, odnosno 44. 588 građana nije uspjelo da glasa.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:32:29)

Vjerujte mi, građani odlično razumiju da te cifre i priče potpuno ne stoje, ali razumijem Vašu potrebu da politički saopštite. Ja politički saopštavam da ste uspjeli u svojoj namjeri da predstavnici manjinskih partija sa Vama formiraju vlast ti izbori toga, dana bi u Vašoj kvalifikaciji bili najdemokratskiji izbori održani kad. To je politički stav. Prema tome, govorimo na ovaj način, a izvolite proceduralno.

SLAVEN RADUNOVIĆ (18.07.18 14:32:59)

Predsjedniče Skupštine, Vi uzimate sebi za pravo stalno da komentarišete neke stvari, politička dešavanja, a da ne omogućavate sa druge strane da ljudi odgovore. Da, da smo uspjeli da se dogovorimo sa manjincima i da skinemo ovu Vladu priznali bismo te izbore, ali ne zato što su bili poštene, nego zato što smo posle 30 godina i posle bore sa alama od 30 godina jednom uspjeli. Šta mislite neko ko trči na 100 metara i ima prednost drugi od 30 metara i on uspije da ga prestigne, treba da poništi trku, je li? Da odbije zlatnu medalju. Ne, to ne bi značilo da su bili pravedni izbori, značilo bi da su bili nepravedni, ali da smo i pored toga uspjeli da vas pobijedimo. Samo je to razlika.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:33:47)

Ovo je primjer koliko ovo ima veze sa proceduralnom primjedbom.

Prelazimo na sljedeće pitanje. Pitanje broj pet, ministru Pažinu i potpredsjedniku Vlade postavio poslanik Milun Zogović. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (18.07.18 14:34:07)

U skladu sa članom 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru pravde postavljema sljedeće poslaničko pitanje:

Proglašenjem Sudskog savjeta po Zakonu o Sudskom savjetu i sudijama prestaje mandat članovima prethodnog Savjeta. Da li je Sudski savjet legalan i da li se u pravno formalnom smislu može smatrati da država Crna Gora trenutno nema Sudski savjet?

Obazloženje:

Nedavnim nakaradnim neustavnim izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu uveli ste član 139a koji glasi:

"Predsjednik i članovi Sudskog savjeta kojima prestaje mandat usljed isteka vremena na koje su birani nastavljaju da vrše dužnost do proglašenja novog Sudskog savjeta."

Mali je problem ministre što se žito vrše, a funkcija obavlja, ali je velika činjenica da je činom proglašenja Sudskog savjeta od strane Mila Đukanovća u duhu citirane norme starim članovima zapravo prestao mandat i da Crna Gora trenutno ima krnji Sudski savjet od šest članova, odnosno da nema Sudski savjet. Kad smo vas upozoravali na kršenje Ustava kao i na neodrživost i kontradiktornost pomenute norme vi ste uvjereni da od Valtazara Bogišića do vas na ovim prostorima nije boravio takav pravni ekspert i izgovarali da nužda mijenja zakon namećući izmjene za koje niste dobili pozitivnu ocjenu čak ni u Ministarstvu na čijem ste čelu. Rješenje koje ste preko glasačke mašinerije DPS-a nametnuli ovom Parlamentu svjetlosne godine dijele od svega ekspertskog, pa je jedino moglo dovesti do pravnog kolapsa kao što je sada slučaj.

Ministre Pažin, mi u Demokratskom frontu i te kako znamo da ste Vi jedan od glavnih kreatora lažnih afera koje za posljedicu imaju progon naših lidera i funkcionera. Da ne govorim o tome koliko je nečasno sa pozicije vlasti podmetati svojoj političkoj konkurenciji i zloupotrebjavati državne institucije kao sredstvo obračuna sa političkim neistomišljenicima.

Sada biste da hapsite Milana Kneževića i Nebojšu Medojevića za izgovorenu riječ poslanika u Skupštini Crne Gore. Iako Ustav propisuje da poslanik ne može biti pozvan na odgovornost za izraženo mišljenje ili glasanje u okviru obavljanja svoje poslaničke funkcije. Tu ministre Pažin prestaje politika i Vi i Vaši šefovi Marković i Đukanović vraćate Crnu Goru u pretpolitičko stanje. Ostavite se tog puta gospodine Pažin, Vama to kao izvanjcu najmanje pripada. Prenesite svojim šefovima da ako neko misli da ćemo mi skrštenih ruku kao glineni golubovi gledati po Crnoj Gori kako nam neko skida glave, debelo se prevario i ako se ne ostavite tog puta budite uvjereni da ćemo se ćerati još dok god bude trebalo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:37:21)

Hvala.

Potpredsjednik Vlade.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 14:37:26)

Opet slušam neke prijetnje, ali dobro, ako je to način komunikacije koji jedini poznajete spreman sam tolerantno da saslušam i takve eskapade.

Gospodine Zogoviću, naprosto ne mogu da ne primijetim taj jedan pomak Vaše zabrinutosti za ustavno pravni sistem Crne Gore, to svakako je pohvalno i cijenim to afirmativnim. Ali ukoliko bi ste bili intelektualno dosljedni onda bi se prisjetili kakva je situacija prijetila nadonošenjem ovog zakona. Da li bi smo mi bili u zoni ustavnosti ili totalnog ustavnog kolapsa bez ovog zakona?

Dakle, gospodine Zogoviću, ne bi smo imali princip podjele vlasti na zakonodavnu, izvršnu i

sudsku jer bi sudska vlast bila blokirana. Šta to znači? To znači da ne bismo imali ni princip uzajamne kontrole i ravnoteže između grana vlasti, što je temeljno ustavno načelo. Ne bismo imali kontrolu druge dvije grane vlasti od sudske vlasti i vama bi prijao takav pravni sistem. Da li biste Vi sebe prepoznali kao beneficijara takvog pravnog sistema? Naravno da ne biste, a ne bi ni građani.

Sudski savjet je proglašen od strane predsjednika države, teče mu novi mandat. Dakle nije produžen Sudskom savjetu, mi imamo novi Sudski savjet. Zakonom nije produžen mandat nego je određeno vršenje dužnosti uglednim pravnicima koje je izabrao ovaj Parlament. Dajte da budemo zaista principijelni i dosljedni da vidimo zašto nemamo izabrane ugledne pravnike od strane Parlamenta. Zato što smo imali nepotupun sastav, da ne kažem krnji, ne volim tu riječ, sastav Parlamenta. Zašto? Zato što jedan dobar dio opozicije nije učestvovao nikako u radu Parlamenta a vi ste učestvovali sa prekidima. Pokažite sad odgovornost, uđite u dijalog sa vlasti oko rješenje za izbor članova Sudskog savjeta. Prevaziđimo tu situaciju. Nema nikakve dileme da imamo sada i legitimitete i legalitet u radu novog sastava Sudskog savjeta, ali postoji i dalje ta potreba, na nju ukazuje i zakon na koji se pozivate da izabere nove članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. To ne može da uradi Vlada. Vlada nema baš nikakvu nadležnost u tom dijelu. Nadležnost ima Parlament, pokažite kooperativnost, konstruktivnost i uđite u dijalog na tu temu.

Demokratska partija socijalista, Socijaldemokratska partija, Bošnjačka stranka su otvorene za taj dijalog, a otvoren sam i ja lično.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:40:30)

Sad moram ispraviti navode, Socijaldemokrate ne Socijaldemokratska partija. Komentar izvolite, poslaniče Zogoviću.

MILUN ZOGOVIĆ (18.07.18 14:40:36)

Ministre, prije nego što Vam odgovorim na ovo vezano za način komunikacije i da li je prijetnja jedina vrsta komunikacija koju ja razumijem, da raspravimo ovo vezano za moje poslaničko pitanje upućeno Vama.

Drago mi je što ste potvrdili sve one nedoumice koje sam ja izrekao u svom poslaničkom pitanju i da ste priznali da je čin proglašenja Sudskog savjeta od strane predsjednika Mila Đukanovića automatski znači prestanak mandata članovima Sudskog savjeta koji su bili u v.d. stanju po ovoj vašoj nakaradnoj normi.

Da Vam kažem nešto, gospodine Pažin, Vi ste u momentu kad ste donosili te nakaradne izmjene Ustava u Parlamentu Skupštine Crne Gore imali 69 poslanika, da ste pokazali bilo kakavu volju članovi Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika mogli su da budu izabrani, ali vi nećete nego nastupate prostom silom.

Nemojte da se sjekirate vezano za to koju vrstu komunikacije ja najbolje poznajem i da li je prijetnja jedini način na koji ja umijem da komuniciram sa ljudima. Treba da shvatite da je jedini odgovor na vaš progon i na vaše prijetnje naše pravo na samodobranu ako treba i golog života jer ste nas do toga doveli gospodine Pažin. Sve ima svoju granicu. Ovo više nije politika, udarili ste nam na familije, na kuće na čast i obraz, a budite sigurni da većina od nas ođe prije je spremna da nosi, da ne nosi glavu nego da je nosi bez obraza. Vi ste krenuli tom linijom i nemojte da očekujete da ćemo mirno i tiho da gledamo kako upropaštavate i nas i naš narod u Crnoj Gori. To je ta linija koju vi uporno pokušavate da preskočite i čikate nas iz dana u dan da pređemo tu granicu. Mi zbog toga što sebe smatramo državotvornim narodom u Crnoj Gori i da ova država pripada jednako nama kao i svima vama ostalima trpimo, ali je pitanje do koje granice ćemo moći da trpimo sve ovo što nam radite. Ovo više, po peti put ponavljam, nije politika nego golo izivljavanje vlasti koje nema više nikakve granice i ja ne znam šta mi još kao dobru volju možemo da pokažemo da biste se vi promijenili i malo shvatili koliko ste prešli crvenu liniju, a ako mislite da tako treba vi samo nastavite, pa ćemo da vidimo će će to da izađe.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:43:09)

Hvala Vam.

Sada pitanje postavlja poslanik Andrija Mandić.

Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (18.07.18 14:43:20)

Za potpredsjednika Vlade sam pripremio jedno pitanje koje se odnosi na pojedinačan slučaj, ali veoma važan i povezan sa svim ovim nedozvoljenim dešavanjima u Crnoj Gori. Pošto ja nemam nikakve dileme da u Crnoj Gori ne postoji, odnosno da ne funkcioniše podjela vlasti nego u Crnoj Gori sve funkcioniše kao jedan sistem i sve je pod čvrstom kontrolom onog koji želi to da kontroliše obraćaću se onako kako sam u ovom dopisu Vama i napisao kao jednom od ključnih ljudi za nepravilnosti i zloupotrebu državne moći, odnosno jednu vrstu ili svoju vrstu terora koji se vrši nad jednom političkom grupom, a u ovom mom pitanju terora koji se vrši nad jednim čovjekom.

Da li ste svjesni koliku ste patnju i bol nanijeli porodici pukovnika Radovana Aleksića zbog zloupotrebe državne moći, angažovanja lažnih svjedoka, sumnjivih izvještaja sudskih vještaka, podmetnutih izvještaja policije o prelasku granice i drugih vrsta pritisaka kojima je bio izložen? Uz pomoć represivnog aparata, a kroz pokušaj kriminalizacije Radovana Aleksića, Vi ste željeli da ostvarite više nečasnih ciljeva od dovođenja u vezu sa navodnom destabilizacijom i neprijateljskim djelovanjem prema crnogorskom režimu do prikrivanja stvarnih nalogodavaca i izvršilaca napada na policijskog inspektora Šukovića za šta je osumnjičen Radovan Aleksić. Pored tih ciljeva jedan od razloga za svojevrsnu otmicu i višegodišnje zadržavanje u Podgorici pukovnika Aleksića, leži u činjenici da je on bio šef KOS-a za Crnu Goru kada je uhapšen Saša Sinđelić, svjedok saradnik režima u montiranom sudskom procesu protiv dijela rukovodstva DF-a i jednog broja državljana Srbije koji su od strane tog lica na prevaran način dovedeni u Crnu Goru oktobra 2016. godine. Aleksićeve služba je izvjesno vrijeme Sinđelića, dezertera iz Vojske Jugoslavije i ubicu hrvatskog zemljoradnika Mirka Fotesa, držala pritvorenog u kasarni Morača da bi ga potom prebacila u ZIKS Spuž. Građani znaju koliko je napora uložilo vaše ministarstvo i crnogorsko pravosuđe, koliko ste zakona prekršili, ljudskih normi pogazili kako bi prikrili prošlost svjedoka saradnika Saše Sinđelića.

U toj zločinačkoj namjeri da optužite nevine ljude željeli ste da svima onima koji su znali za kompromitujuću prošlost vašeg svjedoka saradnika i njegove ranije dilove i dogovore sa Milom Novakovićem, visokim funkcionerom bezbjednosti Srbije i sudijom Vojnog suda u Podgorici majorom Milivojem Katnićem, sadašnjim glavnim specijalnim državnim tužiocem, pošaljete poruku da čute jer kada ovako nezakonito i siledžijski postupate sa nekadašnjim šefom KOS-a čemu onda mogu da se nadaju njegovi potčinjeni ili oni iz ZIKS-a koji su bili svjedoci ovih razgovora.

Dakle, gospodine Pažin, ovo je jedan od onih graničnih slučajeva kada se kroz pritisak na jednog čovjeka, kada se kroz lažne optužbe jednog čovjeka pokušava nadomjestiti jedna velika operacija koja se zove lažni državni udar. Kroz njegovo podmetanje njemu svih ovih radnji da se nekako uveže ta montaža koju je negdje, po informacijama kojim mi raspolažemo sa kojom upravljate vi lično, a vaš, po informacijama kojim mi raspolažemo, a nijesu vjerujte nimalo naivne informacije, a tu su mimo vas uključeni ljudi od kojih je desna vaša ruka ili lijeva vaša ruka ili glavni buzdovan za razbijenje čitave te konstrukcije ovaj glavni specijalni tužilac Katnić.

Naravno predsjednik Višeg suda Savić, mi imamo kompletnu šemu ljudi koji stoje iza ove akcije, ali nekako je vama pripala ta čast da budete na vrhu te piramide i mislim da polazete račun samo jednom čovjeku vezano za ovo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:47:52)

Hvala Vam.

Pravo na odgovor potpredsjednik Vlade.

Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 14:47:59)

Gospodine Mandiću, pažljivo sam Vas slušao kao i uvijek.

Vaše pitanje je po svojoj prirodi sugestivno i kaptiozno. Sugestivno - zato što je u vašem pitanju već sadržan odgovor koji je za Vas poželjan. Takva pitanja su u jednoj drugoj vrsti postupaka zabranjena. Takođe, u tom pitanju polazi se od nekakve pretpostavke da sam ja nešto rekao ili uradio, a što ničim ne argumentujete.

Gospodine Mandiću, Vi ste poslanik zavidnog poslaničkog, a ne samo poslaničkog nego i političkog iskustva. Vi ste lider vaše političke grupacije pretpostavljam zbog toga što smatraju u vašoj političkoj grupaciji da ste Vi najsposobniji među njima. Vjerujem da nijesu pogriješili, to je moja lična impresija. Ne biste bili najsposobniji, prvi među jednakim da ne razlikujete istinu od neistine. A Vi dobro znate, gospodine Mandiću, da ja nikakve veze nemam sa gospodinom Aleksićem ni lične, ni porodične, ni poslovne, baš nikakve veze nemam. Postavljate mi pitanje da li sam ja svjestan kakvu je bol neko nanio. Ja bih mogao sad odgovoriti da ili ne i sjesti. Ne želim da vodim na taj način dijalog sa Vama. Ovdje je pitanje jeste li vi spremni na jednu drugačiju vrstu dijaloga. Konačno da počnemo da govorimo argumentima, a ne uzajamnim optužbama. Pri tome to nijesu uzajamne optužbe, nego optužbe sa Vaše strane prema meni. Ja nikad ni jednu jedinu rečenicu nijesam izgovorio koja Vas na bilo koji način optužuje, niti sam se miješao u sudske postupke koje se vode prema vama. Veoma poštujem sva procesna prava koja vam pripadaju posebno pretpostavku nevinosti.

Pripremio sam ja, gospodine Mandić, za vas vrlo detaljan odgovor vezano za gospodina Aleksić Radovana. Dobićete naravno, ali ne bih sada htjeo da trošim i Vaše i moje vrijeme time što ću vam ovo iščitavati. Dakle, ja sam se pobrinuo, zainteresovao sam se kod Višeg državnog tužilaštva dobio od njih odgovor o svim procesnim radnjama koje su do sada preduzimate čak i neku perspektivu postupka šta je potrebno još uraditi da bi se taj postupak okončao.

Prošli put na sjednici povodom nekog od zakona rekao sam da sam spreman da vam dostavim ona saznanja koja su meni dostupna. Nikakvih problema nemam s tim, ali vama je savršeno jasno da ja sa tim slučajem baš nemam nikakve veze. Dostaviću vam odgovor, ali moje je pitanje vama - jeste li vi konačno spremni da iziđemo iz te jedne matrice da stalno se ponavljamo od sjednice do sjednice? Meni se čini da je vrijeme za promjenu pristupa, za jedan argumentovani dijalog o svim pitanjima. Ja sam maloprije pomenuo jedno, a to je izbor članova Sudskog savjeta. Ima još mnogo drugih prosperitetnih tema, a mi se čini mi se sada nalazimo u situaciji da tapkamo u mjesto ili možemo reći da naš zajednički točak ovdje dijaloga šljafuje u mjesto, a kad šljafuje u mjesto onda samo blato prska na sve strane. Čini mi se da to nije pristup koji je zadovoljavajući ni za vas, ni za nas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:51:38)

Hvala Vam.

Pravo na komentar, poslanik Mandić.

Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (18.07.18 14:51:43)

Ja sam u ranijem razgovoru sa premijerom Markovićem prosto objasnio i prikazao jednu sliku broda koji se sudario sa santom u jednom dijelu je muzika i veselje, a naprijed se ljudi bore za život. Takva je danas situacija i u Crnoj Gori. Imate jednu političku grupaciju koja je napadnuta snažno od strane ovog režima, koja se, kao što kažu moje kolege, a posebno je gospodin Zogović o tome govorio vrlo precizno opisujući situaciju u kojoj se nalazimo svi mi i imamo nezaustavljivi državni teror koji se nastavlja u slučaju gospodina Medojevića i gospodina Kneževića.

Rekao sam vašem premijeru, a Vi sada govorite kao premijer, govorili ste mnogo bolje

nego on, da treba nešto da se preduzme jer će ovaj brod čitav potonuti. Evo, predsjednik Sjedinjenih Američkih Država govori o najžalosnijem scenariju za Crnu Goru, to nije nimalo naivno. Kaže čak ni svoga sina ne bi poslao tamo, i naravno da treba nešto preduzeti. A umjesto da premijer govori kao Vi, on se uhvatio za Dražu Mihailovića i nas koji imamo drugačije istorijsko pamćenje od pamćenja kakvog ima jedan dio Crne Gore. I Vi ste izašli sa takvim formulacijama i moram da kažem da prvo što treba u Crnoj Gori da se razjasni i to je hoćemo li da govorimo istinu ili ćemo da lažemo. Ako ćemo da govorimo istinu onda moramo da govorimo istinu podjednako za sve. Istinu za Sindelića da je bolestan, da je ubica, da je trebao da bude isporučen Hrvatskoj, kao i istinu o generalnu Mihailoviću da je bio patriota, da je bio antifašista, da je odlikovan od strane predsjednika Sjedinjenih Američkih Država, a valjda su Sjedinjene Američke Države dale veći doprinos rušenju fašizma nego što je Partizanski pokret iz Jugoslavije. Odlikovan je od strane Šarla de Gola kao borac protiv fašizma, da je bio u vladi koja nije bila u Berlinu, da je bio ministar vlade koja nije bila u Berlinu, nego bila u Londonu i bila saveznik u borbi protiv fašizma. Dakle, ako ćemo da govorimo istinu onda možemo na toj istini da govorimo o svemu. Ali, imamo problem što se ovdje s Vaše strane kreće sa manipulacijama.

Ja sam na primjeru jednog čovjeka časnog i čestitog koga pokušavaju uvezati sa Demokratskim frontom, uvezati njega, njegovu službu, ruske veze, kako bi se nanijela politička šteta Demokratskom frontu, a taj čovjek držan u jednoj vrsti zatvora koji je omeđen granicama opštine Podgorica. Zbog toga pitam kakva je patnja, što taj čovjek ne može da ode do Beograda, on je državljanin Srbije. Zašto njega dvije godine drže izolovanog da se ne bi saznalo ko je pucao na onog Šukovića /prekid/ drži ovako potpuno nedefinisano. Dakle, morate kao Vlada, morate Vi kao ministar pravde, pošto ovdje nijesu vlasti razdvojene i nemojte to možete da pričate nekome sa strane, ali mi koji živimo u Crnoj Gori znamo da od 1945. godine ovdje je postojao Komitet, danas ne postoji Komitet ali postoji jedna grupa ljudi i jedan čovjek koji je Komitet, i da sve vlasti dolaze na kraju tu u tu tačku i da se tu sve sabira. I u ovom slučaju, kao i u drugim slučajevima moraće da se krene da se stvari rješavaju, a ne da se komplikuju.

Ta vaša politika je prosto komplikatorska politika. I onda samo postoje te slike i udarci po političkim protivnicima, ono što bi neko trebao da čuje sa strane, a ovo što nama predlažete da se traži neko rješenje, tog rješenja Vi ne nudite niti ste spremni na bilo kakvo rješenje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:55:44)

Hvala.

Sada pitanje postavlja poslanik Predrag Bulatović. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (18.07.18 14:55:54)

Dame i gospodo, poštovani kolege poslanici,

Moje poslaničko pitanje je:

Ustavom Crne Gore članom 86 definisano je da "poslanik ne može biti pozvan na krivičnu ili drugu odgovornost ili pritvoren za izraženo mišljenje i glasanje u vršenju svoje poslaničke funkcije". To ste u pitanju vidjeli i u Ustavu ste to pročitali. Kako je moguće da za izraženo mišljenje u Skupštini ili na pressu poslanici Milan Knežević i Nebojša Medojević su ovih dana pod progonom glavnog specijalnog državnog tužioca Milivoja Katnića, a njihovi stavovi i mišljenja se usmjerena za jačanje vladavine prava i za borbu protiv korupcije i u isto vrijeme me interesuje i stav Vlade o tome da li se Milivoje Katnić izdigao, ne samo iznad zakona nego i iznad institucija?

Gospodine Pažin, Vi ste u izlaganju koje ste imali, ovdje Milanu Kneževiću rekli "...da bi u nekoj drugoj državi čiju ideologiju on slijedi", nijeste opomenuti od strane predsjedavajućeg Skupštine, vjerovatno ste.. /upadice/ Meni može i on i svi da dobacuju, dekoncentrisati me ne mogu, je rekao da bi bio drastičnije kažnjen nego u ovoj državi. Kud će veća prijetnja nego ta.

I pitanje koje sam ja postavio ima smisla. Od Vas tražim da prokomentarišete ovo ustavno određenje i da nam kaže Milan Knežević se na pressu, nakon objave da je pravosnažno osuđen na četiri mjeseca zatvora kada je tim povodom govorio, saopštio da je postojala mogućnost da se

na njega izvrši pritisak da da određeni iznos novaca da ne bi imao zatvorsku kaznu. On je na pressu vršio svoju poslaničku funkciju i rekao u kakvom je stanju pravosuđe.

Nebojša Medojević je ovdje, gdje Vi sjedite rekao Milivoju Katniću rekao da njegov kum radi nezakonite stvari i ukazao mu lice u lice da on potencijalno ima vezu sa ovom medicinskom mafijom. I šta se desilo, sa prometom lijekova itd. desilo se da je Milan Knežević juče pozvan kod glavnog specijalnog tužioca i njegovog saradnika i najavljeno mu je da će se ovdje, čovjeku koji je u svojstvu svjedoka, skinuti imunitet i odrediti pritvor zbog izraženog stava na pressu. Nebojša Medojević ima dva saslušanja kao svjedok, dakle i njega čekaju dva puta po dva mjeseca zatvora, i zbog tog izrečenog lice u lice stava Milivoju Katniću on je sada osumnjičeni zbog lažnog prijavljivanja.

E sada, mi smo u poziciji da treba da predamo diskusiju Ivanu Brajoviću, da predamo diskusiju Vama, jer ako ne predamo i ne dobijemo paraf /pekid/ skidanje imuniteta, krivični progon zbog našeg izraženog mišljenja da bi Crna Gora bila država u kojoj vlada pravo. Ako ne damo to imamo finansijske sankcije, udaljavanje sa sjednica i znate ovdje je jedan verbalni incident pretvoren u krivični proces. I ono što je Milun Zogović rekao, ozbiljno shvatite postoji granica do koje se može voditi politika, i moram Vam reći gospodine Pažin, da ste danas vrlo nespremni došli, nespremni jer ste toliko podigli temperaturu, zaratili dodatno sa Demokratskim frontom, dodatno podijelili birače oni koji podržavaju vas i koji podržavaju nas, i došli smo praktično u zonu sukoba zahvaljujući onome što ste Vi danas radili.

Ja očekujem odgovor na ovo...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 14:59:57)

Ne čujete se sad trenutno.

Ima pravo na odgovor potpredsjednik Vlade Pažin. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 15:00:08)

Gospodine Bulatoviću, veoma je teško odgovarati na Vaša pitanja jer je moj utisak da Vi više želite sebe da čujete nego što želite da čujete odgovor sa moje strane. Razumijem da Parlament koristite kao svjetla pozornice da se obratite javnosti, ništa tu nije nelegitimno, ali, teško je odgovoriti na tako formulisano pitanje, ali evo da se potrudim.

U obrazloženju ste rekli da ja želim dodatnu konfrontaciju. Ne, naprotiv. Ako ste me pažljivo slušali, u odgovorima na prethodna pitanja, rekao sam nešto sasvim suprotno. Vi ste zadnji koji to nije razumio imajući u vidu takođe veliko političko iskustvo i poslaničko iskustvo. Odlično ste Vi mene razumjeli kao što sam i ja Vas razumio na jednoj od prethodnih sjednica kad ste rekli zašto ne razgovaramo i ne pregovaramo sa onima koji su već u Parlamentu. Vrlo sam vas pažljivo saslušao. Nijesam tada reagovao, ali sam to registrovao. Ja sam Vam danas jednim dijelom odgovorio na to pitanje.

Gospodine Bulatoviću, tragom Vašeg pitanja, ono što je u pisanoj formi meni dostavljeno, ne ovo što ste sada obrazložili, ja sam se interesovao kod Osnovnog državnog tužilaštva i dobio informaciju da je tamo formiran predmet protiv poslanika Medojevića zbog člana 388 stav 1 lažno prijavljivanje i da je taj predmet u fazi izviđaja. I to je sve ono što možemo znati i Vi i ja u ovom trenutku o ovom predmetu.

Koja pravna posljedica proizilazi ili ne proizilazi iz činjeničnog stanja kojeg ste Vi opisali ovdje ne možemo dati ni Vi ni ja. Ja sam sa punim uvažavanjem sam saslušao što Vi mislite o tome, ali će biti relevantno ono što misli Tužilaštvo i na kraju što misli sud kao jedina relevantna istina za pravni i politički sistem.

Drugo Vaše pitanje bilo je vezano za gospodina Katnića.

Evo ja Vam odgovoram na Vaše konkretno pitanje - ne, nije se sastajala Vlada da bi raspravljala o tome da li se gospodin Katnić izdigao iznad Ustava, nije.

Jednako tako očekivao bih jednu vrstu zabrinutosti koliko god ga tretirali kao političkog protivnika zbog činjenice da tom istom gospodinu Katniću, glavnom specijalnom tužiocu vaše i

moje države, se prijetilo i da je fizički ugrožen od strane kriminalnih gangova u Crnoj Gori. Ako to nije informacija koja zaslužuje pažnju svih nas i u Parlamentu i van Parlamenta, onda ne znam šta jeste.

PREDSJEDNIK IVAN BAJOVIĆ (18.07.18 15:02:53)

Hvala Vam.
Izvolite poslaniče Bulatoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ (18.07.18 15:02:57)

Gospodine Pažin,

Ono što sam na kraju rekao da ste Vi danas produbili podjele, da ste Vi danas zaoštrili situaciju, nije to svijetla pozornica, jer vam govori čovjek sa dugim političkim iskustvom i čovjek koji zna šta su krize, i čovjek koji zna kako su se rješavale krize kad postoji volja. Vi ste jedan šraf u vlasti koji ste spona između Mila Đukanovića i Milivoja Katnića, do nedavno, sada nemamo pune informacije, provjerićemo, imamo šemu o kojoj je govorio Andrija Mandić.

Znate, vrlo ste nepripremljeni došli danas, vrlo samouvjereni govoreći o prijetnjama, toliko ste kontradikcija saopštili. Vi ne znate da odgovorite Milutinu Đukanoviću da se nalazi Saša Sinđelić. Pobogu, to je za Vas problem, ali ste se zainteresovali za Raša Aleksića da dobijete od Osnovnog državnog tužioca. Što se niste zainteresovali za Sašu Sinđelića?

Nijesam mogao od Ivica Stankovića da dobijem kako smo prisluškivani ja i Andrija Mandić, podmetačinom Milivoja Katnića. Od Vas smo dobili to. Znači, malo oćete, malo nećete.

Znate zašto sam ja Vama postavio ovo pitanje? Ovo je alarmantno poštovani građani kako je odgovorio ministar Pažin meni na ovo pitanje. Ja sam ga pitao - Kako je moguće da Milan Knežević za izraženo mišljenje koje ima po Ustavu, član 86, mu bude prijećeno juče da će biti pritvoren kada Ustav kaže da za izraženo mišljenje, on ga je izrazio na pressu. I vrlo brzo će stići ovdje zahtjev da se skine njemu imunitet. I gdje se mi nalazimo, mi se nalazimo u fazi odbrane.

Zašto je Andrija Mandić danas rekao da mi svi stojimo iza te izjave Milana Kneževića i Nebojše Medojevića? Da nemate samo njih dvojicu, nego nas 18 i čitav Demokratski front. Čitav Demokratski front. Smislićemo mi način demokratske odbrane. Ovo nije nikakva prijetnja, ovo je poziv da se okanete nepoštovanja Ustava.

A što se Milivoja Katnića tiče, ja sam ovdje njemu rekao, obraćajući se Ivici Stankoviću i Vama, nije se izdigao iznad Ustava, njemu je motiv lična mržnja. Zbog lične mržnje progona Nebojšu Medojevića sada i Milana Kneževića, a montirao je svjedoka provokatora meni i Andriji Mandiću. On je čovjek koji izmišlja montaže. Molim vas, osuđujemo svakakve terorističke akcije. Ali, Vi ste rekli da je ovo u fazi izviđaja, maloprije. Pa i mi smo pod znakom pitanja na CDM-u vidjeli da je pripremana likvidacija Milivoju Katniću, veliki znak pitanja, a uveče na televiziji on govori da je bezbjedan. Ne želim o tome da kažem ni jednu riječ, ali Crna Gora je u velikom problemu kad ima takvog jednog progonitelja Demokratskog fronta, a vi idete .../prekid/ ...

Tačno je da sam rekao da mi koji smo ovdje u Parlamentu, smo spremi da razgovaramo o određenim stvarima. Kako ćemo da razgovaramo sa vama kad smo u stanju samoodbrane? Ovdje vidimo napade određenih poslanika, specijalaca koji nabacaju loptu vama iz Vlade i nas progonite, govorite najružnije. To što ste Vi izrekli u polemici sa Milanom Kneževićem, to je prijetnja čitavom Demokratskom frontu. Ali da Vam kažem nešto, izvolite Vi nastavite sa tim, a mi ćemo koliko budemo mogli zajedno sa našim podržiocima, koliko god da ih je, da zaštitimo Ustav. Ne da se ponašamo neustavno nego da zaštitimo Ustav.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:06:42)

Hvala.
Ne možete konstatovati. Znate kako, zaista sam Vam i prvi i drugi put dao po minuta

vremena. Jednu rečenicu i završite.

PREDRAG BULATOVIĆ (18.07.18 15:06:52)

Na moje jasno pitanje - kako je moguće da se zbog izraženog mišljenja i djelovanja u okviru poslovnih nadležnosti, progone Nebojša Medojević i Milan Knežević, nijesmo dobili odgovor i sada znamo da iza toga stoji Demokratska partija socijalista, Pažin, Duško Marković i ostali.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:07:12)

Hvala.

Sada prelazimo na pitanje koje će postaviti poslanica Aleksandra Vuković, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (18.07.18 15:07:27)

Uvaženi predsjedniče Brajoviću, drage građanke i građani, poštovani ministre Pažin, drage kolege i kolegice poslanici u Skupštini Crne Gore,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, potpredsjedniku Vlade i ministru pravde Zoranu Pažinu, postavila sam sljedeće poslaničko pitanje:

Što će, po Vašem mišljenju, Crnoj Gori i njenoj pravnoj kulturi, kao i građanskom identitetu, donijeti izrada građanskog zakonika, čijoj realizaciji pristupate u godini značajnog jubileja, 130 godina od donošenja Opšteg imovinskog zakonika za Knjaževinu Crnu Goru?

Imajući u vidu kompleksnost posla koji je pred vama i vašim saradnicima, naučnom zajednicom i drugim ekspertima, molim vas da nam saopštite svoja očekivanja u vezi sa vremenskim okvirom potrebnim za izradu kodifikacije crnogorskoga građanskog prava.

Zaista, ministre Pažin, često mislim o Crnoj Gori i o njenoj poziciji na evropskoj mapi, i naravno često segnem u prošlost pa s tim u vezi se zapitam otkud jednoj maloj takvoj državi, jednom malom narodu pojave kakve su Cetinjska štamparija koja je došla malo poslije Gutenbergove, pa recimo Luča Mikrokozma, pa evo i Bogišićev Zakonik. Uvijek mi se probudi velika nada, s obzirom na to da smo bili sposobni za takve velike duhovne i kulturne podvige da jesmo i naročito danas, nakon takvog kulturnog, pravnog nasljeđa stvoriti nešto na čemu možemo da temeljimo pravnu budućnost Crne Gore. I baš zbog toga sam veoma zahvalna jer znam da je pred vama veliki posao. posmatrala sam sve vrijeme od 2006. godine susjednu nam Srbiju, državu u kojoj se krenulo sa tim poslom izrade građanskog zakonika koji traje već 12-13 godina. Pretprošle godine su imali nacrt, ove godine ponovo nacrt koji je ponuđen na uvid javnosti, ali sve vrijeme se to nešto odgađa jer znamo da je to jedan kompleksan posao. Ova godina u kojoj vi to krećete da radite jeste simbolična na više načina, jer zaista kao da ste se dogovarali i pregovarali sa istorijom, 10 godina nakon Berlinskog kongresa pristupio je kralj Nikola, pozvavši velikog Valtazara Bogišića izradi ovoga Zakonika, a evo vidimo desetak godina poslije proglašenja nezavisnosti Crne Gore i Vi i vaše ministarstvo i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, što želim posebno naglasiti, pristupate jednom velikom i kompleksnom poslu. Čini mi se da će i on na neki način doprinijeti razrješenju svih ovih dilema koje imamo danas jer vidimo i čujemo od naših kolega iz opozicije i često se i kod nas može čuti da branimo nešto, umjesto da čuvamo nešto svoje, baš prema onoj koju je Valtazar Bogišić i zapisao, a to je - "Tvoje sveto, a i moje sveto, čuvaj svoje u moje ne diraj." Mislim kad bismo se nadnijeli nad tom prepiskom Valtazara Bogišića češće podšetili Cavtat i njegov muzej, kada bismo 10.000 pisama koje je razmjenjivao sa svojim savremenikima imali priliku da pročitamo, neđe bolje razumjeli i sebe i svoju prošlost, svoju sadašnjost i ponajviše svoju budućnost.

I da kažem još jednu stvar, nadam se da će vam ovaj posao okupiti veliki broj ljudi iz inostranstva, da ćemo se poslužiti tuđim iskustvima, jer želim naglasiti da kada je kralj Nikola bez prisustva Valtazara Bogišića proglasio ovaj zakon, jer je Valtazar Bogišić tada bio u Parizu, "Glas Crnogorca" uređivao je u tom momentu, a koji je objavio kao što danas naš "Službeni list"

objavljuje zakone, uređivao je jedan veliki srpski pjesnik Laza Kostić, koji je takođe i vršio određene izmjene, tako da mislim da će iskustvo brojnih...

Hvala vam, izvinjavam se što sam malo produžila.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:11:17)

Hvala Vam.

Ja se izvinjavam, moram prekinuti jer moram biti isti prema svima.

Znači potpredsjednik Pažin ima riječ. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 15:11:26)

Uvažena poslanice Vuković,

Prije svega da Vam se iskreno zahvalim na ovom pitanju koje je pitanje svih nas, za razliku od nekih drugih pitanja koje smo imali danas, ovo je pitanje koje nas spaja, ujedinjuje u našem građanskom identitetu, a ne razdvaja nas.

Takođe, hvala Vam što ste nas podsjetili na jedan istorijski kontekst vezano za donošenje Opšteg imovinskog zakonika za Knaževinu Crnu Goru iz 1888. godine koji je, nema nikakve sumnje jedan pravi spomenik pravne kulture Crne Gore, ali i daleko šire od Crne Gore, to je spomenik pravne kulture čitave Evrope. Kao što ste naveli, ove godine slavimo zaista 130 godina od donošenja Opšteg imovinskog zakonika, velikog pravnik erudite, historičara, sociologa Valtazara Bogišića i ministra pravde, prvog ministra pravde u Vladi Crne Gore. I tada, kao i danas, kodifikacija građanskog prava je sa jedne strane kao što sam rekao izraz našeg građanskog identiteta, ali i refleksija pravne sigurnosti u državi. A pravna sigurnost je ne uslov nego rekao bih predušlov za ekonomsku valorizaciju našeg društva kroz privredni razvoj, kroz strane investicije, nešto što je u ovom trenutku vitalni interes crnogorskog društva. Naravno, to je jedan zahtjevan poduhvat, kao što ste i sami ukazali neke države iz okruženja već dugi niz godina rade na građanskom zakoniku. Ja sam ipak optimista da mi možemo i u upola kraćem vremenu u odnosu na to komparativno iskustvo koje ste imali u vidu doći do novog građanskog zakonika koji će izdržati test vremena i koji će biti okrenut budućim generacijama uvažavajući sve ono što su savremene pravne tekovine, ono što je pravno nasljeđe Evrope, ono što je pravni kontekst Evropske unije kojoj težimo, ali koji će uvažiti naše istorijsko pravno nasljeđe, jer sam uvijek tvrdio da je pravo, prije svega jedna kulturna činjenica. Pravo je izraz kulture jednoga naroda. Zbog toga se i te kako isplati predano raditi na ovom Građanskom zakoniku u kojem će dominantno biti angažovani ljudi iz Crne Gore, ali nećemo biti ni zatvoreni niti uskogrudni u potrebi da najsavremenija pravna iskustva implementiramo u naš Građanski zakonik. Uspostavili smo vrlo kvalitetne kontakte sa pravnicima širom Evrope. Koristim ovu priliku i da se zahvalim R centru iz Londona, jednoj eminentnoj organizaciji za zaštitu ljudskih sloboda i prava koja svojom ekspertskom pomoću, a finansirana od Britanske Vlade pomaže takođe u realizaciji ovoga projekta.

Dakle, hvala Vam na pitanju. Trudićemo se zaista da predanim radom opravdamo povjerenje, jer nakon 130 godina smo u prilici ponovo da razmatramo mogućnost da imamo jedan građanski zakonik u Crnoj Gori. Prvi put uvodimo prava ličnosti u građansko pravni korpus koji je do sada tek fragmentarno bio uređen u našem pravnom sistemu. Vi znate da ja volim u svom obraćanju da se pozivam na ljudsko dostojanstvo kao izvor svih ljudskih sloboda i prava i upravo korpus prava ličnosti će biti na taj način formulisan da će se to i formalno pravno reći da će se u tumačenju bilo kojeg prava obaveze ili odgovornosti nekog od građana ili drugog pravnog subjekta, polaziti od koncepta ljudskog dostojanstva, kao svetionika i smjernice u tom procesu. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:15:46)

Hvala Vama potpredsjedniče Pažin.

Sad poslanice Vuković imate pravo na komentar i možete nastaviti Vaše interesantno izlaganje, koje sam morao prekinuti.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (18.07.18 15:15:55)

Zahvaljujem predsjedniče i ministar Pažin, i zaista tako i vidim njegovu ulogu u Vladi Crne Gore kao potpredsjednika i kao ministra pravde, sam mi je kazao da je od 1893. do 1899. godine Valtazar Bogišić bio prvi ministar pravde u Crnoj Gori. Napominjem da je on kralju Nikoli postavio uslov da taj posao obavlja iz inostranstva. Vi ste gospodine Pažin sve vrijeme u Crnoj Gori, iako ponekad čujemo, pitaju se poslanici, odakle li ste Vi to došli. Vi ste sve vrijeme u Crnoj Gori i mislim baš zbog toga što ste sve vrijeme u Crnoj Gori i na jedan najbolji način doprinijeti da uradimo nešto što smatram zaista opštim interesom građana i građanki Crne Gore i čini mi se doprinosom onom mostu o kojem ću stalno u Parlamentu Crne Gore govoriti, đe će se obale koje su u ovom trenutku makar na verbalnom nivou učine nespojivim apsolutno spojiti.

S druge strane želim da kažem, gospodine Pažin, s obzirom na ozbiljnost posla koji ćete obavljati, a posebno na to što ste naglasili pravo ličnosti, jer vidimo mi da u Srbiji upravo su ta neka prava koja se odnose na istopolne zajednice, izjednačavanje crkvenog i građanskog braka, surogat materinstvo, eutanazija, upravo bili činioci koji su i odgađali donošenje i konačno usvajanje ovoga zakonika, ali mislim da stvarno ako je Valtazar Bogišić kao jedan izvanredni um dobio "Danilov krst" kao najveću moguću nagradu i priznanje od strane tadašnjeg vladara Crne Gore, da i onaj koji bude na čelu kolone koja bude radila ovaj zakonik, ako zaista izađete sa jednim pravednim, prije svega, rješenjem jer pravda i pravica se najčešće i pominju u ovom Bogišićevom zakoniku, onda mislim da ćete i Vi i vaš tim i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, svi oni koji će se na ovom vašem putu uključivati u izradi ovoga zakonika, zasluživati najveću nagradu ove države.

Stoga, zaista u velikoj mjeri se nadam da će to biti ono što biste vi pravници rekli, ja sam se baš o pravu najviše informisala čitajući Bogišićev Zakonik i njegovu prepisku, da će to biti jedan popularan zakonik koji će i nama nepravnicima biti jasan, pristupačan i koji će jednostavno omogućiti našim građanima i građankama da se osećaju sigurnim u državi i da osete ono što kažete da jeste najveća vrijednost koju treba da baštini ova država, to je dignitet, dakle ljudsko dostojanstvo. Da jednostavno toj jednoj, ajde da kažemo dvojnoj moralnosti našoj koja je zasnivana na čojstvu i junaštvu iz naše prošlosti proklamovana Markom Miljanovim dodamo i to i čini mi se da je i predsjednik Akademije crnogorske prof. Dragan Vukčević često u svojim bešedama isticao dostojanstvo kao možda ta treća i dodata vrijednost koju treba da njegujemo u našem društvu i prije svega dostojanstvo svoje, a onda čuvajući sopstveno dostojanstvo da prije svega se borimo i za tuđe. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:19:08)

Hvala.

Sada prelazimo na posljednje pitanje od strane poslanice Sanje Pavićević. Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (18.07.18 15:19:20)

Zahvaljujem predsjedniče.

Poštovane kolege, poštovani ministre, poštovani građani,

Na osnovu člana 187 i člana 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru pravde, gospodinu Zoranu Pažinu, postavljam sljedeće pitanje:

Avgusta 2016. godine donijet je novi Zakon o sudskim vještacima. Postavljenje vještaka je prešlo iz nadležnosti Vrhovnog suda u nadležnost Komisije za vještake koju imenuje ministar pravde. Kako teče implementacija ovog zakona i da li imamo vještake raznih profesija koji će

odgovoriti izazovima kompleksnih sudskih predmeta?

Obrazloženje: Značaj vještačenja u sudskim postupcima je nemjerljiv, jer za uspješno okončanje postupka u pojedinim sudskim predmetima, veoma često je potrebno razrješavanje brojnih okolnosti za čije su proučavanje i tumačenje neophodna stručna znanja izvan okvira kojim raspolaže sud. Radi razrješavanja tih problema, radi utvrđivanja određenih činjenica sud određuje vještačenje.

Svjedoci smo u posljednje vrijeme, čak i medijski eksponiranih kompleksnih predmeta, čije rješavanje zahtijeva specifična specijalistička znanja i vještine posebnih stručnjaka za razne oblasti bez kojih u postupku ne mogu biti donijete kvalitetne odluke.

S tim u vezi stručnost, objektivnost vještaka su preduslovi da bi vještačenje u sudskom postupku dobilo pravi smisao. Ranije smo imali priliku u medijima da čujemo razne probleme i nedostatke u radu sudskih vještaka na pojedinim skupovima i od strane sudija.

Odgovor tražim i u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:21:18)

Hvala Vam poslanice.

Sada riječ ima potpredsjednik Vlade Pažin, izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 15:21:25)

Poštovana poslanice Pavićević, hvala Vam na pitanju.

Zaista donošenjem Zakona o sudskim vještacima napravljen je korak ka efikasnijem i kvalitetnijem radu sudskih vještaka u postupcima pred državnim organima, dakle ne samo sudskim nego i upravnim postupcima.

Imajući u vidu značaj vještaka u sudskom postupku, odnosno potrebu za njihovim stručnim znanjem, a radi utvrđivanja ili radi ocjene neke važne činjenice, bilo je neophodno otkloniti nedostatke i probleme u praksi koji su se javili tokom primjene ranijeg zakona o sudskim vještacima. Pitanja koja su pokrenuta tokom dugogodišnje primjene Zakona o sudskim vještacima posebno su se odnosila na uslove za vršenje vještačenja i postupak postavljenja i razrješavanja sudskih vještaka.

Iako su prilikom donošenja navedenog zakona postavljeni visoki kriterijumi kako u pogledu školske spreme, tako i u pogledu radnog iskustva, praksa je pokazala da je potrebno postaviti i precizirati uslove koji se odnose na stručno znanje i praktična iskustva u struci, odnosno provjeru i dokazivanje istih čime će se obezbijediti postavljenje najstručnijih lica za oblast vještačenja iz pojedinih oblasti.

Donošenjem Zakona o sudskim vještacima 2016. godine unapređene su norme koje se odnose na postupak postavljenja i razrješavanja sudskih vještaka, a sa ciljem efektivnije kontrole rada vještaka i efikasnije mjere za pokretanje postupka njihove odgovornosti. Tako prema novim zakonskim rješenjima sudske vještake postavlja Komisija za vještake koju obrazuje ministar pravde. Postavljenju sudskih vještaka koji su ovu djelatnost obavljaju prema ranijim zakonskim propisima prethodi pribavljanje mišljenja o njihovom stručnom radu od suda, Državnog tužilaštva, odnosno drugog organa koji vodi postupak, ali i mišljenje samog Udruženja sudskih vještaka koje nam je veoma relevantno da znamo sa kakvim kandidatima imamo posla. Nakon stupanja na snagu Zakona o sudskim vještacima i obrazovanja komisije za vještake i stručnih timova za provjeru stručnih znanja i praktičnih iskustava iz određenih oblasti vještačenja, Ministarstvo pravde objavilo je do sada četiri poziva za postavljenje sudskih vještaka.

Daću vam sada neku statistiku, od dana stupanja na snagu Zakona Komisija je donijela 306 rješenja o postavljenju sudskih vještaka za određene oblasti vještačenja, i to u 2016. devet sudskih vještaka, u 2017. godini - 211 sudskih vještaka i 2018. godini - 86 sudskih vještaka. Od navedenog broja postavljenih vještaka postavljene struke ponovno su postavljeni 241 sudski vještak, a prvi put je postavljeno 65 sudskih vještaka. S tim u vezi, možemo sa sigurnošću reći da je u značajnoj mjeri unaprijeđen kvalitet rada sudskih vještaka i da očekujemo u narednom periodu

da će se postavljeni vještaci odgovoriti izazovima kompleksnijih predmeta i na taj način doprinijeti efikasnijem radu pravosudnih i drugih organa koji vode postupke koji iziskuju potrebu za angažovanjem sudskih vještaka. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:24:42)

Izvolite, pravo na komentar.

SANJA PAVIĆEVIĆ (18.07.18 15:24:46)

Zahvaljujem na odgovoru, zadovoljna sam odgovorom.

U pripremi ovog poslaničkog pitanja konsultovala sam određeni broj sudskih vještaka koji se već godinama bave ovim poslom i oni su mi ukazali da je zaista primijećen vidan pomak sa ovim zakonskim rješenjem. Naravno, i dalje postoje neki problemi kao što je na primjer neravnomjernost u dodjeli predmeta, još uvijek, jer su određene struke pod velikim pritiskom i zahtijevaju puno više angažovanje, a određene struke se rijetko angažuju. Međutim, kako je napravljeno to poboljšanje to se sad malo manje vidi.

I druga stvar je pitanje da li su, ne pitanje Vama, nego pitanje uopšte da li postoji dostupnost dodijeljenih predmeta, da li će se to kroz pravosudni informacioni sistem koji imate učiniti pristupačnijim, transparentnijim, tako da će kolege koji se bave poslovima sudskog vještačenja moći da vide u kojoj su mjeri oni angažovani u odnosu na druge.

Znači to je jedno opšte pitanje, pa ne znam da li da postavljam dopunsko poslaničko pitanje ili je to samo neki moj sud. Znači može kao dopunsko poslaničko pitanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:26:17)

Hvala Vam poslanice Pavićević.

Ovo konstatujem da je bilo dopunsko poslaničko pitanje i ministar Pažin, potpredsjednik Vlade može da da odgovor. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 15:26:27)

Imajući u vidu da ćemo u nastavku našeg dijaloga govoriti i o pravosudnom informacionom sistemu, neću šire sada to elaborirati, ali svakako je transparentnost u radu pravosuđa jedan od glavnih motiva zašto se ulazi u vrlo složenu reformu pravosudnog informacionog sistema koja zahtijeva ne samo dobru volju nego visoko znanje iz oblasti tehnike, iz oblasti javnih nabavki, ali sam optimista da ćemo u nekom kratkom vremenu zaokružiti taj posao, a taj aspekt na koji ste Vi ukazali vezano za transparentnost u postupanju i odabira predmeta i odabira sudskih vještaka će svakako biti jedan od elemenata koji će biti razmotreni i na efikasan način rješavani. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:27:20)

Hvala Vam potpredsjedniče.

Sada pitanje postavlja poslanik Andrija Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (18.07.18 15:27:31)

Hvala Vam poštovani predsjedniče Brajoviću.

Poštovani građani Crne Gore,

Na osnovu dana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Vladi Crne Gore, odnosno potpredsjedniku Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministru pravde Zoranu Pažinu, postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Šta su, prema Vašem mišljenju, najznačajniji rezultati sporazuma Atine i Skopija u vezi sa imenom Makedonije i koje su potencijalne refleksije tog dogovora na Crnu Goru i region Zapadnog Balkana?

Obrazloženje: Dogovorom premijera Grčke i Makedonije Aleksisa Ciprasa i Zorana Zajeve, koji je postignut 12. juna, predviđeno je da Makedonija promijeni ime u „Republika Sjeverna Makedonija“. Obaveza Makedonije je da dogovor ovjeri na referendumu što će podrazumijevati izmjenu Ustava, dok je obaveza Grčke da odblokira proces pristupanja NATO-u Makedonije.

Potpisivanjem sporazuma Atine i Skoplja stižu se uslovi da konačno otpočnu pregovori za članstvo Makedonije u Evropskoj uniji. Dvije strane su se obavezale da će nakon ratifikacije dogovoreno ime i terminologiju koristiti u odnosima sa svim državama i međunarodnim organizacijama. Potpisivanju Sporazuma na Prespanskom jezeru koje je ujedno i prirodna granica između Grčke i Makedonije prisustvovali su visoka predstavica Evropske unije za spoljnu politiku i bezbjednost Federika Mogerini, komesar za proširenje Johanes Han, podsekretarka Ujedinjenih nacija za politička pitanja Rozmari di Karlo i čovjek koji ispred Ujedinjenih nacija više od dvije decenije posreduje u rješavanju spora između Grčke i Makedonije, američki diplomata Metju Nimic.

Crna Gora je kao država koja izvozi stabilnost u svoje susjedstvo uvijek davala poseban doprinos zbližavanju suprostavljenih strana i pronalaženju zajedničkog rješenja oko ovog važnog pitanja. Kad se uzme u obzir da Crna Gora trenutno predsjedava Američko-jadranskoj povelji - A5, koja predstavlja važan forum i instrument jačanja regionalne saradnje i kanalisanja evroatlantskih aspiracija zemalja Jugoistočne Evrope, naše zadovoljstvo je utoliko veće što je upravo Makedonija, kao zemlja članica A5, tokom crnogorskog predsjedavanja toj inicijativi dobila pozivnicu za članstvo u NATO.

Zahvaljujem na pažnji i evo u odnosu na Vaš odgovor pretpostavljam da ću imati i neki dodatni komentar.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:30:07)

Hvala poslaniče Nikolić.
Izvolite potpredsjedniče Vlade.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 15:30:13)

Poštovani poslaniče Nikoliću zahvaljujem se na postavljenom pitanju.

Cijenim da svi trebamo biti zadovoljni što smo svjedoci događaja koji pokazuju da u regionu Jugoistočne Evrope dijalog može biti osnovni mehanizam rješavanja svih otvorenih pitanja. Sporazum iz Prespe dokazuje da države koje su posvećene budućnosti i napretku mogu doći do dogovora koji će biti zadovoljavajući za svaku stranu.

Koliko je velik demokratski kapacitet lidera obje države, pokazuje upravo ovaj sporazum, ali i spremnost da ga u potpunosti implementiraju čak i po cijenu gubljenja sopstvenih političkih pozicija u svojim matičnim sredinama. Ni Grčkoj, a ni Makedoniji nije bilo lako da dođu do postojećeg rješenja. Dugotrajni pregovori prožeti velikim odricanjima pokazali su da ono što trenutno izgleda kao nedostatak sigurno će u budućnosti proizvesti mnogo veću korist za svaku državu pojedinačno, ali i zajedničku korist. Potpuno je opravdano da Sporazum iz Prespe posmatramo i kroz prizmu mogućeg uticaja na Crnu Goru i region. Cijenim da će svakako posljedica takvog dogovora biti pozitivna, jer napredak svake države iz regiona pojedinačno jeste i napredak Crne Gore. Jednako tako uspjeh Crne Gore u evroatlantskim integracijama od značaja je i od pozitivnog uticaja na čitav region.

Nama predstavlja posebno zadovoljstvo što smo kao najmlađa članica NATO-a i država koja trenutno predsjedava inicijativom A-5 bili u mogućnosti da zagovaramo politiku otvorenih

vrata NATO alijansi. Dodatno nam je drago što smo takvim svojim djelovanjem doprinijeli i upućivanju poziva za članstvo u NATO Makedoniji. Danas je evidentno da je politički svaki drugi vakum u našem regionu geo političku raskrnicu zvanu Balkan ipak učinio propulzivnijom i to najvećim dijelom kroz partnerstvo sa državama čije standarde želimo postići. Uloga Sjedinjenih Američkih Država, Evropske unije i njenih država članica u postizanju sporazuma iz Prespe pokazala je važnost njihovog prisustva na ovim prostorima. Samo kroz kontinuirano i efektivno partnerstvo i podršku zapadnih država, razvojnim naporima našeg regiona, možemo doći do nečega što se zove život u skladu sa standardima moderne demokratije.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:32:40)

Hvala Vama.

Pravo na komentar poslanik Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (18.07.18 15:32:45)

Hvala predsjedniče, uvaženi gospodine Pažin čini mi se da je esencija Vašeg odgovora makar što se tiče pozicije Crne Gore u odnosu na to makedonsko pitanje koje je jedno od gorućih problema u ovom regionu od uspostavljanja Dejtonskog sporazuma, kada smo se suočili sa one tri ključne neuralgične tačke u ovom regionu i dobro je da je jedna od te tri tačke ovim Sporazumom neutralisana. Ne treba prenebregnuti i okolnost čini mi se da je snažan podstrek makedonskoj hrabrosti i spremnosti da uđe u rješavanje spora sa Grčkom dala upravo Crna Gora koja je na izborima 2016. godine zapravo branila evropsku i evroatlantsku orijentaciju kompletnog regiona Zapadnog Balkana.

Dogovor oko imena Makedonije je dobra vijest i za region, ali i za Evropu i da kažem svi treba da se radujemo što smo danas dodatno ubijeđeni u evropsku i evroatlantsku stabilnost i izvjesnost integracija ovog regiona.

Tačno je kao što smo rekli i ovaj dogovor postignut sa ogromnim zakašnjenjem nakon 27 godina od trenutka kada je Skoplje proglasilo nezavisnost u odnosu na bivšu federaciju. Međutim, dobro je kao što ste i sami kazali da smo konačno svjedočili jednom odgovornom državničkom pristupu odnosno spremnosti lidera da uče na greškama iz istorije i da gledaju u budućnost, a ne da greške iz istorije ponavljaju. Za one koji su zaboravili ili su slabije upućeni podsjećanje da sjeverni dio Grčke nosi naziv Makedonija i da se u njemu nalazi drugi grad po veličini u Grčkoj u Solun. Kad je nakon raspada Jugoslavije Skoplje proglasilo nezavisnost i ime nove države koja je u Ujedinjenim nacijama upisana kao Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, to je proizvelo da kažem nervozu i bijes kod mnogih Grka koji su to smatrali i branili teritorijalnim pretenzijama svog susjeda. No, kao što se dobro sjećamo ni Makedonci nijesu doprinijeli smanjenju te regionalne i međususjedske napetosti kada su glavni aerodrom u glavnom gradu nazvali po čuvenom antičkom heroju iz Grčke Pele Aleksandru velikom kao i auto-put koji vodi od granice Srbije prema granici sa Grčkom. Dvije i po decenije je prošlo da bi se sa riječi prešlo na djela. Govorim i o Makedoniji i o Grčkoj, ali i o međunarodnoj zajednici, koja je čini mi se ovim proaktivnim pristupom konačno pokazala da je ne samo riječima, nego i djelima prisutna u regionu Zapadnog Balkana. Potrebno je malo više voditi računa o tome da sve potencijalne sukobe u regionu preveniramo prije nego što oni eskaliraju.

Dogovor Atine i Skoplja, kao što ste i Vi podsjetili pokazao je Evropi i svijetu da se svaki problem može rješavati dijalogom i liderstvom. To je čini mi se paradigma na kojoj počiva strategija državne politike Crne Gore u posljednje dvije decenije. Nadajmo se da će ovaj dogovor biti inspiracija i mnogima u regionu, da preduzmu odgovorne i hrabre korake, ali i podstrek Evropi da uzme aktivnije učešće u rješavanju otvorenih pitanja Zapadnog Balkana.

Nadajmo se da će tokom naredne godine Makedonija odnosno Sjeverna Makedonija, postati 30 članica NATO saveza i da će tokom naredne godine otpočeti pregovore o pristupanju Evropskoj uniji.

Hvala predsjedniče, izvinite još jednom na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:36:52)

Hvala.
Danijel Živković. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (18.07.18 15:36:59)

Ja ću pokušati napraviti uštedu vremena.

Koristeći poslovničku mogućnost, uvaženom potpredsjedniku i ministru pravde, gospodinu Pažinu postavio sam sljedeće poslaničko pitanje.

Kada se očekuje uvođenje novog pravosudnog informacionog sistema?

Strategijom reforme pravosuđa 2014-2018. godina planiran je dalji razvoj pravosudnog informacionog sistema PRIS. Kontinuiran rad na unapređivanju informaciono-komunikacionih tehnologija je preduslov efikasnijeg, transparentnijeg i odgovornijeg rada pravosudnih organa. Što bi u krajnjem trebalo da olakša pristup pravdi građanima Crne Gore. S obzirom na to da je postojeći sistem pokazao određene nedostatke u pogledu njegove kompletnosti bilo bi značajno čuti kada se čuje uvođenje pravosudnog informacionog sistema koji će doprinijeti još efikasnijem radu pravosudnih organa, kao ispunjavanju Akcionog plana iz poglavlja 23.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:38:00)

Hvala Vam na ovoj uštedi poslaniče Živkoviću.
Ima riječ potpredsjednik Pažin. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 15:38:07)

Poštovani poslaniče Živkoviću, Strategijom IKT pravosuđa 2016-2020. predviđeno je uspostavljanje modernog i potrebama korisnika prilagođenog jedinstvenog informacionog sistema pravosuđa Crne Gore. Taj sistem će predstavljati integraciju podsistema sudova, Tužilaštva, ZIKS-a i Ministarstva pravde. U tom smislu Vlada je formirala Komisiju za nadzor i koordinaciju sprovođenja Strategije pod čijom nadležnošću je radna grupa za praćenje i kontrolu procesa implementacije Akcionog plana. Radna grupa je dostavila Komisiji prvi Godišnji izvještaj o realizaciji mjera predviđene Akcionim planom strategije za period 31.10.2016. do 1.10.2017.godine koji je usvojen na sjednici Vlade.

Mjere iz Akcionog plana koje su do sada realizovane od strane radne grupe odnose se na pripremu izradne dokumentacije za softverska rješenja podsistema i ISP-a. Završena je funkcionalna analiza poslovnih procesa u svim pravosudnim institucijama te se trenutno radi na pripremi tehničke dokumentacije za proceduru javne nabavke softvera za sudove. Predviđeno je da kodiranje i razvoj navedenog softvera traje godinu dana što znači da implementacija softvera u pravosudnim organima može biti očekivana u toku 2020. godine.

Takođe, u okviru javne nabavke softverskog rješenja za sudove planiran je razvoj platforme - Enterprise service bus ESB za uspostavljanje elektronske razmjene podataka između pod sistema i ISP-a kao i informacionih sistema drugih državnih organa. Funkcionalna analiza poslovnih procesa je završena, trenutno se radi na pripremi tehničke dokumentacije za proceduru javne nabavke. Završena je nabavka licenci i nadogradnja softverskog rješenja za Tužilaštvo kao dijela ISP-a koji pokriva poslovne procese u osnovnim višim tužilaštvima kao i Vrhovnom i Specijalnom tužilaštvu. Izvršena je nabavka skenera većeg kapaciteta za skeniranje ulazne dokumentacije i digitalizaciju arhive u pravosudnim institucijama, kao i obnavljanje i

standardizacija dijela računara i računarske opreme.

Takođe, završene su tenderske procedure za uspostavljanje elektronske arhive pravosudnih institucija sa unapređenjem infrastrukture za obradu i pohranu podataka u data centru Vrhovnog suda što podrazumijeva nabavku usluga razvoja softverskog modela za elektronska arhiviranja i digitalizaciju. U cilju uspostavljanja elektronskog servisa za građane, advokate, pravna lica i međunarodne institucije raspisan je i završen tender za razvoj centralnog pravosudnog web portala. Ugovorima je definisano da usluge koje se navode u tehničkim specifikacijama za oba navedena tendera modul za arhiviranje i razvoj web portala budu realizovane do kraja godine. U toku je tenderska procedura za implementaciju video konferencijskog sistema za potrebe pravosuđa Crne Gore, kao i procedura za angažman ISOS sertifikacione kompanije za procjenu stanja bezbjednosti i analizu postojećih pravosudnih sistema. Tako da se njihova implementacija očekuje u narednoj godini.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:41:30)

Hvala Vam potpredsjedniče.

Pravo na komentar poslanik Živković. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (18.07.18 15:41:34)

Predsjedniče hvala Vam na jednom iscrpnom odgovoru.

Evo ja ću pokušati vrlo kratko da se osvrnem na ono što je rad Vlade ne samo ove nego i prethodnih vlada u cilju reforme samog pravosuđa koje je krenulo već 2000. godine. Ulazimo u godinu punoljetstva reforme pravosuđa i što je veoma bitno napomenuti jeste da se Crna Gora opredijelila za svoj strateški put u smislu usvajanja evropskog sistema vrijednosti, to je jedno.

Dakle, Crna Gora na ovom putu je u odnosu na zemlje regiona ostvarila najveći uspjeh, otvorili smo 31 poglavlje, tri privremeno zatvorili i očekujemo vrlo brzo otvaranje dva poglavlja koja se tiču konkurentnosti, dakle poglavlja osam i poglavlja 27 zaštita životne sredine i klimatske promjene. Ali ono što je veoma važno, makar što je bilo i na sjednici POSP-a prethodna dva dana, a istaknuto jeste pitanje vladavine prava i onoga što su privremena mjerila za poglavlja 23 i 24. U skladu i sa tim mogu reći da je upravo inoviranje poravosudnog informacionog sistema veoma važno iz prostog razloga što on će omogućiti još kvalitetniji rad samog pravosuđa.

Dakle, imali smo u prethodnom periodu priliku da vidimo da je to u najvećem dijelu implementirano što se tiče sudstva, ali siguran sam da u okviru ovih podoblasti kao što je samo Tužilaštvo, dakle Ministastvo pravde i Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, da uvezivanjem u jednu cjelinu ćemo imati mnogo veću dostupnost pravdi samim građanima. Sve to u krajnjem vodi još efikasnijem i ažurnijem radu pravosudnih organa i ne samo to nego i podizanju povjerenja kod građana u pogledu obavljanja svih pravosudnih funkcija.

Ne može se govoriti o vladavini prava u par minuta, jer je to veoma širok pojam i široka tema. Sigurno ne može se govoriti kada u jednom ovakvom domu gdje se vode politički dijalozi imamo različite diskvalifikacije na račun nosioca najviših funkcija u samoj državi. Dakle, ne može se na način govoriti kao što je to govoreno na upravo sjednici ovog parlamentarnog Odbora za pridruživanje i stabilizaciju da se želi Crna Gora omalovažiti i na svim međunarodnim adresama. To nije patriotizam, to nije način na koji se vodi ni unutrašnja ni spoljna politika.

Dakle, ne može se govoriti iz ovih poslaničkih klupa i predstavljati svoja država na način na koji je to urađeno na prethodnoj sjednici POSP-a, već se mora na kvalitetan način ipak pristupiti obrazloženju onoga što je Crna Gora do sada uradila u procesu evroatlantskih integracija. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:44:32)

Hvala.

U komentaru na ovaj odgovor, mogli ste izbjeći pominjanje i ocjene POSP-a, eto osjećam za potrebu da to kažem.

Sada prelazimo na pitanje poslanika Rakočevića.
Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (18.07.18 15:44:53)

Zahvaljujem predsjedniče.

Skladno Poslovniku postavio sam sljedeće pitanje potpredsjedniku Vlade.

Šta će država, poštovani potpredsjedniče, i njeni odgovorni organi učiniti u vezi sa protivustavnim djelovanjem nevladine organizacije "Srpski soko", koja je po svom karakteru iz ideologije koju zastupa - fašistička, hoće li nadležno ministarstvo pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom o zabrani rada ovakvih nevladinih organizacija koje djeluju ponavljam suprotno Ustavu Crne Gore i blagovremeno reagovati kako bi spriječilo svaki vid rehabilitacije fašističkih i anticivilizacijskih pokreta?

Mada smatram da ovom pitanju ne treba dodatno obrazloženje, dopustite da ipak kažem nekoliko rečenica.

Antifašizam predstavlja najplodonosniji zasad modernosti i slobodarstva Crne Gore i tu smo vjerujem svi saglasni. Antifašizam u sebi sabira sve temeljne vrijednosti današnje Crne Gore, to su multikulturalnost, multietničnost, demokratija, jedinstvo itd. Ukoliko negiramo antifašizam u Crnoj Gori, onda ćemo ne samo negirati i poništiti sve te vrijednosti, već i samu državu Crnu Goru. Svjedoci smo da u Evropi rastu partije sa populističkom retorikom i samim tim pred svim političkim partijama u Evropi je snažan izazov, tako i na Balkanu. S tim što, dopustiće te, da je na Balkanu situacija nešto složenija iz razloga što smo svi svjesni, svjedoci toga, nažalost koliko svijeta može da zahvati balkanska vatra.

Proces kojem je samo nečastan prilog dala ta nevladina organizacija nije otpočeo juče. On je otpočeo dominantno početkom 90-ih u bivšoj Jugoslaviji i to jednim sumanutim procesom detitolizacije. Tada ste samo u Srbiji imali niz zakona koji su imali za cilj da, i uspjeli u tome naravno, da uklone ime Tita iz imena gradova, ulica, muzeja itd. uključujući rušenje spomenika. Najmarkantniji primjer tome je rušenje spomenika u Bujanovcu 1993. godine u jednom mjestu koje inače ima breme međusobnih nesporazuma između Albanaca i Srba, a taj spomenik je simbolički predstavljao bratstvo i jedinstvo ne samo naroda u Bujanovcu, već i u cijeloj Jugoslaviji. Dakle, rušenjem tog spomenika poslata je poruka u Srbiji da juriš može da krene.

Da li je neko htio da pošalje poruku juče u organizaciji te nevladine organizacije ispostavilo se javnog skupa kao poruku da juriš može da krene, svakako to ne smijemo dopustiti.

Moramo se prisjetiti da u našem neposrednom okruženju, dakle u Hrvatskoj, jedan dio hrvatske crkve pokušava da beatifikuje Alojzija Stepinca, u Srbiji imamo proces rehabilitacije Nedić. Da li je to poziv Crnoj Gori da krene putem buđenja nacionalizma. Ne smijemo prihvatiti taj poziv.

Dakle, po mom sudu siguran sam da ovdje nema dileme da je ovo pokušaj revizionizma i pokušaj rehabilitacije fašizma koji je negacija države Crne Gore i multietničkog sklada. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:48:31)

Hvala Vam.

Potpredsjednik Vlade odgovara na pitanje.
Izvolite, gospodine Pažin.

ZORAN PAŽIN (18.07.18 15:48:35)

Poštovani poslanice Rakočeviću,

Vjerujem da ćete se složiti sa mnom, da smo sa velikim zadovoljstvom jutros čuli odgovor premijera koji se dobrim dijelom reflektuje i na ovo Vaše pitanje, a to je kakav je stav Vlade vezano za događanja koja na neki način afirmišu četničku ideologiju u Crnoj Gori. Nema sumnje da je premijer bio jasan, uvjerljiv i principijalan kada je rekao da nikakva vrsta rehabilitacije, bilo kakve zloćudne ideologije, a četnička ideologija je zloćudna, ne dolazi u obzir u Crnoj Gori. Dakle, svako ko se nada rehabilitaciji Draže Mihajlovića kao nekoj analogiji sa postupanjem Srbije u grdnoj je iluziji u Crnoj Gori. Ništa od toga.

Obzirom da je premijer već suštinski odgovorio na ovo pitanje, dozvolite mi samo kratko da dopunim.

Crna Gora je država koja čuva i promovise antifašističku ideju, ideju slobode, jednakosti i solidarnosti. Ni jedan pojedinac niti organizacija u današnjoj Crnoj Gori nemaju niti će imati moć da dovedu u pitanje antifašističke tekovine naše države. Nije ovo prvi put da se organizuje događaj kao i sami što ste rekli i nemojmo misliti da je slučajno probuđena pažnja javnosti baš ove godine i baš u ovom trenutku. Organizovanje događaja pokazuje da postoji prostor određenim grupacijama podsjećanjem na slovo Ustava i zakonom, da im bude objašnjeno da žive u Crnoj Gori koja se temelji na idejama modernih zapadnih demokratija, a rehabilitacija zloćudnih ideologija svakako nije evropska vrijednost. Zamislite kada bi neko pokušao u Francuskoj da izvrši rehabilitaciju Petena, kako bi prošao u toj jednoj od najdemokratskih evropskih država. Kako bi institucije Francuske države poznate po liberalnom pristupu, ljudskim pravima i slobodama reagovale na takav pokušaj. Sjetite se kako su se sljedbenici Petena proveli nakon Drugog svjetskog rata u Francuskoj.

Dakle, nikakva rehabilitacija četništva ne dolazi u obzir. Pitanje djelovanja nevladinih organizacija smo jasno riješili u okviru našeg pravnog sistema i uvjeravam vas da postoji dovoljno kapaciteta unutar državnog sistema da iziđe na kraj sa svim izazovima ove ili slične vrste.

Kao što čuvamo tekovine 1878. i 1941.godine tako isto trebamo biti svjesni da samo građanskim pristupom uz puno uvažavanje prava svih možemo doći do situacija kada ćemo staviti tačku i na 21. maj 2006. godine, jer nijesmo obnovili nezavisnost ishitrenošću, već promišljenom, stabilnom i mudrom državnim politikom. Ključno unutrašnje pitanje koje nam preostaje jeste rješavanje pitanja položaja vjerskih zajednica u Crnoj Gori. Uvjeren sam da u toj aktivnosti i leži razlog ovakvog pojačanog medijskog aktivizma pojedinih grupacija. Vjerujem da smo svi dovoljno zreli, tolerantni i posvećeni istom cilju, da očuvamo ono što imamo i nadogradimo novim vrijednostima i standardima.

Prema tome gospodine Rakočeviću, svaki pokušaj rehabilitacije fašizma, nacizma bilo koje od tih nazadnih ideologija neće naići na odobravanje institucija sistema Crne Gore, naprotiv pružićemo organizovan i institucionalni otpor svakom pokušaju fašizacije crnogorskoga društva. Antifašizam je esencija crnogorskog društva kojeg bez antifašizma ne bi ni bilo. Valjda je svakom jasno da ono što je esencijalna vrijednost, vitalna vrijednost našeg društva će biti čuvano i sačuvano.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:52:49)

Hvala Vam potpredsjedniče.
Riječ ima poslanik Rakočević.
Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (18.07.18 15:52:53)

Zahvaljujem predsjedniče.
Poštovani potpredsjedniče,

Siguran sam u to da samo država i snažna ruka države koristeći zakon i Ustav može da stane na trag svim anticivilizacijskim pokušajima. Podsjetiću sve nas na to kako jedna Njemačka koja je imala problem veliki sa nacizmom rješava ove stvari. Oni propisuju zatvorske kazne za

one koji organizuju fašistička da kažem okupljanja koji distribuiraju fašističke znake, ističu ih itd. Mislim da bi morali tim stazama da krenemo i mi. To je moje skromno mišljenje. Nije važno kojoj politici pripadamo, ni kojoj vjeri pripadamo, niti kako se zovemo, niti kojim jezikom govorimo. Moramo svi da stanemo u odbranu antifašizmu i čak nije ni važno kojoj strani su pripadali naši preci u Drugom svjetskom ratu, jednoj ili drugoj strani, ali nemojmo da izjednačavamo te dvije strane. Bez obzira na prošlost u budućnosti i u sadašnjosti trebamo da stanemo svi na samo jednu jedinu ispravnu stranu, a to je borba protiv fašizma. Zato potpredsjedniče, da kažem antifašistički da poručimo - računamo na vas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:54:14)

Hvala Vam.

Ovim smo završili sa pitanjima koja su upućena potpredsjedniku Vlade Zoranu Pažinu. Ja mu se zahvaljujem i prelazimo na pitanja upućena ministru unutrašnjih poslova Mevludinu Nuhodžiću.

Prvo pitanje postavlja potpredsjednik Parlamenta Genci Nimanbegu.
Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (18.07.18 15:54:36)

Zahvaljujem predsjedniče Brajoviću.

Poštovane kolegice poslanice, poštovani kolege poslanici, poštovani ministri, Ministru Mevludinu Nuhodžiću, ministru unutrašnjih poslova postavio sam sljedeće poslaničko pitanje.

Koje aktivnosti ste preduzeli u vezi sa dugo najavljenim izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru, prije svega me zanimaju izmjene u vezi slobodnog isticanja nacionalnih simbola?

Obrazloženje: Član 23 ovog zakona je u direktnoj koaliciji sa Ustavom kao i sa Zakonom o manjinskim pravima i slobodama, koje garatnuju slobodno isticanje nacionalnih simbola. S toga gospodine ministre, zanima me kada možemo očekivati konkretne korake o izmjenama i dopunama ovog zakona? Odgovor molim i u pisanoj formi.

Poštovani ministre, ovo je tematika koju po drugi put vodimo.

Ističem da član 23 Zakona je akon koji ja nazivam zakon iz vremena koja su za nama iz 1994. godine koji sa određenim izmjenama je i dan danas na snazi. Neophodna je izmjena tog zakona da bismo ostvarili osnovna nacionalna prava shodno Ustavu i Zakonu o nacionalnim simbolima. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:56:05)

Hvala Vam, kolega Nimanbegu.
Ministar Nuhodžić, izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (18.07.18 15:56:09)

Uvaženi gospodine Nimanbegu,

Veoma cijenim Vaše kontinuirano ukazivanje na potrebu daljeg unapređivanja pravnog okvira za ostvarivanje prava pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Vjerujem da i to doprinosi dodatnoj afirmaciji Crne Gore, kao države multietničkog, multikonfisionalnog i multikulturnog sklada.

Odgovor na Vaše pitanje počecu podsjećanjem da je Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 2. novembra 2017. godine utvrdila Prijedlog zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju

nacionalnih simbola. Tom prilikom Vlada je donijela zaključak kojim se između ostalog zadužuje Ministarstvo unutrašnjih poslova da pripremi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru, kojim će se rješenje iz člana 23 važećeg Zakona o javnom redu i miru uskladiti sa Prijedlogom zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola.

S tim u vezi želim da Vas informišem da je Ministarstvo unutrašnjih poslova pristupilo izmjenama člana 23 Zakona o javnom redu i miru, tokom izrade izmjene i dopune Zakona o javnom redu i miru koje su prethodno usklađene sa Predlogom zakona o izboru u upotrebi o javnom isticanju nacionalnih simbola, pribavljena su pozitivna mišljenja Ministarstva pravde, Sekretarijata za zakonodavstvo i Ministarstva finansija i isti će u najskorije vrijeme, biti upućen Vladi na usvajanje. Zato vas uvjeravam da će Ministarstvo unutrašnjih poslova sa posebnim senzibilitetom pratiti ovo pitanje. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:58:08)

Hvala, ministre Nuhodžiću.
Poslanik Nimanbegu, izvolite.

GENCI NIMANBEGU (18.07.18 15:58:12)

Ovom prilikom ću za razliku od nekih drugih pitanja biti kratak.

Javna izrečene riječ i plan koji je ministar Nuhodžić najavio je ono što sam očekivao, i više u pozitivnom smjeru. Očekujemo da zajednički što prije u ovom domu usvojimo jedan zakonski predlog koji će onemogućiti koliziju između zakona što je osnovni cilj i pravnog poretka i ostvarivanje što je za nas najbitnije, novih ili prava i sloboda koje su u skladu sa Ustavom i Zakonom o nacionalnim simbolima. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (18.07.18 15:58:58)

Hvala Vama, kolega Nimanbegu.
Sada će pitanje postaviti poslanik Milutin Đukanović.
Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (18.07.18 15:59:04)

Poštovani građani,

Ministru unutrašnjih poslova postavio sam sljedeće pitanje: Da li su odgovarali policijski službenici koji su naredili hapšenje poslanika u oktobru 2015. godine?

U obrazloženju želim da istaknem, kao što je svima poznato u oktobru 2015. godine policija je počela sa hapšenjem, protivzakonitim, poslanika Demokratskog fronta. U medijima je saopšteno da je Demokratski front izazvao incidente u oktobru 2015. godine. Protiv poslanika Andrije Mandića i Slavena Radunovića pokrenuti su krivični postupci i danas su i Andrija Mandić i Slaven Radunović pravosnažno oslobođeni. Pored ostalih učesnika tih protesta niko nije da mi znamo krivično procesuiran, ali su mediji objavljivali koji su pod kontrolom Ministarstva unutrašnjih poslova, već su proglašavali krivce i objavljivali fotografije naših članova i funkcionera, a te fotografije su dobijene iz Uprave policije. I šta danas kad niko iz Demokratskog fronta nije odgovarao kad su poslanici oslobođeni, a bili su uhapšeni i Andrija Mandić i Slaven Radunović, da li je neko zbog toga odgovarao u Ministarstvu unutrašnjih poslova? Da li je pokrenut postupak ne računajući dva policajca oko slučaja Mija Martinovića, da li je pokrenut postupak protiv nekog od policajaca koji su hapsili poslanike?

Podsjećam Vas da su to naredili: Slavko Stojanović, Jovica Rečević i Duško Koprivica. Koliko ja znam Slavko Stojanović i Jovica Rečević više nijesu na funkcijama, očigledno su smetali

Demokratskoj partiji socijalista, a i na taj način su vjerovatno željeli da ih sklone da bi ih spriječili da se protiv njih pokrenu određeni disciplinski postupci.

Ovaj progon DF-a traje već gotovo tri godine. Milan Knežević je osuđen četiri mjeseca zbog zaista banalnog prekršaja, ništa manji prekršaj nije uradio Donald Tramp kad je gurnuo premijera Markovića, pa nije nikom u Crnoj Gori palo na pamet da podiže krivičnu prijavu protiv Donalda Trampa.

Takođe, veliki broj naših aktivista je privođen na takozvane informativne razgovore. Pojedinci su zadržavani što bi rekao SDT - samo 72 sata. Mihailo Čađenović u pritvoru je proveo osam mjeseci, Dejan Vujisić - šest, Željko Šćepanović - šest, Momir Nikolić - šest, Nikola Bajčetić - tri mjeseca.

Ministre možda ćete Vi sad saopštiti da Ministarstvo nema sa tim veze, ali vodio sam računa da ste Vi i član Predsjedništva Demokratske partije socijalista. Ranije smo ovdje saopštili da u Crnoj Gori ne postoji podjela vlasti. Prema tome i Policija i Tužilaštvo i sudstvo je pod kontrolom Predsjedništva Demokratske partije socijalista i molim vas kad budete odgovarali nemojte se pozivati na već viđene floskule da Vi s tim veze nemate, da to prevazilazi Vaše ingerencije.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:03:05)

Hvala kolega Đukanović.
Ministar Nuhodžić daje odgovor.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (18.07.18 16:03:12)

Poštovani poslanice Đukanoviću,

Podsjetiću Vas da sam još u oktobru prošle godine u Parlamentu imao slična pitanja na ovu temu i vjerovatno dio tih argumenata moram i sada ponoviti. Potrudiću se da uvažavajući ono što sam već prethodno saopštavao budem kraći u odgovoru na Vaše pitanje.

Skup o kojem Vi govorite je Centru za bezbjednost prijavljeno kao mirno okupljanje i došlo je do nasilnog ponašanja i narušavanja javnog reda i mira. Do upotrebe sile od strane pripadnika policije je došlo i nakon što je došlo do nasilja na protesnom skupu, a nakon što su policajci ispred zgrade Skupštine zasuti kamenicama i molotovljevim koktelima. Ovi napadi na policiju su trajali, a reakciji policije je prethodilo upozorenje od strane policijskih službenika upućeno organizatoru da se prekine nasilje nad policijom.

Ponoviću da je policija u skladu sa zakonom upotrijebila dozvoljena sredstva prinude kako bi se obezbijedio javni red i mir i spriječio direktan kontakt policije sa građanima.

Dakle policajci koji su obezbjeđivali zgradu Skupštine, reagovali su kada su se stekli zakonski uslovi za intervenciju, kako bi se odbili napadi, zaštitili životi policajaca, građana, imovine i spriječio neovlašćeni ulazak građana u zgradu Parlamenta.

Nesporna je činjenica da je došlo do prekoračenja ovlašćenja u pojedinim slučajevima, s tim u vezi pokrenut je i postupak protiv trojice policijskih službenika.

Naime, policijski službenici Specijalne antiterorističke jedinice su privremeno udaljeni sa rada do okončanja krivičnog postupka koji se vodi pred Osnovnim sudom u Podgorici shodno članu 108 stav 1 tačke 3 Zakona o unutrašnjim poslovima, zbog osnovne sumnje da su počinili krivično djelo, mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 1 Krivičnog zakona Crne Gore u sticanju za krivičnim djelom, teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1 Kaznenog zakona Crne Gore i krivičnim djelom uništenje i oštećenje tuđe stvari iz člana 253 stav 2 Krivičnog zakona Crne Gore.

Protiv istih se vodi i disciplinski postupak pred Disciplinskom komisijom Ministarstva unutrašnjih poslova zbog teže povrede službene dužnosti. Tadašnjem komandantu Specijalne antiterorističke jedinice je pravosnažnom presudom Višeg suda potvrđena presuda Osnovnog suda u Podgorici od pet mjeseci.

Zahvaljujem vam na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:06:17)

Izvolite kolega Đukanović, komentar odgovora.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (18.07.18 16:06:23)

Osnovno pitanje je bilo da li su odgovarali policijski službenici koji su naredili hapšenje poslanika u oktobru 2015.godine, nabrojao sam. Hapšenje su naredili: Slavko Stojanović, Jovica Rečević i Duško Koprivica. To svak zna, Vi na to pitanje nijeste odgovorili, a da stvar za Vas bude još teža i Andrija Mandić i Slaven Radunović su pravosnažno oslobođeni. Da li je odgovarao taj ko je naredio da budu u pritvoru? Nijesmo dobili odgovor.

Da li ste u saznanju poslije tri godine, ko su ljudi koji su nosili fantomke koji su izašli iz stare zgrade Vlade tj. iz prostorija Demokratske partije socijalista i poslije njihovog izlaska, poslije petnaestak minuta počeli su neredi ispred Skupštine Crne Gore?

Dobro se sjećate kakva je hajka vođena protiv članova i funkcionera Demokratskog fronta da su oni izazvali neredu ispred Skupštine, ali do dana današnjeg mi ne možemo da dobijemo odgovor na pitanje - ko su ljudi koji su nosili fantomke.

Ovih dana nastavlja se nešto slično. Hoće da se poslanicima Milanu Kneževiću i Nebojši Medojeviću odredi pritvor zbog stavova koji su saopštili ili u Parlamentu ili na konferencijama za štampu. Da Vas podsjetim oni su zbog toga već kažnjeni 1.000 evra, a sad treba da im se odredi pritvor do dva mjeseca.

Što se tiče tog pritvora, šta ćete sa ljudima koji su već skoro dvije godine u pritvoru. Još jednom ponavljam, nije odbrana što ste Vi ministar unutrašnjih poslova, Vi ste član Predsjedništva Demokratske partije socijalista i znamo da se to radi sinhronizovano. To što odluči Predsjedništvo Demokratske partije socijalista, to sprovodi Policija, sud i Tužilaštvo.

Zar nije Milan Knežević, dao poštenu ponudu da će da saopšti ime sudije koji prima novac, kad specijalni tužioc saopšti ko je pokušao da podmiti njegovu suprugu sa 4.000 evra? Što se Nebojše Medojevića tiče, Nebojša saopštava stavove koji dominiraju, isto u Parlamentu, ali koji dominiraju u hrvatskim medijima. Jedini argument izgleda koji Demokratska partija socijalista zna da koristi u odnosu i u sukobu u polemici sa Demokratskim frontom je da odredi pritvor i da koristi odnosno zloupotrebljava specijalnog državnog tužioca da izvršava naređenje Predsjedništva Demokratske partije socijalista.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:09:25)

Ovim smo završili pitanje koje je upućeno ministru Nuhodžiću od strane Đukanovića.

Prelazimo na treće pitanje, koje je postavio kolega Predrag Bulatović. Kolega Bulatoviću imate riječ.

PREDRAG BULATOVIĆ (18.07.18 16:09:41)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Predlažem da i Vi saslušate ovaj odgovor jer će Vam biti interesantno kao članu vladajuće koalicije.

Gospodine Nuhodžiću, poslaničko pitanje Vama ide.

Na predsjedničkim izborima 1997. godine, prvi krug, broj državljana je bio 585.433, a na predsjedničkim aprila 2018.godine, maksimalno 569.340 oko 16.000 manje. Rekao sam maksimalno, Vi to vjerovatno znate šta znači, a broj birača je bio za iste datume 461.754 i 532.599 znači oko 70.000 birača više. Broj birača je u odnosu na 1990. godinu veći za 129.738.

Odgovorite kako je to moguće odnosno da li u tome postoji prostor za izborne zloupotrebe od strane vladajuće partije, te u isto vrijeme tražim da odgovorite kako je moguće, e ovo gospodine potpredsjedniče da u Rožajama i Baru primjera radi, broj birača bude veći od broja državljana osim ako to MUP radi namjerno, radi nezakonitih izbornih benefita partija na vlasti?

Ovo postavljam Vama, jer ste Vi nadležni za birački spisak za registar prebivališta, boravišta itd.

Poštovani građani, dame i gospodo,

Nakon pobjede koju "ostvario" DPS na predsjedničkim i lokalnim izborima sa enormno niskim stepenom izlaznosti i ovih podataka ja mislim, to je i preovlađujuće mišljenje u Demokratskom frontu da bez razjašnjavanja ovog pitanja, takozvanih fantom birača i elektronske identifikacije, ali stvarne birača, da ne pominjem neke druge stvari se u novi izborni proces ne može proći odnosno da je to ključno pitanje.

Gospodine Nuhodžiću,

Mi imamo opsežno analizu svega toga i smatramo da je ovo prosto nemoguće. Jer, Vi znate da u Crnoj Gori u ovom trenutku broj onih koji su 0 do 6 godina je oko 50.000, a broj đaka i srednje i osnovnih škola je oko 67.000 dakle, jedno, drugo i treće otprilike više od 140.000.

Da samo kažem da je 1990. godine učešće birača u odnosu na broj državljana bio 68,42%. To je u Rusiji otprilike bilo. Na predsjedničkim izborima učešće birača u broju državljana je 93,54%. Dakle, onaj broj od 145.000 što sam rekao ako se oduzme onda potpuno /prekid/ da tako nešto funkcioniše. Vidite u Baru na predsjedničkim izborima broj državljana je bio 37.462, a broj birača 38.379 ili 917 više. Ovaj broj državljana je aproksimativan jer je popis bio 2011. godine. Mi smo izračunali na osnovu statističkih podataka Monstata prirodni priraštaj, odnosno ono što su oni dali što ne mora da znači, jer svako novorođeno ne znači da je državljanin Crne Gore. U Rožajama, ovdje su se neki hvalili da su osvojili apsolutnu vlast, imamo broj državljana 21.872, a broj birača 22.044 ili 172 više. Očigledno je da nešto u ovim dokumentima nije u redu. Demokratska partija socijalista i vaše ministarstvo /prekid/... Mi imamo za sve gradove, za sve godine podatke i pokazatelje i znamo otprilike o čemu se radi, ali želimo od Vas odgovor. Nadam se da ste i Vi, potpredsjedniče, ovo pratili.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:14:03)

Kolega Bulatoviću, s pažnjom sam Vas slušao. Vidjećemo da li je riječ državljanin i čovjek koji je na popisu sinonim. Mislim da nije, ali ćemo čuti odgovor kolege Nuhodžića. Izvolite, kolega Nuhodžiću.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (18.07.18 16:14:23)

Poštovani poslaniče Bulatoviću,

Smatram da podatke o broju birača iz 1997. godine ne možemo uzeti kao relevantne za poređenje s Registrom crnogorskih državljana jer su u tom periodu državljanin Republike Srbije koji su imali prijavljeno prebivalište u Crnoj Gori dvije godine bili upisani u birački spisak. Isto tako konstatacije i tvrdnje sadržane u vašem pitanju i obrazloženju nijesu tačne. Evo, ilustrovaću to.

Naime, u Rožajama, broj lica koja su imala državljanstvo na dan zaključivanja predsjedničkih izbora 04.04.2018. godine bio je 29.381 od čega su biračko pravo imali 22.070 birača. U Opštini Bar na dan zaključivanja biračkog spiska za predsjedničke izbore broj lica koja su imala državljanstvo bio je 47.716, a 38.456 lica su imala pravo glasa na predsjedničkim izborima. Dakle, ne poklapa se broj državljana i broj birača, nije istina, u Rožajama i u Baru. Dakle, ni u Opštini Rožaje ni u Opštini Bar broj birača nije veći od broja državljana. Vidjeli ste koja je to razlika.

Na dalje, na dan 17.07.2018. godine broj punoljetnih lica državljana Crne Gore iznosio je 629.359, a broj birača bio 532.599 građana. Govorim o državljanima i govorim o biračima. Državljana je 629.359, a s biračkim pravom je 532.599. Sasvim jasno. Ponavljam, na teritoriji Crne Gore broj državljana koji je imao pravo glasa na predsjedničkim izborima održanim 15.04.2018.

godine nije isti s brojem državljana kao stanovnika Crne Gore. Ako uzmemo u obzir da je broj birača na dan zaključivanja predsjedničkih izbora bio 532.599, dobijamo podatke da je broj lica koja su imala biračko pravo izražen u procentima negdje oko 79% od broja građana koji imaju državljanstvo. Činjenica je i podaci na koje sam ukazao jasno pokazuju da nema govora o izbornim zloupotrebama, koristeći ovu matematiku i argumente na ovaj način.

Naprotiv, Ministarstvo unutrašnjih poslova posjeduje kvalitetan birački spisak, isti se redovno ažurira u područnim jedinicama i filijalama za građanska stanja i lične isprave. Ovu priliku koristim da podsjetim da se birački spisak formira na osnovu podataka iz registara prebivališta, Registra crnogorskih državljana i matičnih registara rođenih i umrlih i da se upravni postupci u navedenim registrima vode isključivo na zahtjev stranke, što znači da su sve promjene koje se reflektuju u birački spisak iz ovih registara izvršene na zahtjev birača. U birački spisak upisuju se državljani Crne Gore koji imaju biračko pravo, a nakon donošenja odluke o raspisivanju izbora i lica koja biračko pravo stiču najkasnije na dan izbora prema mjestu prebivališta. Od preuzimanja biračkog spiska 2015. godine Ministarstvo unutrašnjih poslova je dobilo veoma mali broj prigovora koji se odnose na tačnost biračkog spiska od strane Državne izborne komisije, parlamentarnih stranaka i NVO-a osim Mreže za afirmaciju nevladinog sektora MANS čije su primjedbe bile ozbiljno razmatrane i odgovori na njih bili su neosnovani.

Da rezimiramo. Ministarstvo unutrašnjih poslova ažurno i profesionalno obavlja poslove iz njegove nadležnosti i informacije o svim promjenama u biračkom spisku su blagovremeno dostupne zainteresovanim stranama. U cilju pune implementacije izbornog zakonodavstva u minulom periodu preduzeli smo niz aktivnosti koje se odnose kako na unapređenje sistema kroz uvođenje platforme www.birači.me putem koje građanin može provjeriti i činjenicu upisa u birački spisak i mjesto na koje glasa i podnijeti zahtjev za promjenu adrese prebivališta tako i kroz nabavku AFIS sistema koji služi za pretraživanje i upoređivanje otisaka prstiju kroz elektronsku bazu podataka.

Na kraju, želim da ponovim opredijeljenost Vlade i Ministarstva unutrašnjih poslova da kao i do sada sa punom ozbiljnošću sagledavamo sve preporuke s relevantnih međunarodnih adresa i s ciljem prevazilaženja uočenih slabosti /prekid/ kao što nam je poznato sastavni dio izbornog procesa i u demokratski najrazvijenijim zemljama svijeta. Još bih dodato da, bez izbora na određene nedostatke kojih je, kako primjećuju međunarodni posmatrači, u crnogorskom izbornom sistemu sve manje, najvažnije je da su konstatovali da su izborni rezultati u Crnoj Gori uključujući i posljednje za izbor predsjednika Crne Gore izraz slobodne i demokratske volje građana Crne Gore. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:21:05)

Hvala, ministre.

Izvolite, kolega Bulatoviću, imate pravo na komentar.

PREDRAG BULATOVIĆ (18.07.18 16:21:10)

Gospodine potpredsjedniče, moram da konstatujem da nije primijenio Vašu argumentaciju koju ste Vi mislili. Opredijelio se na falsifikovanje najžešće razmjere.

Zahvaljujem, gospodine ministre unutrašnjih poslova, i tražim da mi to date i u pisanoj formi. Moj cilj je bio da iznesemo mi naše podatke, vi ste iznijeli vaše podatke i kroz upoređivanje vidjećemo ko ne govori istinu ili ko falsifikuje.

Gospodine ministre unutrašnjih poslova, da li ste Vi rekli da je 620.000 državljana, 629.000 punoljetnih državljana? E, dobro, jedina dilema je bila tu. Jedino relevantno jeste popis, gospodine ministre i poštovani građani. Popis stanovništva daje tačne podatke. Sve ovo kasnije su metodologije Monstata koje mogu da budu tačne ili približno tačne. Hajmo da vidimo da taj podatak koji ste vi iznijeli 629.000 uporedimo sa 2011. godinom, gdje je po popisu stanovništva bilo 566.603 državljana Crne Gore. Moraćete objasniti kako je povećan broj državljana od 2011. do 2018. godine za 60.000 i nešto. Naravno, postoji kategorija bez državljanstva Crne Gore i

drugih država, stranih država itd. Mi smo tada imali 620.029 stanovnika po popisu. Ovdje se govori i naša analiza je - državljana onih koji imaju pravo glasa. Vrtite glavom ili ne vrtite, hoćemo da raščivijamo, pa ćemo da vidimo gdje se ko nalazi u svemu tome. Ovdje je saopštio ministar unutrašnjih poslova da Crna Gora danas ima više državljana nego što je imala stanovnika na popisu 2011. godine. Sama ta činjenica, ako bi i sagledali jedno najnovije istraživanje koje je bilo o tome da čak imamo mortalitet izraženiji u nekim gradovima kao što su Pljevlja i drugi, uzmite posljednje podatke Monstata, vi, i sve da je to tako, ne možete da objasnite činjenicu jer je blizu 90.000 učenika osnovnih i srednjih škola po popisu Monstata u 2018. godini i o onih od 0 do šest godina blizu 50.000, oduzmite i vidjećete da postoji značajan broj ljudi koji se nalaze neosnovano, nezakonito u biračkom spisku. To je rezervoar, konstatujem, Demokratskoj partiji socijalista da ostvaruje enormne rezultate na izborima.

Mi mislimo da se ne može dok se to pitanje ne riješi i da je to ključno pitanje u narednom periodu. Mi smo ga ovdje pokrenuli na jednom skupštinskom zasijedanju kada je bila rasprava o Zakonu o dijaspori, nastavljena je rasprava danas. Tražim da mi date te podatke što ste saopštili, pa ćemo da izađemo s analizama jednim i drugim, ali ono što je sasvim sigurno jeste da ste iznijeli netačne namjerno podatke.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:24:42)

Kolega Nuhodžiću, da li cijenite zbog toga što je rekao da ste falsifikovali nešto? Pojašnjenje. Izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (18.07.18 16:24:53)

Nema potrebe da ulazim u bilo kakvu raspravu. Ovo su podaci koji su zvanični, koji su dobijeni od službi MUP-a. Vi preferirate neke podatke, dobro, mislim moramo cijeniti institucije koje rade posao u skladu s zakonom i na kvalitetan način, a vi imate neke druge podatke. Vi imate pravo da baratate njima, to vam ne sporim, ali dozvolite meni da kažem podatke koji od zvaničnih institucija i koji su zvanični podaci. Iz kojeg ih vi ugleda sagledavate, kako ih vi gledate, kroz koju prizmu to je vaš dio, neću vam reći da vi išta falsifikujete nego ću vam reći da vi to jednostavno gledate iz vašeg ugla, nekom vašom opcijom, političkom ili nekom drugom, ali ne mislim da falsifikujete. Ja ovo ne falsifikujem nego govorim o zvaničnim podacima crnogorskih institucija čiji je posao da prikupljaju i evidentiraju ove podatke. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:26:15)

Hvala, kolega Nuhodžiću.

Kolega Bulatoviću, molim Vas samo minut. Samo pojasnite.

PREDRAG BULATOVIĆ (18.07.18 16:26:26)

Nemam šta da pojasnim. Sve što sam pročitao to je samo dio analiza koje imam. Sve je zasnovano na oficijelnim državnim podacima vaše države, vaših državnih organa. Sve što sam maloprije govorio, kada sam govorio o broju državljana, rekao sam maksimalno je moguće da postoji koristeći podatke Monstata iz godine u godinu. Jer, posljednji popis je bio 2011. godine i na osnovu podataka Monstata smo došli do svega ovoga. Preda mnom su podaci Monstata, mi smo vama ovo stavili na sto i crnogorskoj javnosti, Vi ste iznijeli frapantne podatke, kolege mi kažu da ste saopštili 629.000 punoljetnih državljana, hajde neka bude da ste se ispravili, nikakav problem nije. To je problem, ukazuje na najmanje 50.000 /prekid/ u birački spisak. To što ste saopštili je enormno učešće broja birača u broju državljana. Sasvim je normalno da bude manje od 70% kada se sve uzme u svim državama.

Zahvaljujem Vam se što ste Vi dali te podatke. To nisu Vaši podaci. To su Vama dali neki drugi. Ispitajte ih malo šta su oni Vama saopštili. Ja sam i njima sam zahvalan što su tako osiono izašli s tim podacima. Ovo nisu naši podaci, nisu ni iz Moskve, nisu ni iz Beograda, a nisu ni iz Zagreba bogomi, nisu ni iz drugih centara nego iz Monstata, ali smo u vašim falsifikovanjima koja iz godine u godinu radite, a mi osnovano sumnjamo da je i popis falsifikovan, dajte bazu podataka za popis pa ćete da vidite o čemu se radi. Ovo je naš uslov za jedan ozbiljan razgovor. Mi smo spremni da kažemo gdje smo pogriješili ako smo pogriješili, ali ste Vi i ovim odgovorom dokazali da je birački spisak veliki rezervoar za manipulacije.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:28:32)

Želio sam da se pojasni ovo pitanje. Jasno mi je da nije toliko pojašnjeno.

Prelazimo na sljedećeg ministra. To je kolega Predrag Bošković koga pozdravljam. On ima pet pitanja koja su mu upućena od strane poslanica i poslanika. Prva na redu je kolegunica Marta Šćepanović. Prije nego što ona krene da postavlja pitanje, po redu je Strahinja Bulajić, Milun Zogović, Nada Drobnyak i Slaven Radunović.

Kolegynice Šćepanović, sačekajte kolege da se umire.

Kolegynice Šćepanović, mislim da možete krenuti. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (18.07.18 16:29:23)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru odbrane postavljam sljedeće pitanje.

Nakon godinu dana od pristupanja Crne Gore NATO-u, šta su ključni učinci i doprinosi koje je naša država ostvarila, s obzirom na to da i dalje postoji određena podijeljenost u društvu povodom članstva Crne Gore u NATO-u, premda povjerenje u ovu odluku raste? Vjerujem da je važno obrazložiti i sadašnje i buduće benefite koje će uživati država i građani Crne Gore od članstva u najmoćnijoj alijansi današnjice.

Obrazloženje. Dan 5. jun, datum kada je Crna Gora postala 29. članica NATO-a, upisan je u crnogorskoj istoriji i to možda kao i najveći civilizacijski iskorak naše države. Dovoljno je reći da smo dio najvećeg vojno političkog saveza i najrazvijenijih demokratija svijeta. To je tačno, ali nekako mi se čini da poslije godinu dana građani prosto nijesu svjesni koliki je zapravo država Crna Gora uspjeh postigla i šta zapravo znači ulazak u NATO. To nam niko ništa nije poklonio nego smo ispunili sve standarde i usvojili zajedničke vrijednosti država članica. Crna Gora je svjesna svoje veličine, svojih kapaciteta, svega onoga što i crnogorska vojska s jedne strane, ali ukupno i crnogorska država može ponuditi najvećem političkom, ali i vojno bezbjedonosnom savezu na svijetu, ali je svakako najbitnije da je to što ponudimo veoma visokog kvaliteta i da su, kada je naša vojska u pitanju, u onim sposobnostima za koje se i obučava tu na najvećem mogućem nivou. Mi te potvrde već s terena, što se tiče naših vojnika, imamo, ali želim prosto da čujem od vas zbog građana šta je to konkretno što je svaki pojedinac osjetio kao boljitak i šta će svi građani Crne Gore osjetiti kao boljitak što se tiče ovog članstva u budućnosti.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:31:31)

Zahvaljujem kolegynici Šćepanović.

Riječ ima ministar Predrag Bošković. Odgovor.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (18.07.18 16:31:39)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, gospođo Šćepanović, na Vaše postavljeno pitanje dajem sljedeći odgovor.

Nakon državne nezavisnosti 2006. godine Crna Gora je definisala svoja dva vanjsko-politička prioriteta. To su članstvo u NATO i članstvo u Evropskoj uniji. Članstvo u zajednici najrazvijenijih svjetskih demokratija je jasan pokazatelj zrelosti crnogorskog društva koje dijeli temeljne vrijednosti evroatlantske zajednice. U savremenom bezbjednosnom okruženju Crna Gora je svoju perspektivu prepoznala u kolektivnom sistemu odbrane kako bi građanima mogla da garantuje stabilnost i bude spremna da efikasno odgovori na sve potencijalne izazove i prijetnje. Biti dio najvećeg sistema kolektivne odbrane znači da u skladu sa principom apsolutne solidarnosti svako eventualno ugrožavanje bezbjednosti Crne Gore ne bi bilo više isključivo nacionalno pitanje, već bi taj teret podijelili sa 28 ostalih saveznica NATO-a. Imajući u vidu aktuelna globalna ili regionalna bezbjednosna dešavanja priključenje NATO-u je najbolja garancija nacionalne bezbjednosti očuvanje suvereniteta i teritorijalnog integriteta Crne Gore. Takođe, ovakav sistem kolektivne odbrane garantuje osnovne preduslove kako bi se mogli posvetiti dinamičnijem društveno-ekonomskom razvoju zemlje.

Članstvo u Alijansi pozitivno utiče na stvaranje povoljnog ambijenta za priliv direktnih stranih investicija prvenstveno iz zemalja članica NATO-a što će nesumnjivo obezbijediti društveni prosperitet i reputaciju naše zemlje kao investicione destinacije za ozbiljne kompanije investitore iz različitih oblasti. Garancija bezbjednosti koju pruža članstvo u Alijansi kao i ekonomska stabilnost koja iz toga proističe utiču da Crna Gora bude prepoznata i kao atraktivna turistička destinacija. Takođe, članstvo u Alijansi daje mogućnost crnogorskim kompanijama da svoje proizvode plasiraju na tržište 28 članica Alijanse. Otvaranje ovog ogromnog tržišta za naše kompanije je od presudnog značaja kako bi se povećao njihov prihod i profit. Veoma značajan i konkretan benefit članstva Crne Gore u NATO sistemu kolektivne odbrane je zaštita našeg vazdušnog prostora. Tako prvi put od 1999. godine imamo u potpunosti zaštićen vazdušni prostor Crne Gore u dogovoru sa našim partnerima Republikom Grčkom i Republikom Italijom. Crna Gora kroz ovu misiju NATO-a kao članica dobija od saveznika podršku u oblasti zaštite vazdušnog prostora koja je neborbenog karaktera za koju Crna Gora neće imati nikakve dodatne finansijske obaveze osim onih koje su već predviđene za zajednički budžet NATO-a. Na geopolitičkom planu biti dio evroatlantske zajednice koje sve odluke donose konsenzusom daje mogućnost Crna Gora da bez obzira na njenu veličinu ravnopravno učestvuje u procesu kreiranja globalne bezbjednosne politike odlučuje o ciljevima zajedničkog interesa i sredstvima pomoću kojih će se isti i postići. S obzirom da su EU i NATO integracije dva komplementarna procesa iskustava koja smo stekli sprovodeći veoma zahtjevne reforme na putu u NATO, NATO integracije time podstiču integracije u Evropsku uniju. Takođe, politika koju promovise NATO počiva upravo na jačanju evropskih vrijednosti i da postignuti rezultati i lekcija savladane na putu ka NATO članstvu predstavljaju značajno iskustvo na putu ostvarenog drugog spoljnopoličkog cilja Crne Gore članstvo u Evropskoj uniji. S tim u vezi u prvih šest mjeseci članstva Crna Gora je prihvatila sve potrebne NATO sporazume i na taj način harmonizovali smo svoj nacionalni pravni okvir sa pravnom tekovinom NATO-a. Takođe, nakon članstva donijet je novi Zakon o Vojsci Crne Gore, zatim novi Zakon o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim misijama i operacijama, a imajući u vidu i izmijenjen strateški kontekst i činjenicu da smo postali dio kolektivnog sistema odbrane u toku je rad na reviziji strateških dokumenata koji će u obzir uzeti činjenicu da smo sada dio kolektivnog sistema bezbjednosti. Takođe, realizacijom plana standardizacije usvojeno je ukupno 156 standarda odbrane. Ovim Crna Gora i formalno kao članica NATO-a preuzima svoj dio odgovornosti u procesu NATO standardizacije. Naša zemlja kao članica ima pravo i obavezu da učestvuje u samom procesu donošenja izmjene NATO standarda kojih ima preko 1.000.

Ministarstvo odbrane je tokom prve godine članstva nastavilo je sa usklađivanjem planiranja odbrane i razvoja vojnih sposobnosti sa NATO odbrambenim planiranjem što predstavlja važan korak ka punoj integraciji u sistemu kolektivne odbrane. Kao punopravna NATO članica Crna Gora ima mogućnost angažovanja svojih oficira u NATO strukturama te shodno tome Crna Gora trenutno popunjava dvije pozicije i to jednu u savezničkoj komandi za operacije u Monsu i drugu u Napulju. Takođe, krajem ovog mjeseca predviđeno je upućivanje oficirske vojske Crne Gore na poziciju savjetnice komandanta savezničke komande za operacije za rodna pitanja u vrhovnoj komandi savezničkih snaga za Evropu. U cilju doprinosa globalnom miru i bezbjednosti

Crna Gora je nastavila učešće u NATO misije Resolute support u Avganistanu gdje se trenutno nalazi osmi kontingent Vojske Crne Gore, a učešće u misiji u Avganistanu će ostati prioritet Crne Gore i u narednom periodu. Takođe, u toku je sprovođenje predviđenih formalno pravnih procedura u cilju upućivanja dva štabna oficira u misiju KFOR i to jednog štaba u štab misije u Prištini u kancelariji za vezu Skoplje. Crna Gora .../prekid/.... NATO politiku integriteta i definisala kao jedno od svojih ciljeva. Ulaskom u NATO Crna Gora je nastavila sa aktivnostima na polju jačanja integriteta kroz realizaciju aktivnosti definisanih planom integriteta. Svjesni značaja evroatlantske perspektive i benefita članstva u savezu najrazvijenijih zemalja Crna Gora će kao punopravna članica promovisati integraciju i ostalih država Zapadnog Balkana uvjereni da je članstvo u Alijansi najbolji okvir za stabilan Balkan. Prilikom da sjedimo za istim stolom sa najmoćnijim državama i ravnopravno učestvujemo u kreiranju globalne politike svakako ćemo iskoristiti da istaknemo ulogu našeg regiona, obezbijedimo građanima život u stabilnom području što predstavlja polaznu osnovu za dalji prosperitet. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:37:24)

Hvala i Vama ministre Bošković.
Pravo na komentar koristi koleginka Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (18.07.18 16:37:32)

Hvala potpredsjedniče.

Nemam komentar. Želim da se zahvalim na odgovoru, ali imam kratko dopunsko pitanje ukoliko ministar sada može da odgovori.

Koliko zapravo znači letачka obuka pilota Vazduhoplovstva Vojske Crne Gore koji su sada završili u Sloveniji za gašenje požara upotrebom vedra za nošenje vode? Ako ste sada u prilici da odgovorite, ako ne u pisanoj formi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:37:55)

Napominjem da se ovim završava Vaše pitanje i nemate pravo na komentar poslije odgovora ministra koji može dati sada, koje daje sada. Hvala.

Izvolite ministre.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (18.07.18 16:38:07)

Dakle, to je jedan od konkratnih oblika saradnje sa našim saveznicima u NATO-u. Dakle, Slovenija je obezbijedila Crnoj Gori praktično besplatno mogućnost edukacije naših pilota za one potrebe koje su više za civilne svrhe kao što je gašenje požara. Moram reći da je tu Crna Gora jedino što je koristila koristila je svoj helikopter koristila je naravno gorivo i dnevnice, a sve ostalo je bilo saradnji sa našim partnerima iz Slovenije. Ovo je samo prvi helikopter, dva dolaze u oktobru tako da ćemo već od oktobra imati tri helikoptera ne samo kada je u pitanju gašenje požara već za sve ostale vanredne situacije, pa i za medicinske evakuacije, traganja, spašavanja, nadzor granice obzirom da će svi biti opremljeni sa najsavremenijom opremom. Tako da to su aktivnosti sposobnosti koje će Vojska Crne Gore da ima u narednom periodu koje će biti, opet ponavljam, mnogo više civilno usmjerene nego za potrebe same Vojske Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:39:16)

Zahvaljujem još jednom ministru Boškoviću.

Prelazimo na drugo pitanje koje je postavio kolega, poslanik Strahinja Bulajić. Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ (18.07.18 16:39:34)

Dakle, poslije priznanja okupirane srpske pokrajine Kosovo i Metohija, zatim i glasanja za učlanjenje tih otetih, za sad otetih 15% teritorije Republike Srbije u UNESCO, parlamentarna većina Skupštine Crne Gore je donijela odluku i o angažovanju pripadnika Vojske Crne Gore u okviru okupacionih snaga na Kosovu i Metohiji. Naravno, ta odluka je izazvala popriličnu buru u ukupnoj srpskoj javnosti. Ako su mediji pravilno prenijeli Vašu izjavu saopštili ste da Crna Gora nije izdala Srbiju jer Kosovo nije njen dio već je Kosovo samostalna država te da je ova odluka donijeta iz pragmatičnih razloga, dakle pragmatičnih razloga sa ciljem doprinosa regionalnoj bezbjednosti. S tim u vezi postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

Da li ste i poslije nedvosmislene poruke iz Beograda da slanje dva oficira Vojske Crne Gore na Kosovo i Metohiju u okviru okupacionih snaga nije ni najmanje prijateljski gest i dalje sigurni da je taj čin doprinos poboljšanju i razvoju dobrosusjedskih i prijateljskih odnosa sa Republikom Srbijom i stabilizaciji prilika na Zapadnom Balkanu?

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:41:18)

Ministre Bošković, dajte odgovor.
Izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (18.07.18 16:41:23)

Potpredsjedniče.

Gospodine Bulajiću, evo najkonkretnije i najkraće odgovor na Vaše pitanje.

Da i dalje sam u dubokom ubjeđenju da je ova naša odluka, odnosno i vaša odluka kao Parlamenta koji je glasao za tu odluku je u najboljem cilju smirivanja tenzija na Balkanu i doprinosa regionalnom miru i stabilnosti. Ono što želim reći mislim da ste me krivo citirali jer nisam tako rekao, ali to je trenutno manje bitno. Ono što hoću da kažem da to da je i predsjednik Srbije više puta naglasio da je misija KFOR najveći garant stabilnosti srpske zajednice na Kosovu, to je jedno.

Drugo, takođe mislim da to što mi odlazimo na Kosovo na ovaj način upućujući dva oficira pa i sve da uputimo vod ili četu na Kosovu nema nikakve razlike kao što ih ostalih 31 nacija koja je danas prisutna na Kosovu, pa nijesam vidio reakciju Beograda prema tim državama kada je to u pitanju. Ono što je najvažnije jeste da je KFOR misija mirnodobska misija ni sa kim tamo ne ratuje, već naprotiv doprinosi miru, stabilnosti i većem suživotu svih nacionalnih zajednica koje trenutno žive na Kosovu.

Takođe, ovaj parlament, ne znam da li ste vi bili u Parlamentu ili ne i izglasao 2008. godine, priznanje Kosova i Metohije. Nakon toga preuzete su od strane države Crne Gore sve obaveze koje proizilaze iz tog priznanja i ne vidim zašto bi bilo ko bio razočaran našom odlukom o upućivanju dva oficira u misiju KFOR na Kosovu.

S druge strane, Crna Gora kada je u pitanju region je sigurno broj jedan po pitanju dobrosusjedске saradnje i rješavanje otvorenih pitanja naslijeđenih iz prethodnog perioda pogotovo perioda raspada naše zajedničke države. Kao takva je dobila zaista prvo mjesto u svim međunarodnim organizacijama da treba da se ugledaju na nas, kako se rješavaju pitanja koja su dosta teška, kako za domaću javnost, tako i za donosioce odluka. Ali, upravo je to primjer da smo ti koji gledamo u budućnost, a ne u prošlost i vjerujte da imam izuzetno dobre odnose sa ljudima u Srbiji, a kao i sa ljudima na Kosovu. Tako da, ono što je, ko hoće da vidi, a vidjeli smo iz Beograda različite poruke kada je u pitanju ova naša odluka, shvatiće da ovo nije zabadanje prsta u oko bilo kome, već naprotiv doprinos upravo o onome što ste Vi kazali u Vašem pitanju regionalnom miru, stabilnosti i promociji Crne Gore kao jedne ozbiljne države na ovim prostorima. Države koja je od

jednog konzumenta bezbjednosti postala država koja je prepoznata kao država obezbjeđivač bezbjednosti ne samo u okviru svojih granica nego i mnogo šire.

Tako treba i ovu odluku tumačiti, nikako drugačije, samo oni koji ne žele to da vide i žele ovu našu odluku da drugačije predstave zarad svojih uskih političkih ciljeva i stvaranja tenzija na ovim prostorima jer samo tenzije mogu da žive. Zaista me to ne tangira i jednostavno odluka je iskrena, ispravna i na dobrobit svih građana regiona bilo da oni žive na Kosovu, Srbiji ili u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:45:37)

Hvala ministre Bošković.
Kolega Bulajić imate pravo na komentar.

STRAHINJA BULAJIĆ (18.07.18 16:45:43)

Gospodine ministre, 2008. godine nezavisnost Kosova je priznala Vlada, a ne Parlament.

Drugo, radi javnosti, a pretpostavljam da Vi to veoma dobro znate. Tih za sad otetih i naravno za sad okupiranih 15% od teritorije Republike Srbije nije i ne može biti samostalna država. Jasno je to da je lažna država samoproklamovana pod apsolutnim patronatom NATO pakta odnosno Sjedinjenih Država.

Svi znamo i Vi i ja, a bogami i Sjedinjene Države, da je po važećoj Rezoluciji 1244 Savjeta bezbjednosti Kosovo i Metohije, sastavni dio Republike Srbije. Tu Rezoluciju niko još poništio nije i naravno nije članica ni Ujedinjenih nacija, ni UNESKO-a, ni mnogih drugih važnih međunarodnih organizacija.

Znači, ne radi se o samostalnoj državi, o čemu se radi, radi se o čistoj sili Zapada, odnosno NATO pakta. Naravno uz eklatantno kršenje odrednica međunarodnog prava, počev još od one zločinačke agresije 1999.godine, koja svi znamo da je izvedena bez odluke Savjeta bezbjednosti. Ali suština je sljedeća.

Crna Gora ovim aktom slanja oficira, ona šalje dva oficira, ali ne šalje samo dva oficira, nego šalje poruku. Uvjeran sam volio bih da je tako, iskreno, volio bih da je tako, uvjeren sam da to radi po nalogu Zapada, želio bih da je tako.

Kako susjedne zemlje imaju povjerenje u tu lažnu državu u vojnom smislu. Dakle u vojnom smislu, a to može da znači samo jedno. Da bi Crna Gora bezuslovno prihvatila ta takozvana država Kosovo formira svoju vojsku pa makar to značilo i sutra, moglo da znači pardon, i uvod u rat na Balkanu i na to je spremna Vlada Crne Gore.

Zašto nijeste, ne mislim Vi personalno nego Vlada ako ste već morali da šaljete ta dva oficira na Kosovo i Metohiju zašto nijeste ta dva oficira priključili nekoj od te 31 zemlje koja je tamo, da nadziru bezbjednost naših pravoslavnih svetinja, manastira. Nego ih šaljete u komandu u Prištinu i u komandu u Skoplje i ako svi jako dobro ovdje znamo, a ako ne znamo znaće se kakva je uloga te komande u Skoplju bila u ne tako davnim političkim dešavanjima u Makedoniji. Upravo te komande u koju ide jedan oficir Vojske Crne Gore. Sve se to dešava bez ikakvog uticaja

na bezbjednost mojih i vaših sunarodnika koji žive na Kosovu i Metohiji. Ako je tačno da ste kazali da je to učinjeno iz pragmatičkih razloga, čini mi se da ste to maloprije potvrdili, to prosto ne stoji. Jer, pragmatičan znači i opšte koristan.

Gdje Vi vidite, gdje bilo ko gdje vidi opštekorisnost ovoga čina. Ovaj akt je marionetski i u korist štete Republike Srbije, najznačajnije zemlje regiona i to je čist i otvoren neprijateljski /prekid/ prema Srbiji.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:49:50)

Hvala kolega Bulajiću.
Ovim smo završili pitanje koje je kolega Bulajić uputio ministru Boškoviću.

Prelazimo na treće pitanje koje je postavio poslanik Milun Zogović.
Kolega Zogović, imate riječ.

MILUN ZOGOVIĆ (18.07.18 16:50:10)

Poštovani građani, poštovani potpredsjedniče Skupštine.

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, ministru odbrane, ma ko to bio nezavisno od nacionalne pripadnosti i reprezentativnog dresa, postavljam sljedeće poslaničko pitanje.

Da li su tačni medijski navodi da će na Sinjajevini biti izgrađen vojni poligon za odlaganje i uništavanje viška zastarjelog oružja NATO Alijanse?

Obrazloženje.

Razlog da se u Parlamentu i široj javnosti razmatra problem opasne upotrebe prostora Sinjavine, pošto doktor Miljan Radović kaže da je pogrešan izraz Sinjajevina, jeste u neizmjernom značaju ovog prostora.

Sinjajevina se proteže između rijeka Tare, Morače i Bukovice od visoravni Jezera do rijeke Tare. Duga je oko 37 km, najšira je oko 24 km, Sinjajevina je većinom visoravan sa koje se uzdižu visovi, gdje je najviši Jablanov vrh 2.203 m, a ima i drugih preko 2.000 m. Ali to sa stanovišta našeg razmatranja, nije sve. Sa Sinjajevine spuštaju se veoma strmo strane u okolne doline rijeka i manjih vodotoka uglavnom prema Tari.

Pomenimo samo glavne pritoke Tare, Pčinja kod Kolašina, Plašnica u Lipovu, Štitarice kod Mojkovca, Bistrica niže Donjih polja, Ravnjak, Skakavac, vodopad 150 m kod Poda, te mnogi izvori u slivu Tare. Ne može se izostaviti Zabojsko jezero na sjeveroistoku Sinjajevine, koje napaja nekoliko izvora, a vodu gubi površinskim oticajem i poniranjem. Na drugoj strani su Bukovica i Tušina gdje se slivaju u Komarnicu pa u Pivu. Na teritoriji Crne Gore nema takve koncentracije prirodnih dobara kao što je ovdje opisano. Vlasnik Sinjajevine i okolnog prostora sa vodotocima je država. Imovinska prava i ovlašćenja vrši Vlada, odnosno organi lokalne samouprave, kao i Skupština Crne Gore iznad određene vrijednosti u smislu člana 6 Zakona o državnoj imovini. Smatram da takvu vrijednost predstavlja upravo Sinjajevina. Ne može biti sporno da pitanje ove planine mora biti posebna tema u ovoj Skupštini, današnjim pitanjem se samo pokreće pažnja i Skupštine i javnosti. Zakon o državnoj imovini u članu 5 ne daje neograničena ovlašćenja Vladi nego je ograničava da upravlja i raspolaže u javnom interesu. Pravo svojine uopšte pa i državne svojine mora se vršiti u skladu sa prirodom i namjenom prostora. Na prirodu upućuje element ekološka država i javni interes. O namjeni govore pravila da se uređuje prostornim planom, ako nema ni prostornog plana ni sigurne zaštite prirode tretiranog prostora suočavamo se sa bezakonjem. Tako veliko pitanje ne može ostati bez stručne argumentacije i poštenog odgovora prema javnosti.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:53:29)

Hvala, kolega Zogović.

Ministar Bošković, odgovor.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (18.07.18 16:53:34)

Hvala potpredsjedniče.

Gospodine Zogoviću, na Vaše postavljeno pitanje dajem vrlo kratak odgovor. Neće se na Sinjajevini graditi poligon za odlaganje i uništavanje viška zastarjelog oružja NATO Alijanse, kako ste Vi to naveli u svom dopisu, odnosno postavljenom pitanju. Nadam se da sam jasan. Ne znam da li mi vjerujete ili ne vjerujete, ali to je jedini tačan odgovor.

Ekskluzivitet postavljanja pitanja ovdje mislim da, ne zam da li sam Vas dobro razumio šta

ste htjeli da kažete, izvinjavam se ako nešto loše interpretiram, nije Vaš. O ovome smo govorili sa ljudima koji žive na Sinjajevini i sela Lipova ispod Sinjajevine tako da smo o tome govorili čak i u Kolašinu na nekoj tribini. Međutim, opet ponavljam, na Sinjajevini se neće graditi vojni poligon za odlaganje i uništavanje viška zastarjelog oružja NATO alijanse.

Ministarstvo odbrane i Uprava za imovinu u protekom periodu analizirali su lokacije na teritoriji Crne Gore koje su u državnom vlasništvu a koje bi odgovarale za formiranje vježbovnog poligona za potrebe Vojske Crne Gore. Složićete se valjda sa mnom da vojska Crne Gore treba da ima neki poligon negde u Crnoj Gori de može da vježba i da radi. Kao rezultat analize izdvojena je lokacija na planini Sinjajevina koja po svom položaju i dimenzijama može da zadovolji potrebama poligona. Kao što je više puta rečeno ovaj lokalitet bi se koristio isključivo za obuku i vježbu pripadnika Vojske Crne Gore s obzirom da na teritoriji Crne Gore ne postoji lokacija koja se koristi u ove svrhe, a ne za odlaganje i uništavanje viška zastarjelog oružja NATO Alijanse, kako Vi to u svom pitanju navodite.

Da je to tako potvrđuje i Zaključak Vlade Crne Gore sa sjednice od 26. aprila 2018.godine gdje je precizno definisano zašto se taj budući poligon može koristiti. Ne planira se nikakvo odlaganje i uništavanje viška zastarjelog oružja NATO alijanse kao ni izgradnja objekata stalnog karaktera, naprotiv NATO savezi su kroz Mondem i druge programe pomogli Crnoj Gori da riješi svoje viškove u većem dijelu ubojnih sredstava korišćenjem drugih lokalacija u Crnoj Gori ili odvoženjem istog u druge države među kojima su i neke koje nijesu NATO članice, primjera Švedska.

Vojska Crne Gore planira da predmetni poligon koristi samo nekoliko dana u toku godine tj. planira da svoje vježbe realizuje u vrijeme kada lokalno stanovništvo ne boravi u katunima na tom terenu. Sa druge strane Vojska Crne Gore će u saradnji sa opštinama na čijoj teritoriji se planira formiranje predmetnog poligona kao i do sada pomagati razvoj područja izgradnjom novih i održavanjem postojećih lokalnih puteva i na druge načine opravdati potrebu da boravi na tom prostoru. Napominjem da će konačnu odluku o formiranju poligona u skladu sa Zakonom o državnoj imovini donijeti Vlada Crne Gore.

Zahvaljujem na pitanju i nadam se da sam bio kratak i jasan.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (18.07.18 16:56:48)

Komentar na odgovor ministra Boškovića ima kolega Zogović.

MILUN ZOGOVIĆ (18.07.18 16:56:53)

Naveo sam da član 6 Zakona o državnoj imovini propisuje da ako se radi o imovini iznad određene vrijednosti da o tome mora da odlučuje Skupština Crne Gore. Mislim da taj prostor ima tu vrijednost.

Da Vam kažem nešto, gospodine ministre, ova Vaša priča koju ste obrazlagali odgovor na moje pitanje podsjeća na klasičnu koncesionarsku priču onih koncesionara koji prave mini hidroelektrane, pa dok ne dođe projekat i dok se ne izvedu radovi obećavaju se zlatna brda i doline, a onda vdijeli ste i vi iz televizijskih emisija korita ostaju suva, ostaje se bez vode za navodnjavanje, a često i pijaće vode, ali vrijeme će potvrditi da li ste Vi ili ja bili u pravu kada ste govorili ovdje i ko je govorio istinu.

Još jednu stvar, vrlo je simptomatično gospodine Boškoviću zbog čega se sad otvara pitanje i potreba pravljenja vojnog poligona na Sinjajevini, Vojska Crne Gore ne postoji od kad ste Vi vojni ministar. Prije nego što je Crna Gora obnovila nezavisnost na teritoriji Crne Gore se nalazila znatno brojnija i ozbiljnija vojna formacija, pa nije imala potrebu da na Sinjajevini pravi poligon za izvođenje bojnih gađanja. Vi kome u Ministarstvu koje otprilike, ne govorim baš precizno, broji oko dvije hiljade pripadnika Vojske Crne Gore od toga većinom administrativnih radnika i oficira, nemate gdje da izvodite bojevo gađanje i to računam iz pištolja pošto je to možda i trenutno najozbiljnije naoružanje kada je u pitanju Vojska Crne Gore, nego morate da pravite poligon na planini Sinjajevini, koja predstavlja pored toga što je pravi prirodni biser izuzetno

ozbiljan geostrateški položaj. Vi ćete mene da ubijedite da sutra, ako to bude interes vaših partnera iz NATO pakta i ako kažu da se preko noći preimenuje upotreba toga što vi radite i da ste baš vi došli na ideju i da se ta ideja rodila u Ministarstvu odbrane Crne Gore i Vojski Crne Gore, a ne negdje van granica Crne Gore i da vi zapravo na mala vrata otvarate potencijalnu mogućnost da se za potrebe NATO alijanse u perspektivi izgradi dodatna baza pored Bondstila kako bi se prostor Balkana u potpunosti kontrolisao. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (18.07.18 16:59:30)

Ovim smo završili pitanje kolege Zogovića.
Prelazimo na četvrto pitanje, kolegica Nada Drobnjak ima riječ. Izvolite.

NADA DROBNJAK (18.07.18 16:59:45)

Postavljam pitanje,

Da li će Ministarstvo odbrane kao ministarstvo koje koordinira primjenom Akcionog plana za primjenu Rezolucije - 1325 Savjeta bezbjednosti - Žene, mir, bezbjednost za period 2017-2018. godina, uskoro inicirati pripremu novog akcionog plana kako bi se nastavile sistematizovane aktivnosti na daljoj primjeni ove i njoj pratećih rezolucija Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija.

Podsjetiću, ova Rezolucija je usvojena u oktobru 2000.godine a njena primjena u regionu Zapadnog Balkana je započela 2010. godine kada je Bosna i Hercegovina kao prva država u regionu usvojila Akcioni plan za njenu primjenu, a nakon nje su to učinile Srbija, Hrvatska, Slovenija, Makedonija i Kosovo. Vlada Crne Gore je na sjednici od 23. februara 2017. godine usvojila je Akcioni plan za primjenu Rezolucije i njom su definisane mjere i aktivnosti na integrisanju pitanja rodne ravnopravnosti u procese reforme sistema odbrane i na svim nivoima na kojima se donose odluke, kreira i sprovodi politika.

Ministarstvo odbrane formiralo je Međuresorsku radnu grupu za praćenje sprovođenja Akcionog plana koja vrši kontinuirani monitoring sprovođenja aktivnosti. Zaista je za pohvalu sve što se u Ministarstvu odbrane radi od trenutka usvajanja ove Rezolucije u Savjetu bezbjednosti pa do danas. Izvještaj o realizaciji za 2017. godinu Akcionog plana Vlada Crne Gore je svojila na sjednici od 29. marta 2018. godine. On je predstavljen i na zajedničkoj sjednici dva skupštinska odbora, Odbora za bezbjednost i odbranu i odbora za rodnu ravnopravnost 14. maja ove godine.

Tri su ključna područja primjene Rezolucije 1325 to je: povećanje učešća žena u odlučivanju i mirovnim procesima, zaštita žena i djevojaka u konfliktnim zonama i integracija rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovnim operacijama, kao i područje mehanizama za njenu primjenu i primjenu njoj pratećih rezolucija. Važno je istaći da NATO primjenjuje ovu Rezoluciju da je samim tim dao i neke preporuke usvojio direktive, a da je prepoznajući angažovanje Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore i postignute rezultate na primjeni ove Rezolucije na ostvarivanju politike rodne ravnopravnosti pozvao i pripadnicu reći ću Vojske Crne Gore, da zauzme dužnost savjetnice komandanta NATO savezničke komande za operacije. Sve govori da je Akcioni plan za period 2017-2018. godina, važnost njenog usvajanja i za očekivati je da će se usvojiti Akcion plan za naredni period. Ali, pošto nema najave o tim aktivnostima, zato i postavljam ovo pitanje.

Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (18.07.18 17:02:57)

Hvala poslanice Drobnjak.
Odgovor Vam daje ministar Bošković.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (18.07.18 17:03:02)

Zahvaljujem gospođu Drobnjak i na Vaše pitanje dajem sljedeći odgovor.

Vlada Crne Gore na sjednici od 23. februara 2017.godine, usvojila Akcioni plan za primjenu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1325 Žene, mir i bezbjednost u Crnoj Gori 2017-2018. godine, kojim su definisane mjere i aktivnosti neintegrisanih pitanja rodne ravnopravnosti u procesu reforme sistema odbrane na svim nivoima na kojima se donose odluke, kreira i sprovodi politika.

Akcionim planom su utvrđeni ciljevi i aktivnosti za sprovođenje Rezolucije, nosioci odgovornosti i saradnici, rokovi za realizaciju aktivnosti, određeni indikatori uspjeha i izvori finansiranja. Ministarstvo odbrane formiralo je Međuresorsku radnu grupu za praćenje i sprovođenje ovog Akcionog plana koja vrši kontinuirani moritoring sprovođenja aktivnosti i utvrđeni akcioni planovi, koja je uradila izvještaj o realizaciji za 2017.godinu. Koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 29.marta ove godine.

Akcionim planom predviđena je Međuresorska radna grupa u saradnji sa ministarstvima i drugim subjektima koji su nosioci aktivnosti iz ovog plana u trećem kvartalu 2018.godine, inicira izradu novog akcionog plana za primjenu Rezolucije i njoj pratećih rezolucija. S toga, će u predviđenom roku Ministarstvo odbrane pokrenuti postupak za obrazovanje Međuresorske radne grupe, koja će pripremiti nacrt novog akcionog plana za primjenu Rezolucije i njoj pratećih rezolucija. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 17:04:29)

Zahvaljujem ministre.
Koleginice Drobnjak želite li komentar?

NADA DROBNJAK (18.07.18 17:04:35)

Samo zahvaljujem na potvrdi onoga što piše u Akcionom planu, a to je da će se novi akcioni plan uraditi na vrijeme i vjerujem da će biti kvalitetan kao i ovaj sada.
Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 17:04:46)

Hvala koleginice Drobnjak.
Ovim smo završili Vaše pitanje.
Prelazimo na pitanje posljednje za danas, kao i za ministra Boškovića, uputio ga je kolega Slaven Radunović.

SLAVEN RADUNOVIĆ (18.07.18 17:05:03)

Hvala predsjedavajući.
Svi u Crnoj Gori znaju da je Crna Gora ušla u NATO protivno volji svojih građana, da je to jednostavno bio interes vrhunške nam vlasti i da ne mogu reći da to nije legitimno. Izborili su se kako su se izborili za vlast, a onda kreiraju politiku shodno svojim potrebama.
Samo želim ovim pitanjem da pokažem do čega će da nas dovedu tom svojom akcijom recimo očigledno nijesu računali da predsjednik najmoćnije države u NATO paktu može da bude čovjek kojem nije stalo do NATO-a niti do bezbjednosti crnogorske ili nije bitno turske, albanske, da najviše vodi računa o radnim mjestima u Sjedinjenim Američkim Državama. Da mu ne pada na pamet da troši novac na bilo čiju bezbjednost iako se mi ovdje hvalimo time da će neko da nam priskoči u pomoć tek tako.
Zbog toga je on u srijedu na Samitu u Briselu napravio pravu pometnju među prisutnim

političarima iz ovih 29 država koje se često pominju time što je rekao da bi trebalo da se povećaju izdaci za odbranu u svim državama, punopravnim članicama NATO-a na 4% bruto društvenog proizvoda.

Lično dijelim mišljenje mnogih analitičara koji takođe da smatraju da bi to bio više njegov pritisak da bi se došlo makar i do toga da se uplaćuje ovih 2%, ali kad je u pitanju Donald Tramp nikad se ne zna.

Tako da je moje pitanje ovako.

Kako će Vlada postupiti u slučaju da predsjednik SAD Donald Tramp istraje u zahtjevu da Crna Gora, kao punopravna članica NATO-a, poveća izdatke za vojne potrebe za 4% bruto društvenog proizvoda?

Da podsjetim građane, trenutna obaveza Crne Gore je 2%, to je u našoj situaciji oko 80 miliona evra, a povećanje na 4% bi značilo 160 miliona evra godišnje.

Ponavljam ja razumijem Sjedinjene Američke Države, oni daju najveći doprinos Budžetu NATO-a 3,57% ako se dobro sjećam, a dobro mi idu brojke.

Međutim, oni su u isto vrijeme i najveći korisnici tog budžeta, jer su uspjele da natjeraju sve a posebno ove bivše socijalističke države da uništavaju svoje naoružanje koje su već imale i koje vrlo efikasno u mnogim segmentima i bolje možda nego ovo koje se proizvodi u SAD-u. Sad su natjerani da povećaju budžet, taj budžet troše kod Amerikanaca jeli koji imaju najveću i najrazvijeniju vojnu industriju.

Pošto mi je vrijeme za pitanje isteklo. Evo da čujem odgovor. Samo naglašavam molim Vas, nemojte da relativizujete neće bitti ništa od tih 4%, ja sam pitao - ukoliko istraje pošto je on predsjednik najveće i najmoćnije države u NATO-u, ukoliko istraje na ovom zahtjevu da se poveća na 4% kako će reagovati Vlada Crne Gore.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 17:08:42)

Ministre Bošković, odgovor.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (18.07.18 17:08:46)

Pa evo moram reći da gospodin Radunović nema taj apriori negativni stav prema NATO-u možda bi drugačije razumio NATO, nego što ga on doživljava, svakako da bi.

Takođe se ne bi podvodio po medijskim natpisima, nego bi tražio informaciju iz prve ruke, kako je to bilo na Samitu NATO-a i da li je to baš tako bilo kako je predstavljeno u medijima.

Dakle, to je jedno, drugo su činjenice. NATO je, da želite da se informišete i da želite da dobijete tačne informacije, a ne u toj svojoj auri negativnoj koju personifikujete znali bi da je NATO Savez 29 članica, ne samo Sjedinjenih Država.

Takođe biste znali da se odluke tamo donose konsenzusom, a ne samo onim što jedan od lidera tog najrazvijenijeg i najmoćnijeg Saveza saopšti.

Četvrto, znate da tek konsenzusom donešena odluka na NATO Samitu postaje obavezujuća za svih 29 članica. Tako jedina obaveza koja je proistekla iz tog nekog prethodnog NATO Samita, a to je NATO Samita iz Velsa 2014. godine, mnogo prije nego što je Tramp postao predsjednik Sjedinjenih Država, jeste da se članice do 2024.godine, u desetogodišnjem periodu obavežu da će izdvajati za odbranu 2% svog bruto društvenog proizvoda.

Dugoročnim planom investiranje u odbranu koje je Vlada Crne Gore prošle godine usvojila mi smo dali naš plan investiranja u odbranu. To znači da 2024.godine Crna Gora će dostići 2% izdvajanja za odbranu. Bilo koja druga odluka ili stav bilo kojeg pojedinačnog predsjednika i lidera je neobavezujuća za ostale. Jedino ako se konsenzusom donese, naravno da Crna Gora će da slijedi svoj interes ulaska u NATO, naravno ako je to zajednička odluka svih 29 članica Crna Gora će se prema tome ophoditi pozitivno. Sve ostalo o čemu Vi ovdje govorite su špekulacije, nagađanja, nešto što Vi želite da u svojoj političkoj borbi definišete kao neki svoj politički interes, odnosno da dobijete neki politički poen.

Sve ostalo su činjenice koje Vi /upadice/ mnogi su što šta pominjali. Tačno je da je on pominjao 4%, ali u potpuno drugom kontekstu od onog kojeg Vi hoćete da predstavite jer je on tamo govorio o tome da hoće da vidi konkretne rezultate primjene onoga dogovora iz Velsa 2% iako on smatra da 2% nije dovoljno da bi trebalo 4%, a niđe nijednom svojom rečenicom nije tražio da to bude 4%. E tako, to su činjenice. Naravno, znam da Vas žuljaju i bole činjenice i da Vam je to najveće opterećenje. Vi to možete sada da iskrivite u Vašem komentaru kako god hoćete, ali ovo je jedino tačno i jedino što može da stoji, sve ostalo su Vaša politička priča i pokušaj da od toga stvorite neki svoj politički benefit. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 17:12:43)

Hvala ministre Bošković.
Komentar na Vaš odgovor ima kolega Radunović.

SLAVEN RADUNOVIĆ (18.07.18 17:12:50)

Ministre Boškoviću, sad ću ja Vama da kažem što su činjenice.

Činjenica je da su Sjedinjene Američke Države participant u iznosu od 90% od budžeta NATO-a, 90%, a svih ostalih 28 zemalja 10% i da se više pita Donald Tramp nego svi ostali zajedno. Donald Tramp i SAD odluče da nestane NATO, NATO će da nestane za dvije sekunde. Pored svih onih klauzula koje postoje i ugovora. Nadam se da vam ne pada na pamet da ste mislili mene ovako da ubijedite nego da je ovo predstava za javnost. Znači, Donald Tramp i Sjedinjene Američke Države su NATO, vi ste ostali lutkarsko pozorište, vi ste oni koji tu učestvujete u nekoj igrici koja njemu odgovara kad i zašto. On se tako ponaša čuška vas na samitima i to većom silom nego što je Milan Knežević čušnuo onog policajca. Da su mu sudili u Crnoj Gori dobio bi 10 godina zatvora.

Znači, to je realni odnos. Pogledajte evo danas samo jedan primjer. Danas je više puta ovdje ponavljano da je Donald Tramp, sinoć u jednoj izjavi za FOX News, pomenuo Crnu Goru i kad su na novoj ponovo sad, TV Crnoj Gori, shvatili da bi moglo negativno da se protumači, gledao sam u 15.30 Dnevnik odavde, ovdje u Skupštini, napravili klasični falsifikat kao iz vremena najboljeg TV Bastilje. Onda su izvukli iz onog kratkog, inače njegovog izlaganja koje je bilo možda 40 sekundi, dio koji im se činio da ne odgovara Crnoj Gori jer ga je pitao novinar - Zašto bih ja slao svoga sina da brani recimo tamo neku Crnu Goru? Prvo što je odgovorio Tramp bilo je: "Rekao sam isto što i Vi, to sam i ja pitao", pa je onda nastavio: "Crna Gora je mala država sa veoma snažnim ljudima, agresivnim mogli bi, kroz šalu, da izazovu treći svjetski rat". TV Bastilja je odmah izbrisala ono, "To sam i ja pitao". Znači i on se pitao kakva bre Crna Gora, za koga da. To je on rekao, pogledajte Dnevnik Televizije Crne Gore, pa mi recite zašto su izbacili to? Rade samo po instrukcijama istih ljudi po kojima radite i vi, a vi ste između ostalog sebi dozvolili ja zaista ovo ne znam, ali pričaju da ste u početku, kao mlad čovjek baštinili poštovanje prema jugosloveskoj vojsci i otadžbini i toj vrsti ideologije. Komunisti su 50 godina pokušavali da izjednače ustaše i četnike kako su znali i umjeli i uspjeli su sa vama kad su vam stavili šahovnicu oko vrata, oni su to izjednačili. Ne sa /prekid/ Hrvatske, ali kad ga ogrne ministar iz Crne Gore i te kako mnogo znači posebno za nekog, rekao sam vam, posebno za nekog ko je počeo svoj put. Ja sam rekao da je to opšta priča, ja to lično ne znam, ali Vi nikad to niste uspjeli ljudski da demantujete.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (18.07.18 17:16:18)

Hvala.

Komentaram kolege Radunovića završili smo za danas. Ovo je bilo 21. pitanje upućeno ministrima. Sjutra imamo 26 ili 28 pitanja. Počinjemo u 11.00 sati i ovim smo završili rad za danas. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:21:05)

Kolege poslanici, kolegice poslanice, nastavljamo sjednicu.

Želim vas obavijestiti da je Mićo Orlandić podnio ostavku na poslaničku funkciju, pa shodno Poslovniku Skupštine, objavljujem da Skupština konstatuje ostavku čime mu prestaje mandat poslanika o čemu ćemo obavijestiti Državnu izbornu komisiju radi sprovođenja postupka popune upražnjenog poslaničkog mjesta.

Sada prelazimo na našu započetu 11. posebnu sjednicu prvog redovnog proljećnog zasijedanja i na postavljanje pitanja.

Shodno današnjem dogovoru na redu je kolega Srđan Darmanović, ministar vanjskih poslova koga pozdravljam i najavljujem sljedeći redosljed: prvo pitanje poslanik Vučurović, pa poslanik Nikolić, poslanik Ibrahimović i poslanik Radunović.

Riječ ima Jovan Jole Vučurović. Izvolite kolega.

JOVAN VUČUROVIĆ (19.07.18 11:22:22)

Hvala.

Na sastanku ministara spoljnih poslova Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Albanije koji je u okviru samita Zapadnog Balkana održan u Londonu 9. jula, izjavili ste da je Crna Gora zarobljena država i da postoji uzurpacija države od strane privatnih interesa. Moje pitanje je bilo - ko su oni koji su zarobili Crnu Goru i uzurpirali je za rad svojih privatnih interesa.

Ja se potpuno slažem sa vašim stavom, dakle Crna Gora je po svemu zarobljena država, vi ste ovo odlično rekli, ni ja ne bih bolje. Dakle, Crna Gora zarobljena država u kojoj višedecenijska diktatura teži kontroli ili već kontroliše sve institucije i procese i vidim da nijeste demantovali ovu izjavu iz Londona, ona je precizno interpretirana, ja sam je i prevodio sa standarda, ako se ne varam. Doduše, nedavno ste i u Bugarskoj kazali da Crna Gora predstavlja dobar primjer za cijeli Zapadni Balkan, ali u međuvremenu nešto se očigledno desilo pa ste vi svoje mišljenje revidirali, vi ste promijenili neki stav, osim ako ne mislite da su zarobljene države dobar primjer za Zapadni Balkan.

Ja se vraćam na Crnu Goru, ona je ovdje najvažnija. Za Crnu Goru je veoma važno da neko iz vrha vlasti, poput vas dakle, koji ste ovo izjavili saopšti ovako hrabru i istinitu ocjenu. Meni je veoma drago, dakle ovu ocjenu koju godinama saopštavaju poslanici i funkcioneri Demokratskog fronta koji se bore za slobodnu Crnu Goru i nije lako sa vaše pozicije kazati tako nešto što u prevodu znači da u Crnoj Gori postoji snažna veza između vlasti i organizovanog kriminala, dakle i da su institucije pod partijskom kontrolom, što i jeste definicija zarobljene države, dakle možemo i o tome da raspravljamo. Napravili ste prvi korak i zaista bi bilo važno i ljekovito za Crnu Goru da nam kažete možda i poimenice, ko su ljudi koji su zarobili ovu Crnu Goru našu, ko su ljudi iz vlasti koji su je zarobili i ko su oni oko nje koji su zarad privatnih interesa koji je držę zarobljenom i uhapšenom.

Ja mogu odmah da vam nabrojim ovdje jedno 20-setak ljudi iz te branše koji su zarobili Crnu Goru i to sam više puta uradio, ali je za demokratske procese, čini mi se, važnije da sada vi to kažete, da skupite snage i hrabrosti. Ako to uradite ostaćete upamćeni kao neko ko se sa jednog značajnog nivoa vlasti usprotivio diktaturi, jednoumlju, samovolji, progону političkih neistomišljenika. Ako prećutate onda ćete i ostati, ovo što ste i danas, dakle dio sistema koji je zarobio Crnu Goru.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:25:28)

Hvala kolega Vučurović.

Odgovor daje ministar Darmanović.

Izvolite ministre.

SRĐAN DARMANOVIĆ (19.07.18 11:25:38)

Poštovani poslanice Vučuroviću,

Meni je drago što ste postavili to pitanje da bismo razjasnili šta sam ja zapravo rekao u Londonu na samitu, pa zbog šire javnosti ali i vas. Imam priliku da kažem da je u okviru Samita u Londonu organizovana panel diskusija na kojoj su ministri vanjskih poslova odgovarali na različita pitanja i zajednički sa predstavnicima organizacija civilnog društva i mladih komentarisali aktuelne teme i izazove sa kojima se suočavaju zemlje Zapadnog Balkana na svom putu ka članstvu u EU. To je bila jedna dobra interaktivna sesija između predstavnika vlada i predstavnika civilnog društva. Pa među pitanjima koje sam ja, kao i moje kolege iz Srbije i Makedonije dobili da prokomentarišemo našlo se i pitanje predstavnika civilnog društva u vezi sa eventualnim postojanjem fenomena takozvane zarobljene države.

Dozvolite i to da pojasnim da je izjava koju pominjete zapravo interpretacija u komentaru jednog od novinara kao što ste rekli ... standarda, koji su pratili pomenuti događaj, a čiji je prevod objavljen na našim medijima. Kao i obično mediji malo drugačije stavljaju naslove nego što je to dio samoga teksta, naslovi treba da privuku čitaoce, pa je tako došlo i do izvjesnog odstupanja u onome što je između naslova i samoga teksta ovoga puta. Naime, govoreći o fenomenu takozvane "zarobljene države", koji se odnosi na korupciju i depolitizaciju institucija, govorio sam zapravo o dugotrajnoj dominaciji države u zemljama našeg regiona, bez obzira na ideološki predznak tih društava, na dominaciju države koja traje duže od jednog vijeka. Država je bila dominantan akter i u predkomunističkom razdoblju, i za vrijeme komunističkih režima, pa i u postkomunističkom periodu. U tom smislu sam kazao da se ne može govoriti ni o kakvoj istoriji otvorenih društava na ovom prostoru u našem regionu, koji su sada iznenadno posljednjih godina zarobljeni od strane države, već naprotiv da su balkanska društva sa svim problemima koje smo imali i koje danas imamo, vjerovatno danas najotvorenija od kako postoje, komparativno posmatrano. U tom smislu rekao sam da je uprkos tome Evropska unija u svojoj strategiji za proširenjem na Zapadni Balkan konstatovala da u našim zemljama postoje elementi takozvane zarobljene države na određenim nivoima, zbog čega se upravo u pregovaračkom procesu sa zemljama kandidatima insistira na poglavljima 23, 24 i na šta države kandidati stavljaju poseban naglasak.

Prema tome, i kroz ovu elaboraciju je jasno da u Londonu nisam govorio ni o kome posebno, čak ni o kojoj državi posebno, nego načelno o problemima u društvima i državama na Zapadnom Balkanu, tako da je to to.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:28:30)

Zahvaljujem ministre Darmanović.
Komentar ima poslanik Vučurović.

JOVAN VUČUROVIĆ (19.07.18 11:28:35)

Da vam kažem, imam jedan određeni transfer blama u odnosu na vas, jer ne mogu da vjerujem, meni su ljudi potvrdili šta ste rekli, imam više izvora. Tamo je bilo preko 50 ljudi iz civilnog sektora, direktno ste rekli za Crnu Goru da je zarobljena država i da su je zarobili privatni interesi. Meni je žao što niste pronašli snage i hrabrosti da ovo saopštite gdje treba. Dakle, nije mjesto ni London, ni Moskva, ni Vašington. Baš me briga za sve njih, to ste trebali da saopštite ovdje u parlamentu, dakle da saopštite ono što ste rekli pred dosta ljudi u Crnoj Gori. I nije sve diplomatija, ovo što ste kazali pretrčali ste, meni je žao pravo da vam kažem vidim da ste pod pritiskom i da ste imali prijetnje zbog ovoga što ste izjavili u Londonu. Malo mi je, pravo da vam kažem neugodno, vidim da ste morali da izbjegnute tu izjavu, da je kamuflirate i ne znam, pravo da vam kažem kako bi nastavio ja svoju priču. Eto, jedino da vam objasnim šta je to. U pravu ste, Crna Gora je zarobljena država, ja znam da ste vi to izjavili, postoji 10 svjedoka, 50, u stvari 10 ljudi koji razumiju srpski jezik. I vama se sigurno nije slučajno omaklo da kažete nešto tako, vi

ponekad kad odete van Crne Gore izigravate profesora i demokratu a kad se vratiti ovdje, onda dođete pod udar ovih diktatora, ovih zlikovaca i vi tu potpuno legnete na rudu.

Dakle zarobljena država, u takvoj državi znači vrlo je jasno, mi iz Demokratskog fronta znamo šta je zarobljena država. Dakle, Crna Gora je prototip takve zarobljene države i niko to bolje ne zna od Demokratskog fronta koji se nalazi pod progonom i državnim terorom, odakle se komanduje i partijskim tužiocima, i partijskim sudijama, i policijom i tajnom policijom. U takvoj državi se razbijaju mirni protesti građana, truju se građani suzavcima i bojnim otrovima, hapse se i zatvaraju lideri, funkcioneri opozicije, protiv njih se vode montirani sudski procesi, poslanici se progone zbog izgovorene riječi u parlamentu. U takvoj državi nema slobodnih izbora ali za to ima ucjena, prijetnji, prebijanja, kupovina ličnih karata, afera snimak. U takvoj državi guši se sloboda medija, ubijaju se i napadaju slobodni novinari, caruje organizovani kriminal, politički nepodobni se tjeraju s posla. Univerzitet je zarobljen gospodine Darmanoviću. Ukidaju se naknade majkama, narod dovodi na ivice egzistencije, dok ljudi iz režima ne odgovaraju za limenke, KAP-ove, Željezaru, lenke, boksite, čitavi narodi se diskriminišu i mladi odlaze iz Crne Gore, a to vas uopšte ne interesuje i meni je zbog toga žao jer vi ste profesor. Vaši studenti odlaze iz Crne Gore...(Prekid).... zarobljena a vi čutite na to i umjesto da dignete glas, vi se Samo deset sekundi, vi očigledno gospodine Nimanbegu imate neki animuzitet prema meni, ja sam to primijetio već više puta.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:31:51)

Kolega Vučuroviću, samo vam vrijeme teče, vi trošite svoje vrijeme. Dovođite misao i vrijeme vam je isteklo.

JOVAN VUČUROVIĆ (19.07.18 11:32:01)

Dakle, vi ste kao profesor umjesto da dignete svoj glas...(Prekid)... zarobljene države, ovim današnjim istupom podržali da Crna Gora i dalje bude zarobljena. Nijeste htjeli da priznate ono što ste izjavili u Londonu, nego ste iskarikirali svoju izjavu, što ja još nijesam čini mi se čuo do sad u svom životu i pristali ste da Crna Gora ostane zarobljena.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:32:28)

Evo, ovim je isteklo vrijeme konačno i prelazimo na sljedeće pitanje, pošto ministre Darmanoviću nemate proceduralnih prava.

Kolega Nikolić nije tu pa će riječ da postavi pitanje kolega Ervin Ibrahimović. Izvolite kolega.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (19.07.18 11:32:48)

Poštovani potpredsjedniče sa saradnikom, uvaženi ministre, poštovane kolegice i kolege poslanici, draga dijasporo, poštovani građani,

Na osnovu člana 187 postavio sam poslaničko pitanje uvaženom ministru vanjskih poslova, gospodinu Srđanu Darmanoviću:

Poštovani ministre, da li očekujete da će se do kraja 2018. godine, okončati postupak priznavanja crnogorskih vozačkih dozvola u SR Njemačkoj, tj. da će se do kraja ove godini konačno potpisati izjave namjere o međusobnom priznavanju vozačkih dozvola između Crne Gore i SR Njemačke?

Kao što znamo jedno od osnovnih elemenata za ostvarivanje životnih potreba u zemljama Zapadne Evrope je svakako priznavanje crnogorskih vozačkih dozvola, odnosno zamjena za odgovarajuću državu. Od životne važnosti za našu brojnu dijasporu, svakako je potvrda toga i

mnogobrojni upiti koji stižu od naših građana iz SR Njemačkoj.

Prema nezvaničnim informacijama trenutno je na privremenom radu oko 25.000 naših građana. Taj broj svakako zaslužuje da se ozbiljnije posvetimo ovom problemu. Sami znate, pitanje priznavanja ovih crnogorskih vozačkih dozvola ili zamjena u odgovarajućoj državi gdje su je od posebne važnosti za naše građane. Ne možemo reći samo da se radi o uštedi novca, svakako priznavanjem ovih vozačkih dozvola naši građani bi mogli da konkurišu na bolje poslove i ono što svakako je važno, ne manje važno je omogućavanje bolje mobilnosti. Sami znate korišćenje auta je nasušna potreba ne samo u zemljama zapadne Evrope nego i u našoj domovini.

Poštovani ministre, da li dijelite sa nama optimizam, znači poslije vaše inicijative, službene komunikacije, zajedno u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, da podsjetim to traje već od 2015. vaša službena komunikacija od maja 2017. da li će to dovesti do pozitivnog odgovora kod organa Njemačke, odnosno da li vi dijelite sa nama optimizam da ćemo dobiti pozitivan odgovor od Njemačke.

Još jednom ću podsjetiti naše građane da ovaj optimizam sigurno podhranjujem time da smo evo već godinu dana punopravna članica NATO-a, da sa Saveznom Republikom Njemačkom Crna Gora ima prijateljske i veoma sadržajne odnose, posebno u oblastima koje su važne za pozitivno okončanje postupka evropskih integracija. Podsjetiću, znači unutrašnji poslovi, pravosuđe, ekonomija, nauka, kultura, itd.

Još jednom zahvaljujem na pažnji i očekujem vaš odgovor u pisanoj formi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:35:42)

Hvala kolegi Ibrahimoviću.

Riječ ima Srđan Darmanović, ministar vanjskih poslova, odgovor.

SRĐAN DARMANOVIĆ (19.07.18 11:35:51)

Poštovani poslaniče Ibrahimoviću,

Pitanje je naravno važno za naše građane koji žive u Saveznoj Republici Njemačkoj i imajući u vidu značaj potpisivanja Sporazuma o međusobnom priznanju vozačkih dozvola sa Saveznom Republikom Njemačkom, Ministarstvo vanjskih poslova posredstvom ambasade Crne Gore u Berlinu, u kontinuitetu radi na što skorijem postizanju dogovora.

U proteklom periodu u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i drugim nadležnim organima njemačkoj strani su dostavljene tražene informacije o uslovima i kriterijumima za polaganje vozačkog ispita, kao i statistički podaci o stanju bezbjednosti u saobraćaju u Crnoj Gori.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju konstatovan je zadovoljavajući nivo o uslovima i kriterijumima za polaganje vozačkog ispita kao i pozitivan trend opadanja saobraćajnih nezgoda. Savezno ministarstvo Savezne Republike Njemačke je stava da se nastavi praćenje trenda opadanja saobraćajnih nezgoda, naročito onih sa smrtnim ishodom. Do sticanja uslova za potpisivanje sporazuma o međusobnom priznanju vozačkih dozvola Ministarstvo vanjskih poslova će u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova u zadnjem kvartalu 2018. njemačkoj strani dostaviti nove podatke o stanju bezbjednosti u saobraćaju koji će, vjerujemo, ići u prilog potpisivanja Sporazuma sa Saveznom Republikom Njemačkom, tako da smo u tom pogledu optimisti. Inače, nevezano za ovaj odgovor, prije par dana u Izraelu posjetili smo jednu kompaniju mobilnih tehnologija koji se bave proizvodnjom uređaja koji smanjuju nezgode u saobraćaju. Procenat smanjenih saobraćajnih nezgoda je fascinantna, tako da to je možda izazov za ljude koji se bave digitalnim tehnologijama i za ljude koji se bave bezbjednošću u saobraćaju, da možda razmislimo o saradnji u tom pravcu. Ali, naravno to nema direktne veze sa ovim, čak i bez toga idemo ka optimističnom ishodu i vjerujem da će u nekom momentu naši statistički podaci biti dovoljan razlog za njemačko Savezno ministarstvo da odobri ovaj sporazum. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:38:18)

Hvala vam ministre.
Poslanik Ibrahimović, komentar na vaš odgovor.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (19.07.18 11:38:25)

Uvaženi ministre,

Zahvaljujem na odgovoru i optimizmu. Nadam se da naše dijaspore i iseljenici su zadovoljni vašim odgovorom i da vjerujemo da će njemački organi prepoznati inicijativu od našega ministarstva, odnosno od Vlade Crne Gore.

Koliko je važno priznavanje vozačkih dozvola u zemljama Zapadne Evrope, odnosno Savezne Republike Njemačke, pokušaću samo da pojasnim našim građanima koji su u Crnoj Gori i koji se nisu sretali sa tim problemom.

Kada naš građanin stigne u Njemačku on se susreće sa više problema. Znači prvi je nedovoljno poznavanje njemačkog jezika, nalaženje smještaja, sređivanje dokumentacije za rad, i mnogo mnogo toga. I kada imamo još problem da im se ne priznaju vozačke dozvole, odmah smo im umanjili šanse za aplikacije za kvalitetnija radna mjesta. Samim tim, ako kao primjer, znači ako naš građanin tamo aplicira za neko radno mjesto kažu, u redu šest mjeseci možete da radite, ali šta ćemo poslije?

Normalno, poslije uplaćuje da polaže vozački ispit. Ima olakšica, to je sporazum između država. Olakšica je što se oslobađaju određenog broja časova, ali i tamo kao i svuda u svijetu svaki minut je dragocjen.

Znači, pored novčane uštede naši građani moraju izdvojiti određeno vrijeme, ipak za ponovnu obuku i ponovnu vožnju, što je izuzetno veliki teret za naše građane. Ono što svakako treba da znaju naši građani, da se radujemo, da naše komšije Republike Srbije i Bosne i Hercegovine su potpisale izjavu namjere o priznavanju vozačkih dozvola sa Njemačkom. To se odnosi na sve one građane koji imaju više od šest mjeseci prebivalište u Njemačkoj, znači moći će da zamijene vozačku dozvolu koja će biti priznata i svakako ono što me, da ne kažem zabrinjava, ali imam jednu nejasnoću. Prošle sam godine u isto vrijeme postavio premijeru ovo pitanje. Naše crnogorske putne isprave od 2013.godine zadovoljavaju sve standarde evropske. Ne samo za Njemačku sa svim tim osiguravajućim kodovima i sa svim tim zabrinjava me da vjerujem da njemački organi sigurno brižljivo provjeravaju, ali ne mogu da shvatim da već evo treća godina ne možemo da dobijemo pozitivan odgovor od Njemaca.

Normalno, to je njihovo unutrašnje pravo, ali bih volio da uz vaše obećanje naše diplomatsko konzularno predstavništvo nastavi sa pojačanom inicijativom i da ono što je visoko na agendi naše Vlade olakšamo život naših građana koji se nalaze van Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:41:19)

Poštovane kolege,

Zahvaljujem. Ovim smo završili i pitanje koje je kolega Ibrahimović uputio Ministarstvu vanjskih poslova i zbog malih tehničkih razloga dajem pauzu od pet minuta pa ćemo nastaviti.

Hvala kolege.

Mislim, da otprilike možemo nastaviti sa radom.

Sledeći poslanik koji će postaviti poslaničko pitanje ministru Darmanovuću je kolega Slaven Radunović.

Izvolite, kolega Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (19.07.18 11:43:19)

Hvala predsjedavajući.

Nadam se da odgovor na ovo pitanje koje ja postavljam interesuje mnoge građane Crne

Gore. Naime bili smo svi, rekao bih, iznenađeni s kakvom je euforijom crnogorska Vlada dočekala mogućnost da se pridruži sankcijama koje je Evropska unija odredila Rusiji i da se solidariše sa Evropskom unijom uz tada obrazloženje kako zbog obaveza iz Pregovaračkog poglavlja 30 mora da usaglasi svoju spoljnu politiku sa spoljnom politikom Evropske unije. Zbog toga sam ja postavio ministru sledeće pitanje.

S obzirom na obavezu Crne Gore da usaglašava spoljnu politiku sa spoljnom politikom Evropske unije, kako je zvanično proklamovano prilikom uvođenja sankcija Rusiji da li Vlada planira da uvede sankcije i Sjedinjenim Američkim Državama kako su to uradile zemlje Evropske unije, kao mjeru citiram: "Mjeru odmazde protiv protekcionističkih mjera SAD nelegalnih i suprotnih pravilima Svjetske trgovinske organizacije".

Naime, mislim da je prekjuče u Briselu ili možda juče zasijedala Evropska komisija i odlučila da danas stupa treća vrsta mjera protiv Sjedinjenih Američkih Država na snagu pored već preduzete pravne akcije pred Svjetskom trgovinskom organizacijom i pored toga što su već određene neke tarife koje bi trebale da nadomjeste procijenjeni gubitak od dvije milijarde i osamsto miliona evra koji će da ima Evropska unija zbog uvedenih tarifa od 25% i 10% na čelik i aluminijum u Sjedinjene Američke Države iz Evrope, znači recipročno na uvoz viskija, motocikala i tako dalje iz Sjedinjenih Američkih Država, a sad se uvodi jedna vrsta kombinacija kvota i tarifa koja bi trebala da nadomjesti potencijalne gubitke.

Da li će Crna Gora sad postupiti shodno pregovaračkom poglavlju 30? Da li će da se isprsi i da uvede sanckije po istom pitanju?

Naravno, ministre ne izvozimo nikoga ne ugrožavamo isto je bilo i kada je sa Rusijom bilo u pitanju samo što smo ostali bez izvoza vina, što nam je eto jedini proizvod koji ima takvu kakvu prohodnost u inostranstvu.

U ovom konkretnom slučaju ekonomske neke specijalne štete nema, a evo recite da čuju građani Crne Gore da li ćete se isprsi kao što ste to uradili kada je bila Rusija. ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:46:20)

Hvala kolega Radunoviću.

Ministar Darmanović - odgovor na vaše pitanje. Izvolite.

SRĐAN DARMANOVIĆ (19.07.18 11:46:26)

Poštovani poslaniče Radunoviću,

Hvala za ovo pitanje, jer je to prilika da razjasnimo neke stvari, a naši građani nemaju tako često prilike da tako nešto čuju. Radi se o dosta stručnim stvarima.

Kao što je poznato u javnosti sankcije prema Rusiji uvedene su kao odgovor na nezakonitu aneksiju Prima iz Sevastopolja i radilo se o restriktivnim a ne o trgovinskim mjerama.

Odlukom Savjeta Evropske unije od 18.juna 2018.godine produženo je trajanje ovih restriktivnih mjera do 23.juna 2019.godine.

Sjedinjene Američke Države su marta ove godine uvele trgovinsku mjeru u vidu povećanja carinskih stopa do nivoa od 25% na uvoz čelika i 10% na uvoz aluminijuma i proizvoda od aluminijuma.

Uvođenje mjere je opravdano time da količina uvoza ovih proizvoda prijete da ugrozi nacionalnu sigurnost. Polazeći od navedenog Evropska unija, između ostalog juna ove godine takođe je uvela trgovinsku mjeru, dakle ne sankcije u cilju uspostavljanja ravnoteže kojom se carinske stope na ovoz uređenih proizvoda iz Sjedinjenih Američkih Država to su čelik, aluminijum i poljoprivredni proizvodi povećava za 10%, 25%, 35% i 50%.

Evropska unija je pojasnila da je mjera uvedena u skladu sa Sporazumom o mjerama zaštite od prekomjernog uvoza Svjetske trgovinske organizacije.

Crna Gora je od aprila 2012.godine punopravna članica Svjetske trgovinske organizacije i njena trgovinska politika određena, između ostalog i članstvom u ovoj organizaciji. Bilo koja članica Svjetske trgovinske organizacije ima pravo da uvodi trgovinske mjere, ako su takve

usaglašene sa Sporazumom Svjetske trgovinske organizacije. Ostale članice imaju pravo da u cilju utvrđivanja usaglašenosti sa Sporazumom STO pokrenu spor u skladu sa Aneksom II ovog Sporazuma kojim su propisana pravila i procedure za rješavanje sporova.

Tijelo za rješavanje sporova Svjetske trgovinske organizacije je organ koji negativnim konsenzusom usvaja odluke i daje preporuke u vezi sa predmetnim mjerama.

Shodno navedenom, Evropska unija je juna ove godine tijelu Svjetske trgovinske organizacije za rješavanje sporova dostavila zahtjev za pokretanje konsultacija povodom mjera Sjedinjenih Američkih Država, što je prva faza u postupku rješavanja spora.

Krajnju odluku usklađenosti mjere sa pravilima Svjetske trgovinske organizacije koju su uvele Sjedinjene Američke Države daće nadležno tijelo za rješavanje sporova. S tim u vezi aktivnosti Crne Gore u vezi sa ovim pitanjem takođe će zavisi od Odluke tijela za rješavanje sporova Svjetske trgovinske organizacije i naravno interesa Crne Gore.

Prema podacima MONSTAT-a izvoz čelika i aluminijuma iz Crne Gore u SAD-u u poslednjih šest godina gotovo da nije postojao.

Napominjemo i da je Crna Gora korisnik generalnih rješenja preferencijala odobren od strane Sjedinjenih Američkih Država čime se zapravo obezbjeđuje uvoz bez plaćanja carina na uvoz pojedinih industrijskih, poljoprivrednih proizvoda porijeklom iz Crne Gore.

Prema tome, ovo je ukratko rečeno odgovor na to pitanje koji je, prije svega usmjeren ka pravilima Svjetske trgovinske organizacije koje će Crna Gora, naravno sprovesti.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:49:28)

Hvala ministre.

Riječ ima poslanik Radunović, komentar na vaš odgovor.

SLAVEN RADUNOVIĆ (19.07.18 11:49:36)

Gospodine ministre, potpuno očekivan odgovor od ministra jedne Vlade koja nema kičmu. Zbog građana Crne Gore, citiram šta znači pregovaračko poglavlje 30 na koje ste se pozvali kada ste uvodili sankcije Rusiji iako ste rekli da su u pitanju bile neke restriktivne mjere. Kaže, ovo poglavlje se odnosi na zajedničku trgovinsku politiku Evropske unije, bilateralne sporazume s trećim zemljama, kao i razvojnu politiku i humanitarnu pomoć. Znači, parekselans se tiče ovoga što se dešava sa Sjedinjenim Američkim Državama i s ovim, nazovimo ih, protekcionističkim mjerama koje je Trampova administracija uvela, nije samo Evropska unija u pitanju nego i Kina, i Japan, i Kanada itd. Potpuno je nebitno. Ovdje se radi o principu. Potrčali ste da uvedete sankcije Rusiji zbog aneksije Krima, a da ne kažem s druge strane priznali ste Kosovo. Da ne ulazimo u te nelogičnosti, apsolutne nelogičnosti kada je međunarodno pravo u pitanju, kako se u jednom slučaju na jedan način ponašate, u drugom slučaju na drugi. Imali ste priliku da pokažete makar minimum suvereniteta, makar minimum digniteta, da sačuvate malo međunarodnog obraza Crne Gore i da se, eto, pridružite Evropskoj uniji. Vi čak ni Evropskoj uniji ne smijete da se pridružite u ovim mjerama da se nekome ne zamjerite. Razumijem zašto je tako. Toliko putera na glavi imate. Svi, posebno šef režima, da on nema mogućnost, jednostavno nikakvu da uđe u bilo kakvu konfrontaciju s bilo kakvim ozbiljnim političkim faktorom u svijetu. Jer, svako od njih ima podebeli dosije i može da radi šta hoće, posebno Sjedinjene Američke Države, da ne pominjemo aferu Telekom i sve ono što čeka tamo. Ne znam da li će moći u ovom procesu koji se otvorio protiv gospodina Obradovića i gospodina Ivanovića da se dođe do pune istine, mislim da neće, ali doći će neki drugi proces.

Mislim da ovaj potez, ovako skrivanje neće doprinijeti ni gospodinu Đukanoviću ni svima vama, nećete moći da se sakrijete od istine osim što ste dokazali pred građanima Crne Gore, ponoviti još jednom, da je ovo Vlada, na žalost i država na način kako je vi vodite bez kičme, bez autoriteta, koja crpi svoj međunarodni ugled ispunjavajući sve što se od nje traži. Ima jedan primjer, ružan je i zbog toga ne mogu da ga pominjem, makar ne u direktnom prenosu, ali lako bih

vam objasnio kakva je uloga Crne Gore i zašto na nju pokazuju prstom i govore da je ona primjer kako treba. Onima kojima odgovara što Crna Gora radi, naravno da je Crna Gora strašan primjer i da traže od svih da se ne ugledaju, da i drugi ispunjavaju interese tih zemalja koje ocjenjuju ko je dobar, a koji nije dobar. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:53:28)

Ovim smo završili pitanje kolege Radunovića.
Idemo na zadnje pitanje upućeno Ministarstvu vanjskih poslova.
Riječ ima kolega Andrija Nikolić. Izvolite, kolega.

ANDRIJA NIKOLIĆ (19.07.18 11:53:39)

Hvala, potpredsjedniče.

Zamolio bih samo za kratko da zaustavite vrijeme da bi se prosto usaglasili oko nekih procedura.

Juče smo se dogovorili da, ukoliko se pojavi neka intervencija, odnosno promjena u rasporedu, poslanici budu blagovremeno o tome obaviješteni. Kada smo juče zaključili radni dan, imali smo obavještenje da novi radni dan počinjemo setom pitanja upućenim Ministarstvu finansija, odnosno ministru Darku Radunoviću. Kako u međuvremenu nismo obaviješteni o promjeni plana, evo pošto sam u odnosu na tu informaciju planirao svoje obaveze i morao da poremetim neki raspored, volio bih da mi objasnite kako je došlo do promjene plana.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:54:29)

Na zahtjev ministra Darmanovića, mi smo dobili obavještenje da bi on zbog obaveza želio da do 12 sati završi danas, tako da je svim poslanicima u 8:47 ili 8:48 jutros poslata poruka kakav ide raspored. Takođe sam dobio tu poruku kao i vi, tako da mislim da je to bio razlog.

Sada izvolite pitanje.

ANDRIJA NIKOLIĆ (19.07.18 11:54:56)

Zahvaljujem, potpredsjedniče, na odgovoru. Ja tu poruku nijesam dobio, ali dobro. Vjerujem da ćemo u perspektivi postići punu ažurnost kada je riječ o ovim tehničkim stvarima koje će i vama i nama, a i predstavnicima Vlade u parlamentu olakšati poslove i procedure.

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru vanjskih poslova prof. dr Srđanu Darmanoviću postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

"Poštovani ministre Darmanoviću, da li Ministarstvo vanjskih poslova ima dugoročnu stratešku viziju diplomatske predstavljenosti Crne Gore u međunarodnim organizacijama prevashodno u sistemu Ujedinjenih nacija"?

Vlada Crne Gore je među vanjsko političke prioritete utvrdila razvijanje bilateralne i multilateralne saradnje, pomenute oblasti zahtijevaju veliku posvećenost, značajne resurse kako u smislu ljudstva tako i u materijalnom smislu, te dugoročnu stratešku viziju realne pozicije i mogućnosti Crne Gore posebno u multilateralnim formatima, njenu participaciju i predstavljenost. Mišljenja sam da agilnost na tom planu pogotovo kada je riječ o predstavljenosti naše zemlje u međunarodnim organizacijama poput Ujedinjenih nacija treba da bude jedan od prioriternih ciljeva multilateralne diplomatije. Nedovoljna predstavljenost u tijelima najvećih međunarodnih organizacija, pogotovo u sistemu Ujedinjenih nacija usporava pozicioniranje Crne Gore i eventualni uticaj koji bi, eventualno, mogla da ima.

S toga, imajući u vidu da iako multilateralizam bilježi krizu na globalnom nivou, neki bi rekli čak i eroziju i dalje je to najbolji okvirni mehanizam za diplomatsko predstavljanje malih zemalja.

Bez stabilnog institucionalnog poretka male zemlje nemaju uslove da se odupru eventualnim spoljnim pritiscima, a situacija kada one čine dio čvrstih pravila definisanog saveza pruža im mogućnost korišćenja dodatnih instrumenata međunarodnog uticaja. Imajući u vidu veoma ograničene kapacitete i resurse naše zemlje, a pored višestruko značajnih vanjsko političkih ciljeva koji se tiču integracije u Evropsku uniju, unapređenja i održavanja dobrosusjedskih odnosa i regionalne saradnje nameće se pitanje da li je realno razmišljati u pravcu pozicioniranja Crne Gore u međunarodnim organizacijama, posebno u sistemu Ujedinjenih nacija, te da li Ministarstvo ima plan dodatnih aktivnosti i angažovanja u tom pravcu. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 11:57:41)

Hvala, kolega Nikoliću.
Ministre Darmanoviću, vaš odgovor. Izvolite.

SRĐAN DARMANOVIĆ (19.07.18 11:57:50)

Prije nego što pređem na elaboraciju nešto malo širu oko ovog odgovora poštovanog poslanika Nikolića, pitanje koje je vrlo važno za našu diplomatsku mrežu, samo da kažem da od momenta kada sam preuzeo tu dužnost moja deviza što se tiče multilateralnih institucija je bila konkurišemo za svako dostupno mjesto, negdje ćemo proći, negdje nećemo proći. Ali, da napravimo jednu listu svih mogućih mjesta, ona će se pojavljivati na konkursima i gdje god imamo kandidate borimo se za ta mjesta, bilo da su službenička, dakle administrativna, bilo da su određene funkcije. To činimo s promjenljivim uspjehom.

Što se tiče elaboracije koja zapravo predstavlja i neki malo detaljniji odgovor na ovo pitanje, rekao bih da smo od obnove nezavisnosti čvrsto posvećeni i opredijeljeni ka punoj promociji multilateralizma i zajedničkog djelovanja u funkciji obezbjeđivanja mirnog, stabilnog, prosperitetnog i pravičnog svijeta i tako se ponašamo u multilateralnim organizacijama, prije svega sistemom Ujedinjenih nacija i drugima, naravno. S toga je u prethodnom periodu Crna Gora bila aktivan sudionik u pregovorima o ključnim multilateralnim ugovorima, a kao najznačajniji bih izdvojio Agendu za održivi razvoj do 2030. godine i ciljeve održivog razvoja. Kako bi se doprinijelo većoj vidljivosti i prepoznatljivosti Crne Gore u okviru multilateralnih foruma, primarni cilj je fokusirano djelovanje i zastupanje pojedinačnih tematskih pitanja. U prvom redu u oblasti očuvanja mira i bezbjednosti, održivog razvoja i promocija i zaštita ljudskih prava. Ovakav angažman doprinosi izgradnji kapaciteta za ispunjavanje preuzetih međunarodnih obaveza ali i boljoj pripremi Crne Gore za članstvo u organima i tijelima međunarodnih organizacija naročito u sistemu Ujedinjenih nacija. U tom kontekstu želim da ukažem da je u prethodnih 12 godina Crna Gora uspješno realizovala članstvo u izvršnim odborima programa, fondova i Agencija iz sistema UN, UNDP, UNFPA, UNOPS za period 2014 - 2016. ... za period 2017 - 2019. gdje smo i predsjedavajući sada do kraja ove godine. Izvršnom odboru UNESCO 2011 - 2015. kao i u Savjetu za ljudska prava UN 2013 - 2015. Vođeni ovim ostvarenim rezultatima postepenom izgradnjom kapaciteta i fokusiranjem djelovanja na konkretna pitanja od značaja za dalji razvoj našeg društva istakli smo kandidature za članstvo u glavnim organima UN, ekonomsko - socijalnom savjetu 2020 - 2022. Savjetu za ljudska prava 2022 - 2024. i Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija 2026 - 2027. godine.

Za članstvo u ovim organima aktivno lobiramo i razmjenjujemo podrške sa drugim zemljama gdje god je to moguće. Članstvo u pojedinačnim tijelima i organima međunarodnih organizacija zahtijevaju snažne kapacitete u zemlji, Ministarstvu vanjskih poslova, nadležnim resorima, ali i u diplomatsko konzularnim predstavništvima. U susret realizaciji pomenutih kandidatura u narednom periodu će se osnažiti kapaciteti misija u sjedištima međunarodnih organizacija Njujorku, Ženevi i Beču. Pored toga prethodni period donio je razloge za zadovoljstvo koji su između ostalog vidljivi i kroz crnogorsko priznanje sistema 2018.godine. Crna Gore je takođe vođenja željom da doprinese uspjehu mandata predsjednika Generalne skupštine UN Miroslava Lajčaka, našeg osvjedočenog prijatelja. Tokom prethodne godine ... mlađeg diplomatu

iz stalne misije pri UN u Njujorku u kabinet predsjedavajućeg i prema svim našim informacijama iz kabineta predsjedavajućeg to je bio jedan vrlo uspješan angažman. Dodatno je, veoma vidljivo učešće u vojnim i policijskim mirovnim misijama.

Ministarstvo vanjskih poslova je posvećeno i stvaranju baze podataka o crnogorskim državljanima zaposlenih u multilateralnim organizacijama. U ovom momentu imamo nekoliko desetina crnogorskih građana angažovanih u različitim multilateralnim organizacijama, a bilježimo porast interesovanja za zapošljavanje u ovim strukturama. Dakle, sve više naših ljudi na konkursima. Ministarstvo vanjskih poslova je 2018.godine podržalo aspiracije predstavnika civilnog sektora za angažman komitetima UN kao i drugim multilateralnim sistemima. Za predstavnike našeg civilnog sektora koji su se kandidovali lobirali smo jednako kao za bilo kojeg drugog predstavnika ili kandidata države i zbog toga smo veoma zadovoljni.

Svakako da na ovom polju postoji proces za dodatno unapređenje aktivnosti i osmišljavanja podsticajnih mjera i u tom segmentu bi bilo dugoročno i isplativo ali poznata finansijska ograničenja i limitirana mogućnost odstupanja iskusnih državnih službenika ograničavajući su faktor u obezbjeđivanju ove vrste podrške sistemu multilateralnih organizacija. Prema tome ...(Prekid)... koje ste postavili naš odgovor je da u okviru dostupnih mogućnosti kapaciteta, finansijskih mogućnosti činimo sve da jedna mala zemlja bude što bolje predstavljena i što aktivnija sa svojim poznatim stavovima u multilateralnim organizacijama prije svega u sistemu Ujedinjenih nacija. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:03:11)

Zahvaljujem ministre Darmanović.
Poslanik Nikolić, komentar na Vaš odgovor.

ANDRIJA NIKOLIĆ (19.07.18 12:03:17)

Hvala poštovani ministre Darmanoviću.

Evo Vi ste u svom odgovoru u mjeri mogućeg u odnosu na, rekao bih, uslove državne administracije i uslove u kojima funkcioniše crnogorska diplomatija dodirnuli sve one sfere koje, čini mi se, krucijalno determinišu našu multilateralnu diplomatiju. U tom smislu i Vi i ja znamo da lobiranje i finansijska potentnost države su ključni preduslovi za ostvarivanje pune diplomatske funkcionalnosti države u okviru svih multilateralnih foruma. U tom smislu takođe mislim da bi bilo važno da država Crna Gora jednom godišnje pored onih redovnih konsultacija koje predviđaju okupljanja predstavnika diplomatskog kora u Crnoj Gori i sastanke, odnosno konsultacije sa ministrom vanjskih poslova, predsjednikom Vlade obuhvati i onaj širi konsultativni nivo gdje bi smo dodatno razgovarali i unapređivali naše diplomatske aktivnosti kroz komunikaciju sa ostalim službenicima koji rade u okviru diplomatskih predstavništava i u okviru brojnih međunarodnih organizacija gdje je Crna Gora zastupljena.

Spomenuli ste Miroslava Lajčaka i čini mi se da je upravo Slovačka kao jedna od malih država primjer zemalja koje su ovrprezenti ili previše predstavljene u međunarodnim organizacijama imajući u vidu njene geografske gabarite. O tome svjedoči upravo primjer izbora gospodina Lajčaka na mjesto predsjednika Generalne skupštine Ujedinjenih nacija i čini mi se da je upravo to adresa gdje Crna Gora može u perspektivi snažnije promovisati svoje interese u okviru Ujedinjenih nacija. Uz uvjerenje da ćemo imati i na tom nivou frekventniju komunikaciju, ali prije svega i na ovom službeničkom gdje su diplomate prije svega obavezne da dominantno kreiraju i zastupaju ono što su interesi države Crne Gore i interesi državne politike Crne Gore svakodnevno radimo na unapređenju multilateralnih vidova crnogorske diplomatije. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:05:50)

Hvala Vam kolega Nikolić.

Ovim smo završili sva pitanja koja su bila usmjerena Ministarstvu vanjskih poslova. Želim se u vaše i u svoje ime zahvaliti ministru Darmanoviću na odgovorima i prelazimo na ministarstvo finansija.

Pozdravljam ministra Radunovića i najavljujem sledeći redosljed, koleginya Vuksanović Stanković, Konjević, Vukićević, Šćepanović, ukupno ima sedam pitanja i to je redosled.

Prva ima pitanje koleginya Draginja Vuksanović Stanković, izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (19.07.18 12:06:28)

Hvala vam potpredsjedniče.

Poštovni građani Crne Gore, uvaženi ministre Radunoviću,

Na osnovu Člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru finansija, gospodinu Darku Radunoviću, postavljam sljedeće pitanje:

Uvaženi gospodine Radunoviću,

Koliko je Vlada Crne Gore iz Budžeta, novcem svih građana, u drugoj polovini 2015. i tokom 2016.godine platila neizmirenih obaveza Fonda zdravstva Crne Gore? Da li je tačno da je bivši ministar zdravlja gospodin Budimir Šegrt u drugoj polovini 2015.godine obavijestio Vladu da su neizmirene obaveze Fonda zdravstva preko 34 miliona eura? Takođe, potrebno je da me obavijestite da li je iznos od 16 miliona eura predviđen predloženim rebalansom budžeta, iznos neizmirenih obaveza i da li je taj dug nastao tokom 2016. i 2017.godine. Odgovor zahtijevam i u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:07:35)

Hvala koleginya Vuksanović Stanković.

Izvolite ministre. Riječ ima ministar Darko Radunović.

DARKO RADUNOVIĆ (19.07.18 12:07:44)

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslanici, poštovana poslanice Vuksanović Stanković,

Reforma sistema zdravstva je jedna od ključnih zdravstvenih reformi koja je važna kako za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite tako i za smanjenje budžetskih izdataka za ovu oblast. Analizom troškova Fonda za zdravstvo zdravstveno osiguranje u poslednjih deset godina utvrđeno je kontinuirano postojanje nedostajućih sredstava u odnosu na sredstva raspoloživa u budžetu države. U odnosu na vaše pitanje u 2015.godini obezbijeđena su sredstva u iznosu od 36 miliona za pokriće neizmirenih obaveza Fonda za zdravstveno osiguranje iskazanih na 31.12.2014.godine. U 2016.godini obezbijeđena su dodatna sredstva u iznosu od šest miliona za pokriće neizmirenih obaveza fonda i za javne zdravstvene ustanove nastale do 2015.godine. Izmjenama Zakona o budžetu za 2016.godinu opredijeljena su dodatna sredstva u iznosu od 40,36 miliona eura za pokriće akumuliranih neizmirenih obaveza. Predlogom zakona o izmjenama Zakona budžeta za 2018.godinu predviđeni iznos od 16 miliona eura se odnosi na obaveze nastale tokom 2017.godine koje se odnose na liječenja van Crne Gore, bolovanje preko 60 dana i transfere za zdravstvene zaštite odnosno lijekove. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:09:30)

Hvala ministre Radunović.

Koleginya Draginja Vuksanović Stanković, pravo na komentar.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (19.07.18 12:09:38)

Uvaženi ministre, vi ste sada pred svim građanima Crne Gore, upravo potvrdili ono o čemu svi mi ovih godina govorimo, a to je: Da se stalno povećavaju budžetska sredstva za reforme i da se daju u Fond za zdravstvo Crne Gore. Mi podržavamo da se ta sredstva daju u Fond i da se sprovede reforme. Zašto? Da bi, prije svega, građani Crne Gore imali bolji i kvalitetniji zdravstveni sistem, da bi zdravstveni radnici počev od ljekara i medicinskog osoblja imali bolje plate i da bi na svima bilo bolje.

Međutim, očigledno je da troškovi Fonda zdravstva stalno, stalno i stalno rastu. Pa se postavlja pitanje koliko su ustvari naši građani i medicinski radnici zadovoljni sa ovim problemom.

Vi ste sigurno obaviješteni uvaženi ministre Radunoviću, da je u vrlo kratkom vremenu iz Crne Gore pošlo 98 ljekara. Sada ljekari uče njemački jezik i odlaze u Njemačku, medicinsko osoblje kroz medicinske sestre i druge zdravstvene radnike takođe uče njemački jezik, odlaze u Njemačku. Čak odlaze u zemlje koje su na sjeveru Evropske unije u Norvešku i Švedsku, jer naravno tamo je bolji standard.

Pa se postavlja pitanje zašto mi ulažemo u Fond zdravstva? Vi kažete reforma, a naš zdravstveni sistem se nalazi među najgorim zdravstvenim sistemima u Evropi. Naši zdravstveni radnici su najgore plaćeni. Vi znate da je poslata inicijativa Socijaldemokratske partije, da se povećaju lična primanja ljekarima i zdravstvenim radnicima. Naravno, Vlada se o to oglušila, a ono što takođe želim da vas pitam uvaženi ministre Radunoviću. Gdje idu desetina miliona eura koje građani Crne Gore daju, a sada ću vam reći gdje.

Prema podacima organizacije KOD naši poreski obveznici, građani plaćaju ljekove nekoliko puta više nego nekoliko eura, nego nekoliko puta više i to je pet do šest puta više nego u zemljama Evropske unije i regiona. Sada ću vam citirati pošto imam podatke te Agencije kod sebe. "Mi imamo lijek Valsacor koji u Crnoj Gori građani plaćaju 9,46 eura u zemljama regiona kutija je 1,96 eura. Singular se kreće od 20 do 46 eura u zavisnosti od apoteke do apoteke u Crnoj Gori, a u državama regiona 8 do 9 eura. Imate lijek Kodioval koji se u Crnoj Gori plaća od 18 do 19 eura, a u zemljama regiona 9 eura. Imamo lijek koji plaćaju epileptičari, antiepileptici a ovdje kutije otprilike se kreću oko 50 eura u zemljama regiona 18 eura. Lijek Tanakan, ovdje košta 15 eura, a u zemljama regiona 12 eura. Plaviks to je lijek koji ljudi piju, koji su ugradili stendove, znači to moraju da piju. Plaviks je otprilike 10,7 eura, čak po prijavama građana negdje se kreće od 19 do 25 eura u Crnoj Gori, a u zemljama regiona od 5 do 7 eura. Isti lijek, za isti problem, je lijek Briling, Briling je takođe kod pacijenata koji su ugradili stentove. Briling lijek 75 eura, a u Srbiji je 30 do 35 eura. Pa se postavlja pitanje ministre gdje ovdje ima logike i da li je po vama normalno da građani Crne Gore plaćaju ovoliko skuplje ljekove pet do šest puta nego što je to u zemljama ne samo regiona, nego u Sloveniji, u Hrvatskoj i zemljama Evropske unije.

Primjer iz prakse. Da li bi ste vi kao ministar finansija dopustili sutra da neki ministar koji može da kupi džipa za 30.000 do 40.000 plati taj džip 150.000 do 200.000 bi možda imao ... itd.

Postavlja se pitanje čemu vodi ovakva politika reforme o kojoj ste vi govorili, kad imamo ovakvu situaciju, gdje su nezadovoljni građani, nezadovoljni ljekari, zdravstveni radnici, pa pretpostavljam da i vi morate biti nezadovoljni sa ovakvim stanjem u zdravstvu. Evo sad radimo rebalans budžeta, ja vas pitam pretpostavljam sigurno da i Ministarstvo zdravlja ... samo posljednja rečenica.

Pošto je Ministarstvo zdravlja nastavilo sa praksom povećanja troškova do te mjere, pretpostavljam da je jedan od ključnih razloga za rebalans budžeta između ostalog i ova politika koja se vodi u Fondu zdravstva od strane resornog ministra zdravlja.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:13:50)

Hvala kolegice.

Ovim smo završili pitanje koje je bilo upućeno ministru Radunoviću.

Prelazimo na sljedećeg poslanika, to je pitanje koje je uputio kolega Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (19.07.18 12:14:32)

Poštovani građani, uvaženi ministre Radunoviću,

Više puta je Vlada pa i vi lično iskazivali snažnu potrebu za fiskalnom konsolidacijom naplatom svih onih dažbina koje pripadaju državi i jednakost svih pravnih lica i građana te države.

Podržavajući ta načela o kojima ste i vi i Vlada govorili, želim prosto da provjerim da li Zakon o reprogramu poreskih potraživanja se primjenjuje jednako za sve. Shodno tome postavljam sljedeće pitanje.

Sva pravna lica koja su u zakonskom roku sklopila sporazum o reprogramu poreskih dugovanja, bila su u obavezi da izmiruju utvrđenu mjesečnu ratu.

Takođe, da bi se poštovao zakon ta pravna lica pored mjesečne rate trebala su redovno izmirivati poreske obaveze iz tekućeg poslovanja, sa rokom kašnjenja najviše do 30 dana.

Molim vas da mi dostavite za 30 najvećih poreskih dužnika prema evidenciji Poreske uprave posljednji podatak iz maja 2018.godine sljedeće podatke zaključno sa 1.05.2018.godine.

Da li 30 najvećih poreskih dužnika koji su u reprogramu izmiruju mjesečne rate? Potrebno je podatke dostaviti za svako lice pravno pojedinačno i dokaz o posljednjoj mjesečnoj plaćenju tekućoj poreskoj obavezi.

Zašto vas ovo pitam, prije nego što date odgovor. Jer, od ključnih pozitivnih stvari koja se dešavaju u ekonomiji Crne Gore jeste činjenica da imamo rast bruto društvenog proizvoda, to je svakako za pohvalu.

Međutim, postavlja se pitanje da li zbog ovakvog poreskog duga država ima dovoljno sredstava da ispravi nekoliko nepravdi koje se u ovom društvu dešavaju. Jedna od njih je sljedeća 80.000 ili oko 45% ljudi u Crnoj Gori koji rade, imaju platu koja je manja od 250 eura.

Uvaženi ministre, 36.000 ljudi ima platu koja je manja od 193 eura, 41.000 ljudi u Crnoj Gori ima platu od 193 eura do 250 eura. Da li oni, njih 80.000 kojima je plata do 250 eura mogu normalno da žive? Njih 13.500 ima platu 194 eura. Da li je moguće da oni normalno žive od 194 eura? Njih 2.200 ima platu 195 eura. Njih 3.600 ima platu 196 eura, njih 1.184 ima platu 197 eura, njih 2.050 ima platu 198 eura, a platu 200 eura ima 4.814 radnika.

Da li je moguće da 80.000 ljudi, to je 45% od ukupne zaposlenosti koja je negdje između 180.000 i 190.000 mogu da žive sa ovim zaradama?

To je jedan kontekst.

Drugi kontekst je koliko država gubi pripadajućih poreza zbog toga što imamo male zarade u tom segmentu?

Podsjećam vas i završavam, da Crna Gora ima najmanji minimalac u regionu, ubjedljivo najmanju ima. Da ima najveća poreska opterećenja na zarade. Da u slučaju ovakve poreske nediscipline poreski dug iznosi preko 500 miliona eura. Država na žalost nema sredstava da koriguje minimalnu zaradu i da stvori kroz obezbjeđenje poreskih olakšica za najviša poreska opterećenja. Dakle da stvori uslove da nemamo 45% ljudi od ukupne zaposlenosti koji žive sa zaradama do 250 eura. Složit ćemo se, ja se nadam, ja i vi da je sa 250 eura nemoguće samo izfinansirati cijenu ovih lijekova o kojima je govorila koleginica Vuksanović, a da samo u zadnje dvije i po godine Fondu zdravstva Vlada vanredno zbog neracionalnosti, javašluka daje ukupno 52 miliona eura pride budžeta 200 miliona eura.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:18:41)

Ministar Radunović. Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (19.07.18 12:18:49)

Hvala predsjedavajući.

Poštovani poslanice Konjeviću,

Shodno o Zakonu o reprogramu poreskog potraživanja, poreski obveznici koji su imali poreski dug na dan 15.02.2017.godine, imali su pravo na reprogram i istog do 60 mjesečnih rata i uz uslov da uredno izmiruju tekuće obaveze koje dospijevaju nakon navedenog datuma.

U vezi sa vašim pitanjem, obrađeni su podaci za 30 obveznika sa najvišim iznosom duga, za koji je odobren reprogram. Ukupan reprogramirani dug za ovu grupu obveznika iznosi 63.626 hiljada od čega je za naplatu dospjelo 18.568.000. Iznos neplaćenih dospjelih obaveza po osnovu reprograma je 12.578.000 dok nije naplaćeno 5.989.000. Hiljade sam zaokruživao da ne bi bilo nesporeduma.

Novonastali dug ovih obveznika od 15.02.2017. godine zaključno sa 31.05.2018. godine iznosi 7.959.000 odnosno ukupan dug ovih obveznika dospio za naplatu iznosi 13.949.000. Nastao je znači zbrajanjem ovog prethodnog iznosa 5.989.000 i iznosa za novonastali dug 7.959.000.

U daljem tekstu je tabela koju smo vam dostavili u kojoj se vide pojedinačni podaci za svakog obveznika i statusu njihovog potraživanja. Ja doista ne bih iščitavao sve ove kompanije, odnosno pravna lica koja su ušla u tretman reprograma duga. Smatram doista važnim da naglasim jer smatram da to je neko objašnjenje zbog čega Poreska uprava, odnosno Ministarstvo finansija ima dosta visok stepen tolerancije kod naplate ovih reprograma. Želim da pomenem da u ovim kompanijama trenutno radi 3.927 radnika. To su velike kompanije za naše uslove i tolerancija i izvjesna doza fleksibilnosti u naplati potraživanja kod ovih klijenata, odnosno kod ovih poreskih obveznika jeste upravo iz razloga visoke zaposlenosti. Izvinjavam se zbog ovog lapsusa, nisu ovo klijenti nego poreski obveznici.

Vežano za ovo što ste pomenuli, a nisam bio u prilici za ljekove. Doista smatram, ja nisam kompetentan da vam odgovorim na ova pitanja i pominjanje samih cijena pojedinih vrsta lijekova nije u mojoj kompetenciji i to ćemo, ja se nadam, biti u prilici kada budemo raspravljali o rebalansu budžeta i o tim detaljima da govorimo. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:22:22)

Hvala ministre.

Kolega Konjević, komentar na vaš odgovor.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (19.07.18 12:22:29)

Zahvaljujem.

Ministre Radunoviću, znam da nije posao koji radite ni najmanje lak. Znam da nijeste čovjek koji je bio u sistemu državne uprave u prethodnom periodu nego ste se bavili uspješno bankarskim poslom, ali vi ste sada rekli jednu riječ koju ja mogu da razumijem, ali ne može da je razumije propis koji je usvojila ova skupština. Vi ste rekli ako sam ja dobro zapisao, uz izvinjenje da mogu da pogriješim, da je od 12 do 13 miliona dospjelo za naplatu, a nije naplaćeno, izvinjavam se ako griješim i da vi imate toleranciju, ne vi lično, imate toleranciju prema tome.

Ja ću vam pročitati šta piše u Zakonu koji se primjenjuje, uvaženi ministre Radunoviću. U članu 13 koji je predvidio ukidanje rešenja o reprogramu poreskog duga i uslove za, ukidne uslove, dakle da ne izvršava redovno svakog mjeseca isplatu mjesečne rate koja je utvrđena po reprogramu i kasni više od 30 dana sa plaćanjem tekuće obaveze po osnovu javnih prihoda. Pazite šta zakon kaže: ukoliko nijesu ispoštovani neki od ovih uslova poreski organ će, pazite, po službenoj dužnosti, dakle ne bilo kakvom tolerancijom ili netolerancijom, nego po službenoj dužnosti, pokrenuti postupak prinudnog izvršenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje poreski postupak. Ako se naplata poreskog potraživanja ne može izvršiti prinudnim izvršenjem, poreski organ će podnijeti prejdlog za pokretanje stečajnog postupka poreskog dužnika.

Ministre Radunoviću, ne možemo zakon primjenjivati na jedan način prema jednom pravnom licu, a na drugi način prema drugom pravnom licu. Smisao Zakona o poreskom reprogramu je bila da stvorimo povoljnije uslove za poreske dužnike, da im oprostimo kamate

ukoliko redovno plaćaju i izmiruju tekuće obaveze. Vi mi nijeste rekli, a ja pretpostavljam da ovaj iznos od 12 do 13 miliona eura nije rezultat neplaćanja mjesečnih rata, pretpostavljam kažem, nego je rezultat neplaćanja obaveza iz tekućeg poslovanja. To znači da ponovo akumuliramo poreski dug i da svrha Zakona o reprogramu gubi svoj smisao. Ja razumijem da treba voditi računa o 3.900 zaposlenih, razumijem, ali ministre Radunoviću uzmimo liste poreskih dužnika da ih ne otvaram sada. To su iste kompanije, iste kompanije koje su u velikim problemima koje ne mogu da izdrže tržišnu utakmicu i nije pošteno, nije fer. Narodski rečeno, završavam, a onda nije po zakonu, nije po zakonu da neko plaća porez(Pprekid).... a da neko ne plaća porez i samo još apropo jer je ministar Radunović pomenuo jednu drugu temu, saglasan sa vama, ali ću vam samo reći kad ste vi spomenuli kolegunica Vuksanović je pročitala koliko su lijekovi u Crnoj Gori skuplji nego u zemljama regiona. A pazite izjavu ministra zdravlja - cijene lijekova u Crnoj Gori se formiraju u odnosu na cijene lijekova u Srbiji, Hrvatskoj i Sloveniji. Postigli smo da je maksimalna cijena bilo kojeg lijeka u Crnoj Gori niža od prosječne cijene lijekova u sve tri navedene države. U ovoj državi mora postojati odgovornost za javno iskazanu riječ. Kolegunica Vuksanović je podsjetila, a ja sad vama kažem: građani nezadovoljni zdravstvenim sistemom, radnici dakle doktori, medicinsko osoblje nezadovoljni zaradama, a mi samo u zadnje dvije i po godine mimo budžeta od 200 miliona eura smo platili slovom i brojem 50 miliona eura neracionalnosti u sistemu zdravstva. ...(Prekid)..... Ja mislim da se nešto tu mora mijenjati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:26:40)

Hvala kolega.

Ovim smo završili pitanje koje je usmjereno ministru i najavljujem koleginicu Vukićević, nek se pripremi kolegunica Šćepanović.

Riječ ima kolegunica Anka Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (19.07.18 12:26:53)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, građanke i građani Crne Gore,

Ministru gospodinu Darku Radunoviću, ministru finansija postavila sam sljedeće pitanje:

Koja su ministarstva imala najviše troškova po osnovu isplata fizičkim, odnosno pravnim licima u periodu 2015.g. do 2017.g, za pogresno postupanje, odnosno nepostupanje državnih organa, a po osnovu sudskih presuda, uključujući vansudska poravnjanja, koliko iznose ukupne budžetske isplate za te svrhe u pomenutom periodu, i šta ste preduzeli, odnosno šta namjeravate preduzeti protiv odgovornih državnih funkcionera za višemilionske štete koje su na ovaj način nanešene državnom budžetu, odnosno građanima Crne Gore?

U 2017. godini, po osnovu tužbi građana isplaćeno je 20,2 miliona eura za neisplaćivanje naknade za prekovremene sate, godišnje odmone, tople obroke. Ono što ostaje nejasno je gdje je odgovornost funkcionera koji su donosili ove odluke kojima je nanešena šteta budžetu Crne Gore. Izostala je kao i po pravilu i u ranijim slučajevima primjena zakona da funkcioner ima obavezu da djelimično ili u potpunosti nadoknadi učinjenu štetu. U ovoj godini do marta, znači do marta 2018., podnešeno je 1.000 sličnih tužbi. Znači li to da ćemo i u 2018. godini imati nove višemilionske budžetske štete i znači li to kako smo juče imali ovdje priliku da čujemo ko je prošao kvalifikacije, prekvalifikacije u odnosu prema državi i poštovanju prema državi? Država se ne poštuje samo poštovanjem himne, zastave i jezika nego moramo biti svi kao pojedinci spremni da snosimo odgovornost za pogrešne odluke kojima smo toj istoj državi nanijeli štetu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:29:08)

Hvala koleginicu Vukićević.

Ministar Radunović odgovor na vaše pitanje.

DARKO RADUNOVIĆ (19.07.18 12:29:17)

Poštovana gospođo Vukićević, u vezi sa vašim pitanjem obavještavam vas da su ukupni troškovi budžeta po osnovu sudskih presuda iznosili 19,9 miliona eura u 2015., 26,5 miliona eura u 2016. i 19,4 miliona u 2017. Na žalost, ne mogu vam dati tačno, i ne raspolazem tačnim podacima koji se odnose na realizovanje vansudskim poravnanjima već je to potrebno jedino moguće obezbijediti kroz nadležne institucije. Nemamo tu valjane evidencije.

Ove tabele sa pregledom troškova po sudskim presudama po budžetskim korisnicima, odnosno institucijama dostavljam vam u prilogu i tu su tačno budžetski korisnici po godinama koliko je to bilo isplaćeno.

Ja moram da kažem da jesam sa vama saglasan da se mora u jednom trenutku pokrenuti inicijativa i utvrđivati odgovornost s tim što prije toga treba urediti potpuno sistem i odlučivanja i vođenja tačnih evidencija. To je prvi korak koji moramo uraditi jer ovo jesu značajna sredstva i sa ovim se mora stati na put. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:30:52)

Hvala ministre.

Komentar na vaš odgovor, koleginica Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (19.07.18 12:31:01)

Informacije koje ste upravo iznijeli a vodeći se podacima Zavoda za zapošljavanje Crne Gore koji za jedno radno mjesto daje pet hiljada eura, mi smo u prošle tri godine izgubili oko 12 hiljada radnih mjesta. Nama mladi najobrazovaniji odlaze, Evropa hoće ono što je najbolje, a mi to najbolje puštamo da ode, na žalost i ne umijemo da sačuvamo za sebe 12 hiljada radnih mjesta zbog grešaka javnih funkcionera.

Da, na drugoj strani imamo u javnoj administraciji preko 100 hiljada zaposlenih koji su u velikom broju zaposleni kroz organizovano predizborno zapošljavanje, jer ne znam kako bih drugačije mogla nazvati zapošljavanje, ako se u izbornoj godini u javnoj ustanovi tri puta mijenja sistematizacija i broj zaposlenih poveća za najmanje 20%. I mladi ljudi koji imaju znanje i vještinu će otići, Crna Gora neće uložiti u svoju budućnost, a novca fakat ima. Ima da se plate tuđe greške, zaduživanja nam ne ide loše. Ali, nemam ništa ni protiv tog zaduživanja samo uložite taj novac u mladost Crne Gore i sačuvajte je da ostane ovdje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:32:15)

Hvala koleginice Vukićević.

Prije nego što sljedeća poslanica postavi pitanje, znači najavljujem koleginicu Šćepanović, pa kolegu Martinovića, Nikolić i Knežević.

Koleginice Šćepanović izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (19.07.18 12:32:33)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru finansija postavljam sledeće poslaničko pitanje:

Koje opštine i koja pravna lica su, od stupanja na snagu Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, postupila po članu 10 istog zakona?

Obrazloženje: Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru stupio je na snagu 16.03.2016.godine. Važan segment ovog zakona su elementi fiskalne održivosti. Članom 10 Zakona predviđeno je da prilikom planiranja budžeta, lokalna samouprava čije obaveze po osnovu otplate hartija od vrijednosti, kredita, garancija i poreza i doprinosa prelaze 10% tekućih prihoda ostvarenih u prethodnoj godini, dužna je da smanji sredstva za zarade za 10%, osim lokalna samouprava koja redovno izmiruje svoje obaveze.

Stavom 2 istog člana propisano je da pravna lica iz člana 2 stav 1 tač.3,5 i 6 ovog zakona nezavisno ili regulatorno tijelo osnovano u skladu sa zakonom; agencija, privredno društvo koje je u većinskom vlasništvu države ili u drugom pravnom licu čiji je osnivač država ili vrši javna ovlašćenja; agencija ili privredno društvo koje je u većinskom vlasništvu lokalne samouprave ili u drugom pravnom licu čiji je osnivač lokalna samouprava ili vrši javna ovlašćenja koja su u prethodnoj godini ostvarila gubitak u poslovanju, dužna su da smanje ukupan fond zarada za 10% u prvoj godini i dodatno 5% u narednoj kalendarskoj godini.

Imajući u vidu ove zakonske obaveze, interesuje me koje su to opštine kao i pravna lica u smislu ovog zakona, ukoliko su ostvarila gubitak u poslovanju, koja su poštovala član 10 zakona, te smanjila ukupan fond zarada, kao i koje su mjere sprovedene od strane ministarstva ukoliko nije poštovan navedeni član zakona?

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:34:34)

Hvala vam kolegice Šćepanović.

Izvinjavam se što nisam mogao održati red u Skupštini, ali kolege su malo glasnije pričali. Ministre Radunović, odgovor. Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (19.07.18 12:34:46)

Poštovana poslanice Šćepanović,

Ja neću ponavljati i citirati članove Zakona koje ste vi već pomenuli u vašem pitanju. Nadovezao bih se da nadalje članom 39 pomenutih zakona, navedenih zakona propisano je da poslove inspeksijskog nadzora nad primjenom ovog zakona vrši budžetski inspektor u skladu sa ovim zakonom i zakonima koji uređuje inspeksijski nadzor i fiskalna odgovornost. S tim u vezi, obavještavam vas da Ministarstvo finansija nema informacija da je neka lokalna samouprava na teritoriji Crne Gore niti pravno lice iz člana 2 stav 1 tačka 3, 5 i 6 navedenog zakona koji su u prethodnoj godini ostvarili gubitak u poslovanju smanjila ukupan fond zarada.

Moram da napomenem da Ministarstvo finansija nije preduzimalo kaznene mjere posredstvom budžetskog inspektora, koji je ovlašćen da iste preduzima, jer ovo radno mjesto nam je upražnjeno od kraja 2016. godine, a na javni oglas tokom prethodne godine nije bilo prijavljenih kandidata. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:36:01)

Hvala ministre.

Komentar vašeg odgovora kolegice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (19.07.18 12:36:06)

Ja se zahvaljujem, ali ja praktično nijesam dobila odgovor na moje postavljeno pitanje, jer kako sam shvatila upravo zbog toga što Ministarstvo nema budžetskog inspektora, upravo iz tog razloga vi nemate informacije niti za lokalne samouprave niti za ova pravna lica.

Znači Zakon je stupio na snagu 2016. godine, sada je 2018. godina i mi još uvijek ne možemo da nađemo adekvatan kadar za budžetskog inspektora koji je, složićemo se, u cijeloj ovoj

priči Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti takođe, kao i Zakona o zaradama izuzetno važno, jer bez inspekcijskog nadzora besmislena je i primjena zakona. Ja sam samo htjela da pitam, vidim da ste pokušavali da nađete odgovarajući kadar, da li ste raspitali novi oglas za budžetskog inspektora i da li ste imali u vidu da je Zakonom o inspekcijskom nadzoru predviđeno da ukoliko nema adekvatnog kadra, da i zaposleni u Ministarstvu finansija, takođe može, shodno tom zakonu, da dobije ovlašćenje da vrši inspekcijski nadzor u određenoj oblasti. I ako ste raspisali taj poziv kad očekujete da ćete imenovati toga inspektora. Ovo pitam jer je takođe važno i sa aspekta kontrole rješenja o zaradama koje takođe zaposleni u javnom sektoru, koje takođe kontroliše i budžetski inspektor.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:37:51)

Hvala kolegice Šćapanović.

Mogu konstatovati da smo završili pitanje. I kao što sam najavio, da li ministar želi da za dopunsko pitanje koje je kolegica postavila na kraju, želi dati sad odgovor. Ministre?

Evo, znači zbog javnosti, ministar će kasnije u komunikaciji sa vama na sljedećoj sjednici, ... Izvolite jednu rečenicu.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (19.07.18 12:38:23)

Samo da se zahvalim ministru i svakako nijesam očekivala, nije očekivao da ću imati ovo dopunsko pitanje i saglasna sam potpuno da mi u pisanoj formi naknadno dostavi.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:38:32)

Hvala kolegice Šćapanović.

Sljedeći poslanik koji postavlja pitanje je kolega Momčilo Martinović. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (19.07.18 12:38:42)

Uvaženi predsjedavajući, poštovani kolegice i kolege poslanici, poštovani predstavnici, odnosno predstavnice Ministarstva finansija i poštovani građani,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministarstvu finansija, ministru finansija gospodinu Darku Radunoviću, postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Kada možemo očekivati početak funkcionisanja Rivolving fonda, kao instrumenta finansijske podrške za lokalne samouprave u cilju efikasnijeg i efektivnijeg korišćenja raspoloživih bespovratnih sredstava iz fondova Evropske unije?

Obrazloženje: Uspostavljanjem instrumenata finansije podrške opštinama, Glavnom gradu i Prijestonici Cetinje za prefinansiranje EU projekata definisano je strategije reforme javne uprave za 2016 - 2020. godinu. Kao značajni instrument ovako definisanog strateškog cilja jeste i uspostavljanje Rivolving fonda za opštine od strane Vlade. Uz značajnu podršku tadašnjeg Ministarstva evropskih poslova, Ministarstva javne uprave, Ministarstva finansija, Odbora za Evropske integracije Skupštine Crne Gore i naravno zajednice opštine koja uz svu praktičnu podršku i stručnu dala značajan doprinos cjelokupnom procesu što je u konačnom svoje mjesto i našla u Zakonu o budžetu Crne Gore za 2018. godinu.

Akcionim planom 2018 - 2020. godina za sprovođenje strategije reforme javne uprave Crne Gore za period 2016 - 2020. godina predviđeno je donošenje novog Zakona o finansiranju lokalne uprave u ovoj godini, čime bi se obezbijedio zakonski okvir za formiranje Rivolving fonda i uslove za korišćenje sredstava ovog fonda.

Naročito je važno, imajući u vidu potrebno obezbjeđenje značajnijih sredstava za realizaciju opštinskih razvojnih projekata, povećanjem iznosa IPA programa u novom budžetu Evropske

unije, te kvalitetnu pripremu za korišćenje budućih strukturnih fondova Evropske unije.

Potrebno je napomenuti da crnogorsko društvo, a posebno lokalne samouprave su prošle kroz program jačanja kapaciteta u korišćenju EU fondova, stečenim iskustvom kao i uspostavljenom saradnjom sa inostranim partnerima, stvoreni su kvalitetni preduslovi za aktivno učešće naših opština u prekograničnim i transnacionalnim EU programima saradnje kao i drugim programima unije.

Međutim, sve to nije dovoljno. Da bi se postigao veći procenat iskorišćavanja predpristupne podrške jer kapaciteti lokalnih samouprava u Crnoj Gori da apsorbuju ovakva sredstva nijesu dovoljni u smislu sopstvenih finansijskih kapaciteta. Tako da je potrebno jačati lokalne zajednice u smislu podrške za prefinansiranje projekata Evropske unije.

Shodno navedenom, potrebno je da nas upoznate sa aktuelnom situacijom, kao eventualnim zakonskim preprekama da ovaj mehanizam ugleda svjetlost dana, takođe je potrebno da se informiše koji su koraci konkretno koji će se preduzeti na prevazilaženju aktuelne situacije, kako bi opštine institucionalno mogle unaprijediti stepen iskorištenja bez povratne podrške u okviru integracionih procesa. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:41:45)

Hvala kolega Martinović.
Niste prekoračili, na vrijeme ste završili.
Izvolite ministre.

DARKO RADUNOVIĆ (19.07.18 12:41:55)

Poslaniče Martinoviću, imajući u vidu finansijske probleme opština, Ministarstvo finansija je predložilo da se izmjene važeća zakonska rešenja koja regulišu sistem finansiranja opština, vodeći računa o stabilnosti izvora finansiranja i optimalnosti rashoda opštine. U toku su aktivnosti na izradi novog Zakona o finansiranju lokalnih samouprava kojim se između ostalog predlaže i uvođenje Instituta Revolving fonda.

Očekujemo da će predmetni zakon biti donešen do kraja tekuće godine. Novim zakonskim rešenjima predviđa se uspostavljanje fonda koji će funkcionisati po tzv. revolving modelu i čija je svrha stvaranje mogućnosti da se opštinama u vidu pozajmice opredijele sredstva neophodna za prefinansiranje projekata koji se finansiraju iz donatorskih sredstava. Uslov za korišćenje sredstava ovog fonda je prethodno potpisan ugovor između opštine i donatora ili vodećeg partnera na projektu. Sredstva će biti izdvojena na posebnom računu kod Ministarstva finansija i kada se odobri projekat i kada njegova realizacija otpočne postoji praksa da donator poslije prvog evolucionog perioda refundira sredstva za taj period i avansira sredstva za nastavak projekta. Shodno tome, lokalna samouprava koja je korisnik pozajmljena sredstva vraćala bi u Revolving fond i u relativno kratkom roku, što optimizuje korišćenje ovih mogućnosti i čini je dostupnom većem broju opština.

Zakon o budžetu za 2018. godinu na ime Revolving fonda planirana su sredstva u iznosu od 500.000 eura i ukoliko se novi Zakon o finansiranju lokalne samouprave usvoji do kraja tekuće godine i time stvore normativne pretpostavke za korišćenje ovih sredstava opštine će biti u mogućnosti da ista koriste u tom periodu.

Osim navedenog, Vlada će nastaviti sa dosadašnjom praksom obuke lokalnih službenika i podrške mreže opštinskih projekt menadžera u cilju unapređenja procesa, pripreme kvalitetnijih projekata i korišćenja bezpovratih sredstava iz EU fondova. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:44:12)

Hvala, ministre.
Komentar na vaše pitanje ima kolega Martinović.

MOMČILO MARTINOVIĆ (19.07.18 12:44:19)

Poštovani ministe,

Ova tema je takođe i prethodne godine bila aktuelizovana i vidjeli smo da je ona ugledala svjetlost dana kao što ste vi to potvrdili da određena sredstva su izdvojena na određenoj poziciji u iznosu od pola miliona eura za ovu svrhu. Međutim, shvatili smo da postoje zakonske prepreke koje očekujemo da će biti ubrzo i prevaziđene.

Ono što je možda značajno pomenuti, ali vi ste to dosta u vašem obrazloženju i hvala vam na tome, kazali ste što to znači Revolving fond, jer dosta da kažem i naših građana, ali takođe i onih koji će se baviti direktno realizacijom projekata na lokalnom nivou, potrebno je da znaju što to znači. Da to nisu bezpovratna sredstva, nego da će se ona u određenom fondu koji bude uspostavljen na ovaj način kao što ste vi kazali biti dostupna i u određenom periodu će biti vraćena u taj isti fond. Tako da će se ona takođe u nekom narednom periodu koristiti za druge opštine koje budu korisnici ovakvih mehanizama predpristupne podrške.

Ono što bih vas molio kada budete razmišljali o tom periodu za povraćaj sredstava jedinica lokalne uprave da on bude oročen negdje na godinu dana, jer znamo da su procedure u evropskim da kažem institucijama, da prvi evalucionni period koji ste vi pomenuli jeste nakon šest mjeseci, kada opštine predaju svoje izvještaje i takođe postoji period za šest mjeseci da ta sredstva budu zanovljena. Tako da neki optimum za rad ovih jedinica lokalne uprave da bi mogli kvalitetno iskoristiti ovaj fond nekih 12 mjeseci. To bih vas molio kao jednu sugestiju da imamo u vidu kada budemo razgovarali o novijim rešenjima o Zakonu o finansiranju lokalne uprave.

Ono što je takođe vrlo bitno, a to jeste da institucionalno jačamo jedinice lokalne uprave, jer znamo da predstoji jedan značajno dinamičan period za iskorišćavanje ovakvih fondova, a mislim da će nam i u ocjenama i u izvještajima polugodišnjim, koji dobijamo od nadležnih institucija Evropske unije značajno koristiti i stepen iskorišćenosti tih sredstava, kao pokazatelj naše spremnosti da jednostavno ispunjavamo uslove i da smo sposobni da se priključimo punopravno Evropskoj uniji.

Ono što je jako bitno pomenuti jeste da treba koristiti mehanizam zajednice opština, koja je takođe bila inicijator određenih aktivnosti po ovom pitanju i da treba njihove stručne kapacitete iskoristiti i da na taj način ih uključiti ih da otprilike uslovno rečeno naprave određene modele projekata, jer znamo da lokalne uprave uglavnom u nekih od dva do tri sektora najviše apliciraju sa tim projektima i da bi olakšali i proceduru i vremensko trajanje tog samog apliciranja, da se naprave određeni modeli koji bi se kasnije koristili ne samo za jednu jedinicu lokalne uprave, nego i za veći broj jedinica lokalne uprave.

Znamo da je ovo značajna tema. Ja sam je namjerno potencirao ponovo. Smatram da ćemo upravo iz zaključaka koje ste donijeli, odnosno odgovor na moje poslaničko pitanje, krenuti...(Prekid)... jedinice lokalne uprave imati benefita po ovom osnovu i da će ostvariti ono što je prioritetan cilj po pitanju korišćenja ovih fondova. Zahvaljujem puno.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:47:29)

Zahvaljujem, kolega Martinoviću.

Prije nego što dam riječ sledećoj poslanici, samo da vas obavijestim da poslije Ministarstva finansija biće ministar prosvjete, pa ministarka nauke itd.

Sada riječ ima kolegistica Ana Nikolić.

Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (19.07.18 12:47:54)

Hvala potpredsjedniče.

Koristeći svoje poslaničko pravo, a na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore,

ministru finansija gospodinu Darku Radunoviću postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Da li Ministarstvo finansija pri izradi kvantitativnih analiza i ocjena uticaja strukturnih reformi, koristi makroekonometrijski model kao analitički instrument nazvan tri m, odnosno Montenegro makroekonometrijski model i ako ga koristite u kojoj mjeri?

Obrazloženje pitanja. Reforma ekonomskog upravljanja predstavlja prioritet za Crnu Goru. Program ekonomskih reformi ima za cilj unapređenja ekonomskih politika, inkluzivan rast Crne Gore u svim oblastima. Pitanje je kakve su analizama i ocjenama realizacije programa ekonomskih reformi dolazi do realnih pokazatelja najvažnijih indikatora, koji korespondiraju sa realnim i stvarnim životom, do stope privrednoga rasta, visine GDP-a, indikatora potrošnje, indikatora uvoza, indikatora izvoza, stope zaposlenosti, odnosno stope nezaposlenosti itd.

Naime, u proteklih godinu i po dana po saznanju znamo iz medija i iz informacija koje nalazimo na sajtu Ministarstva finansija, da je Ministarstvo finansija zajedno sa ekspertima iz Evropske unije postiglo značajne rezultate realizacijom projekta u oblasti finansijskog planiranja i programiranja.

Projekat nosi naziv podrška procjeni makroekonomskog uticaja...reformi i finansirani iz IP za 2014.godinu.

Ministarstvo finansija je u okviru ovog projekta dobilo nadograđeni makroekonometrijski model nazvan 3M.

Za izradu projekcija koje će služiti u procjeni prognoza fiskalnog i makroekonomskog uticaja implementacija mjera strukturnih reformi.

Karakteristike ovog modela se ocjenjuju veoma značajnim pri čemu se posebno pozitivno ocjenjuje i njegova prilagođenost otvorenoj crnogorskoj ekonomiji. S toga zaista cijenim da je jako važno da ministar Radunović danas pojasni, kao prvo detalje u primljeni ove metode da li su pokazatelji neto efekata programa ekonomskih reformi 2018 - 2020.godina dobijeni upotrebom pomenutog modela i obzirom da smo i imali prezentaciju od našeg premijera u prethodnim danima stope rasta koje smo ostvarili za prvi dio 2018.godine i da li pokazatelji dobijeni upravo ovom metodom, pokazuju da će odgovorne mjere javnih politika Vlada Crne Gore uticati na rast GDP-a za 5,1% do kraja perioda, naravno i na veći nivo zaposlenosti. Tako da je ovo jako važno zaista da nam gospodine ministre da nam date pojašnjenje o svim ovim pokazateljima koje slušamo ...(Prekid)... kao egzaktne. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:50:57)

Hvala kolegice Nikolić.

Ministre Radunoviću, dajte odgovor. Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (19.07.18 12:51:04)

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslanici, poštovana poslanice Nikolić,

Postojeći model za makroekonomske projekcije koji se koristi u Ministarstvu finansija bazirane na pristupu finansijskog programiranja i kreirane uz pomoć stranih eksperata iz MMF-a i tehničke podrške Vlade, odnosno države Slovačke.

Zbog relativno male crnogorske ekonomije makroekonomske projekcije su rađene po pristupu ekspertske procjene, a na bazi poštovane metodologije sistema nacionalnih računa, kao i praćenja realnih kretanja makroekonomskih indikatora. Srednjoročne projekcije i Ministarstvo finansija predstavljaju zvanične projekcije Vlade, a koristi ih i Centralna banka Crne Gore i pomenute projekcije predmet su ekspertske diskusije tokom prolječnih i jesenjih sastanaka na forumima zemalja Zapadnog Balkana i Turske u Evropskoj komisiji.

U okviru IPA 2014. Projekta podrške za procjenu makroekonomskog uticaja strukturnih reformi unaprijeđeni postojeći model za makroekonomske projekcije i razvijen model za procjenu uticaja strukturnih reformi definisanih u programu ekonomskih reformi na makroekonomski indikator.

Takođe, kroz drugi model moguće je izračunati uticaj velikih infrastrukturnih projekata

finansiranih iz budžeta na ekonomski rast. Eksperti su analizirali trenutnu situaciju u Ministarstvu finansija i drugim resornim ministarstvima i na osnovu pregleda i nadogradnje makroekonomskih modela predstavili su model zaposlenima i obučili ih za njegovo korišćenje.

Model koji se trenutno koristi je unaprijeđen i dalje se razvija na način da obezbijedi projekcije bruto domaćeg proizvoda, potrošnju, zaposlenost, uvoz, izvoz, investicije i druge makroekonomske pokazatelje konkurentnosti u scenariju sa i bez reformskih mjera, odnosno politika.

Strukturni model će pratiti glavne makroekonomske odnose u ponašanju i identitete, jer će se ekonomija posmatrati u četiri sektora: realnom, eksternom, monetarnom i fiskalnom, da bi se zadovoljile karakteristike crnogorske ekonomije model koji je razvijen ima karakteristike modela za malu i otvorenu ekonomiju, s obzirom na specifične karakteristike u monetarnom sektoru u crnogorskoj ekonomiji. Tu prvenstveno mislimo na euroziciju, nedostatak podataka o monetarnim agregatima, ograničenu monetarnu politiku.

Model sadrži mehanizme koji omogućavaju uključivanje dugoročnih efekata strukturnih politika na agregatnu ponudu kao i kratkoročni uticaj na tražnju.

Model za procjenu uticaja strukturnih reformi baziran je na programu ekonomskih reformi od 2018 - 2020.godine i predviđa koliki će biti neto efekat na bruto domaći proizvod i najvažnije makroekonomski indikator. Neto efekat podrazumijeva razliku između rezultata ostvarenih sa realizacijom mjera javnih politika i bez primjene istih.

Model takozvani 3M, predviđa da će neto efekat na realni rast bruto domaćeg proizvoda sa i bez uticaja mjera javnih politika iznositi 5,1 odnosno njihov neto efekat na zaposlenost iznosiće 2,2%.

Probno korišćenje modela uz pomoć eksperata biće sastavni dio Programa ekonomskih reformi od 2019-2021.godine na način da će biti projektovani glavni makroekonomski indikatori i izračunat uticaj svih mjerljivih, javnih politika, prikazanih u ovom dokumentu.

Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:55:05)

Hvala ministe.

Na komentar vašeg odgovora, kolegistica Nikolić. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (19.07.18 12:55:08)

Ja se zahvaljujem ministru na odgovoru i molim vas da odgovor dobijem i u pisanoj formi, a prosto bih sada imala jedno dopunsko pitanje ukoliko ministar naravno može da odgovori, a ako ne i to da doda u tom pismenom odgovoru, a to je - Da li će se pri sad novoj izradi Programa ekonomske reforme koja će važiti za '19 - 21.godinu koristiti ovu metodu? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:55:37)

Ministre, imate dopunsko pitanje.

Da li želite da sada date odgovor?

Ministar kaže da će pismeno odgovoriti.

Ovim zaključujemo pitanje i prelazimo na poslednje pitanje Ministarstvu finansija. Pitanje je uputio kolega Milan Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (19.07.18 12:55:58)

Zahvaljujem potpredsjedniče Nimanbegu.

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, ministru Radunoviću, postavio sam sledeće poslaničko

pitanje:

Zašto radnici u Crnoj Gori plaćaju doprinose koji spadaju u red najvećih opterećenja na primanja u regionu?

Gospodine Radunoviću,

Ja sam u jednoj raspravi kada ste vi ovdje obrazlagali budžet krajem 2017.godine, vaš budžet nazvao Čepurcima i čituljom simbolično i sad bih razradio to svoje poređenje i crnogorsku državu i ovaj fiskalni sistem, uporedio sa jednim kockarom koji je izgubio sve na ruletu i pokeru, sve založio pod hipotekom, pozajmio se kod zelenaša, kamatu vraća novom kamatom i novim zaduženjima i došao u situaciju da više nema gdje ni da se pozajmi i da je jedan od logičnih poteza koji će napraviti da se objesi neđe na obali Morače ili da se ubije iz pištolja. To ću vam vrlo jasno obrazložiti kroz nekoliko stavki.

Vi ostvarujete najveće prihode preko poreza PDV-a i akciza od 51,5%. Ni jedna država u svijetu ne puni svoj budžet preko poreza na ovakav način i sa ovolikim iznosom od 51,5%. PDV na hranu i bezalkoholna pića nam je najveći u Evropi. Porez na dobit je potpuno beznačajna stavka kao prihodna stavka u budžetu učestvuje 2,97% i to je najmanje učešće od 2006.godine, gospodine Radunoviću, a tada je bila referendumska godina i svi znamo zašto je tada porez na dobit bio najveći, jer je bilo neophodno ukrasti referendum i izbornu volju građana Crne Gore. Jedino je 7,8 - 2008.godine bilo i to opet pred predsjedničke izbore kada je bilo neophodno Filipa Vujanovića ponovo postaviti na mjesto predsjednika.

Doprinosi učestvuju sa 30% u tekućim prihodima, a naknada za korišćenje prirodnih dobara oko tri i po do četiri miliona, a kredit nam je skočio na četiri milijarde. E, sad mi objasnite.

Kako će građani Crne Gore, posebno ova kategorija za koju sam vam postavio pitanje, izdržati ove namete i udar koji je u ovom budžetu i koji planirate da radite vezano za rebalans do kraja jula?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 12:59:13)

Zahvaljujem kolegi Knežević.

Odgovor vam daje ministar Radunović. Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (19.07.18 12:59:22)

Zahvaljujem gospodine Kneževiću,

U svim zemljama regiona, pored poreza na zarada plaćaju se i doprinosi za socijalno osiguranje, te u tabeli koju vam dostavljamo u odgovoru dat je prikaz stopa po pojedinim fiskalitetima i ukupno opterećenje na zarade. Dali smo tabelu koja je relativno skromna, moram da vam kažem, zato što obuhvata države Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Makedonija i Crna Gora.

Iz podataka koji su prezentirani i koji su preuzeti iz važećih propisa pomenutih zemalja, može se zaključiti da ne postoje značajnija odstupanja u fiskalnim opterećenjima zarada te da Crna Gora nema najveće stope od navedenih zemalja, moramo naglasiti da Makedonija jeste izuzetak u odnosu na sve prezentirane države u ovoj tabeli.

U svakom slučaju, opredjeljenje Vlade Crne Gore da vodi politiku kojom će se doprinijeti sniženje troškova zarada kroz smanjenje fiskaliteta, a samim tim i stvaranje prostora za povećanjem neto iznosa zarada. U vezi sa tim treba naglasiti da se prihodi od doprinosa za socijalno osiguranje moraju ostvarivati na nivou koji ne može biti niži od postojećeg, te će se tražiti rješenje da se kroz sinhronizovano povećanje broja obveznika doprinosa i postepeno smanjenje fiskaliteta, obezbijedi održivost budžeta i na taj način ostvare ciljevi države sa jedne strane, a sa druge strane i samih zaposlenih u privredi.

To je pisani odgovor koji ćemo vam i dostaviti, a u slobodnom izražavanju želio bih da dodam da mi doista ovom pitanju poklanjamo veliku pažnju svjesni slabosti koje imamo u odnosu po ovoj temi i ja računam da ćemo biti spremni da od 01.01.2018. godine krenemo sa i povećanjem minimalne cijene rada i sa smanjenjem opterećenja, ali kroz akciju povećanja broja

poreskih obveznika, odnosno uplatioca doprinosa. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:01:40)

Hvala ministre.
Kolega Knežević imate komentar.

MILAN KNEŽEVIĆ (19.07.18 13:01:45)

Hvala na korektnom odgovoru gospodine Radunoviću, ali dozvolićete mi da ga ja kvalifikujem kao pokušaj da mi date odgovor.

Ja ću nastaviti sa ovim ubitačnim stavkama. Znači izdaci u ukupnim rashodima na otplatu kredita, znači gledajte ovo 2015. godine mi smo podigli kredit od 800 miliona evra, da bi vratili stari od 500 miliona evra. Svako povećanje PDV-a gospodine Radunoviću prouzrokuje novo zaduživanje i nove kredite.

U tekućim rashodima bruto zarade učestvuju sa 60%, gospodine Radunoviću, ovo je apokaliptičan podatak. Minimalna zarada u Crnoj Gori najniža je u regionu i iznosi 193 evra. U Crnoj Gori visina opterećenja na minimalnu zaradu iznosi 49,2%, u Hrvatskoj je to opterećenje, evo da ne bude sve Srbija, evo Hrvatska pošto je čitava Vlada navijala za Hrvatsku, u Hrvatskoj je to opterećenje 24,9%, u Sloveniji 43,4, u Bosni i Hercegovini 44,8, a evo i za moj merak da pomenem Srbiju, u Srbiji 34,5% gospodine Radunoviću.

Platu od 250 evra u Crnoj Gori ima 77 hiljada zaposlenih u državnom sektoru ili u privatnom sektoru i to su podaci koje dobijamo od Unije poslodavaca. A oni su takođe, gospodine Radunoviću, izračunali sljedeće: da poresko opterećenje ne iznosi 43% kako se u javnosti čuje, već mnogo više. Konkretno, podaci pokazuju da ukupno opterećenje neto zarade do nivoa prosječne iznosi oko 62%, dok opterećenje na zarade koje su iznad prosječne 70%. Pa ovo niko ne može da izdrži.

A gledajte sad ovo gospodine Radunoviću. Državna preduzeća za porez duguju 39 miliona evra, a Vlada, odnosno Ministarstvo finansija, odnosno Poreska uprava juri sirotinju. Po iznosu duga za poreze i doprinose, na lična primanja prednjači nacionalni avio prevoznik Montenegro airlinesa 17,4 miliona, pljevaljski Rudnik uglja 7,8 miliona, ta kompanija u kojoj talijanska kompanija A2 ima 39,49 akcija, dok je u državnom vlasništvu 31,%, a paket od 11,84% kontroliše brat predsjednika Aco Đukanović. Zatim imamo Geleniku koja duguje dva miliona evra, zatim željeznički prevoz oko četiri miliona evra, željeznička struktura 1,5 miliona evra, Plantaže duguju 4,5 miliona evra. I šta mi radimo? Mi se zadužujemo zbog toga što ne možemo da naplatimo porez od njih i opterećujemo radnike u Crnoj Gori sa najnižim minimalnim primanjima u regionu od 193 evra.

Moliću jedno dvadesetak sekundi, samo još nekoliko podataka da iznesem koji su po meni problematični.

E gledajte sad ovo gospodine Radunoviću. Izdatak u budžetu preko naknada za kosalting programa, savjeta i ne znam čega, pravnih savjeta je od 25 do 30 miliona evra. Zašto imamo mi toliko preglomazan državni aparat ako moramo da koristimo kosalting i njihove usluge od 25 do 30 miliona evra, što će reći da su se ti ljudi zapošljavali po političkom obrascu i po političkoj pripadnosti i da su nesposobni kad mi moramo da tražim okonsalting usluge i da ih plaćamo do 30 miliona eura. I još jedan poražavajući podatak 10 hiljada penzionera živi od 125 eura. E ovo je dokaz onoga što sam vam tvrdio da je Crna Gora postala kockar, koji više nema đe da se zaduži. Sljedeći potez je samoubistvo na Morači ili vješanjem ili iz pištolja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:05:40)

Ovim smo završili set pitanja upućenih Ministarstvu finansija.
Ministru finansija Radunoviću se zahvaljujem u moje i u vaše ime.

Prije nego što pređemo na Ministarstvo prosvjete, dobili ste dokument i želim obavijestiti i vas i javnost da je Državna izborna komisija podnijela Izvještaj o popuni upražnjenog poslaničkog mjesta sa izborne liste Socijaldemokrate Crne Gore Ivan Brajović - dosljedno, pa saglasno Poslovniku Skupštine konstatujem da je podnošenjem Izvještaja Državne izborne komisije započeo poslanički mandat Borisu Mugoši kojemu čestitam.

Prelazimo na Ministarstvo prosvjete.

Ministarstvu prosvjete je upućeno ukupno četiri pitanja i po sljedećem redosljedu:

Prvi je poslanik Adrijan Vuksanović, poslanica Marina Jočić, poslanica Branka Bošnjak, poslanik Mihailo Anđušić.

Kolega Vuksanoviću, izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (19.07.18 13:06:51)

..... Nimanbegu,

Poštovani ministre, građanke i građani Crne Gore, kolegice i kolege,

Na osnovu člana 187 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, želim uvaženom ministru prosvjete, gospodinu Šehoviću uputiti sljedeće pitanje.

Naime, zanima me je li u planu izgradnja nove osnovne škole na području Tivta i ako jeste, interesira me kada će doći do realiziranja te potrebe?

A u obrazloženju naveo bih činjenicu da, kako Tivat postaje sve ugodniji i ljepši ambijent za življenje to neminovno dovodi i do novog priliva stanovništva, što uzrokuje i potrebu za povećanjem školskih kapaciteta.

Naime, Osnovna škola Drago Milović u predstojećoj školskoj 2018/2019. godini će brojati 1.546 đaka, inače ta škola ima tri svoja objekta, centralni u Tivtu i dva područna u Gradionici i Donjoj Lastvi i iz godine u godinu postoji potreba za povećanjem školskih kapaciteta.

Odgovor tražim i u pisanom obliku. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:08:17)

Hvala kolega Vuksanović.

Ministre Šehoviću, izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ (19.07.18 13:08:22)

Hvala potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvaženi poslaniče Vuksanoviću,

Dozvolite mi da na vaše poslaničko pitanje saopštim sljedeći odgovor.

Zahvaljujući opredjeljenju Ministarstva prosvjete a i veoma uspješnoj saradnji sa opštinom ulaganja u obrazovne ustanove u Tivtu su u prethodnom periodu bila značajna. Pomenuću nekoliko većih investicija u školske objekte.

Izgradnja nove škole za osnovno muzičko obrazovanje 2010-2011. godine, ukupna vrijednost investicije je bila preko milion eura, izgradnja novog vrtića Bambi 2013. godine površine 2.000 m², vrijednost investicije je bila 1.185.000 eura; Osnovna škola Drago Milović 2008. godine, posredstvom Ministarstva prosvjete i donacija Vlade Japana u dijelu zamjene fasadne bravarije završen projekat ukupne vrijednosti 70.000 eura, U srenjoj mješovitoj školi Mladost opet preko Ministarstva prosvjete i saradnje koja je uspostavljena sa Turskom agencijom Tika kroz donaciju je opremljeno nekoliko informatičkih kabineta, a ukupna vrijednost investicije je bila 26.000 eura

i Srednja mješovita škola Mladost i osnovna škola "Drago Milović" su 2017. godine rekonstruisane na način što je izvršena rekonstrukcija termo tehničkih instalacija čime je riješen dugogodišnji problem grijanja u osnovnoj i srednjoj gradskoj školi. U projekat je uključena bila i opština Tivat, a vrijednost radova je bila na nivou od 185.000 eura.

Osim toga, koristim priliku da vas informišem da je u toku izbor izvođača radova za projekat

rekonstrukcije fasadne bravarije u Srednjoj mješovitoj školi "Mladost" čija procijenjena vrijednost radova je 170.000 eura, koji Ministarstvo prosvjete realizuje u saradnji sa opštinom. Po istom modelu će narednih mjeseci takođe biti rekonstruisana fasadna bravarija u Osnovnoj školi "Drago Milović".

Kao posebno bitno treba istaći da Ministarstvo prosvjete u saradnji sa Lušticom development u naselju Luštica bej radi na konstituisanju nove škole u ovom dijelu opštine. Riječ je o totalnoj rekonstrukciji starog vojnog objekta koji će nakon završenih radova biti moderan objekat, ugodan za boravak i učenje. Međutim, uprkos značajnim ulaganjima svjesni smo i nedostataka koje postojeći obrazovni objekti imaju u Tivtu. Tu prije svega mislimo na Osnovnu školu "Branko Brinić" na Luštici čiji je objekat prilično neuslovan, zbog čega bi gradnja novog objekta na istoj lokaciji kada se za to stvore neophodni uslovi, bilo dugoročno rješenje za mještane ovog kraja. Na ovaj način zajedno sa školom u naselju Luštica bej Ministarstvo prosvjete bi imalo mogućnost konstituisanja po nivoima više različitih javnih ustanova, a stanovnicima ovog kraja bi se tako obezbijedili odlični uslovi za učenje i razvoj djece i omladine. Time bi i škole u centru grada, a što je problem koji ste i sami apostrofirali u postavljanju poslaničkog pitanja, bile rasterećenije i u skladu sa Zakonom i normama svoj djeci pružili kvalitetne uslove za sticanje novih znanja.

Takođe, bez obzira na vjerovatno najveća i konstantna ulaganja od svih školskih objekata na teritoriji Crne Gore u posljednje dvije godine svjedoci smo i potrebe adaptacije krova na Srednjoj mješovitoj školi "Mladost", čemu ćemo u narednom periodu biti posvećeni. Naravno, pored ulaganja u postojeće objekte obrazovanja, Ministarstvo prosvjete kroz kapitalni budžet, ali i različite projekte i kreditne aranžmane svake godine planira i izgradnju novih objekata. Svakako da sve želje, potrebe i planove nije moguće realizovati u kratkom roku ali se vrlo odgovorno radi na planiranju i procjeni prioriteta.

Ja ću iskoristiti priliku da kažem da sama činjenica da ste postavili poslaničko pitanje koje je vezano za potrebu izgradnje nove osnovne škole u Tivtu će nas dodatno motivisati da još jednom tu potrebu sagledamo u kontekstu onoga što jesu mogućnosti države Crne Gore, ali i u kontekstu ostalih potreba na teritoriji Crne Gore i ukoliko se procijeni potrebnim, a za to stvore neophodna finansijska sredstva, javnost ćemo naravno o konačnoj odluci blagovremeno informisati. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:12:31)

Hvala ministre.
Komentar ima kolega Vuksanović.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (19.07.18 13:12:35)

Hvala vam uvaženi ministre.

Drago mi je sve to što sam čuo i vaše riječi ulivaju jedan optimizam i smatrao sam da je ovo prava prilika da aktualiziramo i to važno pitanje i posebno se radujem vašoj pozitivnoj reakciji.

U svim ovim vašim nastojanjima imaćete punu podršku i Hrvatske građanske inicijative. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:13:00)

Hvala kolega Vuksanović.
Prelazimo na sljedeće pitanje koje je postavila poslanica Marina Jočić. Izvolite.

MARINA JOČIĆ (19.07.18 13:13:09)

Hvala.

Poštovani građani, mi poslanici imamo jednu privilegiju koja se odnosi na to da smo u prilici da postavljamo pitanja ministrima ili predsjedniku Vlade.

Znajući kolika je pravna nesigurnost u Crnoj Gori, koliki su sve socijalni i svi ostali problemi, ja sam na svom fejsbuk profilu prije desetak dana ponudila mogućnost mojim pratiocima da postavljaju pitanja koja njih zanimaju. Na taj način da direktno pomognemo u komunikaciji da budemo posrednici između građana i Vlade.

Ja sam dobila više desetina pitanja i izvinjavam se svima onima kojima neću moći ovog puta izići u susret. Odabrala sam dva, za vas jedno, ali Demokratski front će naći načina kako da stupi u komunikaciju sa građanima i na taj način da im olakša i omogući pristup institucijama sistema.

Za danas za vas sam postavila sljedeće pitanje:

Kada će komisija za izradu programa za predmet Crnogorsko-srpski-bosansko- hrvatski jezik, formirana 2010.godine, konačno završiti taj svoj posao? Kada je sa liderima opozicije dogovoreno da se, dok program ne bude gotov, u nastavi koristi program za predmet Maternji jezik i književnost uz odgovarajuće udžbenike pod tim nazivom. Međutim, radi se o udžbenicima i programima za crnogorski jezik i književnost. Dakle, po programu koji nikad nije prihvaćen kao validan. Naravno, i ko je kriv za opstrukciju u radu pomenute komisije.

Kao posljedica nezavršavanja ovog zadatog posla pomenute komisije mi imamo situaciju da već osam godina djeca srpske nacionalnosti budu diskriminisana na otvoren način. Oni ne uče iz udžbenika za maternji jezik, posebno ne za svoj maternji srpski, ja ne znam da li djeca hrvatske nacionalnosti imaju svoje udžbenike za obrazovanje na svom jeziku, stvarno ne znam, a znam da su djeca albanske nacionalnosti, pored djece crnogorske nacionalnosti privilegovana, jer uče na svom jeziku, svom pismu i uče svoju kulturu.

Da bi živjeli u jednom srećnom društvu mi moramo da izbjegnemo svaku vrstu diskriminacije, jer ako je čovjek častan, i uz to ako je intelektualac, ne može mu biti prijatno da zna da je jedna grupa pored njega, pa čak i pojedinac na bilo koji način diskriminisan.

Predmet iz kojeg uče djeca srpske nacionalnosti zove se crnogorski jezik i to je za nas naravno neprihvatljivo zato što postoji ustavna mogućnost da djeca uče na srpskom jeziku, a pored toga nikakvi udžbenici, nikakvo odvajanje u tom smislu, razlika između srpskog i crnogorskog jezika nisu djeca u prilici da usvoje. Ja takođe mislim da su ovdje diskriminisani ... (Prekid) ... se izjasnili da govore crnogorski jezik. Međutim, koji govore književnim jezikom kao što govori kompletna Vlada, rekla bih, kao što govori književnim jezikom predsjednik države, predsjednik Vlade, niko od njih ne skrnavi jezik koji je prirodan i koji je naučno uspostavljen. Samo jedna mala grupa privilegovanih i ostrašćenih su u prilici i njihova djeca da uče slova koja u civilizovanom govoru ne postoje.

Ja znam ko će se javiti, ali imam i na to odgovor.

Dakle, ne samo jezik nego i uopšte programi su apsolutno neprilagođeni srpskoj nacionalnoj zajednici. Mi imamo prilike u višim razredima, u stvari od vrtića, recimo bila sam prisutna kad sam dolazila za unuku u vrtić, učila je pjesmu Đevojko, đevojko zlatna jabuko, imaš li koga do mene. Mislim što je, prije svega, neprimjereno za djecu ranog uzrasta. Osim toga..... Nastaviću. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:17:18)

Hvala kolegice Jočić.

Odgovor vam daje ministar Šehović.

DAMIR ŠEHOVIĆ (19.07.18 13:17:22)

Poštovana poslanice Jočić,

Na postavljeno poslaničko pitanje bih želio da dam sljedeći odgovor.

U skladu sa političkim dogovorom od septembra 2011. godine, postignutog između tadašnjeg predsjednika Vlade Crne Gore i predstavnika opozicionih partija, Ministarstvo prosvjete i

sporta je formiralo Komisiju za izradu programa za nastavni predmet Crnogorski-srpski-bosanski-hrvatski jezik i književnost. Komisija koju su činili eksperti za sva četiri jezika, počela je sa radom 1. novembra 2011. godine i uspjela da izradi dio nastavnog programa. Tačnije, do tačke 2., tačka 2 kojom se definišu uslovi učenja, čitanja i pisanja ćirilčnih slova. Neslaganja u radu Komisije iskazana su oko statusa dva crnogorska grafema. Članovi Komisije koji su predstavnici srpske jezičke zajednice, iskazali su posebno neslaganje da sva djeca uče osnovne karakteristike sva četiri jezika.

Dakle, da bi se ispoštovao politički dogovor i uradio predmetni program neophodno je bilo prethodno postići konsenzus oko njegovog sadržaja. Kako konsenzus nije postignut program nije urađen u planiranom roku.

Ministarstvo prosvjete i nauke je 2005. godine donijelo predmetni program za maternji jezik i književnost za prvih devet razreda osnovne škole, a 2011. godine Ministarstvo prosvjete i sporta donijelo je predmetni program za Crnogorski jezik i književnost za prvih devet razreda osnovne škole. Predmetni program Maternji jezik i književnost za opštu gimnaziju donijet je 2005. godine, a predmetni program Crnogorski jezik i književnost za opštu gimnaziju donijet je u decembru 2010. godine.

Savjet za opšte obrazovanje 2010. godine preimenovao je naziv nastavnog predmeta Maternji jezik u Crnogorski jezik, u okviru kojeg su se izučavali i jezici u službenoj upotrebi srpski, bosanski i hrvatski. Prema političkom dogovoru od 2011. godine nastavni predmet je nazvan Crnogorski - srpski - bosanski i hrvatski jezik i književnost. U skladu sa reformskim izmjenama obrazovanje i nastojanjem da se kurikulumi oslobode suvišnih sadržaja i nastavni ciljevi preformulišu u ishode učenja, urađeni su novi predmetni programi za osnovnu školu u okviru kojih je u julu 2017. godine donijet i predmetni program Crnogorski - srpski - bosanski i hrvatski jezik i književnost. Ovaj program uvažava jezičke i kulturološke odlike i specifičnosti srpskog, bošnjačkog i hrvatskog naroda u Crnoj Gori.

Za svaku školsku godinu Nacionalni savjet donosi odluku o odobravanju liste udžbenika za nastavu u osnovnim i srednjim školama na kojoj se nalaze udžbenici za Crnogorski - srpski - bosanski i hrvatski jezik i književnost, kao i udžbenici za maternji jezik i književnost. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (19.07.18 13:20:23)

Koleginice Jočić, izvolite, komentar na odgovor ministra.

MARINA JOČIĆ (19.07.18 13:20:29)

Gospodine ministre, zahvaljujem se na odgovoru i bio je sasvim očekivan. Ukratko, ako bi sublimirali ono što ste rekli, to je da dogovor nije ispoštovan. Ja sam pitala ko je kriv za to što nije dogovor ispoštovan i napravila se adekvatna komisija za izradu školskih programa.

Ja moram da vam kažem da djeca koja ne pristanu da uče ta dva grafema ne mogu da dobiju peticu u školi, a oni uče nešto što nije u duhu njihovog jezika tako da mislim da su zaista dovedeni u nepriviligovan položaj. Osim toga, sami udžbenici, posebno jezika, a da ne govorimo o istoriji, o poznavanju društva i tako, puni su sadržaja, prije svega neistinitih, politički obojenih, sugestivnih, koji na ružan način govore o srpskom narodu i vođama srpskog naroda kroz istoriju. To je prva stvar.

Druga stvar, puni su falsifikata. Narodne bajke raznih država, raznih naroda, kako evropskih tako i ostalih, prikazani su u našim udžbenicima kao crnogorske bajke i to sa ova dva grafema ispisane.

Ima dosta tih primjera, ja mogu da ih navedem, ako je to potrebno. Mislim da mi djecu učimo kako se primjenjuju plagijati i zbog toga nije ni slučajno i potpuno nije ni za čuđenje zašto ova država ne kažnjava plagijate, kad sama država u školske programe uvodi plagijate. Da ne govorimo o krivotvorenju originalnih tekstova Desanke Maksimović, Ele Peroci, Milenka Ratkovića, gdje su takođe na vrlo neprikladan način, odnosno iskarikiran način, prepravljen način djeci ti sadržaji prezentovani.

Zašto je to tako mi smo to mogli da vidimo juče iz govora i obraćanja predsjednika Vlade, da je to politika naše vlade, da se ovdje spremaju posebni zakoni izgleda za Srbe ili zakoni u koje ne mogu Srbi da uđu. Mi smo juče čuli najavu da se sprema specijalan zakon za Srpsku pravoslavnu crkvu, ja tu nemam ništa da prigovorim osim što ste član takve vlade u kojoj će država da određuje kome i kada mogu da se služe parastosi. Vjerovatno će se određivati ko može, država da odlučuje i ko može da se vjenča i ko može da krsti dijete, ili eventualno da odluči da ponovi praksu komunističku koju oni nastavljaju da vežu u crkvama konje i magarce.

Svakako, srpski narod neće dozvoliti ni takvu diskriminaciju, a protiv ove pokušavamo da se izborimo nekim dogovorom. Hvala vam lijepo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:23:28)

Hvala poslanici Jočić.

Sljedeći poslanik je Mihailo Anđušić. Izvolite kolega.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (19.07.18 13:23:38)

Zahvaljujem predsjedavajući,

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministre, poštovani građani,

U Skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore, ja sam ministru prosvjete Damiru Šehoviću postavio pitanje sljedeće sadržine:

Uvaženi ministre, uzevši u obzir da je u toku završna faza izvođenja radova na projektu Srednje mješovite škole u Gradskoj opštini Golubovci, možete li dati preciznije informacije o zvaničnom završetku radova na ovoj investiciji, kao i kako ocjenjujete potencijalnu spremnost iskorišćavanja kapaciteta ove obrazovne ustanove po pitanju adekvatnog stručnog kadra kao i adekvatne upisne politike?

Dakle, izgradnja Srednje mješovite škole, odnosno bolje reći još jedne srednje stručne škole na teritoriji Glavnog grada, odnosno teritoriji Gradske opštine Golubovci predstavlja, siguran sam, jedan mnogo značajan trenutak i svjedoci smo svi koliki to predstavlja značaj za stanovništvo sa ovog područja, generalno smatram i za uopšte obrazovni sistem Crne Gore, posebno sistem srednjeg stručnog obrazovanja.

Ono što treba podsjetiti jeste da je realizacija ovog projekta započeta u januaru minule godine i da je rok završetka radova bio 14 mjeseci od dana početka radova. Ukupna vrijednost ove investicije iznosila je preko 4,5 miliona eura i projekat se prostirao na površini od oko 3,500 m² sa još oko 2.500 m² predviđenih za savremeni kompleks fiskulturne sale sa kapacitetom od 500 sjedećih mjesta. Ukupan kapacitet škole bi bio oko 750 učenika.

Pored programa, da kažem, opšte gimnazije koji bi se realizovao u ovoj školi, predviđeni su bili smjerovi iz oblasti ekonomije, prava i ličnih usluga. Predviđeno je postojanje 12 učionica opšte namjene, dva kabineta za informatiku i preduzetništvo, laboratorije, radionice za frizersko kozmetičarske usluge, biblioteke, čitaonice i si.

Uzevši u obzir sve navedene karakteristike, planove funkcionisanja i kapacitet ovako savremenog kompleksa, kako ocjenjujete spremnosti Ministarstva prosvjete i saradnju sa Gradskom opštinom Golubovci po pitanju kvalitetnog iskorišćavanja kapaciteta jedne ovakve obrazovne ustanove? Takodje, s obzirom na zaista nezatno kašnjenje u izvođenju radova od strane izvođača, interesuje me kada je realno očekivati završetak radova kao i upis prvih srednjoškolaca u ovu obrazovnu ustanovu? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:26:17)

Zahvaljujem kolega Anđušić.

Ministre imate odgovor.

DAMIR ŠEHOVIĆ (19.07.18 13:26:23)

Poštovani poslaniče Anđušiću,

Za izgradnju i opremanje objekta Srednje mješovite škole u Gradskoj opštini Golubovci Direkcija javnih radova je 4. oktobra 2016. godine potpisala Ugovor sa preduzećem Metaloplast d.o.o Danilovgrad. Ugovorni rok za izvođenje radova je bio 14 mjeseci od dana uvođenja izvođača u posao, što je i učinjeno sredinom januara 2017. godine.

Tokom 2017. godine radovi na izgradnji objekta su više puta prekidani i izvođeni smanjenim intenzitetom, usljed neriješenih imovinsko pravnih odnosa i problema sa izmještanjem pojedinih objekata koji su se već nalazili na samoj lokaciji. Zbog toga je Direkcija javnih radova sa izvođačem, 5. marta 2018. godine potpisala Aneks ugovora sa novim rokom završetka ugovorenih radova do 15. 09. 2018. godine.

Za izgradnju objekta je do sada, kako ste i sami rekli, od ugovorene vrijednosti od 4,5 miliona eura utrošeno ukupno milion i po eura, dok su sva preostala potrebna sredstva za završetak radova obezbijeđena zbog čega to više ne može i ne smije biti izgovor za sporiju dinamiku radova. Očekujemo da u najskorijem roku izvođač radova, Direkcija za javne radove i Gradska opština Golubovci riješe i sva ostala pitanja koja mogu usporavati gradnju a tiču se problema sa priključenjem na elektro energetska mrežu, izgradnju pristupnih saobraćajnica i prateće infrastrukture. Zato mi dozvolite da saopštim da ćemo u narednom periodu u vezi sa ovim, trenutno najvećim pojedinačnim projektom koji se realizuje u oblasti obrazovanja, kao i u svim ostalim projektima, imati nultu toleranciju na nedovoljnu posvećenost i neprofesionalnost koju primijetimo kako kod pojedinih neodgovornih izvođača radova sa jedne strane, tako i kod bilo kojeg drugog neodgovornog pojedinca na državnom ili lokalnom nivou, kao i da nećemo tolerisati prebacivanje odgovornosti sa jednih na druge.

Uz to ćemo iskoristiti sve zakonske mehanizme i ugovorne mogućnosti da bilo kakvo novo kašnjenje izazvano subjektivnim razlozima najstrože sankcionišemo i na taj način pošaljemo jasnu poruku svima da se obaveze koje se ugovorom preuzimaju moraju poštovati.

Projektom je predviđeno da u Srednjoj mješovitoj školi u Golubovcima realizuje nastavni program opšte gimnazije i programi stručnog obrazovanja i to: ekonomski pravno administrativni tehničar iz oblasti ekonomije, poljoprivredni tehničar ili drugi programi na nivou III ili IV stepena iz oblasti poljoprivrede, prerade hrane ili veterine, obrazovni programi iz oblasti usluga, kao što su frizeri, medicinski kozmetičari. Obrazovna ponuda u Srednjoj mješovitoj školu u Golubovcima je koncipirana tako da omogućava učenicima i nastavak obrazovanja i direktno uključivanje na tržište rada i pokretanje sopstvenog biznisa.

I u drugim sredinama za obrazovne programe iz navedenih oblasti vlada značajno interesovanje učenika, pa smatramo da će obrazovna ponuda zadovoljiti interesovanje učenika ovog područja. Obrazovna ponuda biće dostupna i odraslim polaznicima prosto značajnog za podizanje obrazovnog nivoa stanovništva. U školi će se organizovati široki spektar van nastavnih aktivnosti za učenike koje će obogatiti sadržaje, obrazovno vaspitnog rada i pomoći učenicima da svoje slobodno vrijeme provode organizovano, razviju nove vještine, jačaju istraživački duh i saradnju kroz različite sekcije, likovnu, dramsku, novinarsku, ekološku zaštitu prirode, različite sportske sekcije ples i slično.

Učenici će moći da formiraju ogledne parcele, rasadnike, platenike i preduzeća za vježbu što će im pomoći da pored praktične primjene stečenih znanja razviju i preduzetničku kompetenciju. Prostor škole se može iskoristiti pored navedenog i za osposobljavanje poljoprivrednika iz oblasti povrtarstva, voćarstva, vinogradarstva, ratarstva horti kulture. Škola će takođe imati u vidu programe koje će realizovati i uspostaviti saradnju naravno sa stručnim i naučnim institucijama, privrednim, prirodom, poljoprivrednicima i lokalnom zajednicom čime će pozitivno uticati na ekonomsku situaciju, poslovno povezivanje između subjekata u oblasti poljoprivrede u čitavoj Crnoj Gori.

Upis prve generacije učenika u srednju stručnu školu u Golubovcima planiran je za školsku 2019-2020.godinu. Broj upisnih mjesta za pojedine obrazovne programe biće utvrđen konkursom za upis učenika u prvi razred srednje škole, koje Ministarstvo priprema u saradnji sa školama, Zavodom za zapošljavanje i lokalnim zajednicama. Nastavni kadar i stručni saradnici biće

angažovani u skladu sa važećim propisima u oblasti obrazovanja koji definišu nivo i obrazovni profil kadra, kao i broj izvršilaca za pojedine obrazovne programe.

Otvaranje ove škole ima opšti društveni i ekonomski značaj u smislu podizanja opšteg obrazovnog i stručnog nivoa mladih i odraslih u oblastima ekonomije, prava, poljoprivrede, prerade hrane i drugi. Škola će doprinijeti ubrzanom razvoju ruralnih područja kao i saradnje i uključivanje lokalnog stanovništva u razvojne programe i projekte na nivou lokalne zajednice.

Na kraju, želim da podsjetim da će ukupna vrijednost svih planiranih i ugovorenih projekata iz oblasti obrazovanja u glavnom gradu, a koji će se realizovati iz kapitalnog budžeta države do 2020.godine, biti na nivou od preko 20 miliona eura, što potvrđuje spremnost Vlade Crne Gore i Ministarstva prosvjete da značajnim ulaganjima unapređuje kvalitet obrazovne infrastrukture u Glavnom gradu.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:31:52)

Hvala ministre.

Kolega Anđušić, imate komentar. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (19.07.18 13:31:56)

Uvaženi ministre, zadovoljan sam dobrim dijelom vašeg odgovora. Najviše dijelom koji se tiče direktno ingerencija Ministarstva prosvjete kao krovne institucije u ovom procesu i drago mi je što ste sa ovog mjesta uputili apel mogu reći kritiku svim odgovornim akterima i subjektima u ovom cjelokupnom procesu. Najviše u ovom dijelu smatram da se to slobodno mogu reći odnosi na Direkciju javnih radova gdje onako iz određenih razloga ne ulazim u to da li su bili subjektivni ili objektivni razlozi došli u paradoksalnu situaciju da pretpostavljam zbog svega par mjeseci u kašnjenju izvođenja radova, ispostavit će se na kraju da će biti tako da dođemo u situaciju da već u ovom septembru upišemo prve srednjoškolce u ovu obrazovnu ustanovu. U svakom slučaju ukoliko možemo naći nešto dobro u ovoj situaciji, to je da će i Ministarstvo prosvjete i gradske Opštine Golubovci imati dovoljno vremena da se za školsku godinu 2019-2020. koju ste spomenuli na adekvatan način stvore svi preduslovi da se iskoriste kapaciteti ovog savremenog kompleksa i ove obrazovne ustanove.

Ono što smatram takođe ponovit ću, jeste da poseban značaj ima otvaranje još jedne srednje stručne škole prije svega u Glavnom gradu i u državi uopšte. Jer, smatram da je to segment obrazovnog sistema koji trenutno zavređuje najveću pažnju i da će se time stvoriti preduslovi da za još jači i ubrzan razvoj srednjeg stručnog obrazovanja, za koje smatram da zaista može bitno da utiče na ekonomski i na privredni rast i razvoj naše države.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:33:40)

Hvala kolega Anđušić.

Prelazimo na četvrto pitanje upućeno Ministarstvu prosvjete. Koleginica Branka Bošnjak. Izvolite imate riječ.

BRANKA BOŠNJAK (19.07.18 13:33:51)

Zahvaljujem potpredsjedniče, ministre Šehoviću, moje pitanje vama upućeno glasi:

Koliko ste za vrijeme vašeg mandata izabrali direktora obrazovanih ustanova u Crnoj Gori, o kojim se licima radi, šta su po struci i kojim obrazovnim institucijama rukovode, a takođe me zanima koliki je broj prosvjetnih radnika koji su bili angažovani u nastavi u prošloj školskoj godini,

a da nemaju Ugovor o radu na neodređeno vrijeme i da li će se na njih odnositi ovaj moratorijum na zapošljavanje koje je nedavno usvojila Vlada? Zašto vas sve ovo pitam?

Prvo ovo za direktora škola, hoću da kažem da nije postojala spremnost da se decentralizuje i da bude onako kako je bilo kada smo krenuli u reformno obrazovanje i građani će se sjetiti onih učenika Gimnazije na Cetinju, koji su branili svog direktora. E, pošto taj direktor očigledno nije tada odgovarao rukovodećoj strukturi u Vladi onda je došlo nakon toga do izmjena zakona, pa više u školskim odborima nemamo jednu većinu koja bi demokratski mogla da rješava izbor direktora, već od tada dominiraju u školskim odborima predstavnici ministarstva i onda su rekli da za to što treba navodno odgovornost preseliti na ministra. Sad ste najnovijim izmjenama opšteg zakona o obrazovanju Vi navodno uveli neku komisiju tročlanu koju vi predlažete, a opet ta komisija vraća vama da odlučite ko će biti direktor škole. To mi je potpuno isto kao da ste samo vi jer opet tu komisiju vi birate i ne vjerujem da ćete izabrati nekoga ko će biti da kažem neposlušan pod znacima navoda i izabrati nekoga ko nije u dogovoru sa vama. Inače je sve centralizovano i sve do te mjere partijski obojeno da mi trenutno ni, uz dužno poštovanje higijeničarki, ne možemo ni higijeničarku zaposliti da ne prođe taj test da li je partijski podobna iz ovih vladajućih partija.

Ja sam imala i krivičnu prijavu. Naravno ovo Tužilaštvo zarobljeno to nije registrovalo. Imali smo i potpise gospodina Tarzana Miloševića i sadašnjeg ministra saobraćaja koji su u partijskom kalkulisanju podijelili i mjesta direktora škola i sad se ne mogu sjetiti na sjeveru Crne Gore i to je bilo crno na bijelo. Tužilaštvo nije odreagovalo.

Ovaj dio me interesuje posebno za prosvjetne radnike, jer su vrlo zabrinuti, jer je ogroman broj uopšte u državi ...(Prekid)... koji su na određeno, a posebno ovih prosvjetnih radnika koje vi znate da tokom ljetnjih mjeseci oni dva mjeseca nemaju radni status, već im prekidate radni odnos, ali ih opet primete u septembru. Da li će oni biti ovim moratorijumom obuhvaćeni i da li će ostati bez posla, pošto je najava iz Vlade da svi koji su na određeno, kad im istekne rok, ostaju bez posla.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:37:16)

Hvala kolegice Bošnjak
Odgovor vam daje ministar Šehović.

DAMIR ŠEHOVIĆ (19.07.18 13:37:21)

Poštovana poslanice Bošnjak, koristim priliku da vam se zahvalim na poslaničkom pitanju jer ste u jednom dijelu poslaničkog pitanja otvorili problematiku koja interesuje veliki broj prosvjetnih radnika. Tiče se onih lica koja su angažovana na određeno vrijeme, pa će ovo biti dobra prilika da odgovarajući na vaše pitanje i pošaljemo jasnu poruku javnosti oko njihovog statusa u kontekstu priče o moratorijumu koji je Vlada nedavno usvojila.

Dakle, od kraja 2016.godine, kada sam stupio na dužnost ministra prosvjete izvršen je izbor 53 direktora i to jednog direktora doma, jednog direktora resursnog centra, jednog direktora muzičke škole, dva direktora vrtića, 42 direktora osnovnih škola i šest direktora srednjih škola.

Uslovi za izbor lica za direktore su jasni, propisani opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju i uključuju obavezu da lice ima licencu za rad, pet godina radnog iskustva u nastavi, odgovarajuću stručnu spremu i druge zakonom predviđene uslove.

Ministarstvo prosvjete je zakonodavnom reformom relizovanom sredinom prošle godine, uticalo na povećanje transparentnosti u postupku izbora direktora što ste i sami na neki način postavljajući pitanje potvrdili. Ali i na njihovu dodatnu odgovornost u poslu koja im po funkciji pripada i koje u svakom momentu moraju biti svjesni. Kao i na njihovu lakšu smenjivost kroz prepoznavanje dodatnog osnova za razrješenje usljed nedostavljanja na primjer netačnih podataka o zaposlenima ili ukupno neavulaciju ukoliko dobiju ocjenu ne zadovoljava čime smo htjeli da dodatno unaprijedimo, odnosno preduprijedimo eventualne nepravilnosti u njihovom radu.

U pravu ste kada kažete da je procedura izbora direktora svih obrazovnih ustanova u Crnoj Gori centralizovana i tačna je da je centralizovana, kao što je tačno da smo usvajanjem izmijenjenog zakona u opštem obrazovanju i vaspitanju sredinom 2017.godine, učinili taj proces transparentnijim. Ali, ga nijesmo do kraja decentralizovali iz jednog razloga što je za razliku od zemalja regiona na koje se pozivate, gdje je proces izbora direktora obrazovnih ustanova decentralizovan. U Crnoj Gori, centralizovan i model finansiranja obrazovanja. Dok je u zemljama regiona finansiranje i obrazovanje takođe decentralizovano. Te čim je decentralizovano, čim učešće u finansiranju obrazovanja imaju lokalne samouprave oni prirodno raspolažu i pravom da učestvuju u proceduri izbora čelnika obrazovnih ustanova.

U Crnoj Gori je procedura finansiranja obrazovanja u potpunosti centralizovana. U Crnoj Gori je centralizovana odgovornost u Ministarstvu prosvjete odnosno u liku ministra i dozvolite mi da ne vidim ništa neprirodno u tome da kada je već centralizovana odgovornost da se centralizuje i mogućnost uticaja na izbor čelnih ljudi i obrazovnih ustanova pod uslovom da oni budu primljeni u zakonom predviđenoj proceduri, koju smo dodatno učinili transparentnijom kroz tročlanu komisiju koju ste pomenuli, ali smo učinili transparentnijim i proces primanja prosvjetnih radnika u radni odnos budući da ni direktori nemaju slobodu da sami donose odluku o tome ko će zasnovati radni odnos u nekoj obrazovnoj ustanovi, budući da i oni imaju obavezu da prođu kroz filter tročlane komisije.

Kada je riječ o zaposlenim u obrazovnom sistemu, broj lica koji nemaju ugovor na neodređeno vrijeme varira i na nivou je od oko 15% od ukupnog broja zaposlenih u sistemu obrazovanja. Taj broj kao što i sami znate ne može se uzeti za cijelu godinu kao konstanta, jer zavisi prevashodno od toga koliko zaposlenih je na bolovanju ili odsustvu.

Koliko je odobreno povećanog broja izvršilaca u vrtićima, kako bi se poboljšali uslovi za boravak djece, ali i brojnih drugih faktora. Moratorijum na zapošljavanje koji je takođe predmet vašeg interesovanja predstavlja odgovoran odnos Vlade prema potrebi dalje fiskalne konsolidacije, unapređenje konkurentnosti države, uspostavljanja funkcionalnije javne uprave, a ne mehanizam za smanjivanje broja zaposlenih.

Dakle, ograničenje zapošljavanja ne smije da ugrozi funkcionalnost niti jednog sistema, pa samim tim ni obrazovnog, a nastavno osoblje koje je angažovano zasnivanjem radnog odnosa na određeno vrijeme je preduslov njene nesmetane funkcionalnosti.

Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:41:56)

Hvala ministre Šehović.

Koleginica Bošnjak, pravo na komentar.

BRANKA BOŠNJAK (19.07.18 13:42:00)

Ministre Šehoviću, očekujem od vas da mi u pisanoj formi dostavite ovo što sam rekla. Ime, prezime, ustanovu i šta su po struci direktori škola. Jer, nijesam samo tražila broj koliko ste vi, nego sam tražila taksativno da se nabroji, znam da se radi o broju, rekli ste, 53 što ne bi bilo ni racionalno da se to ovdje čita. Ali, očekujem u pisanom odgovoru da ću to dobiti.

Ono što sam ja ovdje htjela da istaknem jeste to, ja znate od starta i dok ste bili poslanik, da sam se trudila i nastojala da se decentralizuje predškolsko i osnovno obrazovanje i smatram da to ne treba da bude na državnom nivou, da trebaju da uzmu učešća lokalne samouprave i da to treba spustiti na taj nivo, kao što je u mnogim zemljama Evrope i logično je čak u nekim zemljama je i srednje obrazovanje na nivou regiona. Ajde, mi smo mali pa ne znam sad, to je diskutabilno, a samo je visoko obrazovanje na državnom nivou. Mislim, da bi to negdje i rasteretilo Ministarstvo prosvjete i da bi to bio mnogo bolji model i mislim da te lokalne sredine bi bolje brinule ko će da bude na čelu tih ustanova i kako bi se organizovale škole i vrtići. Jer su to njihovi stanovnici, svi se međusobno znaju, a ne da im se nameće iz centrale.

Kad dobijem taj spisak ja ću ga analizirati vjerovatno ću imati i neko saopštenje tog tipa jer

ću praviti analizu toga, jer znam da su to partijske funkcije, koliko god se vi, ne kažem ja da će te vi izabrati nekoga ko ne ispunjava uslove. Ali, svakako neće biti presudno da je neko ko je stručniji, a ima neko ko ispunjava takođe minimum uslova vaš je partijski kolega izabrat će te toga, to je sigurno.

Što se tiče ovih nastavnika, meni je žao što je ogroman broj njih u tom. Ja sam vam tražila za prošlu školsku godinu, što bi trebali da imate, nijesam sad za ovu. Vi bi trebali da imate okvirnu cifru, evo dali ste 15% ne znam tačno koliko je zaposlenih i koliki je taj procenat 15% u brojkama. Ali, hoću da kažem da i veliki broj tih prosvjetnih radnika se neprimjereno drži u tom statusu na određeno vrijeme. Njih dosta ispunjava uslove da ih primite za stalno. Negdje je možda problem fonda časova, negdje se i vještački pravi problem fonda časova. Ja sam na Univerzitetu bila protiv toga da se vezuje za fond časova jer ne može fond časova da odredi kvalitet. To nekad nije bilo, ali mi idemo ...(Prekid).... samo nam je važno da se što manje para potroši, a ne ide se na kvalitet i time srozavamo nažalost obrazovni sistem.

Pošto nijesam imala konkretno ono što sam tražila kad dobijem pisani odgovor, ja ću vjerovatno detaljnije to moći da iskomentarišem.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:45:22)

Hvala i vama kolegice Bošnjak.

Ovim smo završili set pitanja koja su bila upućena Ministarstvu prosvjete.

Zahvaljujem se ministru prosvjete Damiru Šehoviću, u svoje i u vaše ime.

Prelazimo na sljedeće ministarstvo, a to je Ministarstvo nauke. Sa nama je, i pozdravljam je, kolegica Sanja Damjanović i redosljed pitanja je sljedeći kao što imate ispred sebe.

Kolega Radule Novović, kolega Branko Radulović i kolegica Sanja Pavićević.

Poslaniče Novović, izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (19.07.18 13:46:03)

Hvala vam potpredsjedniče.

Poštovane dame i gospodo, uvažene kolege, uvažena ministarko,

Ja sam pripremio jedno pitanje koje kad ovako čitam prilično je kompleksno i komplikovano, ali vjerujem da ćete ga razumjeti a i obrazložiti ću ga.

Dakle, moje pitanje glasi:

Koje aktivnosti od početka 2018.godine sprovodi Ministarstvo nauke u cilju povezivanja, istraživanja i inovacija, zatim jačanje ljudskih resursa za istraživanje, inovacije i konkurentnost, povećanje broja mladih istraživača na univerzitetima u Crnoj Gori i na planu razmjene znanja između akademskog i privrednog sektora, kao i internacionalizacije i istraživačkog rada?

Koji su postojeći instrumenti podrške i kakve su bile namjere prilikom njihovog kreiranja? Koji djelovi sistema nauke i inovacije se pokušavaju poboljšati i koliko će novca biti uloženo putem različitih instrumenata podrške?

Obrazložiti ću ovo što sam pitao.

Dakle, prilikom rasprave i usvajanja Zakona o budžetu Crne Gore za prethodnu godinu, odnosno za tekuću 2018., izvinjavam se, iskazano je veliko zadovoljstvo svih društvenih činilaca povodom povećanja budžeta za program nauka koji se realizuje u okviru Ministarstva nauke. Budžetom za ovu godinu, kada je u pitanju pomenuta stavka planiran je iznos od 4,6 miliona eura koji je prethodne 2017.godine iznosio 2,8 miliona eura, što je dakle povećanje od 63%. Iz Ministarstva nauke je najavljeno da će jedno od politika ministarstva biti usmjerena upravo na poboljšanje ljudskih resursa u naučno-istraživačkoj djelatnosti, putem zapošljavanja većeg broja mladih ljudi i doktoranata na istraživačkim i inovativnim projektima koji će uključivati aktivni pristup najboljim evropskim naučnim organizacijama čime će se uticati na smanjenje odliva talenata iz Crne Gore.

Takođe, najavljeno je i kreiranje novih finansijskih elemenata sa ciljem podsticanja razvoja

ambijena za rad i kreiranje boljih uslova za samozapošljavanje mladih ljudi u našoj državi. Evidentno je da je Ministarstvo nauke ove godine raspisalo dva konkursa za finansiranje istraživačkih inovativnih projekata i smatram da je bitno detaljnije navesti benefite koje će pomenuti konkursi omogućiti naučno-istraživačkoj zajednici u Crnoj Gori.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:48:44)

Zahvaljujem kolega Novović.
Ministarko Damjanović, izvolite.

SANJA DAMJANOVIĆ (19.07.18 13:48:47)

Hvala.

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, poštovane poslanice i poslanici, uvaženi poslanice Novoviću,

Zahvaljujem na pitanju koje ste postavili. Ja uvijek kažem da mi je jako drago da se u ovom domu upravo govori o jednoj ovako važnoj, ali lijepoj temi.

Kao što znate krajem prošle godine usvojena je nova strategija naučno-istraživačke djelatnosti, a koja je vrlo fokusirana i oslanja se na prethodna iskustva. Ali, takođe predviđa i nove mjere i instrumente kako bi se poboljšao kvalitet istraživanja, a takođe podstaklo kreiranje efektivnijeg inovativnog eko sistema u Crnoj Gori.

Ja bih se prvo osvrnula na jačanje ljudskih resursa, a što je zapravo i prvi definisani cilj u našoj strategiji. Svjesni smo da su ljudski resursi i istraživački kapaciteti od presudnog značaja ne samo za uspješnu implementaciju politike naučno istraživačkog razvoja već i za sveukupni društveni ekonomski razvoj naše zemlje. Jedan od najvećih problema ne samo Crne Gore već i cijelog regiona je odliv talenata.

U cilju podsticanja što boljeg kvalitetnog naučnoistraživačkog kadra a i njihovog zadržavanja u zemlji, neophodno je uvesti i istrajati u sprovođenju niza konkretnih mjera. Jedna od njih je zapošljavanje doktoranada kroz projektno angažovanje, naravno uz atraktivne uslove koji uključuju obavezno stručno usavršavanje i internacionalizaciju, tj. povezivanje sa renomiranim naučnim institucijama, ali takođe i sa privredom. Prepoznali smo neke barijere u našem sistemu, poput nepostojanja istraživačkih pozicija na univerzitetima, što otežava projektno angažovanje, jer je postojeći sistem zapošljavanja prvenstveno baziran na nastavi, kao i visoke školarine za doktorske studije.

Vlada Crne Gore je nedavno usvojila Program jačanja ljudskih resursa u istraživanjima i biće formirana interresorna radna grupa koja će se baviti prethodno navedenim. Međutim, Ministarstvo nauke je našlo način da se već sada zaposli grupa mladih istraživača kroz novi konkurs za dodjelu atraktivnih stipendija doktorandima, koji će biti isključivo posvećeni radu na projektima, odnosno istraživanjima. U pitanju su takozvane felou šip stipendije. Izdvojili smo čak milion i po eura za period od tri godine i cilj je da nakon toga postignemo kritičnu masu od 50-ak najboljih istraživača, onih koji bi u međuvremenu napustili našu zemlju. Mogu da kažem da ovaj konkurs je jedinstven u cijelom regionu, jer će pored oslobađanja školarina biti osigurana stipendija sa visokim mjesečnim iznosom, od čak 700 eura, a uz to će mentoru i doktorantu biti omogućen iznos do 10.000 eura godišnje za istraživanje i rad na projektu. Dodatna podrška koju je omogućilo Ministarstvo nauke, a na čemu smo radili od početka 2017. godine, je proširivanje naučnoistraživačkog ambijenta i pristup velikim naučnim infrastrukturama, modernim tehnologijama kroz povezivanje Crne Gore sa renomiranim međunarodnim institucijama. S tim u vezi, Crna Gora je postala punopravni član EMBL i EMBO. U pitanju su vodeće institucije iz oblasti tzv. „nauka o živim sistemima“, medicine, genetike, biologije, inženjeringa, potom najvećeg projekta u CERN-u (CMS eksperimenta), a takođe su napravljeni i prvi koraci u cilju saradnje sa Evropskom svemirskom agencijom ESA i njemačkom institucijom takozvanim GSI-jem.

Uvjereni smo da će dosadašnje realizovane mjere dati vidljive rezultate u prilično

razumnom roku, jer samo kvalitetna naučnoistraživačka zajednica u čijim timovima su mladi ljudi predstavlja pravi društveni resurs, tj. katalizator ideja privlačnih za biznis koji pokreće privredni rast.

Kada je u pitanju povezivanje privrede i akademske zajednice, tj. uspostavljanje efikasnog inovativnog ekosistema, prije svega, potrebno je obezbjediti infrastrukturu, odnosno ambijent za razvoj inovacija i prenos tehnologija, a takođe i razviti nacionalnu politiku za podsticanje svih inovativnih komponenti. Intenzivno se radi na uspostavljanju prvog naučno-tehnološkog parka, koji predstavlja jedan od strateških i prioritarnih projekata Vlade Crne Gore. Trenutno je u toku izrada projektne dokumentacije. Uz to, shvatili smo da je od velike važnosti stimulativan fiskalni sistem za ulaganje u inovativnu djelatnost i zapošljavanje visokokvalifikovanog kadra. U toku je formiranje interesne grupe koja će sagledati mogućnosti uvođenja poreskih olakšica. Dodatno, krajem prošle godine aplicirali smo za novi specijalni instrument podrške inovativnim startapovima kod Evropske komisije i Crna Gora je prva zemlja u regionu koja koristi ovaj instrument. Već naredne nedjelje eksperti Evropske komisije boraviće u Crnoj Gori i otpočeće rad sa grupom koja će okupiti sve relevantne aktere na nivou Vlade, ali i ostale ciljne grupe, kako bi se oformio tim stručnjaka na nacionalnom nivou koji bi zajednički radio na preporukama Evropske komisije i izradio Program podsticanja startapova.

Realizacija navedenih mjera zahtijeva vrijeme i kontinuitet. Međutim, polazeći od činjenice da je crnogorskoj privredi neophodan tehnološki oporavak, visokokvalifikovani kadar i inovativne ideje koje potiču iz naše domaće naučnoistraživačke i inovativne zajednice, došli smo na ideju da osmislimo Program koji bi sveobuhvatno tretirao postojeće barijere i ponudio adekvatne odgovore na ove izazove.

Zapravo, prije nekoliko dana objavljen je Konkurs za dodjelu grantova za inovativne projekte, sa ukupnim iznosom sredstava od milion eura (100.000 eura po grantu). Rad na ovom konkursu je zahtijevao ozbiljan i sistemski pristup jer smo primijenili EU standarde. Zaista moram da zahvalim svom malom timu koji je ovo zaista doveo do kraja.

Zapošljavanje visokokvalifikovanog kadra u svrhu razvoja novih proizvoda i usluga se obično u našoj privredi smatra skupim i zato nedostupnim, pa umjesto da gradi, naša privreda gubi konkurentnost na globalnom tržištu. S toga, upravo je jedna od važnih komponenti ovog konkursa omogućavanje zapošljavanja visokokvalifikovanog kadra u privrednom sektoru.

Da ne bih previše oduzela vremena, ali vi ste mi postavili toliko pitanja, ja se izvinjavam što sam probila rok, ali eto. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:54:52)

U redu. Hvala.

Kolega Novović imate komentar.

RADULE NOVOVIĆ (19.07.18 13:55:50)

Ja ću kratko, zaista, da bih ja nadoknadio ovo prekoračeno vrijeme.

Ministarka je bila veoma iscrpna, hvala Vam na tom odgovoru. Zaista je, rekao bih, vidljiva svakom ko želi da je vidi energija kojom Vi, kako rekoste vaš mali tim, pristupate ovim poslovima unutar vašeg resora. Nadam se da će uskoro biti vidljivi benefiti koje će osjetiti Crna Gora i naučnoistraživačka zajednica u Crnoj Gori od vašeg rada. Vjerujem da će biti prilike da o tome već u jesenjem dijelu našeg zasjedanja razgovaramo na nekoj sjednici našeg odbora. Na kraju ostaje mi samo da i vama i crnogorskoj naučnoistraživačkoj zajednici poželim puno uspjeha u budućem radu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 13:56:40)

Hvala i Vama, kolega Novoviću.

Prelazimo na sledeće pitanje koje je postavio kolega Branko Radulović. Izvolite, kolega.

BRANKO RADULOVIĆ (19.07.18 13:56:48)

Ministarko Damjanović, neću da Vas upoređujem sa prethodnom ministarkom i sa prethodnim ministrima, nego ću da Vas rangiram u odnosu na potrebe Crne Gore i gdje se mi nalazmo, o nauci ću drugi put. O tačkastim uspjesima za koje Vas podržavam sigurno uvijek ću objektivno govoriti, ali to stanje u nauci je sasvim drugačijih tačkastih uspijeha koje ste Vi pokrenuli.

Ja sam redovni profesor. Iz tehnike imam određene reference koje ne može niko osporiti. Ja moram objektivno i pošteno govoriti i Vi morate isto to govoriti. Nikome u životu nisam pružio ruku kao Vama. Vi niste bili korektni, pozvali ste me na kafu poslije onoga što ste njima koji se ne razumiju u ovo o čemu ja govorim na takav nivo, jednu nenormalnu inicijativu, dobru da iz one strukture od kojeg Vi i ja treba da se štitimo, mi smo ispod afričkog nivoa u društvenom proizvodu, ministrice. Izvozimo rudu, izvozimo nultu tehnološki nivo, izvozimo nešto što niko više nikad ne izvozi. Ne znam da li ste Vi svjesni toga. Postaviću vam nekoliko osnovnih pitanja.

Zbog toga što Vi niste mene pozvali na kafu kada sam pokrenuo ovo početkom godine pa zajedno da okupimo i što sam vam rekao idemo zajednički u akademiju, idemo zajednički na univerzitet, jer ti ljudi nisu kompetentni da naprave tehnološku revoluciju. Nemaju toliko znanje, jedan je politikant a drugi se bavio nečim drugim. Oni ne znaju to. U Crnoj Gori, ministrice, znajte i bolji od mene su na desetine strašnih redovnih profesora, strašnih, otišli su mnogi, tako da vi i ja i mnogi drugi smo trebali to da okupimo. Ovo što sam vam postavio jedno obično pitanje a to je:

Da li ste svjesni koliko je Crna Gora, zato što niste pružili ruku i pozvali me na kafu,
... početkom godine nego ste me kad su neki neuki komentarisali ođe po Skupštini. Muka mi je zbog toga. Znate li koliko samo, slušajte me, gledajte vi mene u oči ministrice, ja sam vam najveći prijatelj. Znate li samo koliko je proteklo megavata niz(Prekid).... znate li samo koliko je kroz onu rudu koju izvozimo preko offshor firme koliko je otišlo srednjeg i visokog tehnološkog sadržaja proizvoda tamo neđe prema Kini? Vi ste napravili samo u aluminijskoj industriji štetu Crnoj Gori preko 800 miliona eura. Ne u ovom periodu jer nauka se ne može i razvoj valorizovati šutra nego ona se valorizuje kroz četiri, pet pa i deset godina dana.

Ministrice, sad ću ja vama da postavim jedno osnovno pitanje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:00:29)

Profesore tri i po minuta je.

BRANKO RADULOVIĆ (19.07.18 14:00:49)

Ako vama to nije interesantno i ovako ovo nije nađite nešto. Znanje je ljudi resurs nad resursima. Nije primarno ono što je ostalo i što nam je Bog doranio ili Darwin nego što nosimo u glavama. Mnoge države koje su manje sa resursima su bogatije od nas zato potenciram ovo. Ministrice, ja vama nisam govorio o nauci, a mogu da(Prekid).... laboratorija na Univerzitetu Crne Gore koje su gore nego '90-tih godina. Ja vama pričam o razvoju, tehnološkom razvoju. Razlikujete li vi ta dva pojma fundamentalno istraživanje i tehnološki razvoj? Pitam vas to.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:01:26)

Evo, ministrice imate pravo na odgovor.

SANJA DAMJANOVIĆ (19.07.18 14:01:32)

Uvaženi poslaniče Raduloviću, osnivanje instituta za razvoj Crne Gore je svakako plemenita inicijativa i vjerujte bila bih poslednja osoba na ovom svijetu koja bi je opstruirala i ja samo mogu da kažem da su vrata Ministarstva nauka uvijek otvorena ne samo za kafu nego za bilo koju raspravu ne samo vama nego svim građanima u Crnoj Gori i zaista smo otvoreni za saradnju. Kada je u pitanju tehnološki razvoj sigurni ste i to će biti, govoriću u sledećem pitanju, da smo upravo inicirali veliki razvojni projekat baziran na najsavremenijoj tehnologiji.

A sada bih se vratila na vaše pitanje. Osnivanje novog instituta je jedan ogroman poduhvat za koji su potrebne zajedničke snage, kritična masa i znanje velikog broja ljudi kao i velika finansijska sredstva ne samo za investiciju već i za operativnost takvog jednog instituta. A to vam sigurno ja mogu kazati jer upravo radimo svakodnevno i gotovo bez prestanka na osnivanju međunarodnog instituta baziranog na najsavremenijim tehnologijama, jednom razvojnom projektu, ne samo razvojnom projektu nego projektu koji će doprinijeti ovom regionu jednu veliku stvar, a to je i modernu medicinu o kojem ću govoriti i imam potpunu sliku o trenutnim kapacitetima zemalja regiona. U ovom izuzetno zahtjevnom, opet kažem, poduhvatu mi pomaže međunarodna, naučna i naučna-politička zajednica jer svaki novi institut mora biti baziran na najsavremenijim tehnologijama kako bi povukao mlade ljude, koje ste pomenuli, mlade stručnjake i kako bi bio održiv.

Mi smatramo da je naš sistem premali za dodatne institucije u ovom trenutku i da je optimizacija, aktiviranje i angažovanje svih kapaciteta u okviru postojećih institucija, podsticanje centara izvrsnosti tj. uspostavljanje Naučno-tehnološkog parka dovoljna je osnova za snažan podsticaj razvoja naše djelatnosti. Naučno-tehnološki park kao pravni subjekat pretpostavljam da je srodan ideji instituta koje vi predlažete jer treba da predstavlja središte istraživačkog inovativnog sistema, da okuplja, povezuje, ubrzava sazrijevanje projektnih ideja i omogućava njihovu nesmetanu realizaciju. Nakon realizacije Naučno-tehnološkog parka, a koji je takođe veliki izazov za nas možda bi sledeći korak mogao biti uspostavljanje instituta koji vi predlažete, a kada bi takav institut bio osnovan po modelu Evropskog instituta za inovacije i tehnologiju i imao konkretne zadatke na povezivanju privrede, akademskog sektora, državne i lokalne uprave vjerujem da bi doprinio ubrzanju razvoja ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama.

Smatram da je prioritetno, uspješno okončati jedan dobar projekat kao što je Naučno-tehnološki park, u njega ugraditi maksimalne kapacitete kojima raspolažemo pa krenuti dalje, a očekujem i od vas profesore Raduloviću ideje i konkretan rad na uspostavljanju prvog Naučno-tehnološkog parka, a takođe i vašu pomoć da realizujemo međunarodni institut u ovom regionu.

BRANKO RADULOVIĆ (19.07.18 14:04:45)

Da ne pogriješim ovo ministarko ili ministrice.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:04:48)

Profesore samo da vas najavim.
Imate pravo na odgovor. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (19.07.18 14:05:10)

Koleginice, vi ste se zanjeli sa novim pomoćnikom, pa onda, a ja pričam o nauci. Ministarko, slušajte vi mene što vam ja kažem, vi možda niste kao što ja nisam stručnjak, ja sam stručnjak iz metala, novih metala sa posebnim osobinama. Oni nemaju 100% komercijalnu vrijednost. Doći će doba možda kad će imati, ja i ne pomišljam da se bavim sa vama u vašoj oblasti, ali ja očitno vidim da vi niste nijedan tehnološko-razvojni projekat radili. Tu ne trebaju pare, tu treba autoritet i vi ste indirektno kroz ova dva pisma što je jedno potpisao Duško Marković, a drugo vi rekli: e, da ste vi moj premijer ne bi mi pravili ovo što ste rekli kroz tri godine, sutra, vi i ja sutra ili poslijepodne. Okupili bi svu tehnološku pamet, sve najbolje inženjere, pa bi napravili

strategiju o razvoju aluminijskom, čelika, energetike, drvoprerade, prehrane i čudo. Stvorili bi nova radna mjesta i tako bi to dizali gore, ne trebaju pare. Eto ona zgrada na onome, blizu Univerziteta, hajmo nju da napravimo, hajmo da zaposlimo samo pet ljudi, 10 ljudi. Svi ostali rade honorarno, svi profesori ili su penzioneri ili su redovni profesori, svi direktori iz elektroprivreda, ne znam. Zna li koliko ima stručnjaka, ništa samo kukaju, ništa ne rade. Nemojte zvati onoga rektora VD rektor, ne zna on to, vjerujte mi uzmite, vidite CV najbolji.

Ministarko, znači poslije ovakvog ljudskog što ste napisali indirektno ja dobro čitam između redova, nemojte više ići na promocije DPS-a, bavite se samo sa ovim, ostavićete trag. Nemojte da bude samo Ministarstvo nauke, napravite ga ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja i ta dva sektora odvojite jedan i drugi i nemojte da zaludujete više omladinu. Kod mene su bili najbolji magistranti i doktorandi, moje dvoje djece školuje se i školovano je na najboljim univerzitetima. Koliko vaš mentor ima godina? Sigurno ima 30 godina u odnosu na vas. Vidim da ga vodite i dobro je što ga poštujete, ali koliko treba da učite da biste ga dostigli. Ne može neko kad se rodi sa 20 godina, sa 25 godina da popije svu pamet svijeta. Treba i mentor, i redovni profesor, i docent, i asistent i sve ostalo i dati im uslove. Krenite prvo sa razvojem tehnologija i resursa na održiv način ...(Prekid)... da promijenimo strukturu društvenog proizvoda ne kao što je ova vaša kolegica izvozi boksite kojih ima samo 20 do 30 miliona, ostaćemo i bez njega(Prekid)..... nema života, nema od turizma i od poljoprivrede to su usluge i to je vaša istorijska šansa. Nemojte da budete politikant, budite do kraja naučnik i ne pitajte premijera ne zna on to, ni potpredsjednika Vlade koji je magistar od krompira, krtole. Ne znaju oni to, vi to morate da znate.

Opet nastavljamo za četiri mjeseca da vidim šta ste uradili.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:08:36)

Profesore, vrijeme. Hvala.

Evo, nadam se da će ministrica pozvati profesora na kafu, pa ćemo imati manje kršenja vremena.

Koleginice Pavićević, vi ste sledeća. Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (19.07.18 14:08:56)

Poštovani potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovane ministarke, poštovani građani,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore gospođi Sanji Damjanović, ministarki nauke, doktorki fizike postavljam sledeće poslaničko pitanje:

Pratili smo u medijima da ste i u ovom polugodištu imali intenzivne aktivnosti na realizaciji projekta "Uspostavljanje Međunarodnog instituta za održive tehnologije u Jugoistočnoj Evropi".

Interesuje me: Koja su dostignuća ostvarena u ovom polugodištu, koji su naredni koraci koje planirate, koji su najveći rizici u realizaciji ovog projekta?

U obrazloženju bih kratko podsjetila da se projekat uspostavljanja međunarodnog instituta za održive tehnologije u Jugoistočnoj Evropi prvi put pominje na sastanku Svjetske akademije nauka i umjetnosti u Dubrovniku, u jesen 2016. godine. Institut bi promovisao razvoj nauke i tehnologije, podstakao naprednije obrazovanje mladih naučnika, pružio satisfakciju za uložene godine učenja, preusmjerio i preokrenuo odliv talenata s kojim se suočavamo kako mi tako i čitav region, te podstakao veću saradnju i mobilnost u regionu, kao i razvoj komplementarnih tehnologija u svakoj od pojedinačnih zemalja, što bi doprinijelo da region postane konkurentan ostatku Evrope. Upravo je konkurentnost jako važna za region.

Značaj ovakvog projekta prepoznala je i Vlada Crne Gore i upravo prva dala zvaničnu podršku ovoj inicijativi. Ukoliko bi sjedište instituta bilo u našoj zemlji sveukupni benefiti bi bili ogromni. Upoznata sam da je nedavno odlučeno da namjena instituta bude hadronska kancer terapija pomoću protona i težih jona s opsežnim istraživanjem u biomedicini. Kako ovo izgleda kompleksno, zamolila bih radi građana Crne Gore da nas upoznate kratko s tim. Interesuje me, a vjerujem i građane, dokle se stiglo, šta planirate i kakva su vaša očekivanja, s kakvim ćete se

izazovima i rizicima susresti u narednom periodu. Odgovor tražim i u pisanoj formi. Želim vam sve najbolje u ovoj misiji.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:11:23)

Hvala, kolegice Pavićević.
Ministarko, imate odgovor. Izvolite.

SANJA DAMJANOVIĆ (19.07.18 14:11:29)

Hvala.

Uvažena poslanice Pavićević, meni je posebno drago što ste postavili ovo pitanje jer se radi o jednom velikom razvojnom projektu baziranom na najvišim tehnologijama koji bi omogućio veliki kapacitet, čak 1000 istraživača bi moglo da rade na ovom institutu.

Međutim, znamo da zbog istorijskih dešavanja tokom poslednjih nekoliko decenija u Jugoistočnoj Evropi naučne aktivnosti su se veoma usporile i kao posledica toga ovaj region se suočava sa snažnim odlivom mladih generacija, u prvom redu izvrsnih talenata. Međutim, isti ovaj region je u prošlosti imao intenzivan naučno tehnološki razvoj i ostvarivao je naučne doprinose na evropskom nivou. Da bi povratili tradiciju koju smo imali i smanjili trenutni jaz u odnosu na Zapadnu Evropu, povratili ljude koji su napustili region, moramo realizovati veliku infrastrukturu baziranu na najsavremenijim tehnologijama. Iako samo jedna ideja prošle godine koju je inicirala upravo Vlada Crne Gore danas Međunarodni institut za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope predstavlja ozbiljan regionalni projekat sa sopstvenim upravnim organima, a koji sada ulazi u drugu fazu. Pred nama je izrada tehničkog projekta i biznis plana za čiju realizaciju je potrebno oko četiri miliona eura. Raduje me što danas mogu da kažem da je Evropska komisija prepoznala značaj i ozbiljnost ove inicijative i da smo u razgovorima koje smo imali tokom juna s komesarom i generalnim direktorom Direktorata za istraživanje i inovacije dobili čvrsto uvjerenje da će do kraja godine komisija obezbijediti finansijska sredstva za ovu fazu.

S obzirom da se radi o najsavremenijoj tehnologiji potrebna je stručna podrška eksperata zemalja Zapadne Evrope, budući da ovaj region trenutno nema kapacitet da samostalno iznese ovaj projekat. Cilj je da do kraja godine formiramo internacionalni tim u koji će biti uključeni i naučnici iz regiona, a koji će iznijeti ovu kompleksnu fazu projekta. Već smo trenutno u pregovorima s pojedinim ekspertima. Pregovarali smo i s menadžmentom CERN-a da nam omogući da se pripremna faza našeg projekta upravo realizuje u ovoj prestižnoj instituciji i raduje da je odgovor CERN-a takođe pozitivan, što je veoma značajno jer ćemo moći koristiti njihovu infrastrukturu. Podsjećam da će ovo biti treći međunarodni institut koji će se izroditi upravo iz CERN-a.

Prošle nedelje je u Skoplju održana treća sjednica Upravnog odbora Međunarodnog instituta na kojoj se upravo govorilo o organizaciji maloprije pomenute druge faze projekta, ali i u uspostavljanju naučne mreže, klinične mreže onkologa, kao i identifikovanju industrijskih kompanija koje bi imale veliki profit uključivanjem u realizaciju ovog projekta. Podsjećam da je na drugoj sjednici Upravnog odbora osam zemalja potpisnica deklaracije jednoglasno izabralo opciju za međunarodni institut hadronsku kancer terapiju, istraživanje u oblasti biomedicine pomoću protona i težih jona, a koja danas predstavlja najsavremeniji metod liječenja velikog broja vrsta kancera. Ovdje bih dodala da se radi o jednoj potpuno novoj vrsti radioterapije gdje se zapravo doza fokusira koncentrisano samo na oboljele ćelije kancera, što znači da nema uništavanja zdravih ćelija. Koliko je ovo važna metoda, mogu da kažem da je ovo jedini način liječenja trudnica. Prije svega, biće mi drago da će ovakva jedna metoda, najsavremenija metoda u svijetu biti dostupna svim građanima regiona. Zapravo, u cijelom svijetu postoje samo dvanaest ovakvih mašina, samo četiri u Evropi i naš projekat neće biti samo peti u Evropi nego će biti jedinstven jer će 50% vremena biti posvećeno istraživanju jer je ovo još uvijek nepoznata oblast, a znamo da je kancer drugi uzročnik smrtnosti u svijetu i samim tim će biti atraktivan i povlačiće i naučnike iz zemalja Zapadne Evrope.

Međutim, istakla bih da smo već u ovoj fazi projekta konkurentni da apliciramo za finansijska sredstva iz raznih međunarodnih fondova u cilju podizanja kapaciteta u regionu kroz različite vrste obuka i treninga i u tom smislu već smo pripremili nekoliko projektnih prijava prema Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju koja je obećala prvih pola miliona eura za ove namjere, zatim za EU okvirni program u okviru horizonta 2020 host program u iznosu od 300.000 eura, za regionalni IPA program za realizaciju tzv. elektronskog registra za kancer u iznosu od dva miliona eura. Cilj je da do 2019. ostvarimo dovoljan progres kako bi se 2020. godine našli na evropskoj infrastrukturnoj mapi tzv. ES free road map, što bi nam obezbijedilo ozbiljan status za potencijalnu investiciju od oko 150, 200 miliona eura neophodnih za realizaciju ovog projekta. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:16:50)

Hvala, ministarko.

Komentar na vaš odgovor ima koleginja Pavićević.

SANJA PAVIĆEVIĆ (19.07.18 14:16:55)

Zahvaljujem. Iscrpan odgovor. Ovo je jako inspirativna tema, posebno nama koje smo fizičarke. Pokušaću da dam kratak profesionalni osvrt na odgovor, lični, jer imam ličnu notu koja se tiče ovoga, nećete mi zamjeriti, shvatćete o čemu se radi, kao i politički aspekt svega ovoga.

Napredna istraživanja koja se očekuju u jednom institutu ovakvog ranga, ovo je vanserijski institut, imaće dugoročne multiplikativne pozitivne uticaje na poboljšanje dijagnostike i terapije u onkologiji, posebno u dijelu solidnih čvrstih tumora s kojima smo imali veliki problem, ne mi nego čitav svijet ima problem s tim tumorima i visokom smrtnosti tih tumora, ali ono što je svima nama sigurno najvažnije, što će se liječiti tumori koji se javljaju kod djece.

Sada govorim o ličnoj noti. Ja sam neko ko je u porodici imao smrtne slučajeve mladih ljudi od karcinoma i to mi je posebno važno, nećete mi zamjeriti, zamolila sam, a u ovom trenutku se moja sestrična koja nema još dvije godine liječi od najtežeg tumora u Beogradu, od karcinoma. Možete shvatiti koliko je onda porodicama kao što je moja važno da se ovakvo neko istraživanje dovede bliže nama jer nismo svi u mogućnosti da plaćamo skupa liječenja jako daleko. To je bio lični osvrt.

Dalje, politički bih se okrenula, ohrabruje jučerašnja izjava našeg premijera o odlično prihvaćenju crnogorskoj inicijativi da se zajedno s CERN-om i regionom pokrene projekat upostavljanja ovog međunarodnog instituta. Naročito me raduje blagonaklon stav jako važne žene u svijetu, kancelarke Merkel, prije par nedjelja, na Samitu Evropske unije posvećenom Zapadnom Balkanu koji je održan u Londonu, a koji se inače odvija u okviru Berlinskog procesa koji je opet inicirala gospođa Merkel još 2014. godine. Cilj ovog procesa je pomoć zemljama Zapadnog Balkana na putu ka Evropskoj uniji. Ohrabruje i stav povodom podrške kancelarke Merkel, te me raduje i kao poslanicu i kao građanku, a najviše kao fizičarku što dijelimo zajedno sve tri, i vi, i gospođa Merkel, ona je doktor fizičke hemije, vi ste doktor fizike, ja sam magistar fizike još uvijek. Preciznije me ohrabruje i raduje i ne čudi me njeno razumijevanje i efikasnost s namjerom da se o ovoj temi opet govori jako brzo u toku avgusta, tako sam dobila informaciju od premijera i svi mi koji smo ga slušali juče.

Na kraju, ali ne manje važno, pohvalila bih vaš autoritet, stav i rad koji ste, zaista, uložili za ovo vrijeme. Drago mi je što ste se vratili u Crnu Goru, mi smo tu negdje generacija, sjećam vam se i s takmičenja, uvijek ste bili posebni. Vjerujem da ćete uspjeti u ovoj inicijativi da ovo neće biti inicijativa, da ovo neće biti samo neka velika misija koja je neostvorena nego vjerujem da će se ovaj region prepoznati po nauci, po jednom takvom megalomanskom projektu koji je realan. Mislim da mi imamo dovoljno doktora nauka, ja imam učenike koji su doktori nauka, doktorirali su fiziku i srodne nauke u svijetu. Vjerujem da će se svi ti pametni ljudi vratiti i doprinijeti da ovaj region postane onakav kakav svi želimo da bude. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:20:46)

Hvala vam, kolegice Pavićević.

Ovim smo završili pitanja koja su bila upućena Ministarstvu nauke. Zahvaljujem se ministarki Sanji Damjanović.

Nastavljamo s Ministarstvom ekonomije. Ministarki ekonomije pitanja su uputila četiri poslanika i to po redosledu kolega Murić, kolega Vuletić, kolega Mandić i kolega Vučinić. Pozdravljam ministarku Dragicu Sekulić. Dajem riječ kolegi Muriću. Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (19.07.18 14:21:28)

Poštovani predsjedavajući, uvažena ministarko Sekulić, drage kolege i kolegice, poštovani građani Crne Gore,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, koristim priliku da postavim poslaničko pitanje ministarki Dragici Sekulić.

Program promocije domaćih proizvoda "Kupujmo domaće" pokrenuli su predstavnici Vlade i privrede u cilju jačanja crnogorskih kompanija i ukupne ekonomije, otvaranju novih radnih mjesta i unapređenju standarda stanovništva.

Konkretno moje pitanje glasi: Koliko ste zadovoljni programom "Kupujmo domaće" i da li imate konkretne pokazatelje koji ukazuju na uspješnost programa?

Obrazloženje. Poljoprivredna proizvodnja u Crnoj Gori u kontinuitetu nekoliko zadnjih godina bilježi stalni rast, posebno u proizvodima koji su karakteristični za naše podneblje, a to su proizvodnja povrća, voća, mesa, mesnih prerađevina, mlijeka, mliječnih prerađevina, ali i krompira, posebno sjemenskog, kao i drugih poljoprivrednih proizvoda. Taj rast, prije svega, rezultat je ukupnog zaokreta Vlade prema poljoprivredi i ukupne podrške razvoju poljoprivrede podsticajnim mjerama i kroz realizaciju međunarodnih projekata u ovoj grani. Međutim, i dalje uvozimo hranu. Najveće stavke u uvozu su, ono što sam maloprije napomenuo, što i mi proizvodimo, ali u nedovoljnim količinama, a to su meso, mlijeko, mliječni proizvodi, šećer, kafa, pivo, ulje, obična voda, mineralna voda i dr. I laiku, kada se gledaju makroekonomski pokazatelji crnogorske ekonomije, nije teško uočiti da bilježimo stalni loši rezultat kroz spoljnotrgovinske razmjene roba koji je stalno naglašen i stalno u deficitu. Tako je za prošlu godinu pokrivenost uvoza s izvozom 16%. Ako pogledamo te poljoprivredne, odnosno prehrambene proizvode onda je pokrivenost uvoza izvozom svega 10% iako neprekidno ulažemo kroz agrobudžet poljoprivrede, kroz Ministarstvo ekonomije i kompletne Vlade pokušavamo da podstaknemo proizvodnju tih domaćih proizvoda koji bi umnogome uticali na deficit i da u sledeće vrijeme ovaj deficit bude sve manji i manji. Međutim, koliko god da ulažemo i dalje imamo određeni deficit.

Svjedoci smo da ovo nije prvi program, da je i ranije Vlada preduzimala određene korake, ali čini mi se da je ovaj korak kojeg ste vi kao predstavnici Vlade, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede s privrednicima podstakli i čini mi se da ima uticaja na ekonomski, posebno patriotizam našeg stanovništva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:25:15)

Hvala vam.

Odgovor vam daje ministarka Sekulić. Izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (19.07.18 14:25:20)

Uvaženi predsjedavajući, uvažene poslanice i poslanici, hvala na postavljenom pitanju.

U principu, domaća proizvodnja se podstiče na dva načina. Jedan je promocijom onoga što se proizvodi u našoj zemlji, a drugi je pravljnjenjem naše proizvodnje konkurentnom. Mi radimo na

oba kolosjeka, program koji ste pomenuli odnosi se konkretno na promociju domaćih proizvoda, ali istovremeno radimo i na tome da proizvodi koje naši građani kupuju osim što su kvalitetni oni moraju biti i cjenovno konkurentni onome što se uvozi jer mi kao članica Svjetske trgovinske organizacije, članica CEFTE ne smijemo na direktan način, na bilo koji način ograničavati uvoz ili na bilo koji način onemogućavati prodaju onoga što je iz uvoza. Ono što je naš zadatak je da naše proizvode i naše proizvođače učinimo konkurentnim, a da istovremeno vršimo jednu kvalitetnu promociju onoga što se proizvodi u Crnoj Gori. Program koji ste pomenuli pokrenulo je Ministarstvo ekonomije u saradnji s Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja i Privrednom komorom Crne Gore i odnosi se na konkretnu promociju onoga što se proizvodi u Crnoj Gori, a nalazi se u našim maloprodajnim tržišnim lancima. Došli smo na jedan i te kako dobar odgovor naših prodajnih lanaca svih u Crnoj Gori i prosto smo htjeli da izazovemo kod naših građana da oni vide koji su to proizvodi proizvedeni u Crnoj Gori.

Na osnovu istraživanja koje je uradila Agencija IPSOS u periodu od 8. do 20. maja na reprezentativnom uzorku od 1011 građana Crne Gore starijih od 18 godina, pokušali smo da izmjerimo koji su to efekti programa koji smo sprovodili u prethodnom periodu i došli do sledećih rezultata - 17% kupaca više i češće kupuje domaće proizvode u odnosu na period od prije godinu dana, što je, uzimajući u obzir činjenicu da se kupovne navike sporo mijenjaju, izvanredan rezultat i dobra osnova za dalji rad na podizanju svijesti potrošača o značaju kupovine domaćih proizvoda za jačanje domaće privrede i podizanje životnog standarda svakog građanina u Crnoj Gori.

Prema istraživanju s programom "Kupujmo domaće" upoznato je 70% građana, a gotovo 44% njih, bar djelimično ili u potpunosti, zna i za konkretan sadržaj ovog projekta. Kao najznačajnije efekte ovog programa građani navode jačanje ekonomije, njih 58%, otvaranje novih radnih mjesta 37%, jačanje povjerenja potrošača u domaće proizvode 35%, kao i generalno poboljšanje kvaliteta domaćih proizvoda 31%. Zaključak koji proizilazi iz odgovora potrošača koji stabilno ili povećano kupuju proizvode domaćeg porijekla je da to čine prevashodno zbog povjerenja u domaće proizvode i njihovog pouzdanog kvaliteta, što i jeste jedan od ključnih ciljeva projekta. Posebno ohrabruje podatak da 16% potrošača procjenjuje da će u narednih 12 mjeseci češće kupovati proizvode domaćeg porijekla dok većina postojećih kupaca domaćih proizvoda očekuje da će im ostati vjerna i u narednih 12 mjeseci.

Ako me pitate lično da li sam zadovoljna programom "Kupujmo domaće" jesam za početak. Mislim da je ovo jedan dobar početak jednog programa ne promocije nego jednog sveobuhvatnog programa, promocije svega onoga što se proizvodi u Crnoj Gori. Mislim da ovaj program mora biti dalje nadograđivan i obogaćivan saradnjom i s drugim institucijama u Crnoj Gori. Naša ideja je da u saradnji s Ministarstvom turizma i održivog razvoja promoviramo domaću hranu u restoranima i hotelima, da slično ovome "Kupujmo domaće" bude i probajmo domaće. Takođe, naša ideja da od septembra sa Ministarstvom prosvete krenemo u akciju da sve ono što se po školama bude prodavalo, kao užina bude proizvedeno u Crnoj Gori, tako da na različitim nivoima i uz saradnju različitih institucija što više budimo svijest o tome koliko je važno kupovati domaće i za domaću privredu i za stanovništvo, a istovremeno pozivamo sve one proizvođače koji rade u Crnoj Gori da koriste naše programe kako bi njihovi proizvodi bili i kvalitetniji, i jeftiniji, i bolje se prepoznavali na tržištu. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:30:14)

Hvala ministarko.

Kolega Murić ima pravo na komentar koji koristi.

Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (19.07.18 14:30:21)

Gospođo ministarka, zahvaljujem na iscrpnom odgovoru. Ja mislim da je i ovo poslaničko pitanje za one gledaoce i građane Crne Gore koji su slušali podstrek da posvete pažnju domaćim proizvodima, iako znamo da je sloboda kupovine takva da građanin ima pravo da kupuje ono što

on želi. Na nama nije da namećemo ovu priču da oni faktički kupuju ono što im mi kažemo, ali ipak je ovaj program dobar gdje u mnogim trgovačkim lancima se crnogorski proizvodi nalaze na odgovarajućim mjestima. To nije nikakva reklama, niti neko tjeranje na silu naših građana da kupuju već da naši proizvodi postanu vidljivi, jer svakako su kvalitetom zaslužili da budu vidljivi.

Treba napomenuti da smo u zadnjem periodu zaštitili nekoliko naših proizvoda kao što je njeгуška pršuta, pljevaljski sir, prije neki dan goveđa pršuta, crnogorska goveđa pršuta, crnogorska stelja itd. Znači imamo toliko kvalitetnih proizvoda i treba napomenuti da ipak ono što je bliže trpi manji transport, manju podložnost nekim infekcijama itd. tako da je i moja preporuka da uvijek kupujem ono što nam je na dohvata ruke, ono što je naše, jednostavno time ćemo pospješiti i ekonomiju kompletnu crnogorsku i samim tim poboljšati životni standard naših građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:32:06)

Ja se i vama zahvaljujem kolega Murić.

Sledeći poslanik koji postavlja pitanje je kolega Milorad Vuletić. Neka se pripremi kolega Andrija Mandić.

Kolega Vuletić, izvolite.

MILORAD VULETIĆ (19.07.18 14:32:22)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, uvažena ministarko, poštovani građani,

U skladu sa poslovničkim odredbama član 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministrici ekonomije, uvaženoj gospođi Dragici Sekulić, postavljam sledeće pitanje, poslaničko naravno.

Kada će biti izvršena rekonstrukcija nisko naponske mreže preko koje se vrši napajanje strujom 20-ak sela u Opštini Danilovgrad, na lokalitetu Danilovgrad - Glava Zete, odnosno kada će biti zamijenjen desetokilovoltni dalekovod u dužini od 42 km preko kojeg se napaja 30-ak dotrajalih trafostanica na tom području?

Obrazloženje. Poznato je da u Opštini Danilovgrad od Glave Zete do Danilovgrada egzistira, odnosno rade tri hidroelektrane Perućica, Glava Zete, Slap Zete, koje uredno snabdijevaju gotovo cijelu teritoriju Crne Gore, pa i šire električnom energijom i onda evidentan je razlog za zabrinutost kako to baš na tom lokalitetu, gdje su tri ta objekta građani imaju neuredno, nekvalitetno i potpuno nefunkcionalno snabdijevanje električnom energijom.

Dakle, pod velikim pritiskom građana, iako sam nekad radio u Opštini Danilovgrad i znam sve probleme sa nisko naponskom mrežom, ruralnim dijelom, velikom teritorijom u odnosu na broj stanovnika i to da je od Glave Zete do Spuža pa i dalje prva nisko naponska mreža postavljena još davnih 50-tih godina, zabrinutost što se čeka sa rekonstrukcijom tog nisko naponskog dijela mreže koje zaista negativno utiče ne samo na raspoloženje građana nego i na njihove uslove za život. Bilo kakvo atmosfersko pražnjenje, bilo kakav vjetar, bilo kakva malo jača kiša doprinose tome da sela nemaju, njih 20-ak na tom području, pa i šire, ja mislim i dalje od Danilovgrada, kvalitetno napajanje električnom energijom po nekoliko dana. Što je jako opasno, što prouzrokuje kvarenje i kućnih aparata i jednostavno stvaraju probleme za kvalitetnu organizaciju života na selu.

Molio bih samo još kratko da obrazložim razloge. Konsultovao sam stručnjake, oni kažu da je više razloga, znači prilikom popravke na mrežu ugrađuju se nekvalitetni rezervni djelovi, nijesu ugrađeni ni rastavljači, zbog loših uzemljenja, nedovoljne zaštite od atmosferskog pražnjenja i ono što je najbitnije svega tri radnika rade na održavanju toga sistema kompletnog u Bjelopavličima elektro struke. Dakle, pod hitno bi trebalo povećati kadrove odgovarajuće struke na tom području.

Molim da se ovaj zahtjev zaista objektivno razmotri sa nivoa Ministarstva i CEDIS-a i da se urgentno pristupi rekonstrukciji niskonaponske mreže na ovom području, kako bi dijelom građani

sa ovog područja bili zadovoljeni makar u smislu tome da kvalitetno mogu organizovati život na selu i dalje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:36:22)

Ministarko Sekulić, izvolite, imate odgovor.

DRAGICA SEKULIĆ (19.07.18 14:36:31)

Predsjedavajući, zahvaljujem na postavljenom pitanju. Moram da kažem da je sigurno i kvalitetno napajanje električnom energijom nešto što treba da bude sigurna usluga svakom građaninu i privredniku u Crnoj Gori i treba da bude prioritet svake energetske politike u ovoj zemlji. Pitanje koje ste postavili nažalost možete da postavi bilo ko u Crnoj Gori, jer čini mi se da nema opštine u kojoj sam boravila u prethodnih godinu i po dana da mi nisu postavljali slična pitanja. Mislim da svi oni koji redovno plaćaju električnu energiju za taj novac koji daju, moraju da budu sigurni da će dobiti sigurno i kvalitetno snabdijevanje. Baš iz tog razloga jedan od glavnih ajde da ne kažem naloga, ali glavna sugestije kroz upravljačke strukture u Elektroprivredi Vlade Crne Gore je bila da Elektroprivreda kroz svoj crnogorski elektrodistributivni sistem mora uraditi više na jačanju niskonaponske i srednjenaponske mreže u Crnoj Gori. I na sastanku koji je održan prije čini mi se prije dvije nedelje nama je prezentovan trogodišnji plan, investicioni plan CEDIS-a za period 2019-2021. godina koji je dostavljen u ime Cedisa regulatornoj Agenciji za energetiku, a čije ću vam detalje sada dati.

U okviru ažuriranog trogodišnjeg plana investicija CEDIS D.O.O koji je dostavljen regulatornoj Agenciji za energetiku predviđena su značajna finansijska sredstva, nešto preko 81 milion eura za revitalizaciju ili rekonstrukciju srednjenaponske i niskonaponske vazdušne mreže. U periodu od tri godine, planirana je revitalizacija oko 487 km vazdušne desetokilovoltne mreže, planirana je zamjena ili revitalizacija 8.117 stubova sa pripadajućom opremom, sanacije uzemljivača, kao i zamjena postojećih provodnika novim većeg presjeka u cilju povećavanja prenosne moći dalekovoda.

U istom periodu planirana je revitalizacija ili rekonstrukcija oko 990 km vazdušne niskonaponske mreže, planirana je zamjena ili revitalizacije 28.286 stubova sa pripadajućom ovjesnom opremom, sanacijom uzemljivača kao i zamjena postojećih provodnika.

Ukupna ulaganja u revitalizaciju srednjenaponske desetokilovoltne mreže i niskonaponske mreže uključujući ugradnju novih stubnih trafostanica 10 na 04 kilovolta za navedeni trogodišnji plan je na nivou CEDIS-a oko 32 miliona eura.

U okviru navedene revitalizacije planirana je revitalizacija i desetokilovoltne mreže u Opštini Danilovgrad a između ostalog i navedene desetokilovoltne mreže i niskonaponske mreže na lokalitetu Danilovgrad - Glava Zete. Preciizna dinamika će biti definisana u toku izvođenja radova nakon planiranog sprovođenja tendera ali uvjeravanja su da tamo gdje bude postojao konstruktivan odnos lokalne zajednice revitalizacija i unapređenje mreže biće završeni u najkraćem mogućem roku. Početak realizacije programa može se očekivati već u februaru 2019.godine. Dakle, ovaj plan koji sam pomenula očekujemo da bude usvojen, odobren od strane Regulatorne agencije za energetiku u avgustu, septembu ove godine kako bi CEDIS onda mogao da uđe u proceduru raspisivanja javnog tendera.

Ja sam ovdje pomenula samo Danilovgrad jer je vaše pitanje bilo konkretno vezano za taj dalekovod ali su njima obuhvaćene sve opštine u Crnoj Gori. Napominjem da ova vrsta revitalizacije i ovaj trošak revitalizacije neće imati nikakvog uticaja na tarifu za distribuciju električne energije. Namjera nam je da CEDIS već od januara, februara sledeće godine uđe u operacionalizaciju ovog plana kako bi prema dinamičkom rasporedu koji se bude utvrdio raspisivanjem tendera uđe u rekonstrukciju i revitalizaciju srednje naponske i nisko naponske vazdušne mreže u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:41:07)

Hvala, ministarko.
Izvolite, kolega Vuletić.

MILORAD VULETIĆ (19.07.18 14:41:14)

Zahvaljujem.

Naravno, zahvaljujem se i na odgovoru. Nadam se da ću te podatke i to dobiti u pisanoj formi na čemu bih Vam bio zahvalan.

Dobro je to što čujemo od gospođe ministarke da će se poraditi na rješavanju ovih problema. Tim prije što znam koliko se ulaže i u Opštinu Danilovgrad i svuda od strane CEDIS-a i Elektroprivrede i države Crne Gore u cilju poboljšanja ukupnog elektro snabdijevanja ne samo domaćinstava nego građenje novih trafostanica različitih profila i različite jačine i zamjenom dalekovoda, stubne infrastrukture i svega ostalog. Međutim, ono što želim da potenciram sad ovdje, zaista bi ovo pitanje trebalo makar u Bjelopavlićima urgentno riješiti, od Glave Zete do Spuža bih rekao čak jer je to stvarno, ponoviću, stara infrastruktura niskonaponske mreže koja zahtijeva vrlo urgentno postupanje. Vjerujte to je jezivo, to znaju ljudi koji žive u Bjelopavlićima, ma ne može malo pražnjenje ako se desi to se odmah kvare kućni aparati, jednostavno se ljudima ne mili dolaziti na selo. Cijenim da će se u tom dijelu, i ja sam informisan i prije ovoga jer sam se interesovao, uraditi u narednom periodu evo Vi ste rekli početkom iduće godine dosta toga.

Ono što još treba da imamo u vidu da je vrlo opasan jedan parametar plavljenja, najkvalitetnijeg poljoprivrednog zemljišta posebno u dijelu lokaliteta od Glave Zete do Slapa a i dalje prouzrokovanih trećom cijevi za Hidroelektranu Perućica pa kad se ona pusti u pogon u punom kapacitetu možete misliti kakve posledice negativne prouzrokuje za žitelje tih sela. Znači, od ovih 20-ak sela tim problemom su pogođene najmanje 10-ak sela a desetine hektara obradivog zemljišta su osam mjeseci najmanje u godini dana pod vodom. No to će biti predmet neke druge eventualno priče ili drugih pitanja. U tom dijelu od građana imam pritisak, kao i ovaj što sam imao da postavim ovo pitanje i da im na narednim susretima dam pravu informaciju. Zato još jednom vama hvala na korektnom odgovoru i mislim da ćemo se svi zajedno založiti da i u Opštini Danilovgrad kao i u svim ostalim opštinama snabdijevanje električnom energijom domaćinstava svih pa i šire i privrednih subjekata i svega ostalog da bude na najvišem nivou. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:44:09)

Hvala, kolega Vuletić.

Kao što sam najavio sledeći poslanik koji postavlja pitanje je kolega Andrija Mandić, a neka se pripremi kolega Janko Vučinić.

ANDRIJA MANDIĆ (19.07.18 14:44:19)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Prije nego što postavim pitanje prosto želim da obavijestim našu javnost da dok traje zasijedanje Skupštine Crne Gore, da ispred ove zgrade održava se jedan veliki skup u organizaciji koordinacionog odbora korisnica nadoknade za troje i više djece, dakle, majke koje su se se organizovale i traže zadovoljenje pravde i zaštitu svojih prava. Okupile su se ispred Skupštine i evo u ime poslaničkog Kluba Demokratskog fronta želim da iskažem potpunu solidarnost sa tim ženama, želim da dam i podršku zato što su one u potpunosti shvatile kako funkcioniše sistem u Crnoj Gori i za ono zašta nijeste spremni da se borite i protestima do takvog prava nikada nećete ni stići.

Ljudi se organizuju i u drugim krajevima Crne Gore i ja sam iz sela Lijeska iz Vraneške doline, obratili su mi se građani, Damjanović Vukoman, Đačić Miloje, Mrdak Ostoja, Damjanović

Miljan, Damjanović Todor, Đačić Ranko, Damjanović Milan, Mrdak Milenko, Zejak Leka, Mrdak Vučić, Damjanović Vukalica, Damjanović Mile, Zejak Slavko, Damjanović Dragan, Krkalović Velimir, Damjanović Milun, Krgović Dragiša, Zejak Mileta, Damjanović Blaža i Mrdak Miro. To su ljudi iz Vraneške doline koji brane vlastiti način života koji počiva na zdravom, prirodnom okruženju a čiji osnov čini rijeka Lještanica. Naime, ta rijeka je čitavim tokom ispravna za piće a njeni vodopadi predstavljaju pravi dragulj živopisnog prirodnog ambijenta na kome su domaćinski živjeli i preci današnjih stanovnika Lijeske. Odlukama Vlade rijeka Lještanica bi trebala da bude ukroćena i uvedena u cijevni sistem koji bi njenu vodu transportovao u dužini od pet kilometara do mjesta gdje ste planirali da izabrani koncesionar proizvodi električnu energiju koja će se prodavati građanima Crne Gore po višestruko većoj cijeni od tržišne cijene energije dobijene iz klasičnih elektrana.

Pošto su se građani sela Lijeska i šire okoline izjasnili da ne žele ovakvu vrstu "investicije" u svom kraju jer je ona za njih štetna interesuje me, kako ćete ovaj problem riješiti, jednu loše započetu radnju zaustaviti? Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:47:09)

Hvala poslaniče Mandić.
Ministarka Sekulić.

DRAGICA SEKULIĆ (19.07.18 14:47:15)

Poštovani poslaniče Mandiću, hvala na postavljenom pitanju i na prilici da i Vama i mještanima koji su Vam dostavili to pitanje dam odgovor.

Prvo ću vam pročitati istorijski šta se dešavalo i koji su dokumenti prethodili ovom trenutku a onda vam reći u kojem tačno trenutku se sad nalazi taj projekat i koje su mogućnosti mještana koje ste naveli u svom pitanju.

Način realizacije projekta izgradnje male hidroelektrane na vodotoku Lještanica uređen je Ugovorom o koncesiji čijem zaključenju je prethodilo sprovođenje dvije javne rasprave koje je organizovalo Ministarstvo ekonomije. Cilj ovih rasprava bilo je da se uključi sva zainteresovana javnost kako bi, u ove projekte tako i u sve aktivnosti u domenu nadležnosti, bili uključeni i građani. Ministarstvo ekonomije sprovelo je javnu raspravu u periodu od 29.jula 2015. do 24. avgusta 2015. za plan davanja koncesija za izgradnju malih hidroelektrana za 2015.godinu kojim je između ostalog bio obuhvaćen i vodotok Lještanica. Takođe, održana je javna rasprava na Nacrt koncesionog akta za davanja koncesije za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori u periodu od 24.03. do 01.04. 2016.godine u okviru kojeg je vodotok Lještanica bio prepoznat kao moguća lokacija za obavljanje koncesione djelatnosti tj. korišćenje vodotoka u cilju proizvodnje električne energije. Nakon toga Ministarstvo ekonomije je objavilo javni oglas u "Službenom listu" kao i dnevnom štampanom mediju "Pobjeda" za dodjelu koncesije za izgradnju male hidroelektrane na ovom vodotoku. Postupak davanja koncesija je sproveden na osnovu javnog nadmetanja o otvorenom postupku nakon čega je i predmetni ugovor zaključen 13.01.2017.godine sa konzorcijumom hidrolještanica koga čine Sinerdži d.o.o Podgorica i Vodnizdroje Prag - Češka Republika koji već iza sebe imaju uspješno realizovan projekat male hidroelektrane Vrelo koji je i dokaz da su u postupku izgradnje ispoštovani svi relevantni propisi koji uređuju ovu oblast.

E, sada, ono što je važno da napomenem, koncesionar je u ovom trenutku u fazi izrade lokalne studije o lokaciji kako bi mogao da stekne pravo na dobijanje urbanističko tehničkih uslova. Dakle, ovo naročito napominjem jer koncesionar još uvijek nije ni aplicirao niti dobio građevinsku dozvolu. Nakon izrade lokalne studije o lokaciji ta lokalna studija o lokaciji mora biti data na javnu raspravu. Ovim putem pozivam i građane koje ste vi pomenuli i sve one na koje može imati uticaj izgradnja te male hidroelektrane da se uključe u javnu raspravu vezano za lokalnu studiju o lokaciji. Nakon toga, da bi koncesionar aplicirao za dobijanje građevinske dozvole potrebno je da dobije i vodnu saglasnost i sve ostale dozvole i od Uprave za vode i od Agencije za zaštitu životne

sredine. Smatram da takvi dokumenti ne treba ni na koji način da budu samo forma nego da moraju da ulaze u suštinu, a jedna od suština je poštovanje Zakona o vodama koji garantuje svakome da ko ima stečena prava ta prava ne mogu da budu oduzeta. Jedno od tih prava je i pravo vodosnabdijevanja i korišćenja voda pomenute rijeke.

Tako da to što je neko dobio koncesiju u ovom slučaju je potreban, ali ne i dovoljan uslov da bi ušao u izgradnju male hidroelektrane. Ne vjerujem da je ikome od koristi ni državi, a ni koncesionaru da gradi objekat mimo volje lokalne zajednice. Molim građane da iskoriste sva svoja prava u procesu koji predstoji, da iskoriste priliku i javnih rasprava i interesovanja o dokumentima koje koncesionar mora da izvadi, a ja ću kao neko ko vodi resor zadužen, bez obzira što u ovom narednom periodu su druge institucije su zadužene da izdaju određene dozvole i saglasnost, pratiti i informisati građane o tome da li stečeni svi uslovi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:51:42)

Hvala, ministarko Sekulić.
Poslanik Mandić. Komentar na odgovor.

ANDRIJA MANDIĆ (19.07.18 14:51:48)

Gospođo Sekulić, hvala vam iz prostog razloga što ste ljudima koji su zainteresovani da riješe ovaj veliki problem sada iscrtili mapu puta kako mogu da dođu do rešenja koje će biti u skladu s njihovim željama. Posebno je važno ovo što ste saopštili da niko nema namjeru suprotno volji lokalnog stanovništva da nameće rešenja. Draga gospodo iz sela Lijeska, sada već možete da shvatite kako ćete lagano riješiti ovaj problem.

Ono što mi se nije dopalo u vašoj priči, to je da vi ne možete stečeno pravo da oduzmete. Slažem se da stečeno pravo koje je neko dobio da mu se ne može oduzeti, ali evo ove žene koje protestuju ispred Skupštine Crne Gore njima je oduzeto to stečeno pravo na osnovu koga su dobile određenu nadoknadu i vidite kako je to funkcionisalo kada je u pitanju hiljade i hiljade majki, a kako funkcionise u nekom drugom slučaju. Ja sam da se držimo zakona i Ustava kao što je trebalo i u ovom slučaju i ovom drugom, a postoji konkretno rešenje za ovaj problem.

Ono što bih želio da ovom prilikom potenciram, samu politiku vezano za gradnju minielektrana Vlade Crne Gore. Juče je održan jedan regionalni skup u organizaciji jedne nevladine organizacije, mislim da je MANS, koji se bavio ovim pitanjem. Tamo se čuo čitav niz kritičkih tonova, nije bilo predstavnika Vlade Crne Gore koji je mogao da uzme učešća. Tu se na jedan vrlo argumentovan način raspravljalo od koruptivnog potencijala prilikom izdavanja svih tih papira, čak i nekih presuda koje su postojale vezano za korupciju dok se dobiju ti papiri, pa do onih subvencija koje plaćaju građani Crne Gore jer je to najskuplja energija koja se prodaje na elektroenergetskom tržištu na ovim prostorima, a da postoji čitav niz mogućnosti i klasičnog načina dobijanja električne energije koja bi zadovoljila potrebe građana Crne Gore. U toj politici koja bi trebalo da se definiše, a da bude u interesu svih građana, moralo bi da se povede računa i da se pronađe način da se, prvo, zaustave korupcionaši i oni koji zarađuju tako što prodaju papire tim investitorima, ali svakako investitori koji su bliski rođaci, prijatelji, kumovi onih koji danas upravljaju Crnom Gorom, a koji su vlasnici tih objekata, a ove subvencije i najskuplja struja koja se plaća, evo ne bih toliko potencirao to pitanje da po ovoj vrućini nijesu te žene, majke ispred Skupštine Crne Gore, pa eto jedan dio sredstava koji može da se obezbijedi kako bi se izmirile i te njihove nadoknade.

Dakle, Vlada Crne Gore treba da preispita politiku minielektrana i dalje gradnje minielektrana. Čule su se juče ocjene, ideje, želje i namjere da se stavi moratorijum na gradnju minielektrana, a svakako čulo se i onih tonova kao gospodina iz Šavnika da su oni spremni i vlastitim životima da brane njihovo prirodno dobro koje su naslijedili od svojih predaka. Tako da je ovo jedna oblast u kojoj treba veoma pažljivo preispitati dosadašnju politiku i dati odgovore koji su na prvom mjestu u skladu s interesima ljudi koji žive na prostorima gdje se grade minielektrane.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:55:20)

Hvala, kolega Mandić.

Ovim smo završili treće pitanje upućeno Ministarstvu ekonomije.

Prelazimo na poslednje pitanje. To je kolega Janko Vučinić. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (19.07.18 14:55:38)

Poštovani građani, moje poslaničko pitanje sam posvetio višegodišnjem problemu bivših radnika Radoja Dakića i uputio sam ga Vladi Crne Gore očekujući da će na to pitanje biti odgovoreno od strane Ministarstva pravde. Ovo kažem iz razloga jer ono što se dešava s Radojem Dakićem svih ovih godina i s radnicima Radoja Dakića to je vezano za sudske instance u Crnoj Gori i s Međunarodnim sudom u Strazburu, na žalost ne za Ministarstvo ekonomije, a želio bih, i to bi dobro bilo, kada bi problem radnika Radoja Dakića i same fabrike Radoja Dakića bio vezan za Ministarstvo ekonomije.

Pitanje koje sam postavio glasi: "Kada će se konačno okončati višegodišnja agonija bivših radnika Radoja Dakića koji uprkos pravosnažnim sudskim presudama ne mogu doći do svojih neizmirenih zarada čija su prava na mirno uživanje imovine brutalno pogažena"? Njima se duguje, čini mi se, 77 plata za 1800 radnika, visina tog potraživanja je oko 60 miliona. Kada je već ovo pitanje proslijeđeno Ministarstvu ekonomije da kažem i to šta je bila fabrika Radoja Dakića koja je nesporedno prije AB revolucije zapošljavala 5.000 radnika, koja je proizvodila na godišnjem nivou 700 bagera, koja je mogla da proizvode sve, ono što se kaže, od igle do lokomotive i ne možemo reći za tu fabriku da je ona izgubila tržište. Ona je imala i te kako tržište. Ona je izvozila u najrazvijenije zemlje Zapadne Evrope. Ona je pokazatelj šta je vlast DPS-a bila u stanju da uradi i da ne samo Radoje Dakić kao jednu izvanrednu fabriku nego i čitavu crnogorsku privredu uništi i dovede je do te mjere da danas od tog nekadašnjeg uzora, uzorne fabrike imamo samo očerupane hale i plac koji vrebaju tajkuni bliski DPS-u da se dočepaju toga placa i da žestoko zarade na toj kupovini. Ali, eto, to je naša zbilja.

Očekujem od vas, uvažena ministricе ekonomije, da odgovorite šta ste konkretno, kada ste već prihvatili da odgovorite na ovo pitanje, šta je vaše Ministarstvo uradilo i šta ste vi uradili da se pomogne ovim bivšim radnicima. Jer, čini mi se, da su tretirani ne kao građani Crne Gore nego kao neki građani drugog reda. Izvršena je jedna velika diskriminacija prema tim ljudima koji već deset godina protestuju i ne mogu da naplate svoje zaostale plate. Evo, da vas čujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 14:59:00)

Hvala, kolega Vučiniću.

Ministarko Sekulić, odgovor na pitanje.

DRAGICA SEKULIĆ (19.07.18 14:59:08)

Zahvaljujem.

Uvaženi poslaniče Vučiniću, vi ste u svom pitanju dali djelimičan odgovor, a ja ću pokušati još dodatno da pojasnim.

Rješenjem Privrednog suda u Podgorici od 19. decembra 2016. godine otvoren je stečajni postupak u kompaniji Radoje Dakić Podgorica. Zahtjev za uvođenje stečaja tražila je Poreska uprava usled dugovanja od 10,8 miliona eura.

U skladu sa zakonskom regulativom, stečajni postupak sprovodi Privredni sud Crne Gore i zbog složenosti i obimnosti posla Privredni sud imenovao je dva stečajna upravnika. U pogledu hronologije događaja koja je prethodila uvođenju stečaja, ističem posebno sledeće. Kao što ste rekli fabrika Radoja Dakića osnovana je 1946. godine kao centralna radionica koja se u početku

bavila opravkom tehničkih sredstava. Uslužni kasniji proizvodni kapaciteti bili su na postojećoj lokaciji. U toku razvoja koji je tekao kontinuirano vršilo se stalno proširenje kapaciteta uvođenjem novih proizvoda i proizvodnih procesa. Proizvodnja u fabrici nije organizovana više od deceniju, a godinama se bavila samo izdavanjem hala i poslovnih prostora.

Račun kompanije Radoje Dakić bio je u blokadi preko 15 godina, na iznos od 7,1 milion eura. Ova firma je predstavljala i jedan od najvećih poreskih dužnika. Sredinom 2003. godine na osnovu zahtjeva 1.120 bivših radnika Radoja Dakića kojima se duguje 77 plata za period od 1.januara 1997. godine do 30. juna 2003. godine u iznosu od oko 22,6 miliona eura u tom trenutku.

Osnovni sud u Podgorici donio je pravosnažnu presudu po kojoj je zemljište Radoja Dakića, površine 221.000 m² tada procijenjeno na 40 miliona eura dodijeljeno za namirenje njihovih potraživanja. Kasnije su te odluke dopunjavane i objedinjavane da bi se sredinom 2008. godine broj radnika uvećao na preko 1.800 radnika, čime se uvećao i iznos nominalnih potraživanja na oko 30 miliona eura. Presudom Osnovnog suda u Podgorici i usvajanjem odgovarajućih urbanističkih planova stvoreni su svi institucionalni uslovi za prodaju pomenutog zemljišta.

Od oktobra 2008. godine kada je održano prvo ročište pa do danas, za prodaju tog zemljišta zakazano je više ročišta i sva su bila neuspješna. U dva navrata za predmetno zemljište date su konkretne ponude i jedna od strane Zetogradnje i Čelebića koji su ponudili 35,4 miliona eura i druga od strane konzorcijuma šest crnogorskih firmi koja je iznosila 27 miliona eura. Obje ponude su odbijene kao nedovoljne, jer nisu dosezale do iznosa kojim je osim osnovnih 27 miliona eura potraživanja uključivao i zatezne kamate na taj iznos.

Imajući u vidu činjenicu da je postupak prodaje imovine fabrike i sprovođenja stečajnog postupka u nadležnosti Privrednog suda Vlada Crne Gore, odnosno Ministarstvo ekonomije nije nadležno za predmetno pitanje, vaše predmetno pitanje, jer nema ingerencija po pitanju mogućeg namirenja bivših radnika Radoja Dakić Podgorica i ne može uticati na to ko će se javiti za kupovinu imovine stečajnog dužnika i koliko novca će za njegovu kupovinu ponuditi.

Dakle, ovo je predmet rada Privrednog suda i mi kao Ministarstvo ekonomije ni na koji način ne možemo da utičemo na ono što su radnje Privrednog suda u okviru stečajnog postupka Radoja Dakića. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:02:52)

Hvala, ministarko.

Kolega Vučinić, imate pravo na komentar.

JANKO VUČINIĆ (19.07.18 15:02:57)

Ministrice, šta da kažem? Odgovor očekivan isto kao i vaši prethodnici tu koji su dolazili kojima sam postavljao pitanje isto tako u vezi uništenih fabrika. Oni samo slegnu ramenima, uveden je stečaj i mi tu ne možemo ništa. Ja sam vas konkretno pitao šta ste vi kao ministrica i kao vaše Ministarstvo pokušali da uradite za bivše radnike Radoja Dakića koji već deceniju protestuju i traže svoja zagarantovana prava. Vi ste drugim riječima kazali da niste mogli ništa da uradite i niste uradili ništa. Slučaj bivših radnika Radoja Dakića najbolje govori o tome kako rade naše institucije. Mislim da u njihovom slučaju, jes da su naše institucije dosta nemoćne, ali one nijesu pokazale toliku nemoć koliko su pokazali nezainteresovanost od Vlade, Privrednoga suda, lokalne samouprave, Specijalnog državnog tužilaštva. Na primjer ogromna imovina pokretna je nestala, gotovo isparila iz fabrike Radoja Dakića i tim se Tužilaštvo ne bavi. Naravno kad ima preča posla, njima je prioritet da progone političare Demokratskog fronta, tako da oni nemaju kad da se bave sa kriminalcima i lopovima.

Umjesto da od ove fabrike korist od onoga što je ostalo vide njeni bivši radnici i naplate svoje zaostale plate za sada to su samo naplatili advokati i oni koji su uzimali novac od vrijedne imovine, jer ova fabrika iako je ostala samo na tom placu i očerupanim halama predstavlja ipak jednu veliku vrijednost, čak i nije bilo potrebe uvoditi stečaj, jer od prodaje toga što je ostalo mogli

su se namiriti svi povjerioci. Ali evo ovo što se tiče države Crne Gore ona je bila većinski vlasnik i ona je trebala da preuzme plaćanje i da isplati zaostala potraživanja tih radnika. Međutim, oni jednostavno iscrpljuju te radnike i čeka se odluka Ustavnog suda i eventualno poslije toga odluka suda u Strazburu. Ovdje će se potvrditi ono što se ne plati na mostu, platiće se na ćupriji i to daleko skuplje. Što se tiče očekivane odluke od Ustavnog suda, bez obzira kakva će ona biti, odluka suda u Strazburu biće u korist radnika, jer i sav zastupnik države Crne Gore u Strazburu kaže da taj predmet Sud tretira kao to je po pravilnoj terminologiji već presuđeno i da će odluka biti u korist radnika, ali evo neka ovo moje poslaničko pitanje ide u prilog da se bivšim radnicima Radoja Dakića pomognu i da dođu do svojih potraživanja i ostvare svoja prava na mirno uživanje imovine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:06:22)

Hvala, kolega Vučinić.

Ovim smo završili i pitanja koja su bila usmjerena Ministarstvu ekonomije.

Ministarki Sekulić se zahvaljujem i sada prelazimo, imamo zadnjeg ministra ili Ministarstvo za danas.

Zbog vaših obaveza, predlažem vam da radimo na sledeći način. Ministru Bogdanoviću je upućeno osam pitanja. Sada ćemo raditi do 3 i 30 i onda malu pauzu od 20-ak minuta i onda nastavljamo u deset do četiri.

Prva koja postavlja pitanje je koleginica Maja Čatović.

Izvolite.

MARIJA ČATOVIĆ (19.07.18 15:07:11)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Crne Gore ministru kulture gospodinu Aleksandru Bogdanoviću postavljam sledeće poslaničko pitanje.

Poštiovani ministre Bogdanoviću, moje pitanje bi glasilo:

Da li ste kroz plan i program vašeg Ministarstva predvidjeli sredstva za zaštitu i revitalizaciju fortifikacionih objekata u Crnoj Gori, posebnu u Kotoru gdje ih ima najviše?

Obrazloženje. S obzirom na činjenicu da Crna Gora posjeduje veliki broj fortifikacionih objekata, odnosno tvrđava, posebno u Kotoru i Boki Kotorskoj, koji predstavljaju značajnu, kulturnu, istorijsku vrijednost koja u ovom trenutku dovedena u pitanju zbog nemogućnosti održavanja i konzerviranja usled nedostatka finansijskih sredstava. Napominjem da pojedina fortifikaciona zdanja kroz njihovu valorizaciju bi itekako mogla poslužiti u turističke svrhe, što bi ujedno i riješilo pitanje njihove samoodrživosti. Profesor Hauer, jedan od osnivača i članova austrijskog udruženja za istraživanje tvrđava naglašava: " U Boki ima nekih zaista specifičnih i značajnih objekata kakvih više nigdje u svijetu ne možete naći u tako dobrom stanju očuvanosti". Svi oni imaju istorijsku, arhitektonsku, kulturološku vrijednost i značaj u međunarodnim okvirima. On smatra da su fortifikacije u Boki izuzetne, turističke, atraktivne i zbog čega bi ih trebalo valorizovati kao što su to uradili Hrvati u Puli, na Brionima i drugim mjestima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:08:54)

Hvala, koleginici Čatović.

Ministar Bogdanović, izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (19.07.18 15:09:04)

Zahvaljujem uvaženi predsjedavajući, poštovana poslanice Čatović, uvaženi građani Crne

Gore,

U skladu sa članom 190 i 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministarstvo kulture na postavljeno poslaničko pitanje daje sledeći odgovor.

Ministarstvo kulture u kontinuitetu podržava aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje stanja i stvaranja uslova za održivo korišćenje fortifikacionih objekata koji predstavljaju važan segment crnogorske kulturne baštine. Brojnost fortifikacionih objekata, naročito na teritoriji Opštine Kotor kao i njihovo stanje uslovljavaju znatna finansijska izdvajanja za njihovu revitalizaciju usljed čega se planiraju fazni projekti kako bi se obezbijedio kontinuirani tretman sa akcentom na zaštitu od dalje degradacije.

Proces zaštite i sprovođenja neophodnih istraživanja do okončanja svih konzervatorskih mjera na ovoj vrsti objekata zahtijeva duži vremenski period i veća finansijska sredstva, naročito za one fortifikacione objekte koji su napušteni gdje je ovaj postupak znatno složeniji.

Dakle, Ministarstvo kulture prepoznajući značaj i potencijale ove vrste kulturnih dobara, nastoji u kontinuitetu obezbijediti finansijska sredstva koja će omogućiti zaštitu i unapređenje njihovog stanja. Prije svega pomenuću godišnji program zaštiti i očuvanja kulturnih dobara, koji na prijedlog Ministarstva kulture, usvaja Vlada Crne Gore, kojim se u kontinuitetu od 2012. godine obezbjeđuju sredstva za realizaciju projekata za zaštitu i očuvanje, prije svega najugroženijih kulturnih dobara na teritoriji Crne Gore, među kojima su i fortifikacioni objekti. U tom smislu izdvojiću projekte koji su usmjereni na poboljšanje stanja bedema starih gradova Kotora i Budve, utvrđenje Medun i Onogošt, tvrđave Ribnica, utvrđenje Žabljak Crnojevića, Citadele, starog grada Ulcinja.

U protekle dvije godine obezbijeđena su sredstva i za izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje prve faze konzervatorskih mjera na kuli Voltica u Nikšiću u iznosu od 50.000 eura, zatim druge faze sanacionih radova tvrđave Onogošt u iznosu od 25.000 eura, izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na dijelu bedema starog grada Kotora u iznosu od 60.000 eura, dok je za konzervatorska istraživanja i izradu konzervatorskog projekta prve faze radova na bedemima s bastionima, Stari grad Budva izdvojeno 30.000 eura. Ipak svjesni smo činjenice da i pored jasne opredijeljenosti Ministarstva kulture ove objekte nije moguće valorizovati na adekvatan način tj. staviti u funkciju održivog korišćenja bez značajnijih finansijskih ulaganja. Stoga Ministarstvo kulture prepoznajući značaj i potencijale ove vrste kulturnih dobara, nastoji da kroz druge izvore obezbijedi finansijska sredstva koja će omogućiti zaštitu i unapređenje fortifikacionih objekata u Crnoj Gori. Prije svega mislim na snažnije napore na korišćenju međunarodnih fondova, ali i tješnju saradnju sa zainteresovanim investitorima.

Oslanjajući se na principe razvoja kulturnog turizma, ali u potrebu uspostavljanja savremene namjere svim objektima koji su u prošlosti korišćeni za svrhe koje nisu usklađeni sa modernim tokovima života, pokušavamo da ukažemo na segment crnogorske kulturne baštine, čiji multidisciplinarni značaj pruža mogućnost njegove revitalizacije kroz uspostavljanje privatno javnih partnerstava i drugih modela udruživanja. Ovaj vid valorizacije povezan sa održivom namjenom, a u skladu sa poštovanjem konzervatorskih principa, upravo je put za koji vjerujemo da doprinosi unapređenju stanja, zaštiti i valorizaciji ovih objekata. Dobar primjer je tvrđava Mamula u Herceg Novom na kojoj se izvode sanacioni radovi, kao preduslov održivom korišćenju objekata u turističke svrhe. U tom smislu Ministarstvo kulture u okviru plana održivog korišćenja kulturnih dobara Crne Gore, zainteresovanim investitorima u kontinuitetu prezentuje pored ostalih i fortifikacione objekte čime se otvara novi prostor za buduća ulaganja i povezivanje kulturne baštine sa drugim resorima. U okviru tog plana dobar primjer je publikacija potencijala i kulturne baštine Crne Gore, ekonomska valorizacija koju je izdalo Ministarstvo kulture, a u okviru...(Prekid)... prezentovane i pojedine fortifikacije. Za potencijalne investitore ova kulturna dobra jesu izazov, a dobre ideje mogu resurse na adekvatan način i valorizovati.

Dakle, Ministarstvo kulture bez obzira na zakonske obaveze vlasnika držaoca kulturnog dobra u skladu sa svojim ingerencijama i mogućnostima u kontinuitetu preduzima aktivnosti u odnosu na ova kulturna dobra i nudi rješenja koja mogu unaprijediti njihovo stanje, svjesni činjenice da je riječ o potencijalu koji pruža značajne mogućnosti za buduća ulaganja kojim se unapređuje stanje jedinstvenih kulturnih dobara i stvaraju nove vrijednosti i potencijali za naše društvo. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:14:53)

Hvala ministre.
Poslanica Ćatović, komentariše.

MARIJA ĆATOVIĆ (19.07.18 15:14:58)

Zahvaljujem, ministre. Zaista, opširno ste objasnili što treba. Mislim da treba kroz javno privatno partnerstvo kao što je to sad rađeno sa Mamulom uraditi i sa drugim cjelinama fortifikacionim, zato što se događa, svjedoci smo, svakog dana da neko urušava te fortifikacione cjeline i da odnosi kamen sa tih zdanja što zaista dovodi do njihove devastacije. Ja bih zamolila da sada nastavim s drugim pitanjem koje imam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:15:37)

Samo da vas najavim.
Ovim smo završili prvo pitanje i prelazimo na drugo pitanje koje je koleginica Ćatović uputila Ministarstvu.
Izvolite.

MARIJA ĆATOVIĆ (19.07.18 15:15:47)

Isto na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru gospodinu Aleksandru Bogdanoviću postavljam sledeće poslaničko pitanje.

Poštovani minstre Bogdanoviću, moje pitanje glasi:

Što imate u planu sa zgradom Starog zatvora u Kotoru koja je u vlasništvu države Crne Gore, pošto joj prijeti dalje urušavanje zbog nedovoljnih finansijskih sredstava za njeno održavanje, te moguću valorizaciju sa drugom namjenom?

Obrazloženje. Jedna od najvećih zgrada u Starom gradu Kotoru je zgrada Starog zatvora koji je izgradila Austrougarska sredinom 19. vijeka i spada takođe u fortifikaciona zdanja. To je trospratna zgrada izrađena od kamena i opeke, prozori zaštićeni kovanim željezom. Zadnjih par godina tu su se održavale pojedine manifestacije u sklopu Kotor arta.

Među njima se posebno isticao segment posvećen arhitekturi pod nazivom Kotor APSS ljetnja škola arhitekture. Paolo Mađeli svjetsko ime u kulturi jednom prilikom za ovu manifestaciju je rekao: "S toga je zatvor pravo mjesto, jer Bokokotorski zaliv ima potrebu za strogim očuvanjem". Ovaj mini prostor mora biti metafora za velike prostore, jer se tu odlučuje o životu koji traje stotinama godina u ovom kraju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:17:11)

Hvala, koleginice Ćatović
Ministre, izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (19.07.18 15:17:15)

Zahvaljujem.

Uvažena poslanice Ćatović, zahvaljujem i na ovom pitanju i u skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore dajem sljedeći odgovor.

Aktivnosti na realizaciji projekta sanacije zgrade zatvora u Starom gradu Kotoru počele su

2015. godine kada su iz kapitalnog budžeta obezbijeđena sredstva za izradu i reviziju projektne dokumentacije za restauraciju ovog kulturnog dobra. U skladu sa pripremljenim projektom zgrada zatvora dobija funkciju kroz uvođenje nove namjene iz oblasti kulture kao podrška realizaciji multidisciplinarnih programa, radionica, škola i jačanju međunarodne saradnje u oblasti kulture, ali i šire. Cijeneci značaj kulturnog dobra, ali i izuzetan potencijal koji proizilazi iz površine koju zauzima i povoljne lokacije na kojoj se nalazi Ministarstvo kulture je u procesu izrade jedinstvene liste prioriternih infrastrukturnih projekata u okviru podsektora, ostala infrastruktura, kandidovalo projekat rekonstrukcije zgrade zatvora u Starom gradu Kotoru. Pored navedenog kulturno dobro je tretirano i projektom ekonomska i reputaciona valorizacija kulturnog nasleđa Crne Gore, pokrenutog na prijedlog predstavnika stalne misije Crne Gore pri Evropskoj uniji u Briselu sa ciljem ekonomske valorizacije kulturnih dobara.

Projekat je rezultirao donošenjem izvještaja ... eksperata koji se odnose na viziju razvoja više lokaliteta na teritoriji Crne Gore među kojima je i zgrada Starog zatvora u Starom gradu Kotoru. U okviru navedenog definisana je procjena mogućih ulaganja u rekonstrukciju i održavanje zgrade zatvora zajedno sa bicima koji bi bili ostvareni nakon stavljanja objekta u funkciju i zaključeno je da realizaciji projekta donosi benefite za razvoj lokalne ekonomije.

Budući da valorizacija zgrade zatvora podrazumijeva i sanaciju objekta sa ciljem njegovog privođenja namjeni Ministarstvo kulture u svojstvu glavnog partnera kandidovalo rekonstrukciju ovog projekta, kao tematsku projektну aktivnost u okviru IPA trilateralnog programa saradnje Italija, Albanija, Crna Gora. Priprema aplikacije je u toku, a u slučaju da ista bude prihvaćena, realizacija projekta bi podrazumijevala restauraciju zgrade zatvora sa ciljem adekvatne valorizacije kroz koncept razvoja kreativnih industrija, a u skladu sa iskustvima koja bi bila podijeljena među zemljama partnerima.

Ministarstvo kulture će nastaviti sa aktivnostima na stvaranju uslova za realizaciju druge faze projekta koja podrazumijeva izvođenje radova na rekonstrukciji i stavljanje objekta u funkciju, a uzimajući u obzir uzuzetan značaj i potencijale ovog kulturnog dobra. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:20:25)

Zahvaljujem ministre.
Koleginice Čatović.

MARIJA ČATOVIĆ (19.07.18 15:20:31)

Zahvaljujem, ministre.

Drago mi je da ćete pristupiti sanaciji ove i namjeni i drugoj namjeni ove zgrade, jer vi dobro znate da pored te zgrade je bila takođe i zgrada Crkva Svetog Pavla koja je još za vrijeme Napoleona bila pretvorena u arsenal, a kasnije u ženski zatvor koju, za moje vrijeme, kad sam bila predsjednica opštine smo potpuno obnovili i napravili multidisciplinarnu dvoranu koja zaista može da radi ne samo muzičke nego i razne druge međunarodne i unutar crnogorske sastanke, na kojima može da se takođe razgovara o raznim temama, o temama kulture kako bi taj zatvor i Crkva Svetog Pavla činili jednu cjelinu koja bi obogatila kulturu grada Kotora. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:21:31)

Zahvaljujem.
Pošto imamo još 10 minuta možemo preći na sledeće pitanje. Koleginica Daliborka Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (19.07.18 15:21:44)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Ja ću takođe kratko, bez nekog velikog obrazloženja postaviti jedno u nizu pitanja koje čini se dosta dominantno opterećuju crnogorsku javnost, naročito poslanike kulture oni koji su i duhovno bliski i oni koji rade u državnim, odnosno institucijama lokalnog značaja i pitaću nešto što čini mi se dolazi kao epilog dešavanja na planu otuđenja potpuno nelegalnog i naravno nezakonitog muzalija u Narodnom muzeju na Cetinju sa pitanjem: Da li će ove godine biti gotov plan zaštite muzalija Narodnog muzeja i da li će biti Vlada Crne Gore, odnosno Ministarstvo kulture u prilici ove ili narednih godina, a bilo bi naravno poželjno što prije izfinansira i jedan jako ozbiljan plan, jer diverzifikovanje i raspored muzejskih institucija koje stoluju i funkcionišu u sklopu Narodnog muzeja na Cetinju je zaista takav da je jako nezahvalno, vrlo teško i vrlo kompleksno riješiti ovaj problem. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:22:44)

Hvala, kolegice.
Izvolite ministre.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (19.07.18 15:22:49)

Zahvaljujem poštovana poslanice Pejović.

Dakle, u skladu sa članom 190 i 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore dajem sljedeći odgovor na vaše poslaničko pitanje.

Ministarstvo kulture cijeni kompleksnost javne ustanove Narodni muzej Crne Gore u pogledu infrastrukture koja podrazumijeva veliki broj objekata, površinu, status, kulturno dobro kao i činjenicu da se u objektima čuva najveći broj pokretnih kulturnih dobara Crne Gore, ali i ukupan muzejski materijal, arhivska i bibliotečka građa u proteklom periodu insistiralo se na donošenju plana zaštite.

Podsjećanja radi, Ministarstvo kulture izvršilo je i nekoliko nadzora koji su se pored ostalog odnosili na uslove zaštite muzejskog materijala i muzejske dokumentacije ove ustanove i u odnosu na uočene probleme u istom informisala Vladu Crne Gore. Takođe, dio izazova rješavamo ove godine kroz program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. godinu u prostoru centralnog i pomoćnog depoa, a u skladu sa svojim ingerencijama. Cijeneći ukupno stanje u pogledu zaštite ove kompleksne infrastrukture, kao i propise koji uređuju donošenje plana zaštite, možemo konstatovati da prethodni organi rukovođenja i upravljanja nijesu obezbijedili osnov za primjenu propisa iz oblasti zaštite državnih objekata o čemu je javnost već upoznata kroz postupanje Vlade Crne Gore i imenovanje novog organa rukovođenja javnom ustanovom Narodni muzej Crne Gore. U tom smislu neposredno nakon imenovanja novog menadžmenta tokom juna su sprovedene aktivnosti na donošenju plana zaštite objekata koje koristi ova ustanova u skladu sa propisima. To svakako ohrabruje i vjerujem da će i druge pokrenute aktivnosti usmjerene na unapređenje rada ustanove ubrzo dati rezultate.

Shodno navedenom Javna ustanova Narodni muzej Crne Gore je polovinom maja sprovedla postupak javne nabavke za potrebe izrade plana zaštite obavezno šticeđenih objekata i izabrala izvršioca. Na osnovu propisane procedure 22. juna ove godine, potpisan je Ugovor o izradi plana zaštite svih objekata koje koristi Narodni muzej sa firmom Sap sekjurity Montenegro d.o. Ugovorene precizirane obaveze izvršioca da u roku od 120 dana od dana potpisivanja istog dostavi Javnoj ustanovi Narodni muzej Crne Gore plan zaštite koji će, pored ostalog, sadržati i finansijska sredstva potrebna za njegovu primjenu. U tom smislu Javna ustanova Narodni muzej Crne Gore je sa izvršiocom izrade plana zaštite dogovorila dostavljanje preliminarne finansijske konstrukcije kako bi na vrijeme planirala obavezu zaštite objekata koje koristi u okviru budžeta za 2019. godinu.

Cijeneći navedeno Ministarstvo kulture će u saradnji sa Narodnim muzejem Crne Gore obezbijediti sredstva za sprovođenje plana zaštite, nakon njegovog utvrđivanja u 2019. godini. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:26:03)

Hvala ministre.

Komentar ima kolegica Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (19.07.18 15:26:11)

Žao mi je što i potpuno razumijem razloge i vremensku dinamiku i zbog toga, ali bih molila i sugerisala jednu stvar. Dakle, i sva istraživanja i sve analize, posebno rezultati izvještavanja po osnovu revalorizacije kulturnog pokretnog fonda i dobara u Crnoj Gori su pokazali nedostatak adekvatne pravno tehničke i fizičke zaštite, da kažem kompletnog kulturnog pokretnog blaga Crne Gore. I oni su predmet, čini mi se maltene dnevnih otuđivanja po razno raznim osnovama.

Moje informacije govore iz Carina da je skoro DHL pošta negdje sasvim slučajnom metodom uzorka otkrila vjerovatno nelegalni tok arheološkog blaga i nalazišta i pokretnih kulturnih dobara kojima se niti zna porijeklo niti trag niti konačno odredište. Ja se plašim da to nije jedina nego još mnoge druge koje su prošle ili neopaženo ili nisu istražene na adekvatan način, što znači da se i dalje sve muzalije i kulturno pokretno dobro na neki način u velikoj opasnosti. Samo vam sugerišem i molim da dok se ne definiše plan zaštite, finansijski troškovi i sve ostalo, nađete neki način za privremenim rješenjem kako se ne bi ovaj proces, i nažalost otuđenje nastavili dalje, jer zaista smatram da ćemo sve više odnosno nećemo uopšte više biti u prilici da postavljamo pitanje kako valorizovati, kako iskazati ono što je nemjerljiv gubitak i trajno otuđenje zaista ogromne vrijednosti baštine Crne Gore i iz razloga što vjerovatno mnogi eksponati koji su otuđeni više nemaju ni materijalnu vrijednost niti ih je moguće iskazati na takav način, imaju nespornu istorijsku vrijednost. Njihovim nestankom maltene kockice crnogorske istorije će trajno nestati ili barem o tome nećemo imati tragove i svjedočanstva. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:27:52)

Hvala kolegice Pejović.

Ovim smo završili poslovnički nemate pravo.

Imamo još dva minuta, mislim nedovoljno za postavljanje pitanja jer biće prekinut TV prenos, tako da ćemo u 10 do 4 nastaviti sa radom.

Dajem kratku pauzu. Zahvaljujem.

....

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 15:55:52)

Poštovane kolege, nastavljamo sa radom.

Kao što sam najavio sledeći poslanik koji postavlja pitanje je kolega Vučurović. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (19.07.18 15:56:39)

Pitanje za ministra Bogdanovića.

Ko u Ministarstvu kulture sastavlja crne liste po nacionalnim i političkim kriterijumima a koje se odnose na konkurse za sufinansiranje i finansiranje projekata i programa u oblasti kulturno umjetničkog stvaralaštva i da li ste Vi lično ili neko drugi zaduženi za namještene konkurse i za to da se ni greškom ne dodijeli ni jedan evro ma kome ko nije na strani vladajuće strukture?

Dakle, u kulturnoj javnosti se godinama govori i zna o crnim listama prilikom podjele ovih sredstava i niz je primjera da te liste podobnih i nepodobnih postoje i da postoji favorizovanje po

nacionalnom i političkom ključu. Na osnovu površne analize stanja u kulturi jasno je da je ona postala jedna od glavnih oružja za promociju dukljanske ideologije a za poništavanje i borbu protiv duhovnog i nacionalnog identiteta Crne Gore. Ministarstvo kulture rekao bih da i prednjači u diskriminaciji prema srpskim kulturnim radnicima u Crnoj Gori ili prema onima za koje ministarstvo procijeni da su možda ipak Srbi.

Kako bi inače bilo moguće da godinama ni jedan evro na redovnim konkursima Ministarstva kulture ne dobije niti jedan od izdavača koji objavljuju knjige na srpskom jeziku. Dakle, ni Unireks, ni Oktoih, ni Institut za srpsku kulturu, ni Srpska književna zadruga, ni Svetigora, niti Matica srpska u Crnoj Gori. Dakle, riječ je o više od 2/3 izdavača u Crnoj Gori. Da pomenem, naravno, takođe ne dobijaju sredstva ni časopisi "Stvaranje", "Slovo" ili "Srpski jug". Dakle, za tu situaciju postoji samo jedan izraz, on se zove aparthejd. Intelektualni svijet rano je pomislio da je taj pojam, što se tiče stvarnosti, arhivirao, ali očigledno da u Crnoj Gori nije tako. Sa druge strane, imamo primjer da jedan čovjek i njegova firma, da ne kažem izdavačka kuća, čovjek blizak vlasti godinama dobija polovinu od ukupnih sredstava namijenjenih izdavaštvu, dakle, izdavačkim kućama i časopisima. Kulturna javnost otvoreno sumnja da se u tu sumu koja se dobija ugrađuje neko iz Ministarstva kulture a vrijeme će pokazati ko.

Ostala sredstva, takođe, dijele se podobnima. Podsjećam da su velika sredstva godinama izdvajana i onima koji su trovali javnost, trovali kulturnu javnost i uopšte javnost i najbrutavijim napadima na Svetog Petra Cetinskog i na Njeguše. Dakle, to su oni koji su nazivali Njeguša i Svetog Petra između ostaog genocidnim, jednoga na djelu a drugoga ...(Prekid) i tako dalje.

PREDSJEDAVALAČICA GENCINIMANBEGU (19.07.18 15:59:42)

Hvala, kolega Vučuroviću.

Odgovor vam daje ministar Bogdanović. Izvolite ministre.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (19.07.18 15:59:49)

Zahvaljujem poštovani poslaniče Vučuroviću.

U skladu sa članom 190 i 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore dajem odgovor na Vaše pitanje.

Ministarstvo kulture ustanovilo je sufinansiranje programa i projekata od javnog interesa u oblasti kulturno umjetničkog stvaralaštva na osnovu javnog konkursa kao primarni model podsticanja razvoja kulture. To je jedan od standarda državne pomoći u kulturi usaglašen sa evropskom pravnom tekovinom zbog kojeg je između ostalog u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji poglavlje 26 u kojem participira i kultura privremeno otvoreno i zatvoreno. Postupak sprovođenja javnog konkursa propisan je Zakonom o kulturi a sredstva koja se izdvajaju iz budžeta Ministarstva kulture po ovom osnovu namijenjena su institucijama kulture i pojedincima autorima sa teritorije cijele Crne Gore. U skladu sa propisanim principima decentralizacije i transparentnosti selekciju programa i projekata za sufinansiranje ne vrši Ministarstvo kulture već stručne komisije koje čine eminentni umjetnici i referentni stručnjaci u kulturi. Odluka o sufinansiranju donosi se na njihov predlog uz poštovanje konkursnih uslova i primjenu javno objavljenih kriterijuma kvalitativnog vrednovanja svakog pojedinačnog programa i projekta.

Osnovni kriterijum koji se primjenjuje prilikom selekcije programa i projekata za sufinansiranje je umjetnički kvalitet i značaj za razvoj crnogorske kulture a cijene se i reference realizatora, doprinos razvoju multinacionalnih i multikulturalnih vrijednosti, doprinos podsticanju internacionalnog dijaloga i stimulanju razvoja partnerstava, međunarodna afirmacija crnogorske kulture, doprinos očuvanju tradicije i crnogorske i kulturne baštine, afirmacija perspektivnih talenata, doprinos afirmaciji stvaralaštva lica sa invaliditetom i realnost budžeta. Dakle, riječ je o jednom stručnom i kompleksnom poslu koji zahtijeva specifična znanja i vještine u procjeni i vrednovanju kvaliteta umjetničke produkcije dok se odlukama donijetim po osnovu ovog pitanja nastoji obezbijediti finansijska podrška za kvalitetan institucionalni i ravnomjeran razvoj kulture u

Crnoj Gori što su propisani razvojni prioriteti.

Činjenica da neko pripada određenoj nacionalnoj ili političkoj strukturi, kako se tendenciozno navodi u poslaničkom pitanju, apsolutno je nebitna prilikom vrednovanja i izbora programa i projekata za sufinansiranje. Niti se takvi podaci traže niti je to moguće utvrditi iz dokumentacije koja se dostavlja na konkurs. U prilog toj tvrdnji dovoljno je samo napraviti makar i letimičan uvid u objavljene odluke iz kojih se može konstatovati da su raspodjelom sredstava obuhvaćene ustanove kulture u svakoj opštini u Crnoj Gori bez obzira da li u njima vlast vrši vladajuća struktura ili opozicija. Tako su i odlukom iz 2018. godine sredstva za programske aktivnosti u kulturi obezbijeđena i ustanovama kulture u opštinama Berane, Plužine, Kotor, Herceg Novi i Budva u kojima vlast vrši opozicija. Po istom principu za podršku su opredijeljena sredstva i pojedincima, realizatorima autorskih projekata.

Ono što još želim da kažem da su to principi koji se primjenjuju i u našoj kulturi i sama činjenica da se ljudi bave umjetničkim stvaralaštvom nije sa aspekta standarda umjetničke produkcije i vrednovanja umjetničkog djela dovoljna da bi jedan proizvod dobio status umjetničke ili kulturne vrijednosti i na taj način zavrijedio podršku države. Ta procjena vrši se na osnovu stručne i kompetentne valorizacije kulturno-umjetničkog stvaralaštva uz primjenu propisnih standarda vrednovanja umjetničkog dometa svakog pojedinačnog autorskog djela i na to ne može uticati pripadnost bilo kojoj političkoj, nacionalnoj ili etničkoj grupaciji ili strukturi.

Takođe, želim da kažem da nedavni konkurs koji smo imali kada su nevladine organizacije u pitanju da smo vjerujte u skladu sa najboljom međunarodnom praksom napravili određene kriterijume gdje pored ispunjavanja onih formalno pravnih uslova i pojedinaca na konkursu koje vrednuje nezavisna komisija nakon toga se sprovodi konkurs na koji se javljaju nezavisni procjenitelji. Želim ovom prilikom da vam kažem da smo neuporedivo više dobili lica van Crne Gore koja vrše tu nezavisnu procjenu samih projekata i programa nego što je to bio slučaj u Crnoj Gori. Tako da je prosto nemoguće, vjerujte, kontrolisati taj proces od strane bilo kog ministarstva, bilo kog organa ako su kriterijumi ovako strogi kako i jesu.

Što se tiče konkursa za kulturno umjetničko stvaralaštvo i za kulturnu baštinu od naredne godine ćemo sigurno dodatno usložiti te kriterijume tako da ćemo voditi računa o svim aspektima o kojima danas ovdje govorimo. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:05:12)

Hvala ministre.

Komentar na Vaš odgovor ima kolega Vučurović.

JOVAN VUČUROVIĆ (19.07.18 16:05:17)

Nezadovoljan sam odgovorom ministra Bogdanovića. Potvrdio mi je da srpski stvaraoci ne dobijaju kao što sam rekao ni euro. Pomenuo sam i koji sve. Dakle, nijesam ni očekivao da odgovorite na ovo pitanje onako kako sam ga i postavio. Više mi je cilj bio da otvorim ovu temu da se ona problematizuje, da građani čuju kako funkcioniše ovaj sistem i da se uvjere kolike su rezmjere političke i nacionalne diskriminacije u Crnoj Gori, a na kulturi se to ipak i najbolje poznaje. Pravo da vam kažem kad kažete neki nezavisni i ne znam dovedeni sa strane zašto bih ja njima vjerovao kad je u pitanju srpska kultura u Crnoj Gori. Imali smo 20 godina, imali ste 20 godina da uradite nešto po ovom pitanju.

Dakle, primjeri koje sam naveo nam govore da se u Ministarstvu i komisijama, to su komisije pri Ministarstvu, nalaze očigledno jastrebovi Demokratske partije socijalista, oni koji se otvoreno bore protiv srpske kulture, srpskog jezika i pisma. Imam podatak takođe koji zvuči nevjerovatno, ali kad je u pitanju ovakva Crna Gora onda je potpuno istinit.

Članovi udruženja književnika Crne Gore, a ima ih više od 300, godinama se ne pozivaju da nastupe na brojnim festivalima pod okriljem države - Barski ljetopis, Trg pjesnika u Budvi, Ratkovićeve večeri poezije, Podgorička kulturna ljeta i jeseni, Septembarski dani kulture u Nikšiću i redom, a podsjećam Udruženje književnika Crna Gora, traje 78 godina i najstarija je institucija

kulture u Crnoj Gori. Dakle, jedan frapantan podatak gotovo nevjerovatan.

Evo još jedan primjer. Dobitnici Ratkovićeve nagrade, gospoda Ranko Jovović i Bećir Vuković 20 godina nijesu pozvani na tu manifestaciju. Prosto pitam vas zbog čega? Kako mogu srpski pisci iz Crne Gore da budu pozivani na najveće evropske književne festivale, ali ne i na književne manifestacije u Crnoj Gori. Kako srpski pisci iz Crne Gore dobijaju evropske nagrade za književnost, ali nikad nijednu u Crnoj Gori pod vlašću aktuelne strukture i kako srpski pisci mogu da budu birani u priznate i poznate svjetske akademije, a u Crnoj Gori su sasvim izopšteni. Dakle, ja vrlo konkretne stvari pominjem, ali sa druge strane dukljanski pisci uklopljeni u sistem vlasti pod zakriljem Ministarstva kulture ne obazirući se na etiku, pazite, primaju nagrade sa imenima Nemanjića i Petrovića, ali ne prestaju da falsifikuju sve što se tiče njihovog imena i djela. Dakle, to je već pitanje etike i nastavljaju da gone i skrnave i Petroviće i Nemanjiće.

Na kraju, posebna priča molio bih 10 sekundi. Posebna priča je Javni servis. Tu sam htio da kažem i ovaj DPS-ov i onaj prethodni koji su kontrolisali Boro i Ramiz ...(Prekid)... u jednome, u antisrpsstvu i ne sjećam se jednog jedinog priloga sa promocije nekog srpskog pjesnika, nekog srpskog stvaraoca, a da je to(Prekid).... Javni servis. Ja ne sjećam se bilo ih je na stotinu. Dakle, na stotine ih je organizovano, ne sjećam se da je Javni servis bio prisutan tu sa svojim kamerama.

Zadnja rečenica, srpsko pitanje je otvoreno, a ove teme će svakako biti u prvom planu kad i ovo dođe na red. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:08:54)

Ovim smo završili pitanje kolege Vučurovića.

Sada je na redu koleginica, poslanica Aleksandra Vuković, nek se pripremi koleginica Maja Bakrač i završićemo sa pitanjima kolege Aleksića.

Izvolite, koleginice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (19.07.18 16:09:13)

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu.

Dragi građani i građanke Crne Gore, uvaženi kolege i koleginice, poštovani ministre Bogdanoviću,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru kulture gospodinu Aleksandru Bogdanoviću, postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Planira li Ministarstvo kulture ostvarivanje aktivnosti koje će doprinijeti vrednovanju kulturne baštine i afirmaciji crnogorskog stvaralaštva? Imate li jasan plan u vezi sa tim, s obzirom na evropsku perspektivu Crne Gore, kada treba ojačati njen originalni kulturni i umjetnički doprinos budućnosti Evrope?

Kao što znamo naša država ima snažan potencijal, kako u dijelu pokretne, tako i u dijelu nepokretne kulturne baštine. Crnogorsko stvaralaštvo jedan je od glavnih nosilaca nacionalnog i kulturnog identiteta Crne Gore. Stvaranje vrijednosne svijesti, mislim da je jedan od najvažnijih zadataka kako ne bismo upadali u, čini mi se, veoma opasne zamke, navešću i jedan od meni najdražih stihova i baš namjerno neću upotrijebiti pridjev ni srpskog, ni crnogorskog, ni bilo kojeg pjesnika znaće svi čiji je to stih: "Love, a ulovljeni s večeri tugo ko kome plen". Dakle, upravo upadamo u zamke da se prebrojavamo ko je čiji, ko je kakvog imena, koje nacionalne pripadnosti, a da se pri tome ne nadnesemo na to kakva je zaista estetska vrijednost određenog djela. Vjerujte mi jesam za to da se na svaki način borimo za jačanje identiteta u koji vjerujemo, a ja vjerujem u taj crnogorski identitet po imenu države u koja je ali prije svega građanski crnogorski identitet, ali uvijek sam čini mi se formirala svoj ukus estetski, na tome da vrednujem što nešto jeste po sadržaju kakvo je i da se tome da određeni značaj i da se naravno tome i daju određene nagrade. Baš zbog toga želim da, gospodine Bogdanoviću, naglasim da u cilju očuvanja crnogorske baštine i ako sam veoma oprezna kad upotrebljavamo ovu riječ kulturna baština s obzirom na njeno značenje po mome mišljenju to je u stvari ono iz naše prošlosti što tradiramo, što prenosimo, što

ima najveću vrijednost i što želimo da očuvamo za nas i naše potomke.

Dakle, očuvanje je moguće samo ukoliko bude država znala stati na kraj onome o čemu smo i juče slušali od gospodina Duška Markovića, premijera, a to je jedna devastacija možda i najznačajnije vrijednosti, kulturne vrijednosti u Crnoj Gori, a to su naši stari manastiri, naše stare crkve. Baš sada čitam Rozanova i mogu da vam kažem da je i on napisao u jednom svom autobiografskom djelu, da je ono što je najvrednije u Rusiji njene stare crkve. Ono što je najvrednije u Crnoj Gori jesu njene stare crkve. Ja vas molim u ime estetike, u ime etike, u ime očuvanja onoga što je sveto nama da kao ministar kulture ne dozvolite u ovom mandatu da se na bilo koji način urušava ono što je ljepota arhitekture naših manastira.

Vi kao ministar i Ministarstvo kulture imate jednu veliku obavezu, a to je da ukažete na to u saradnji sa istoričarima umjetnosti, sa arhitektama i etnologima, arheologima da se ne simje ni po koju cijenu modernizovanja tzv. modernizovanja mijenjati ono što čini suštinu i ljepotu graditeljstva Crne Gore. Ako budemo prepustili to savjesti pojedinih, recimo, igumana kakvi zaista postoje u Crnoj Gori istaći ću primjer Manastira Gradište koji ne dozvoljavaju da se ono što je staro, što je utemeljeno u vrijednosti arhitekture i prije svega ambijenta u kome je nastalo ne možemo dozvolite, prepustiti savjesti nečijem oštećanju prema estetici da se određuje prema tome kako treba da izgledaju i naši manastiri i naše crkve. Mislim da država treba da ima primarnu ulogu i mislim da je uloga i zakona koje ođe izglasavamo i o kojima toliko raspravljamo upravo u tome da očuva i sačuva ono što je lice Crne Gore, a lice Crne Gore je i njena starina, i njena baština i ono što je i sadržano u ovom pitanju, a to je ovo crnogorsko stvaralaštvo koje bi trebalo da vrednuju oni koji su se školovali za određene oblasti i da stvorimo zaista uslove đe će se naši umjetnici bilo kojoj ...(Prekid).... koju nacionalnu da imaju okupljati i da se stvore prostori đe će se razmjenjivati kreativna energija, prije svega i zato vas molim da nam odgovorite na pitanje: Da li u Crnoj Gori i u njenim gradovima postoje uslovi đe bi se ta kreativna energija okupljala i đe bi se te snage koje svakako Crna Gora ima, kako se popularno kaže, a ja sve molim da ne upotrebljavaju tu riječ valorizovati nego vrednovati kako bi se vrednovalo ono što zaista imamo i što bi se prikazalo i nama i svijetu ...(prekid).... u svakom trenutku onaj značaj koji mu pripada.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:14:16)

Hvala. Imaćete, kolegice Vuković, pravo u komentaru.
Ministre izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (19.07.18 16:14:25)

Zahvaljujem poslanici Vuković.

U skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore dajem odgovor na vaše pitanje.

Tradicionalni modeli zaštiti očuvanja kulturne baštine ne predstavljaju cilj sam po sebi. Naprotiv u svim razvijenim civilizacijama koje imaju bogato kulturno nasleđe razvija se novi pristup u stvaranju uslova za održivo korišćenje i valorizaciju kulturne baštine. Tim prije jer kulturna dobra po svojoj funkciji, arhitektonskom izrazu i lokaciji čine neodvojiv dio prostora u kome se nalaze, te predstavljaju svojevrsna svjedočanstva istorije države. Imajući to u vidu Ministarstvo kulture otpočelo čitav niz aktivnosti koji imaju za cilj valorizaciju, ne samo kulturno-istorijskih već i ekonomskih vrijednosti kulturne baštine. Svakako, uz strogo poštovanje konzervatorskih principa i njegove neprocjenjive vrijednosti. S tim u vezi u toku je izrada petogodišnjeg investicionog programa ulaganja u razvoj kulture. Riječ je o dokumentu koji treba da identifikuje dio kulturnog nasleđa koje ima potencijal za njegovu valorizaciju te predloži modele njegove valorizacije. Na taj način otvaramo novi prostor za povezivanje kulture sa drugim komplementarnim resorima, ali i da razvijemo novi savremeni pristup u stvaranju uslova za održivo korišćenje kulturne baštine.

Samo takav način korišćenja doprinijeće boljem očuvanju, promociji, valorizaciji našeg bogatog kulturno-istorijskog nasleđa. Pored toga, Ministarstvo kulture će posvećeno raditi na afirmaciji crnogorskog stvaralaštva kao jednog od stubova kulturnog i državnog identiteta. U tom kontekstu planirana je izrada regionalnih kreativnih habova koji će afirmisati sve ono što je

umjetnički, ali i preduzetnički izraz naših umjetnika. Na ovaj način želim otvoriti novi model afirmacije stvaralaštva koji karakteriše homogeno sa modernim potrebama, a za rezultat pored raskošnog, tradicionalnog, umjetničkog izraza ima nov proizvod sa tržišnom i upotrebnom vrijednošću. Riječ je o modelu kreativnih industrija koji je već napravio zapažene rezultate u državama sa raskošnim stvaralačkim potencijalom što bez sumnje ima i Crna Gora. Na taj način doprinjećemo proizvodnji tradicionalnih i savremenih roba i usluga baziranih na umjetničkom znanju i preduzetničkoj kreativnosti jer ljudska kreativnost je važan ekonomski resurs i generator razvoja lokalne zajednice.

Sve navedeno ukazuje na jasnu posvećenost Ministarstva kulture da kroz svoje djelovanje stvori sve uslove za valorizaciju bogate kulturne baštine, ali i afirmiše crnogorsko kulturno-umjetničko stvaralaštvo kao važne poluge jačanja kulturnog i državnog identiteta Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:17:37)

Poslanice Vuković, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (19.07.18 16:17:41)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Crnogorski identitet... Zahvaljujem poslaniku Vučuroviću jer me evo pita, a to građani ne čuju, šta znači crnogorski identitet. Evo odgovoriću i na primjeru Nikšića i na primjeru onoga što je lokalna vlast u Nikšiću što je radila i što radi naravno u ovim trenucima. Znaite, kada vam jedno kulturno, društveno, istorijsko i svako drugo blago, prije svega ljudsko blago, ostaje kao neka vrsta misterije i sve vrijeme govorite o tom nekom mističnom i misterioznom osmijehu i nekom prkosu smrti jednom antifašističkom odgovoru na ono o čemu smo juče slušali, a povodom parastosa Draži Mihailoviću, crnogorski identitet će biti poslaniče uvijek ne svakoj vrsti fašizma, svakoj saradnji sa fašizmom sa koje god strane dolazila. Moje i naše iz Demokratske partije socijalista zauvijek i cjelovito ne Draži Mihailoviću i svim kolaboracionistima i saradnicima fašista. To je jedan od onih djelova crnogorskog identiteta i danas lokalna vlast u Nikšiću čini zaista nešto što joj čini mi se služi na čast kao i gospodinu Dušanu Đuroviću koji je finansirao spomenik Ljubu Čupiću koji je konačno dobio i svoj fizički identitet na našem trgu kao što je taj trg dobio svoj bijeli, da kažem tako evo da budem malo i simbolički nadahnuta, svoj bijeli pobjednički ili nevini, nevini identitet. Zašto to kažem? Zato što naravno možete da se smijete, dopustite meni kao profesorki književnosti da malo učitavam i značenja koja nosim sobom pa onda tako i vidim i taj spomenik. Bila je dilema, bila je dilema između više mojih prijatelja čije mišljenje veoma cijenim da li je trebalo prizemljiti, da li je trebalo zemljiti, prikazati Ljuba Čupića, tu misteriju. Da, trebalo je kaže prof. dr Saša Brajović, profesorka na Filozofskom fakultetu u Beogradu inače naša Crnogorka, naše gore list koja kaže da ti spomenici u stvari ukazuju mladim ljudima, postaju im orijentir kojim i kakvim stazama treba da hode i baš je tako trebalo postaviti Ljuba Čupića bez postamenta, dakle ne na visini jer je on sobom visina. Tako da se kreće među našim sugrađanima jer će on biti jedan od onih važnih mjesta gdje će se okupljati ne samo Nikšićani i Nikšićanke nego upravo gdje će se okupljati ljudi kako je rekao ministar kulture koji će ustvari tim nekim trasama i hodočašćima prema Ljubu Čupiću znati zašto dolaze u Nikšić jer tog dana kad je otvoren spomenik u Nikšiću prišlo mi je više ljudi koji su došli iz Trebinja, iz Srbije, ljudi poštovalaca antifašizma koji se u svojim državama koje valorizuju fašizam, koje rehabilituju Nediće, Ljotiće, Dražu Mihalovića. Tamo se slave, njima je tamo tijesno pa su došli u Nikšić da osećaju taj osmijeh slobode koji je za njih i za nas svet.

Tako da htjela sam samo da kažem, ministre Bogdanović ...(Prekid).... u tom smislu kao veoma važan primjer jer taj Tehnopolis upravo na tragu ovoga što vi kažete kreativni hab. Dakle, tu je mjesto gdje se može okupiti ova kreativana energija. Da samo objasnim, potpredsjedniče izvinite molim vas, što su nekad u toj bivšoj Jugoslaviji bili kulturni centri, gdje su se okupljali ljudi, gdje su slušali dobru muziku, gdje su se odvijale rok svirke, gdje su se priređivale umjetničke, književne

večeri, likovne itd. To su u stvari danas ovi habovi s tim što oni imaju i taj preduzetnički predznak da se mladi ljudi koji danas vidimo svi su upućeni u nekakvu želju da rade u državnoj službi što(Prekid).... kreativnu intelektualnu energiju pretvore u ono što bi bio lični, a zatim i doprinos državi za to da naprave dobar biznis zahvaljujući svome znanju. Eto, to je ono što sam htjela da kažem. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:21:53)

Hvala. Moram konstatovati da u prvom dijelu vašeg komentara niste odgovorili ministru ili komentarisali njegov odgovor. Tako da nastavljamo dalje.

Kolega Vučuroviću vi želite što?

Molim vas, kolegice Vuković i kolega Vučuroviću.

Možete se pozvati na proceduru uvijek ona ima prioritet, ali cijenim da nećete koristiti proceduru nego ćete koristiti za političku priču i to ću vas spriječiti odmah. Ako krenemo u političku priču spriječiti ću vas odmah.

Izvolite, recite šta je bilo sa procedurom.

JOVAN VUČUROVIĆ (19.07.18 16:22:35)

Dakle, ovdje smo svi antifašisti. Da se razumijemo ne možemo sad reći neko jeste neko nije kao što je pokušano da se....(Prekid)....

Evo, mogu li 10 sekundi?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:22:41)

Ne znam da to piše u Poslovniku tako da molim vas nemojte. Molim vas, samo se podsjetite za Poslovnik.

Kolega Vučuroviću, možete 10 sekundi, ali samo vas molim nemojte političke ocjene.

JOVAN VUČUROVIĆ (19.07.18 16:23:06)

Em je meni odgovarano na ono što sam ja sa mjesta tražio, dakle crnogorski kulturni identitet je nešto što jednostavno ne postoji kao takvo jer ovdje žive i građani drugih nacija. Dakle i koji ne kažu da pripadaju crnogorskom kulturnom identitetu, a što se tiče toga htio sam da kažem da smo ovdje valjda svi antifašisti, a što se tiče Ljuba Čupića nemojte sad njega dovoditi u ovaj kontekst, pa prvo ste ga vi oskrnavili na trgu u Nikšiću. Otvorili ste spomenik onda ste svirali himnu čovjeka protiv koga se borio Ljubo Čupić. Dakle, svirala se himna Sekule Drljevića, a otkriven je spomenik Ljubu Čupiću. Nemojte molim vas.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:23:37)

Hvala kolega Vučuroviću.

Izvolite, kolegice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (19.07.18 16:23:47)

Izvinite, hvala vam potpredsjedniče.

Ja sam veoma srećna zbog toga što je rekao kolega Vučurović da smo mi ođe svi antifašisti. Ja želim da mi djelujemo u ovom parlamentu antifašistički, a to znači da antifašizam u

njegovom korijenu je prije svega poštovanje drugoga i drugosti. Ljubo Čupić i naša sveta crnogorska himna, ja uvijek držim ruku na srcu koliko god mi zamjerali kada se svira. To je ona himna koja ima stihove koji su valjda svima nama veoma dragi i svima nama nešto znače, a to je da je vječna Crna Gora. Pa, valjda svi u ovom parlamentu, crnogorskom parlamentu, želimo da nam država bude vječna i pozicija i opozicija je ođe upravo da se bori za tu bolju i vječnu Crnu Goru jer mi znamo da je Crna Gora opstala evo 1.000 godina upravo zahvaljujući ljudima koji su se borili(Prekid).... ako nešto ima sporno u tim stihovima ja sam spremna da o tome govorim ne do sutra, nego do vječnosti. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCINIMANBEGU (19.07.18 16:24:52)

Hvala kolegicama Vuković.

Mislim da smo raspravili i Ljuba Čupića. Više mu nećemo posvetiti mjesta ako neki poslanik ne pokrene ponovo priču.

Znači, prelazimo na sledeću poslanicu, ustvari prelazimo na sledeće pitanje. Ono je postavila kolegica Maja Bakrač.

Izvolite kolegice Bakrač i zamolio bih kolege da ako žele nešto raspraviti konferenciju za štampu izvan sale.

Izvolite, kolegice Bakrač.

MAJA BAKRAČ (19.07.18 16:25:28)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru kulture gospodinu Aleksandru Bogdanoviću, postavljam sledeće poslaničko pitanje: Kako protiče proces valorizacije tvrđave Forte Mare u Herceg Novom, šta je do sada urađeno, koji su dalji koraci u njenoj sanaciji, upravljanju i međunarodnoj promociji?

Obrazloženje: Herceg Novi je grad tvrđava koje su najbolji svjedoci prošlih vremena. Tu su se smenjivali razni narodi i to je ostavilo trag na njegovu kulturu i istoriju. Tvrđava Forte Mare nalazi se uz samu obalu Starog hercegNovskog grada. To je najbolje očuvana tvrđava podignuta nad samim morem koja je vremenom mijenjala izgled, a veću rekonstrukciju je doživjela u vrijeme turske dominacije kada je i dobila današnje gabarite. Mlečani su je u 18. vijeku obnovili i nazivali Forte Mare - Morska tvrđava ili tvrđava od mora, čiji naziv nosi i danas.

Pomenuta tvrđava, kao i sve ostale u Herceg Novom predstavljaju simbol grada. Koliko je važna i atraktivna za posjetioce, dovoljno govori podatak da je od aprila do oktobra prošle godine ovu tvrđavu posjetilo preko 25.000 posjetilaca. Forte Mare očekuje upis na UNESCO-vu listu svjetske kulturne baštine i znamo da je Vlada usvojila Informaciju o realizaciji odluke Komiteta za svjetsku kulturnu baštinu UNESCO u odnosu na upis venecijanskih utvrđenja od 14.do 17.vijeka na UNESCO Listu kulturne baštine.

Komitet u svojoj Odiuci otvara mogućnost da se Tvrđava Forte Mare upiše kao dobro, nakon što se donesu odgovarajuće studije i sprovedu konzervatorske mjere, a Sporazumom je predviđen iznos koji treba biti opredijeljen za sprovođenje konzervatorskih mjera na tvrđavi, čija je realizacija planirana u toku 2018. godine. Shodno navedenom, a imajući u vidu značaj tvrđave, interesuje me šta je do sada urađeno u sanaciji iste, znajući da postoji uslov manjih intervencija za upis na UNESCO-vu listu svjetske kulturne baštine, tj.pored preporuka o postojanju vrijednosti za dalju nominaciju, postoje i prepreke koje treba ukloniti, dokle se tačno stiglo sa tim, kao i koji su dalji koraci koje Ministarstvo kulture planira u procesu valorizacije tvrđave Forte Mare.

Na kraju želim da kažem da je neophodno sačuvati kulturna dobra grada za buduće generacije i razvoj turizma na ovom području. Tvrđave imaju posebnu vrijednost za grad i građane i nadam se da će Ministarstvo dati puni doprinos kako bi se očuvala autentičnost istih.

Odgovor tražim i u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:28:04)

Zahvaljujem koleginiце Bakrač.
Ministre Bogdanović izvolite odgovor.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (19.07.18 16:28:09)

Zahvaljujem poslanici Bakrač i dajem odgovor na postavljeno pitanje.

Tvrđava Forte Mare predstavlja jedno od najmarkantnijih kulturnih dobara Herceg Novog i Crne Gore. Riječ je o fortifikaciji nastaloj u srednjem vijeku koja je tokom istorije mijenjala svoj izgled i funkcije, a konačan oblik dobila je tokom austrougarske vladavine.

Ipak današnji osnovni korpus i matrica fortifikacije se formira u periodu turske vladavine od 1687. godine. Tokom venecijanskog perioda tvrđava je djelimično sanirana i omogućavala je kontrolu i odbranu ulaza u Bokokotorski zaliv. Formiranjem gornjeg grada Španjole koji dobija karakter topovskog utvrđenja i postaje glavni punkt odbrane, Forte Mare postepeno gubi odbrambeni značaj pa u vrijeme austrougarske vladavine postaje kasarna i dobija funkciju vojne komunikacije zbog podignute zgrade pošte sa njene sjeverne strane.

Nakon I svjetskog rata zadržava svoju funkciju sve do 60-tih godina XX vijeka kada je u unutrašnjost umetnuta struktura za ljetnji bioskop. Nakon zemljotresa 1979. godine Forte Mare je sanirana i restaurirana prema konzervatorskim uslovima i odobrenim projektima tadašnjeg Zavoda za zaštitu spomenika kulture Crne Gore. Crna Gora, Italija i Hrvatska upisale su prošle godine venecijanska utvrđenja od XVI do XVII vijeka na UNESCO listu svjetske baštine kao zajedničku serijsku multinacionalnu nominaciju.

Tokom procesa pripreme dosijea Crna Gora je kandidovala tri dobra sa naše teritorije- Kotorsku tvrđavu, Stari grad Ulcinj i tvrđavu Forte Mare. Od ukupno 15 kandidovanih komponenti iz ove tri države, upisano je svega šest. Između ostalih Kotorska tvrđava, dok je jedino za Forte Mare ostavljena mogućnost ekstenzije nominacije nakon sprovedenih preporuka UNESCO tijela.

Ovaj zaključak UNESCO tijela je jako važan za nas budući da je UNESCO prepoznao da postoji takozvana izuzetna univerzalna vrijednost dobra, koja je osnov upisa na UNESCO listu. To znači da je riječ o kulturnom dobru koje će upisom na listu osnažiti postojeći upis venecijanskih utvrđenja, a time i reprezentativnost same liste.

UNESCO je i ove godine na Komitetu u Bahrainu usvojio odluku koja se odnosi na mogućnost upisa, ističući da je neophodno da se sprovedu konzervatorske mjere i ublaže posljedice višegodišnjeg neadekvatnog korišćenja tvrđave u ugostiteljske svrhe. Pored toga, neophodno je da se ukloni bioskop koji narušava stanje kulturnog dobra, te da se riješi pitanje rastinja koje takođe djeluje degradirajuće u odnosu na strukturu samog kulturnog dobra.

Ministarstvo kulture je u definisanju pravilnog pristupa u upravljanju ovim procesom i ispunjavanju zahtjeva, sklopilo Sporazum o saradnji sa Kancelarijom Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori na realizaciji dijela projekata u okviru projektnog dokumenta Jačanje sistema upravljanja kulturnim dobrom. U skladu sa Sporazumom obezbijedena su sredstva u iznosu od 100.000 eura za korekciju nominacionog dosijea i sprovođenje sanacionih radova na tvrđavi na osnovu preporuka UNESCO-a i u toku je priprema tenderske dokumentacije na osnovu prikupljenih podataka.

Važno je napomenuti da cijeli proces provodimo u saradnji sa UNESCO kako bismo ispoštovali preporuke, te nakon sprovođenja konzervatorskih mjera mogli da pokrenemo proceduru ekstenzije nominacije koja podrazumijeva i dolazak ekspertske misije.

Podsjećam, na kraju da se tvrđava Forte Mare nalazi u zaštićenoj okolini prirodnog i kulturno istorijskog područja grada Kotora, a ovaj status donosi joj skoro isti nivo zaštite kao onoj u samoj zoni dobra, što nas dodatno obavezuje na pravilan tretman ovog kulturnog dobra. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:32:28)

Hvala ministre Bogdanoviću.
Koleginice Bakrač imate pravo na komentar.

MAJA BAKRAČ (19.07.18 16:32:36)

Zahvaljujem na odgovoru.

Ova tema je veoma značajna za građane Herceg Novoga, ali i za turiste koji dolaze i posjećuju naš grad. Veoma je važno istaći da se valorizacijom tvrđave i njenim upisom na UNESCO-vu listu ista dobija veliki značaj a ujedno, samim tim i pokazuje da Ministarstvo kulture vodi brigu o svim kulturnim dobrima u Crnoj Gori. Jer očuvanjem kulturnih dobara pokazujemo veliku brigu o bogatom nasleđu koje imamo, a ujedno, nadam se da će Ministarstvo nastaviti, kako ste i sami rekli, u tom pravcu očuvanja valorizacije ne samo tvrđave Forte Mare, već i drugih tvrđava koje se nalaze u Herceg Novom i koje čine jedno veliko bogatstvo koje Herceg Novi ima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:33:20)

Hvala vam.

Da konstatujem da je završeno i šesto pitanje upućeno Ministarstvu kulture.

Prelazimo na sedmo.

Naime, kolega Aleksić je uputio pitanje, u stvari dva pitanja. Izvolite prvo pitanje.

BUDIMIR ALEKSIĆ (19.07.18 16:33:36)

Hvala.

Moje pitanje glasi: Da li Vlada Crne Gore namjerava da preduzme bilo kakve mjere i aktivnosti u pravcu uklanjanja spomeničkog kompleksa u selu Vusanju kod Gusinja, podignutom u slavu i čast ratnog zločinca iz II svjetskog rata Jusufu Čeliću poarbanašenom Isufu Čelaju, učesniku genocida u Velici 1944. 28. jula, poginulom u obračunu sa pripadnicima OZNE početkom 1945. godine u mjestu Dolji kod Ulcinja.

Dakle prije tri godine sam saznao da je u selu Vusanju kod Gusinja, tik pored tamošnje osnovne škole podignut spomenički kompleks ratnom zločincu Jusufu Čeliću koji se za vrijeme trajanja takozvane Velike Albanije preimenovao u Isufa Čelaja. Dakle, taj spomenik na kome se, kao što vidimo ovdje, viori albanska nacionalna i državna zastava i koji svijetli noću, godinama tamo stoji i niko od državnih organa i nadležnih institucija ne reaguje. Ne reaguje ni predsjednik Vlade, koga smo juče ovdje slušali kako grmi protiv antifašizma, ni SUBNOR koji dobija novac, režimski ovaj SUBNOR koji dobija novac iz budžeta, dakle od strane i od naših para, pare svih građana a i nas antifašista. Ni Ministarstvo prosvjete jer je spomenik pored Osnovne škole i meni bi zaista draže bilo da je tu predsjednik Vlade ili ministar Prosvjete ili ministar Unutrašnjih poslova, da s njima malo o tome, vi ste novi, ja bih mnogo rađe, uz svo vaše uvažavanje, ja bih rađe s njima o ovome razgovarao i polemisao. Dakle, niko živ se ne čuje povodom ovoga skandala. Malo je reći da je ovo skandal, ovo je čudo neviđeno.

Postavlja se logično pitanje zašto je to tako? Ja sam se raspitivao kod naših, mojih poznanika iz toga kraja, kako oni to tumače. I oni su mi rekli da im tamošnji Albanci, odnosno albanski prvaci doslovce kažu - mi smo kaže stvorili ovu državu i mi ovdje možemo da radimo šta god hoćemo.

U prilog tome je i činjenica da su oni promijenili Savine izvore, koji su se vjekovima zvali Savini izvori po svetom Savi i sad se zovu Ali begovi izvori, po Ali begu koji nije priznavao odluke Berlinskog kongresa o pripajanju plavsko-gusinjske oblasti Crnoj Gori nego je ratovao protiv Crne Gore. Dakle, rade šta hoće, a ova država koja se kiti antifašizmom čuti. Na slično pitanje jedan prethodni ministar unutrašnjih poslova koji je dolazio iz reda opozicije, u onoj vladi takozvanog

izbornog povjerenja je bio obećao da će da ispita taj slučaj i da preduzme konkretne mjere i korake, ali vidimo do dana današnjeg niko ništa nije.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:36:58)

Hvala kolega Aleksiću.

Imate tu malo nedoumica ali čućemo ministra šta kaže na sve ovo.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (19.07.18 16:37:08)

Zahvaljujem uvaženom poslaniku Aleksiću na postavljenom pitanju, te shodno Poslovniku Skupštine Crne Gore dajem sljedeći odgovor:

Ministarstvo kulture, shodno svojim nadležnostima propisanim Zakonom o spomen obilježjima, a u periodu kada je obavljalo poslove inspekcijskog nadzora nad primjenom predmetnog zakona, u odnosu na predmetno obilježje je sprovedo sljedeće aktivnosti: Inspekcijski nadzor inspektora za kulturnu baštinu Ministarstva kulture izvršen je 31.jula 2013. godine, na osnovu uvida u dokumenataciju Sekretarijata za uređenje prostora i imovine Opštine Plav i uvida u stanje objekta u selu Vusanje Opština Plav. Inspekcijskim nadzorom je utvrđeno da je objekat spomen česta Isuf Kameri Čelaj u selu Vusanje opština Plav podignut suprotno odredbama člana 8 stav 2 Zakona o spomen obilježjima koji propisuje da se spomen obilježja podižu u skladu sa programom podizanja spomen obilježja skupštine opštine, uz prethodnu saglasnost Ministarstva kulture.

Cijeneći navedeno, inspektor za kulturnu baštinu je naložio nadležnim opštinskim organima da postupe u skladu sa odredbama člana 27 istog zakona koji propisuje da su organi lokalne uprave nadležni za poslove kulture i građevinarstva, dužni da spriječe bespravno podizanje spomen obilježja donošenjem rješenja o zabrani podizanja, odnosno o uklanjanju bespravno podignutog spomen obilježja.

Kako se citirana zakonska procedura nije sproveda u dostavljenom roku, Ministarstvo kulture je predsjednika opštine Plav obavijestilo o bespravnom podizanju predmetnog objekta, kao i o nepostupanju nadležnih opštinskih organa, nakon čega je Sekretarijat za uređenje prostora imovine opštine Plav donio rješenje kojim se zabranjuje gradnja ili izvođenje drugih radova na predmetnom objektu i rješenje kojim se nalaže Čelaj Arifu iz Vusanja da, kao finansijer gradnje, ukloni bistu i natpis na betonskom zidu. O izdatim aktima obaviješten je inspektor za kulturnu baštinu.

Podsjećamo da Ministarstvo kulture i Vlada Crne Gore nijesu nadležni za sprečavanje, odnosno uklanjanje bespravno podignutih objekata kao spomen obilježja već su to, kao što je rečeno, organi lokalne uprave nadležni za poslove kulture i građevinarstva.

Imajući u vidu nadležnost u odnosu na navedeni zakon, obavještavam vas da Ministarstvo kulture, prijedlog podizanja spomen obilježja, kako navodite Jusufu Čeliću, ili Isufu Kamer Čeljaju, nikada nije dostavljen na razmatranje. U tom smislu, ponoviću da je Ministarstvo kulture postupalo i iskoristilo pravne mehanizme u slučaju bespravnog podizanja predmetnog objekta u skladu sa svojim nadležnostima, što nije slučaj sa organima lokalne uprave koji su nadležni za poslove kulture i građevinarstva.

Urgenciju za postupanje po ovom predmetu uputio sam posljednji put danas Upravi za inspekcijske poslove i Opštini Plav. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:40:25)

Poslanik Aleksić.

BUDIMIR ALEKSIĆ (19.07.18 16:40:29)

Dakle, 31. jula 2013. izvršen je inspekcijski nadzor. Spomen česma je podignuta suprotno zakonu. Ministarstvo kulture i Vlada nisu nadležni da uklanjaju spomen obilježja, nego opština, je li tako? Sad mene zanima kako su državni organi bili efikasni da uklone spomen obilježje Puniši Račiću u njegovom rodnom mjestu na privatnom imanju. Ja znam da je tamo bila opšta pomama da je, takođe Duško Marković, grmio i tutnjio i to je moralo ekspresno da se ukloni, toga smo bili svi svjedoci. Znači ovo stoji. 2013. bio inspekcijski nadzor, spomenik je podignut, ja ne znam kad tačno, prije toga sigurno neko vrijeme. Znači neka je i 12., dakle šest godina tamo to stoji a riječ je o ratnom zločincu koji je bio jedan od vođa koljača u Velici 28. jula 1944. godine gdje je poklano preko 500 žena, djece i staraca. Evo o tome piše Branko Jokić u ovoj knjizi - Pokolj u Velici. Navodi tamo imena ratnih zločinaca, on se time detaljno bavio, istraživao i našao da je među tim pripadnicima fašističkih formacija iz plavsko-gusinjske oblasti u II svjetskom ratu. Više stotina njih kasnije bili su odmetnici, a onda jedan dio njih je poginuo u sukobu sa pripadnicima OZNE. Konkretno u ovom okršaju gdje je on poginuo dvadesetak kaže bandita je poginulo tada sa pripadnicima... Dakle dokazani ratni zločinac. U arhivima se tako vodi i novinar istraživač Jokić o tome piše i to nikome ne smeta. Mi pričamo ovdje i slušamo tirade o borbi protiv fašizma. Kakvo je to licemjerje, kakva je ovo fipokrizija, ja to ne mogu da dokučim.

Bilbordi smetaju u Budvi pa su ih uklonili, koji su posvećeni ulasku srpske vojske u Budvu koja nije bila dio crnogorske teritorije 918. nego su Bokelji na svome referendumu i na svome skupu proglasili pripajanje Kraljevini Srbiji. Ali, veli ne može iako je Srbija bila član sila Antante. Dakle jedna od sila država pobjednica u I svjetskom ratu. To je smetao bilbord proslavljenim vojvodama čiju ratnu strategiju uče na evropskim akademijama, Vojvoda Putnik, Vojvoda Mišić, Stepanović i te čuvene pobjede iz naših udžbenika. Ali, ovome ne smije niko da pristupi i da ukloni ovaj spomenik, jer su kažu oni, stvorili državu Crnu Goru.

Dakle, ja zaista nemam riječi. Vi niste nadležni. Ko je nadležan? Opština. I opština neće i to će da stoji u antifašističkoj državi Crnoj Gori. Zaista nemam riječi. Sjajno, alal vjera.

Drugo pitanje da nastavim odmah.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:43:38)

Evo, kolega Aleksiću da vas najavim. Znači, ovim je završeno prvo pitanje. Prelazimo na drugo pitanje. Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (19.07.18 16:43:46)

Drugo pitanje je - Da li Vlada Crne Gore namjerava da u komunikaciji sa Vladom Republike Albanije sagleda stanje u kome se nalaze ostaci manastira Svetog Srđa na rijeci Bojani i preduzme mjere da se ovaj kulturno istorijski spomenik obnovi?

U obrazloženju sam naveo elementarne činjenice, sad ću malo opširnije.

Dakle, manastir Svetog Sergija i Vaka nalazi se šest km južno od Skadra niz rijeku Bojanu, na njenoj lijevoj obali, dakle to danas pripada Republici Albaniji. Neraskidivo je vezan za istoriju dinastije Vojislavljevića. Prema Ljetopisu popa Dukljanina u ovom manastiru je sahranjen kralj Mihailo Vojislavljević, sin rodonačelnika dinastije Stefana Vojislava, a zatim i njegov sin Bodin.

Pop Dukljanin još navodi da su tu sahranjena Bodinova braća Vladimir i kralj Dobroslav Drugi kao i kralj Gradihna. Manastir je bio očuvan sve do kraja XIX vijeka, a o njemu je 1880. godine pisao ruski konzul u Skadru Ivan Jastrebov u svom naučnom radu pod nazivom "O pravoslavnim srpskim starim i novim crkvama u staroj Zeti". Danas je manastir potpuno ruiniran. Imajući sve ovo u vidu nije teško zaključiti koliki je značaj ovoga kulturno istorijskog spomenika za tradiciju na koju se oslanja, makar deklarativno, današnja Crna Gora.

Važno je istaći da su sve do početka II svjetskog rata dobrim dijelom bile sačuvane zidine toga manastira, sačuvan je bio i natpis iz koga se vidi da ga je 1290. godine obnovila kraljica Jelena Anžuska porijeklom Francuskinja, žena srpskog kralja Uroša Prvog. Četiri godine poslije njene smrti njen sin kralj Milutin takođe obnavlja manastir Svetog Srđa na 1318. godine o

čemu je takođe doskoro svjedočio natpis iznad manistarskih vrata. Nijesam vidio da je Javni servis snimio neku emisiju o ovom manastiru, a evo poziva se državna ideologija, kaže da je Crna Gora hiljadu godina, da je prva crnogorska dinastija Vojislavljevići i ako je to, naravno anahronizam, jer Crna Gora potiče i počinje tek od XV vijeka. A onda nijesam vidio nikakvo interesovanje Vlade i ove nepromjenljive vlasti u poslednjih 20 godina da je bilo ko ikad pokazao interesovanje za taj značajni kulturno-istorijski spomenik, a evo sahranjeni dukljanski, zetski kraljevi iz, kako kažu, prve crnogorske dinastije. Nešto slično sam pitao i bivšeg ministra Mićunovića, prije sedam-osam godina, pa je on bio obećao da će Vlada da pokrene to pitanje, da će da sagleda stanje i da će da napravi, vrati, ko zna šta su sve obećavali, međutim isto kao i za ovaj spomenik ništa od toga nema do danas. S mrtve tačke se nije ništa pokretalo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:47:01)

Ministre Bogdanoviću, imate riječ. Izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (19.07.18 16:47:08)

Zahvaljujem poslaniku Aleksiću i na ovom pitanju.

Dajem sljedeći odgovor na postavljeno pitanje.

Prepoznajući potrebu produbljivanja saradnje u oblasti kulture dvije države, Ministarstvo kulture Crne Gore i Ministarstvo kulture Republike Albanije usaglasili su program saradnje za period 2018-2020.godina, koji je zaključen na osnovu Sporazuma o saradnji u oblasti kulture između Crne Gore i Republike Albanije iz 2009.godine.

Program saradnje usaglašan je 24.aprila ove godine, tokom zvanične posjete ministarke kulture Republike Albanije Mirele Kumbaro Furdži Crnoj Gori, i zvanično je potpisan 3.jula ove godine u okviru zajedničke sjednice Vlade Crne Gore i Republike Albanije koja je održana u Skadru.

Cijeneći da se na teritoriji Republike Albanije nalaze ostaci crkve, odnosno manastira Svetog Srđe i Vahka koji je sa kulturološkog, istorijskog aspekta značajan za Crnu Goru jedna od tema predviđena ovim dokumentom je i saradnja dvije države u cilju preduzimanja zajedničkih aktivnosti na unapređenju stanja ovog sakralnog objekta.

Ovaj sakralni kompleks prema legendi je izgradio vizantijski car Justinijan u VI vijeku posvetivši ga maloazijskim mučenicima Svetom Srđu i Vahku.

U IX vijeku benediktinci na mjestu Justinijanove zadužbine osnivaju svoju opatiju koja će u doba Duklje - Zete razviti se u važno naselje sa pristaništem, carinarnicom i trgovačkim centrom.

Prvi pisani izvor koji pominje Manastir Svetog Srđe i Vahka je Barski ljetopis gdje se pominje kao mauzolej dukljanskih kraljeva u kome su sahranjeni Mihailo, Bodin, Dobroslav, Vladimir i Gradika. Ovaj podatak svjedoči da je manastir u doba Duklje, odnosno Zete bio najpoštovaniji i najvažniji vjerski centar. Stariji benediktinski hram je srušen krajem XIII vijeka kada pripadnici dinastije Njemanjića zidaju sasvim novu građevinu.

Sa našim partnerima iz Ministarstva kulture Albanije postignut je dogovor o zajedničkoj pripremi konzervatorskog projekta koji će biti osnov za sprovođenje konzervatorskih mjera, kojima će se unaprijediti loše stanje Crkve Svetog Sergeja i Vahka. Svakako da će sa tim aktivnostima prethoditi i arheološka istraživanja.

Napominjem, da objekat ima status spomenika kulture od 1970.godine, te da će sve aktivnosti se sprovoditi u skladu sa propisima o zaštiti kulturnih dobara Republike Albanije. Sve ovo ukazuje da Vlada Crne Gore i Ministarstvo kulture kao organ odgovoran za kulturnu baštinu imaju ozbiljan pristup i jasan stav kada je u pitanju zaštita i očuvanje ne samo kulturne baštine koja se nalazi na teritoriji Crne Gore, već i kulturne baštine koja je vezana za istoriju Crne Gore, a koja se nalazi izvan njenih granica, što je slučaj i sa ostacima Crkve Svetog Sergeja i Vahka, koja se nalazi u blizini Skadra na rijeci Bojani.

Ono što ste gospodine Aleksiću pomenuli u obrazloženju jeste da je riječ o objektu koji su Njemanjići obnovili na ostacima benediktinskog samostana konkretno kraljica Jelena sa sinovima

Dragutinom i Milutinom. Želim da informišem sledeće.

Kao što sam naveo riječi je o Mauzoleju Prve crnogorske dinastije Vojislavljevići. Dogovorili smo korake na sanaciju objekta i sve vezane pojedinosti će definisati stručni timovi dvije države. Želja nam je da ostatke objekta konsolidujemo i zajedno sa našim albanskim partnerima razmotrimo sve elemente koji mogu biti od interesa za očuvanje objekta i dobijanja novih podataka iz vremena dinastije Vojislavljevića.

Ministarstvo kulture u skadu sa svojim mogućnostima ulaže napore na očuvanju kulturne baštine, kako na teritoriji Crne Gore tako i van nje.

Sanacija spomenika Đorđu Petroviću u Zadru, najavljeno opredjeljivanje sredstava za sanaciju Tjentištva, mogu slobodno reći da smo jedina zemlja u regionu koja je najavila podršku jednom ovakvom projektu, a znamo da naše kulturno istorijsko nasleđe je temelj našeg identiteta i sa posebnom pažnjom ćemo se baviti njegovim evidentiranjem, očuvanjem, istraživanjem i valorizacijom u saradnji sa partnerskim državama. Iz tog razloga uvjeravam vam da će se Ministarstvo kulture na čijem sam čelu ja lično i ubuduće zalagati i dati puni doprinos na planu obezbeđivanja uslova za zajedničko djelovanje na zaštiti, očuvanju i unapređenju stanja konkretno ovog sakralnog objekta.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:52:06)

Hvala vam ministre.

Da čujemo komentar kolege Aleksića. Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (19.07.18 16:52:13)

Potpisan je veli Sporazum sa Vladom Albanijom. U redu. Ja mislim da je isto ovo rekao i Mićunović prije sedam-osam godina. Isto je bila riječ o sporazumu, sve će razmotriti stručni timovi dvije države, ja se samo bojim da dok se ne sprovedu te aktivnosti da od ostataka te crkve neće ostati ni kamen na kamenu.

Zamislite samo da je ministar Mićunović prije devet godina, kada sam ja ovo isto pitanje pokrenuo, nešto preduzeo. Pa do sad bi evo elaborat, pa popravka, pa saradnja sa kolegama iz Albanije, ja samo mislim da će se isto ponoviti. Dabogda da vi to u najskorije vrijeme nešto preduzmete, ali imajući u vidu prethodni rad ja se samo toga bojim. Još se nečega bojim. Da li uopšte ova vlast smije da pokaže interesovanje i da nešto tamo, da kaže da je nešto njeno na prostoru Albanije, jer mi vidimo da su oni pobili tablu na Svač i kazali da je to kulturno dobro albanskoga naroda, a Svač srednjevjekovni grad isto dukljansko-zetski ili kako vi kažete crnogorski i još u Crnoj Gori današnjoj u njenim granicama i gore došli fino albanski nacionalisti i ne daju prići gore ni sveštenstvu mitropolije, ni miliciji, ni nikome, na tabli piše "ovo je naše". Sad se ja se samo bojim kako će oni to prihvatiti da tražite i da obnavljate neki hram i neku svetinju i neki dio kulturnog nasleđa koji je na njihovoj strani. Od toga je mene strah.

Ništa nije niko uradio od prethodnih vaših ministara, za devet godina ili nijesu znali. Ti koji su vam pisali odgovor, saradnici vaši oni su prepisali moj tekst. Ja bih mogao sada da tužim za plagijat. Sve što je napisano u mojem tekstu i to pazite 1992.godine objavljeno je u časopisu Svetigora, sve sam ja to tada napisao prije 26 godina. Evo i tada je bila ova vlast, 26 godina ja to pitanje pokrećem. Tada je i nešto bilo od toga manastira, a takva svetinja ubiše se da dokažu da su stari temelji ove države, da su obnovili državu staru 1000 godina, a ne možemo da obnovimo jedan hram, evo sami ste rekli najvažniji taj dio našega zajedničkoga nasleđa, đe su sahranjeni pripadnici jedne dinastije. Može li biti značajnijeg manastira i mauzoleja od toga hrama? Kad smo mi čuli na televiziji o tom manastiru? Nikada. Da li je iko znao za to? Šta radi Televizija Crne Gore? Nema spomenika đe je poginuo neki SKOJ-evac koji nijesu obnovili, snimili, popularizovali i tako dalje, a o ovome, evo znači iz vizantijskog doba, pa onda Vojislavljevići ga obnovili, utvrdili, tu svi sahranjeni i niko živi to ovdje ne zna. Šta su naši mediji uradili da informišu javnost...(Prekid)...istorijskog spomenika? Tako da će se ta inicijativa završiti kao i ona prethodna a da će Bojana

odnijeti i posljednje ostatke tako važnoga

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (19.07.18 16:55:52)

Hvala kolega Aleksiću.

Bojana nije niti će ništa odnijeti što ne bude bilo suđeno.

Ovim ćemo završiti naš današnji rad. Ja ću se u vaše i u moje ime zahvaliti ministru Bogdanoviću na strpljenju, na odgovorima koje nam je dao. Objavljujem da smo ovim završili današnji radni dan. Sjutra nastavljamo u 11h. Redosljed je kao što vam je dato juče, znači, sa Ministarstvom saobraćaja i pomorstva, održivog razvoja i turizma, zdravlja, manjina, rada i socijalnog staranja. Ako bude izmjena bićete obaviješteni na vrijeme. Ja vam se zahvaljujem. Prijatno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 11:54:38)

Poštovane kolege poslanici, nastavljamo sjednicu.

Danas počinjemo rad sa Ministarstvom saobraćaja i pomorstva i ministrom Osmanom Nurkovićem, koga pozdravljam.

Dajem riječ prvom poslaniku koji postavlja pitanje to je kolega Nedžad Drešević.

Izvolite, kolega.

NEDŽAD DREŠEVIĆ (20.07.18 11:55:05)

Kolege poslanici, uvaženi ministre,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam sledeće pitanje ministru saobraćaja i pomorstva, gospodinu Osmanu Nurkoviću:

Kada se očekuje početak radova na izgradnji bulevara Podgorica - Tuzi?

Obrazloženje:

Krajem decembra prošle godine, kada smo usvojili Predlog Budžeta za 2018. godinu, grupa poslanika, među kojima sam i ja, podnijela je amandman koji je prihvaćen od strane Ministarstva finansija, da se u 2018. godini, opredijele sredstva za rekonstrukciju puta Podgorica — Tuzi, granični prelaz Božaj za iznos od jedan milion eura. Svjedoci smo da je međunarodni put E-762, odnosno njegova dionica Podgorica - Tuzi, granični prelaz Božaj, jedan od najopterećenijih putnih pravaca u Cmoj Gori. U prilog tome govori podatak da je u junu prošle godine, granicni prelaz Božaj prošlo 43 833 vozila od kojih 15 166 domaćih i 28 661 stranih, dok je broj putnika koji je prešao granični prelaz iznosio 126 410.

Imam podatak i za ovu godinu prošlog mjeseca - juna, granični prelaz Božaj prošlo je 52 106 vozila, od kojih 16 461 domaćih i 35 645 stranih motornih vozila. To je za 8 273 vozila više nego za isti period prethodne godine. Broj putnika koji je prešao granični prelaz prošlog mjeseca, iznosio je 145 843 odnosno, više za 19 433 osobe u odnosu na isti period prethodne godine. Na osnovu ovih podataka mozemo zaključiti da je frekvencija saobraćaja velika i takva situacija je tokom čitave godine. Kada se ovom broju doda i veliki broj lokalnog stanovništva koji svakodnevno koristi put Podgorica - Tuzi, jasno je da je opterećenje ovog putnog pravca ogromna.

Nadam se da će Ministarstvo saobraćaja uložiti dodatni napor i sredstva da se u što skorijem vremenu realizuje bulevar Podgorica - Tuzi i zaobilaznica oko Tuzi, sto će uticati na poboljšanje kvaliteta zivota ljudi na tim područjima, a takođe i uticati na još bolju saobraćajnu povezanost Crne Gore i Albanije, od koje možemo očekivati benefite u narednom periodu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 11:57:39)

Hvala, kolega Dreševiću.

Ministre Nurkoviću, imate riječ. Izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (20.07.18 11:57:45)

Uvaženi predsjedavajući, uvaženi poslaniče Dreševiću, poštovani građani,
Na postavljeno pitanje Ministarstvo saobraćaja i pomorstva dajem sledeći odgovor,

Prilikom izglasavanja Zakona o budžetu za 2018.godinu grupa poslanika je podnijela amandman koji se odnosi na projekat rekonstrukcije puta Podgorica - Tuzi dionica od Podgorice do mosta na Cijevni, koje je Ministarstvo finansija prihvatilo i opredijelilo jedan milion eura u kapitalnom budžetu u programu 771 rješavnje uskih grla na saobraćajnoj mreži u Crnoj Gori. Na osnovu usvojenog amandmana i opredijeljenih sredstava Ministarstvo saobraćaja i pomorstva - Direkcija za saobraćaj u svom planu i programu rada kao i planu javnih nabavki za 2018.godinu uvrstila je ovaj projekat za početak realizacije u ovoj godini. Izrada tehničke dokumentacije za ovaj projekat je u radu kod nadležnog sekretarijata Glavnog grada. U momentu kandidovanja projekta za realizaciju isti se nalazio u fazi izrade. Do današnjeg dana projekat nije završen niti dostavljen Ministarstvu saobraćaja i pomorstva i Direkcije za saobraćaj na dalju realizaciju.

Kad Glavni grad Podgorica dostavi revidovani projekat Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direkciji za saobraćaj isti će se uvrstiti u dalju proceduru za raspisivanje tendera za izbor izvođača radova. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 11:59:10)

Kratak odgovor.

Da čujemo komentar.

Poslanik Drešević je izgleda zadovoljan odgovorom, tako da prelazimo na sljedećeg poslanika, to je kolega Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.07.18 11:59:38)

Uvaženi predsjedniče, uvaženi građani, gospodine Nurkoviću,

Već godinu dana od septembra 2017.godine pokušavam da dođem do jednog dijela podataka na koje ste Vi dali saglasnot a tiču se poslovanja dvije kompanije u državnom vlasništvu - Montenegro Airlinesa i kompanije Aerodromi.

Podsjetiću Vas još da sam Vam 27.09.2017.godine, shodno članu 50 Poslovnika, uputio dopis na koji mi nikad niste odgovorili. Nadam se da ćete kroz odgovor na ovo pitanje dati ne meni nego građanima Crne Gore nešto što je i poslovnička i zakonska obaveza. Moje pitanje se odnosi na sledeće.

Da sopštinte građanima Crne Gore koji je ukupan iznos sredstava Vlada iz Budžeta Crne Gore opredijelila kompaniji Montenegro Airlines kao direktnu državnu pomoć ili plaćanjem neizmirenih obaveza kompanije Montenegro Airlines prema trećim licima.

Da objavite i dostavite mi Zaključke sa sjednica Vlade, za materijale koje ste vi predložili koji su na Vladi razmatrani tim povodom. Takođe, važno je da građane obavijestite koliko je ukupno dugovanje kompanije dugovanje kompanije Montenegro Airlines prema kompaniji Aerodromi Crne Gore, na sljedeće datume: - 01.01.2017.godine; 01.01.2018.godine; 01.06.2018.godine.

Takođe, Vas molim da objasnite fenomen da nešto što je prihod Aerodroma Crne Gore a radi se o plaćanju naknade koju Aerodromi naplaćuju a obavlja se kroz kupovinu karata kako se zove kada jedna kompanija zadržava prihod druge kompanije, možete li da mi to kažete narodski, a možete to i da mi kažete krivično-pravno, na sve ste to dali saglasnost.

Takođe, molio bih Vas, pošto u godini dana niste željeli da mi dostavite, ni meni ni građanima, ali ja ću sad vama pokazati ovo je tajni ugovor između Hipotekarne banke i Montenegro Airlinesa koji krijete već godinu dana od građan Crne Gore, tajan apsolutno, objavite ga ako nije tajan a ja sam ga dobio od poštenih ljudi koji rade i u jednoj i u drugoj kompaniji koji glasi sledeće, da jedna poslovna banka daje kredit kompaniji Montenegro Airlines na 2,3 miliona

eura namjena kredita je likvidnost. Rok otplate kredita je sedam mjeseci, a krajnji rok otplate je 01.05. pa Vas molim da mi najprije dogovorite da li je kopanija Montenegro Airlines vratila ova 2,3 miliona eura, a da ste kao garanciju za taj kredit obezbijedili ugovor o oročenom novčanom depozitu sa posebnom namjenom broj 1055989/3, zaključen sa Aerodromima Crne Gore.

Da Vam bude lakše evo vam i taj drugi ugovor koji je takođe tajan. Obavijestite građane Crne Gore da li je, imajući u vidu da je rok otplate kako kaže ugovor 01.05.2018.godine, da li je Montenegro Airlines vratio ovaj kredit ovoj poslovnoj banci?

Vi ste član Vlade, nadležan, gospodine Nurkoviću, potpisali ste materijal gdje su ova dva ugovora bila sastavni dio tog materijala, odnosno prijedlozi ugovora. Vi ste gospodine Nurkoviću ministar saobraćaja i Vi gospodine Nurkoviću predlažete članove Upravnog odbora jedne i druge kompanije Vladi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:03:38)

Kolega Konjeviću, četvrti minut je istekao. Samo jednu rečenicu i molim Vas

RAŠKO KONJEVIĆ (20.07.18 12:03:49)

Završavam.

Prema tome, obavijestite me o tome jer ako Montenegro Airlines nije vratio ovaj kredit, gospodine Nurkoviću, poslovna banka se naplatila od depozita, a reći ću vam u komentaru na to pitanje šta to znači.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:04:05)

Hvala.

Ministar Nurković imate pravo na odgovor, izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (20.07.18 12:09:28)

Dakle, uvaženi poslaniče Konjeviću, zahvaljujem na postavljenom pitanju kao i na tome što prepoznajete važnost ovog privrednog subjekta kako za sveobuhvatan privredni razvoj sektoru saobraćaja, turizma i ostalih privrednih grana.

Što se tiče dijela odgovora na vaša postavljena pitanja na isti vam možemo dati puni odgovor nakon isteka vremenskog roka poslije kojeg arhivska građa postaje dostupna, u skladu sa propisima o arhivskoj građi, shodno Zakonu o tajnosti podataka odredbe iz člana 18 stav 1.

Dugovanja Montenegro Airlinesa prema kompaniji Aerodromi Crne Gore, dug na 1.01.2017.godine 17.834.456, dakle kada sam ja preuzeo Ministarstvo toliki su dugovi bili, a prethodno ste vi bili i vaši partijski dugovi su bili i u odbore direktora su bili, a to ću vam reći.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:11:21)

Kolega, molim vas, kolege saslušaćemo ministra, pa ćemo imati pravo i na komentar. Izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (20.07.18 12:11:27)

Da 2018. godine samo za 2018.godinu iznosio je 495.000, treća lica, dospjele obaveze na 30.06.2018.godine, stari dug na 31.12.2017.godine iznosi 8.273.563, dospjele obaveze za prvih

šest mjeseci ove godine iznose 152.527 eura.

Ostali inodobavljači dospjele obaveze na 30.06.2018.godine iznose 1.950.430. Domaći dobavljači dospjele obaveze na 30.06.2018.godine iznose 534.387 eura.

Dug Montenegro Airlines prema Poreskoj upravi Crne Gore na 31.12.2018.godine iznosi 18.226.592. Montenegro Airlines je za sve plate koje su isplaćene radnicima u 2018.godini, platio odgovarajuće poreze i doprinose u kupnom iznosu od oko 1.300.000 eura.

Opštini Podgorica se na 30.06.2018.godine, duguje 360.000 eura. Kreditna zaduženja stanje prethodnog duga na 30.06.2018.godine, sa datumom dospjeća kredita Hipotekarna banka jedan kredit 553.960 duguje kredit 884.161. Hipotekarna banka takođe 798.488 i NLB 160.767 eura.

U ovom trenutku, po svim gore navedenim kreditima, Montenegro Airlinesa duguje jednu mjesečnu ratu Hipotekarnoj banci u iznosu od 123.0069. Naravno da je situacija u Montenegro Airlinesu u finansijskom smislu složena, gdje se mi kao odgovorna Vlada, odnosno odgovorno resorno Ministarstvo krajnje senzibilno odnosimo prema ovoj kompaniji.

Kao što sam i na početku izlaganja rekao nepobitna je činjenica da Montenegro Airlinesa u sveobuhvatnom pristupu države Crne Gore čini jednu neizostavnu privrednu granu koja se kroz multiplikativne efekte odražava na ostale segmente i pospješe naša stremljenja da budemo prepoznati kao jedna od top destinacija u turističkoj mapi svijeta i našeg stremljenjan da postanemo punopravni član evropske porodice.

Imam potrebu da dopunim ovaj odgovor.

Dakle, još jednom da se zahvalim na interesovanju.

Naime, ovdje je vođena diskusija o poreskom dugu Montenegro Airlinesa, i za to je često puta mene pominjao gospodin Konjević, a pri tome je pomenuo dug iz 2009.godine i uporedio ga sa dugom u ovoj godini. Klasična je manipulacija ako se meni to stavlja na teret na bilo koji način, jer gospodin zaboravlja da sam ja ovo Ministarstvo preuzeo u decembru 2016.godine, te da preuzimam odgovornost za rad u periodu od tada i dok ga budem vodio. Ali on namjerno izostavlja period od sedam godina, kada su se njegovi partijski dugovi bili članovi odbora direktora u ovom preduzeću i kada su za taj angažman dobijali debele apanaže.

Dakle, on je pomenuo dug od 2009.godine i nije rekao da je decembar 2016.godine, iznosio 14.454.000. Zna javnost, da je gospodin u tom periodu bio tri godine član Vlade, a nakon toga ministar finansija u Vladi izbornog povjerenja.

Da li je bilo šta preduzeo da se popravi situacija u ovom preduzeću ili kao ministar finansija preko Poreske uprave pokušao da naplati poreski dug?

Dakle, radi se o naknadnoj pameti kredita kada se upućuju meni koji sam najmanje odgovaran za stanje u toj kompaniji, već se slobodno mogu pohvaliti da smo pomogli i sačuvali ovo preduzeće da funkcioniše pokušavajući da prevaziđe dubiozu iz prethodnog perioda.

Da se poslanik Konjević interesovao ranije za stanje u ovoj kompaniji, kada su proizvodili dubioze, kada su njegovi partijski dugovi bili u odboru i kada su ih interesovali samo apanaže koje su cijenjeni građani primali u mjesečnom iznosu od 2.300 imam podatke ovdje, pokazaću javno pred kamerama. Kada se sabere cijeli period članstva u odborima primljeni iznosi se mjere stotinama hiljada eura, od strane vaših partijskih drugova.

Tada je poslanik Konjević bio mlad i nije znao kako preduzeće funkcioniše bavio se novinarstvom i NVO sektorom, nekim savjetničkim poslovima. Možda je savjetovao partijske drugove u koje odbore da uđu i gdje su apanaže najveće, ali i gdje da zaposle članove svojih porodica.

Ova naknada pameti, navodno briga o parama je demagogija u koju narod više ne vjeruje, a to pokazuje izborni rezultati i trend koji vas vodi ka gašenju.

Ja sam naslijedio probleme, ne bježim od njih već uz podršku Vlade, koja cijeni da je ovo preduzeće važan privredni subjekt pokušavamo da ih rješavamo. Da sam laički postupio, kao što vi priželjkujete, ova kompanija bi otišla u stečaj u decembru 2016.godine. U 2017.godini ostvaren je ukupan prihod od preko 62 miliona eura. Više od 400 radnika primalo je plate od kojih žive njihove porodice. Isplaćeno je 5,8 miliona eura plata. U 2017.godini je prevezeno od oko 15.000 putnika, za šest mjeseci o.g. ostvaren je prihod od 25 miliona eura, što je za 3,2 miliona više u odnosu na isti period prošle godine, što je porast blizu 15%.

U ovih šest mjeseci isplaćeno je pet plata, i to 1.955.000 eura i 1,3 miliona poreza i

doprinosa.

Na kraju, još želim da istaknem da je od januara 2017.godine do polovine jula 2018.godine, prevezeno 866.000 putnika. Nadam se da ovaj podatak ne treba posebno da komentarišem, koji je benefit za turističku privredu Crne Gore.

Zahvaljujem se na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:11:42)

Ministre Nurkoviću, ovim ste završili vaš odgovor na komentar.
Kolega Konjević ima pravo i na komentar.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.07.18 12:11:46)

Gospodine Nurkoviću, ja vam pred crnogorskom javnošću dajem jednu ponudu da uradimo jedan posao zajedno.

Evo vi javno prihvatite ili javno odbijte. Možemo zajedno napisati krivičnu prijavu protiv Ivana Brajovića, Andrije Lompara, ako su bilo što nezakonito uradili. Nemojte, da s jedne strane kažete ovi koji su prethodno radili, pa ih nešto vaši drugovi, nema drugova i prijatelji ako radi nezakonito. Molim, a pride, a nije to zakonska obaveza.

Prema tome nemojte, znate ja sam iako mlad što mi je prednost malo duže od vas u politici. Naučio sam ja što šta u tome.

Prema tome, vi gospodine Nurkoviću, radite svoj posao. I nijeste mi odgovorili za ova dva ugovora koje vam sada pokazujem jedan i drugi, da li su ova sredstva vraćena, vi dobacujete sa mjesta svjesni da su ovi ugovori na štetu kompanije Aerodromi Crne Gore, pa onda onako hrabro kažete nijesam ih ja potpisao. Jeste potpisali, gospodine Nurkoviću, materijal koji je otišao prema Vladi i taj materijal ste proglasili tajnim. Imam ja, gospodine Nurkoviću, i taj materijal, imam i taj materijal. Znate kome ću da ga dostavim, gospodine Nurkoviću? gospodinu Katniću, gospodine Nurkoviću.

Ja ću da radim ono što ne radite vi, to ću ja da radim, pa će te vi da objasnite još posebno kad mi dostavite, da vidimo koga ste sve i na koji način zapošljavali ovih godinu i po dana. Sve u skladu sa zakonom, kako da ne gospodine Nurkoviću kao što su ova dva ugovora pa kažete poslaniku narodnom predstavniku dobiće te ga kad istekne rok iz arhivske građe, a vi da ste nešto dobro uradili, gospodine Nurkoviću, vi biste se time hvalili, a ne da ja ove ugovore koje ste označili tajnim dobijamo službenika Montenegro Airlinesa i Aerodroma Crne Gore. Ne biste krili. Ovaj novac koji trošite, nije to vaše, gospodine Nurkoviću, nije budžet Crne Gore vaša prćija.

Nemojte mi dobacivati, nemojte da mi dobacujete, ponašajte se u ovom parlamentu shodno vašim godinama.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:14:08)

Molim vas.

Kolega Konjević, ministre Nurkoviću, molim vas saslušajte kolegu Konjevića dok izlaže, očekujem da će to biti, ne samo jednostavno nego i kolega Konjević kad ste vi pričali.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.07.18 12:15:04)

Znači, još jednom, gospodine Nurkoviću, nudim vam, bez obzira što imamo razliku u mišljenju. Zajedno da napišemo krivičnu prijavu protiv bivšeg ministra Brajovića, bivšeg ministra Lompara. Izvolite, prikupite dokumentaciju, ako vam treba pomoć, ja ću vam pomoći. Nemojte da se hrabrite na takve jeftine političke načine. No lijepo napišite krivičnu prijavu, kao što ću ja da

uradim protiv vas. Ne, ne nijesam, gospodine Nurkoviću, ovo su novi ugovori nijesam gospodine Nurkoviću.

Sljedeće, gospodine Nurkoviću, dug kompanije kojom vi upravljate, Montenegro Airlinesa prema Aerodromima Crne Gore je 24 miliona eura. Od toga, gospodine Nurkoviću, 13 miliona eura je putnički servis.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:15:13)

Kolega Konjević vrijeme molim vas.

RAŠKO KONJEVIĆ (20.07.18 12:15:20)

Bio je malo duže 13 miliona eura je putnički servis koji je izvorni prihod kompanije Aerodromi Crne Gore , koji je Montenegro Airlines dužan da onoga trenutka kad naplati avionsku kartu iznos sredstava od 15 eura prebaci kompaniji Montenegro Airlines. Znaete kako se u narodu zove ovo, gospodine Nurkoviću, i krađa.

Ali gospodine Nurkoviću, vi mislite zato što ste član Vlade i što vam se čini kad dođete u ovaj Parlament možete reći poslaniku - neću ti dati ugovor gdje se troši novac građana Crne Gore zato što sam ja ministar, a ti si poslanik.

Gospodine Nurkoviću, možete se vi tako ponašati, tako su, gospodine Nurkoviću, mnogi rezonovali. Znaete li gdje su ti, gospodine Nurkoviću, koji su tako rezonovali i tako se "bahato" ponašali kao vi? Znaete gdje su ostavljam vam da sami prosudite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:16:28)

Zahvaljujem, kolega Konjeviću.

Ovim smo završili drugo pitanje upućeno Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

Prelazimo na treće pitanje kolega Adrijan Vuksanović.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (20.07.18 12:16:40)

Hvala predsjedavajući.

Na osnovu člana 187 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore gospodinu Osmanu Nurkoviću, ministru pomorstva i saobraćaja želim postaviti pitanje:

Je li u planu i ako jeste kada će doći do realiziranja rekonstrukcija Jadranske magistrale duž Bokokotorskog zaliva?

Naravno, ne moram podsjećati javnost od kolikog je značaja ovaj putni pravac koji je zapravo dio evropskog putnog pravca E65 koji djelimično prolazi i kroz Crnu Goru, a koji je značajan i za život građana i za razvoj našeg turizma.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:17:26)

Hvala, kolega Vuksanović.

Ministre Nurkoviću, imate riječ, izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (20.07.18 12:17:31)

Zahvaljujem, uvaženi poslaniče Vuksanoviću, na postavljeno pitanje Ministarstvu saobraćaja dajem sljedeći odgovor:

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u svojim planovima za naredni period ima rekonstrukciju kompletne magistralne mreže u Crnoj Gori.

Shodno kriterijuma koji su dati u programu rekonstrukcije magistralnih puteva, a to su prosječni godišnji dnevni saobraćaj, godina izgrađenosti, značaj za razvoj države, put od granice sa Hrvatskom duž čitave obale prepoznate za rekonstrukciju. U tom pravcu, u prvom krugu za radove na predmetnom području izabrani su sljedeći projekti čija će realizacija početi uskoro i to. Rekonstrukcija dionice Debeli brijeg - Herceg Novi na lokalitetu Tartar bašče u dužini od 2,8 km tenderska procedura za izbor izvođača za ovaj projekat je u toku. Izbor izvođača i početak radova planiran je za jesen ove godine. Projekat je procijenjen 1,8 miliona eura, finansiraće se iz sredstava budžeta.

Rekonstrukcija magistralnog puta Tivat - Jaz u dužini od 16 km izgradnja bulevara. Ovaj projekat je u planu za rekonstrukciju sa izgradnjom bulevara sa četiri trake. Potrebna sredstva za ovu rekonstrukciju procijenjena su na 25 miliona eura i obezbijeđena su iz kreditnog aranžmana sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj. Završetak kompletne tenderske procedure se očekuje polovinom naredne godine, kada bi se i otpočelo sa radovima.

U cilju pripreme daljih radova na ovom području Ministarstvo saobraćaja i pomorstva direkcija za saobraćaj odredila dvije dionice koja je izrada tehničke dokumentacije u toku ili je tenderska procedura za izbor projektanta u toku. Radi se o sljedećim dionicama. Dionica Lipci ljuta u dužini od 16 km potpisan je ugovor sa projektantom u junu 2018.godine, sa rokom izrade od 12 mjeseci. Dionica od administrativne granice Crne Gore i Hrvatske ka Herceg Novom u dužini od 6,5 km, tenderska procedura za izbor projektanta je u toku.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:19:40)

Hvala ministre.

Kolega Vuksanoviću, imate pravo na komentar odgovora.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (20.07.18 12:19:42)

Ja želim samo kratko zahvaliti ministru i reći da sam zadovoljan sadržinom njegovog odgovora. Svjedoci smo svi da je Crna Gora postala jedno veliko gradilište i da se putna infrastruktura u mnogome obnavlja što je naravno dovodi do poboljšanja kvaliteta života naših građana i u tom kontekstu zadovoljan sam i ponuđenim odgovorom koji je dao uvaženi ministar.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:20:07)

Hvala kolega Vuksanović.

Prelazimo na četvoro pitanje, njega je postavio kolega Aleksandar Damjanović.

Izvolite, kolega Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (20.07.18 12:20:13)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine ministre,

Ja sam vam postavio sljedeće pitanje:

U kojoj je fazi izrade Studija opravdanosti za puni profil auto-puta Bar - Boljari, na koji način se planira priključak za prvu dionicu od Smokovca do Mateševa, na takozvanoj petlji; koliko je od

početka gradnje auto-puta ukupno utrošeno sredstava do 1.jula tekuće godine i da li dinamika radova odnosno utrošak sredstava do sada omogućavaju da se ovi radovi završe u predviđenom roku i po predviđenoj cijeni?

Odgovor sam tražio u pisanoj formi, nijesam dobio odgovor, što može biti problem zbog cifara za koje se nadam da ćete da ih saopštite. Bilo bi bolje da ste dali taj odgovor, očekujem ga naravno u onom maksimalno predviđenom roku do kraja iduće sjednice.

Odgovor sam tražio zbog razloga naše službene komunikacije koju smo imali u dva navrata, gdje sam, po članu 50, tražio određene informacije i dobio ih djelimično, štute informacije i zato sam odlučio da ovaj naš dijalog nastavimo na javnoj sceni, a nekoliko razloga me ponukalo. Dakle, da ne ulazim u genezu i zakona o auto-puta i ugovora koje smo ovdje raspravljali prije više od tri i po godine.

Da podsjetim da se radi o najvećem projektu u novijoj istoriji Crne Gore, teškom Zakona o javnim nabavkama kroz međudržavni sporazum što otvara masu mogućnosti za koruptivne radnje. Da ukažem da dinamika trajanja ovog projekta je već upitna, s obzirom da bi iduće godine on trebao da bude završen. Da ukažem da su nadležni za sve eventualne sporove sudovi u jednoj i u drugoj državi u Narodnoj Republici Kini ne u Crnoj Gori. Da ukažem da ovaj Parlament nažalost nema radno tijelo, a kako sam insistirao godinama, koje bi kontinuirano pratilo tok i dinamiku ovog projekta i izvještavalo Parlament, odnosno građane o samom projektu. Da sam u nekoliko navrata kao poslanik tražio informacije liše mene i još nekoliko kolega ovdje par medija kao da ovaj projekta nikoga ne interesuje dok nas sve ne poklopi na kraju i cijena rokovi gradnje ovog projekta. Da sam rekao da je projekat politički profitabilan, ekonomsko upitan, finansijski neodrživ. Da je ovaj projekat suspendovao poreske zakone Crne Gore. Da je već za jednu četvrtinu sredstava koji su utrošena izvršeno oslobađanje više od 30 miliona evra poreza, dakle, na četvrtinu sredstava utrošenih, da se sada suspenduju imovinska prava građana, odnosno namjeravaju da se suspenduju imovinska prava građana kroz jedan zakon o kojem ćemo takođe imati prilike da razgovaramo.

Dakle, sve ovo me ponukalo da dobijemo informacije, ne ja kao poslanik Aleksandar Damjanović, ne zbog onih koji su me glasali i birali, već zbog cjelokupne javnosti Crne Gore. Imajući u vidu dakle, da se ovom projektu maltene ništa ne zna, da se on realizuje u tišini i da su moguće razne koruptivne radnje. Od onoga odabira podizvođača, koji bi za usluge koje se vrše, a plaćaju budžetom, odnosno novcem svih građana Crne Gore mogli da vraćaju političke usluge u istoj vlasti, pa do nekih drugih stvari o kojima ćemo ovdje imati prilike da govorimo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:23:17)

Hvala, kolega Damjanović.

Odgovor na vaše pitanje daće ministar Nurković.

Izvolite, ministre.

OSMAN NURKOVIĆ (20.07.18 12:23:28)

Zahvaljujem uvaženom poslaniku Damjanoviću i dajem sljedeći odgovor:

Često je postavljeno pitanje opravdanosti izgradnje auto-puta Bar-Boljari, o čemu se može govoriti sa različitih aspekata: socijalnog, demografskog, ekonomskog, razvojnog itd. Mislim, da se svi ipak možemo složiti oko jednog da vrijednost ljudskog života nije mjerljiva i da će ovaj projekat doprinoseći povećanju bezbjednosti u saobraćaju omogućavanjem, spašavanjem ljudskih života u odnosu na postojeći putni pravac i stvaranje pretpostavki za ravnomjerniji razvoj svih regiona Crne Gore ispuniti svoju svotu.

Veliki kapitalni infrastrukturni projekti gotovo uvijek su praćeni nedovoljno visokom stopom prinosa u odnosu na kapitalni izdatak, uslovljen njihovom realizacijom i visokim fiksnim troškovima realizacije i zato sagledavanje efekata njihove realizacije nikako ne smije biti svedeno na sagledavanje samo direktnih efekata, jer vrlo često njihova realizacija uslovljava pojavu niza indirektnih efekata koje višestruko po svom značaju prevazilaze direktne efekte.

Sama činjenica da se projekat auto-puta Bar - Boljari nalazi na SITO glavnoj transportnoj mreži i da je kao takav od 2015.godine dio indikativnog proširenja osnovne regionalne samobraćajne mreže TNT, Istočni Mediteran u okviru transevropske transportne mreže govori u prilog činjenice o značaju koji ovom projektu daje i Evropska unija.

Kao još jedna potvrda podrške Evropske unije ovom projektu govori činjenica da su i za pripremu idejnih projekata i pratećih elaborata procjeni uticaja na životnu sredinu i društvo za drugu etapu realizacije projekta auto-puta Bar-Boljare odobrena sredstva u ukupnom odnosu od 5.490.000 eura, kao i za pripremu nove sveobuhvatne studije opravdanosti za čitav auto-put Bar-Boljare u ukupnom iznosu od 1.300.000 eura.

U toku su pripreme aktivnosti na strani donatora, investicioni okvir za Zapadni Balkan koje podrazumijevaju pripremu projektnog zadatka, izbor konsultanta, a sve prema definisanim EU procedurama na koje Crna Gora, odnosno Ministarstvo saobraćaja i pomorstva kao korisnik bespovratnih sredstava nema uticaja.

Ova studija će predstavljati samo prvi korak u analizama koje treba da dovedu do definisanja optimalnih uslova realizacija ostalih dionica auto-puta Bar-Boljare i posljedično do prijedloga modela za nastavak realizacije, odnosno kriterijuma za pretkvalifikaciju najboljih ponuđača za realizaciju takozvane duge etape auto-puta Bar - Boljare.

U idejnom projektu koji je rađen na osnovu detaljnog Prostornog plana auto-puta, Bar-Boljare i idejnog rješenja ove dionice, definisan je početak dionice Smokovac-Mateševo od stacionaže nula kilometara iza petlje Smokovac, tako da petlja Smokovac nije bila sastavni dio idejnog projekta.

Kao potencijalno rješenje veze novoizgrađenog dijela auto-puta, magistralnog puta M2, razmatralo se i privremeno rješenje na početku same trase na sličan način na koji su rješavane veze izgrađenih djelova auto-puta na postojeće stanje i u zemljama okruženja. Od navedenog se odustalo zbog činjenice da bi se zbog ograničenog prostora dobila nebezbedno rješenje skromnijih elemenata koje bi predstavljalo tačku na koje bi se stvarala potencijala zagušenja u saobraćaju.

Komisija koja je radila reviziju idejnog projekta dionica Smokovac-Mateševo je kao preporuku navela da je potrebno uraditi priključak dio petlje Smokovac u sklopu izrade glavnog projekta ove dionice. Ekspertski tim koji je radio na izradi projektnog zadatka za izradu glavnog projekta dionice Smokovac-Mateševo je, imajući u vidu prethodno navedenu preporuku uključio u obim posla i projektovanje petlje Smokovac, kako bi se ostvarila potpuna saobraćajna tehnička funkcionalnost auto-puta i izbjegle privremene negativne posledice ove etape radova.

Projektnim zadatkom za izradu glavnog projekta je planirano da se petlja projektuje fazno, što je nesporna obaveza izvođača kada je riječ o projektovanju, da bi se kroz prvu fazu omogućilo kvalitetno rješenje priključka na ovu dionicu auto-puta Bar-Boljare.

Prva faza ne predviđa izgradnju čitave petlje Smokovac, već samo izgradnju priključka na ugovorenu prioritetnu dionicu Smokovac-Mateševo, auto-puta Bar-Boljare, pristup dionici auto-puta koja se realizuje od magistralnog puta M2, biće saobraćajnica dužine oko 1,5km., kao prva faza ukupnog projektnog rješenja petlje Smokovac, koja će ostati konačno rješenje i u kasnijim fazama realizacije auto-puta Bar-Boljare kroz naredne dionice.

S obzirom da se od ukupne fakturisane vrijednosti stvarno izvedenih radova za plaćanje dobija dio po osnovu otplate avansa i dio po osnovu zadržavanja garantnog depoziva izvođač radova je zaključno sa majem ove godine izveo i fakturisao radove u vrijednosti od 306.000.000 eura, dok je od početka radova do sada isplaćivan kako slijedi.

U toku prošle godine izvođaču radova su isplaćene dvije rate avansa od ukupnom iznosu od 161.915.471 euro.

U toku 2016. godine izvođaču radova je isplaćen ukupan iznos od 9.291.185 eura za obim stvarno izvedenih radova, a prema definisanoj metodologiji mjerenje elemenata za plaćanje.

U toku 2017.godine izvođu radova je isplaćen ukupan iznos od 176.316.000 eura za obim stvarno izvedenih radova, a prema definisanoj metodologiji mjerenje elemenata za plaćanje.

U toku 2018.godine izvođaču radova je isplaćen ukupan iznos od 73.601.000 eura za obim stvarno izvedenih radova prema definisanoj metodologiji mjerenje elemenata za plaćanje.

Takođe, do 1.jula ove godine izvođač radova je izveo radove u vrijednosti od oko 56.000.000 eura za koje još po ugovorenoj proceduri nije kompletirao zahtjev za isplatu.

Istaći ću da je od početka realizacija projekta, posebna pažnja posvrćena stručnim mišljenjima dok se prema izvođaču radova insistiralo na doslednom poštovanju ugovornih odredbi, kao i na doslednoj primljeni relevantnih domaćih evropskih propisa, procedura i standarda, čije je poznavanje u početnom periodu realizacije ovog projekta bila priličan izazov sa kojim se suočava izvođač radova, kao nov na evropskom tržištu u tom trenutku, a što je svakako u određenoj mjeri, pored česte izmjene projektnih rješenja, imalo svoj uticaj na tempo projektovanja i kasnije posleđično na izvođenje radova na terenu.

Iako stanje top menadžemnta kompanije kontinuirano dobijamo uvjeravanja da će angažovati sve svoje raspoložive resurse na način koja će osigurati realizaciju projekta u dogovorenom roku, vjerujemo da je moguće da dođe do produženja ugovora od ugovorenog roka što je gotovo uobičajena pojava kod mnogih infra-strukturnih projekata, i to nije nešto što treba da zabrinjava bilo koga da se projekat realizuje u skladu sa ugovorom.

Mogu li samo da, vezano za materijal, osam pitanja smo dobili, nijesmo imali vremena dovoljno, dostaviću u pisanoj formi i nadležni sud je Ženeva nije Kina za rješavanje eventualnih sporova, a nadam se da neće doći do spora. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:31:06)

Ministre, da vas podsjetim, znači imate pet minuta za odgovor. Ovo je sedam i po minuta, tako da kolega Damjanović zna da on ima tri. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (20.07.18 12:31:18)

Hvala vam.

Nijesam govorio ni o valutnim rizicima ni o lošoj zaštiti od promjene kursa, dolar, evra, nijesam govorio ni suspenziji socijalnih prava, odnosno podizanju PDV-a i akciza sve u funkciji auto-puta, ali ću da govorim o ovome što ste vi rekli. Sa aspekta bezbjednosti se slažemo, niko ovdje ne govori o tome da nam auto-put treba već kako ga gradimo, da li ga gradimo zakonito, ekonomski isplativo i efikasno.

Mislim, da ne gradimo ni zakonito, ni ekonomski efikasno ni isplativo, a o tome zašto se nije gradilo po nekom drugom modelu, javnom modelu, koncesionom modelu, sa tenderima o tom potom.

Pomenuli ste Petlju. Ovaj idejni projekat decembar mjesec 1.300.000 hoću da znam, hoću javnost da zna što je za pola godine urađeno radna grupa i što se dešava sa punim profilom auto-puta, da ne bude iz nigdje u nigdje nego da vidimo šta se dešava sa auto-putom, da vidimo šta se dešava sa Jadransko-jonskim auto-putem koga za sada nema, a koji je negdje i razlog zašto se dodala Petlja od 30.000.000 evra.

Neki bivši ministri koji su dodali Petlju i napravili štetu od 30.000.000 miliona evra više i 10.000.000 evra za Limenku, dakle 40.000.000 evra ukupno sada su najveći državni funkcioneri Crne Gore ovdje, a za 4.400 eura ljude šaljemo u zatvor. Toliko o tome.

No, i to je neko proknjižio, postoji neka Agencija za zdravstvenu bezbjednost, postoje sudovi, postoji specijalni tužilac koji sve to sklapa, pa će Bože zdravlja neko možda i promijeniti uloge ovdje i sa nekih mjesta ići tamo gdje mu je mjesto.

Petlja Smokovac da se na nju zaustavi, jer ste je i vi pomenuli i ona je interesantna. Bio sam na poziv građana da vidim o čemu se radi.

Građani, odnosno porodice gdje treba da se radi ova Petlja koja je naknadno ušla po stavu komisije jer je bezbjednije rješenje nego priključak koji je mnogo jeftiniji, a koji je trebao da se uradi su naravno ustali, bore se za svoja imovinska prava, tužili su i državu Crnu Goru.

Postupak imam jedan pred Upravnim sudom. Drugi postupak je riješen tako što je Ministarstvo finansija riješilo žalbu ovih građana koji su na tom području i vatili na ponovni postupak, postupak eksproprijacije. Rade se stvari koji su na ivici zakona poput djelimičnih saglasnosti vezanih za elaborate utricaja na žučnu sredinu, dolaze ljudi na imanje da već premjeravaju i finale svega toga je ne samo zbog Petlje, gospodine Nimbanbegu. Biće i vama

interesantno i zbog Ulcinja i zbog svega što se dešava.

Predlog zakona koji pet poslanika šalju u proceduru o kom treba da raspravljamo eventualno ovdje kojim se suspenduju svojinska prava, odnosno Ustav, odnosno pravo na uživanje svojine, pokušaj koji je prije tri godine Vlada napravila nije uspjela i sada je pet poslanika, ajde da vas malo nasmijem i vas i građane Crne Gore i poslanike, koji su pet poslanika poslali ovom domu. Samo su zaboravili da u obrazloženju ovoga zakona izbrišu, jer su prepisali, naravno od Vlade da je to u stvari Ministarstva finansija, odnosno Vlada Crne Gore. Pa da bi se zaobišla procedura u Vladi koja je dugačka i gdje imamo možda i neke nesaglasnosti ministara, ide se preko pet junaka da se suspenduju prava i zbog petlje Smokovac i zbog Buljarice itd.

A kad smo kod Petlje i kod ovih volšebih 30 miliona eura i kod razloga za priključenje na Jadransko-jonsku cestu, zavrašavam pola minuta neću više, gdje nemamo jedan jedini element zašto se to radi, vama upozorenje, neću vam ja normalno pisati ni krivične prijave, mi ćemo politički razgovarati, ja ću pokušati da vas ubijedim i kao građanin i kao političar, i poslanik i neko ko štiti interese građana Crne Gore. Razgovarajte sa ljudima na tom području, nije još kasno da se naprave bolja tehnološka i jeftinija rješenja nego što se ide na ovo rješenje. Na vrijeme smo da ovo zaustavimo, da ne idemo u suspenziju imovinskih prava u dugotrajne imovinske procese, proteste građana, da ne devastiramo jedan možda i najljepši dio Podgorice vo vijeki vjekova.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:35:34)

Hvala, kolega Damjanović.

Ovim smo završili četvrto pitanje koje je bilo upućeno Ministarstvu saobraćaja.

Prelazimo na peto pitanje. To je kolega Andrija Popović. Da najavim do kraja redosljed, je kolega Vuletić poslije njega, kolega Nikolić i Mihailo Anđušić zadnji.

Izvolite kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.07.18 12:36:00)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke, građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

U ime Liberalne partije postavljam sljedeće pitanje: Kad će Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direkcija za saobraćaj regionalni put Cetinje - Njeguši - Kotor rekonstruisati u cjelosti. Naime, u fazi završnice, odnosno završnica je dionica Cetinje - Njeguši. Kada će biti završena i proširena dionica Njeguši, odnosno Krstac Trojica.

Obrazloženje: Direkcija za saobraćaj završila je rekonstrukciju i proširenje puta Cetinje - Njeguši, dionica je duga 16 km. Nakon završetka rekonstrukcije put je skraćen 13 kilometara. Izgradnjom tunela od Čekanja do Bukovice izbjegao se veliki broj serpentina na putu ka Njegušima. Tunel koji počinje na Čekanjima izlazi na Bukovici. Nakon Bukovice ulazi se u Njeguše odakle se kreće prema prevoju Krstac. Za urađeno na ovom potezu rekonstrukcije, ja vam stvarno odajem priznanje.

Sam položaj, blizina Kotora i mora uslovili su da je ovaj put imao veliku ekonomsku i političku važnost za Njeguše, Cetinje, preko njega i veliki dio Crne Gore. Za vrijeme kraljevine Crne Gore preko njega se odvijao jedini saobraćaj od Cetinja prema Kotoru, Evropi i svijetu. Krstac je prevoj na zapadnom obodu Njeguša a koji dijeli pitomu dolinu od kotorskog zaliva, Prevoj razdvaja primorski od kontinentalnog dijela ovog istorijskog jezgra Crne Gore. Od Krstca do drijevnog grada Kotora je poznati put koji se sa 25 serpentina spušta niz kotorske strane dužine 18 km izgrađen u periodu vladavine austrougarske monarhije Kotorom. U blizini tog puta postoji pješačka karavanska staza koja je vjekovima bila jedina saobraćajnica između Njeguša i Kotora. Dio puta u obliku je slova M jer je po legendi projektant Josip Slade bio opčinjen crnogorskom knjeginjom Milenom. Poslije slova M put ima još nekoliko zavoja sve do mjesta Trojice poznatog manastira i tvrđave.

Rekonstrukcija, odnosno proširenje puta sadašnje širine samo 4m su u cjelini važni kako sa

ekonomskog turističkog tako i istorijskog aspekta. Radi se o samo 13 km puta od prevoja Krstac do Trojice odakle kreće magistralni put Kotor - Budva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:38:50)

Hvala, kolega Popoviću.
Ministre Nurkoviću, izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (20.07.18 12:39:00)

Zahvaljujem se, uvaženi poslaniče Popoviću.

Na vaše pitanje dajem sljedeći odgovor:

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva Direkcija za saobraćaj je završila radove na rekonstrukciji regionalnog puta od Cetinja do Njeguša. Stari put koji je bio dužine 20km izgradnjom tunela na lokalitetu Čekanje skraćen je na 16,5 km. Vrijednost ovog projekta je 9,6 miliona eura, novi put je urađen sa dvije trake profila 2x3,3m.

U toku su i radovi na rekonstrukciji dionice puta od Krstaca do Međuvrša u dužini od 9 km. Put će biti urađen sa dvije kolovozne trake širine 2x3,3m. Vrijednost ugovorenih radova na ovoj dionici je 3,9 miliona eura. Očekivani završetak radova na ovom projektu je do kraja ove godine.

Dionica puta od Krstaca do Trojice se nalazi u zaštitnoj zoni UNESCO-a. Za rekonstrukciju ovog puta u pogledu proširenja kolovoznih traka nema tehničkih mogućnosti a da se ne promijeni sadašnji izgled i istorijska vrijednost ove građevine. Eventualna rehabilitacija postojećeg kolovoza uradiće se kroz program redovnog održavanja puteva kao i program investicionog održavanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:40:16)

Zahvaljujem ministre.
Kolega Popović, izvolite riječ.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.07.18 12:40:22)

Zahvaljujem, ministre. Djelimično sam zadovoljan sa ovim odgovorom, jer mi ako ne rekonstruišemo, odono ne proširimo put od Njeguša, odnosno Krsca do Trojice, tih nekih 13 km sadašnje širine oko 4km, ništa nijesmo uradili. Taj put je u dobrom stanju, taj put je stvarno u dobrom stanju, ali znate kako, sad bezbroj autobusa to je potpuno usko grlo i mora se raditi na tome.

Jedno upozorenje, dakle završen je put do Krsca, od Krsca, odnosno od Zip lajna, ima tunel Krstac koji je u lošem stanju, čitav taj kanjon Krsca, tu su stalni odroni i molim da se posebna pažnja povede o tom dijelu puta, to je nekih kilometar od Krsca 25-tom serpentinom.

Takođe, o tome sam mnogo puta postavljao poslaničko pitanje, radi se o ovom putu koji ste pomenuli od Krsca preko Kuka do Ivanovih Korita. I tu vam odajem priznanje što je taj put kroz nacionalni park Lovćen. Počela je rekonstrukcija i vjerujem da će biti završena u toku ove godine, što će imati nemjerljiv značaj naročito za našu turističku privredu. Hiljade, odnosno desetine hiljada ljudi, naročito u toku sezone, ide tim putem u nacionalni park Lovćen, odnosno prema Cetinju.

Mora se voditi računa o proširenju ovog puta, iako kažem da je on u dobrom stanju od Krsca do Trojice, od Trojice do Kotora, odnosno prema Budvi je već magistralni put, to je samo 13km. Mi bismo time dobili da kotorani, tivžani, pa i novljani više ne bi imali potrebe da idu preko Budve, svi bi išli ovim putem za Podgoricu. Mi bismo u potpunosti rasteretili put Budva - Cetinje i put Budva - Podgorica kroz tunel Sozina. Ovo vam je od prilike kao završetak čitavog

saobraćajnog procesa auto puta. Ništa nam ne znači prioritarna dionica Smokovac - Mateševo ako ne završimo auto put do Boljara i ovamo do Bara. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:43:38)

Zahvaljujem i ja vama, kolega Popoviću.

I sada sljedeći poslanik koji je postavio pitanje je kolega Vuletić. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (20.07.18 12:43:58)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolege poslanici, poštovani ministre sa saradnikom, uvaženi građani,

Na osnovu poslovnčkih odredbi člana 187 i 188 ministru saobraćaja i pomorstva Crne Gore gospodinu Osmanu Nurkoviću, postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Kada konačno otpočnu radovi na rekonstrukciji preostalog dijela saobraćajnice - tzv "Stari put Podgorica - Spuz i da li će ista kao dio regionalnog puta i alternativni putni pravac Podgorica-Danilovgrad-Nikšić biti završena prije početka izgradnje saobraćajnice bulevarskog tipa od Podgorice do Danilovgrada?

Po onome što bi trebalo da kažem u odnosu na dosad postavljena pitanja, mislim da je najjeftinije ovo moje pitanje, makar što se tiče finansijskih ulaganja u putnu infrastrukturu, ali na žalost dugo čeka na kvalitetan odgovor. Već 15 godina od kad je Opština Podgorica krenula sa rekonstrukcijom te dionice putnog pravca od Vranjskih njiva do takozvanog naselja KP dom u Spuzu dužine od nekih 5km do dana današnjeg nije završen.

Imajući u vidu da su odrađeni gotovo oni najteži poslovi, tzv. zemljani radovi uklanjanje te stijenske mase, da su imovinsko pravni odnosi regulisani, da su bila obezbijeđena i sredstva, da je projektna dokumentacija završena, da je potrebno određenoj dionici samo habajući sloj popraviti zaista zabrinjava to što ni do danas taj dio puta nije završen, a od izuzetnog je značaja i prijeko je potrebno čim prije to završiti.

Nadam se, imajući u vidu da se radi cesta bulevarskog tipa za koju je već odobrena finansijska konstrukcija zatvorena gdje planska dokumentacija, kako mi se čini i kako znam, već završena. Radi se o ovoj bulevarskoj dionici od Podgorice prema Danilovgradu, gdje treba uskoro da se raspiše i tender oko okončanja imovinsko pravnih odnosa za očekivati je da se ovako alternativni putni pravac čim prije završi. Ovo iz razloga jer se radi o regionalnom putu.

Pitanja slične sadržine, i time završavam u dijelu ovog obrazloženja, postavio sam i 2015. godine i 2017. godine, a početkom ove godine i Rakočević Nikola i dobili smo i jedan i drugi iste odgovore, da će dio toga puta preostalog biti rekonstruisan do isteka ove godine. Međutim, budući da smo ušli u sedmi mjesec i to dobrano, a da ništa se ne radi na toj dionici, pitam se da li je stvarno objektivno očekivati do kraja godine završetak svih tih radova sa pratećim objektima i sadržinom. Zahvaljujem na dozvoli da prekoračim.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:47:33)

Hvala, kolega Vuletiću.

Ministre Nurković, izvolite, dajte odgovor.

OSMAN NURKOVIĆ (20.07.18 12:47:38)

Uvaženi poslanice Vuletić,

Na postavljeno vaše pitanje dajem sljedeći odgovor: Iako je stari put od Podgorice do Danilovgrada i dalje preategorisan u regionalni početkom 2016. godine Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Direkcija za saobraćaj je već za 2017. godinu planirala i raspisala tender za izbor

projektanta za dionicu od Rogama do Spuža u dužini od 5km. Dobijeno idejno rješenje od strane Glavnog grada koji je poslužio kao osnov za izradu glavnog projekta predviđena je rekonstrukcija dionice puta sa dvije trake širine 2x3m i trotoara širine 1,5m, kao i uklapanje skretanja ka mjestu Rogami.

S obzirom na nemogućnost projektovanja bezbjednog uklapanja postojeće raskrsnice na ovom potezu, projektant je dobio nalog da isprojektuje raskrsnicu koja će omogućiti bezbjedno priključenje. U tom cilju projektant je predložio rješenje po kom je potrebno izgraditi visoki zid i vijadukt čija će sama tehnologija izrade produžiti rok izgradnje kompletne dionice sa predviđenih tri na šest mjeseci. Projekat je u završnoj fazi, priprema tenderske procedure za izbor izvođača je u toku, a samo raspisivanje tendera se očekuje do kraja ovog mjeseca. Izbor izvođača je planiran do oktobra mjeseca, kada bi se sklopio ugovor i izvođač uveo u radove.

Shodno ovim novim momentima planirani završetak bi bio u prvoj polovini naredne godine, a to je sigurno prije početka radova na izgradnji bulevara od Podgorice do Danilovgrada. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:49:15)

Izvolite, kolega Vuletiću.

MILORAD VULETIĆ (20.07.18 12:49:19)

Zahvaljujem na korektnom odgovoru i ne sumnjam da će to tako i biti, jer definitivno ovaj put se mora rekonstruisati i sanirati prije nego se otpočne sa izgradnjom ove najfrekventnije saobraćajnice koja povezuje Podgoricu- Danilovgrad - Nikšić u dijelu bulevarskog saobraćaja od Podgorice do Danilovgrada.

Ono što želim da napomenem još i zbog građana koji stalno vrše pritisak naravno da se urgira sa postavljanjem ovakvih pitanja i to sa objektivnim razlogom, kao što znamo. Pazite, sada kad je vršeno javno ispitivanje u opštini Danilovgrad - što bi građani željeli kao prvo da im se završi? 65% anketiranih građana je izjavilo preostali dio ove dionice staroga puta u dužini od 5km prema Spužu. Znači, to je ipak pomalo alarm za to sam i sada postavio ovo pitanje i postavljaju ga ubuduće ukoliko bude dolazilo do kašnjenja bilo koje vrste objektivnih ili subjektivnih razloga u tom dijelu. Ovo tim prije što tim putem gravitira više od polovine stanovništva opštine Danilovgrad, a i tu su izuzetno važni priveredni subjekti od malih, srednjih preduzeća, poljoprivrednih gazdinstava, i tu se posebno frekvencija od Danilovgrada prema Podgorici, i preko martiničkog puta i preko puta preko Kosoga Luga, zaista u jednom pojačanom intenzitetu iz godine u godinu sve više odvija. Nadam se zaista iskreno da je došlo vrijeme poslije 15-tak godina da se i tu stavi tačka.

Zašto to do sada nije odrađeno nikome od nas nije jasno u opštini Danilovgrad, a posebno građanima Spuža i okolnih sela, jer definitivno bilo se grlato ušlo u priču o tome da će to biti 2004. 2005. godine, još dok sam bio predsjednik Opštine, završiti na kvalitetan način, kao što je to uradila opština Danilovgrad u dijelu svoje nadležnosti od Danilovgrada do KP doma.

Eto tako, poštovani građani, imali ste priliku da čujete ministra i da dobijemo po meni jedan odgovarajući kvalitetan odgovor i ja se nadam da je konačno, zaista došlo vrijeme do kraja ove godine i početkom naredne godine i da se i ovaj putni pravac rekonstruiše i sanira na dobrobit svih građana, uz, kako je ministar naglasio, to nijesam znao metar i po pješačke staze cijelom dionicom togasputa. Zahvaljujem ministru.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:52:10)

Hvala, kolega Vuletić.

Pažljivo sam slušao cijelo vaše pitanje, tako da vi budite uporni. Vi budite uporni.

Prelazimo na sljedećeg poslanika koji je postavio pitanje, Miloš Nikolić. On će pitati ministra

Nurkovića. O čemu da vidimo.

MILOŠ NIKOLIĆ (20.07.18 12:52:33)

Poštovani gospodine Nurkoviću, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani, Koristim priliku u skladu sa Poslovníkom, na osnovu člana 187 da vam postavim poslaničko pitanje. Tri godine nakon početka radova na prvoj dionici autoputa od Smokovca do Mateševa jasno se vidi da je odluku koju je tadašnja vlada donijela bila opravdana kako sa ekonomske tako i sa strane ukupnog povezivanja resursa i kapaciteta sjevera i juga Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, interesuje me kakvi su dalji planovi Vlade koji se tiču druge i ostalih dionica auto-puta, te da li do kraja izgradnje prve dionice možemo očekivati nastavak radova na dionici Mateševo - Andrijevića?

Objasniću veoma kratko jer vjerujem da se svi sjećamo polemike koja je vođena pred početak izgradnje prve dionice auto - puta. Isto tako vjerujem da se sjećamo i pitanja o opravdanosti uzimanja tolikog novca za gradnju jedne dionice auto puta koji sam po sebi ne znači dovoljno u smislu povezivanja sa drugim državama, i tada je iz Demokratske partije socijalista iz vladajuće koalicije u cjelini podsjećano da ovaj put nema konkretan ekonomski, odnosno nema prevashodni ekonomski interes, već ima cilj da poveže sjever i jug Crne Gore kako bi se zaustavilo iseljavanje sa sjevera Crne Gore i kako bi ljudima na sjeveru mogli da pružimo kvalitetan život kroz lakšu povezanost s centralnim i s južnim dijelom Crne Gore. Vjerujem da sada kada prođemo ako idemo prema sjeveru Crne Gore i kada vidimo taj projekat, mislim da ga svi s ponosom možemo vidjeti i vidjeti šta se to gradi u Crnoj Gori, kako će on izgledati i o koliko grandioznom projektu se radi. Rekao bih da uspješni u ekonomskoj politici koje ova Vlada radi, podsjetiću da je prošle godine ukupan rast iznosio 4,3%, da rast u prvom kvartalu ove godine iznosi 4,5%, da imamo tendenciju da će do kraja mandata ove Vlade, do kraja 2020. godine taj rast godišnje iznositi između 4% i 5%, na polju javnih finansija, dakle, već imamo osvaren suficit tekućeg budžeta. Prema strategiji do 2020. godine bi trebalo da imamo ostvaren i suficit kompletnog budžeta, možda i po prvi put u crnogorskoj istoriji. Imajući u vidu ove navedene uspjehe, vjerujem da su upravo oni velikim dijelom i zasluga gradnje autoputa i toga što se u Crnoj Gori troši 200 miliona eura godišnje samo na taj jedna projekat. Naravno, imamo i ostale projekte koji se grade dominantno na primorju, ali mislim da je ipak osnovni zamajac jednog snažnog ekonomskog rasta Crne Gore gradnja autoputa, odnosno gradnja prve dionice autoputa. Upravo u tom kontekstu, a i na osnovu nekih informacija koje su se pojavljivale u medijima, pitam vas kakvi su konkretni planovi Vlade povodom druge dionice, druga dionica je od Mateševa do Andrijevice. Iz ovoga što sam mogao da pročitam u medijima, ona bi koštala oko 400 miliona eura, znam da se pominjala izgradnja putem javno privatnog partnerstva. Bez izgradnje druge i ostalih dionica autoputa prva dionica neće ostvariti svoju punu svrhu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:55:47)

Hvala, kolega Nikoliću.
Izvolite, ministre, dajte odgovor.

OSMAN NURKOVIĆ (20.07.18 12:55:56)

Prije nego što konkretno pređem na odgovor, odgovoriću na ovaj komentar, dakle neće oko 400 miliona nego negdje oko 285 do 290, ali kada se bude uradio projekat znaće se tačno koliko bi koštalo.

Uvaženi poslaniče Nikoliću, na vaše pitanje dajem sledeći odgovor. Detaljnim prostornim planom autoputa Bar - Boljare je, kao što je poznato, predviđena njegova etapna realizacija. Kada je riječ o pripremnim aktivnostima za realizaciju ostalih dionica autoputa Bar - Boljare, pored prioritetne dionice koja je u izgradnji u 2017. godini Ministarstvu saobraćaja i pomorstva su, u

okviru Berlinskog procesa kroz mehanizam investionog okvira za Zapadni Balkan, odobrena bespovratna sredstva za izradu idejnog projekta s pripadajućim elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu i društvo za dionicu Mateševo - Andrijevića tri miliona i 100 hiljada eura, idejnog projekta s pripadajućim elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu i društvo za dionicu Smokovac - Tološi - Farmaci u iznosu od dva miliona 390 hiljada i nove sveobuhvatne studije opravdanosti uključujući kostbenefit analizu, a čitav autoput Bar - Boljari milion i trista hiljada.

Na sjednici Vlade od 8. marta 2018. godine Vlada je formirala ekspertsko pregovarački tim kao međuresornu radnu grupu koja bi trebalo da sagleda sve aspekte realizacije projekta, predloži optimalne uslove, modele i procedure realizacije i obavlja pripremne aktivnosti koje će omogućiti početak uspješne realizacije ostalih dionica autoputa Bar - Boljare, u skladu s najboljom međunarodnom praksom i u cilju najbolje zaštite interesa investitora. Pred nama je obiman i odgovoran posao kako bismo multidisciplinarno sagledali pripremne aktivnosti realizacije te definisali optimalne uslove, modele i procedure oslanjajući se kao i do sada prioritarno na mišljenja, stavove i preporuke struke. Prepoznali smo i značaj regionalnog nastupa i radimo na sagledavanju mogućnosti zajedničkog nastupa s kolegama iz Republike Srbije budući da autoput Bar - Boljari predstavlja dio autoputa Beograd - Južni Jadran poznato kao koridor 11 i u tom cilju pristupamo potpisivanju memoranduma o razumijevanju i saradnji na realizaciji infrastrukturnih projekata između Vlade Crne Gore i Vlade Srbije.

Dana 23. marta 2018. godine Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je s kompanijom Kina Road and Bridge korporacija CRBC potpisala Memorandum o razumijevanju i saradnji za projekat izgradnje autoputa Bar - Boljari na principima privatno javnog partnerstva čime kompanija CRBC nije ničim dovedena u povlašćeni položaj. To je samo kompanija koja je prva izrazila interesovanje za realizaciju i ostale dionice puta Bar - Boljare, što je i razumljivo jer je ista već prisutna na domaćem tržištu na projektu. Svoje interesovanje za realizaciju ostalih dionica autoputa Bar - Boljari osim kompanije CRBC ispoljavaju kineske i druge kompanije. Vjerujemo da će u nastavku realizacije projekta posebno biti važno prisustvo evropskih kompanija i rasta njihovog interesovanja za ovaj projekat.

Na kraju, koristim priliku da i ovim putem još jednom pozovem sve zainteresovane subjekte da ispolje svoje interesovanje i predlože svoje uslove i modele za realizaciju ostalih dionica autoputa Bar - Boljari na principima privatno javnog partnerstva, na bazi najbolje međunarodne prakse i uz poštovanje principa jednakog tretmana slobodne konkurencije i nediskriminacije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 12:59:23)

Hvala, ministre Nurkoviću.
Kolega Nikoliću, da čujemo komentar.

MILOŠ NIKOLIĆ (20.07.18 12:59:30)

Hvala, ministre, na vašem pojašnjenju, odnosno na vašem odgovoru.

Dakle, apsolutno sam zadovoljan vašim odgovorom, prije svega sam zadovoljan odlučnošću koju Vlada iskazuje kada je u pitanju dalje građenje dionice autoputa. Svi smo svjesni da ne samo s ukupnim stanjem u javnim finansijama u Crnoj Gori nego i u mnogo većim državama ne bi bilo jednostavno isfinansirati ovoliko krupan projekat, ali isto tako vjerujem da bez odlučnosti u izgradnji kako autoputa u cjelini, odnosno preostale četiri dionice i Jadransko - jonske ceste ne možemo ostvariti u punom smislu sve one kapacitete kojim Crna Gora raspolaže. Vjerujem da ćemo u najkraćem periodu, odnosno u najkraćem roku otpočeti realizaciju druge dionice autoputa, zatim i treće dionice kako bismo već stvorili tu jednu osnovnu kičmu putne infrastrukture u Crnoj Gori, a da ćemo u najskorijem u odnosu na ono koliko budu i finansijski, ali i razlozi na međunarodnom tržištu dozvoljavali početi s gradnjom Jadransko - jonske autoceste, a naročito je u ovim ljetnjim mjesecima vidljivo koliko je zapravo potrebna Crnoj Gori kako bi se eliminisalo sve ono što su gužve na našim putevima, kako bi se ubrzao protok saobraćaja, ali time i poboljšala

ukupna turistička ponuda Crne Gore, kako kaže i ministar Radulović koji je upravo došao. Dakle, turizam je skup brojnih proizvoda, a jedan od njih jeste i saobraćaj, odnosno ta količina vremena koja je potrebna da dođete iz jednog u drugi grad u Crnoj Gori vjerujem da za mnoge turiste jeste frustrirajuće što razdaljinu od svega nekoliko kilometara moraju veoma često da prelaze i po više desetina minuta.

Ipak, vjerujem da stvaramo preduslove da možemo jednim ubrzanim i ekonomskim, ali i ukupnim razvojem da prevazilazimo ove prepreke i ono što je bilo višegodišnje zaostajanje na planu saobraćajne infrastrukture, ali i na ukupnom ekonomskom planu. Vjerujem da će ova Vlada ako ne do kraja realizacije prve dionice autoputa onda do kraja svog mandata, poštujući sve procedure koje su složene, naročito u ovako krupnim projektima, uspjeti da počne drugu dionicu autoputa i time pokažemo da imamo namjeru, da imamo sposobnosti, da imamo kapacitete kao država da iznesemo tako veliki projekat, a u interesu kako turista, ali preshodno u interesu naših građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:01:49)

Hvala vam, kolega Nikoliću.

Sljedeći poslanik i to je zadnji koji će pitati ministra Nurkovića je kolega Mihailo Anđušić.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (20.07.18 13:02:00)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministre sa saradnikom, poštovani građani,

U skladu s Poslovnikom Skupštine Crne Gore ja sam ministru saobraćaja gospodinu Osmanu Nurkoviću postavio poslaničko pitanje sledeće sadržine:

"Uzevši u obzir trenutnu dinamiku izvođenja radova na dva kapitalno važna projekta za saobraćajnu infrastrukturu Glavnog grada donjogoričkog bulevara i druge faze zaobilaznice u Zeti, možete li nam dati informacije o realnim rokovima završetka ove dvije investicije"?

Dakle, dva pomenuta projekta uz nadam se skori početak realizacije i izgradnje projekta jugozapadne zaobilaznice predstavljaju možda i ključne investicije realizacije projekata u dijelu saobraćajne infrastrukture. Podsjetiću da izgradnja druge faze zaobilaznice oko Golubovaca jeste investicija vrijedna oko 6,3 miliona eura i obuhvata putni pravac od kružnog toka za skretanje na podgorički aerodrom do početka prve faze zaobilaznice, već realizovane faze zaobilaznice i predstavlja veoma značajni putni pravac kroz Gradsku opštinu Golubovci duž petrovačke magistrale kroz ovu gradsku opštinu.

Druga investicija koju sam pomenuo tiče se izgradnje donjogoričkog bulevara koji je u jednoj fazi intenzivne izgradnje i tiče se poboljšanja uslova saobraćajne infrastrukture duž cetinjske magistrale, dakle drugog ključnog putnog pravca kada je u pitanju crnogorsko primorje i jug Crne Gore. Ta investicija predstavlja dobre preduslove takođe za početak i pomenute izgradnje jugozapadne zaobilaznice.

Dakle, ja sam se više puta kroz institut poslaničkog pitanja interesovao za, da kažem, realne rokove realizacije ove dvije saobraćajne investicije, ali cijeneći ono što je, da kažem, turistička sezona prije svega zatim značaj završetka ove dvije investicije po stanovništvo ovih područja, Gradsku opštinu Golubovci i Donju Gorici, odnosno Glavni grad, cijenim da bi dobro bilo i sa ovog mjesta lično od vas ministre da čujem informacije više o nekim realnim projekcijama da li će u tom dijelu biti određenih kašnjenja, da li ćemo, možda što bi bilo idealna pozicija, biti u prilici da ranije možda završimo ove investicije. Dakle, cijenim da će biti vrlo korisno da od vas čujemo kada je realno očekivati završetak ove dvije investicije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:04:51)

Hvala, kolega Anđušiću.

Ministar Nurković, izvolite dajte odgovor.

OSMAN NURKOVIĆ (20.07.18 13:04:56)

Uvaženi posalnice Anđušiću, na vaše pitanje dajem sledeći odgovor:

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direkcija za saobraćaj u saradnji sa Glavnim gradom ugovorila je i otpočela sa radovima na dva važna infrastrukturna projekta za Glavni grad i Crnu Goru i to: Projekat druge faze izgradnje obilaznice oko Golubovaca, spajanje Bulevara od kružnog toka kod Aerodroma Golubovci do kružnog toka u Golubovcima dužine od 2,2 km i Projekat izgradnje Bulevara Donja Gorica od cetinjskih semafora do mosta na Sitnici u dužini od 3,6 km. Projektima je predviđena izgradnja puta bulevarskog tipa, sa četiri trake, sa rekonstrukciom i izgradnje nove fekalne i atmosferske kanalizacije izgradnjom javne rasvjete. Rok za završetak radova na zetskom bulevaru je 15. septembar, a za Bulevar Donja Gorica do 15. novembra. S obzirom da su radovi od početka turističke sezone reducirani zbog potrebe normalnog odvijanja saobraćaja izvode se bez prekida samo gdje je to moguće, a da se ne onemogućući normalno odvijanje saobraćaja, ugovoreni rok će biti produžen za određeni period. Procjena da bi radovi na zetskom bulevaru mogli biti završeni do 15.10.2018. godine, a na Bulevaru Donja Gorica do kraja tekuće godine.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:06:19)

Hvala, ministre Nurkoviću.
Kolega Anđušić u, izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (20.07.18 13:06:22)

Zahvaljujem, uvaženi ministre, na vašem odgovoru, a dobrim dijelom mogu reći da sam zadovoljan vašim odgovorom, zadovoljan u dijelu, da kažem, preciznih informacija o rokovima koje ste dali za obje investicije koje smo spomenuli, ali svakako ne možemo do kraja biti zadovoljni informacijom koje se tiču određenog neznatnog kašnjenja kada su u pitanju ove investicije. Posebno ću ponovo potencirati činjenicu da najviše možda kašnjenja u realizaciji ovih investicija utiče posebno na turističku sezonu jer svjedoci smo da upravo ova dva putna pravca predstavljaju jedina dva putna pravca ka jugu neše države, odnosno crnogorskom primorju, te da u tom dijelu, kažem, ne možemo do kraja biti zadovoljni, ali složićemo se opet da se radi možda o neznatnim kašnjenjima.

Ja ću ponoviti i zaista treba i sa ovog mjesta potencirati činjenicu kada je u pitanju Ministarstvo saobraćaja, kao krovna investicija, i Direkcija za saobraćaj i kada je u pitanju saradnja sa Glavnim gradom, investicija u saobraćajnu infrastrukturu Glavnog grada, da se zaista imamo sa čime pohvaliti. Ove dvije investicije idu u prilog toj činjenici. Skoriye započinjanje investicije jugozapadne zaobilaznice će stvarno zaokružiti kompletnu ovu priču i predstavljati, da kažem, jedno dodatno rasterećenje. Dakle, napomenuću radi se o investiciji vrijednoj oko 20 miliona eura koja će podrazumijevati izgradnju novog mosta na rijeci Morači i novog bulevara i predstavljajući, da kažem, spajanje ove dvije magistrale petrovačke i cetinjske. Time će se stvoriti uslovi za rasterećenje još jednog uskog grla Glavnog grada, a to je Bulevar, odnosno ulica Vojislavljevića. Tako da realizacijom, kažem, ovih kapitalnih investicija Glavni grad, siguran sam, zaokružuje jednu priču saobraćajne infrastrukture koja je i te kako uspješna.

Još jednom zahvaljujem na preciznim informacijama i nadamo se da će ove investicije kada su u pitanju kašnjenja biti u svakom slučaju neznatne. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:08:36)

Hvala vam, kolega Anđušiću.

Ovim smo završili sva pitanja koja su bila usmjerena Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

U vaše i moje ime se zahvaljujem ministru Nurkoviću na strpljenju, na datim odgovorima i dajem minut pauzu samo dok nešto tehnički ne utvrdimo.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:11:01)

Hvala, kolege.

Poslije ove kratke pauze nastavljamo sa radom.

Sledeći ministar koji odgovara na pitanja ispred Vlade Crne Gore je ministar Pavle Radulović. Njemu je upućeno devet pitanja, ali prije toga za proceduru javio se lider Demokratskog fronta Andrija Mandić. Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (20.07.18 13:13:07)

Dame i gospodo,

Ja sam jedan od članova rukovodstva Demokratskog fronta tako da nema potreba da me proglašavate u lidera Demokratskog fronta, ali želim da vam se zahvalim na vremenu u kome ću u ime Poslaničkog kluba saopštiti neke važne informacije za građane Crne Gore.

Poštovani građani, obaviješteni smo da je Specijalno tužilaštvo uputilo prema istražnom sudiji Višeg suda zahtjev da naš kolega Milan Knežević, da mu se odredi pritvor od dva mjeseca zbog iznijetog mišljenja, odnosno zbog stava i saznanja koje je imao. Ja sam ovdje u Skupštini saopštio da iza te izjave stoji cijeli naš Poslanički klub. Mi ćemo upravo nakon ovog mog obraćanja predsjedniku Parlamenta, vrhovnom državnom tužiocu Crne Gore gospodinu Stankoviću, kao i postupajućem istražnom sudiji dostaviti tu našu izjavu, jer mi dolje potpisani izjavljujemo da imamo ista saznanja kao gospodin Milan Knežević, tačnije da mu je ponuđeno do strane visokopozicioniranog sudije da bi mu za novčani iznos od 10 hiljada evra sramotna kazna na koju je osuđen u montiranom političkom procesu mogla biti poništena i to smo svi potpisali. Dakle, ovog trenutka čitav poslanički klub, odnosno svi mi pojedinačno u istoj smo poziciji kao gospodin Knežević.

Ovu priliku želim da iskoristim da podsjetim na vrlo ozbiljno upozorenje predsjednika Sjedinjenih Američkih Država i vrhovnog komandanta, onog čovjeka koji donosi odluku o upotrebu nuklearnog naoružanja te države kao istovremeno i vrhovnog komandanta NATO saveza o žalosnim i teškim prilikama u Crnoj Gori koja je gotovo na ivici sukoba čak i po njegovoj procjeni, njegovoj ocjeni da on ne želi da šalje svoga sina ili bilo kog Amerikanca da poštuje član 5 potpisanog ugovora u Vašingtonu, govoreći da smo mi agresivni, što naravno potpuno potvrđuje ponašanje specijalnog tužilaštva u odnosu na Demokratski front. Dakle, ako takav jedan čovjek ocjenjuje, a on je najbolje obaviješten na planeti kakva je situacija u Crnoj Gori. Dakle, NATO savez je i osnovan da bi svi služili interesima Sjedinjenih Američkih Država, a Sjedinjene Američke Države šalju poruku onima malima koji to dobro nijesu razumjeli da ne postoje Sjedinjene Američke Države i NATO savez zbog njih da bi služio njima.

Molim vas, poštovani građani Crne Gore, da uzmete u obzir činjenice i najnovije postupke od strane crnogorske vlasti u pravcu zaoštavanja prilika u Crnoj Gori i o posledicama koje mogu proisteći nakon tog nastavka državnog terora koja se vrši nad Demokratskim frontom.

Gospodine predsjedavajući, hvala Vam na mogućnosti da u ime najjačeg opozicionog kluba možemo da saopštimo ovaj stav i da građani Crne Gore budu upoznati sa našim namjerama kao i sa divljanjem koje se nastavlja u organizaciji specijalnog državnog tužilaštva.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:16:31)

U redu.

Ovim smo završili proceduralno obraćanje i nastavljamo sa redovnim radom.

Prvi poslanik koji će postaviti pitanje, kolege Suad Numanović.

Kolega Numanoviću prije nego što Vam dam riječ, samo da saopštim redosljed, zbog pripreme poslanika, poslije Vas je koleginica Draginja Vuksanović- Stanković, Jovanka Laličić, Aleksandar Damjanović, Andrija Popović i tako dalje. Devet pitanja imamo ukupno.

Izvolite, kolega Numanoviću.

SUAD NUMANOVIĆ (20.07.18 13:17:00)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovane koleginice i kolege, poštovani ministre, poštovani građani Crne Gore, Koristeći Poslovničku mogućnost Skupštine Crne Gore ministru Pavlu Raduloviću postavljam sledeće pitanje:

Poštovani ministre Raduloviću, želim da mi date odgovor na sledeće pitanje,

Kakav je trenutni status niza projekata u okviru inegrealnog projekta turealizacije integralnog projekta „Turistička valorizacija Đalovića pećine"? Interesuje me, kolika je ukupna vrijednost te investicije? Kakav je trenutni status tih projekata u okviru integralnog projekta, koliko je za 2018. godinu kapitalnim budžetom opredijeljeno sredstava za ovaj projekat i kad očekujete završetak radova na ovom veoma značajnom projektu?

Takođe, interesuje me da sa završetkom ovog projekta mi kažete kakve su vaše prjekcije koliko će to generisati otvaranje novih radnih mjesta?

Kratko obrazloženje:

Đalovića pećina je speleolški objekat koji se nalazi na teritoriji Opštine Bijelo Polje, nalazi se u sjevernom nerazvijenom dijelu Crne Gore i kao što znamo zajedno sa projektom Bjelasica i Komova predstavlja najveću razvojnu šansu tog nerazvijenog dijela Crne Gore. Očekivanja i građana Bijelog Polja i cijelog sjevera da ova dva projekta zajedno sa izgradnjom auto-puta trebaju da daju jednu veliku razvojnu šansu sjeveru Crne Gore, ali i da daju imput ili da budu generator razvoja sjevernog dijela i samim tim smanjenja regionalnih razlika.

Đalovića pećina je kao što znamo ove godine, odnosno ovaj projekat je ove godine dobio potpisani ugovor za izgradnju žičare od manastira Podvrh do ulaska u Đalovića pećinu sa jedne strane. Mi očekujemo da ulaz u Đalovića pećinu bude i sa druge strane koja se naslanja na projektovani auto-put Bar - Boljare i zbog toganas interesuje trenutno stanje ovih projekata, ukupna vrijednost i rok završetka izgradnje ovog značajnog projekta kako za cijeli sjever tako i za Crnu Goru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:20:06)

Zahvaljujem, kolega Numanoviću.

Ministre Radulović, imate odgovor. Izvolite.

PAVLE RADULOVIĆ (20.07.18 13:20:12)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Zahvaljujem na pitanju koje se, rekao bih, savršeno uklapa u strategiju razvoja turizma, dakle, diversifikaciju turističke ponude u Crnoj Gori.

Vlada Crne Gore je kao jedan od strateških opredjeljenja i prioriteta razvoja prepoznala turističku valvorizaciju potencijala sjevernog regiona Crne Gore što će doprinijeti bržem razvoju ovog područja povezivanjem turističkih sadržaja na jugu i sjeveru u cilju ravnomjernog razvoja regiona kao i raznovrsnosti sadržaja u kvalitetu ukupne turističke ponude.

U skladu sa tim kroz strateška i planska dokumenta nadležnih resora Vlade planirano je sprovođenja niza aktivnosti koje imaju za cilj razvoj i jačanje sveukupnih kapaciteta na sjeveru, uključujući valvorizaciju najznačajnijih prirodnih atraktivnosti povezanih sa aktivnim izletničkim turizmom vkao što je između ostalog i speleološki turizam. Najznačajniji potencijal koji Crna Gora

posjeduje kada je razvoj speleološkog turizma u pitanju sigurno jeste Đalovića pećina. Speleološki turizam u mnogim zemljama ima vrlo značajni udio u ukupnoj turističkoj privredi. Prema podacima u ovoj oblasti, našoj oblasti u okruženju, postoji oko 1 270 pećina a od njih 800 se smatra pećinama od većeg značaja dok 100 njih ima veću posjetu od 100 hiljada posjetilaca godišnje. Neke pećine su dostigle i milionsku posjetu, prihodi su ogromni a procjenjuje se da se kreću od 1,5 do 2,2 milijarde i direktno zaposleno na nivou čitavog svijeta preko 200 hiljada ljudi.

Na prostorima bivše Jugoslavije, Slovenija ima više od 20 speleoloških objekata otvorenih za turizam, u Hrvatskoj takođe ima 20 speleoloških objekata koji su stavljeni u turističku upotrebu, Bosna ima pet, Srbija deset, Kosovo dvije, a u Makedoniji više crkvenih pećina se takođe koriste u turističke pećine. Slovenija svakako prednjači u razvoju speleološkog turizma, a Postojnska jama i Škocjanske jame su primjeri uspješnog razvoja i vođenja ovog turističkog koncepta. Postojnsku jamu godišnje posjeti oko 700 hiljada ljudi, a Škocjanske jame oko 120 hiljada posjetilaca. Svrstavaju se godinama u najbolje turističke proizvode u Sloveniji i teritaju kao generator turističkog razvoja. Samo od karata i povezanih sadržaja turistička ponuda donese Sloveniji više desetina miliona eura direktnih prihoda, generisani prihodi i ostali pozitivni efekti na razvoj zaposlenosti su mnogo značajniji.

Realizacija projekta turistička valvorizacija Đalovića pećine planirana je u periodu od 2015. do 2020.godine. Realizacijom je obuhvaćena izrada studija, raspisivanje konkursa, izrada revizije glavnih projekata, i naravno izvođenje radova. Procijenjena ukupna vrijednost valvorizacije pećine iznosi 13 miliona eura dok je kapitalnim budžetom za 2018.godinu predviđeno dva i po miliona, 2,45 miliona eura. Završena izrada prethodne studije opravdanosti turističke valvorizacije Đalovića pećine sa idejnim rješenjem i uređnjem dijela pećine sa infrastrukturnom do Đalovića pećine čija je vrijednost oko 110 hiljada eura. Po projektima stanje je sledeće: pristupni put Bistrica - manastir Podvrh, dakle završena je izrada glavnog proekta za izgradnju pristupnog puta Bistrica - manastir Podvrh vrijednsot projekta, znači vrijednost izrade projektne dokumentacije je oko 38 hiljada eura. Ugovoreni su radovi prve i druge faze u dužini od pet i po kilometara....

...ugovorna vrijednost prve faze nešto oko 670.000 eura, dok je vrijednost druge faze oko 2,6 miliona eura i u toku su aktivnosti na uvođenju izvođača u posao, ugovoreni rokovi za izvođenje radova su četiri mjeseca za fazu jedan i sedam mjeseci za fazu dva. Što se tiče pješačke staze potpisan je ugovor sa obrađivačem glavnog projekta za turističku stazu kroz Đalovića klisuru od Manastira Podvrh do ulaza u Đalovića pećinu čija vrijednost iznosi oko 16.000 eura. U 2018. godini planiran je završetak izrade projektne dokumentacije, a u 2019. godini izvođenje radova na istoj. Procijenjena vrijednost radova za pješačku stazu je oko 250.000 eura.

Što se tiče elektroenergetske infrastrukture završena je izgradnja glavnog projekta elektroenergetske infrastrukture za potrebe napajanja kompleksa Đalovića pećine i opremanje 35 kilovatne ćelije u trafostanici 10 / 35 kv. Vrijednost ugovora je oko 3.200 eura, a raspisan je i tender za izvođenje radova. Ugovorena izrada glavnog projekta elektroenergetske infrastrukture za potrebe napajanja kompleksa Đalovića pećine, odnosno trafostanice 35 /10 kv Bistrice vrijednost ugovora je oko 10.000 eura i prihvaćeno je idejno rešenje od strane CEDIS-a u toku izrade glavnog projekta, rok završetka ovog projekta je jul ove godine....(prekid). najpovoljnije ponude za izradu glavnog projekta elektroenergetske infratrukture za potrebe napajanja kompleksa Đalovića pećine to je 35 kilovatni dalekovod Nedakusi Bistrica i procijenjena vrijednost iznosi oko 15.000, a planirani završetak je kraj 2018. godine.

Na kraju, ali ne manje važno je žičara, potpisani ugovor izgradnja žičare tipa gondola dužina kilometar i 700 metara, kapaciteta 75 osoba na sat po sistemu projektuj i izgradi. Vrijednost ugovora je oko 3,9 miliona eura, a rok za završetak, idejnog rešenja je tri mjeseca od dana potpisivanja ugovora dok je rok završetak idejnog projekta tri mjeseca od prihvatanja idejnog rešenja i naravno glavni projekat se mora završiti u istom roku nakon pozitivnog izvještaja komisije za idejni projekat, a rok za samo izvođenje radova žičare devet mjeseci od kompletiranja projektne dokumentacije. Što se tiče unutrašnjosti pećine u toku je izrada glavnog projekta uređenja unutrašnjosti pećine sa objektima vrijednosti oko 200.000 eura. Početak radova uslovljen je završetkom izgradnje žičare, procijenjena vrijednost je oko milion i šetsto hiljada eura. Što se tiče vodosnabdijevanja, u toku je izrada glavnog projekta. Ugovorna vrijednost projekta je oko 35.000 eura. U 2018. godini planiran je završetak projektne dokumentacije i priprema se tender za izvođenje radova, procijenjena vrijednost je oko 250.000 eura.

Infrastrukturni objekti za potrebe pećine Manastira Podvrh i Mjesne zajednice Bistrica završen je konkurs za izradu sveobuhvatnog urbanističkog arhitektonskog rešenja Đalovića pećine i klisure u zahvatu prostora urbanističkog plana Bijelo Polje. U 2018. godini planirana je izrada projektne dokumentacije. Procijenjena vrijednost projektne dokumentacije je oko 70.000 eura. Nakon izrade projektne dokumentacije raspisaće se tender za izvođenje radova, a procijenjena vrijednost iznosi oko 800.000 eura, a period realizacije 2018-2020. godina i realizacijom projekta turističke valorizacije Đalovića pećine samo poslovima direktno vezanim za ovaj projekat otvoriće se veliki broj radnih mjesta.Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:27:22)

Hvala vam.
Izvolite, vaš komentar na odgovor ministra.

SUAD NUMANOVIĆ (20.07.18 13:27:30)

Zahvaljujem, potpredsjedniče, zahvaljujem naravno i ministru Pavlu Raduloviću i ovaj odgovor tražim u pisanoj formi iz prostog razloga kao što je rečeno, on traje od 15 do 20 godine. Ono što je planirano kao što je ministar rekao od 13 miliona, koliko projekat ovaj vrijedi, ove godine je planirano 2,45 miliona i iz izlaganja ministra vidimo da će se ta sredstva tokom 2018. godine i upotrijebiti i to je nešto što onako ohrabruje sve nas. Nadam se da tokom 2019 i 2020. godine će se planirati neophodna sredstva do iznosa od 13 miliona eura i da ćemo sa završetkom 2020. godine imati ovaj dragulj taj spelološki centar, odnosno objekat Đalovića pećine u punoj funkciji. Ono što trenutno jeste značano reći za ovaj objekat jeste činjenica da je on ispitan u dužini od nekih skoro 15 ili više km. Pretpostavka je da je dužina ovog objekta mnogo veća nego što se u ovom momentu može pretpostaviti ide prema granici sa Srbijom. Zbog toga sam napomenuo i potrebu otvaranja ovog novog ulaza sa visoravni koja će se oslanjati na projektovanje auto put Bar-Boljari, ja ne sumnjam u to i prosto ono što je urađeno od spelologa i što smo dobili kao informaciju koji su vršili ispitivanje, jeste činjenica da o tim bogatstvima koji se nalaze u ovoj pećini kažu da premašuje bogatstvo jedne Postojnske jame. Ako u Postojnskoj jami dolazi godišnje 70.000 ljudi nadamo se da će i u Đalovića pećinu značajan broj doći, a to će biti veliki doprinos da zajedno sa projektom Bjelasice i Komova damo doprinos smanjenju regionalne razlike, damo doprinos da zajedno i za izgradnju, čuli smo od ministra saobraćaja da se ide u dogovor o izgradnji druge faze auto puta Bar-Boljari i prosto kad se ta cjelina kompletira, siguran sam da ono što jeste potencijal Crne Gore, a to je po meni uvijek bio taj nerazvijeni dio Crne Gore, odnosno sjeverni dio, da će on biti generator u narednom periodu razvoja cjele države Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:30:21)

Hvala vam, kolega Numanović.
Idemo na sledeće pitanje, kao što sam ranije najavio, kolegunica Draginja Vuksanović Stanković je postavila Ministarstvu.
Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (20.07.18 13:30:34)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.
Poštovani građani Crne Gore, uvaženi minstre Raduloviću,
Na osnovu člana 187. i 188. Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru turizma i održivog razvoja gospodinu Pavlu Raduloviću, postavljam sledeće poslaničko pitanje.

Šta Vlada i Ministarstvo preduzimaju, povodom činjenice da hotel As u Perazića Dolu još uvijek nije otvoren?

Da li je neko odgovarao Ministarstvu i Vladi povodom činjenice da je investitor dostavio lažnu bankarsku garanciju, koja je u ministarstvu, a za vrijeme bivšeg ministra Gvozdenovića više od godinu dana slavila kao obezbeđenje za preuzetu obavezu investitora, a tiče se završetka radova, garancija da će biti završeni radovi na hotelu As i njegovo stavljanje u turističku ponudu.

Obrazloženje. Svima je poznato da je hotel As prodat 2002. godine i nakon više od 16 godina nije stavljen na turističku mapu Crne Gore kao dio njene ponude. Ministarstvo održivog razvoja je 17.02.2014. godine potpisao Aneks ugovore sa kompanijom Mega Turs, kao prvom firmom osnivača, koja je kupila hotel AS od hotelske grupe budvanska rivijera 2002. godine.

Jedan od najbitnijih elemenata o odlučivanju za prihvatanje ovog Aneks ugovora je i bankarska garancija, naplativa na prvi poziv u iznosu od 3 miliona eura, kojom je investitor garantovao državi da će do 1.decembra 2015. godine uložiti nekoliko desetina miliona eura u završetak objekta. Kako je bilo očigledno da se radi o investitoru koji preko deceniju nije bio u stanju da ispuni preuzete obaveze, Nadležna ministarstva su morali da obrate pažnju na validnost izdate garancije. Znači imamo situaciju da punih 16 godina na najljepšem mjestu na crnogorskoj obali, jedno od najljepših mjesta hotel As stoji bukvalno neizgrađen do kraja, nerenoviran i ovdje je sada poenta, više nije u samom hotelu, jer mora prije svega da se riješi pitanje šta je bilo sa bankarskom garancijom.

Želim da podsjetim i vas i sve građane Crne Gore da se prvi put desilo u istoriji parlamentarizma da je Odbor tada za ekonomiju i finansije i budžet usvojio niz zaključaka koje je većinom i opozicionih poslanika tada, prihvaćeni su zaključci od strane Skupštine Crne Gore, kojom je utvrđeno da se tužilaštvo kao nadležna institucija pozabavi tom falsifikovanom bankarskom garancijom, kao i činjenicom da se hotel Perazića Do mora smatrati hotelom koji se nalazi u državnoj imovini i ne može se vratiti nikako Budvanskoj rivijeri. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:33:19)

Koleginice Vuksanović Stanković, ministre Radulović, izvolite imate riječ.

PAVLE RADULOVIĆ (20.07.18 13:33:26)

Zahvaljujem se na pitanju.

Probaću da budem vrlo konkretan.Vrlo sam temeljito saradnicima spremao odgovor, ali ću se potruditi da budem racionalan.

Dakle, vjerujem da vam je poznato da su postupajući po zaključcima Vlade sa sjednice održane 28. decembra 2015. godine...imovinsko pravnih interesa, a u ime države Crne Gore i hotelske grupacije...

Budvanska rivijera 15. juna 2016. podnijela predlog za određivanje privremene mjere radi obezbjeđenja novčanog potraživanja, a nakon toga, dakle 19. oktobra 2016. godine i tužbu radi utvrđivanja povraćaja naknade štete Privrednom sudu Crne Gore. Takođe, nakon što je dobijeno obavještenje od strane Sberbanke Moskva da ta banka nije izdala dostavljenu garanciju, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je 8. marta 2016. predalo krivičnu prijavu protiv šest lica Višem državnom tužilaštvu u Podgorici, a 14. aprila 2016. je dostavljena dopuna dokumentacije u formi zapisnika sa sastanka s investitorom od 26. februara 2016. i dopis investitora od 20. marta 2016. godine.

Vjerujte da je cilj ove Vlade da unaprijedi turističku ponudu pa makar to značilo i raskid ugovora u slučajevima kada se radi o kapacitetima koje nije moguće staviti u funkciju. Jer, oni koji su došli u njihov posjed ne čine ono što je ugovorom predviđeno, odnosno ne rade dovoljno kvalitetno da ih nazad stave u funkciju, kao što je ovaj konkretan slučaj.

Dakle, prvi korak je preuzet dok će dalje aktivnosti zavisiti od razrješenja spornih odnosa koji su predmet dva postupka kod nadležnih organa. S istim ciljem je prethodna Vlada krajem 2012. godine pokrenula analizu svih privatizacionih ugovora s kojima se kasni u realizaciji. U

skladu s tim, Sekretarijat za razvojne projekte je pokrenuo proceduru za raskid ugovora na četiri projekta centar ..., hotel AS, Hotel Planinka i hotel Jezera. Istovremeno, postupajući po zaključcima Vlade na osnovu inicijative investitora, Sekretarijat za razvojne projekte je pripremio Predlog aneksa 1 ugovora o regulisanju međusobnih odnosa učesnika u kupoprodaji hotela AS. Predlogom aneksa 1 predviđena je nova dinamika investiranja i to u vrijednosti od 15 miliona eura u prve dvije godine faza 1 objekta i još 35 miliona eura u toku faze 2 gradnje objekta čijom realizacijom bi se postigla najviša kategorija hotela. Predlogom aneksa 1 predviđena je i ugovorna kazna u slučaju da investitor ne realizuje definisane obaveze vezane za prvu fazu. Ugovorna kazna definisana je u formi obaveze investitora da obezbijedi bezuslovnu bankarsku garanciju.

Vlada je 26. septembra 2013. godine prihvatila Predlog aneksa 1 ugovora i ovlastila ministra održivog razvoja i turizma kao resornog ministra da ga potpiše. U cilju potpisivanja Aneksa 1 i obezbjeđenja bankarske garancije prihvatljive za Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je imalo intenzivnu komunikaciju s investitorom u periodu od oktobra 2013. do januara 2014. godine. Tokom te komunikacije investitor je zbog nemogućnosti da obezbijedi garanciju banke, domaće banke, predložio inostranu Sberbanku zbog dugogodišnje saradnje s istom i zbog činjenice da su kod te banke založene investitorove nekretnine u Rusiji.

Bez ozbira na to što ne postoji definisana procedura koja se odnosi na postupanje državnih organa prilikom prijema bankarskih garancija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u komunikaciji s drugim nadležnim institucijama sprovelo neophodne radnje u vezi pravilnog formulisanja teksta garancije i promjene boniteta banke izdavaoca. U odsustvu takve procedure, u ovom slučaju Ministarstvo je uradilo i više od uobičajenog. Dakle, izvršilo je provjeru boniteta banke, kao i provjeru prihvatljivosti teksta garancije od strane Savjeta za privatizaciju. Nakon dobijanja saglasnosti na tekst garancije i potvrde boniteta banke izdavaoca Ministarstvo je primilo Aneksom 1 predviđenu garanciju i kasnije uputilo Sekretarijatu Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte. Garancija je dostavljena na zaštićenom papiru s hologramom i urednim potpisima osoba deklariranih kao ovlašćena lica banke.

S obzirom da su se stekli uslovi za primjenu Aneksa 1 investitor je nastavio s radovima na rekonstrukciji objekta hotela AS. Radi praćenja izvršenja obaveze iz aneksa Komisija za kontrolu, ocjenu i dinamiku, investiciju u dva navrata je izvršila kontrolu i sačinila izvještaj od 19. januara 2015. godine kojim je konstatovala da je investitor u prvoj godini po potpisivanju aneksa uložio u fazu 1 i fazu 2 oko pet miliona 576 hiljada 791,42 eura od čega tri miliona i 67 hiljada eura u fazu 1, u kojoj je prema aneksu 1 bio dužan ... (Prekid) miliona eura.

Imajući u vidu navedeno na sjednici 28. decembra 2015. godine Vlada je razmotrila Informaciju o aktivnostima na realizaciji ugovora o kupoprodaji hotela AS i konstatovala da se projekat ne realizuje na način utvrđen aneksom 1 i zadužila Ministarstvo održivog razvoja i turizma da pokrene naplatu garancija. U tom cilju je 26. januara 2016. godine zvanično Sberbanci uručena garancija s protesnim pismom nakon čega je 18. februara Ambasada Crne Gore u Moskvi dopisom Sberbanke informisana da Sberbanka nije izdala predmetnu garanciju o čemu je Ministarstvo informisalo Vladu kao i o svim činjenicama vezanim za protestovanje, odnosno naplatu garancija. Nakon što je Sberbanka kao deklarirani izdavalac pismeno obavijestila Ministarstvo da nije izdala predmetnu garanciju i da je shodno tome ne može izvršiti ovo njeno plaćanje, Ministarstvo je odmah 8. marta 2016. godine podnijelo krivičnu prijavu nadležnom državnom tužiocu protiv šest lica zbog osnova sumnje da su izvršili krivično djelo prevara u sticanju s krivičnom djelom falsifikovanje isprave.

Imajući u vidu ... (Prekid) procedure koja se odnosi na postupanje državnih organa prilikom primanja bankarskih garancija i potrebu sprečavanja ovakvih situacija ubuduće Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte na sjednici 17. marta 2016. godine zadužio je tadašnjeg predsjednika Vlade ... ministrima ekonomije, održivog razvoja i turizma kao i ... Centralne banke definiše postupak prijema i kontrole bankarskih garancija. Dakle, postupak raskida ugovora i postupak po krivičnoj prijavi su pokrenuti s ciljem realizacije investicija raskidom ugovora i traženjem novog partnera za njen završetak. Vjerujem da će se brzim okončanjem započetih postupaka koji se vode pred pravosudnim organima Crne Gore stvoriti neophodni preduslovi kako bi se hotel AS što prije završio i stavio u turističku funkciju. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:40:13)

Koleginica Vuksanović - Stanković. Izvolite, imate komentar na odgovor.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (20.07.18 13:40:16)

Zahvaljujem.

Zahvaljujem vama, uvaženi ministre, i svim vašim saradnicima koji ste uložili trud da mi date taj odgovor, ali to nije odgovor na moje poslaničko pitanje. Nisam vas pitala o proceduri koju smo pominjali u parlamentu i u našim diskusijama prije tri godine otprilike jer to je bilo tokom 2015. godine. Pitala sam vas konkretno o odgovornosti u samom Ministarstvu i šta ste uradili povodom pitanja falsifikovane bankarske garancije unutar samog Ministarstva.

Mi smo svi upoznati u javnosti da se bivši ministar održivog razvoja i turizma gospodin Branimir Gvozdenović javno hvalio kako je dobio bankarsku garanciju za realizaciju tih radova koji treba da dovedu do toga da hotel AS u Perazića dolu bude jedno imponantno zdanje i jedna tačka na turističkoj mapi Crne Gore koja će da dovodi elitne turiste. On se hvalio tom bankarskom garancijom. Sada vas pitam da li ste vi konkretno u Ministarstvu kao ministar koji tada niste bili, a sada jeste, preduzeli nešto da se postavi pitanje odgovornosti unutar samog Ministarstva.

Zašto vas ovo pitam. Zato što po Zakoniku o krivičnom postupku postoji norma po kojoj svako kada dođe do toga, a ovdje je konkretno došlo, da smo svi utvrdili u parlamentu da je bankarska garancija falsifikovana, jer da nije do sada bi se to realizovalo i imali bismo s riječi na djela jedno imponantno zdanje u Perazića dolu, mi ga nemamo nego imamo jednu običnu ruševinu, što je sramota za turističku ponudu Crne Gore, dešava se situacija da ste vi u obavezi da naprosto pokrenete ostupak jer imate u ZKP-u obavezu svakog građanina, a da ne govorim o vašoj funkciji koju vi pokrivete i bilo kog ministra u Vladi, kada je u saznanju da eventualno postoji mogućnost da je neko izvršio krivično djelo da se to prijavi nadležnim državnim organima. U protivnom, i taj neko je u zoni krivične odgovornosti jer u izvršenju krivičnog djela nečinjenja, to su ti omisivni delikti, to su krivična djela nečinjenja.

Još nešto da vam kažem. Svi smo konstatovali da je ova bankarska garancija falsifikovana. Šta je povodom nje urađeno. Ništa. Pustite vi neka tužilaštvo radi svoj posao, neka sudovi, nas interesuje šta ste vi kao sadašnji ministar preduzeli protiv prethodnika da se postavi pitanje odgovornosti kako bi i ti odgovorni subjekti bili procesuirani.

Drugo, pominjali ste raskid ugovora i ugovornu kaznu, je li tako? Hoćete li da vam kažem, ministre, koliko će novaca Crna Gora da dobije od te ugovorne kazne. Nula. Zna li zašto nula. Zato što je ovo drugi problem pored bankarske garancije koja je prvi problem, drugi problem je što je ovaj ugovor o kupoprodaji nezakonit, a znate li zašto. Zato što u samom startu postoji jedna bitna povreda Zakona o obligacionim odnosima, a to je da ugovor o kupoprodaji pored kupca i prodavca ima treću ugovornu stranu, a to je Vlada Crne Gore. Ugovor u o kupoprodaji nije mješovit ugovor i on ne može sadržati nijednu ugovornu stranu osim prodavca i kupca. Znači, vi sada pitate nekoga ko nije pravnik ko su strane kod ugovora o prodaji. Mi imamo tu dva velika problema. Prvi je krivično pravna odgovornost za falsifikovanu bankarsku garanciju kojom se bivši ministar hvalio unutar samog Ministarstva i tu tražim odgovornost i šta ćete vi preduzeti povodom toga, a drugi veliki problem je što je ugovor nezakonit. I tu ćemo da vidimo ...

...odgovornost zašto je potpisan takav jedan nezakonit ugovor. Zato što je to klasična podmetačina, klasičan fiktivni pravni posao gdje je neko uzeo novac ili nije uzeo to će utvrđivati nadležni organi, ali očigledno je da mi nemamo hotel u Perazića Dolu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:44:11)

Hvala i vama, koleginice Vuksanović Stanković.

Prelazimo na sledeću poslanicu koja je uputila pitanje, a to je koleginica Jovanka Laličić. Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (20.07.18 13:44:23)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Uvažene kolege i kolegice, poštovani građani,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru turizma i održivog razvoja Pavlu Raduloviću, postavljam sledeće poslaničko pitanje:

Da li je Ministarstvo u saznanju da li će i kada investitor - ruska kompanija Metropol početi sa realizacijom planirane investicije na Ostrvu Sv. Marko u Opštini Tivat?

Vrlo kratko obrazloženje:

Ostrvo sv. Marko od beogradskog Putnika 2007. godine kupila je ruska kompanija Metropol. Dvije godine nakon toga predstavnici Metropol kompanije i jedne singapurske kompanije potpisali su ugovor o upravljanju budućim turističkim naseljem na Ostrvu Sv. Marko. Međutim i pored nekoliko najava koje su uslijedile nakon toga, do sada nije nista urađeno izuzev otkupa zemlje negdje 10% od vlasnika - fizičkih lica uz 90% koliko je bilo vlasništvo beogradskog Putnika. Ruska kompanija Metropol je naveliko najavljivala da će na Ostrvu Sv. Marko da izgradi super luksuzni turistički kompleks sa hotelima sa 6 zvjezdica, preko stotinu luksuznih vila, pristaništa sa 140 vezova, jahting kluba, da će graditi restorane, prodavnice, butike i sl. i najavljivao da će ukupno ulaganje biti od 450 miliona.

Odgovor tražim i u pisanom obliku. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:45:53)

Ministre Raduloviću, izvolite imate riječ.

PAVLE RADULOVIĆ (20.07.18 13:45:59)

Zahvaljujem na pitanju.

Kao što ste rekli Ostrvo Sv. Marko je 2007. godine kupila finansijska grupacija Metropol od beograskog Putnika i iste godine osnovalo društvo Ostrvo Sv. Marko sa sjedištem u Tivtu koje trenutno upravlja ovom imovinom.

Državna studija lokacije je osnovni dokument koji je u februaru 2010. godine Vlada Crne Gore usvojila za projekat Ostrvo Sv. Marko. Planski akt donesen je za period do 2020. godine, a osnovna koncepcija planiranog rešenja prema državnom studiji lokaciji Ostrvo Sv. Marko uvažava odredbe i smjernice prostornih dokumenata višeg reda: prostornog plana posebne namjene za Morsko dobo, prostornog plana Opštine Tivat i generalnog urbanističkog plana Tivta i o oblikovanju Ostrva Sv. Marko u kompleks elitnog turizma i za očuvanje autentičnog pejzaža i pažljivo uklapanje postojeće vegetacije u urbanističko rešenje turističkog sadržaja.

Planski dokument daje mogućnost za izgradnju hotela sa 70 vila i 100 bungalova. Nakon usvajanja studija lokacije bilo je predviđeno da se počne sa uređenjem terena i uklanjanjem postojećih objekata koji su bili u rušenom stanju radi izgranje novog turističkog kompleksa na oko 90.000 m². Iste godine Opština Tivat u novembru zaključila ugovor o kupoprodaji sa tadašnjim vlasnikom, za zemlju na koju je bilo upisano i kupac je isplatio ugovorenu kupoprodajnu cijenu u iznosu od 186. 000 eura i to u ugovorenom roku.

Kad su u pitanju poreska zaduženja za prethodne godine poreskog obveznika društvo Sv. Marko d.o.o. iz Tivta prema informacijama dobijenim od Opštine Tivat isti je zadužen na ime poreza na nepokretnost u ukupnom iznosu od 1.165.000 eura koje je potraživanje Opštine Tivat u cjelosti naplatila.

Po pitanju daljih poreskih zaduživanja investitora, odnosno poreskog obveznika društvo Ostrvo Sv. Marko iz Tivta u toku je postupak zaduženja na ime porez na nepokretnost za 2018. godinu. S tim u vezi investitor je nadležanom Sekreterijatu za finansije i lokalne javne prihode Opštine Tivat, dana 30.03.2018. godine podnio poresku prijavu za utvrđivanje poreza

nepokretnost za tekuću godinu koje su u njegovom vlasništvu tj. za sve katastarske parcele koje se nalaze na Ostrvu Sv. Marko. Nadalje Sekreterijat za finansije i lokalne javne prihode u fazi je pribavljanja dokaza koji su neophodni u cilju sprovođenja postupka na način koji je propisan Zakonom u upravnom postupku, te nakon kompletiranja cjelokupne dokumentacije isti će donijeti poresko rešenje kojim će se imenovano pravno lice zaduženo za porez za nepokretnost 2018. godine. Mehanizam uvećane poreske stope je na nepokretnosti je upravo i uveden sa ciljem da se stimuliše realizacija ove investicije, a imajući u vidu da se radi o prilično visokim iznosima koje investitor plaća na ime poreza na nepokretnosti kao i da postoje planske i da ne postoje planske imovinske prepreke za realizaciju investicije za očekivati je da investitor u skorije vrijeme započne aktivnosti na valorizaciji ovog prostora. Dakle, naplaćen mu je uvećan porez, on je time stimulisan da gradi, ogromni su poreski iznosi od preko milion i po eura godišnje porez na nepokretnost. Mi očekujemo da će jako brzo otpočeti investicija.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:49:19)

Koleginice Laličić da čujemo komentar.

JOVANKA LALIČIĆ (20.07.18 13:49:23)

Hvala, ministre, na iscrpnom odgovoru. Podatke da su naplaćeni porezi po povećanoj stopi su mi poznati jer potičem iz te lokalne samouprave. Međutim, mene je prosto interesovalo da li ima najava i pored očito da već dvije godine Metropol plaća povećanu stopu poreza, ali ne kreće sa realizacijom ove investicije. Mene je više interesovalo da li ste vi u saznanju kada će početi jer smatram da Ostrvo Sv. Marko zajedno sa Porto Montenegrom i Lušticom Bay treba da označi Tivat kao jednu prestižnu turističku destinaciju. Nadam se i ja da će povećana stopa poreza praktično natjerati investitora da započne sa valorizacijom ove važne investicije za Opštinu Tivat. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:50:14)

Hvala, koleginice Laličić.

Prelazimo na sledeće pitanje. Njega je postavio kolega Aleksandar Damjanović. Izvolite imete riječ.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (20.07.18 13:50:27)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Da iskoristim prisustvo gospodina Radulovića, ministra da ukažem na povredu člana 50 gdje sam tražio određene informacije vezane za isplate sredstava za otpremnine zaposlenih kompanije "Ulcinjaska rivijera" AD i sa kojih pozicija je to isplaćeno, to sam tražio i uputio potpredsjedniku gospodinu Simoviću koji me je obavijestio uredno, dana 1.juna da je taj dopis proslijedio Ministarstvu održivog razvoja i turizma. Od 1. juna do 20. jula 50 dana je neophodno ili potrebno ministru, odnosno Ministarstvu da mi da jednostavan odgovor na pitanje: Za koji broj zaposlenih i sa koje budžetske pozicije su isplaćena sredstva za otpremnine za zaposlene kompanije "Ulcinjaska rivijera", te koji je prosječni, koji je najveći, a koji je najmanji iznos otpremnine?

Ja očekujem, ministre, da ispoštujete ovaj parlament, sve posanike i proceduru i da dostavite odgovor na ovo pitanje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:51:28)

Hvala, kolega Damjanoviću.

Imali ste pravo na proceduralnu reakciju. Svakako vas moram uputiti da nam tada u pomoć kao poslanicima stupa generalni sekretar koji obavještava generalnog sekretara Vlade za ubrzavanje te procedure. Ja imam takođe jedno pitanje oko karizme ulaska na plažu i u hotelske objekte na koji već mjesec dana nemam odgovor, ali ćemo zajedno se potruditi sa generalnim sekretarom da to ubrzamo.

Sada vam dajem riječ da postavite pitanje. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (20.07.18 13:52:00)

Dakle, ja sam ministru postavio pitanje:

Zašto je i na osnovu kojih referenci, za projekat uklanjanja toksičnog otpada-grita sa prostora Brodogradilišta u Bijeloj, koji se finansira kreditnim sredstvima Svjetske banke u vrijednosti od najmanje 20 miliona evra, odabrana kompanija "Valgo"? Odgovor sam tražio u pisanoj formi. Odgovor do danas nisam dobio. Biće dobro da taj odgovor stigne, blagovremeno jer će se ova procedura svakako nastviti.

Ja sam, potpredsjedniče, 25. marta 2015. godine ovdje otvorio priču u Parlamentu evo ga izvod iz bilješke Parlementa gdje sam tada u polemici sa bivšim ministrom Gvozdenovićem takođe govorio o projektu uklanjanja grita iz Porto Montenegro Tivta i brodogradilišta, gdje smo govorili o tome da smo imali jednu netransparentnu ponudu firme koja se zvala Aqva statin. Naveo sam dosta elemenata i da vam pravo kažem taj posao je zaustavljen zbog tog poslaničkog pitanja. Nije mi žao, naprotiv, mislim da sam na taj način spasio sredstva od države Crne Gore od jednog potencijalnog koruptivnog posla mislio sam da je ta priča adaktirana i da ćemo transparento što prije jer je to moguće ukloniti opasni otpad, grit sa lokacije u brodogradilištu Bijala i Porto Montenegro. Turisti koji dolaze svakako ne znaju i u Porto i u brodogradilištu, blizu brodogradilišta u Bijeloj da maltene na stotinak metara od njih stoji jedan od najopasnijih otpada u Crnoj Gori i svakako se zalažem da se taj otpad na zakonit, efikasan, blagovremen način ukloni iz ove države. Pokerenut je novi postupak nakon tri godine, stari znanci ponovo u igri samo ste vi ministre novi i dobijamo informaciju da je odabrana firma "Valgo" koja je ovdje osnovana neposredno pred početak tenderskih procedura 31.jula 2017.godine na Trgu Nikole Kovačevića i tako dalje, ovlašćeno lice Rajko Uskoković. Dakle, da približim građanima o čemu mi govorimo. Govorimo o 22,85 miliona evra posla uklanjanja grita i ako je Brodogradilište utjerano u stečaj za svega šest miliona evra, neki duguju po 70 miliona poput Montenegro Airlinesa pa ne ulaze u stečaj, i gle čuda, države će na sebe da preuzme kreditnu obavezu od Svjetske banke za 22,85 miliona evra najmanje, a to će ići preko 30 miliona shodno onome što sam saznao u tenderskom postupku, plati svojih sredstva, odnosno svih nas a na 30 godina je dato to firmama da koriste uz koncesiju za 20 miliona ovo cijelo brodogradilište. Dakle, duguje šest miliona uvedemo ga u stečaj, mi preuzimamo obavezu kao država da mu uklonimo grit koji košta 30 miliona evra, a on dobija ovo za 20 miliona obećanih investicija u periodu od 30 godina. Pametnome dosta.

Je li ovo realno, ministre? Kad ćemo da stavimo tačku i da podvučemo crtu ispod ovakvih poslova i okakvih šema. Da čujem Vaš odgovor ..(prekid).. komentarišti imam neophodnu dokumentaciju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 13:55:03)

Ministre Raduloviću, izvolite.

PAVLE RADULOVIĆ (20.07.18 13:55:06)

Zahvaljujem.

Ja se sjećam da sam potpisao i jedan i drugi odgovor, imate i potpredsjednik i poslanik

Damjanović izvinjenje sa moje strane. Vjerovatno je negdje u administraciji zapelo, sjećam odgovora i jednog i drugoga o slobodnom pristupu plažama i o tome sa koje budžetske pozicije kome tačno, i to potpuno javan, transparentan dokument koji smo dobili svi iz firme, po njemu ga isplatili, bio kolektivni ugovor koji je važeći i po njemu isplatiti otpremninu. Dakle, nema apsolutno ništa što je tu sakriveno. Imamo izvinjenje, znam da sam odgovor potpisao, gdje je u administraciji zapele ne znam, svakako je moja odgovornost, i ja ću se postarati da dobijete odgovor čim prije.

Morao bih da vratim ovo korak nazad. Ugovor o kreditu u vrijednosti od 50 miliona eura za realizaciju projekta Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenjem Vlada Crne Gore potpisala je 10.10.2014. godine sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj. Projekat ima dva cilja. Remedijaciju lokacija na kojima se nalaze deponije opasnog industrijskog otpada i to: Kombinat aluminijuma, Brodogradilište Bijela, Termoelektrana Pljevlja i Rudnik Šuplja stijena i drugi je pružanje podrške za izgradnju sistema za upravljanje budućim opasnim otpadom na nacionalnom nivou.

Dakle, nakon detaljnih pripremnih aktivnosti međunarodni tender za izbor izvođača radova na remedijaciji lokacije Bijela objavljen je 11.09.2017.godine i na isti je pristiglo sedam ponuda koje je komisija otvorila 23.10.2017.godine. Evaluacija pristiglih ponuda izvršena je shodno dokumentu pod nazivom, znači dokument shodnom kojem je komisija radila zove se "Smjernica za nabavku roba, radova i nekonsultantskih usluga od strane zajmoprimaca Svjetske banke po osnovu zajma i IBRD-a i zajma i grantova iz januara 2011.godine revidovan 2014. godine, na osnovu člana 38 kriterijumi za dodjelu ugovora iz uputstva ponuđačima na ovom međunarodnom tenderu. Prema navedenom članu naručilac posla dodjeljuje ugovor ponuđaču za čiju ponudu je utvrđeno da je najpovoljnija i da suštinski odgovara u odnosu na tendersku dokumentaciju pod uslovom da je ponuđač opredijeljen da bude dalje kvalifikovan za izvođenje ugovora na zadovoljavajući način. Evaluaciona komisija, nakon završenog procesa ocjene pristiglih ponuda kao i dobijenih sugestija od Svjetske banke u odnosu na način evaluacije shodno pravilima ove institucije pripremila konačni evaluacioni izvještaj o izboru najboljeg ponuđača kompanije Valgo SA Francuska, budući da je od strane svjetske banke potvrđeno da ovaj ponuđač zadovoljava standarde kapaciteta i resursa i da je njegova ponuda odgovorila zahtjevima tenderske dokumentacije, te da je bila finansijski najpovoljnija. Evaluacioni izvještaj je 06.04.2018. godine odobren od strane Svjetske banke dok je 26.04.2018. ponuđač Valgo SA Francuska dostavio garanciju banke o dobrom izvršenju posla u visini od 10% ukupne visine ugovora odnosno 1 828 760,15 eura i osiguranje od štete oko pola miliona eura, vrijednost ugovora je 18 892 000 eura bez PDV-a, odnosno tačno 22 850 000 sa PDV-om. Ugovor je potpisan 05.06. izvođač radova je započeo sa aktivnostima i predviđeno je da radovi na remedijaciji traju 21 mjesec, odnosno tačnije do sredine marta 2020.godine. Pored navedenog 24.04.2018. potpisan je ugovor sa firmom Interreg Austrija koja sprovodi nadzor nad izvođenjem radova na remedijaciji lokacije Bijela.

S obzirom, na to da je međunarodni tender za izbor izvođača radova na remedijaciji pomenute lokacije objavljen u sklopu projekta upravljanja inudstrijskim otpadom i čišćenje za koji je ugovor o kreditu Vlada Crne Gore potpisala sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj, odnosno IBRD-jem, tj. Svjetskom bankom čitav postupak evaluacije od momenta otvaranja pa sve do usvajanja konačnog evaluacionog izvještaja vršen je uz detaljan monitoring i saglasnost Svetske banke kao i monitoring subjekata za krajnje, odnosno kao meritornog subjekta za krajnje odlučivanje i prosuđivanje o načinu vrednovanja ponuda u ovom konkretnom slučaju koji je, kao što je već navedeno, sproveden prema uputstvima i smjernicama ove finansijske institucije.

Potpuno ste u pravu da je za šest miliona otišlo u stečaj, potpuno ste u pravu daćemo 20 miliona za remedijaciju, potpuno ste u pravu 20 miliona se neko obavezao, ali će tamo zaposliti neke ljudi i po našim informacijama dovesti jednog od najvećih brodograditelja danas na svijetu, mislim da je to jako dobar posao za državu. Kamo sreće da takvih imamo više. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:00:22)

Kolega Damjanoviću, da li imate komentar?
Izvolite.

Kratak komentar.

Slažemo se da je još 2010.godine trebalo ukloniti grit iz Tivta i iz brodogradilišta Bijela jer je to bila obaveza i ozbiljna država bi to napravila. Od tada se sad sa nekih 10 do 12 miliona posao uvećao na 22 miliona evra koje ćemo da platimo mi iz kreditnih sredstava, dakle Svetske banke i naravno da će Svjetska banka ali ne ova jedinica ovdje u Crnoj Gori nego Svjetska banka biti obaviještena o svom ovom poslu. Dakle, relacije ljudi koji su učestvovali u tenderskoj komisiji vidili projekat sa ljudima koji su osnovali firmu u Crnoj Gori, 1. Mala Crna Gora, svi se znamo, da se ne iščuđavamo,

2. Firma koja je dobila posao ne dostavlja bankarsku granciju. Dakle, dostavlja potvrdu od banke da će biti iskreditirana sa toliko sredstava koja će podnijeti kao garanciju. Ne sa onim prosječnim iznosom sredstva koje je shodno tenderskim uslovima morala da ima i nema ih na računu, to je prva stvar. Dakle ne ispunjava uslove tendera, naknadno se dopunjavala dokumentacija.

Vi znate da se ovaj postupak sastoji od građevinskih radova, da se ovaj postupak sastoji od deponovanja, transporta i samog tretmana na lokaciji, odnosno mjestu izmještanja, da je neophodno da u koliko firma angažuje podizvođača sa više od 10% radova a neminovno da će biti više podizvođača, da oni i dalje imenom i prezimenom nisu dati, dakle, još jedan uslov tendera koji nije ispunjen, da je dato u tenderu da neće biti više od 20% poslova urađeno od strane podizvođača, nego do 20% a nakon toga sve sam Valgo. Gle čuda ni brodova kojima će da se izveze otpad, ni lokacije, ni strategije za dobijanje dozvola po Bazelskoj konvenciji. Mnogo toga gospodine Raduloviću, Vi vjerovatno niste ispratili sve ovo do kraja, ova firma nema i svakako da će angažovati mnogo više nego što je dozvoljeno tenderom 20% radova za podizvođača. Ne ulazim u ovih šest firmi koje su se kandidovale za posao. Oni imaju svoje mehanizme žalbi i svoje mehanizme načina kako da obavijeste javnost i svoje u svojim državama i u Crnoj Gori preko ambasada zašto se ovakav posao radi na ovakav način. Otvoreno sumnjam da je ovo jedan posao koji može biti koruptivan. Ukoliko dobijem dalje informacije biće proslijeđeni Svjetskoj banci i nadležnim tužilaštvima, pratiću ovaj posao detaljno kao što sam pratio i tendersku proceduru koju smo zaustavili 2015.godine koja je trebala da nanese štetu ovoj državi. Dakle, budite na pažnji i dobro se propitajte kako je završen posao na relaciji tenderska komisija, odnosno naručilac posla, ko su tamo ljudi, i ko su ljudi iz firmi i predstavništava ove firme, i kave su relacije i da li je bilo uslovno rečeno pakovanje tendera.

Čujem da jeste, moje je da iznesem sumnje ovde. Nekoliko sam naveo egzaktnih stvari koje ova firma ne ispunjava i nije ispunila. Znam da je ugovor potpisan, znam da je bilo računa da će se do juna naredne godine završili posao,odnosno ide se na jul 2020.godinu ne na 2019. Znam da je iz Srbije tokom mjeseca maja od predstavnika firme iz Leskovca stiglo ovdje putem javnosti saopštenje da se već zna ko dobija posao, da je to jedna francuska firma i tako dalje. To je bilo i u medijima, u novinama, ja naravno uredno čitam oko ovog poslapa onda iz medija izvučem taj pres kliping i to nađem. Mnogo nepoznanica, mnogo loših stvari koje vuče ovaj posao koje će praviti problem ugledu Crne Gore, Vlade Crne Gore, resornog ministarstva u odnosu na ozbiljne kompanije koje su eliminisane tokom ovog postupka koje su dale ponude. Koje su bile potpuno u skladu sa tenderskim uslovima, ne govorim o finansijskoj ponudi jer ja i vi znamo da je ovo što je dato kao finansijska ponuda vrh ledneog brijega da će mnogo biti veća cijena koštanja ovog projekta ići će do 30 miliona eura...(prekid).... Da ne ulazim u njen kredibilitet, završavam, na sajtu sam našao po nešto o toj firmi. Nema podizvođača za sve četiti faze građevinski radovi, tretman, transport, deponovanje, da će morati da angažuje sijaset podizvođača koji će dovesti naručene poslove ne na naivou od dozvoljenih 20% nego 70%. Ako se to desi i ako se već dešava i ako budemo svjedoci da ni bankarska garancija nije bila validna već se radi o potvrdi banke da je ta firma imala sredstava toliko i toliko na računu itd. da će ona dodati svoja finansijska sredstva kreditna firmi da bi firma ispunila uslove što ćemo da radimo, već se uđe u posao, opet Milivoje Katnić, opet Ivica Stanković, opet kaos i bruka.

Pratite ovo ministre, pratiću ja obratićemo se i Svjetskoj banci ne samo ovdje u Podgorici nego na nivou grupacije Svjetske banke da i oni budu upoznati kako im rade službenici ovdje, a

ostale firme , učesnici tenderanaći će svoj način da oko ovoga tendera kažu svoju riječ. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:05:32)

Hvala, kolega Damjanoviću.

Ovim smo završili pitanje i prelazimo na sledeće koje je postavio kolega Andrija Popović.

Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.07.18 14:05:47)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore i crnogorske dijaspore, poštovani ministre Raduloviću,

Poštovani ministre, evo čekam vas dva meseca, od 30. maja vas čekam i dočekao sam vas, pa se nadam da ćete mi dati odgovor koji će zadovoljiti mene i javnost.

U ime Libaralne partije, pitanje:

Što preduzima Ministarstvo održivog razvoja i turizma, preko Direkcije javnih radova da se konačno sanira zatvoreni bazen u Kotoru koji je u fazi rekonstrukcije i van funkcije već 16 meseci, čime se velika šteta, između ostalih, nanosi crnogorskom i svjetskom vaterpolu. Poznato je da je kotorska škola vaterpola decenijama jedna od najcjenjenijih u svijetu, njeni asovi su donijeli Crnoj Gori preko 30 medalja sa najviših takmičenja: Olimpijskih igara, svjetskih i evropskih prvenstava. Vaterpolo klub Primorac je bio evropski šampion, a Vaterpolo akademija Cattaro pobjednik LEN Kupa. Kada se planira stavljanje u funkciju zatvorenog bazena, ali i sportske dvorane u Škaljarima koju solidarno već osam godina grade Vlada i Opština Kotor, a novi izvođač radova je 2014. godine uveden u posao sa rokom završetka radova od 18 meseci?

Obrazloženje:

Veliki dosadašnji uspjesi su podstrek svim crnogorskom sportistima i sportiskinjama koji se bore pod našom zastavom, a sport je najznačajniji ambasador i nejljepše lice Crne Gore pred svijetom, što nas dodatno obavezuje da se još snažnije založimo za afirmaciju sporta i sportista, te konačno uložimo sve napore ne bi li se popravila slika naše prilično oronule sportske infrastrukture. Bez dobre infrastrukture i rešenja o pitanju navedenih problema teško je očekivati da naš sport ostane crnogorski brend u svjetskim okvirima naročito u kolektivnim sportovima. Svakako Crna Gora ima velike potencijale za razvoj sportskog turizma koji nisu dovoljno iskorišćeni, a mogu značajno poboljšati turističku ponudu. Sportska infrastruktura je nedovoljna i dosta zapuštena. Potrebna je vaća povezanost sporta i turizma. Zbog ovakve situacije koju imamo danas u Kotoru preko 400 dječaka i djevojčica primorani su da iz Kotora na treninge putuju u susjedne gradove Herceg Novi i Budvu. Taj broj se svakodnevno osipa sad ih ima samo oko stotinjak, ukoliko ne dođe do hitne reakcije nadležnih Kotoru prijeti opasnost da ostane bez vaterpolo i plivačkog sporta, a mladi će biti uskraćeni za sportska nadmetanja i napominjem poznato je da je kotorska škola vaterpola decenijama jedna od najcjenjenijih u svijetu, završavam, jer sam ono proceduralno. Znači da ste vi bili na neki način saučesnik da mi nije odgovoreno prije dva meseca na posalničko pitanje.

Dakle, rešavanje ova dva projekta je postalo pitanje od životne važnosti za kotorske sportiste i grad Kotor, a nastaviću poslije u komentaru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:09:17)

Samo da pojasnim. Znači, ja vam nisam bio saučesnik u neodgovaranju nego u odgovaranju jer sam prihvatio vaše insisitranje da vam odgovara ministar, a ne pomoćnici ministra. Tako da cijenim da je bilo potrebno to samo razjasniti.

Ministre, izvolite.

PAVLE RADULOVIĆ (20.07.18 14:09:36)

Zahvaljujem.

Uz još jedno izvinjenje da ja na tom zasijedanju nisam fizički bio u Crnoj Gori to je bilo jedan od sedam puta koliko sam bio odsutan iz Crne Gore u proteklih godinu i osam mjeseci. Tako da tu sam svakako da odgovorim.

Dakle, saglasno kapitalnom budžetu za 2016. godinu Direkcija javnih radova je sprovela proceduru javne nabavke i 27.09.2016. godine potpisala ugovor za izvođenje radova I faze rekonstrukcije zatvorenog bazena "Nikša Bućin" u Kotoru na zahtjev Opštine Kotor, a iz razloga završetka takmičarske vaterpolo sezone izvođač je uveden u posao krajem aprila 2017. godine. Objekat je koncipiran tako da su po etažama podijeljene zone objekta na samim etažama grupisane prostorije sa različitim organizacionim funkcijama. Korisna površina objekta je oko 4.800 m² dok je bruto površina čitave konstrukcije oko 5,4 hiljada m².

Na prizemnoj etaži biće četiri zasebne svlačionice za sportiste sa sanitarnim čvorovima i garderobama, velika teretana za treninge, sauna, tursko kupatilo sa zasebnim svlačionicama i tuševima, priručna ambulanta za antidoping kotnrolu, prostorije za delegate i sudije, biletarnica, dvije posebne svlačionice sa tuševima za građane, prostorije vaterpolo kluba Primorac, te tehničke prostorije.

Na gornjoj etaži ispod tribina nalaziće se osam kancelarija, sala za sastanke i sanitarni čvorovi namijenjeni zaposlenima i publici s obzirom da je ova etaža pristupačna sa tribina.

Tribine za gledaoce proektovane su na 1.405 mjesta. U ovom prostoru su smještana prostorija za novinare, režiju i kamermane. Prva faza rekonstrukcije završena je u oktobru 2017. godine, a podrazumijevala je izvođenje radova na konstruktivnoj sanaciji objekta. Ovom fazom predviđeno je pjeskarenje i farbanje čelične krovne konstrukcije, sanacije krovnog pokrivača, horizontalnih oluka, sanacije betonskih elemenata stubova i greda, kao i ugradnja novog gromobramskog sistema. Vrijednost izvedenih radova iznosila je oko 800.000 eura.

Javno nadmetanje za izbora izvođača radova faze II raspisana je 26.05.2017. godine i poslije izjavljenih žalbi i ponovljenih postupaka komisija za kontrolu, odnosno državna komisija za kontrolu postupka javnih nabavki i zaključkom 20.04.2018. godine odbacila je sve tri žalbe i poništila postupak u cjelosti. Ponovljeno je javno nadmetanje izvođača radova II faze raspisane 29.maja 2018. godine isto je nekoliko puta odlagano usled zakonske procedure koja prati sva zahtjevna pitanja, odnosno sva zahtijevana pitanja ponuđača. Novo otvaranje ponuda zakazano za 24.07. ove godine, to je za četiri dana i procjena vrijednosti radova II faze je četiri miliona eura. Drugom fazom rekonstrukcije predviđeni su svi neophodni radovi za stavljanje objekta u funkciju, odnosno radovi na instalacijama jake i slabe struje, vodovoda i kanalizacije, termo-tehničkim i sprinkler instalacijama, kao i na instalacijama bazenske tehnike, radovi na uređenju terena i opremanje objekta namještajem. Tehnički rok II faze je sedam mjeseci od uvođenja izvođača u posao. Završetkom radova II faze objekat će biti stavljen u funkciju.

Kapitalnim budžetom za 2018. godinu planirana su sredstva od oko 700.000 eura. Izgradnja sportske dvorane u Kotoru, aktivnosti na realizaciji projekta sprovođenju Javne ustanove Resursni centar za sluh i govor "Dr Peruta Ivanović" Kotor koji je i nosilac izrade projektne dokumentacije vršenje stručnog nadzora kao izvođenje radova na objektu, a sufinansijer je Vlada Crne Gore. Shodno Ugovoru o realizaciji sufinansiranju izgradnje sportske dvorane od 16.11.2011. godine zaključen između Ministarstva finansija Opštine Kotor Direkcije javnih radova i Direkcije za uređenje i izgradnju Kotor i Zavoda za školovanje, rehabilitaciju sa poremećajem sluha i govora Kotor, odnosno sadašnjim Javnom ustanovom Resursni centar za sluh i govor učešće Vlade Crne Gore preko Direkcije javnih radova iznosi 50% vrijednosti objekta, odnosno nešto oko 3.800.000 eura od čega je realizovano do kraja 2017. godine milion i po eura. Planirana bruto površina objekta je oko osam i po hiljada metara kvadratnih. Aktivnosi na izgradnji objekta započete su u junu 2010.godine, bili su u spornom dinamikom i sa prekidima.Svoje aktivnosti... ovog projekta koordinira Resursni centar za sluh i govor. Kapitalnim budžetom za 2018. godinu donirana su sredstva u odnosu od oko 100.000 eura. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:14:20)

Hvala, ministre.
Kolega Popoviću, imate komentar.

ANDRIJA POPOVIĆ (20.07.18 14:14:28)

Zahvaljujem, ministre.

Dakle, ja sam zadovoljan sa ovim vašim dijelom koji se tiče tehničkih detalja. Naravno, znam da nije vaša odgovornost, odgovornost je Direkcije javnih radova, ovo je po onoj narodnoj "Ne lipši magarče do zelene trave". Prosto se više ne zna, nikom od nas nije jasno što uraditi i kako staviti u funkciju zatvoreni bazen u Kotoru, da podsjetim on je 1984. godine otvoren, finansiran je sredstvima građana Kotora koji su se odrekli tada onog samodoprinosu za hidroelektranu Mratinje i sredstvima vaterpolo kluba Primorac. Prva faza rekonstrukcije bazena kao što ste rekli je završena prije nekih 10-ak mjeseci, od tada idu tenderi. Druga faza, evo sad je otvaranje koliko smo čuli za četiri dana. Imamo već najave žalbi, imamo namjerne opstrukcije, imamo proteste roditelja, ljudi iz Kotora, imamo najavu ponovo protesta u septembru, ali to je sve manje važno. Ja vas molim da se isto kao nadređeni na neki način Direkciji javnih radova angažujete, vi ste isto čovjek iz sporta, iz vaterpola, možete da uradite dosta na tom putu. Takođe, legendarna sportska dvorana u Škaljarima 2010. godine započeti radovi, bankrotirao izvođač radova, 2014. godine uveden novi izvođač radova sa rokom završetka od 18 mjeseci, naravno, evo prošlo je od tad već četiri godine, ne vidi se kraj tom poslu. U vašem odgovoru nijesam shvatio kad se predviđa završetak radova i stavljanja u funkciju sportske dvorane u Škaljarima, čitav kotorski sport je potpuno blokiran i ja stvarno ne znam (prekid) svi ovi sportisti vaterpolisti, plivači i plivačice putovati i dalje do Herceg Novoga, Budve i koliko će to još vremena trajati, evo završavam, na žalost taj broj se rapidno osipa i evo rekao sam da ih je sad otprilike bilo ih je oko 400, sad ih je završilo na nekih stotinjak. Gasi se kotorski vaterpolo, a samim tim ne piše se dobro ni crnogorskom vaterpolu, znate da je kotorski vaterpolo kičma crnogorskog vaterpola. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJU GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:18:09)

Hvala, kolega Popović.

Samo da najavim da je poslije kolege Fatića koji je sledeći, imamo još dva pitanja, pošto u međuvremenu imamo jednog poslanika koji zbog... obaveza odustao, tako da će biti kolega Fatić, koleginica Ljiljana i onda sam ja i to je pitanje vezano za Ministarstvo turizma i održivog razvoja.

Kolega Fatić, izvolite.

BOGDAN FATIĆ (20.07.18 14:18:41)

Zahvaljujem, poštovani potpredsjedniče.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege poslanici, uvaženi ministre,

Na osnovu člana 187. i 188. Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru održivog razvoja i turizma Pavlu Raduloviću postavljam sledeće poslaničko pitanje.

U kojoj fazi je realizacija projekta Bjelasica i Komovi, koji kao integralni projekat objedinjava u sebi više projekata na teritoriji nekoliko opština, dominantno sjevernog regiona Crne Gore?

Obrazloženje. Usvajanjem prostornog plana posebne namjene Bjelasice i Komovi, prepoznato je osam lokaliteta pogodnih za razvoj turizma. Ovaj plan predviđa prostornu, plansku razradu za sedam ski centara i jedan eko avanturistički park Komovi, a obuhvata teritorije Opština Berane, Kolašin, Mojkovac, Andrijevica i Bijelo Polje.

Važno je napomenuti da uporedo sa ovim projektom imamo dinamične aktivnosti u realizaciji saobraćajne infrastrukture, koje se direktno odnose upravo na ovaj prostor. Tu prevashodno mislimo na aktivnosti vezane za izgradnju prve dionice auto-puta, čija je vrijednost oko 800 miliona eura koja će na neki način promijeniti horizonte razvoja Crne Gore, kao i na realizaciju dionice puta Lubnice- Kolašin, odnosno Lubnice-Jezirine, vrijednosti 35 miliona eura. Realizacijom ovog projekta ovaj put Berane-Kolašin će dobiti regionalni karakter, a razdaljinu između Berana i Kolašina će smanjiti za otprilike nkih 40 km.

Realizacijom ovih projekata uspostaviće se kvalitetnija saobraćajna komunikacija između sjeverno- istočnih gradova Crne Gore sa njenim centralnim i južnim dijelom, a što će posebno imati efekta na kvalitetniju povezanost, dostupnost ovog prostora sa ostalim gradovima u Crnoj Gori. Realizacijom ovih projekata i valorizacijom Bjelasice i Komova obezbijedeći se snažan regionalni razvoj, otvoriti nova radna mjesta, a ovaj prostor učiniti atraktivnijim za domaći, strani investitor.

Zbog svega prethodnog što sam saopštio ovaj projekat zavređuje pažnju ne samo građana Berana odakle ja dolazim, već i kompletnog sjevernog regiona, a to je pitanje u kojoj fazi realizacije ovog projekta i dokle se došlo sa njegovim realizacijama. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:21:10)

Hvala, kolega Fatić.
Ministre, izvolite imate riječ.

PAVLE RADULOVIĆ (20.07.18 14:21:18)

Zahvaljujem na pitanju jako inspirativnom. Ponoviću samo par stvari jer može biti važan ostatak odgovora.

Dakle, usvajanje ovog prostornog plana za Bjelasicu i Komove stvorene su pretpostavke za valorizaciju potencijala koji region Bjelasice i Komovi nesporno imaju. Interesantan je podatak da ovaj plan obuhvata 8% teritorije čitave naše države i kako ste rekli u njegovom zahvatu nalaze se djelovi u šest Opština: Podgorice, Kolašina, Mojkovca, Bijelog Polja, Berana i Andrijevice.

Takođe, ste pomenuli da predviđa detaljnu prostorno plansku razradu za osam lokacija od čega su sedam ski resorti, Žarski, Cmiljača, Torine, Kolašin 1450, Kolašin 1600, Jelovica i Komovi i eko avanturistički park Komovi.

Sad u skladu sa svim ovim što smo pomenuli, Vlada je u cilju provlačenja renoviranih stranih investitora, sprovodi značajne aktivnosti na razvoju tri skijališta predviđenim planom dakle, Kolašin 1600, Cmiljača u Bijelom Polju i Žarski u Mojkovcu. Definisane su aktivnosti koje su neophodne za uspješan razvoj navedenih ski centara, a u njihovom razvoju biće uloženo 70 miliona eura, to je vrijednost investicije po investicionom elaboratu.

Projekat Kolašin 1600 predstavljaće okosnicu zimskog turizma na sjeveru Crne Gore, lokalitet Kolašin 1600 prepoznat je kao idealan za razvoj budućeg ski centra kako kroz prostornu plansku dokumentaciju, tako i kroz preporuke vodećih svjetskih kompanija specijalizovanih za razvoj zimskog turizma.

Uspješnim razvojem projekta Kolašin 1600 stvoriće se preduslovi za razvoj ostalih ski centara predviđenih prostornim planom posebne namjene Bjelasice i Komovi i ovaj projekat može poslužiti kao malo daljeg razvoja ski resorta u Crnoj Gora. Kroz program ... turističke ponude u kapitalnom budžetu za 2018. godinu opredijeljena su sredstva u iznosu od oko sedam i po miliona eura. Kako se radi o višegodišnjim projektima radovi na razvoju planinskih centara su planirani u dvije faze. U okviru prve faze izgradiće se neophodna infrastruktura, dakle, objekat bazne stanice, put na elektroenergetska, hidrotehnička infrastruktura, žičara, ski staza i slično, u drugoj fazi sistemi za vještačko osniživanje. Na lokalitetu Kolašin 1600 u toku su završni radovi u okviru prve faze, na ime...

... priprema dozvola za trafostanicu, 35/10 Jezirine i u toku je izvođenje radova na žičari šestosjed, u završnoj su fazi radovi u izgradnji objekta oko bazne stanice, kao i put koji spaja ski

centre Kolašin 1450 i Kolašin 1600 kao i pratećih parkinga za dnevne skijaše sa kompletnom infrastrukturom uz baznu stanicu.

Što se tiče vodosnabdijevanja budućeg ski centra završena je izrada studija izvodljivosti vodosnabdijevanja ski centar Kolašin 1600, završena je izrada glavnog projekta vodosnabdijevanja bazne stanice i radovi su ugovoreni za izgradnju sistema vodosnabdijevanja bazne stanice. U 2017. godini na projekat Kolašin 1600 ukupno je potrošeno oko 6,4 miliona eura, a od početka projekta od sada ukupno je realizovano skoro 11 miliona eura. Planira se da se radovi završe do zimske turističke sezone 2018-2019. godine. Imajući upravo u vidu sveukupne aktivnosti koje su sprovedene u dijelu razvoja puta na elektro - energetske, telekomunikacione i skijaške infrastrukture na sjeveru, ukazala se potreba za formiranje društva koje bi upravljalo i sporovodilo aktivnost od značaja za razvoj sjevernog regiona kroz valorizaciju skijaških potencijala Crne Gore i njegovu dalju promociju. S toga vodeći se pozitivnim primjerima zemalja regiona Vlada Crne Gore na sjednici od 2. novembra 2017. godine donijela odluku o formiranju društva sa ograničenom odgovornošću skijališta Crne Gore, cijeneći da je formiranje ovog društva neophodan preduslov za uspješnu turističku valorizaciju regiona sjevera.

Kada je u pitanju razvoj planinskih centara Cmiljača i Žarski, intenzivno se radi na izgradnji putne infrastrukture kao na izradi tehničke dokumentacije za ostalu infrastrukturu. Za buduću ski centar Cmiljaču u toku su radovi na rekonstrukciji puta od Ravne rijeke do Cmiljače u dužini od cirka 14 km. Za vodosnabdijevanje ovog budućeg ski centra završena je izrada hidrotehničke tehničke studije izvodljivosti i glavni projekat vodosnabdijevanja bazne stanice i u toku je priprema tendera za izvođenje radova.

Kada je u pitanju primarna elektro-energetska infrastruktura u toku je vrednovanje ponuda za izvođenje radova na izgradnji trafostanice TS 35/10 ...a potpisan je ugovor za izvođenje radova na izgradnji elektro-energetske infrastrukture za potrebe napajanja kompleksa Cmiljača i Žarski katun (prekid)... Za ski centar Cmiljača potpisan je ugovor za realizaciju projekta po principu projekta u izgradnji za žičaru šestosjed i tri km ski staza planiran je zavšetak ovih radova do kraja 2019. godine. U 2017. godini realizovano je oko 820.000 eura dok je od početka realizacije uloženo milion i po eura. Imam još jednu stranu i po, da li da predam fizički ili da nastavim...

Za buduću ski centar Žarski u toku su radovi na rekonstrukciji putnog pravca ... Žarski katun ukupne dužine od 5,7 km. U toku je izrada glavnog projekta rekonstrukcije putnog pravca Mojkovac.... budućeg regionalnog puta i izrada istog je u završnoj fazi. Završena je izrada idejnog rešenja most na rijeci Tari sa povezivanjem mogistralnog puta sa budućim regionalnim putem. I ovaj ski centar će pogledom ski centar Kolašin 1600 koji će u svojoj završnoj fazi imati prateću infrastrukturu na samoj lokaciji.

Dakle, za baznu stanicu u buduće(prekid)... određene lokacije, urađeni elaborat eksproprijacije i brzo će biti raspisano javno nadmetanje za izgradnju po principu projekta u izgradnji objekta površine 1200 m² i 200 parking mjesta. Kad je u pitanju primarna elektro-energetska infrastruktura, ista je planirana u sklopu izgradnje ski centra Cmiljača. U 2018. godini planirano je javno namdetanje za realizaciju projekta po principu projekta u izgradnji za nabavku šestosjedne žičare za ski centar Žarski, a u 2017. godini realizovano je oko milion i dvesta hiljada eura, dok je od početka uloženo oko milion i po i planirano je da se u 2020. godini završe radovi prve faze u ovim planinskim centrima.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:28:27)

Mogli ste uspješno saopštiti to malo življe, možda bi bilo i brže.
Da saslušamo kementar kolege Fatića.
Izvolite.

BOGDAN FATIĆ (20.07.18 14:29:02)

Zahvaljujem se ministru na ovako iscrpnom odgovoru. Ohrabruju podaci koje je iznio, a tiče se ulaganja i investicija koje u su toku i koje će biti u narednom periodu. Ohrabruje takođe plan da

država uloži u narednom periodu do 2020.godine oko 70 miliona eura ovaj prostor, kao i sva ulaganja koja iznose nekoliko 100 miliona eura. Nesporno je da će sva ova ulaganja dodatno osnažiti regionalni razvoj, otvoriti nova radna mjesta, a ovaj kompletan prostor učiniti atraktivnim za domaći strani investitor.

Težište ovih ulaganja kao što je saopštio ministar jeste u oblasti turizma i poljoprivrede to jest naročito dobro za ovaj kraj za ovaj kompletan sjeverni region, ali sa druge strane se postavlja pitanje da li su naši poljoprivredni proizvođači i naši privrednici spremni da odgovore na pravi način na ovakva ulaganja i na ovakve investicije koje dolaze, koje su u toku na ovom prostoru. S toga bih zamolio da u narednom periodu svi dodatno uložimo napore na dodatnoj promociji afirmacije ovog prostora, koji je veoma značajno za kompletan sjeveroistočni region.

Takođe, značajno je što ste izdvojili da će realizacijom ovog projekta doći do otvaranja nekoliko stotina radnih mjesta. To je posebno važno za sjeverni region i za gradove koje sam pomenuo, jer je problem nezaposlenosti jedan od ključnih problema sa koje se suočavaju građani, odnosno stanovnici ovog područja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:30:27)

Hvala, kolega Fatić.
Koleginice Đurašković, izvolite, imate riječ.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (20.07.18 14:30:36)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Dame i gospodo, poštovani građani, uvaženi ministre,

Moje pitanje koje sam postavila vama glasi:

Koje mjere i radnje planira da sprovede Vlada Crne Gore i resorno ministarstvo da revitalizuje floru i faunu Porta Milena na Velikoj plaži kako bi se spriječilo dalje ekološko zagađenje, a ujedno i ubrao pregovarački proces otvaranja poglavlja 27. *zaštita životne sredine?*

Obrazloženje: U nesporednom zaleđu Velike plaže u Ulcinj nalazi se prirodna laguna Port Milena. Pošto je to geografski predio koji predstavlja kriptu depresiju što znači prirodna laguna, čije je dno ispod nivoa mora, na taj način je bilo izuzetno pogodno za razmnožavanje komaraca i pojavu malarije zbog velike vlage.

Po naređenju gospodara knjaza Nikole 1885. godine prokopan je kanal, a projekat je izradio i radove nadgledao čuveni ruski naučnik, inženjer koji je bio na dvoru kralja Nikole Vladimir Ivanovič. Prokopavanjem kanala slatka voda iz Oganskog jezera miješala se sa slanom morskom vodom koja je uništavala larve komaraca i time malaričnu bolest. U znak zahvalnosti što su prestala djeca da im umiru, mještani su kanal nazvali Porat Milena po kneginji, a kasnije kraljici Mileni. Kanal je bio dug 4 km, širok 80 do 120 m i dubine do osam metara.

Porat Milena je decenijama bio najveće prirodno mresilište ribe na Mediteranu i zaslužno nosilo titulu hraniteljice Uclinjana. Prenosi se kao priča s generacije na generaciju da Ulcinjani kad su išli da love ribu na Porat Milenu nisu govorili idem da lovim nego idem da uzmem malo ribe za kuću. Toliko je bilo ribe u Porta Milena. Lov se lovio sa jedinstvenim alatima koje su se zvale kalinere i predstavljale su izuzetnu atrakciju. A kakva je situacija danas.

Danas je prisutna apsolutna devastacija i klasičan primjer neodgovornog odnosa prema prirodi, tradiciji, turističkim resursima i pejzažnoj autentičnosti Ulcinja. Porat Milena je sa svih strana zasut šutom, otpadom i divljom gradnjom, a sve otpadne vode iz obližnjih restorana, hotela i privatnih kuća slivaju se u njega. Vode Porta su toksične, širi se neprijatni miris i pored postaje jedna velika zagađena bara sa natoloženim talogom u mulju, a ujedno jedna velika ekološka bomba. Ribe gotovo da nema, a razne vrste rijetkih ptica su pobjegle i promijenile stanište.

Ulcinj je grad koji živi od turizma i ribarstva. Pitanje sam tražila i u pisanoj formi, međutim do sada ga nisam dobila.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 14:34:06)

Hvala.

Sada prelazimo ja jedno preostalo pitanje.
Izvolite, pitanje je bilo, nije komentar. Izvolite.
Ministar Radulović.

PAVLE RADULOVIĆ (20.07.18 14:34:20)

Zahvaljujem na postavljenom pitanju, trudiću se da budem racionalan.

Zaista smo probali da radimo puno toga što se tiče Ulcinja u proteklih godinu i po dana. Da krenem redom. Ministarstvo održivog razvoja je u periodu od 25. aprila 2014. do kraja prošle godine u saradnji sa organizacijom Ujedinjenih nacija za industrijski razvoj, odnosno i uz finansijsku podršku Vlade Slovenije razvilo projekat Transfer ekološki prihvatljivih tehnologija, odnosno test za čišćenje kanala Port Milena.

Cilj projekta je bio razvoj dokumentacione osnove za utvrđivanje sveobuhvatnog koncepta za čišćenje i ekološku sanaciju Port Milene, a naravno sve primjenom ekološki prihvatljivih tehnologija odnosno eko remedijacijom, i to u tri faze. Analizom zagađenja segmenta vode i okolnog zemljišta. Nismo se bazirali samo na sedimentu koji ste vi pominjali nego smo analizirali i vodu i segment, ali i okolno zemljište koje je postalo vremenom kontaminirano. Izradu sveobuhvatnog koncepta, odnosno ocjena primjene tehnološki prihvatljivih tehnologija za sanaciju postojećeg zagađenja, vađenje sedimenta, njegova obrada i odlaganja, i na kraju pilot projekat za testiranje pripreme, odnosno primjene tehnološki prihvatljivih tehnologija za hotel Otrant. Za realizaciju ove komponente nadležna je, u ovom trenutku, Opština Ulcinj.

Još marta 2014. godine UNIDO je raspisao tender za izbor izvođača i rezultate aktivnosti u okviru projekta su sumirani u okviru četiri izvještaja. Prvi izvještaj Analiza vode morfologija dna i nivo zagađenja sedimenta u kanalu Port Milena. Drugi je analiza ekološki prihvatljivih tehnologija koje se mogu primijeniti za vađenje i tretman sedimenta iz kanala Port Milene. Treći izvještaj sam tretman i odlaganje sedimenta. I četvrti izvještaj strateški plan za čišćenje kanala Port Milena.

Pored ovih izvještaja i sprovođenja pilot projekta u hotelu Otrant, pripremljena je i dokumentacija za sprovođenje pilot projekta za Braticu, koja je prepoznata kao jedan od najvećih izvora zagađenja Port Milena, koji je pokazao da bi realizacija pilot projekta, dakle instaliranje remedijacijskog ostrva imala neznatan pozitivan uticaj na zagađenje vode, te da nije opravdano sprovesti dalje aktivnosti na realizaciji ovog pilot projekta, dok se ne riješi pitanje uspostavljanja kanalizacione mreže za područje koje ima uticaj na kanal.

Takođe, ekspertske tim je pripremio predloge rehabilitacije zatvaranja deponije Hije kroz razradu četiri moguća scenarija.

U drugom izvještaju iz aprila prošle godine, dat je pregled tehnika i tehnologija koje je moguće primijeniti kako bi se izvadio mulj iz Port Milene, dakle procijenjena količina je oko 170.000 metara kubnih, način tretiranja mulja i njegovog odlaganja. Svaka predložena tehnika je sagledana, naravno i iz ugla uticaja na zaštitu životne sredine.

Za vađenje mulja preporučena je kombinacija dvije tehnike - hidraulično i mehaničko kopanje. Većina radova bi se radila mehaničkim bagerom, a u područjima gdje mehanički bager ne bi mogao da uđe, jer bi bilo potrebno preciznije vrste uvlačenja bagera, potrebno je koristiti hidraulični bager.

Što se tiče predloženih tehnika vađenje mulja procijenjeno je da će primjena bilo koje tehnike doprinijeti unapređenju životne sredine, odnosno da je to priv korak u stvaranju uslova za obnavljanje biljnog i životinjskog svijeta u kanalu, prvenstveno obnavljanje ribljeg fonda po kojem je Port Milena, kako ste i sami rekli, bila prepoznatljiva.

Nakon što se izvadi mulj potrebno ga je obraditi i odložiti za što su u izvještaju tri predviđena takođe četiri scenarija, to su takozvani periferni nasipi, odnosno višenamjenski, drugi je hemijsko zgušnjavanje, treći rehabilitacija, odnosno odlagalište Hije i pravljenje nasipa za zaštitu od poplava na rijeci Bojani.

U okviru izvještaja 4, u skladu sa direktivom o procjeni uticaja na životnu sredinu, dat je

pregled mogućih nepovoljnih uticaja aktivnosti koje je potrebno sprovesti u okviru projekta, kao i predlog mjera koje je potrebno preuzeti u cilju zaštite i unapređenja stanja životne sredine u čitavom ovom području. Rezultati navedenog projekta, odnosno scenarij, obrađeni su u izvještajima koje će Ministarstvu održivog razvoja i turizma poslužiti kao osnov za dalje aktivnosti na sprovođenju aktivnosti na sanaciji zagađenja u kanalu Port Milena.

Takođe projekat izgradnje kanalizacione mreže za naselja Kodra, Totoši, Bijela Gora, Donja Bratica, koja gravitiraju kanalu Port Milena, procijenjena vrijednost je oko pet miliona eura, ima direktan uticaj na smanjenje zagađenja u kanalu Port Milena. Za ovaj projekat urađena je sva neophodna dokumentacija, idejno rješenje, glavni projekat. Obezbijeđena su finansijska sredstva iz kredita IBA i pripremljen je tender. U završnoj je fazi rješavanja imovinsko pravnih odnosa od strane opštine Ulcinj, nakon čega će biti raspisan tender za izgradnju kanalizacione mreže. Rok za izgradnju je 12 mjesec. Nakon izgradnje ove kanalizacione mreže, čitav ostali posao će biti mnogo lakši.

Ja se nadam da sam donekle uspio da odgovorim. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 14:40:12)

Hvala vam, ministre.

Sada ima pravo na komentar poslanica Đurašković. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (20.07.18 14:40:18)

Ministre, zahvaljujem se na izuzetno iscrpnom odgovoru i nadam se da će se sve to realizovati.

Radi građana, a i vas, želim da podsjetim da je 90-tih godina prošlog vijeka, ugledni inženjer iz Ulcinja pok. gospodin Lazo Ban, napravio projekat rješenja problema Porta Milene, tako što bi se napravile ustve između rijeke Bojane-Zoganjskog jezera i Porta Milene i uvijek bi doticala sježa voda. I to je bio jedan izuzetno dobar projekat, čak je ušao i u Master plan za Veliku plažu, ali na žalost nikad nije realizovan. Znam i ja Japanske lopce koje su koristi mikroorganizmi da bi se uništili mikroorganizmi iz Porta Milene.

Uglavnom, mi imamo u Ulcinju izuzetno sposobne ljude i velike ljubitelje prirode i ekologije, među njima je i gospodin Dželal Hodžić, koji je godinama ukazivao na problem Porta Milene. Znao, ovaj problem obično bude negdje ispred izbora i negdje zimi. Mnogi će mi zamjeriti zašto sam ja danas u sred sezone postavila ovo pitanje, ali smatram da je danas pravi trenutak da postavim ovo pitanje, jer ako se ovo bude realizovalo što ste vi rekli, zaista će Ulcinj i cijela Crne Gore imati izuzetno veliku korist. Hvala lijepa.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 14:41:41)

Hvala vama, poslanice Đurašković.

Zahvaljujem ministru Raduloviću, u stvari ima sad posljednje pitanje koje sam najavio, a to je pitanje koje postavlja potpredsjednik Genci Nimanbegu, izvolite.

GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:41:57)

Hvala, predsjedniče Brajoviću,

Poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani ministri i ministar Radulović i Hrapović,

Danas u toku naših poslaničkih pitanja imali smo interesovanja od strane poslanika za neke investicije koje se nisu realizovale ali koje su dugo godina bile na tapetu. Bilo je namijenjeno Ministarstvu saobraćaja i pomorstva u vezi putne infrastrukture, i onda bih se ja sjetio, mada ne

bih smio komentarisati kao predsjedavajući, ja ne znam da li je to poslovice ili je rečeno da za podgoričane ili Podgoricu kažu - "Lijepo ga primi ali mu poso ne završi". Ne znam za koga je to rečeno, ali tako da izvinjavam se ako je za podgoričane pogrešno usmjereno, ali tako izgleda ova priča oko mojeg pitanja za hotel ili loše investicije u privatizaciji.

Meni je 11, 12 put da pitam za hotel Galeb. Kako imamo više godina, ministru Pavlu Raduloviću sam uputio četvrti put pitanje za 18 mjeseci i takođe za lokalite Suka, bivši hotel Jadran. Ono je glasilo: Koje korake je vaše ministarstvo preuzelo od mog zadnjeg pitanja u odnosu na najavljene aktivnosti oko raskidanja ugovora koji koči razvoj turizma Opštine Ulcinj, hotel Galeb privatizovan 2006. godine od strane preduzeća Rokšped, a potom porušen 2008. godine.

Slučaj lokaliteta Suka, bivši hotel Jadran dat u zakup još 1990. godine a da ni dan danas nije preduzet niti jedan korak na izgradnji hotela.

Odgovor molim u pisanoj formi.

Želim još dalje obrazložiti zašto sam postavio ta pitanja. Danas je jul 2018. godine, lokalitet je Suka 1999. godine dobio nekoga ko je stavio šapu na taj lokalitet. Da li je to dioničarsko društvo Holand Montenegro, ili Montenegro, ili kako se god zvalo, nekim aneksima iz 2008. i 2009. došao je u poziciju da može graditi, ali ni dan danas nije ništa započeto tu.

Za hotel Galeb je još tužnija priča. To je bio hotel koji je sa milion ili milion i po eura mogao biti doveden u nivo hotela sa četiri zvjezdice, ali on ne postoji. Tako, nadam se da je ministar od decembra do danas ima novih informacija u vezi ovih ovih lokaliteta. Hvala ministre.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 14:45:08)

Hvala vama, potpredsjedniče.

Riječ ima ministar. Izvolite ministre Raduloviću.

PAVLE RADULOVIĆ (20.07.18 14:45:14)

Poslovice tačno glasi "Volju mu učini posao mu ne završi" i jeste podgorička, koliko ja znam. Ali, daleko smo od ove poslovice.

I sami ste rekli kad su počeli problemi sa ovim lokalitetima. Vjerujem da nikome nepoznato da smo zemlja koja je prolazila i prolazi kroz tranziciju, da su ugovori koji su tada sklapani na koncu imali tehničke manjkavosti koje nas danas sprečavaju i mi se zaista borimo i mislim da smo za Ulcinj za proteklih godinu i osam mjeseci napravili velike stvari. Pri tome smo da napravimo još mnogo veće. Ja sam sad koleginici rekao obezbijedili smo pet miliona eura da riješimo kanalizaciju svega onoga što gravitira Port Mileni i da otvorimo čitavu priču, nigdje, čitava Crna Gora 2016. godine nije dobila projektne i planske dokumentacije koliko Ulcinj za godinu i po dana, o investicijama neću ni da govorim.

Dozvolite da krajem decembra, istina je, prošle godine je zadnji put mene postavljeno ovo pitanje o statusu privatizacionih ugovora na ovim lokacijama, tako da ću se potruditi da budem što kraći i da se fokusiram na aktivnosti koje su sprovedene u tom periodu, mada je moguće da će to imati svoju manjkavost, da će onome ko prvi put sluša odgovor, taj odgovor biti krnj.

Kako kompanija Rokšped nije uspjela da obezbijedi finansijska sredstva niti potencijalnog partnera za realizaciju projekta Vlada Crne Gore, na sjednici od 10. maja je donijela zaključke kojima je zadužila Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Sekretarijat za razvojne projekte da u saradnji sa Ulcinjskom rivijerom i Zaštitnikom imovinsko pravnih odnosa prepreme predlog sporazuma raskida ugovora o kupoprodaji hotela Galeb, koji će dostaviti Privrednom društvu Rokšped iz Podgorice.

U skladu sa zaključcima Ministarstvo je angažovalo advokatsku kuću koja je pripremila pravnu analizu u vezi sa obavezama ugovornih strana i preduzetim aktivnostima obje ugovorne strane od dana zaključenja ugovora do dana izrade analize. U navedenoj analizi, između ostalog, ukazano je na postojanje zabilježbi, hipoteke na zemljištu koje je u državnom vlasništvu, a na kome je kupac Rokšped imao pravo korišćenja.

U vezi sa zabilježbom hipoteke na zemljištu Sekretarijat za razvojne projekte pripremio je i uputio Vladi informaciju o upisu tereta u listu nepokretnosti 4488 KA Ulcinj u vezi sa lokalitetom bivšeg hotela Galeb u Ulcinju, nakon čega je Vlada zaključkom od 11.01. 2018. godine zadužila Zaštitnika imovinsko pravnih odnosa Crne Gore da u saradnji sa Ministarstvom finansija, Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Sekretarijatom za razvojne projekte, Opštinom Ulcinj i HTP Ucinjska rivijera, a.d. Ulcinj, dodatno razmotri i definiše buduće aktivnosti u vezi sa ugorom o kupoprodaji hotela Galeb, kojima će se obezbijediti najviši stepen zaštite interesa države Crne Gore po pitanju predmetnog ugovora.

U cilju postupanja po zaključcima Zaštitnik imovinsko pravnih interesa, organizuje više sastanaka sa ciljem definisanja zajedničkih aktivnosti predstavnika svih pomenutih institucija. Pored toga Ministarstvo održivog razvoja i turizma je i po javnom pozivu za nabavku usluge kontrolora za praženje i realizaciju privatizacionih ugovora iz oblasti turizma 28.05. ove godine, zaključilo Ugovor o javnoj nabavci. Predmet javne nabavke je bilo kontrolor za šest privatizacionih ugovora, među kojima je Ugovor o kupoprodaji hotela Galeb. U narednom periodu očekujemo izvještaj kontrolora o čijem nalazu i preporukama ćete naravno biti informisani.

Što se tiče dijela pitanja koji se odnosi na lokalitet Suka, kao što znate u cilju realizacije investicije na lokaciji Suka, bivšeg hotela Jadrav 27. marta 2014. godine zaključen je Memorandum o saradnji između Ministarstva održivog razvoja i turizma, Opštine Ulcinj i Javnog preduzeća za upravljanje Morskim dobrom Crne Gore kojim je javno preduzeće preuzelo obavezu da učestvuje u finansiranju izgradnje stambenog objekta za potrebe zbrinjavanja 13 porodica sa lokacije bivšeg hotela Jadran u iznosu od 500.000 eura, dok je opština Ulcinj preuzela obavezu da bez naknade ustupi katastarsku parcelu 6202/1 površine 1.900 m², upisan u listu nepokretnosti 1037 KA Ulcinj, radi građenja objekta.

Memorandumom je definisano da nakon izgradnje objekat postaje vlasništvo Opštine Ulcinj, a ista se obavezala da će sprovesti postupak ustupanja izgrađenih stanova. Stambena zgrada na Pinješu izgrađena je po projektu, tri sprata su ukupno 16 stanova. Ovim brzim preduzetim aktivnostima Javno preduzeće Morsko dobro u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Sekretarijatom za razvojne projekte, obavijestilo je Vladu, na sjednici od 7. decembra prošle godine, informacijom o ugovoru o korišćenju Morskog dobra..... odnose na opštinu Ulcinj, a u vezi sa na stambenom objektu u cilju priključenja zgrade na elektro vodovodnu i kanalizacionu mrežu, aktivnostima na upisu prava svojine nad izgrađenim stambenim jedinicama, donošenje odluke o načinu ustupanja stambenih jedinica nakon čega bi se sproveo postupak uklanjanja objekta sa lokacije Suka, odnosno lokacije bivšeg hotela Jadran.

Nakon isteka roka za sprovođenje zaključaka Javno preduzeće Morsko dobro obratilo se Opštini Ulcinj 19.06. 2018. godine sa zahjevom za informaciju o realizaciji zaključaka Vlade. Međutim, odgovor do dana danas nismo dobili.

Takođe, u toku navedenog perioda preduzete su aktivnosti na usaglašavanju teksta Aneksa ugovora između Javnog preduzeća za upravljanje Morskim dobrom i kompanije Star Montenegro. S obzirom da na to da aneks nije potpisan Javnog preduzeća za upravljanje Morskim dobrom podnijelo je Privrednom sudu tužbu radi raskida ugovora, predaje u posjed i isplate neisplaćenih naknada za korišćenje Morskog dobra a čija vrijednost je cirka 100.000 eura. Privredni sud je 24.11. ... donio presudu kojom je odbacio tužbeni zahtjev kojim je traženo da se raskine ugovor o korišćenju Morskog dobra između tužioca Javnog preduzeća Morskog dobrom Budva i tuženog Star Montenegro Ulcinj, nakon čega je protiv navedene presude Javnog preduzeću za upravljanje Morskim dobrom, podnijelo žalbu Apelacionom sudu preko Privrednog suda.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 14:51:39)

Hvala ministre.

Potpredsjednik Nimanbegu, pravo na komentar.

GENCI NIMANBEGU (20.07.18 14:51:45)

Dragi ministre Raduloviću,

Vi stvarno se ovih 18 mjeseci pomučite za Opštinu Ulcinj, ali niste dovoljno, niste dovoljno. Evo zašto ću vam reći da niste dovoljno.

Prvo, malo pojašnjenje, pet miliona za kanalizaciju nije obezbijeđeno u ovih zadnjih 18 mjeseci, tako znači, potvrđujete nije. Potvrđujete, to je već više godina novac koji smo mi dobili od međunarodne zajednice za rješavanje tih problema i ja znam da je u Opštini Ulcinj dosta rađeno da bi se to omogućilo, neko je radio da se to onemogućilo i znate, ne želim za one ljude koji nisu ovdje govoriti ko je kočio, ko je doprinio. Ali, moja stranka tu može da ide svijetla obraza što se tiče ovih pet miliona.

A sada, u vašim odgovorima, ja ću vam reći da nisam zadovoljan odgovorima. Iz kojeg razloga? Ja zbilja ne mogu da prihvatim da dobijem ništa novo za lokaciju Suka, za bivši hotel Jadran, jer ste ovo što ste pročitali ovdje, sam imao i u ranijim odgovorima, apsolutno sve, redosljed je bio drugačiji. I ono što je prošli put kod mene izazvalo čuđenje je sljedeće: da Privredni sud 24.novembra 2017. godine presuđuje da poništava tužbeni zahtjev kojim Morsko dobro traži raskid ugovora, za nekoga ko 18, 19 godina drži šapu na lokalitetu i ne radi ništa.

I želim od vas hitnu reakciju na osnovu ovoga. Želim konkretnu informaciju što ćete raditi. Tu niste radili ništa zadnjih šest mjeseci, ili koliko ima od nove godine do sada.

Dok za hotel Galeb jedino novo što ste mi saopštili to je apsolutno novo za mene, možda sam kao

.... nekom političkom procesu čuo da je otvoren oglas za kontrolora i on je izabran koji će šest kupoprodajnih ugovora krenuti da brani interese države. Ali vas ja još jednom želim obavijestiti da je to nedovoljno. Evo već 18 mjeseci kasnimo sa tim, jer su zaključci Vlade da se raskinu ugovori da se vidi taj proces donijeti u decembru 2015. godine. Stoga vam želim reći da ću vas podržati u svim vašim aktivnostima da turizam u opštini Ulcinj vratite na prave staze. Ovo je nedovoljno. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 14:54:45)

Hvala vama, potpredsjedniče Nimanbegu.

Znači, sad smo definitivno završili sa pitanjima za ministra Radulovića. Ja mu se zahvaljujem.

Počinjemo sa pitanjima koja su upućena ministru zdravlja Kenanu Hrapoviću.

Prvo pitanje će postaviti poslanica Anka Vukićević, izvolite poslanice.

ANKA VUKIĆEVIĆ (20.07.18 14:55:05)

Za gospodina ministra zdravlja Kenana Hrapovića, imam sljedeće pitanje:

Kada de osobama sa invaliditetom biti omogućeno pravo na rehabilitaciju na svim nivoima zdravstvene zaštite uključujući i rehabilitaciju u kući osiguranog lica, kao i specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju koja im je zagantovana i Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Prema oba ova zakona osobe sa invaliditetom imaju pravo na fizikalnu terapiju u kućnim uslovima, fizikalnu terapiju u ambulanti i fizikalnu terapiju u Institutu Igalo i to sve besplatno. Međutim, u praksi to sve izgleda malo drugačije. Rehabilitacije u kućnim uslovima uopšte ne postoji, većina ambulanti je za osobe sa invaliditetom u potpunosti nepristupačna, a rehabilitacija, pravo na rehabilitaciju u Institutu Igalo obesmišljeno je Pravilnikom o indikacijama i načinu korišćenja medicinske rehabilitacije u zdravstvenim ustanovama koje obavljaju specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju.

Kako sve to izgleda u zvaničnim dokumentima navešću samo par primjera, da recimo u strategiji iz 2016-2020. stoji da su ambulante, da je u oblasti pristupačnosti javnih zdravstvenih ustanova urađena analiza koja je prezentovana na konferenciji Objekti u javnoj upotrebi na lokalnom nivou. Međutim, u informaciji o sprovođenju akcionog plana iz marta ove godine, navodite da je u pripremljivoj fazi Analiza o pristupačnosti zdravstvenih ustanova. Da li je ta analiza

urađena, ili je ona u pripremnoj fazi.

Dalje, u istoj informaciji iz marta 2018. stoji da je primjena pružanja usluga na primarnom nivou zdravstvene zaštite u potpunosti obezbijeđena te se tokom 2018. godine u ambulatama i domovima zdravlja otpočelo sa radom u pružanju fizioterapeutskih usluga što svakako podrazumijeva i pružanje usluga licima koja nijesu u mogućnosti da dođu do zdravstvene ustanove već se radi o kućnom liječenju i kućnoj njezi. Nije mi poznato da ovo bilo ko radi. Voljela bih da ga riješim, ako vi imate drugu informaciju onda bih voljela da dobijem odgovor koliko je fizio terapeustkih usluga pruženo u kućnim uslovima i na kraju, te usluge su trebale da se pružaju, mislim po pravilniku o normativima na primarnom nivou zdravstvene zaštiti još od 2012. godine. Međutim, to u praksi nije zaživjelo. Sami kao zdravstveni radnik znate koje su komplikacije, šta se sve dešava sa osobama sa invaliditetom ako izostane primjena fizikalne terapije, i mnogo više košta liječenje i upale pluća, rana i kontraktura zglobova, nego što bi koštale plate zdravstvenih radnika koje bi ovu rehabilitaciju sprovodile.

Strategijom prethodnom bilo je planirano osnivanje rehabilitacionih centara za punu rehabilitaciju i oporavak. Međutim, akcionim planom sad se odustaje od izrade elaborata jer imamo ugovor sa Igalom. Pa zar prije nijesmo znali da taj ugovor već imamo.

I s obzirom na juče koje sam pitanje postavila ministru finansija za ovih 60 miliona koje su izgubljene zbog grešaka funkcionera možda se i ovaj rehabilitacioni centar od tog novca mogao napraviti i iskoristiti na valjan način u interesu svih nas.

Kako, to ću u komentaru. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 14:59:04)

Hvala i vama.

Riječ ima ministar zdravlja Kenan Hrapović, izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 14:59:09)

Poštovani predsjedniče Brajoviću, poštovani poslanici, uvažena poslanice Vukićević,

Na postavljeno pitanje na osnovu člana 191 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore Ministarstvo zdravlja daje sljedeći odgovor:

Fond za zdravstveno osiguranje u okviru prava na zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju osiguranim licima u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Pravilnikom o indikacijama i načinu korišćenja medicinske rehabilitacije u zdravstvenim ustanovama koje obavljaju specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju.

Saglasno zakonskim ovlaštenjima Fond je donio navedeni pravilnik i listu za ostvarivanje prava na medicinsku rehabilitaciju koja sadrži medicinske indikacije, kao što su dijagnoza bolesti, stanja ili povreda, šifra po MKB 10. Dužinu trajanja medicinske rehabilitacije, rokove korišćenja i medicinsku dokumentaciju koja se podnosi uz zahtjev za odobravanje korišćenja medicinske rehabilitacije.

Po dijagnozama i stanjima utvrđenih listom za medicinsku rehabilitaciju, predlog za korišćenje rehabilitacije daju nadležni konzilijumi Kliničkog centra Crne Gore i to Kardio hirurškog konzilijuma koji čine: dva doktora specijalista kardiologa i jedan doktor specijalista kardiohirur za bolesti sistema krvotoka u skladu sa listom za medicinsku rehabilitaciju; Neurološko neurohirurškog konzilijuma koji čine: dva doktora specijalista neurologa i jedan doktor specijalista neurohirurg za bolesti i povrede nervnog sistema i za tumore u skladu sa listom za medicinsku rehabilitaciju; zatim ortopedsko-reumatološko-fizijatrijskog konzilijuma koji čine jedan doktor specijalista ortoped, jedan doktor specijalista fizikalne medicine i jedan doktor specijalista reumatolog za bolesti i povrede koštano mišićnog sistema i vezivnog tkiva i opekotine u skladu sa listom za medicinsku rehabilitaciju i konzilijum instituta za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore koji čine jedan doktor specijalista neurolog, jedan doktor specijalista pedijatar ili neonatolog i jedan doktor specijalista fizijatar za djecu do navršениh 15 godina života za bolesti, povrete i stanja u skladu sa listom za medicinsku rehabilitaciju.

Osigurana lica na osnovu uputnice Fonda ostvaruju korišćenje specijalizovane medicinske rehabilitacije u Institutu dr Simo Milošević u Igalu u propisanim dužinama trajanja. U vezi sa ostvarivanjem prava na medicinsku rehabilitaciju u domovima zdravlja u kućnim uslovima ukazujemo da su u okviru obima zdravstvenih usluga na primarnom nivou definisane usluge. Posjeta fizioterapeuta zbog sprovođenja fizikalne terapije kod nepokretnih ili teško pokretnih bolesnika, po nalogu izabranog doktora na udaljenosti do pet km. od doma zdravlja koja uključuje sprovođenje propisane terapije u stanu bolesnika. Zatim posjeta fizioterapeuta zbog sprovođenja fizikalne terapije kod nepokretnih ili teško pokretnih bolesnika po nalogu izabranog doktora na udaljenosti od pet do 15 km. od doma zdravlja, koja uključuje sprovođenje propisane terapije u stanu bolesnika i posjeta fizioterapeuta zbog sprovođenja fizikalne terapije kod nepokretnih ili teško pokretnih bolesnika po nalogu izabranog doktora na udaljenosti više od 15 km. od doma zdravlja koja uključuje takođe sprovođenje propisane terapije u stanu bolesnika. Prema evidenciji Fonda u prošloj godini domovi zdravlja su fakturisali 434 posjeta fizioterapeuta u kući pacijenata. Takođe, medicinska rehabilitacija se pruža u gotovo svim opštim bolnicama u Crnoj Gori u specijalnoj bolnici dr Vaso Ćuković u Risnu i u Kliničkom centru Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:03:22)

Hvala vam ministre Hrapoviću.

Izvolite, imate pravo na komentar poslanice Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (20.07.18 15:03:40)

Da li mi možete dati informaciju koji domovi zdravlja u Crnoj Gori pružaju usluge kućne fizikalne terapije i da li se pod adekvatnom zdravstvenom zaštitom ili fizikalnom terapijom može nazvati sljedeći ili da li je adekvatna fizikalna terapija na tercijalnom nivou u Institutu Igalu, ako osoba nakon moždanog udara ili cerebro vaskularnog ima pravo, makar tako se primjenjuje pravilnik po onome koje ja informacije imam, samo jedan put u roku od šest mjeseci nakon bolničkog liječenja.

Da li vi smatrate da je to adekvatna rehabilitacija? Šta se dešava sa tim ljudima kada se vrate iz Igalu, ne postoji, evo u Nikšiću ne postoji kućna fizikalna terapija, šta se dešava sa tim pacijentim?. Kako će oni platiti tu rehabilitaciju, od kog novca, ako je iznos lične invalidnine 63 eura, tuđe pomoći i njege 63 eura? Od toga čovjek ne može da preživi a ne da se liječi. I ako je rehabilitacija proces u kojem je i društvo i lokalne zajednice, institucije i stručnjaci imaju u obavezu da im pomognu da ostvare svoju ulogu koja je prihvatljiva i za njih i za društvo. Onda je jasno da iz svega ovoga mi ne činimo ono što bi trebali da učinimo, ne činimo im to da ostvare svoj život na pravi način i da budu aktivni članovi ove zajednice.

Molim vas, samo mi odgovor dajte - da li je nakon moždanog udara pacijentima omogućena samo jedna rehabilitacija u trajanju od 28 dana ili se pravilnik ne primjenjuje na valjan način. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:05:31)

Hvala vam.

Vi ste iskoristili imali ste još vremena ali iskoristili ste vaše vrijeme za komentar da postavite dopunsko pitanje.

Ministre, ako ćelite da odgovorite dopunsko pitanje imate svoje vrijeme a možete da odgovorite i u pisanoj formi. Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 15:05:46)

Hvala.

Svakako da dam odgovor. Dakle, saopštio sam podatke prema evidencijama Fonda za zdravstveno osiguranje koje smo dobili da je za prošlu godinu fakturisano 434 posjeta fizioterapeuta u kući pacijenata. Nemam trenutno podatke iz kojih su domova zdravlja, naravno da mogu da pribavim i da vam dostavim. Da li je dovoljno 28 dana za pacijente koje ste naveli u roku od pola godine da iskoriste svoje pravo na fizikalnu rehabilitaciju zaista ne mogu da dam taj odgovor jer struka kojom se bavim mi ne dozvoljava da se miješam u drugu struku, a to je medicina. Pretpostavljam i smatram da je to nedovoljno, ako ste vi kao medicinski radnik to saopštili ali svakako ono što je bitno da je pravilnikom tako regulisano i da se pravilnik striktno poštuje od strane konzilijuma koji upućuju pacijente. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:06:39)

Hvala vam.

Sada prelazimo na pitanje koje će postaviti poslanica Vera Bulatović. Izvolite.

VERA BULATOVIĆ (20.07.18 15:06:47)

Poštovani građani Crne Gore,

Moje poslaničko pitanje upućeno je ministru zdravlja, gospodinu Hrapoviću:

Sta. ste Vi, kao ministar zdravlja, zajedno sa zaposlenima u svom ministarstvu preduzeli da zaustavite masovnu migraciju obučenih i kvalifikovanih zdravstvenih stručnjaka?

Od 2014. godine više po nekim podacima više od 100 doktora medicine mahom supspecijalista napustilo je zdravstveni sistem Crne Gore, a po podacima strukovnog sindikata doktora medicine do kraja ove godine još četiri ljekara će napustiti Klinički centar Crne Gore.

Podaci MONSTAT-a za 2013. godinu glase ovako: na primarnom nivou rade 361 izabrani doktor, od čega 269 izabranih doktora za odrasle, 92 za djecu i 34 izabrana doktora za žene. U bolničkoj zdravstvenoj zaštiti koja obuhvata opšte bolnice, specijalne bolnice, klinički centar Crne Gore, radila su 724 ljekara. U Crnoj Gori trenutno radi 1647 doktora medicine. Broj ljekara u zemljama Evropske unije je 334 ljekara na 100.000 stanovnika, a u Crnoj Gori 217 ljekara na 100.000 stanovnika. I pored ovako velike razlike više od 100 ljekara, na 100.000 stanovnika, što bi značilo da crnogorskom zdravstvu nedostaje više od 700 ljekara, Ministarstvo i Vlada vode politiku samozavaravanja i tendencionog zavaravanja kolega i javnosti.

Ne znamo da cijenimo i čuvamo nešto što je vrijedno. Zdravlje nije sve, ali bez zdravlja je sve ništa. Nosilac posla u zdravstvenom sistemu je ljekar koji treba da pruži najviši nivo zdravstvenih usluga na svim nivoima, sistema uz odgovarajuću komunikaciju partnerski odnos i timski rad. Zadovoljan ljekar je preduslov za zadovoljnog pacijenta, a može li zadovoljan ljekar biti ovim svojim statusom u ovom društvu. Dobro edukovan ljekar je preduslov za dobar ishod liječenja. Broj zaposlenih i njihova kvalifikaciona struktura odražavaju kvalitativnu i kvantitativnu razvijenost zdravstvene djelatnosti. U prethodnim decenijama zapaža se disproporcionalan razvoj zdravstvenih kapaciteta i zapošljavanja.

U ovom nesigurnom i nesređenom sistemu urušava se lično i proporcionalno dostojanstvo ljekara, a na sve strane uzbune i zvone „... nekih klinika i načelnika pojedinih odjeljenja u kliničkom centru Crne Gore. Alarm se čuje tamo đe gori. Još nijesam čula da je neko od funkcionera DPS-a otišao iz Crne Gore da traži bolje uslove života. Uprkos pomaka na rang listi evropskog zdravstvenog potrošačkog indeksa, očigledno je da nam je zdravstvo u šok sobi. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:10:11)

Hvala vam, poslanice Bulatović.

Ministar zdravlja ima riječ. Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 15:10:17)

Zahvaljujem, predsjedniče,
Uvažena poslanice Bulatović,

U crnogorskom zdravstvenom sistemu trenutno radi 1.659 ljekara, što je za 311 više u odnosu na 2013. godinu kada je u njemu radilo 1.348 ljekara. To znači da je broj ljekara na 1.000 stanovnika od 2013. godine, sa 2,1 porastao na 2,6 na 1.000 stanovnika u 2018. godini.

Planom ljudskih resursa do 2022. godine koje je donijelo Ministarstvo zdravlja, predviđeno je da sa postojećih 2,6 ljekara ostvarimo rast na 3,2 ljekara na 1.000 što nas približava evropskom prosjeku koji iznosi 3,5 ljekara.

Dakle, nesporno je da Vlada Crne Gore vodi odgovornu kadrovsku politiku u odnosu na uočeni manjak rekara i da će kroz kontinuirano praćenje ljudskih resursa u sljedećih nekoliko godina biti ispunjeni standardi u pogledu kadra koji pred postavlja Evropska unija. Neuspjeli pokušaji uznemiravanja javnosti, senzacionalističkim vijestima da je odlivom ljekara ugroženo funkcionisanje zdravstvenog sistema je plod loše namjere a ne realnog stanja u crnogorskom zdravstvu. Analizom spiska ljekara koji se zloupotrebljava sa ciljem manipulacije, jasno je da on predstavlja kompilaciju različitih osnova po kojima su ljekari napustili javno zdravstvo odlazak u penziju, prelazak nekih ljekara na medicinski fakultet, rad nekih ljekara i prelazak u Agenciju za lijekove, ili pak u neku privatnu zdravstvenu ustanovu u Crnoj Gori od kojih je većina u mreži zdravstvenih ustanova, a samo jedan dio ljekara je otišao u inostranstvu.

Naglasićemo da se jedan broj ljekara vraća iz privatnog u javni zdravstveni sistem što nas sve zajedno ohrabruje. Jasno je i to da je po podacima iz regiona iz Crne Gore najmanji odliv ljekara u odnosu na njihov ukupan broj. I da dodam, veoma nas raduje činjenica da ljekari iz regiona često dolaze da rade u crnogorskom zdravstvenom sistemu.

Da bi se poboljšao status ljekara u crnogorskom zdravstvenom sistemu, neophodno je ispuniti nekoliko uslova. Ljekar treba da radi u prostoru i sa opremom koja ispunjava standarde koji omogućavaju ostvarivanje maksimalnih profesionalnih učinaka uz minimalnu mogućnost za ljekarsku grešku. S tim u vezi, zahvaljujući ulaganjima Vlade Crne Gore, veliki dio radnih prostora u domovima zdravlja, opštim bolnicama, a prije svega u Kliničkom centru Crne Gore dostigao je standarde savremenih zdravstvenih sistema. Ulaganjem u opremu se podiže nivo kvaliteta i bezbjednosti pružanja zdravstvenih usluga što je jedan od preduslova za uspješno, stručno djelovanje ljekara. Zadovoljan ljekar je onaj koji je ostvario pravo na kvalitetno stanovanje.

U cilju rješavanja stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu, Vlada Crne Gore je obezbijedila iznos od 1,8 miliona eura u naredne tri godine koji se izdvaja u Stambenu zadrugu zdravlja. Smatram da izuzetne doprinose u unapređenju zdravstvenog sistema treba nagraditi. U završnoj je fazi izrada pravilnika o nagrađivanju zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika i definisanje kriterijuma koji će prepoznati one koji daju naročit doprinos novih medicinskih tehnologija ili održavanju zavidnog nivoa kvaliteta pružanja zdravstvenih usluga našim građanima. Naravno, ono što interesuje sve zdravstvene radnike u Crnoj Gori jeste povećanje plata. Kao ministar smatram da ljekarima i ostalim zdravstvenim radnicima i saradnicima treba povećati plate. Sagledavajući budžet za zdravstvo u cjelini treba imati u vidu da naši pacijenti dobijaju najinovativniju terapiju, naši pacijenti se liječe u najboljim klinikama u regionu i Evropi, naši pacijenti se dijagnostifikuju i liječe na savremenim medicinskim aparatima, a to sve puno košta. Rješenje problema u crnogorskom zdravstvu je realno planiranje troškova. Kada finansijske prilike budu dozvoljavale da dobijemo onoliko novca koliko nam treba, tada ćemo biti u prilici i da povećamo plate zdravstvenim radnicima. U međuvremenu sagledavamo mogućnost unutrašnje preraspodjele sredstava kroz racionalizaciju poslovanja.

Svakako, moramo naglasiti činjenicu da je zdravstveni sistem u posljednje dvije godine kroz povećanje opredijeljenog budžeta dobio mnogo više, što znači da je Vlada Crne Gore prepoznala značaj ulaganja u zdravlje naših građana. Tako je 2017. godine za zdravstveni 197 miliona eura, što je 15 miliona eura više u odnosu na 2016. godinu, a za tekuću godinu skoro 206 miliona eura iznosi budžet ili 4,7% više nego godinu dana ranije.

Još jednom želim da naglasim da je, imajući u vidu sve što sam rekao, besmisleno stalno optuživanje prethodnih, sadašnjih i budućih ministara zdravlja za ostala dugovanja, u svijetlu činjenice da nikada nijesmo dobili onoliko novca koliko je bilo potrebno iako smo ove godine dobili više nego ikada, i narednih godina ćemo dobijati.

Na kraju, pri planiranju budžeta na nivou države treba izbaciti uobičajene izraze koji se često koriste - izdvajanje za zdravstvo, troškovi u zdravstvu, zaostala dugovanja, jer se na taj način stiče pogrešna percepcija da je zdravstvo potrošačka kategorija, ono to nije. Umjesto tih izraza treba uvesti izraze - ulaganje u zdravstvo, zato što je ulaganje u zdravstvo u stvari ulaganje u zdravog pojedinca koji je u stanju da stvara materijalnu vrijednost, zdravu porodicu i zdravo društvo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:16:30)

Hvala vam ministre.

Pravo na komentar ima poslanica Bulatović. Izvolite.

VERA BULATOVIĆ (20.07.18 15:16:35)

Gospodine ministre,

Da sam zlonamjerna nisam, jer da sam zlonamjerna ne bih vam rekla da su podaci MONSTAT-a za 2013., a podaci koje ste vi iznijeli nisu dostupni bili za mene, ali ipak morate priznati da 2,6 i 3,4 koliko je u Evropskoj uniji, još uvijek nedostaje u zdravstvenom sistemu broj ljekara.

Što se tiče, jedino se možemo slagati po sistemu ulaganja u zdravstvu. Sve drugo je u neku zlonamjernu, zloupotrebu mene kao poslanika i kao humanistu, kao ljekara.

Ja bih samo mogla da vam kažem da osnovni principi razvoja zdravstva u Crnoj Gori formulisani su Ustavom, Strategijom razvoja zdravstva Crne Gore, Master planom razvoja zdravstva Crne Gore, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o pravima pacijenata i mnogim drugim zakonima i podzakonskim aktima. Pa kad zdravstvo čuva ovo tako, kako je moguće da smo tu gdje jesmo. Školovanje zdravstvenog kadra nije usklađeno sa stvarnim potrebama društva, a nije obezbijeđeno ni plansko odobravanje specijalizacija i supspecijalizacija u skladu sa ljudskim resursima.

U Kliničkom centru angažovano je 197 ljekara iz inostranstva, a naši stručnjaci odlaze. Sve je bilo upućeno na ovo a vi ste iskritikovali žestoko.

Za sve godine nauke i struke treba da potisnu politički namještenici, zauzimajući svaki pedelj javnog zdravlja i kroz partijsko zapošljavanje ugovore i javne nabavke jačaju partijsku infrastrukturu i uvećavaju lično bogatstvo. Na masovni odliv mozgova poslaću poruku prvenstveno svojim kolegama i citiću Džulijana "Svaki put kad svjedočimo nepravdi i ne djelujemo treniramo svoj karakter da bude pasivan u svom ponašanju i na taj način s vremenom gubimo svaku sposobnost da branimo sebe i one koje volimo":

Što se tiče stanova baš bih voljela da vidim, da mi kažete kako ljekar sa 32 godine radnog staža koji nema mogućnost da podigne dugoročni kredit jer je zdravstveno, u lošem zdravstvenom stanju pa mu banka neće dozvoliti odobrenje kredita, može da dobije stan. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:19:41)

Hvala i vama na korektnosti držanju vremena. Uvijek možete završiti misao, naravno za to. Ne možete da odgovorite sad jer komentar je, nije bilo dopunsko pitanje.

Ministre, čekajte.

Samo da se ovako dogovorimo. Ovo je bio komentar bez dopunskog pitanja i sad nemate pravo.

Sad prelazimo na drugo pitanje poslanice Bulatović, izvolite.

VERA BULATOVIĆ (20.07.18 15:20:10)

Moje drugo pitanje upućeno je ministru zdravlja, glasi: U kojoj fazi realizacije je projekat razvoja i implementacije telemedicine u crnogorskom zdravstvu.

Predizbornu kampanju u Pljevljima, obilježilo je između ostalog i potpisivanje sporazuma 2. marta ove godine o donaciji za realizaciji projekta telemedicine. Sporazum su potpisali Ministarstvo zdravlja, Klinički centar Crne Gore, CANU uz pomoć Fonda za zdravstveno osiguranje. Ovim projektom obuhvaćena su još dva grada Bar i Berane. Planirano je da pilo projekat bude završen u roku od jedne godine. A gospodin Lučić, izvršni direktor kompanije M-tel, koji je tom prilikom donirao 900 hiljada eura, rekao je da očekuje da će prva faza projekta biti završena u roku od tri mjeseca. Prolazi skoro i četvrti mjesec pa me zanima dokle se stiglo u realizaciji projekta u gradu u kom, prema zvaničnim informacijama, trenutno nedostaje 34 ljekara.

Od projekta telemedicine zamišljenje su tri faze. U prvoj fazi doktor koji vrši dijagnostičke procedure u jednoj od ove tri bolnice, šalje nalaz, digitalno komunikacionom vezom. U drugoj fazi slijedi umrežavanje kliničkog centra Crne Gore sa bolnicama u regionu sa kojima Klinički centar ima potpisane sporazume o saradnji i čiji će konsultanti biti uključeni u liječenje naših pacijenata. Treća faza umrežavanja je sa bolnicama u svijetu, a veliki broj crnogorskih ljekara radi u prestižnim svjetskim centrima, kaže gospođa Kovačević, pa će nam oni vjerovatno zbog svoje nostalgije primijeniti najsavremenije doktrine.

Predizborna obećanja slušavamo već 30 godina, a u realnosti do sada nije zabilježen organizovaniji pokušaj razvoja telemedicine u Crnoj Gori. Sve aktivnosti su se svodile na individualne pokušaje prenosa digitalizovanih slika. Telemedicina pripada grupi progresivnih medicinskih oblasti, ona predstavlja fuziju savremenih medicinskih dostignuća, elektronskih informacija i komunikacionih tehnologija, a u cilju obezbjeđenja medicinske zaštite pri savladavanju barijere fizičke udaljenosti pacijenta i doktora.

Statistički podaci pokazuju da tržište telemedicine u svijetu približno raste 20% godišnje, a procjenjuje se da medicinsko znanje po svom obimu duplira se svakih pet godina.

Za realizaciju projekta telemedicine neophodni su i tehnički i ljudski resursi. U tehničke resurse spadaju telekomunikaciona infrastruktura, medicinska oprema koja podržava telemedicinski servis. Uz to ću samo reći da se, što se tiče ljudskih resursa stanje je takođe nezadovoljavajuće. Mali je broj medicinskog osoblja koji je upoznat sa mogućnostima telemedicine i implementacijom telemedicinskih kanala.

Oprostite na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:23:33)

Hvala vam.

Ministar Hrapović ima riječ. Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 15:23:39)

Uvažena poslanice Bulatović,

Strateškim dokumentima u oblasti zdravstva, kao jedan od prioriteta predviđeno je uvođenje telemedicinskih servisa u pokrivanju djelatnosti u zdravstvu kao štoje kardiologija, radiologija, hitna medicinska pomoć, patologija i drugo.

Sa ciljem povećanja dostupnosti i unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite a sve u skladu sa relevantnim dokumentima Evropske komisije. Servisi telemedicine bi imali poseban značaj u pojedinim djelovima Crne Gore, dje je ograničeno brzo i efikasno pružanje zdravstvenih usluga zbog nedostatka kadra, nedostatka opreme, konfiguracije terena, elementarnih nepogoda i slično.

S tim u vezi Vlada Crne Gore je na sjednici od 28.juna 2028.godine, usvojila strategiju. Dakle, strateški pristup, strategiju razvoja integralnog zdravstvenog informacionog sistema i

elektronskog zdravlja koje predstavlja sveobuhvatni sistemski odgovor Vlade Crne Gore na pitanje daljeg razvoja i unapređenja integralnog zdravstvenog informacionog sistema i elektronskog zdravlja u Crnoj Gori.

Neke od prioritarnih aktivnosti koje su prepoznate navedenim dokumentom tiču se upravo telemedicine, odnosno upotrebe telekomunikacionih informatičkih tehnologija u pružanju zdravstvene zaštite na daljinu i razmjenu medicinskih informacija u pojedinim oblastima.

Kao što sam rekao kardiologija, radiologija, hitna medicinska pomoć, elektronsko učenje itd. Ali, ipak sa realizacijom aktivnosti iz oblasti telemedicine u Crnoj Gori započelo se još u martu mjesecu tekuće godine kada su Klinički centar Crne Gore i kompanija Mtel potpisali u vrijednosti 900.000 eura koji ima za cilj pozicioniranje crnogorskog zdravstvenog sistema na potpuno novim temeljima kroz poboljšanje zdravstvenih usluga za građane Crne Gore.

Donaciju kroz Pilot projekat sprovode Ministarstvo zdravlja, Klinički centar Crne Gore i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti uz podršku Fonda za zdravstveno osiguranje.

U toku je realizacija prve faze koja obuhvata spajanje Kliničkog centra sa opštim bolnicama u Beranama, Baru i Pljevljima. Naime, u sva četiri centra biće obezbijeđeni posebni prostori i savremeni uslovi za rad i mogućnost da ljekari dijagnostičke nalaze koji su urađeni u regionalnim centrima kao što su ultra zvuk ili skelner odmah pošalju u jedinstvenu bazu uz poštovanje svih zdravstvenih normi u razmjeni ličnih podataka pacijenata.

Sa tim u vezi, završena je izgradnja kašem završena je izgradnja centralnog telemedicinskog sistema u Kliničkom centru Crne Gore, na koji su već povezane opšte bolnice Pljevlja, Berane i Bar i stvoreni su osnovni infrastrukturni uslovi za razvoj telemedicinskih servisa. Za faks sistem tj. centralni sistem za arhiviranje medicinskih nalaza, odnosno slika po ... standardu i ris sistemu to je radiološki informacioni sistem, već je izgrađena odgovarajuća infrastruktura unutar Kliničkog centra, kao i infrastruktura u opštim bolnicama Pljevlja, Berane i Bar.

Prvo, uspostavljanje telelink konferencije uspješno je realizovano 22.maja o.g. između kabineta za telemedicinu u opštoj bolnici Pljevlja i Kliničkog centra Crne Gore, a od 15.juna konferencija na daljinu. Tele pres konferencija kao i prezentacija prethodno skelniranih dokumenata između Kliničkog centra Crne Gore i pomenute tri bolnice je potpuno u funkciji.

Dalje, radiološka mreža sa skrining karcinoma dojke je uspostavljena za centralnu regiju Crne Gore, a očekuje se proširenje za sjever i jug Crne Gore. Ovaj sistem će imati sopstveno telemedicinsko rješenje za povezivanje sa univerzitetskim Kliničkim centrom Ljubljana, radi verifikacije opisa snimaka. Sada se šalju snimci preko CD na verifikaciju i opis, a ovim našim novim modelom će telelink uspostaviti vezu i automatski dobijati povratne odgovore iz Kliničkog centra Ljubljana.

U drugoj fazi projekta planirano je umrežavanje Kliničkog centra sa bolnicama u regionu, sa kojim Klinički centar ima potpisane sporazume o saradnji i čiji konsultanti će takođe neposredno biti uključeni u liječenje naših pacijenata.

Treća faza podrazumijeva umrežavanje sa bolnicama u svijetu. Budući da veliki broj crnogorskih ljekara radi u prestižnim svjetskim medicinskim centrima i ovo će biti prilika da se razmijeni mišljenje i sa njima i sa njihovim kolegama i primjene najsavremenije doktrine u liječenju crnogorskih građana.

Takođe, u okviru PA programa Crna Gora 2014-2020. u toku je realizacija dvogodišnjeg projekta, mreža njege za pacijente sa epilepsijom otpornom na lijekove i pacijente u kasnoj fazi parkinsonove bolesti. Na kojem je Ministarstvo zdravlja partner sa federalnim Ministarstvom zdravlja Bosne i Hercegovine i Hrvatskim zavodom za telemedicinu.

Bolnice u Crnoj Gori koje su uključene u navedeni projekat su Klinički centar Crne Gore i opšta bolnica Bar. Cilj projekta je poboljšanje kvaliteta i dostupnost zdravstvenih usluga za pacijente sa epilepsijom i uznapredovanom fazom parkinsonove bolesti. U okviru projekta planirano je uspostavljanje mrežnih referentnih centara i bolnica povezanih modernim AST tehnologijama što će omogućiti audiovizuelnu komunikaciju, razmjenu medicinskih podataka. Drugo, mišljenja, konsultacija i druge medicinske usluge.

e.

Kašem kada pacijenti odgovarajući tretman mogu da dobiju samo u pojedinim zdravstvenim centrima kao što su sepcijalizovani u slučaju liječenja epilepsije, a to su centri u

Hrvatskoj, to je Klinička bolnica Dubrava u Zagrebu i Klinički centar u Rijeci primjena telemedicine doprinijet će poboljšanju kvaliteta pružanja zdravstvenih usluga.

Samim tim, i značaj i vrijednost ovog projekta su očigledni, jer se ogledaju u povećanoj komunikaciji, saradnji i kordinaciji između referentnih centara i bolnica u regionu, a sve za dobrobit pacijenata koji jeste centar svakog zdravstvenog sistema.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:30:23)

Hvala vama.

Pravo na komentar ima poslanica Bulatović, izvolite.

VERA BULATOVIĆ (20.07.18 15:30:28)

Hvala, gospodine Krapoviću.

Reći ću samo da istorijski razvoj telemedicine počinje još od 1906.godine, kada je prvi put HG prenesen telefonskim putem u Ajn Hovenu. Oktobra 2004.godine postao je Pilot projekat Ministarstva zdravlja čiji je cilj bio povezivanje koronarnih jedinica, gradovima Bar i Berane. Nadam se da sve ovo što ste sad ispričali neće proći kao 2004.godina.

Što se tiče potpisivanja ugovora sa Euro netom u okviru projekta planirano je uspostavljanje mrežnih referentnih centara i bolnica povezanih modernih AST tehnologijom. Projektom je predviđeno opremanje bolnica modernim HG-om urađenim sa video nadzorom, računarskom opremom, izrada aplikacije i uspostavljanje video konferencijskog sistema. Za sada je liječenje to ste rekli, a od opreme je potreban EG aparat sa softverom za EG analizu neurološke stanice i servisni sistem. Edukacija i doedukacija kadra doktora i medicinskog osoblja. Koliko košta telemedicinska oprema, a koliko košta održavanje i koliko ljekara u vrijeme kad nemamo dovoljno ljekara treba obučiti za sve ovo pomenuli ste da nemamo dovoljno ljekara treba obučiti za sve ovo.

Pomenuli ste Euro net, a pomenuli ste i naučno-istraživački grant vrijedan 315.000 evra za realizaciju projekta Telemont HG koji su potpisali ministarka nauke Sonja Vlahović, direktor Kliničkog centra dr Ranko Lazović, rukovodilac projekta Telemont HG dr Vesna Miranović.

Projekat je potpisan 28.05.2015.godine i ne znam da je Telemont HG ikad zaživio. Što se tiče referenci na nivou Republike telekomunikacioni resursi su značajno razvijeni, teritorijalna pokrivenost mobilnim operaterima u naseljenim površinama ide i do 98%. To je jedino što imamo.

Problem za tehničku podršku telemedicinskog servisa pretežno je na lokalnom nivou u vidu ne postojanja umrežene medicinske opreme ili opreme koja podržava telemedicinsku konekciju.

Pošto nemam dovoljno vremena ipak moram da vam kažem da u internoj ambulanti u Nikšiću imamo HG aparat, aparat za pritisak i slušalice to je sve od savremene medicinske opreme koju imamo.

Slažem se sa vašim ulaganjem u zdravstvo nijesam zlonamjerna želim oporavak ovog zdravstva. Jer, sam medicinu iz ljubavi upisala i kad sam završila medicinu, mislila sam da niko neće umrijeti koga ću ja pregledati.

Prema tome, moj entuzijazam želim da prenesem na mlade kolege koji će ostati u Crnoj Gori, nemojte dozvoliti da medicinski fakultet u Podgorici upisuje samo pola svog predviđenog kapaciteta.

Hvala, oprostite na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:34:02)

Ništa za taj entuzijazam koji ste pokazali u pitanju imate svakako prostora za prekoračenje. Sada će pitanje postaviti poslanica Marina Jočić, izvolite.

MARINA JOČIĆ (20.07.18 15:34:15)

Poštovani građani.

Postavila sam pitanje ministru zdravlja Kenanu Hrapoviću, koje glasi.

Kada će biti nabavljena dva digitalna mamografa koja su obećana prilikom usvajanja budžeta za ovu godinu i kada će biti stavljeni u funkciju nadograđeni spratovi na domovima zdravlja Nova varoš i Pobrežje?

Prvestveno me zanima ovaj prvi dio mog pitanja, zato što se radi o jednoj mučnoj i morbidnoj statistici u Crnoj Gori. Ja ću pokušati da dio toga saopštim.

Prema podacima koji su meni bili dostupni godišnje, odnosno u zadnjoj godini je bilo 2.925 novo oboljelih od raka u prošloj godini. Dakle, 300 ljudi godišnje umre od raka, žene najviše obolijevaju od raka dojki, 300 žena godišnje oboli od raka dojke, a 80 ih umre.

Zbog toga je i moje pitanje silno sam se obradovala kada sam čula to obećanje o nabavci dva digitalna mamografa. Moram građanima da objasnim takođe prema mojim informacijama, jer ja nijesam ljekar kao ni vi ministre da obični mamograf otkrivaju bolest u nekoj kasnijoj fazi i pri tome imaju negativno dejstvo sporadično na pacijenta za razliku od digitalnog mamografa koji rak otkriva na ćelijskom nivou i koji nema tavke zdravstvene reperkusije na zdravlje sporedne.

Moram reći da je bila korisnica snimanja na digitalnom mamografu u Podgoričkom centru zdravstvenom centru i ovom prilikom moram od sveg srca da pohvalim to osoblje tamo, koje pruža nadu da može zdravstveni sisem da funkcioniše baš tako kako funkcioniše u Kliničkom centru na tom odjeljenju.

Međutim, šta je problem zašto mi nemamo mamografe. Ja sam takođe tražila podatak i dobila sam ga iz zdravstvenog sistema, da liječenje po protokolu samo u bolnici. Za jednog oboljelog od karcinoma košta između 40.000 i 80.000 eura. Što ponovo govori o jednom opštem mjestu koje se stalno pominje, kad se govori o zdravstvu o potrebi preventive. Ako uzmem najmanju cifru do 40.000 košta liječenje jednog pacijenta, a da 300 žena godišnje oboli od raka dojke, dolazimo do cifre da 12 miliona eura košta Crnu Goru liječenje samo tih pacijenata.

Molim vas recite mi koliko košta jedan mamograf i da vidimo sa koliko novca bi mogli da spasimo zdravlje žena. Jer, je potpuno poznato i realna činjenica da se u prvim fazama bolesti kada su na ćelijskom nivou one vrlo lako liječe i gotovo sto posto se liječi.

Hvala vam lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:37:29)

Hvala vama, poslanice Jočić.

Ministar Hrapović, izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 15:37:35)

Uvažena poslanice Jočić, u pravu ste kada su karcinomi u pitanju o broju obolijevanja i troškovima za njihovo liječenje naših pacijenata. Ono što je Vlada Crne Gore kroz realizaciju politike u zdravstvu i Ministarstvu realizujući program Vlade kada je zdravstvo u pitanju prepoznalo kao jednim od prioriteta, to su skrining programi. Skrining programi za rano otkrivanje karcinoma, kako dojke, grlića materice i kolarektuma ili debelog crijeva i to je naš prioritet. Radimo i radili smo i radit ćemo paralelno u tri pravca, da vas obavijestim, da smo kada je karcinom grlića materice u pitanju od februara mjeseca o.g. proširili skrining program na sve domove zdravlja u Crnoj Gori. Ranije je to bio slučaj samo u Podgorici, Danilovgradu i na Cetinju.

Tako da smo izvršili edukaciju naših ljekara koji su potpuno edukovani za rad sa aparatima koje smo nabavili za svaki dom zdravlja i da vas obavijestim da to ide svojim tokom onako kako smo planirali. Prije nego što pređem na dalje skrininge, samo da uputim molbu svim građankama Crne Gore, da se redovno odazivaju na pozive njihovih ljekara, da izvrše svoje programe pregleda na koje ih pozivaju.

Ono što moram da istaknem da smo svi nezadovoljni, da nije baš dobar odaziv naših

građanki na pozive naših ljekara da dođu na redovne skrining programe. Koristim priliku da ih još jednom zamolim i da pozovem da budu malo odgovornije prema svom zdravlju.

Takođe od unazad nekoliko godina s uspjehom se sprovodi skrining debelog crijeva, a kada je u pitanju karcinom dojke da vam sad dam sljedeći odgovor.

U cilju unapređenja realizacije programa skrininga karcinoma dojke u Crnoj Gori planirana je nabavka digitalnih mamografa u 2018.godini, da vas obavijestim da smo na vrijeme planirali u 2017.godini. Tako da smo obezbijeli sredstva kroz budžet za ovu godinu u iznosu od milion eura, kolika će cijena mamografa vidjet ćemo na tenderskoj proceduri. Plan nam je da nabavimo jedan za sjeverni, a jedan za južni dio još dodatno Crne Gore u odnosu na ovaj postojeći koji imamo u Kliničkom centru.

Program skrining karcinoma dojke se radi u Podgorici, Danilovgradu, Cetinju i Kolašinu. Tokom sprovođenja programa od ukupnog broja pozvanih žena odazvalo se njih 95%, kada je u pitanju skrining za karcinom grlića materice od ukupnog broja pozvanih odazvalo se skoro 60% žena. To je ono što sam rekao da smo nezadovoljni odzivom naših dama.

Ovdje želim da naglasim da se suočavamo sa nepreciznim tj. netačnim informacijama kada su u pitanju kontakti osoba koje se pozivaju u okviru skrining programa i u procesu smo iznalaženja rješenja kako bi svi kontakti bili ažurirani da bi došli do naših građanki.

Krajem juna mjeseca tekuće godine, organizovana je jednodnevna posjeta predstavnika Ministarstva zdravlja i Kliničkog centra Crne Gore Onkološkom institutu u Ljubljani, sa ciljem da se u neposrednoj komunikaciji sa stručnjacima iz pomenute institucije dođe do informacija neophodnih za uspješnu realizaciju procedure nabavke pomenutih uređaja i unapređenja funkcionisanja cjelokupnog programa skrininga u Crnoj Gori. U toku su aktivnosti na izradi tehničkih karakteristika, odnosno specifikacija digitalnih mamografa koji će biti nabavljeni od strane Kliničkog centra Crne Gore.

Raspisivanje otvorenog postupka javne nabavke planirano je do kraja trećeg kvartala ove godine. Privođene namjeni novoizgrađenih djelova objekta Dom zdravlja Nova varoš i Dom zdravlja Stara varoš u Podgorici, to se odnosi na drugi dio vašeg pitanja, realizuju se od strane direkcije javnih radova iz sredstava kapitalnog budžeta Crne Gore. Na postojećim objektima doma zdravlja Nova varoš i Doma zdravlja Stara varoš, površine u osnovi 807 m², odnosno 794 m², nadograđen je sprat. Površina nadograđenog dijla iznosi 807 m², odnosno 798 m², na drugom objektu.

Trenutno je na objektima u funkciji samo prizemlje nadograđeni sprat na oba objekta je izgrađen, spolja finalano završen, ali unutrašnjost sprata je u bazi grubih građevinskih radova, bez instalacija i lifta.

Kako smo informisani od strane direkcije javnih radova, adaptacija, nadograđenih spratova u pomenutim, zdravstvenim objektima je u finalnoj faze izrade, neophodne projektne dokumentacije. Te s toga u ovom trenutku ne možemo dati preciznu informaciju kada će biti isti stavljeni u funkciju.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:42:39)

Hvala vam.

Pravo na komentar poslanica Jočić, izvolite.

MARINA JOČIĆ (20.07.18 15:42:44)

Ministre Hrapoviću, Vi kao i svi ostali ministri dajte nam jednu lijepu sliku o svom resoru za koju građani znaju iz svog iskustva da nije tako.

Počet ću od samog kraja vašeg obrazloženja i odgovora.

Ovi domovi zdravlja gotovo pet godina stoje i ljudi čekaju redove da je to neizdrživo i besmisleno jednostavno ne mogu da dobiju adekvatnu zdravstvenu pomoć. Znači, trebalo se malo žuriti, baš kao i sa mamografima.

Ja ne mogu da shvatim, da se Ministarstvo zdravlja ne žuri kada je u pitanju ovakva statistika, ovakva dinamika oboljevanja, da vi čekate da raspišete tender treći kvartal pa do četvrtog ako se nabavi, pa dok se montira, pa dok se nađe kadar, pa će proći još makar godina. Za to vrijeme novih 300 žena će oboljeti od raka. Ko snosi tu odgovornost, a možda su mogle da se izliječe, možda im je rak mogao biti otkriven u martu, u aprilu, u maju i one do kraja godine da budu zdrave žene. Jer nije pitanje samo žena...

...pitanje raka uopšte raka kod žena nego uopšte, to je pitanje porodice, to je pitanje društva, cijelo društvo gubi u tome tako da ne odobravam takvu sporost u nabavci tih mamografa koje žene čekaju. Vi govorite o skriningu, skrining za rak dojke, ne mogu da obave sve žene, ima žena koje se nalaze u kritičnim, koje imaju takvu dijagnozu ili takvu porodičnu amnezu da bi morali redovno na svakih mjesec, na svaka dva mjeseca da prate svoje stanje. Takve žene bez velikog truda i raznih peripetija ne mogu da dođu na redovan pregled i da prate svoje zdravstveno stanje.

Što se tiče, skrininga za ginekološke bolesti rak grlića materice. Imam jedan predlog koji nije bog zna inovativan ali se pokazalo u praksi kao dobar. Mislim da bi trebalo da razmišljate o mobilnim ambulantomama, jer ima mnogo žena koje su na selu, koje ne mogu da odvoje vrijeme jednostavno da odu kod ljekara i da brinu u svome zdravlju. Ima žena koje rade po 10 i 12 sati kroz grad, jednostavno oni nemaju vremena da čekaju. U ambulanti u Bloku V čeka se po nekoliko sati pregled, jer nekad imate skrining, nekad morate sačekati žene znaju o čemu pričam, ali definitivno po nekoliko sati se čeka. Nemaju svi domovi zdravlja aparate o kojima ste govorili za rak grlića materice, kada se nešto sumnjivo pokaže upravo u tom ja znam za taj dom zdravlja jer je to moj dom zdravlja gdje šalje se u bolnicu da se dodatne analize rade.

Znači, stvarno sve pohvale za ovo što ste krenuli ne mogu stalno da kritikujem. Naravno ima dobrih stvari, što ste krenuli sa skriningom debelog crijeva, grlića materice i raka dojke. Ali to mora da bude, to mora na drugačiji način da bude organizovano, da bude svima dostupno.

Imam jedno dopunsko pitanje za vas.

Ja kao poslanik prije svega kao građanin i kao građanka i kao osiguranica našeg zdravstvenog sistema ne mogu da dođem do podatka kako mogu da uzmem donarsku karticu.

Moja izabrana ljekarka mi je rekla da oni to ne izdaju nego to izdaje ljekarska komora. Obratila sam se ljekarskoj komori i poslije izvjesnog vremena dobila sam dvije informacije. Dobila sam informaciju ljekarska komora, kod koga da idem, osim kod vas. Ja ne znam ne samo ja jer mislim da bi se na taj način veoma podigao kvalitet zdravstva u Crnoj Gori, kad bismo mogli da uradimo nešto po tom pitanju da sa ljudi umrlih uzimamo organe da se presađuju da se nekome spasi život. Tako da bih vas zamolila za taj odgovor, jer mislim da to samo mene ne interesuje, nego ima mnogo drugih ljudi koji bi to uradili ali ne znaju koji je to put.

Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:47:12)

Hvala vama, poslanice Jočić.

Imate mogućnost da odgovorite na dopunsko pitanje. Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 15:47:18)

Hvala vam na postavljenom pitanju.

Ono što je veliki problem kod nas u Crnoj Gori i zemljama regiona to je donorstvo za transplatacione programe, za transplataciju bubrega, jetre, srca, pluća itd. itd.

Kao što znate donorska kartica je bila uvedena u Crnoj Gori, međutim zakonom je definisana predpostavljena saglasnost. Problem sa kojim se mi suočavamo u Crnoj Gori jeste da smo imali nekoliko slučajeva saglasnosti pacijenta da donira svoje organe nakon kliničke smrti. Međutim, problem je nastao onda kada je porodica tih pacijenata odustala od tog donorstva. Tako da mi od septembra mjeseca krećemo u jednu intenzivnu kampanju na više nivoa da ažuriramo odnosno probudimo svijest naših građana o donorstvu, kako bi to donorstvo zaživjelo i sa živih donora i sa kadaveričnih odnosno mrtvih donora uslovno rečeno mrtvih u kliničkoj smrti.

Mislimo da jedino na taj način možemo odgovorimo ovom problemu za nas. Imamo oko 70-tak pacijenata koji čeka na transplataciju raznih organa. Mi smo članica euro transplata Crna Gora preko Republike Hrvatske. Međutim, ono što nas ohrabruje da smo dobili već zahtjev iz Holandije kao zemlje centrale eurotransplata gdje se nalaze ti centralizovani računari preko kojih ide komunikacija za donorstvo da direktno potpišemo sporazum, odnosno memorandum o saradnji sa njima i mi ćemo to u narednim danima da uradimo što nas ohrabruje da je i neko sa strane prepoznao Crnu Goru kao zemlju koja je odgovorna kada je to u pitanju i prepoznala zemlju koja hoće da odgovori tom zadatku.

Moja molba i građanima da ozbiljno prihvatimo ovaj izazov za nas kada su donorstva u pitanju i da se svi uključimo u doniranje tih organa. Dakle, donorstvo je kašem predspotavljena kategorija problem je još uvijek ako mogu tako da kašem da me pogrešno ne shvate građani Crne Gore u nekom našem tradicionalizmu, ali evo ja prvi sam spreman da doniram sve svoje organe ako su u funkciji da bih nekome spasao život kada to bude trebalo.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:49:53)

Hvala i vama.

Sada nemate pravo, ali mislim da ste pokrenuli jednu interesantnu i dragocjenu temu po građane Crne Gore i da tako kašem pohvaljujem taj izbor teme pitanja.

Sada ima pravo na postavljanje pitanja poslanica Branka Bošnjak, izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (20.07.18 15:50:11)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Ministre koliko je u vašem mandatu nabavljeno kapitalne opreme tj. uređaja za zdravstveni sistem u Crnoj Gori, a čija je nabavka finansirana iz državnog budžeta koliko one iz donacija. Molim vas da mi taksativno nabrojite naziv uređaja, proizvodnu marku uređaja, vrijednost procijenjenu uređaja i za koju zdravstvenu ustanovu je nabavljen, odnosno kojoj zdravstvenoj ustanovi je doniran taj uređaj.

Daću obrazloženje ovog pitanja u Budžetu za 2017.godinu, predviđeno je tim kapitalnim budžetom za unapređenje zdravstvenog sistema, odnosno za nabavku uređaja koliko ja imam informaciju 1,8 miliona eura. Međutim, nijesmo stekli utisak da se ta oprema nabavila, odnosno da su se iskoristila sredstva za nabavku opreme. Znamo situaciju da tenderi koji se raspisuju, a primjer ću dati za nabavku nove angio sale za potrebe hiruških intervencija za kardiovaskularne bolesti u Podgorici recimo pošto prilikom raspisivanja tendera vi morate da date vrijednost i nažalost u Crnoj Gori čime se ja nikako ne slažem, da uvijek skoro, da uvijek onaj najjeftiniji uređaj u stvari dobijaju na tenderu što mislim da nije dobro iz tog razloga sam tražila da mi date ove marke pojedinih uređaja. Sad kašem na ovom tenderu vaša procjena je bila da to klošta 595.000 eura sa PDV-om. Kada su otvorene ponude prosto ste mašili za pola miliona, što je nedopustivo. Znači, jedna ponuda vam je bila od 1.048.000 eura sa PDV-om a druga ponuda od 1.027.000 eura sa PDV-om koju je zastupao čuveni Glosari.

U tom slučaju kako dolazi do toga da vi za pola miliona ne možete da procijenite ne realizuju se vaši tenderi. Druga stvar je što čujemo pred svaku izbornu kampanju, odnosno tokom izborne kampanje, obećanja razno razna, razno raznih ultrazvuk, skelner, sve opštim bolnicama u raznim gradovima nedavno je bilo u Nikšiću, znam da ste obećavali i na kraju nešto postane neko zatišje i nemamo informaciju da li se nabavilo, šta se uradilo, ono što je javna tajna da je najveća korupcija u javnim nabavkama što se tiče i ljekova i medicinske opreme, ima dosta posla za tužioca, ali ne ovoga našeg koji se bavi Demokratskim frontom, a ne tamo gdje treba da se bavi, ali doći će vrijeme i za to.

Evo očekujem vaš odgovor da vidim kako su se iskoristila sredstva i da li i koliko je obogaćen zdravstveni sistem u Crnoj Gori sa novom opremom.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:53:32)

Hvala vam.
Ministar Hrapović, izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 15:53:36)

Uvažena poslanice Bošnjak.

Pa evo prije mog odgovora pošto ste pomenuli percepciju ili moguću korupciju ja vas pozivam da sve što imate, u koliko imate neke dokaze, da odmah obavijestite nadležne državne organe kada je zdravstveni sistem u pitanju. Pomogli bi i meni i cijelom crnogorskom zdravstvenom sistemu ako imate takve dokaze.

U skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2017.godinu definisano je zaduženje za potrebe javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori za kupovinu jednog i druge medicinske opreme u iznosu od 11,8 miliona eura koje će se realizovati kroz kreditni ili lizing aranžman u trajanju od najmanje pet godina. Ovo sam citirao iz Zakona o budžetu. Na osnovu analiza u sistemu zdravstvene zaštite, zdravstvenog stanja stanovništva, analiza finansiranja postojećeg zdravstvenog sistema kao i usvojenih planskih i strateških dokumenata i prepoznatih slabosti u sistemu Ministarstvo zdravlja je politiku djelovanja usmjerilo u pravcu unapređenja efikasnosti i kvaliteta sistema zdravstva. Jedna od prioritetnijih aktivnosti na tom putu je jačanje kadrovskih kapaciteta te unapređenje tehnološke i komunikacione infrastrukture na svim nivoima zdravstvene zaštite, sa posebnim akcentom na domove zdravlja i opšte bolnice, kako bi se obezbijedilo liječenje pacijenata u njihovim mjestima boravka uz istovremeno povećanje komfora, odnosno smanjenje broja upućivanja pacijenata u Klinički Centar Crne Gore čime bi se postigla bolja efikasnost cijelog sistema. S tim u vezi Ministarstvo zdravlja je definisalo strateške oblasti djelovanja gdje su prepoznata uska grla u u sistemu kao što su kardiologija, radiologija, gastroenterologija, oftamologija i hirurgija te u saradnji sa svim javnim zdravstvenim ustanovama definisalo prioritete u nabavci medicinske opreme i utvrdilo plan potreba za istom.

Kako u proteklih deset godina nije bilo veće nabavke kapitalne medicinske opreme potrebe cjelokupnog zdravstvenog sistema u ovom dijelu su velike, posebno imajući u vidu aktivnosti koje sprovodi Ministarstvo zdravlja u cilju rasterećenja Kliničkog centra kroz kadrovsko i tehnološko jačanje opštih i specijalnih bolnica. S tim u vezi nastojali smo da ulaganje u jačanje kapaciteta zdravstvenog sistema bude zstupljeno u svim javnim zdravstvenim ustanovama u Crnoj Gori uvažavajući potrebe istih a sve u cilju postizanja pune efikasnosti i održivosti zdravstvenog sistema.

Od ukupnih sredstava koje je država opredijelila za nabavku medicinske opreme za potrebe zdravstvenih ustanova do 30. juna ove godine, želim da vas obradujem, realizovano je 76%, odnosno nabavljena je medicinska oprema ukupne ugovorene vrijednosti skoro devet miliona eura. Klinički centar Crne Gore je ugovorio nabavku medicinske opreme u vrijednosti od 6,64 miliona eura i to: linearni akcelerator, tj. aparat za zračenje za pacijente sa malignim bolestima, magnetnu rezonancu 3 Tesla visoke rezolucije, angiografski aparat koji se koristi za dijagnostiku suženja na krvnim sudovima srca, zatim gama kameru koja se koristi za procjenu izgleda i funkcije svih organa u čovječijem tijelu, ultrazvuk za perinatologiju to je za rano otkrivanje bolesti ploda, zatim opremu za dijagnostiku i terapiju u oblasti oftamologije, ultrazvuk za ginekološko akušersku kliniku - to je ultrazvuk posljednje generacije visoke klase i takođe opremu za kardiologiju. U toku su otvoreni postupci nabavke za aparat za anesteziju za djecu koji se može unijeti u magnetno polje prilikom snimanja magnetnom rezonancom, što je izuzetno veliki komfor za naše najmlađe, procijenjene vrijednosti 106 hiljada eura. Da vas obavijestim da je otvaranje ponuda planirano za 25. jul ove godine, znači za nekoliko dana. Zatim, ultrazvučnog aspiratora za neurohirurgiju, to je visokotehnološka oprema za potrebe neurohirurških operacija procijenjene vrijednosti 120 hiljada eura. Otvaranje ovih ponuda je za 27.07. odnosno isto za nekoliko dana. Zatim, video laparoskopski stub za ginekologiju za hirurgiju u ginekologiji procijenjene vrijednosti

126 hiljada eura, otvaranje ovih ponuda je planirano za 02. avgust ove godine. Sve u ..(prekid) .. o javnim nabavkama.

Fond za dravstveno osiguranje kao druga jedinica koja nabavlja opremu za potrebe svih . je ugovorio nabavku medicinske opreme u vrijednosti od 2,2 miliona eura i to: četiri skenera za opšte bolnice Nikšić, Berane, Risan i Bijelo Polje. Dakle, da vas obradujem da je i ta procedura završena. zatim, aparate za anestezijsku opremu, aparate za ultrazvuk oka, opremu za dijagnostiku u oftamologiji, defibrillatore, EKG uređaje koji se koriste za snimanje moždane aktivnosti, mehaničke ventilacije, odnosno respiratore za vitalno ugrožene pacijente, neinvazivne monitore vitalnih funkcija, ergometrije, holtere pritiska i tako dalje da ne nabrajam. Dakle, kompletna oprema sa procijenjenim vrijednostima za svaku ustanovu je u materijalu koji ćete dobiti u pisanoj formi. Uzelo bi mi dosta vremena kad bih ovo sad čitao pojedinačno, ali kažem sve ima specificirano. Takođe, u planu Fonda za dravstveno osiguranje ..(prekid)..

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 15:59:47)

Privedite kraju Vaše izlaganje, a dostavićete kao što ste rekli, što je u redu kompletan odgovor.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 15:59:47)

Evo brzo ću. Znači, do kraja godine je planirano da fond nabavi ultrazvučne aparate, parne sterilizacije, aparate za procjenu mišićnih funkcija, CTG uređaje za bebe, te opreme za patologiju i hirurgiju, zavod za transfuziju krvi je nabavio dijagnostiku u oblasti transfuzione medicine vrijednosti 108 hiljada eura, Institut za javno zdravlje 45 hiljada eura za opremu za određivanje limfocita.

Kada govorimo o medicinskim aparatima i uređajima nabavljenim putem donacija koji je drugi dio vašeg pitanja u periodu od 01. 01.2017. do 30.06.2018. iste su ukupne vrijednosti oko milion i po hiljada eura od koga je najveći primalac donacija Klinički centar Crne Gore, zatim bolnica Bar, Opšta bolnica Nikšić, Opšta bolnica Pljevlja i tako dalje. Ovdje želim posebno istaći da je Ministarstvo zdravlja shodno planu rada za 2017. godinu i obavezama koji proizilaze iz operativnog dokumenta za sprečavanje korupcije u oblastima od posebnog značaja to je aneks akcionog plana za poglavlje tri, pravosuđe i temeljna prava, pripremlilo uputstva koja bliže uređuju načine evidentiranja i izvještavanja o donacijama u zdravstvenim ustanovama a koja su dostupna svakako na veb stranici Ministarstva zdravlja i svih zdravstvenih ustanova. Takođe, kreiran je plan potreba za donacijama u zdravstvenim ustanovama i obezbijeđena transparentnost realizovanih donacija, a izvršena je i kontrola načina evidentiranja donacija u svakoj zdravstvenoj ustanovi i kontrola načina implementacije uputstva u svakoj zdravstvenoj ustanovi.

Ono što na kraju, završavam, želim da istaknem da je u Izvještaju o javnim nabavkama u Crnoj Gori za 2017. godinu Uprava za javne nabavke analiziranja ostvarenje rezultata u javnim nabavkama za oblast zdravstva u izvještajnom periodu. Analiza je pokazala da se od ukupno planiranih nabavki u 2017. godini koja iznosi 123 hiljade eura naručiocu ukupno ugovorili 71%. S tim u vezi značajno je istaći da je procenat iskorišćenosti planiranih veći u odnosu na prethodne godine. Na primjer u 2016. godini taj procenat je iznosio 50%, a u 2017. godini je povećan za 28%. Takođe, u 2017. godini zdravstvene ustanove su realizovale 5 010 neposrednih sporazuma, ovo posebno ističem, jer se stalno insistira na što većem broju neposrednih sporazuma, što predstavlja smanje 54% u odnosu na 2016. godinu. Složit ćete se da je ovo zaista jedan od velikih iskoraka.

Ako posmatramo učešće (prekid)... ako posmatramo učešće otvorenih postupaka javnih nabavki u ukupnom broju postupaka evidentno je da su zdravstvene institucije povećale upotrebu otvorenog postupka u odnosu na prethodne godine za više od 200 procentnih poena. Izvinjavam se na prekoračenju. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 16:02:27)

Hvala Vam.

Pravo na komentar, poslanica Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (20.07.18 16:02:50)

Zahvaljujem i evo jedva čekam da dobijem taj spisak jer će mi biti vrlo interesantno to da izanaliziram. Ono što hoću da kažem, a Vi ste potvrdili u ovom Vašem, da izgleda ipak da sve je u fazi ugovaranja ili tek otvaranja tendera većina, jer ste rekli "ugovoreno je da se dobavi", znači, ugovoreno znači da je završeno, dobro.

Ono što hoću da kažem, znači, od 11,8 miliona to u stvari, građani, ipada da tih miliona u budžetu nema nego kaže kreditni ili lizing aranžaman što je značilo da u stvari dobavljači moraju da se zaduže da nabave tu opremu a onda će ovo kreditno da im se vraća iz budžeta i znam da tu država nije davala garancije da je to bilo sporno, a pretpostavljam da su ti svi aranžmani mnogo skuplji, čim je takav aranžam u pitanju, odnosno da je dozvoljeno da se javne ustanove u zdravstvu kreditno zaduže da bi dobavile opremu, što nije dobar način i što opet meni ukazuje na ovu stvar da se to neracionalno koristi i da to nije, da se neracionalno sve ugovara, da to može mnogo bolje, efikasnije i kvalitetnije. Ono što sam takođe htjela da istaknem da se biraju, a to ću vidjeti kad pogledam te marke uređaja, šta se nabavilo, da se većinom biraju najjeftiniji uređaji, odnosno uređaji kineske proizvodnje koji nijesu baš pouzdani, koji nisu pouzdani kao recimo filipsovi, simensovi i drugi aparati. Ono što je takođe interesantno da pojedini uređaji, koliko ja imam informaciju koji se dobijaju iz ovih donacija još nisu u upotrebi jer se čeka da neko od onih koji su sada u administraciji angažovani, tamo u vrhu kod vas u menadžmentu se vrate u sistem zdravstva pa da oni koriste te najbolje uređaje.

Ono što je takođe interesantno da se nigdje ne pominje institut za bolesti djece koji nema skenera. Taj institut ima neki evo reći ću praistorijski skener koji ima tako visok stepen zračenja da se ljekari samo ga koriste u izuzetno hitnim slučajevima zbog tog procenta zračenja, koji nije dobar za djecu, a da tamo vidim niste planirali. Dok ste recimo planirali za Bijelo Polje koje ima skener pa se sad uplašili zaposleni u Bijelom Polju ljekari da ćete taj stari skener koji je relativno dobar i u funkciji, da, ne znam gdje će da završi ili u privatnoj ustanovi. Oni su spremni da pišu peticiju da zadrže i njega pošto je u dobrom stanju i kada se nabavi ovaj novi.

Nešto ne štima u ovome što vi pričate. Vi pričate dosta hvalospjeva i meni je prag tolerancije za to kako je sve fino malo pao iz razloga što znam da su nezadovoljni i zdravstveni radnici, da su nezadovoljni i pacijenti, svi da su nezadovoljni i ovi koji kupuju lijekove, pacijenti cijenama lijekova, svi su negdje nezadovoljni a vi pričate halospjeve kako je sve odlično, divno, bajno. To građani najbolje znaju. Znam da ste dosta truda uložili u nekakvim svađama sa Ljekarskom komorom, bolje da ste tu energiju usredsredili na nešto drugo. Znam da vam dobro idu ove javne nabavke što se tiče automobila, znam da takođe znam oko stanova da vam dobro ide ...daje administraciji, tim zaposlenim a najmanje kad se daje ljekarima da bi ih privukli da ostanu, i danas je bio neki tekst, nisam stigla vaš sve da pročitam, ali znam da ni tu nije dobro. I po tome meni ministre djeluje, a vidim da su neki građani pisali da vi treba da se bavite ipak ekonomijom, tamo gdje ste, nego zdravstvom, da vam baš ne ide dobro u ovome jer svi su nezadovoljni, samo ste vi zadovoljni. A vjerujte kad imate nezadovoljne i pacijente, pa imate nezadovoljan kadar zaposlenih u zdravstvenim ustanovama to mora da se reflektuje i na pacijente. Ne može zadovoljan ljekar će da obavlja to kako treba, a onaj ko je nezadovoljan, a nezadovoljni su i svojim platama i uređajima i tretmanom i svi zato i napuštaju i odlaze, a vi nama ovdje držite neke halospjeve i rekao bi čovjek da je sve idealno u zdravstvu.

Samo još jedna rečenica, i vjerujte da mi prag tolerancije za ove bajke, ne samo vaša nego i nekih drugih ministara stvarno nekako osjećam se kao da nam potcjenjujete intelegenciju, a čini mi se da smo dovoljno inteligentni da vidimo šta se radi i kako se radi.

Ovo što se tiče korupcije, dugujem vam odgovor, pa hoću samo jednu rečenicu da kažem. Ovaj državni tužioc se bavi Demokratskim frontom, a ne tim čime treba da se bavi, a nije moje da dajem dokaze. Najbolje da me još naćerate da uhapsim nekoga pa da ga samo privedete tamo da je to, nego treba državni tužioc da otvori oči, jer ovo sve što smo iznijeli i ove cijene lijekova koje su

po 10 puta veće i ovo u nabavci opreme i padanje tendera i procjene loše, sve to ukazuje na to da postoji neka velika korupcija, pare odlaze. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.07.18 16:08:51)

Hvala.

Dao sam produženje taman toliko koliko sam dao ministru. Ne možete nije bilo dopunskog pitanja.

Sada prelazimo na pitanje, slušajte, dao sam i više od dozvoljenog vremena i vama i kolegini. Naravno da se ne slažete u ocjenama, ona u vašim procjenama, vi naravno možete da kontrirate njoj, ali postoji procedura i postoje poslovničke odredbe koje moramo poštovati.

Sada pitanje ima da psotavi poslanica Maja Bakrač. Izvolite.

MAJA BAKRAČ (20.07.18 16:09:38)

Uvaženi predsjedniče Skupštine, uvaženi ministre, poštovani kolegini i kolege, poštovani građani,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru zdravija, gospodinu Kenanu Hrapoviću, postavljam sledeće poslaničko pitanje: Kada ce Bolnica Meljine biti uključena u sistem javne zdravstvene zaštite?

Ovo pitanje je postavljeno i u maju mjesecu kada su na dnevnom redu bila Poslanička pitanja. Kao što je i tada rečeno, kompleks Meljine je prije više od 100 godina odabran za Izgradnju bolnickih i rehaibilitacionlh sadrzaja.

One što moram ponovo da naglasim je da danas Bolnica Meljine funkcioniše u otežanim usiovima. Vec duži vremenski period je u finansijskim probiemima..Bez obzira na činjenicu da. Fond zdravstva redovno plaća fakture po ugovoru, ipak, sve to nije dovoljno da bi Bolnica nesmetano funcionisala. Nezadovijstvo zaposienih kao i svih građana Novoga, je svakog dana sve veće. Dodatno rad Boinice otežava nevrjeme koje je zahvatlio grad i pored ostalog devastiralo i dio Boinice.

U Bolnici je sve manje ljekara, kao i ostalog osobija, ali se i dalje ulažu ogromni naponi, da se pacijentima pruži adekvatna zdravstvena zaštita. Zaposleni, pored problema koji se gomilaju, pored činjenice da ne primaju redovno plate, odgovorno rade svoj posao i pokušavaju da funcionisu, bez obzira na nedaće koje su ih zadesile. Mnogi od njih proveli su čitav svoj životni vijek u bolnici, posvećeni ovom humanom poslu uz velika odricanja, uz stručan i predan rad, uvijek srećni kada dobiju bitku i spasu ljudski život.

Ono što jedino ohrabruje je činjenica da Država traži način opstanka bolnice, znajući koliko je ova institucija značajna za Herceg Novi i Boku, ali i za cijelu Crnu Goru. Koliko je značajna za građane koji žive u njemu, veoma je bitna i za turiste koji posjećuju naš grad.

Turistička sezona je uveliko pocela , a sa turističkom sezonom povećava se i pritisak na Bolnicu u pogledu pružanja usiuga liječenja svim turistima kojima je tokom boravka ista i potrebna.

Kao što sam vec i pomenula ovo pitanje sam postavila i krajem maja, obzirom da do sada, nemamo konkretan odgovor, imala sam obavezu da isto postavim ponovo , kao građanka Herceg Novog i kao korisnica usiuga Bolnice, a ujedno i neko ko je predstavnik Herceg Novog u Parlamentu Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:12:07)

Hvala, poslanice Bakrač.

Ministre, izvolite. Možete imate tri četiri minuta, slobodno.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 16:12:17)

Hvala.

Uvažena poslanice Bakrač,

Podsjećamo da je Vlada Crne Gore dana 3. avgusta 2016. godine bez održavanja sjednice, usvojila Informaciju o ugrožavanju javnog interesa mogućim prestankom rada privatne zdravstvene ustanove Opšta bolnica Meljine Herceg Novi koju je dostavilo Ministarstvo zdravlja. S tim u vezi, u cilju zaštite javnog interesa Vlada je donijela odluku o privremenom uključivanju privatne zdravstvene ustanove Opšta bolnica Menjine Herceg Novi u javni zdravstveni sistem koja je još uvijek na snazi. Imajući u vidu činjenicu da u Opštini Herceg Novi gravitira preko 30.000 stanovnika, ka o i da za vrijeme trurističke sezone taj broj dostiže mnogo više ljudi koji koriste zdravstvenu zaštitu bolnice Meljine, nesporan je značaj ove ustanove u zdravstvenom sistemu Crne Gore u pogledu obezbjeđivanja blagovremene i dostupne zdravstvene zaštite stanovništva južne regije.

Međutim, i pored činjenice da Fond za zdravstveno osiguranje redovno izmiruje svoje obaveze, po osnovu fakturisanih usluga koje bolnica Meljine pruža građanima te dolje regije, prevazilaženje ozbiljnih finansijskih i kadrovskih problema sa kojima se bolnica Meljine suočava, uslovljeno je rješavanjem pitanja imovinsko pravnih odnosa ustanove i pitanja njenog statusa, odnosno okončanja sudskog spora. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:13:59)

Koleginice Bakrač, izvolite.

MAJA BAKRAČ (20.07.18 16:14:04)

Zahvaljujem, ministre, na odgovoru.

Razumijem da su u ovoj situaciji vaše zakonske mogućnosti ograničene. U cilju prevazilaženja ovog problema ja vas kao građanka molim da zbog zaposlenih, ali prvenstveno zbog građana Herceg Novog pokušate da sa vaše pozicije uložite dodatne napore da se iznađe rešenje za izlaz iz ove vrlo neugodne situacije. Kažem neugodne iz razloga što smo svjedoci da zdravstveni radnici već peti dan okupljaju se ispred bolnice i mirnim protestom žele da ukažu na alarmantno stanje u bolnici. Sa druge strane jasno je ono što ste vi rekli da je bolnica privatna ustanova i da postoje određeni problemi koji nisu u vašoj nadležnosti za rešavanje radnika bolnice, ali kao odgovoran ministar i odgovorna Vlada ja se iskreno nadam da bez obzira na vaše zakonske mogućnosti ili nemogućnosti ćete pokušati da budete inicijator sastanka zaposlenih kako biste im predočili ono što je u vašem zakonskom ovlašćenju i da predočite eventualnu mogućnost nekog kompromisnog rješenja za ovaj prelazni period tj. do okončanja sudskog spora. Takođe, za problem koji oni naglašavaju i koji imaju shvatila sam iz vašeg pitanja da trebaju da se obrate Atlas grupi i da su oni nadležni da problem vezano za njihove plate rešavaju i da jednostavno problem koji imaju moraju da iniciraju i ka Atlas grupi.

Međutim, na kraju moram da kažem da svaki problem pa i ovaj mora imati neko rešenje i da se treba naravno nastaviti sa dijalogom i sa jedne i sa druge strane kako bi se pronašlo adekvatno rešenje koje bi išlo u korist i građana Herceg Novog i turista koji dolaze u naš grad, a naravno i čitave Crne Gore jer na kraju moram da kažem bolnica je potrebna svima i građanima i turistima i zaposlenima, ali samo ako radi punim kapacitetom i ako je zadovoljan kadar koji radi u njoj. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:16:22)

Zahvaljujem koleginice Bakrač.

Prelazimo na sledeće pitanje, a to pitanje je postavila poslanica Ana Nikolić. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (20.07.18 16:16:32)

Zahvaljujem ,potpredsjedniče.

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, ministre zdravlja, građani Crne Gore, građani Prijestonice posebno pozdravljam zbog toga što sam imala poslaničko pitanje upravo odnosi na moj grad, odnosno na Prijestonicu.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru zdravlja, gospodinu Kenanu Hrapoviću, postavljam sledeće poslaničko pitanje:

Da li Ministarstvo zdravlja planira i kada, da odredi namjenu rekonstruisanoj staroj Bolnici "Danilo I" na Cetinju?

Obrazloženje:

Obrazloženje ovog pitanja kada je u pitanju naša Bolnica "Danilo I" prosto je nemoguće dati obrazloženje pitanja, a da se ne osvrnemo na istorijat bolnice. Naime, stara zgrada Bolnice "Danilo I" iako je objekat profane arhitekture predstavlja značajan kulturano istorijskih spomenik Cetinja i zaštićen je zakonom.

Bolnicu "Danilo I" izgradio je knjaz Nikola 1873. godine, po projektu dr Frilleya, svog ličnog ljekara. Ime je dobila po Nikolinom prethodniku, knjazu Danilu. Kažu da je novac za izgradnju obezbijeđen prodajom darova donesenih knjazu na krštenje njegovog prestolonasljednika Danila. Prema dostupnim podacima, bolnica je počela da radi, dvije godine kasnije, 1875. godine, a prvi pacijenti bili su ranjenici iz hercegovačkog ustanka. Bila je kapaciteta 25-30 postelja. Prvi ljekar i ujedno upravnik bolnice bio je dr Valerije Tomić, sa Brača. Bila je to prva i do 1887. godine jedina bolnica u crnogorskoj državi. Bolnica je rekonstruisana i značajno proširena 1912. godine. Od osnivanja do Prvog svjetskog rata, u njoj je liječeno preko 20 hiljada bolesnika.

U novijem dobu svojevremeno u ovoj zgradi su našli svoje mjesto Dom zdravlja, Odjeljenje za uho, grlo i nos, Zubno odjeljenje, Higijenski zavod, Rendgenološka služba i drugi sve do početka '90-tih godina XX vijeka kada je zgrada iseljena i u potpunosti prepuštena zubu vremena.

Godine 2013. godine krajem 2013. godine gdje se otprilike i poklopila godina sa 140 godina obilježavanja postojanja ove bolnice rekonstrukcija "Danilo I" te zgrade je počela u saradnji jednog veoma značajnog projekta između lokalne uprave i UNDP-a tj. Program Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori. Projekat se zvao "Byutiful Cetinje" i tim projektom je planirano mnogo zgrada koje su inače bile zgrade kulturno zaštićene da se na pravi način izvrši njihova rekonstrukcija među kojima je bila i bolnica "Danilo I".

Projekat je koštao(prekid).....do kraja 2014. godine rekonstrukcija je urađena. Rekonstrukcija je obuhvatala zamjenu spoljne stolarije, zamjenu krova sa toplotnom izolaciom, toplotnu i hidro izolaciju poda, sanaciju fasade. Radovi su se uglavnom odnosili i sam program ovakve rekonstrukcije po ovom projektu bila je ušteda električne energije i ušteda električne energije je ovdje otprilike preračunata na 25.000 eura pri čemu je misija ugljen-dioksida trebala da bude smanjena na 90 tona na godišnjem nivou. Međutim, iako je rekonstrukcija stare Bolnice "Danilo I" završena kao što rekoh 2014. godine njena namjena je i dalje nije precizno definisana.

Na Prijestonici Cetinje i na UNDP-u bio je zadatak realizacije rekonstrukcije što su oni i završili, a samu namjenu treba da odredi Ministarstvo zdravlja i Opšta bolnica "Danilo I". Zaista mislim da će u svemu tome i uprava gradska, odnosno lokalna uprava Prijestonice(prekid)..... svrsishodno učestvovati i dati punu ruku podrške da bi se prava namjena odredila. Stoga zaista mislim da je vrlo važno danas da nam ministar Kenan Hrapović kaže i nama ovdje u plenumu i građanima Crne Gore, prevashodno građanima Prijestonice kada ima namjeru Ministarstvo i koju naravno namjenu dodijeliti ovoj bolnici staroj "Danilo I" da nam bude zbilja na pravo zadovoljstvo i Prijestonice i čitave Crne Gore.

Odgovor sam tražila i u pisanoj formi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:21:20)

Hvala vam, kolegice Nikolić.
Ministre, izvolite dajte odgovor.

KENAN HRAPOVIĆ (20.07.18 16:21:28)

Uvažena poslanice Nikolić.

Pitanje budućeg statusa najstarije bolnice u Crnoj Gori "Danilo I" na Cetinju je u prethodnim godinama više puta bila predmet razmatranja na sjednicama Senata Prijestonice na Cetinju kojima je prisustvovao i ministar zdravlja, ali je i dalje ostalo otvoreno bez konkretnog predloga rešenja. Budući da se postojeći objekat ne bi mogao koristiti za pružanje zdravstvenih usluga isto bi iziskivalo temeljnu rekonstrukciju unutrašnjosti u skladu sa standardima u prethodnom periodu se razmišljalo u pravcu obezbeđivanja uslova za obaljanje administrativnih djelatnosti vezane za zdravstvo prostorije za potrebe društva ljekara Crne Gore ili ljekarske komore recimo, te adaptavija prostora za salu za stručne konferencije, medicinsku biblioteku i sl. a s obzirom na to da se radi o istorijskom spomeniku predlagano je i da u zgradu bude smješten i muzej razvoja zdravstvene službe u Crnoj Gori. Takođe, nije isključivana ni mogućnost prenamjene objekta u geriatrisku ustanovu gdje bi se pružale usluge populacije, populacije i starije životne dobi u Crnoj Gori.

Imajući u vidu navedeno Ministarstvo zdravlja će nastojati da u narednom periodu u rješavanju pitanja buduće namjene stare Bolnice "Danilo I" na Cetinju uključi i druge relevantne institucije kao što su: Ministarstvo kulture, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i lokalnu upravu Prijestonice, te da kroz zajednički rad i multiinstitucionalni pristup dođe se do najpovoljnijeg rešenja koje će biti u najboljem interesu države i građana Crne Gore o čemu ćemo javnost blagovremeno informisati.

Želim da podsjetim da jedno od prethodnih poslaničkih pitanja takođe bilo objekta zdravstvene zaštite na Cetinju, konkretno za stavljanje u funkciju stare dječje bolnice. Tada smo imali priliku informisati javnost da je Ministarstvo zdravlja projekat renoviranja ovog objekta kandidovalo za kapitalni budžet države za 2019. godinu u cilju njegovog osposobljavanja, a za potrebe polikliničkih ambulanti čime bismo značajno doprinijeli jačanju prostornih kapaciteta Opšte bolnice "Danilo I", ali i podigli kvalitet pružanja zdravstvene zaštite za građane ove opštine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:23:48)

Hvala, ministre.

Koleginica Nikolić daje komentar na vaš odgovor.

ANA NIKOLIĆ (20.07.18 16:23:56)

Ja se zahvaljujem ministru na odgovoru doduše evo i dalje ćemo odložiti vjerovatno određivanje namjene bolnici, staroj bolnici "Danilo I". Prosto negdje slažem se sa vama da unutrašnjost bolnice nije rekonstruisana, to je namjerno tako ostavljeno zbog toga kad se precizira namjena da se onda i upodobi shodno toj preciziranoj namjeni pravi sadržaj unutra bolnice. Rekonstrukcija se odnosila na spoljašnji gabarit, u stvari na spoljašnji izgled i kvalitet bolnice, a unutrašnjost je ostavljena kada joj se namjena dodijeli da se shodno toj namjeni na pravi način vrši rekonstrukcija unutra.

Potpuno se sa vama i slažem da namjena može da bude i da bude muzej, može da bude administrativni centar za potrebe medicinskog centra međutim ili da bude gerontologija, ali definitivno u svakom slučaju treba požuriti sa rešenjima jer ono što jeste pošto je ovo bila 2014-ta danas je 2018-ta, zub vremena opet radi, tako da računamo da će i ta rekonstrukcija, koja nije koštala malo 175.000, neće postići se efekat i doći će do opet ružiranja i oštećenja ako ta bolnica ne živi i ne radi, kakvom god namjenom to bilo. Definitivno mislim da ćemo mi u ovom domu u skorije vrijeme, mislim da ćemo imati Zakon o javno-privatnom partnerstvu ako se taj zakon usvoji

imaćete mogućnost na taj način da dođete do jednog strateškog partnera ili na taj način do pravog rešenja kad je u pitanju ova bolnica i ja još jedan put molim i apelujem da zajedno u saradnji sa lokalnom zajednicom na Cetinju i svim drugim ministarstvima resornim što skorije vrijeme porazmislimo o našoj bolnici "Danilo I" i damo joj pravu namjenu.

Ovom prilikom bih se zahvalila ministru još jednom i za moje poslaničko pitanje koje je bilo prošlog mjeseca, a odnosilo se na Dječju bolnicu. Tim odgovorom sam bila kao poslanik, mi kao posalnici sa Cetinja jako zadovoljni i naši građani jako zadovoljni da će ući u kapitalni budžet i da ćemo na pravi način, eto tako predložiti da uđe i da ćemo to propratiti mi ovdje u plenumu i da ćemo na pravi način izdanje dječje bolnice "Danilo I" ugledati svjetlost dana i dati mogućnost da se otvore nova radna mjesta u okviru tog kompleksa u Prijestonici. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:26:34)

Hvala, kolegice Nikolić.

Ovim smo završili pitanja.

Kolegice Bakrač da li želite da postavite to dopunsko pitanje? Ne.

Znači, mogu konstatovati da smo završili pitanje koje smo imali Ministarstvu zdravlja. Ministru Hrapoviću i saradnicama se u vaše i u moje ime zahvaljujem i sad je red da pređemo na sledeće ministarstvo, a ono je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Pozdravljam ministra Zenku i saradnicu.

Za njih imamo dva pitanja. Jedno pitanje kolega Luid Škrelja, drugo pitanje kolegica Branka Tanasijević. Izvolite.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (20.07.18 16:27:27)

(Govor na albanskom jeziku)

Poštovani kolegice i kolege posalnici, uvažene građanke i građani, poštovani potpredsjedniče, ministre Zenka sa saradnicom,

Nadam se da je ministar Hrapović završio svoje izlaganje ovdje u Skupštini, pa će nam omogućiti potpredsjedniče da nastavljamo sa Zenkom. Hvala ministre.

Obavljajući svoj posao poslanika našao sam za hodno da postavim jedno poslaničko pitanje ispred Demokratske partije socijalista, ispred Kluba Demokratske partije socijalista uvaženom ministru za ljudska i manjinska prava, mom uvaženom sugrađaninu Mehmetu Zenki:

Gospodine ministre,

Šta je Vlada Crne Gore odnosno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava preduzelo u cilju suzbijanja pojave porodičnog nasilja u Crnoj Gori, imajući u vidu da ta pojava predstavlja ozbiljan društveni problem. Kojim pravnim mehanizmima se nasilje u porodici može spriječiti?

Jedno kratko, vrlo kratko obrazloženje:

Pravo na život ili neprikosnovenosti života je elementarno pravo čovjeka, koje se priznaje u svim ustavima, nalazeći se najčešće na početku dijela o ljudskim i građanskim pravima. Nasilje nad djecom je globalni problem jer je postojalo i nažalost jos uvijek postoji u svakoj zemlji na svijetu, u svim kulturama i klasama. Zabrinjava i sve veći broj slučajeva različitih vidova nasilja u porodici u crnogorskom društvu. Svjedoci smo da je u poslednjem periodu zbog postojanja osnova sumnje da je zbog porodičnog nasilja nekoliko beba smrtno stradalo.

Dječak od 15 mjeseci iz Podgorice, brutalno je pretučen u kući gdje je živeo s majkom i očuhom i preminuo je u bolnici;

Poznato je i da je Barska policija uhapsila N.Š. (29) iz tog grada zbog postojanja osnova sumnje da je počinila teško ubistvo-udavila svoju šestomjesečnu bebu;

Takođe postoje osnovi sumnje da je osamnaestogodišnja Plavljanica bacila živu četvoromesečnu bebu u rijeku. Zabrinjava i veliki broj povratnika u izvršenju krivičnog djela nasilja u porodici, samo u 2017 godine - 42 lica. Žrtve izvršenih krivičnih djela su 223 lica od čega su 164 žene i 23 maloljetna lica.

Odgovor sam tražio u pisanoj formi. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCİ NİMANBEGU (20.07.18 16:30:28)

(govor na albanskom jeziku)
Ministre Zenka, imate pet minuta za odgovore.
Izvolite.

MEHMET ZENKA (20.07.18 16:30:37)

(govor na albanskom jeziku)
Hvala, potpredsjedniče.
Koristim priliku da pozdravim sve posalnike i prisute, a i one koji nisu jer ipak mislio sam da će biti više prisutnih ako imalo shvatamo ozbiljno ovu veoma ozbiljnu temu za Crnu Goru.

PREDSJEDAVALA GENCİ NİMANBEGU (20.07.18 16:31:05)

Ministre, ja samo da odbranim moje kolege, ni ministara nema baš previše sad u sali, tako da smo isti. Izvolite.

MEHMET ZENKA (20.07.18 16:31:14)

Mi kako kojeg prozivate tako dolazimo po redu. Mi jednostavno smo odgovorni u ovoj Skupštini.

Poštovani poslanice Škrelja, prije svega želim da vam se zahvalim na postavljenom pitanju koje i te kako važno za sve nas, a i za čitavo crnogorsko društvo u cjelini naročito poslije ovih niza negativnih pojava što smo imali prilike da zadnjih mjeseci doživljavamo u Crnoj Gori koja je kao jedno patrijahalno društvo i te kako povezana za porodicu, a još više za djecu, pa nam to malo teško u stvari takvi teški i gnusni događaji koji su učinjeni i takva sila nasprem nejakih kao što smo imali priliku da doživimo i da pročitamo i gledamo preko medija u Crnoj Gori u zadnje vrijeme.

U skladu sa tim Vlada Crne Gore je donela treći po redu nacionalni strateški dokument za rodnu ravnopravnost tj. - Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021, sa dvogodišnjim akcionim planom koji je predvidio mjere, nosioce, partnere na realizaciji mjera, rokove, finansijska sredstva i indikatore. Novim Planom aktivnosti definisan je i strateški cilj koji se donosi da suzbije svih oblika rodno zasnovanog nasilja, nasilja nad ženama i nasilja u porodici, te unaprijedjenje položaja i zaštitu prava žrtava svih oblika rodno zasnovanog i drugog. Isti podrazumijeva multidisciplinarni odgovor institucija na sve slučajeve nasilja. S tim u vezi, napominjemo da postoje kako institucionalnom, tako i zakonski mehanizmi za sprečavanje nasilja u porodici.

Vlada Crne Gore je 2010. godine donijela lex specijalis Zakon koji štiti od nasilja u porodici, koji je definisao mehanizme za spriječavanje, suzbijanje i zaštitu žrtava nasilja. Godine 2011-te, Crna Gora je potpisala Istanbulsku konvenciju, ratifikovala je kao jedna od prvih pet država 2013-te čime je potvrdila svoju posvećenost borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Iste godine, potpisan je Protokol o postupanju nadležnih institucija u slučajevima nasilja i, u skladu sa tim, prepoznate su institucije koje se bave nasiljem nad ženama i nasiljem u porodici. U osnovi ovog dokumenta je saradnja s Centrom za socijalni rad, Upravom policije i Tužilaštvom, sudovima, a i zdravstvenim ustanovama, obrazovnim ustanovama, civilnog sektora u vezi s postupanjem u slučajevima nasilja u porodici. Kroz pomenuti multidisciplinarni pristup kojim koordiniraju centri za socijalni rad osigurava se efikasna zaštita žrtve, ali i sankcionišu počinioci nasilja. Protokol je trenutno u procesu revidiranja kako bi integrisao principe Istanbulske konvencije. Nasilje nad ženama i nasilje u porodici ostaje jedna od prioritarnih problema u dijelu rodne ravnopravnosti, posebno ako smo svjesni rasprostranjenosti rodno zasnovanog nasilja u Crnoj Gori. Prema

istraživanju koje su ... sproveli, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Kancelarija UNDP-a u Crnoj Gori uz finansijsku podršku delegacije Evropske unije, svaka druga žena u Crnoj Gori doživjela je neki oblik nasilja od strane njihovih supruga ili partnera dok je svaka peta u 2016. godini bila žrtva nasilja. Tako tokom života 20% žena doživjelo je bar jedan oblik ekonomskog nasilja, 17% je doživjelo bar jedan oblik fizičkog nasilja i 38% psihičkog, 7% seksualnog nasilja.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Vlada Crne Gore posvećeno prati i objavljuje na svom portalu i ostalim portalima resornih ministarstava za ovo pitanje o slučajevima nasilja koje nam se na upućeni zahtjev dostavljaju. Posljednjih godina došlo je do značajnog povećanja broja prijavljenih slučajeva nasilja u porodici, što govori o vidljivosti ovog negativnog fenomena i o tome da je unaprijeđen okvir koji stimuliše žrtve da prijave nasilnika i da naprave korake ka izlasku iz problema. Prema zvaničnom institucionalnom izvještaju u posljednje dvije godine broj prijavljenih slučajeva nasilja porastao je blizu 1400 dok je u 2009. godini zabilježen samo 481 slučaj prijavljenih, znači velika razlika prijavljivanja slučajeva nasilja u porodici. To nije da se to povećalo nego se povećala svijest kod tih osoba da prijave nasilje, da prepoznaju nasilje unutar svoje porodice i u svojoj okolini.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava svake godine sprovodi kampanju podizanje svijesti o negativnom fenomenu nasilja. Posebno važnom smatram kampanju 16 dana aktivnosti borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici i sprovodi se u saradnji s Kancelarijom UNDP-a, misijom OESCE-a i NVO organizacijama, lokalnim samoupravama, u okviru kojih se održavaju okrugli stolovi. Rade se video spotovi na temu zabrana i sprečavanje nasilja, gostuje se u informativnim emisijama, održavaju se javni časovi u cijeloj Crnoj Gori za srednjoškolce na temu borba protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, takođe redovno sprovodi obuke na temu borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici kao ciljne grupe. Poseban vid nasilja nad ženama, djevojčicama i praksa ranih prisilnih brakova koje je prisutno naročito među romskom i egipćanskom populacijom, mi kao jedno od resornih ministarstava pošto nismo jedini, znači u ovu problematiku je uključeno pet, šest ministarstava, sve zavisi od prirode i načina nasilja u porodici, kako mi tako Ministarstvo za rad i socijalno staranje, Ministarstvo unutrašnjih poslova, tužilaštvo, sudstvo i drugi državni organi koji su zaduženi za tretiranje ove problematike.

U borbi protiv ove negativne populacije, oprostite, gospodine potpredsjedniče, ali moram za ovih minut vremena završiti ovo, najbitnije je podizanje svijesti kod populacije da se prepozna taj problem, da se prijavi taj problem, a što je najbitnije od svega da se riješi taj problem. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:38:58)

Hvala, ministre.
Luid Škrelja. Izvolite.

LUID LJUBO ŠKRELJA (20.07.18 16:39:07)

Hvala, potpredsjedniče.

Obično posle dobijenog odgovora od ministra ovdje je postala praksa da kažemo jesmo li zadovoljni ili nismo zadovoljni dobijenim odgovorom. Naravno, nisam ni očekivao ništa drugo nego onako kako se ponašao uvaženi ministar Zenka, korektno, konkretno i vrlo sadržajno i vrlo prepoznatljivo za jednu vrstu društvene pojave, mnogo štetne i mnogo opasne za bilo koje društvo, a naravno to dolazi do izražaja u patrijarhalnim sredinama kao što mislim da u većini slučajevima i većini procenta je i država Crna Gora. Tu treba da budemo maksimalno oprezni ne samo u porodici nego od onog momenta i kada izlazimo iz kruga porodice, na radnom mjestu, bilo će da se nalazimo. Jer, nasilje ne donosi ništa dobro nego je to jedna štetna pojava za koju moramo svi da se borimo i da u korijenu to sasiječemo. Rezultati Vlade, kao što smo imali prilike da čujemo od ministra Zenke, u tom dijelu su značajni. Veoma veliki doprinos u tom pravcu je dao uvaženi ministar Zenka i želim mu da u tom pravcu nastavi, on i saradnici iz njegovog resora kojim on rukovodi.

Naravno, nije samo nasilje u porodici štetno. Mi se suočavamo s raznoraznim vrstama nasilja i čak u zadnje vrijeme pojavila su se i neka nova nasilja koja mi do sada nijesmo imali prilike, nijesmo mogli da vjerujemo da može nasilno da se uradi nešto što je sveto, nešto što je tradicija i nešto što je u opštem interesu za sve nas. O tome neću da pričam jer neću da otvorim nove teme, zadržaću se u okviru poslaničkog pitanja.

Pripremajući se za ovu sjednicu zapazio sam jednu veoma interesantnu, mene jako svidljivu krilaticu vezanu za nasilje. Pročitaću to. Za nasilje kaže - čini dobra djela i ne budi okrutan jer nasilje je oružje glupana. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:41:34)

Hvala i vama, kolega Škrelja.

Prelazimo sada na drugo pitanje upućeno Ministarstvu za ljudska i manjinska prava. Koleginica poslanica Branka Tanasijević. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ (20.07.18 16:41:46)

Hvala lijepa.

Poštovani potpredsjedniče, poštovani ministre Zenka sa saradnicom, poštovane koleginice i kolege, poštovani građani,

Na osnovu Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru za ljudska i manjinska prava Mehmetu Zenki postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

"Pošto je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava posvećeno sprječavanju nasilja nad djecom, interesuje me koje će aktivnosti predviđene Strategijom za prevenciju i zaštitu djece od nasilja s Akcionim planom 2017-2021. godina Ministarstvo realizovati u narednom periodu"?

Moje poslaničko pitanje, kao što čujete, direktno korespondira s onim što je saopštio poslanik Luidž Škrelja jer je nemoguće odvojiti nasilje u porodici od nasilja nad djecom, pa ću zato u svom obrazloženju istaći koliki je značaj porodice, odnosno da porodica ima najviše uslova za razvijanje potencijala djeteta, posebno u prvim godinama života kada je dijete upućeno na druge i kada su osjećanja, sigurnost i emocionalna vezanost i bliskost bitne komponente za formiranje ličnosti.

Antropološkinja Margaret Mid je govorila porodica je institucija kojoj dugujemo čovječnost. Ne poznajemo drugi bolji način na koji se stvaraju ljudska bića od odgoja u porodici. Porodica čovjek ne bira, on se u njoj rađa, pa iz tog razloga porodica predstavlja kolijevku ličnosti. Zbog značaja koji porodica ima za kvalitet života čovjeka za svu djecu koja nemaju porodicu ili su ostavljena može se reći da nijesu srećna. Međutim, nijesu srećna ni ona djeca koja žive u porodici, a koja ne funkcionišu kako treba. Problem u tom smislu predstavlja i to što djeca koja žive u problematičnoj porodici u velikom broju slučajeva prisustvuju scenama porodičnog nasilja, u početku kao svjedoci, a kasnije, na žalost, često kao žrtve ili nasilnici. To je naučeni model ponašanja, to je tzv. situacioni model saživljavanje s ulogom koja se uči u porodičnom ambijentu. U porodičnom ambijentu se uči i odnos prema životu, ljudima, sopstvenom i drugom polu ... navike, običaji, kriterijumi, vrijednosti se formiraju u porodičnom ambijentu, odnosno djeca u svojoj kući uče da poštuju, procjenjuju, uče da žive. Zaključak ovog dijela mog obrazloženja je da dijete koje se podiže u atmosferi ljubavi ima veću šansu da postane dobar, stabilan, odgovoran i uspješan čovjek.

Pošto nemam vremena, samo ću kratko istaći da su djeca izložena i drugim oblicima nasilja koje je dotakao, takođe poslanik Škrelja, a to je da su ona često izložena nasilju putem audio uređaja, mobilnih telefona, društvenih mreža i interneta, a da je ovaj oblik diskriminacije rezultat zloupotrebe elektronske komunikacije od strane pojedinaca koje ima za cilj ugrožavanje dostojanstva, izloženostiigmatiziranju i etiketiranju i mnogim drugim neprijatnostima, što može izuzetno negativno djelovati na djecu i dovesti ih u situaciju da postanu žrtve nasilja. Takođe, ovaj oblik komunikacije može uticati i na vršnjačko nasilje, naročito u slučaju kada djeca steknu naviku da na neadekvatan način stupaju u interakciju sa svojom generacijom. To može rezultirati

usvajanjem obrazaca koji će se primjenjivati i u odraslom dobu kroz ekstremno ozbiljne forme asocijalnog i društveno neprihvatljivog ponašanja.

Zbog svih izazova s kojima se suočavaju djeca u svom odrastanju neophodno je da svi subjekti društva budu usmjereni na prevenciju nasilja i stvaranju uslova u kojima će dijete moći da stvori zdrave životne navike i razvije sve svoje potencijale. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:45:37)

Zahvaljujem, kolegice Tanasijević.
Ministre Zenka, imate riječ.

MEHMET ZENKA (20.07.18 16:45:45)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana poslanice Tanasijević, ja vam se mogu samo zahvaljivati jer je i vaše izlaganje u veliko obuhvatilo cjelinu problema i suštinu problema nasilja nad djecom. Jer, velika je razlika današnjice od prije dvadeset godina. Ogromne su mogućnosti preko medija koje sve idu ka tome i na žalost koliko ima dobrog ima i lošeg u tome što se zloupotrebljavaju, naročito prema jednom rodu populacije koji je najosjetljiviji u jednom društvu. Dobro ste rekli, zdrava porodica, zdravo dijete, zdravo društvo. Nasilnici se ne rađaju, nasilnici se stvaraju. Od koga se stvaraju. Prije svega iz uže okoline i posle šire itd.

Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima djeteta suštinski je doprinijela zaštiti djece i prevenciji nasilja u artikulisanju glasa djece. Crna Gora je potpisnica pomenute konvencije koja sadrži univerzalne standarde koje svaka država potpisnica konvencije mora jamčiti svakom djetetu. Crna Gora je svoje prioritete postavila stvaranjem uslova koji su prihvatljivi za optimalan rast i razvoj djece uključujući i ulaganje u roditeljske kompetencije korišćenjem praksi zasnovanih na čvrstim pokazateljima i intervencije čiji je cilj zaštita svakog djeteta. Ti prioritetni ciljevi su pretočeni u Strategiju za prevenciju i zaštitu djece od nasilja za period 2017-2021. godina. Izradom strategije koordiniralo je Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji s Ministarstvom zdravlja, Ministarstvom prosvjete, Ministarstvom pravde, Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, Ministarstvom finansija, Ministarstvom unutrašnjih poslova s predstavnicima nevladinog sektora plus kroz multisektorski pristup Vlada Crne Gore dala je odgovor na ovo izuzetno pitanje. Opšti cilj nacionalnog strateškog okvira u oblasti zaštite djece od nasilja u Crnoj Gori je jačanje uloge nacionalnog sistema u okviru multidisciplinarnog odgovora u prevenciji nasilja i zaštiti fizičkog i mentalnog zdravlja djece koja su izložena nasilju ili su u riziku od nasilja i pružanje njege i usluga za djecu žrtve nasilja i ublažavaju zdravstvenih i drugih negativnih posledica nasilja.

Sveobuhvatna vizija jeste stvaranje okruženja bez nasilja i srećnijeg djetinjstva za svu djecu u Crnoj Gori. Strategija svoju viziju projektuje na budućnosti, ali se zasniva na sadašnje stanje u zemlji. Sami podatak prema poslednjem popisu u Crnoj Gori iz 2011. godine od ukupnog broja stanovnika Crne Gore 620.000 uzrasta do 18 godina je 145.126 djece, odnosno skoro četvrtina ukupnog stanovništva. S toga, zahtijeva, prije svega od države Crne Gore, od Vlade Crne Gore, od resornog ministarstva izuzetnu pažnju ovaj problem tj. tretiranje ovog problema. U skladu s tim, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u okviru svojih nadležnosti utiče na promjenu svijesti opšte i stručne populacije u važnosti prevencije i zaštite djece od nasilja. Vlada Crne Gore naglašava potrebu da se pojava nasilja u porodici kao i svakog oblika rodno zasnovanog nasilja dodatno posveti pažnja kroz jačanje multiinstitucionalne saradnje, saradnje s nevladinim organizacijama i lokalnim zajednicama. Na seminarima koje organizuje Ministarstvo za ljudska i manjinska prava s Zavodom za školstvo konstatno se ukazuje na činjenicu da je nasilje u porodici jedan od najradikalnih oblika rodno zasnovanog nasilja, ali da se rasprostranjenost uprkos naporima koji se ulažu još uvijek ne smanjuje u mjeri koja je bila zadovoljavajuća.

Takođe, još jedno pitanje visoke važnosti u ovoj oblasti odnosi se na dječije brakove. U Crnoj Gori uglavnom su prisutni među populacijom Roma i Egipćana. U brak prije navršene 15

godine stupa 18% djevojčica u romskim i egipćanskim nasiljima, a 0,5 djevojčica iz opšte populacije. Brak prije 18 godine, takođe je češći među Romkinjama i Egipćankama koji iznosi 56% u odnosu na opštu populaciju koji je 6,2%. Dječiji brakovi ometaju pravo svakog djeteta na obrazovanje, život i razvoj. Rijetko se gone počinioci djela ugovorenih dječijih brakova u svijetlu raznih razloga kao što su teškoće dokazivanja i percepcija o tradicijama. Iz tog razloga, između ostalog, Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana 2016-2020. godina obuhvatila je sve oblasti koje su važne za rješavanje problema romske i egipćanske dječije populacije.

Ono što je najbitnije, smatram da se mora prepoznati taj problem, a više se prepoznaje, da se mora prijaviti taj problem, a više se prijavljuje, činjenice govore i, na kraju, da se taj problem mora sankcionisati. Nije nasilje samo to ako budemo fizički nasilni prema deci. Gospođa Tanasijević je pomenula medije, mora se pojačati kontrola nad tim medijima, kako preko interneta tako i prema ostalim medijima. Ovaj problem nije jedinstven, ovaj problem je uvezen u Crnu Goru. Nasilje nad djetetom je to kada je nesklad u porodici. Nasilje nad djetetom je to kada muž diže ruku na ženu, a dijete doživljava najveći oblik nasilja nad njim što psihički što fizički. Zato, apelujem na čitavu crnogorsku javnost da sačuvamo jednu trećinu čitave populacije, a sačuvaćemo je ako prepoznamo problem, ako prijavimo problem, ako sankcionišemo problem. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:53:09)

Hvala, ministre.

Komentar na vaš odgovor ima koleginja Branka Tanasijević. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ (20.07.18 16:53:17)

Ministre Zenka, zahvalila bih vam se na lijepim riječima koje ste mi na početku vašeg odgovora uputili. Takođe, želim da vam se zahvalim na jako korektnom odgovoru koji sam dobila u pisanoj formi i to sam ga dobila prije dva dana. Imala sam priliku da ga izanaliziram i da formiram svoj stav prema tom odgovoru koji ću saopštiti u ovom komentaru.

Vi ste kao najznačajnije u vašem odgovoru istakli značaj porodice u Crnoj Gori i koliko je ona bitna da bi dijete moglo da razvije svoju ličnost i svoje potencijale do kraja. Vi ste to iskazali riječima - zbog svog uzrasta djeca su upućena na pomoć odraslih. Ja ću reći djeci je neophodna podrška da bi odrasla u odgovorne i zadovoljne ljude. U tom smislu želim da kažem da je porodica kao institucija stara koliko i ljudski rod. Tokom istorije je mijenjala pojavne oblike, ali je zadržala svoje funkcije i zadržala je pravilnost, odnosno konstantu da je porodica optimalni ambijent u kome rasta dijete i da mu treba pružiti šansu da odraste u zadovoljnog i odgovornog čovjeka. Tim povodom želim da istaknem da je Pol Taf jedan od najvećih eksperata u oblasti razvojne psihologije na svijetu u knjizi "Kako djeca uspijevaju" rekao sigurno povezivanje djece i roditelja stvara otpornost i djeluje kao štit protiv stresa, brižan odnos prema djeci stvara bazu sigurnosti iz koje dijete može istraživati svijet i razvijati sve svoje potencijale. Knjigu Pola Tafa koja je smatra jednom od najboljih napisanih knjiga u oblasti pedagogije predlažem svima koji odgajaju svoju djecu da je pročitaju jer će sigurno mnogo toga što je korisno naučiti iz nje jer se čitava knjiga zasniva na istraživanjima koja su vođena zadnjih 30 godina.

Takođe, poštovani ministre Zenka, želim iz vašeg odgovora da apostrofiram dio u kojem ukazujete na neophodnost promjene svijesti, to je jako važno, i to promjene svijesti ne samo stručne nego i opšte javnosti o važnosti prevencije i zaštite djece od nasilja u porodici. U tom smislu smatram bitnim da Ministarstvo za ljudska i manjinska prava između ostalog, održava i tematske časove o problemu i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici za učenike i učenice osnovnih i srednjih škola, ali to se odvija u vrijeme aktivizma, odnosno 16 dana aktivizma protiv nasilja u porodici. Jedna moja sugestija bi bila da se ta aktivnost proširi i da se to ne vezuje samo za određene datume nego da škole imaju mogućnost da učenici mogu da budu upoznati s rizicima koje nosi savremena civilizacija, s rizicima koje nosi njihova porodica na žalost i da

pokušaju da nauče da prepoznaju nasilje jer često neznanje o tome šta je to u stvari nasilje nas dovodi u situaciju da mi u stvari i ne znamo da smo žrtve. Nije to vezano samo za žene, to je vezano pogotovo za djecu zbog uzrasta u kome oni nalaze. Tako da to smatram izuzetno važnim. Izuzetno mi je drago da ste to pomenuli u vašem odgovoru.

Takođe, smatram bitnim da ste u odgovoru na moje poslaničko pitanje ukazujali na problem dječijih brakova koji, kako ste saopštili, ozbiljno ometaju pravo djece na obrazovanje, život i razvoj. Dječiji brakovi mnogo toga ometaju. Ometaju njihov život u potpunosti jer se dešava da djeca rađaju djecu, ni oni sami nijesu odrasli do čovjeka, a već žele da formiraju i stvaraju nove ljude.

Za kraj, u odnosu na moje poslaničko pitanje, željela bih da kažem da je porodica potrebna čovjeku ne samo (Prekid) ona je naša potreba tokom čitavog života. Jer, ako porodica ne funkcioniše kako treba onda ništa nema smisao. Ako porodica nema podršku svih članova jednih u odnosu na druge, svi naši uspjesi se potpuno relativizuju. Mi smo poražena strana ako za ono što radimo nemamo podršku naše porodice.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (20.07.18 16:57:43)

Hvala vam, kolegice Tanasijević.

Cijenim da se u vaše i moje ime zahvalimo ministru Zenki sa saradnicom.

Nastavljamo s radom. Imamo na redu zadnje ministarstvo kojem je upućeno pitanje u ovom institutu Skupštine Crne Gore, to je Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Pozdravljam ministra Kemala Purišića.

Redosled je sledeći: Kolega Strahinja Bulajić je postavio prvo pitanje i drugo pitanje je postavio kolega Janko Vučinić. Izvolite, kolega Bulajiću.

STRAHINJA BULAJIĆ (20.07.18 16:58:22)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine ministre, postavio sam sledeće pitanje, ali prije nego što ga postavim, gospodine potpredsjedniče, najavljujem i dodatno pitanje radi vašeg planiranja.

Dakle, pitanje glasi: "Koji rezultati su ostvareni dosadašnjom primjenom Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, a koji se odnose isključivo na član 12 stavovi 2, 3 i 4 kao i na član 36 poslednji stav, a u vezi s članom 8 stav 3, dakle šta je ostvareno po pitanju navedenih članova ovog zakona do sada"?

Naime, radi javnosti, u članu 12 stav 2 piše sledeće. Centri za socijalni rad obavezni su da ustanove preciznu evidenciju djece i lica s posebnim potrebama na svojoj teritoriji. Stav 3 radi zaštite od nasilja nad ovim licima centri su obavezni da formiraju posebne timove koji će najmanje jednom mjesečno obilaziti porodice u kojima su smještene ili žive djeca i lica s posebnim potrebama, kontrolisati postupanje prema tim licima i na osnovu utvrđenog stanja o tome sačiniti pisani izvještaj. Stav 4 centri za socijalni rad su obavezni da najmanje jednom u šest mjeseci ministarstvu podnesu pisani izvještaj o stepenu ostvarivanja socijalne zaštite djece i lica s posebnim potrebama. U pomenutom članu 36, u poslednjem stavu, to je kaznena odredba u kojoj stoji da će se novčanom kaznom od najmanje 1000 evra ili kaznom zatvora od najmanje 60 dana kazniti za prekršaj član porodice koji prikriva člana porodice s posebnim potrebama. Takođe, u pomenutom članu 8 stav 3 stoji težim oblikom nasilja u porodici smatra se prikrivanje člana porodice s posebnim potrebama. Dakle, šta je ostvareno po ovim članovima ovog zakona do sada?

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (20.07.18 17:00:42)

Hvala, kolega Bulajiću.

Izvolite, ministre Purišiću, imate riječ.

KEMAL PURIŠIĆ (20.07.18 17:00:51)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, uvaženi poslaniče Bulajiću, na samom početku želim i vama i gospodinu Janku Vučiniću da se izvinim što smo relativno kasno dostavili pisane odgovore na vaša pitanja.

Vežano za postavljeno pitanje dajem sledeći odgovor. Članom 12, kako ste i kazali, stav 2 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici koji je predmet poslaničkog pitanja propisano je da su centri za socijalni rad obavezi da ustanove preciznu evidenciju djece i lica s posebnim potrebama na svojoj teritoriji. U skladu s navedenom odredbom zakona stručni radnici centara za socijalni rad koji rade u službi za djecu i mlade i službi za odrasle i stare redovno vode evidenciju o djeci i licima s posebnim potrebama koja ostvaruju prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite preko nadležnog centra za socijalni rad. Navedenim zakonom nije uspostavljena obaveza drugih nadležnih organa da dostavljaju podatke o svojim korisnicima koji imaju taj status iz kojih razloga centri za socijalni rad nijesu u mogućnosti da obezbijede preciznu evidenciju i tih lica. Naime, centri za socijalni rad nemaju evidenciju o licima s invaliditetom koja nijesu u sistemu socijalne zaštite iz kojih razloga nemaju ni mogućnost da organizuju posjete tim porodicama tih lica, odnosno djece ima u oblasti boračke i invalidske zaštite, penzijskog i invalidskog sistema i zapošljavanja.

Radi zaštite od nasilja u porodici centri su obavezni da u skladu s članom 12 stav 3 navedenog zakona formiraju posebne timove koji će najmanje jednom mjesečno obilaziti porodice u kojima su smještena ili žive djeca lica s posebnim potrebama, kontrolisati postupanje prema tim licima i na osnovu utvrđenog stanja o tome sačiniti pisani izvještaj. Aktivnosti na formiranju posebnih timova koja su pomenuta u stavu 3 kod centara za socijalni rad za obilazak porodica u vezi s navedenm odredbom su od nedavno realizovane u svim centrima na teritoriji države. Osim toga i u dosadašnjem radu centara za socijalni rad stručni radnici u slučaju potrebe su vršili periodične posjete porodicama ili po pozivu kako bi ustanovili materijalne i stambene uslove, zdravstveno stanje i postupanje prema licima s invaliditetom.

Treba istaći da su u prethodnom periodu u skladu s članom 11 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici formirani i multidisciplinarni timovi koji se bave zaštitom od nasilja u porodici i čiji su članovi pored centara za socijalni rad i predstavnici organa lokalne uprave policije, nevladinih organizacija i strčnjaka koji se bave pitanjima porodice radi utvrđivanja plana pomoći žrtvi i koordinacija aktivnosti u procesu pomoći žrtvio u skladu sa njenim potrebama i izborom. Složićete se da se u velikoj mjeri prepliću nadležnosti komisija koje su osnovane u međuvremenu u centrima i ovih multidisciplinarnih timova o kojima je ovdje riječ. Članom 8 stav 3 zakona koji je naveden u poslaničkom pitanju propisano je da se težim oblikom nasilja smatra prikrivanje člana porodice sa posebnim potrebama, a članom 36 stav 4 propisna je novčana kazna ili kazna zatvora za člana porodice koji prikriva člana porodice sa posebnim potrebama. U vezi navedenih odredbi ukazujemo da Centri za socijalni rad prijavljuju svaku indiciju za postojanje naslja u porodici nadležnim organima i postupaju u skladu sa metodama stručnog rada i propisanim procedurama s tim da je sprovođenje kaznene politike u nadležnosti drugih organa.

Pored Zakona o zaštiti od nasilja u porodici u ovoj oblasti donijete su i strategije zaštite od nasilja u porodici za period 2016. - 2020.godina i strategija za prevenciju i zaštitu djece od nasilja za period od 2017. - 2021.godina sa akcionim planovima. Akcionim planovima predviđene su aktivnosti vezane za unapređenje institucionalnog okvira i usavršavanje stručnog kadra što će u narednom periodu uticati da se unaprijedi prevencija zaštite od nasilja u porodici a posbno djece sa smetnjama u razvoju i lica sa invaliditetom.

Na kraju želim da kažem da smo u neposrednoj komunikaciji negdje u ranijim navratima razgovarali na ovu temu što se dodatno interesujete i kroz ovu formu poslaničkog pitanja. Negdje sam prošli mjesec takođe služao vaš nastup vezano za ovu temu i tada pitao moje kolege šta su uradili od onoga što smo se prethono dogovarali. Danas su me informisali da su formirani ovi timovi a nijesam danas mogao da vam pružim kompletne podatke i ako znam šta ćete tražiti u nastavku u dodatnom pitanju, ali vam obećavam da ću vam to i bez ovoga povoda uručiti ili pružiti ove dodatne informacije. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 17:06:34)

Hvala, ministre Purišiću.
Kolega Bulajić imate komentar. Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ (20.07.18 17:06:39)

Zahvaljujem, gospodine ministre.

Tačno je da smo dobili neposredno pred moje postavljanje pitanja Vaš pisani odgovor, ali hvala Vama jer ste valjda Vi i prvi ministar od koga sam ja dobio pisani odgovor, uopšte.

Dakle, vezano za Vaš odgovor djelimično jesam zadovoljan, jer ste saopštili da su konačno pose osam godina nešto pokrenuli. Vi ste valjda treći ili četvrti ali treći svakako ministar u tom resoru u kome u ovoj ili onoj formi ali u suštini isto pitanje postavljamo do juče ovdje prisutni kolega Emilo Labudović ili ja. Dakle, ovaj zakon je donešen 2010.godine i donešen je u ovom domu bez ijednog glasa protiv i potpisao ga je predsjednik države i objavljen u "Službenom listu" i sve kako slijedi, ali punih osam godina ovo o čemu sam Vas ja pitao ne sprovodi se. Ako Vi to uspijete što se mene tiče Vi ste položili ispit na tome mjestu, ali bojim se da u ovom odgovoru mogli ste prosto da kažete da do sada nije ništa urađeno. Mogli ste slobodno to da kažete, ništa nije sprovedeno.

Govorimo, gospodine ministre, o nedostatku na raznim organima, ovdje u Skupštini bilo gdje, o nedostatku preciznih podataka o djeci sa različitim razvojnim poremećajima, da li je to autizam, da li je to Daunov sindrom, da ne nabrajam sad, naravno, nećemo ih nikad ni imati dok se god ne sprovede slovo zakona. Osam godina je prošlo, opet napominjem, Vi ste sigurno treći ministar u tom resoru a ovaj zakon o ovom pitanju o kojem sam Vas pitao ni slova jednog, milimetra nije odmaknuo. Ako Vi to uspijete svaka čast.

Kažete, vidio sam ovdje letimično, rekli ste da službe iz Centara za socijalni rad prijavljuju indicije ako ima nasilja. Kome ih prijavljuju? Kome oni to prijavljuju? Oni su dužni, gospodine ministre, jednom mjesečno svaki Centar za socijalni rad u zoni svoje odgovornosti na teritoriji za koju je on nadležan da obiđe takve porodice, na napravi pisani izvještaj a da najmanje u šest mjeseci, dakle, najmanje to je moranje, to je imperativ, u šest mjeseci Vas izvijesti o stanju tih osoba u njihovim porodicama. Dakle, to je problem. Govorimo ministre o najosjetljivijoj populaciji, kategorijama, djeca su u pitanju. Tu nema prostora za partijsašenje i strančarenje, tu politika prestaje. Ovo je ogledalo države i tu nema nikakve dileme kadriranje partijsko ovo, ono. Tu nema priče o tome. To pogađa jednako sve nacije, sve konfesije, sve ljude, sve partije. Tu nema prostora za strančarenje.

Dakle, konačno je formiran Nacionalni centar za autizam i to naravno pozdravljam, uz mnogo muke, ne znam ni ja šta se sve izdešavalo ali formirana je nekakva takva institucija. Koliko sam ja obaviješten to ne ide baš kako treba, ali u redu, to je početak, sve je to sa određenim problemima, ali me interesuje jedna druga stvar. Da li je tačna informacija, a po kazivanju nekih roditelja koji njeguju djecu sa autizmom, da pojedina djeca sa autizmom sa tim poremećajem borave u tom centru samo pola sata nedeljno, ako je to to, ako je to istina, a to mi nije došlo samo sa jedne strane, obaviješten sam iz više... da ih tako nazovem, onda je pitanje koja je svrha svega toga. To nije tako zamišljeno, to nije duh zakona, to nije bila ni želja predlagača, a evo nekim slučajem jedan sam od njih uz kolegu Emila Labudovića za formiranje Nacionalnog centra za autizam. Dakle, nešto nije u redu. Opet kažem, početak je mora biti problema, razumije, ali ako je ova informacija tačna koju sam dobio od roditelja da je samo pola sata nedeljno to nije to. To nema veze. Ako mi možete dati odgovor da li je ovo tačno ili nije tačno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 17:11:59)

Hvala, kolega Bulajiću.

Shodno Poslovniku ministar ima pravo do pet minuta da odgovori na ovo pitanje. Time prestaje procedura pitanja i odgovora i pošto je svejedno kraj sjednice, on mora sada da da. Izvolite, ministre.

KEMAL PURIŠIĆ (20.07.18 17:12:14)

Ja mogu da kažem samo da pitanje organizacije rada i uošte osnivanja Nacionalnog centara za autizam je kod Ministarstva zdravlja. To je centar koji je osnovan unutar KBC-a kao jedna organizaciona jedinica i ne mogu da pružim precizan odgovor.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 17:12:44)

Hvala Vam, ministre.

Sada prelazimo na zadnje pitanje za danas i za ovu sjednicu, kolega Janko Vučinić. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ (20.07.18 17:12:57)

Poštovani građani, poštovane majke,

Postavio sam pitanje koje se odnosi na dobro poznati problem prevarenih majki i uputio ga Vladi Crne Gore, a oni su proslijedili gospodinu ministru Kemal Purišiću. Ovo ću vas pitati, Vladu ili Vas, pitati dokle god se ne riješi problem majki i teško, gospodine ministre, da ćete moći pobjeći od ovog pitanja i od prevarenih majki i ovo pitanje neka bude moj doprinos i podrška prevarenim majkama koje i dan danas protestuju, juče je bio protest tu na 30 i kusur stepeni zbog njihovog životnog problema. Pitanje glasi:

Kada ćete konačno priznati svoju grešku, prestati sa daljom diskriminatorskom kategorizacijom majki....

... i vratiti im svima njima ono što ste im oduzeli protivustavno i protivzakonito, a to su stečena prava, odnosno prava na doživotnu nadoknadu u iznosu od 40 i 70% prosječne zarade za njih 22 091 korisnicu?

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj dječjoj zaštiti koji je stupio na snagu 01.01.2016. godine omogućene su nadoknade za majke troje i više djece i taj zakon je proglašen neustavnim iz razloga što je bio diskriminatorski o strane Ustavnog suda. Nakon toga se jednom dijelu prevarenih majki koje su bile zaposlene na neodređeno vrijeme i koje su se bavile samostalnom i poljoprivrednom djelatnošću nadoknade vraćene u vidu najmanjih iznosa kroz Zakon o izvršenju odluke Ustavnog suda. Postavlja se pitanje, zar ovo nije veća diskriminacija od one koju je utvrdio Ustavni sud i ukinuo taj zakon i ukinuo nadoknade za majke troje i više djece. Sa ovakvim postupcima i vraćanjem nadoknada jednom dijelu majki vi popravljate greške, odnosno smanjujete prevaru koju ste napravili samo što to nećete javno da priznate. Sada ispravljate na taj način što jedan dio tih nadoknada vraćate onako na kašičicu i to gledate da uradite u što manjim iznosima. Tako i ako ste tvrdili da će se Zakonom o izvršenju odluke Ustavnog suda da majke neće biti oštećene one su oštećene, jer mnogo su više zarađivale i one su na osnovu onoga zakona koji je usvojen ovdje i kojem su omogućene nadoknade napustili svoja radna mjesta ... imaju daleko manju nadoknadu.

Da vas pitam, šta ćemo sa majkama koje su na birou bile posle uvođenja stečaja i one su bile zaposlene na neodređeno vrijeme, ali hoćete li me uključiti samo, zadnje je pitanje a vrlo je važno pa mogu da još malo vremena dobijem, a šta ćemo sa onima majkama kojima nije uplaćivan radni staž, koji bi imale pravo na biro da im je uplaćen radni staž na onu nadoknadu, one su ostale bez ičega?

Samo još nekoliko rečenica, radnička partija je tražila informaciju o ukupnom broju majki korisnica nadoknada one koje su ostvarile to pravo na osnovu evidencije na Zavodu za

zapošljavanje, znači, ud ukupnog broja 21 051 žena, 12 870 korisnica su bile na Zavodu za zapošljavanje.

Kad je ukinut zakon i posle ovoga Zakona o izvršenju Ustavnog suda na birou se nalazi svega 5 839 žena. Znači, nedostaje ukupno 7 031 žena koja se vodila na Zavodu za zapošljavanje. Jednostavno se nameće pitanje gdje su te žene i da li je ovaj broj bio prenaduvan da bi se zakon tretirao kao neki monstrum koji će urušiti ekonomski sistem države. Gdje su ove žene je vrlo zanimljiva(prekid).. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (20.07.18 17:17:43)

Hvala, kolega Vučinić.
Ministre Purišiću, izvolite.

KEMAL PURIŠIĆ (20.07.18 17:17:51)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi posaniče Vučiniću, poštovani građani,

Kao što je poznato, Odlukom Ustavnog suda Crne Gore broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine koja je objavljena u „Službenom listu CG“, broj 31/17) odredbe Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koje se odnose na pravo na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece proglašane su naustavnim i prestale su da važe danom objavljivanja navedene Odluke Ustavnog suda. U obrazloženju Odluke Ustavnog suda, između ostalog se navodi, da odredbe u vrijeme njihove primjene nisu bile u saglasnosti sa ustavom, da su diskriminatorne, da se ne radi o stečenom pravu, i da nema propisanih socijalno zaštitnih kriterijuma za njihove ostvarivanje kao što su: invalidnost, nesposobnost za rad i privređivanje, nepostojanja zakonske obaveze izdržavanja, imovinskog cenzusa i drugih posebnih obilježja socijalne ugroženosti, što nije u skladu sa ciljem Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i kategorijama lica koje se posebno štite. Odlukom Ustavnog suda zadužena je Vlada Crne Gore da status korisnica reguliše na način da ne mogu biti u nepovoljnijem položaju od onog u kojem su bile prije ostvarivanja prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece.

Treba istaći da je povodom propisivanja prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece u Sistemskoj dijagnostici za Crnu Goru koju je sačinila Svjetska banka, između ostalog bilo navedeno da su dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, koraci u pogrešnom smjeru i da se može očekivati povlačenje iz radne snage žena u vrijeme kada Grna Gora treba da proaktivno rješava fenomen starenja. Evropska komisija je u Izvještaju o napretku izrazila stav da se ne radi o dobrom zakonskom rješenju i da je ono ograničavajući element u fiskalnoj stabilnosti.

U skladu sa navedenom Odlukom Ustavnog suda Skupština Crne Gore na predlog Vlade Crne Gore donijela je Zakon o izvršenju Odluke Ustavnog suda broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine, kojim je uređen pravni status korisnica prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece.

Navedenim zakonom utvrđeno je pravo na naknadu korisnicama, koje su prije ostvarivanja prava bile u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, na način što je naknada utvrđena u odnosu na ostvarenu neto zaradu kod poslodavca tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa. Korisnice koje su kod poslodavca ostvarile neto zaradu do 200 eura ostvarile su naknadu u iznosu od 193,00 eura mjesečno, koje su ostvarile neto zaradu od 200.00 eura do 350.00 eura ostvarile su naknadu u iznosu od 264.00 eura i koje su ostvarile neto zaradu veću od 350.00 eura ostvarile su naknadu u iznosu od 336.00 eura, kako je i inače bilo riješeno osnovnim tekstom zakona. Navedene naknade uvećane su za doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Korisnicama koje su prije ostvarivanja prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece bile na Zavodu za zapošljavanje, ili bile korisnice prava na materijalno obezbjeđenje ili korisnice penzija, vraćen je prethodni status, u skladu sa zakonom., tu treba tražiti odgovor koji ste vi u naknadnoj vašoj interpretaciji tražili, a odnose se na razliku između broja žena koje su došle sa Zavoda za zapošljavanje i onoga broja koji se vratio na Zavod za zapošljavanje nakon stupanja

na snagu Odluke Ustavnog suda.

Izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda broj pomenuti već uređen je i pravni status korisnica koje su radi korišćenja tog prava prestale da obavljaju preduzetničku djelatnost ili poljoprivrednu djelatnost, tako što je i njima obezbijeđeno pravo na naknadu.

S tim u vezi, ne stoje Vaši navodi u postavljenom pitanju da su navedene korisnice diskriminisane u pogledu iznosa visine naknade u odnosu na druge korisnice, s obzirom da naknada iznosi 193,00 eura, uvećana za doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje. Radi se o adekvatnom iznosu naknade u odnosu na mjesečni prihod od obavljanja pomenutih djelatnosti, odnosno preduzetničke koji je prijavljen organu uprave nadležnom za naplatu poreza u periodu prije ostvarivanja prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece. Znate da poljoprivrednici preduzetnici podnose onu takozvanu plavu prijavu, prijavljuju sami prihod od predmetne djelatnosti i to je bio osnov da se utvrdi realna, odnosno pravedna naknada. Malo ću kasniti, izvinjavam se.

Takođe, Vlada Crne Gore je nedavno utvrdila Prijedlog zakona i taj prijedlog zakona dostavili Skupštini u proceduru. Vi ćete ga imati ubrzo na razmatranju ti, prijedlogom zakona takođe za korisnice koje su raskinule radni odnos a bile su u radnom odnosu na određeno vrijeme u potpunosti izjednačila njihova prava u svim segmentima sa pravima korisnice koje su imale radni odnos na neodređeno radno vrijeme.

Takođe, prijedlogom toga zakona predviđeno je da se korisnicama obezbijedi retroaktivna isplata zaostalih nadoknada jednako kao i onima prethodno.

Dakle, omogućno je ostvarivanje prava na mjesečnu naknadu za oko 600 korisnica kojima je ostvarivanje tog prava...

...prestao radni odnos na određeno vrijeme i one se dovode u međusobno jednaki pravni položaj sa korisnicama koje su raskinule radni odnos na neodređeno vrijeme. Iz datog odgovora se može zaključiti da se ne radi o protivustavno i protivzakonito oduzetom stečenom pravu već o postupanju u skladu sa Odlukom Ustavnog suda Crne Gore. Zakonom o izvršenju Odluke Ustavnog suda prethodne naknade nijesu vraćene, već su utvrđene nove naknade za korisnice koje su prije korišćenja prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece bile u radnom odnosu u visini koja odgovara njihovoj zaradi kod poslednjeg poslodavca sa pripadajućim doprinosima za penzijsko invalidsko osiguranje. Ostalim korisnicama je vraćen status koji su imali prije ostvarivanja prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece u skladu sa stavovima Ustavnog suda. Takođe, u skladu sa zakonom regulisano je između ostalog i pitanje uplate doprinosa za penzijsko invalidsko osiguranje(prekid).... kada su korisnice koristile naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece. Dakle, za ukupni period i retroaktivno je obezbijeđeno to pravo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 17:25:06)

Hvala vama, ministre.

Kolega Janko Vučinić, komentar na vaš odgovor.

JANKO VUČINIĆ (20.07.18 17:25:12)

Evo gospodine Purišiću, da to što ste čitali da čita neki činovnik iz vašeg Ministarstva, pa hajde ne bih ni komentarisao, ali vi ste političar i vi ste na osnovu politike vaše stranke došli na funkciju koju obavljate.

Evo, sada da vam ja pročitam nešto što ste prije izbora 2016. godine vi i vaše kolege iz Bošnjačke stranke govorili jasno i glasno. Kaže se u predizbornom pafletu koji je Bošnjačka stranka provlačila birače nekadašnji poslanik, a sada rukovodilac Zavoda za školstvo Rešad Sijarić poručuje: bez namjere da politizujem, ali zbog plasiranja netačnih informacija i zbuñivanja javnosti želim ukazati na činjenicu da je zapravo Bošnjačka stranka tvorac zakonskog rješenja o doživotnoj naknadi majkama koje su rodile troje i više djece, a koje su na Zavodu za zapošljavanje

provele najmanje 15 godina.

Znači, vi ste predložili ovaj zakon prije izbora, a poslije izbora bili ste ti koji ste oborili taj zakon. Isto što se tiče majki napravili dvije neoprostive greške. Prvo ste predložili amandman i uslovili tada da se uvoji taj zakon kojim je onaj izvorni predloga zakona koji je bio sasvim dobar, a predloženo da kolega Aleksandara Saše Damjanovića obuhvatao majke sa 15 godina i 25 godina radnog staža. Vi ste ucijenili glasanje za taj zakon sa ovim vašim amandmanom i vaše sadašnje koalicione kolege su govorili tada da ste sa tim amandmanom napravili finansijskog monstruma koji će uništiti ekonomski sistem države. Eto, to je bila ta prva greška, a onda kada ste osvojili vlast i na osnovu moramo priznati velikog broja tih majki koje su vas podržali zbog ovoga amandmana i zbog toga zakona onda ste bili u ovoj ovdje poslaničkoj većini koja je oborila taj zakon. Je li to tačno, gospodine Purišiću? Tačno je evo možete, neka to bude moje dopunsko pitanje, pa mi samo odgovorite da li je ovo tačno što pričam ili nije. Znači, vi ste zajedno ovdje prvo što vam je bilo oborili ste taj zakon, ali fotelje nijeste htjeli da napuštate i umjesto ministra, umjesto u ministra u Ministarstvu rada i socijalnog(prekid)..... to su činjenice.

Samo još jednu rečenicu, ja sam postavio dopunsko pitanje, pa neka odgovori samo ministar je li ovo što sam izložio tačno ili ne, hoću da se obratim majkama.

Poštovane majke, hoću da vam odam priznanje na vašoj upornosti i vašoj snazi i vašim protestima. Vi ste dosad pokazali kako se bori za svoja prava i ja sam ubijeđen da ćete vi vratiti vaša stečena prava. Nastavite sa protestima imate punu podršku Demokratskog fronta i mi nijesmo zaboravili na šta smo se obavezali, a to je kada dođe nova vlast da oni koji su glasali za taj zakon da im bude prvo ono kad se osvoji vlast i kad se promijeni vlast, kad ova nadređena vlast bude prošlost da ono prvo što ćemo raditi to je da ćemo...(prekid).... vaša zagarantovana stečena prava i nadoknade 80 i 40% od prosječne zarade onako kako je to prvobitnim zakonom bilo uređeno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 17:29:29)

Hvala kolega Vučinić.

Ministre Purišiću, imate još jedan danas odgovor na dopunsko pitanje.

KEMAL PURIŠIĆ (20.07.18 17:29:39)

Dopunsko pitanje uvaženog poslanika Vučinića je bilo da li je Bošnjačka stranka u stvari ukinula zakon koji je prethodno podržala.

Naravno da nije. Ustavni sud kako sam već prije kazao je, samo da završim molim vas, Ustavni sud je donio Odluku na bazi razloga koje sam pomenuo u ugovoru da ta norma momentom objave, Odluke Ustavnog suda prestaje da važi i briše se iz pravnog poretka. To ja nijesam pravnik, ali su me naučili pravnici.

Bošnjačka stranka je jedino u decembru mjesecu zajedno sa ostalim koalicionim partnerima prihvatila da koriguje, odnosno umanjiti naknade za 21% u prosjeku, ali nikako nije uradila to što vi stavljate nama na teret. To je uradio Ustavni sud. Razlozi su vrlo jasni. Meni iskreno nije drago što je to tako, iskreno mi nije drago što je to tako, ali odluke Ustavnog suda se ne tumače nego se primjenjuju. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (20.07.18 17:30:55)

Hvala vam, kolega Purišiću.

Mogu da konstatujem da smo vašim odgovorom završili 11. sjednicu prolječnog zasijedanja.

Ako sam dobro izračunao imali smo 78 pitanja poslanika upućena Vladi i plus pet pitanja koja su bila usmjerena premijeru.

Tako da još jednom drage kolegice i kolege zahvaljujem vam se na radu i vidimo se na

sljedećoj sjednici koja počinje 23.07.2018. godine. Hvala.